

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

25

JULKAISTAAN
VKP(b):n IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

ИНСТИТУТ МАРКСИЗМА-ЛЕНИНИЗМА
при ЦК КПСС

В. И. Л Е Н И Н

С О Ч И Н Е Н И Я

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА

NKP:n KARJALAN ALUEKOMITEAN PUOLUEHISTORIAN
INSTITUUTTI — NKP:n KK:n MARXISMIN-LENINISMIN
INSTITUUTIN FILIAALI

V. I. LENIN

TEOKSET

*Suomennos neljännestä
venäjänkielisestä painoksesta*

KARJALAN ASNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE
PETROSKOI — 1960

V. I. LENIN

25
OSA

Kesäkuu — syyskuu 1917

ESIPUHE

Kahdeskymmenes viides osa sisältää ne V. I. Leninin tuotteet, jotka hän kirjoitti vuoden 1917 kesä- ja syyskuun välisenä aikana — Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen valmistelun kaudella.

Tämä osa alkaa V. I. Leninin puheilla, jotka hän piti työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen I yleisvenäläisessä edustajakokouksessa. Näissä puheissa sekä myös artikkeleissa „Sotkeutuneita ja säikäytettyjä”, „Ristiriitainen asenne”, „Kesäkuun kahdeksastoista”, „Vallankumous, hyökkäys ja meidän puolueemme”, „Mihin eserrät ja menshevikit ovat saattaneet vallankumouksen?”, „Luokkasuhteiden muutos” Lenin paljastaa Väliaikaisen hallituksen vastavallankumouksellisen politiikan ja menshevikkien sekä eserrien sovitteluhengen, perustelee vallankumouksen peruskysymysten ratkaisemiseksi käytävän taistelun bolshevistista ohjelmaa ja selittää, että vain Neuvostojen valta voi irroittaa maan sodasta ja pelastaa sen rappiotilasta, saada aikaan rauhan ja antaa maat talonpojille.

Useissa artikkeleissaan: „Poliittinen tilanne”, „Tunnuksista”, „Perustuslaillisuusilluucicista”, „Vallankumouksen opetuksia” Lenin viitoittaa bolshevistisen puolueen uuden taktiikan sen yhteydessä, että poliittinen tilanne maassa oli jyrkästi muuttunut heinäkuun 3—5 päivän tapahtumien jälkeen.

Teoksessaan „Uhkaava katastrofi ja kuinka sitä vastaan on taisteltava” Lenin esittää bolshevikkipuolueen taloudellisen toimintaohjelman ja tekee johtopäätöksen, että ainoa keino maan pelastamiseksi lähenevältä katastrofilta on proletaarinen vallankumous.

Tähän osaan sisältyy kuuluisa teos „Valtio ja vallankumous”, jossa Lenin kehitti marxilaista teoriaa valtiosta ja suojausi sen opportunistien vääristelyltä ja mataloittamisyrityksiltä.

Tähän osaan on sisällytetty seitsemän sellaista kirjoitusta, joita ei ole julkaistu aikaisemmin V. I. Leninin Teoksissa. Kirjoituksissaan „Liitto vallankumouksen pysäyttämiseksi”, „Venäjän vallankumouksen ulkopolitiikka”, „Hallitsevat ja vastuuvolliset puolueet” Lenin selittää, että Väliaikainen hallitus on kapitalistien liitto menshevikkien ja eserrien kanssa vallankumouksen likvidoimiseksi, että syy tällöin harjoitetusta vastavallankumouksellisesta ulko- ja sisäpolitiikasta ja maata uhkaavasta katastrofista lankeaa hallitseville sovittelijapuolueille. Kirjoituksessa „Miten Rodzjanko puolusteleo itseään” Lenin paljastaa IV Valtakunnanduuman entisen puheenjohtajan Rodzjankon provokaattori Malinovskin suojelijaksi. Kirjoituksissa „Uusi Dreyfusin juttuko?”, „Kiitos ruhtinas G. J. Lvoville” Lenin vetää päivänvaloon provokatoriset menetelmät, joihin Kerenskin hallitus turvautui taistelussa bolshevikkeja vastaan. Kirjoituksessa „Kaikki valta Neuvostoille!” Lenin perustelee bolshevikkipuolueen tunnusta kaiken valtiovalan siirtämisestä Neuvostojen käsiin.

Kaikki tässä osassa julkaistut vuoden 1917 heinäkuun tapahtumien jälkeiseen kauteen liittyvät tuotteensa Lenin kirjoitti maanalaisuudessa, aikana, jolloin hän joutui piileskelemään Väliaikaisen hallituksen vainolta.

**TYÖLÄISTEN JA SOTILAI DEN
EDUSTAJAIN
NEUVOSTOJEN I YLEISVENÄLÄINEN
EDUSTAJAKOKOUS¹
KESÄKUUN 3—24 (KESÄKUUN 16—HEINÄKUUN 7) p n ä 1917**

1

PUHE

SUHTAUTUMISESTA VALIAIKAISEEN HALLITUKSEEN
KESÄKUUN 4 (17) pnä

Toverit, siinä lyhyessä ajassa, mikä minulle on myönnetty, voin kajota — ja luullakseni se on tarkoituksenmukaisinta — vain tärkeimpiin periaatteellisiin kysymyksiin, joita Toimeenpanevan komitean alustaja ja hänen jälkeensä puhuneet ovat herättäneet.

Ensimmäinen ja tärkein ratkaistavanamme ollut kysymys oli kysymys siitä, *missä* me olemme läsnä, — mitä ovat nämä Neuvostot, jotka ovat nyt kokoontuneet Yleisvenäläiseen edustajakokoukseen, ja mitä on se vallankumouksellinen demokratia, josta täällä on puhuttu niin äärettömän paljon tarkoituksella hämätä se seikka, ettei tuota demokratiaa ymmärretä lainkaan ja että siitä luovutaan täydellisesti. Sillä on omituista puhua vallankumouksellisesta demokratiasta Neuvostojen yleisvenäläisessä edustajakokouksessa ja hämätä tämän laitoksen luonne, sen luokkakokoonpano, sen merkitys vallankumouksessa, olla mainitsematta siitä sanallakaan ja samanaikaisesti tavoitella demokraattien nimeä. Meille kuvaillaan porvarillisen parlamentaarisen tasavallan ohjelmaa, jollainen on ollut kaikkialla Länsi-Euroopassa, meille kuvaillaan niiden reformien ohjelmaa, jotka ovat saaneet nykyään kaikkien porvarillisten hallitusten, muun muassa meidänkin hallituksemme hyväksymisen, ja samalla meille puhutaan vallankumouksellisesta demokratiasta. Ja kenelle puhutaan? Neuvostoille. Mutta minä kysyn teiltä, onko Euroopassa olemassa sellaista maata, porvarillista, demokraattista maata, tasavaltaa, jossa olisi jotain näiden Neuvostojen tapaista? Teidän on myönnettävä, ettei ole. Sen kaltaista laitosta ei ole missään muualla eikä voikaan olla, koska

voi olla vain jompikumpi: *joko* porvarillinen hallitus niine reformi-„suunnitelmineen”, joita meille kuvaillaan ja joita on esitetty kaikissa maissa kymmeniä kertoja ja jotka ovat aina jääneet vain paperille, *tahi* se laitos, johon nykyään vedotaan, se uudentyypinen „hallitus”, joka on vallankumouksen luoma ja jonka esikuvia on ollut vain vallankumousten suurimman nousun historiassa, esimerkiksi Ranskassa vuonna 1792, niinikään siellä vuonna 1871, Venäjällä vuonna 1905. Neuvostot ovat sellainen laitos, jollaista ei ole yhdessäkään tavallisentyypisessä porvarillis-parlamentaarisessa valtiossa eikä voikaan olla porvarillisen hallituksen ohella. Tämä on se uusi, demokraattisempi valtiotyyppi, jota me olemme puolueemme päätöslauselmissa nimittäneet talonpoikain ja proletaarien demokraattiseksi tasavallaksi, jossa ainoa valta kuuluisi työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostoille. Suotta luullaan, että tämä kysymys on teoreettinen, suotta yritetään esittää asia siten, että se voidaan muka sivuuttaa, suotta viitataan siihen, että nykyään on olemassa erilaisia laitoksia samanaikaisesti juuri työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen kanssa. Niin, ne ovat olemassa yhdessä. Mutta juuri tämä synnyttääkin tavattoman paljon väärinkäsityksiä, selkkauksia ja kahnauksia. Juuri tämä aiheuttaa Venäjän vallankumouksen siirtymisen sen ensimmäisestä noususta, ensimmäisestä eteenpäinriennosta lamaanustilaan ja niihin taka-askeliin, joita me nyt havaitsemme kokoomushallituksessamme, kaikessa sisä- ja ulkopolitiikassa, valmisteilla olevan imperialistisen hyökkäyksen yhteydessä.

Jompikumpi: *joko* tavallinen porvarillinen hallitus — ja silloin talonpoikain, työläisten, sotilaiden ynnä muiden Neuvostoja ei tarvita, silloin ne *joko* hajotetaan niiden kenraalien, vastavallankumouksellisten kenraalien toimesta, jotka pitävät hallussaan armeijaa piittaamatta lainkaan ministeri Kerenskin kaunopuheisuudesta, *tahi* ne kuolevat kunniatta. Muuta tietä ei ole näillä laitoksilla, jotka eivät voi mennä taaksepäin eivätkä seisoa paikallaan, sillä ne voivat säilyä vain menemällä eteenpäin. Tämä on se valtiotyyppi, joka ei ole venäläisten keksimä, vaan jonka vallankumous on nostanut esiin, sillä muuten ei vallankumous voi voittaa. Yleisvenäläisen Neuvoston sisällä ovat kiertämättömiä kahnaukset ja puolueiden tais-

telu vallasta. Mutta se tulee olemaan mahdollisten virheidensä ja harhaluulojen voittamista joukkojen oman poliittisen kokemuksen kautta (*hälinää*) eikä niiden selostusten avulla, joita ministerit pitävät vedoten siihen, mitä he puhuivat eilen, kirjoittavat huomenna ja lupaavat ylihuomenna. Se on naurettavaa, toverit, sen laitoksen näkökannalta, jonka Venäjän vallankumous on luonut ja jonka edessä on nyt kysymys: ollako vai eikö olla. Neuvostot eivät voi enää kauemmin olla sellaisina kuin ne nyt ovat. Aikuiset ihmiset, työläiset ja talonpojat, joutuvat kokoontumaan, hyväksymään päätöslauselmia ja kuuntelemaan selostuksia, joita ei voida tarkastaa minkäänlaisten asiakirjojen mukaan! Tämäntapaiset laitokset ovat siirtymistä sellaiseen tasavaltaan, jossa luodaan luja valta, ilman poliisilaitosta, ilman vakinaista sotaväkeä, ei sanoissa, vaan teoissa, sellainen valta, jollaista Länsi-Euroopassa ei voi vielä olla, sellainen valta, jota ilman Venäjän vallankumous ei voi voittaa siinä mielessä, että voitetaan tilanherrat, voitetaan imperialismi.

Ilman sellaista valtaa ei voi olla puhettakaan siitä, että me itse saavuttaisimme tuollaisen voiton, ja mitä syväliemmin me harkitsemme sitä ohjelmaa, jota meille täällä suositellaan, ja niitä tosiasioita, jotka nousevat etemme, sitä räikeämmin tulee esille perusristiriita. Meille sanotaan, kuten alustaja sekä muut puhujat sanoivat, että ensimmäinen Väliaikainen hallitus oli huono! Mutta silloin, kun bolshevikit, kovaonniset bolshevikit sanoivat: „ei mitään kannatusta, ei minkäänlaista luottamusta tälle hallitukselle”, niin kuinka paljon syytöksiä „anarkismista” satoikaan silloin niskaamme! Nyt kaikki sanovat, että entinen hallitus oli huono. Entä kokoomushallitus miltei-sosialistisine ministereineen, miten se eroaa entisestä? Eiköhän ole jo riittävästi puhuttu ohjelmista ja luonnoksista, eiköhän sitä jo riitä, eiköhän ole jo aika siirtyä tekoihin? On kulu-
nut jo kuukausi siitä, kun toukokuun 6 päivänä muodostettiin kokoomushallitus. Katsokaapa tekoja, katsokaa rappiotilaa, joka vallitsee Venäjällä ja kaikissa muissa imperiaalistiseen sotaan joutuneissa maissa. Mistä tämä rappiotila johtuu? Kapitalistien harjoittamasta rosvouksesta. Se on todellista anarkiaa. Ja näin on asia niiden tunnustusten mukaan, joita ei ole julkaistu meidän lehdessämme, ei missään bolshevikilehdessä, herra varjelkoon sellaisesta, vaan

ministerien „Rabotshaja Gazetassa”²: „vallankumouksellinen” hallitus *korotti* teollisuuden hiilenhankintahintoja!! Eikä kokoomushallitus ole muuttanut mitään tässä suhteessa. Meille puhutaan siitä, voidaanko Venäjällä ottaa käytäntöön sosialismi ja yleensä suorittaa perusteellisia uudistuksia heti — kaikki tuollaiset puheet ovat pelkkiä verukkeita, toverit. Marxin ja Engelsin oppi, kuten he itse aina selittivät, „ei ole dogmi, vaan toimintaohje”³. Puhdasta kapitalismia, josta tapahtuisi siirtyminen puhtaaseen sosialismiin, ei ole eikä voikaan olla sodan aikana missään, vaan on olemassa jotakin siltä väliltä, jotakin uutta ja ennen kuulumatonta, koska tuhoutuu satoja miljoonia ihmisiä, jotka on syösty kapitalistien keskenään käymään rikolliseen sotaan. Kysymys ei ole reformien lupaamisesta — se on tyhjää sanahelinää, vaan kysymys on siitä, että otetaan se askel, mikä on meille nyt tarpeen.

Jos haluatte vedota „*vallankumoukselliseen*” demokratiaan, niin älkää sekoittako tätä käsitettä *reformistiseen* demokratiaan, jota harjoitetaan kapitalistisen ministeristön aikana, sillä on jo aika siirtyä vihdoinkin „vallankumouksellista demokratiaa” koskevista korulauseista ja toistensa onnittelemisesta „vallankumouksellisen demokratian” johdosta luonnehtimaan asioita *luokkakannalta*, kuten marxilaisuus ja yleensä tieteellinen sosialismi on meitä opettanut. Se, mitä meille ehdotetaan, on siirtymistä reformistiseen demokratiaan, jota harjoitetaan kapitalistisen ministeristön aikana. Se on kenties erinomaista Länsi-Euroopan tavallisten esikuvien kannalta katsoen. Nykyäänhän koko joukko maita on perikadon partaalla, ja ne käytännölliset toimenpiteet, jotka ovat muka niin monimutkaisia, että niitä on vaikea toteuttaa, että niitä on erikoisella tavalla valmisteltava, kuten edellinen puhuja, kansalainen posti- ja lennätinasiaiministeri sanoi, — nämä toimenpiteet ovat aivan selviä. Hän sanoi, ettei Venäjällä ole olemassa sellaista poliittista puoluetta, joka ilmoittaisi olevansa valmis ottamaan yksin koko vallan vastuulleen. Minä vastaan: „Sellainen puolue on! Yksikään puolue ei voi kieltäytyä siitä eikä meidänkään puolueemme kieltäydy siitä: se on joka hetki valmis ottamaan koko vallan käsiinsä”. (Suosionosoituksia, naurua.) Voitte nauraa mielin määrin, mutta jos kansalainen ministeri asettaa meidät tässä kysymyksessä rinnan oikeistopuolueen kanssa,

niin hän saa asianmukaisen vastauksen. Yksikään puolue ei voi kieltäytyä siitä. Ja ajankohtana, jolloin on vielä olemassa vapaus, jolloin vangitsemisella ja Siperiaan lähettämällä uhkailut — uhkaukset niiden vastavallankumouksellisten taholta, joiden kanssa meidän miltei-sosialistiset ministerimme ovat yhteistoiminnassa,— ovat vielä toistaiseksi pelkkiä uhkauksia, sellaisena ajankohtana jokainen puolue sanoo: osoittakaa meille luottamusta, niin esitämme teille ohjelmamme.

Huhtikuun 29 päivänä meidän konferenssimme antoi sellaisen ohjelman ⁴. Ikävä kyllä, ettei sitä ole otettu huomioon eikä pidetä ohjeena. Täytynee selittää sitä helppotajuisesti. Koetan selittää kansalaiselle posti- ja lennätinasia ministerille helppotajuisesti meidän päätöslauselmaamme ja ohjelmaamme. Talouspulaan nähden ohjelmamme on se, että viipymättä — siinä ei tarvita mitään lykkäyksiä — vaaditaan saatettavaksi julkisuuteen kaikki ne ennen kuuluttamattoman korkeat, 500—800 prosenttiin nousevat voitot, joita kapitalistit kiskovat, ei kapitalisteina vapailla markkinoilla, „puhtaan” kapitalismin oloissa, vaan sotatarviketoimituksista. Juuri tässä on työväenvalvonta todella tarpeellista ja mahdollista. Tämä on se toimenpide, joka teidän, jos te nimitätte itseänne „vallankumouksellisiksi” demokraateiksi, on Neuvoston nimessä toteutettava ja joka voidaan toteuttaa heti paikalla. Se ei ole sosialismia. Se on kansan silmien avaamista näkemään sen todellisen anarkian ja sen todellisen pelin imperialismin kanssa, jota pelataan kansan omaisuudella, niiden satojen tuhansien ihmisten hengellä, jotka huomenna tuhoutuvat sen takia, että me kuristamme yhä Kreikkaa.— Saattakaa julkisuuteen herrojen kapitalistien liikevoitot, vangitkaa 50 tai 100 suurinta miljonääriä. Riittää, kun pidetään heitä vangittuna muutama viikko, vaikkapa yhtä lievissä oloissa kuin Nikolai Romanovia, siinä yksinkertaisessa tarkoituksessa, että pakotetaan heidät paljastamaan juoniensa langat, petolliset huijaukset, likaisen pelin ja voitonhimon, mitkä uudenkin hallituksen aikana maksavat maallemme joka päivä tuhansia ja miljoonia ruplia. Siinä on anarkian ja rappion perus-syy, senpä takia me sanomme: kaikki on jäänyt meillä entiselleen, kokoomusministeristö ei ole muuttanut mitään, se on julkaissut vain lisää kasan julistuksia, koreita julki-lausumia. Olkootpa ihmiset kuinka vilpittömiä tahansa,

toivokootpa he työtätekeville hyvää kuinka vilpittömästi tahansa, asia ei silti ole muuttunut — *sama luokka* on jäänyt valtaan. Se politiikka, jota meillä harjoitetaan, ei ole demokraattista politiikkaa.

Meille puhutaan „keskusvallan ja paikallisen vallan demokratisoimisesta”. Ettekö te tosiaankaan tiedä, että nämä sanat ovat uutuus vain Venäjällä? Että muissa maissa kymmenet miltei-sosialistiset ministerit ovat antaneet maalleen samantapaisia lupauksia? Mitä merkitystä niillä on, kun edessämme on elävänä konkreettinen tosiasia: paikallinen väestö valitsee vallanelimet, mutta keskus rikkoo demokratian alkeita vaatiessaan itselleen oikeutta nimittää tai vahvistaa paikalliset viranomaiset. Kapitalistit ryöväävät edelleenkin kansan omaisuutta. Imperialistinen sota jatkuu. Mutta meille luvataan reformeja, reformeja ja reformeja, jotka eivät ole yleensä toteutettavissa näissä puitteissa, sillä sota tukahduttaa kaikkea ja määrää kaiken. Miksi ette ole samaa mieltä niiden kanssa, jotka sanovat, että sotaa *ei* käydä kapitalistien liikevoittojen vuoksi? Mikä on tunnusmerkinä? Ennen kaikkea seuraava seikka: mikä luokka on vallassa, mikä luokka on edelleenkin isäntänä, mikä luokka hyötyy edelleenkin satoja miljardeja pankki- ja finanssioperaatioista? Yhä sama kapitalistiluokka, ja siksi sotakin on yhä imperialistista sotaa. Ensimmäinen Väliaikainen hallitus sen enempiä kuin nykyinenkään hallitus miltei-sosialistisine ministereineen ei ole muuttanut mitään: salaiset sopimukset pysyvät edelleenkin salaisina, Venäjä käy sotaa salmista, siitä, että voitaisiin jatkaa Ijahovilaista politiikkaa Persiassa ⁵ j.n.e.

Tiedän, että te ette sitä halua, että enemmistö teistä ei sitä halua ja etteivät ministerit halua sitä, sillä sitä ei voida haluta, koska se merkitsee satojen miljoonien ihmisten surmaamista. Mutta ottakaapa se hyökkäys, josta Miljukovit ja Maklakovit nykyään puhuvat niin paljon. He käsittävät mainiosti, mistä on kysymys; he tietävät, että se liittyy kysymykseen vallasta, kysymykseen vallankumouksesta. Meille sanotaan, että on osattava erottaa poliittiset ja strategiset kysymykset. On naurettavaa asettaakin tuollaista kysymystä. Kadetit käsittävät erinomaisen hyvin, että asetettu kysymys on poliittinen.

Se, että alkanut vallankumouksellinen taistelu rauhan aikaansaamiseksi alhaaltakäsin voisi johtaa erillisrauhaan,

on panettelua. Ensimmäinen askelemme, jonka me ottaisimme, jos meillä olisi valta, olisi: vangita suurkapitalistit ja katkoa kaikki heidän juoniensa langat. Ilman sitä kaikki korulauseet rauhan solmimisesta ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia ovat joutavaa lorua. Toisena askeleenamme olisi ilmoittaa kansoille ohi hallitusten, että me pidämme kaikkia kapitalisteja rosvoina, myös Tereshtshenkoa, joka ei ole vähääkään parempi kuin Miljukov, tämä on vain vähän tyhmempi, sekä ranskalaisia, englantilaisia ja kaikkia kapitalisteja.

Teidän oma „Izvestijanne”⁶ on mennyt sekaisin ja ehdottaa ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia tehtävän rauhan asemesta kaiken jättämistä status quo *. Ei, rauhaa „ilman aluevaltauksia” me emme käsitä sillä tavalla. Lähemmäksi totuutta tässä kysymyksessä tuli jopa Talonpoikain edustajakokouskin⁷, joka puhui „federatiivisesta” tasavallasta ja ilmaisi siten sen ajatuksen, että Venäjän tasavalta ei halua sortaa ainoatakaan kansaa enempää uuteen kuin vanhaankaan tapaan ja ettei se halua elää väkivaltaperiaatteen pohjalla ainoankaan kansan kanssa, ei Suomen eikä Ukrainan kanssa, joita vastaan sotaministeri etsii niin ahkerasti riidanaihetta ja joiden kanssa koetaan saada aikaan sietämättömiä ja sopimattomia selkkauksia. Me haluamme yhtenäistä ja jakamatonta Venäjän tasavaltaa, jossa on luja valta, mutta luja valta saadaan aikaan kansojen vapaaehtoisen suostumuksen pohjalla. „Vallankumouksellinen demokratia” — nämä ovat suuria sanoja, mutta niitä käytetään sellaisesta hallituksesta, joka pikkumaisilla verukkeilla vaikeuttaa asian selvittämistä Ukrainan ja Suomen kanssa, jotka eivät ole edes halunneet erota, vaan ainoastaan sanovat: älkää lykätkö demokratian alkeiden soveltamista Perustavaan kokoukseen asti!

Rauhaa ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia ei voida solmia niin kauan kuin te ette luovu aluevaltauksistanne. Sehän on naurettavaa, konstailua, Euroopassa jokainen työläinen tekee siitä pilaa ja sanoo: sanoissa he ovat kaunopuheisia, kehottavat kansoja kukistamaan pankkiirit, mutta itse lähettävät kotimaisia pankkiirejaan ministeristöön. Vangitkaa heidät, paljastakaa vehkeilyt, ottakaa selvä juo-

* — entiselleen, entiseen tilaansa; tässä tapauksessa tarkoitetaan ennen sotaa vallinnutta tilannetta. *Toim.*

nien langoista, mutta sitä te ette tee, vaikka teillä on käytettävissänne järjestöjä, joilla on valtaa ja joita ei voida vastustaa. Te olette kokeneet vuodet 1905 ja 1917, te tiedätte, ettei vallankumousta tehdä tilauksesta, että muissa maissa vallankumoukset on suoritettu veristä ja vaikeaa kapinain tietä, mutta Venäjällä ei ole olemassa sellaista ryhmää eikä sellaista luokkaa, joka voisi vastustaa Neuvostojen valtaa. Poikkeuksena tämä vallankumous on Venäjällä mahdollinen rauhallisena vallankumouksena. Jos tämä vallankumous tarjoaisi tänään tai huomenna kaikille kansoille rauhaa katkaisten välinsä kaikkien kapitalistiluokkien kanssa, niin mitä lyhimmän ajan sisällä siihen saataisiin niin Ranskasta kuin Saksastakin kansoilta suostumus, koska nuo maat ovat perikadon partaalla, koska Saksan asema on toivoton, koska se ei voi pelastua, ja koska Ranska...

(Puhemiesjohtaja: „Aikanne on kulunut loppuun”.)

Lopetan puolen minuutin kuluttua... (Hälinää, salista kuulua pyyntöjä puheen jatkamisesta, vastalauseita, suosionosoituksia.)

(Puhemiesjohtaja: „Saatán edustajakokouksen tietoon, että puhemieshistö ehdottaa jatkettavaksi puhujalle myönnettyä aikaa. Kuka on vastaan? Enemmistö on puheen jatkamisen kannalla”.)

Jäin siihen, että jos vallankumouksellinen demokratia Venäjällä olisi demokratiaa teoissa eikä vain sanoissa, niin se lähtisi viemään vallankumousta eteenpäin eikä menisi sopimukseen kapitalistien kanssa, ei jaarittelisi rauhasta ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia, vaan ryhtyisi lakkauttamaan Venäjän aluevaltauksia ja julistaisi suoraan, että se pitää kaikkia aluevaltauksia rikillisinä ja rosvouksena. Silloin voitaisiin välttää imperialistinen hyökkäys, joka Persian ja Balkanin jakamisen vuoksi uhkaa syöstä surman suuhun tuhansia ja miljoonia ihmisiä. Silloin olisi tie rauhaan avattu, ei mikään helppo tie — sellaista emme väitä,— tie, joka ei sulje pois todella vallankumouksellista sotaa.

Me emme aseta tätä kysymystä niin, kuin Bazarov asettaa sen tänään „Novaja Zhiznissä”⁸; me sanomme vain, että Venäjä on joutunut sellaiseen asemaan, että imperialistisen sodan lopussa sen tehtävät ovat helpommat kuin miltä ne saattaisivat näyttää. Ja sen maantieteellinen

asema on sellainen, että ne valtat, jotka pääomaan ja sen rosvoomaisiin pyrkimyksiin nojautuen uskaltaisivat nousta Venäjän työväenluokkaa ja siihen liittyvää puoliproletariaattia, t.s. talonpoikaisköyhälistöä vastaan,— jos ne sellaiseen ryhtyisivät, niin se olisi niille mitä vaikein tehtävä. Saksa on perikadon partaalla, ja sen jälkeen, kun sotaan yhtyi Amerikka, joka haluaa nielaista Meksikon ja nähtävästi alkaa piakkoin sodan Japania vastaan,— tämän maan sotaan yhtymisen jälkeen Saksan asema on toivoton, se nujerretaan. Ranska, joka on maantieteellisen asemansa vuoksi joutunut kärsimään eniten ja on ehtymäisillään, tämä maa, joka kärsii nälänhädästä vähemmän kuin Saksa, on menettänyt ihmisiä verrattomasti enemmän kuin Saksa. Jos siis ensimmäisestä askeleesta lähtien alettaisiin siitä, että pantaisiin rajat venäläisten kapitalistien liikevoitoille ja riistettäisiin heiltä kaikkalainen mahdollisuus kahmia satoja miljoonia voittoa; jos *kaikille* kansoille ehdotettaisiin rauhaa *kaikkien* maiden kapitalisteja vastaan ilmoittamalla suoraan, että te ette ryhdy minkäänlaisiin neuvotteluihin tai suhteisiin saksalaisten kapitalistien enempää kuin niidenkään kanssa, jotka joko suoraan tai välillisesti auttavat heitä tai ovat tekemisissä heidän kanssaan, että te kieltäydytte keskustelemasta ranskalaisten ja englantilaisten kapitalistien kanssa,— silloin te esiintyisitte syyttääksenne heitä työläisten edessä. Te ette pitäisi voittona passin antamista MacDonalldille⁹, joka ei ole koskaan käynyt vallankumouksellista taistelua pääomaa vastaan ja joka päästetään tänne sen vuoksi, ettei hän ole edustanut sen englantilaisia kapitalisteja vastaan tähdätyn vallankumouksellisen taistelun aatteita, periaatteita, käytäntöä eikä kokemusta, jonka vuoksi toverimme Maclean ja sadat muut englantilaiset sosialistit istuvat vankiloissa ja jonka vuoksi on vankilassa toverimme Liebknecht, joka on teljetty pakkotyövankilaan sen takia, että hän sanoi: „saksalaiset sotilaat, kääntäkää aseenne omaa keisarianne vastaan”.

Eiköhän meneteltäisi oikeammin, jos imperialisti-kapitalistit lähetettäisiin siihen samaan pakkotyövankilaan, jota enemmistö Väliaikaisen hallituksen jäsenistä varta vasten henkiin herätetyssä kolmannessa Duumassa — en muuten tiedä, monesko se on järjestyksessä, kolmas vai neljäs,— lupaa ja valmistelee joka päivä meitä varten ja laatii

oikeusministeriön linjaa siitä jo uusia lakiluonnoksia? Maclean ja Liebknecht — sellaisia ovat niiden sosialistien nimet, jotka toteuttavat imperialismia vastaan suunnatun vallankumouksellisen taistelun aatetta käytännössä. Tämä on sanottava kaikille hallituksille; jotta voitaisiin taistella rauhan puolesta, noita hallituksia on syytettävä kansojen edessä. Silloin te saatatte sotkuisaan asemaan kaikki imperialistiset hallitukset. Mutta nyt te olette sotkeutuneet itse, kun käännytte maaliskuun 14 päivänä kansan puoleen rauhanvetoimuksella¹⁰ ja sanoitte: „kukistakaa tsaarinne, kuninkaanne ja pankkiirinne”, samaan aikaan kun me — vaikka meidän hallussamme on sellainen lukumääränsä, kokemuksensa ja aineellisen voimansa puolesta ennen kuulumattoman voimakas järjestö kuin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto — sovimme liiton omien pankkiiriemme kanssa, muodostamme miltei-socialistisen kokoomushallituksen ja kirjoittemme reformiluonnoksia, jotta Euroopassa on kirjoitettu monia kymmeniä vuosia. Siellä, Euroopassa, nauretaan tuollaiselle taistelulle rauhan puolesta. Se ymmärretään siellä vasta sitten, kun Neuvostot ottavat vallan käsiinsä ja esiintyvät vallankumouksellisesti.

Vain yksi maa maailmassa voi ryhtyä heti luokkamitassa toimenpiteisiin imperialistisen sodan lopettamiseksi vastoin kapitalistien tahtoa ja ilman veristä vallankumousta, vain yksi maa, ja tämä maa on Venäjä. Ja se tulee pysymään sellaisena niin kauan, kuin on olemassa työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto. Se ei voi olla kauan olemassa tavallisytyppisen Väliaikaisen hallituksen rinnalla. Se tulee pysymään entisellään vain niin kauan, kunnes tapahtuu tämä hyökkäykseen siirtyminen. Hyökkäykseen siirtyminen merkitsee murrosta Venäjän vallankumouksen koko politiikassa, t.s. sitä, että odottamisesta, rauhan valmistelemisestä vallankumouksellisen kapinan avulla alhaaltapäin, siirrytään jälleen sotaan. Siirtyminen veljeilystä yhdellä rintamalla veljeilyyn kaikilla rintamilla, siirtyminen tietoiseen veljeilyyn siitä vaistonvaraisesta veljeilystä, jolloin sotilaat pakkotyötuomioiden uhallakin vaihtoivat nälkäisten saksalaisten proletaarien kanssa leipäkannikoita linkkuveitsiin, — sellaiseksi on tie hahmottunut.

Kun me otamme vallan käsiimme, silloin taltutamme kapitalistit ja silloin se *ei* enää ole *s a m a a* sotaa, mitä

nykyään käydään, sillä sodan luonteen määrää se, mikä luokka sitä käy, eikä se, mitä papereihin on kirjoitettu. Papereihin voidaan kirjoittaa mitä tahansa. Mutta kirjoittelitpe te mitä tahansa, olitpe kuinka kaunopuheisia tahansa, olipa teillä kuinka paljon tahansa miltei-sosialistisia ministerejä, niin sota pysyy edelleenkin imperialistisena, niin kauan kuin enemmistö hallituksessa edustaa kapitalistien luokkaa. Kaikki tietävät ja näkevät sen. Ja Albanian esimerkki sekä Kreikan ja Persian esimerkki¹¹ ovat osoittaneet tämän niin selvästi ja havainnollisesti, että minua ihmetyttää, miksi kaikki käyvät hyökkäystä koskevan kirjallisen julkilausumamme¹² kimppuun, mutta kukaan ei mainitse sanallakaan konkreettisista esimerkeistä! Luonnoksia on helppo luvata, mutta konkreettisia toimenpiteitä kaikki lykkäävät tuonemmaksi. On helppo kirjoittaa julistus rauhan solmimisesta ilman aluevaltauksia, mutta Albanian, Kreikan ja Persian esimerkithän saatiin kokoomusministeristön muodostamisen *jälkeen*. Niistähän „Delo Naroda”¹³, joka ei ole meidän puolueemme äänenkannattaja, vaan hallituksen äänenkannattaja, ministerien lehti, kirjoitti, että tällä tavalla pilkataan Venäjän demokratiaa ja että Kreikkaa kuristetaan. Ja sama Miljukov, jonka te kuvittelette herra ties minkälaiseksi,— hän on puolueensa tavallinen rivijäsen, eikä Tereshtshenko eroa hänestä missään suhteessa,— kirjoitti, että liittolaisten diplomatia on painostanut Kreikkaa. Sota jää edelleenkin imperialistiseksi sodaksi, ja vaikka te haluaisitte rauhaa kuinka hartaasti tahansa, vaikka teidän myötätuntonne työtätekeviä kohtaan olisi kuinka vilpittöntä ja vaikka te toivoisitte rauhaa kuinka vilpittömästi hyvänsä — olen aivan varma, että ylipäänsä tuo toivomus on vilpittön,— niin te olette kuitenkin voimattomia, sillä sotaa ei voida lopettaa muuten kuin kehittämällä vallankumousta edelleen. Kun Venäjällä alkoi vallankumous, niin silloin alkoi alhaaltakäsin myös vallankumouksellinen taistelu rauhan puolesta. Jos ottaisitte vallan omiin käsiinne, jos valta siirtyisi vallankumouksellisille järjestöille taistelun käymiseksi venäläisiä kapitalisteja vastaan, niin silloin toisten maiden työtätekevät uskoisivat teitä, silloin te voisitte ehdottaa rauhaa. Silloin meidän rauhamme olisi turvattu ainakin kahdelta puolen, kahden kansan taholta, jotka ovat menehtymäisillään verenvuodatukseen ja joiden asema on toivoton, Saksan ja

Ranskan taholta. Ja jos me silloin joutuisimme olosuhteiden pakottamina käymään vallankumouksellista sotaa,— kukaan ei sitä tiedä, emmekä mene vannomaan, ettemme tulisi sitä käymään,— niin me sanoisimme: „emme ole pasifisteja, emme kieltäydy sodasta, jos vallankumouksellinen luokka on vallassa ja jos se on todella syrjäyttänyt kapitalistit vaikuttamasta millään tavalla asiain kulkuun ja lisäämästä taloudellista rappiotilaa, joka antaa heille mahdollisuuden kahmia satoja miljoonia”. Vallankumouksellinen valta selittäisi ja sanoisi poikkeuksetta kaikille kansoille, että kaikkien kansojen on oltava vapaita, että samoin kuin Saksan kansa ei saa käydä sotaa pitääkseen Elsassin ja Lothringenin, samoin ei Ranskan kansa saa käydä sotaa siirtomaittensa säilyttämiseksi. Sillä jos Ranska sotii säilyttääkseen siirtomaansa, niin Venäjälläkin on Khiva ja Buhara, jotka myös ovat siirtomaiden tapaisia, ja silloin alkaa siirtomaiden jakaminen. Entä miten ja minkälaisen mittapuun mukaan ne jaettaisiin? Voiman perusteella. Mutta voimasuhteet ovat muuttuneet, kapitalistien asema on sellainen, ettei ole muuta ulospääsyä kuin sota. Kun te otatte vallankumouksellisen vallan käsiinne, niin teillä on vallankumouksellinen tie rauhaan: kääntyminen kansojen puoleen vallankumouksellisin kehotuksin ja taktiikan selittäminen oman esimerkinne perusteella. Silloin teille avautuu tie vallankumouksellisin keinoin saavutettuun rauhaan ja on aivan todennäköistä, että te välttytte satojentuhansien ihmisten tuholta. Silloin voitte olla varmoja siitä, että Saksan ja Ranskan kansat sanovat sanansa teidän puolestanne. Ja vaikka englantilaiset, amerikkalaiset ja japanilaiset kapitalistit haluaisivatkin sotaa vallankumouksellista työväenluokkaa vastaan,— jonka voima kymmenkertaistuu, kun kapitalistit saadaan taltutetuksi ja syrjäytetyksi ja kun valvonta siirtyy työväenluokan käsiin,— vaikka amerikkalaiset, englantilaiset ja japanilaiset kapitalistit haluaisivatkin sotaa, niin 99 prosenttia sadasta puhuu sen puolesta, että he eivät pysty sitä käymään. Teidän ei tarvitse muuta kuin julistaa, että te ette ole pasifisteja, että tulette puolustamaan omaa tasavaltaanne, työväen demokratiaa, proletaarista demokratiaa, saksalaisilta ja ranskalaisilta sekä muilta kapitalisteilta, niin se jo riittää rauhan turvaamiseksi.

Juuri sen vuoksi me pidimme hyökkäystä koskevaa julkilausumaamme niin tuiki tärkeänä. Koko Venäjän vallankumouksen historiassa on koittanut murrosvaihe. Venäjän vallankumous alkoi siitä, että sitä auttoi Englannin imperialistinen porvaristo, joka luuli Venäjän olevan jotenkin Kiinan tai Intian kaltainen. Mutta hallituksen rinnalle, jossa enemmistö on nykyään tilanherroilla ja kapitalisteilla, syntyivät Neuvostot, — edustuslaitos, jonka veroista voimakkuudessa ei ole maailmassa koskaan ennen nähty eikä kuultu ja jota te hävitätte osallistumalla porvariston kokoomusministeristöön. Mutta Venäjän vallankumous on saanut aikaan sen, että vallankumouksellinen taistelu alhaaltapäin kapitalistista hallitusta vastaan on kaikkialla, kaikissa maissa alkanut saada osakseen moninverroin suurempaa myötätuntoa. Kysymys on siitä, lähdetäänkö eteenpäin vai taaksepäin. Vallankumouksellisena aikana ei voida seisoa paikallaan. Senpä takia hyökkäys merkitsee murrosta koko Venäjän vallankumouksessa, ei hyökkäyksen strategisessa, vaan poliittisessa ja taloudellisessa mielessä. Objektiiivisesti, jonkun ministerin tahdosta tai tietoisuudesta riippumatta, hyökkäys on nyt imperialistisen teurastuksen ja satojentuhansien, jopa miljoonien ihmisten tuhoamisen jatkamista Persian ja muiden heikkojen kansojen kuristamiseksi. Vallan siirtäminen vallankumoukselliselle proletariaatille, köyhimmän talonpoikaiston tukiessa sitä, merkitsee siirtymistä vallankumoukselliseen taisteluun rauhan puolesta sellaisissa muodoissa, jotka ovat kaikkein varmimpia ja kivuttomimpia kaikista niistä muodoista, mitä ihmiskunta tuntee, siirtymistä siihen, että vallankumouksellisten työläisten valta ja voitto tulee turvatuksi sekä Venäjällä että koko maailmassa. (Suosionosoituksia kokouksen tietyn osan taholta.)

„Pravdan“ 82. ja 83. numero;
kesäkuun 28 (15)
ja 29 (16) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda“ lehden tekstistä,
joka on tarkistettu V. I. Leninin
korjaaman pikakirjoitteen mukaan

2

PUHE SODASTA
KESÄKUUN 9 (22) pnä

Toverit, sotaa koskevan kysymyksen käsittelyn johdannoksi saanen palauttaa mieleenne kaksi kohtaa kaikille maille osoitetusta vetoomuksesta, jonka Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto julkaisi maaliskuun 14 pnä. Tuossa vetoomuksessa sanottiin: „On koittanut aika aloittaa ratkaiseva taistelu kaikkien maiden hallitusten valloituspyrkimyksiä vastaan, on koittanut aika ottaa sotaa ja rauhaa koskevan kysymyksen ratkaiseminen kansojen omiin käsiin”. Vetoomuksen toinen kohta on tarkoitettu itävaltalais-saksalaisen liittoutuman proletaareille ja siinä sanotaan: „kieltäytykää palvelemasta kuninkaita, tilanherroja ja pankkiireja anastuksen ja väkivallan välineenä”. Nämä ovat ne kaksi kohtaa, joita on toistettu monin eri sanamuodoin Venäjän työläisten ja talonpoikain kymmenissä, sadoissa ja luullakseni jopa tuhansissakin päätöslauselmissa.

Olen varma, että nämä kaksi kohtaa ilmaisevat mitä parhaiten sen ristiriitaisen ja peräti sekavan tilanteen, johon vallankumoukselliset työläiset ja talonpojat ovat men-shevikkien ja narodnikkien nykyisen politiikan vuoksi joutuneet. Toisaalta he kannattavat sotaa, mutta toisaalta he edustavat niitä luokkia, joiden etujen mukaista ei ole min-kään maan hallituksen anastuspyrkimykset, eivätkä he voi olla sitä sanomatta. Tämä psykologia ja ideologia on miltei jokaisessa työläisessä ja talonpojassa hyvin syvällä, olkoonpa se miten hämärää tahansa. Se on sen tajuamista, että sotaa käydään kaikkien maiden hallitusten anastuspyrkimysten tähden. Mutta samalla ymmärretään äärimmäisen epäselvästi tai ollaan ymmärtämättäkin, että

hallitus, olipa se mitä hallitusmuotoa hyvänsä, ilmentää tiettyjen luokkien etuja ja että sen tähden hallituksen ja kansan asettaminen vastakkain, kuten ensimmäisenä esittämässäni lainauksessa tehdään, on mitä pahinta teoreettista sekaannusta, on mitä pahinta poliittista avuttomuutta ja itsensä ja koko politiikkansa saattamista peräti horjuvaan, epävakaiseen asemaan. Ja aivan samoin loppusanat lukemassani toisessa sitaatissa, tuo erinomainen kehotus on suurenmoinen: „kieltäytykää palvelemasta kuninkaita, tilanherroja ja pankkiireja anastuksen ja väkivallan välineenä”, mutta „myös omiannekin”, sillä jos te, Venäjän työläiset ja talonpojat, sanotte Itävallan ja Saksan työläisille ja talonpojille, joiden maiden hallitukset ja hallitsevat luokat käyvät samanlaista ryöstö- ja rosvosotaa kuin Venäjän kapitalistit ja pankkiirit, kuin Englannin ja Ranskan kapitalistit ja pankkiirit,— jos te sanotte: „kieltäytykää palvelemasta pankkiireitanne väkivallan välineenä”, mutta päästätte omia pankkiirejanne ministeristöön ja istutate heidät sosialististen ministerien rinnalle, niin teette kaikki vetoomuksenne mitättömiksi ja todellisuudessa kumoatte koko politiikkanne. Todellisuudessa teidän erinomaisia pyrintöjänne tai toivomuksianne ikään kuin ei olisi ollutkaan, sillä te avustatte aivan saman imperialistisen sodan, saman anastussodan käyntiä Venäjän puolelta. Te joudutte ristiriitaan edustamienne joukkojen kanssa, sillä nämä joukot eivät asetu milloinkaan sille kapitalistien näkökannalle, jonka Miljukov, Maklakov ynnä muut ovat lausuneet julki sanoessaan: „ei ole rikollisempää mielihpidettä kuin se, että sotaa käydään pääoman etuja silmällä pitäen”.

En tiedä, lieneekö tämä mielipide rikollinen; epäilemättä se on rikollinen niiden näkökulmasta katsottuna, jotka ovat tänään puolittain olemassa, mutta joita huomenna ei ehkä ole; se on kuitenkin ainoa oikea mielipide, ainoastaan se ilmaisee meidän käsityksemme tästä sodasta, ainoastaan se ilmaisee sorrettujen luokkien intressejä, jotka vaativat taistelua sortajia vastaan; ja kun sanomme, että sota on kapitalistista sotaa, anastussotaa, niin ei pidä luoda harhakuvitelmia: siinä ei ole häivettäkään siitä käsityksestä, että muka erinäisten henkilöiden, erinäisten kuninkaiden rikokset ovat voineet aiheuttaa tällaisen sodan.

Imperialismi on tietty aste maailman pääoman kehityksessä; vuosikymmeniä valmentunut kapitalismi on päätenyt siihen, että pieni ryhmä suunnattoman rikkaita maita — niitä ei ole neljää enempää: Englanti, Ranska, Saksa ja Amerikka — on koonnut sellaisen määrän rikkauksia, joka käsittää satoja miljardeja, on koonnut sellaisen voiman suurpankeille ja suurkapitalisteille — näitä on pari kappaletta tai enintään puoli tusinaa kussakin mainitussa maassa, — sellaisen jättiläisvoiman, joka on vallannut koko maailman, on jakanut kirjaimellisesti koko maapallon alueellisessa mielessä, nimittäin siirtomaat. Näiden valtakuntien siirtomaat ovat nykyisin keskenään rajatusten maapallon kaikilla puolilla. Nämä valtiot ovat jakaneet maapallon keskenään myös taloudellisesti, sillä maapallolla ei ole sellaista maankolkkaa, jonne eivät olisi tunkeutuneet konsessiot, eivät olisi ulottuneet finanssipääoman paulat. Juuri se on aluevaltausten perustana. Aluevaltauksset eivät ole mielikuvituksen tuote, ne eivät ole johtuneet siitä, että ihmiset olisivat vapauden puoltajista muuttuneet yhtäkkiä taantumukselliseksi. Aluevaltauksset eivät ole mitään muuta kuin sen jättiläispankkien herruuden poliittinen ilmaus ja poliittinen muoto, joka on juontunut luonnollisesti kapitalismista eikä ole aiheutunut kenenkään syystä, sillä nimenomaan osakkeet ovat pankkien perusta ja nimenomaan osakkeiden kasautuminen on imperialismin perusta. Ja suurpankit, jotka satojen miljardien pääomalla hallitsevat koko maailmaa ja ovat kokonaisten teollisuusalojen ja kapitalisti- ja monopolistiliittojen yhdistäjinä, — nimenomaan se on imperialismia, joka on halkonut koko maailman kolmeen upperikkaaseen saalistajaryhmään.

Yhden, ensimmäisen ja Euroopassa meitä lähinnä olevan ryhmän johdossa on Englanti, kahden muun johdossa ovat Saksa ja Amerikka, ja toiset, avustajat, ovat pakotettuja auttamaan, niin kauan kuin kapitalistiset suhteet ovat voimassa. Jos siis kuvittelette selvästi mielessänne asian ytimen, jonka jokainen sorrettu ihminen tajuaa vaistomaisesti, jonka tajuaa vaistomaisesti melkeinpä jokainen venäläinen työmies ja talonpoika, jos kuvittelette sen selvästi mielessänne, niin käsitätte, miten naurettavaa on ajatella, että sotaa vastaan voidaan taistella puheilla, manifesteilla, julisteilla tai sosialistien edustajakokouksilla. Se on naurettavaa siksi, että julkaisittepa te tuollaisia julistuksia kuinka

paljon tahansa ja teittepä poliittisia mullistuksia kuinka monta hyvänsä — te olette kukistaneet Nikolai Romanovin Venäjän valtaistuimelta, olette jossain määrin muuttuneet tasavallaksi; Venäjä on ottanut jättiläisaskeleen eteenpäin, lienee melkein heti saavuttanut Ranskan, joka käytti siihen toisissa oloissa sata vuotta ja jäi kapitalistiseksi maaksi,— kuitenkin pankit pysyvät kaikkivaltiaina. Kapitalistit ovat säilyneet. Joskin he ovat joutuneet ahtaammalle, niin joutuivathan he ahtaammalle myös vuonna 1905, mutta horjutiko se heitä? Joskin venäläisille tämä on uutta, niin Euroopassa jokainen vallankumous on osoittanut, että joka kerta kumousaallon kohotessa työläiset ovat saaneet jonkin verran enemmän aikaa, mutta kapitalistien valta on pysynyt valtana. Taistelu imperialistista sotaa vastaan ei ole mahdollista muuten kuin vallankumouksellisten luokkien taisteluna vallassaolevia luokkia vastaan koko maailman mitassa. Kysymys ei ole yleensä tilanherroista, vaikka Venäjällä on tilanherroja ja näillä on Venäjällä suurempi merkitys kuin missään muussa maassa, mutta he eivät ole se luokka, joka on luonut imperialismiin. Kysymys on kapitalistien luokasta, jota johtavat suurimmat raharuhtinaat ja pankit, eikä tästä sodasta ole ulospääsyä ennen kuin tuo luokka on syösty vallasta, luokka, joka pitää herruutensa alaisena sorrettuja proletaareja ja köyhiä talonpoikia, puoliproletaareja, kuten heitä ohjelmassamme nimitetään. Ja sellaisia harhakuvitelmia, että te voitte liittää kaikkien maiden työtätekevät yhteen julistuksilla ja toisille kansoille osoittamillanne vetoomuksilla, ei voida pitää vireillä muuten kuin ainoastaan rajoitetusta venäläisestä näkökulmasta katsoen, kun ei tiedetä, kuinka Länsi-Euroopassa, missä työläiset ja talonpojat ovat tottuneet poliittisiin mullistuksiin ja ovat nähneet niitä kymmenittäin, sanomalehdistö tekee pilaa senlaatuista fraaseista ja vetoomuksista. He eivät tiedä, että Venäjällä ovat todella nousseet työläisjoukot, joiden usko on ehdottoman vilpittöntä ja jotka tuomitsevat kaikkien maiden kapitalistien anastuspyrkimykset sekä tahtovat, että kansat vapautuisivat pankkiireista. Mutta he, eurooppalaiset, eivät käsitä, minkä tähden te, joilla on sellaiset järjestöt, joita ei ole yhdelläkään muulla kansalla maailmassa, sellaiset järjestöt kuin työläisten, talonpoikain ja sotilaiden edustajain Neuvostot, joilla on aseet, miksi te lähetätte sosialistejanne

ministereiksi. Te luovutatte kuitenkin vallan noille pankkiireille. Ulkomailla teitä ei syytetä yksinomaan naiiviudesta; se ei olisi vielä mitään — eurooppalaiset eivät enää jaksaa käsittää naiiviutta politiikassa, he eivät enää käsitä, että Venäjällä on kymmeniä miljoonia ihmisiä, jotka heräävät tosielämäänsä ensimmäistä kertaa, ja että Venäjällä ei tiedetä, mitä on luokkien yhteys hallitukseen ja mitä on hallituksen yhteys sotaan. Sota on porvarillisen politiikan jatkoa eikä mitään muuta. Vallassa oleva luokka määrää politiikan sodassakin. Sota on läpeensä politiikkaa, näiden luokkien pyrkimistä edelleenkin samoihin päämääriin, mutta toista tietä. Senpä tähden, kun te kirjoitatte työläisten ja talonpoikien vetoomuksissa: „kukistakaa pankkiirinne”, jokainen tietoinen työläinen eurooppalaisessa valtiossa joko nauraa teille tai pahoittelee katkerasti ja sanoo itseksensä: „mitäs me mahdamme, jos he siellä ovat kukistaneet vallasta puolivillin idiootin ja julman yksinvaltiaan, jollaiset me olemme jo aikaa sitten potkineet pois — se on koko rikoksemme, — ja nyt omine „miltei-sosialistisine” ministereineen kannattavat venäläisiä pankkiireja?!”

Pankkiirit ovat edelleenkin vallassa ja harjoittavat ulkopolitiikkaa imperialistisen sodan avulla kannattaen täydellisesti niitä sopimuksia, jotka Venäjällä solmi Nikolai Toinen. Tämä on meillä erikoisen selvästi havaittavissa. Venäjän imperialistisen ulkopoliitiikan kaikki perusteet on ennakkolta määrännyt entinen hallitus ja kukistamamme Nikolai Romanov eivätkä nykyiset kapitalistit. Nikolai Romanov solmi nuo sopimukset, ne pysyvät salaisina, kapitalistit eivät voi saattaa niitä julkisuuteen, koska he ovat kapitalisteja. Muttei yksikään työläinen eikä talonpoika voi käsittää tätä sekasotkua, sillä hän sanoo itselleen: jos kehotamme kukistamaan kapitalistit toisissa maissa, niin silloin ennen kaikkea alas omat pankkiirimme, muuten meitä ei kukaan usko eikä kukaan suhtaudu meihin vakavasti, meistä sanotaan: olette naiiveja venäläisiä barbaareja, kirjoitatte sanoja, jotka ovat sellaisenaan erinomaisia, mutta joissa ei ole poliittista sisältöä, tai ajatellaan vielä pahempaakin, että olemme teeskentelijöitä. Sellaisia juttuja voisitte tavata ulkolaisissa lehdissä, jos eri suuntien lehdet pääsisivät vapaasti rajan yli Venäjälle, elleivät englantilaiset ja ranskalaiset viranomaiset pidät-

täisi niitä Torniossa. Ulkolaisista lehdistä voisitte pelkäänsä sitaateista havaita, miten huutavaan ristiriitaan olette joutumassa, saisitte varmuuden, miten tavattoman naurettava ja virheellinen on se käsitys, että tätä sotaa vastaan voidaan taistella sosialistikonferensseilla, edustajakokouksissa sosialistien kanssa tehdyillä sopimuksilla. Jos imperialismi olisi erinäisten henkilöiden aiheuttama tai näiden tekemä rikos, silloin sosialismi voisi pysyä sosialismina. Imperialismi on kapitalismin kehityksen viimeinen aste, jolloin se on jakanut jo koko maailman ja kaksi jättimäistä ryhmää on käynyt toinen toisensa kimppuun kamppailien elämästä ja kuolemasta. Joko palvele jompaakumpaa tai kukista molemmat ryhmät, mitään muuta tietä ei ole olemassa. Kun te kieltäydyste erillisrauhasta sillä perusteella, että muka ette tahdo palvella saksalaista imperialismia, niin se on aivan oikein, sen tähden mekin olemme erillisrauhaa vastaan. Mutta halustanne huolimatta te palvelette tosiasiallisesti yhä edelleenkin englantilais-ranskalaista imperialismia, jolla on samanlaiset anastus- ja rosvouspyrkimykset kuin ne, jotka venäläisetkin kapitalistit ovat Nikolai Romanovin avustuksella vahvistaneet sopimuksilla. Emme tunne noiden sopimusten sanamuotoa, mutta jokainen, joka on seurannut poliittista kirjallisuutta, lukenut vaikkapa yhden kirjan talouselämän ja diplomatian alalta, tietää noiden sopimusten sisällön. Mikäli muistan, kyllä Miljukovkin on kirjoittanut kirjoissaan noista sopimuksista ja lupauksista, että he ryöväävät Galitsian, ryöstävät salmet ja rosvoavat Armenian, säilyttävät aikaisemmin anastamansa alueet ja saavat joukon lisää. Tämän tietävät kaikki, mutta sopimuksia pidetään yhä salassa ja meille sanotaan, että jos puramme ne, niin se merkitsee eroa liittolaisista.

Erillisrauhaa koskevasta kysymyksestä olen jo sanonut, ettei meillä voi olla erillisrauhaa, ja puolueemme päätöksestä näkyy aivan selvästi, että me kieltäydymme siitä kuten kaikesta sovinnonteosta kapitalistien kanssa. Meille erillisrauha merkitsee sovintoa saksalaisten ryövärien kanssa, sillä he rosvoavat samoin kuin toisetkin. Mutta sovinto venäläisen pääoman kanssa Venäjän Väliaikaisessa hallituksessa on samanlainen erillisrauha. Tsaarin tekemät sopimukset ovat jääneet voimaan, myös niillä ryövätään ja kuristetaan toisia kansoja. Kun sanotaan: „rauha ilman

aluevaltauksia ja sotakorvauksia”, kuten jokaisen venäläisen työläisen ja talonpojan tulee sanoa, koska elämä on hänelle sen opettanut, koska häntä eivät kiinnosta pankki-voitot, koska hän haluaa elää, niin vastaan heille, että johtajanne, nykyisen työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston johtajat narodnikki- ja menshevikkipuolueesta ovat tämän tunnuksen suhteen harhateillä. „Izvestijassaan” he sanoivat, että se merkitsee status quo'ta, siis sotaa edeltänyttä tilannetta — palaja siihen, mikä oli ennen sotaa. Eikö se sitten ole kapitalistinen rauha? Ja vielä millainen kapitalistinen rauha! Jos esitätte tuollaisen tunnuksen, niin tietäkää, että tapahtumain kulku voi nostaa puolueenne valtaan, vallankumouksen aikana se on mahdollista, ja silloin teidän pitää tehdä se, mitä olette puhuneet, mutta jos ehdotatte nyt rauhaa ilman aluevaltauksia, niin siihen suostuvat saksalaiset, mutta eivät suostu englantilaiset, sillä englantilaiset kapitalistit eivät ole menettäneet vaakaakaan maata, vaan ovat rosvonneet maailman kaikilla kolkilla. Saksalaiset ovat rosvonneet paljon, mutta ovat myös paljon menettäneet, eivätkä he ole ainoastaan menettäneet, vaan ovat saaneet vastaanansa Amerikan, kaikkein mahtavimman vihollisen. Jos te, jotka ehdotatte rauhaa ilman aluevaltauksia, ymmärrätte sillä status quo'ta, niin te luisutte siihen, että ehdotuksestanne seuraa erillisrauha kapitalistien kanssa, sillä jos te ehdotatte sitä, niin saksalaiset kapitalistit nähdessään vastassaan Amerikan ja Italian, joiden kanssa he ovat tehneet aikaisemmin sopimuksia, sanovat: „kyllä, me suostumme tähän rauhaan ilman aluevaltauksia. Se ei ole tappiomme, se on meille voitto Amerikasta ja Italiasta”. Objektiiivisesti te luisutte siihen erillisrauhaan kapitalistien kanssa, josta syytätte meitä, sillä politiikassanne, teoissanne, käytännön askelissanne te ette tee periaatteellisesti pesäeroa niistä pankkiireista, jotka ovat imperialistisen herruuden edustajia kaikkialla maailmassa ja joita te ja teidän „sosialistiset” ministerinne kannatatte Väliaikaisessa hallituksessa.

Näin menetellen te saatatte itsenne sellaiseen ristiriitaiseen ja epävakaiseen asemaan, että joukot ymmärtävät teidät toisin. Joukot, joita aluevaltauksia eivät kiinnosta, sanovat: emme halua käydä sotaa minkäänlaisen kapitalistien tähden. Kun meille sanotaan, että senkaltaisen politiikka voidaan lopettaa kaikkien maiden sosia-

listien edustajakokouksilla ja sopimuksilla, niin me sanomme: ehkä, jos imperialismi olisi erinäisten rikollisten aiheuttama; mutta imperialismi on maailman kapitalismin kehitystä, johon liittyy työväenliike.

Imperialismin voitto on alkua kaikissa maissa ehdottomasti, väistämättä tapahtuvalle sosialistien jakautumiselle kahteen leiriin. Se, joka puhuu nyt edelleenkin sosialisteista kuin jostain kokonaisuudesta tai kuin jostain sellaisesta, mikä voi olla kokonaista, pettää itseään sekä toisia. Koko sodan kulku, kaksi ja puoli sotavuotta kokonaisuudessaan on aiheuttanut tämän jakautumisen — siitä asti, kun yksimielisesti allekirjoitetussa Baselin manifestissa¹⁴ sanottiin, että tämä sota pohjautuu imperialistiseen kapitalismiin. Siinä, Baselin manifestissa, ei ole ainoatakaan sanaa „isänmaan puolustuksesta”. Sodan edellä ei toisenlaista manifestia voitu kirjoittaa — niin kuin ei nytkään yksikään sosialisti ehdota kirjoitettavaksi manifestia „isänmaan puolustuksesta” Japanin ja Amerikan välisessä sodassa, kun asia ei koske omaa nahkaa, omia kapitalisteja eikä omia ministerejä. Kirjoittakaa päätöslauselma kansainvälisille edustajakokouksille! Te tiedätte, että sota Japanin ja Amerikan välillä on jo kypsynyt, sitä on valmisteltu vuosikymmeniä, se ei ole sattumanvarainen; taktiikka ei riipu siitä, kuka ampuu ensimmäisenä. Se on naurettavaa. Te tiedätte mainiosti, että niin japanilainen kapitalismi kuin amerikkalainenkin kapitalismi ovat yhtä rosvomaisia. Molemmin puolin tullaan puhumaan „isänmaan puolustuksesta”; se on oleva rikollista tai se on oleva kapitalistivihollisemme etujen „puolustuksesta” aiheutuvaa hirveää heikkoutta. Juuri tämän vuoksi me sanomme, että sosialismi on jakautunut kahtia lopullisesti. Sosialistit ovat tyystin hylänneet sosialismin, nimittäin ne sosialistit, jotka ovat siirtyneet hallituksensa ja pankkiiriensa, kapitalistiensä puolelle, puhukootpa he näistä miten hyvänsä, tuomitkootpa he näitä miten tahansa. Kysymys ei ole tuomitsemisesta. Mutta toisinaan sen tuomitsemisella, että saksalaiset kannattavat kapitalistejaan, peitellään venäläisten saman „synnin” puolustelua! Jos syytätte saksalaisia sosialishovinisteja, t.s. henkilöitä, jotka ovat sanoissaan sosialisteja — monet heistä ovat ehkä sisimmässään sosialisteja, — mutta teoissaan ovat shovinisteja, teoissaan eivät puolusta Saksan kansaa, vaan puolustavat inhottavia,

voitonpyynteisiä ja rosvoavia Saksan kapitalisteja, niin älkää puolustako myöskään englantilaisia, ranskalaisia ja venäläisiä kapitalisteja. Saksalaiset sosialishovinitit eivät ole sen pahempia kuin ne, jotka meidän ministeristösämme jatkavat samaa salaisten sopimusten ja ryöväyksen politiikkaa ja peittelevät sitä hyvin hurskailla toivomuksilla, joissa on paljon hyvää, joissa minä tunnustan olevan joukkojen näkökannalta aivan ehdotonta vilpittömyyttä, mutta joissa en tunnusta enkä voi tunnustaa olevan ainoatakaan sanaa poliittista totuutta. Se on pelkästään teidän toivomuksenne, mutta sota pysyy edelleenkin yhtä imperiaalistisena ja sitä käydään samojen salaisten sopimusten puolesta! Te kehotatte toisia kansoja kukistamaan pankkiirinsa, mutta omianne kannatatte! Rauhasta puhuessanne ette sanoneet, millainen rauha on kysymyksessä. Status quo'n pohjalla tehtävästä rauhasta meille ei kukaan vastannut, kun mainitsimme tästä huutavasta ristiriidasta. Päätöslauselmasanne, jossa puhutte aluevaltauksista tehtävästä rauhasta, te ette voi sanoa, että se ei ole status quo. Ette voi myöskään sanoa, että se on status quo, t.s. sodan edellä vallinneen tilanteen palauttamista. Siis kuinka? Onko Englannilta otettava pois saksalaiset siirtomaat? Yrittäkää rauhanomaisilla sopimuksilla! Kaikki nauravat teille silloin. Yrittäkää ottaa Japanilta pois sen ryöväämät Kiautshou ja Tyynen valtameren saaret vallankumoukselta ¹⁵!

Olette joutuneet auttamattoman sekaviin ristiriitoihin. Käyttäessämme sanaa „aluevaltauksista” me tarkoitamme, että meille tämä tunnus on ainoastaan alistettu osa maailman imperialismia vastaan käytävästä taistelusta. Me puhumme, että tahdomme vapauttaa kaikki kansat ja aloittaa omistamme. Te puhutte sodasta aluevaltauksia vastaan ja rauhan solmimisesta aluevaltauksista, mutta jatkatte Venäjällä aluevaltauspoltiikkaa. Se on jotain ennen kuulumatonta. Te ja teidän hallituksenne, teidän uudet ministerinne, jatkatte Suomeen ja Ukrainaan nähden todellisuudessa aluevaltauspoltiikkaa. Te käytte Ukrainan edustajakokouksen kimppuun, kiellätte ministerienne ¹⁶ kautta sen istunnot. Eikö se ole aluevaltausta? Se on kansallisuuden oikeuksien pilkkaamisen politiikkaa, kansallisuuden, joka on saanut tsaarien toimesta kärsiä siitä syystä, että sen lapset tahtovat puhua äidinkieltään. Tämä merkitsee, että

pelätään erillisiä tasavaltoja. Työläisten ja talonpoikien näkökannalta katsoen siinä ei ole pelkäämistä. Tulokoon Venäjistä vapaiden tasavaltojen liitto. Työläis- ja talonpoikaisjoukot eivät rupea sotimaan sen ehkäisemiseksi. Vapautettakoon jokainen kansa, ennen kaikkea vapautettakoon kaikki ne kansallisuudet, joiden kanssa te teette vallankumousta Venäjällä. Ilman tätä askelta panette itsenne sellaiseen asemaan, että olette sanoissanne „vallankumouksellisia demokraatteja”, mutta teoissa koko politiikkanne on vastavallankumouksellista.

Ulkopolitiikkanne on epädemokraattista ja vastavallankumouksellista, mutta vallankumouksellinen politiikka voi saattaa teidät tilanteeseen, jolloin vallankumouksellinen sota käy välttämättömäksi. Se ei ole kuitenkaan ehdotonta. Tähän kohtaan ovat sekä alustaja että lehdistö kiinnittäneet viime aikoina paljon huomiota. Haluaisin mielelläni pysähtyä tarkastelemaan tätä kohtaa.

Miten me käsitämme käytännöllisesti ulospääsyt tästä sodasta? Me sanomme: tästä sodasta voidaan päästä vain vallankumouksen kautta. Tukekaa kapitalistien sortamien luokkien vallankumousta, kukistakaa kapitalistien luokka maassanne ja näyttäkää siten esimerkkiä toisille maille. Vain se on sosialismia. Vain se on taistelua sotaa vastaan. Kaikki muu on lupauksia tai korulauseita tahi hurskaita hyviä toivomuksia. Sosialismi on jakautunut kahtia maailman kaikissa maissa. Te olette yhä harhateillä pitäessänne yhteyttä niihin sosialisteihin, jotka kannattavat hallitustaan, ja unohdatte, että Englannissa ja Saksassa oikeita sosialisteja, jotka ilmentävät joukkojen sosialismia, on enää yksilöitä ja he istuvat vankiloissa. Mutta vain he ilmentävät proletarisen liikkeen etuja. Entä jos Venäjällä sorretti luokka pääsisi valtaan? Kun meille sanotaan: kuinka pääsette yksinänne sodasta irti, niin vastaamme: yksitellen ei voida päästä sodasta. Jokainen puolueemme päätöslauselma, jokainen puhujamme joukkokokouksessa sanoo, että on järjettömyyttä luulla voitavan irrottautua tästä sodasta yksitellen. Tämä sota on sotkenut yhteen satoja miljoonia ihmisiä, satoja miljardeja pääomaa. Ainoa keino päästä siitä on vallan siirtäminen vallankumoukselliselle luokalle, joka on velvollinen tositeoin repimään imperialismin, t.s. finanssi-, pankki- sekä aluevaltauspaulat. Niin kauan kuin ei sitä ole tehty käytännössä, ei ole

tehty mitään. Kumous on rajoittunut siihen, että tsarismiin ja imperialismiin sijasta olette saaneet miltei tasavallan, joka on läpeensä imperialistinen, joka ei pysty edes vallankumouksellisten työläisten ja talonpoikien edustajain muodossa suhtautumaan Suomeen ja Ukrainaan demokraattisesti, t. s. pelkäämättä eroamista.

Ne puheet, että me pyrimme erillisrauhaan, eivät ole totta. Me sanomme: ei mitään erillisrauhaa, ei minkään maan kapitalistien, varsinkaan Venäjän kapitalistien kanssa. Mutta Väliaikaisella hallituksella on erillisrauha Venäjän kapitalistien kanssa. Alas tämä erillisrauha! (S u o s i o n o s o i t u k s i a.) Emme tunnusta mitään erillisrauhaa Saksan kapitalistien kanssa emmekä ryhdy mihinkään neuvotteluihin, muttemme tunnusta mitään erillisrauhaa myöskään Englannin ja Ranskan imperialistien kanssa. Meille sanotaan, että eronteko heistä merkitsee sovinnontekoa Saksan imperialistien kanssa. Se ei ole totta, välit heidän kanssaan pitää katkaista viipymättä, sillä se on rosvousliitto. Sanotaan, että sopimuksia ei saa julkaista, koska se saattaisi koko hallituksemme ja koko politiikkamme häpeään jokaisen työläisen ja jokaisen talonpojan silmissä. Jos nuo sopimukset saatettaisiin julkisuuteen ja venäläisille työläisille ja venäläisille talonpojille sanottaisiin selvästi kokouksissa, varsinkin jokaisessa syrjäkylässä: katso, tämän puolesta sinä sodit nyt, salmista ja Armenian hallussapitämisestä, niin jokainen sanoisi: emme tahdo tällaista sotaa. (P u h e e n j o h t a j a : „Aikanne on lopussa”. Ä ä n i ä : „Pyydämme jatkamaan”.) Vielä kymmenen minuuttia. (Ä ä n i ä : „Pyydämme”.)

Sanon, että on väärin asettaa sellaista vaihtoehtoa: „joko englantilaisten tai saksalaisten imperialistien kanssa”. Jos muka on rauha saksalaisten kanssa, niin siis englantilaisten kanssa on sota, ja päinvastoin. Sellainen vastakkain asettaminen sopii niille, jotka eivät tee pesäeroa kapitalisteistaan ja pankkiireistaan, vaan myöntyvät heidän kanssaan mihin liittoon hyvänsä. Sellainen ei sovi meille. Me sanomme, että puolustamme liittoa sorretun luokan kanssa, sorrettujen kansojen kanssa. Pysykää uskollisina sellaiselle liitolle — silloin olette vallankumouksellisia demokraatteja. Tämä ei ole helppo tehtävä. Tämä tehtävä ei salli unohtaa, että tietyissä oloissa emme voi suoriutua ilman vallankumouksellista sotaa. Ei ainoakaan

vallankumouksellinen luokka voi etukäteen kieltäytyä vallankumouksellisesta sodasta, koska muuten se lankeaa naurettavaan pasifismiin. Me emme ole tolstoilaisia. Jos vallankumouksellinen luokka ottaa vallan, jos sen valtiossa ei ole enää anektoituja alueita eikä siinä tule olemaan valtaa pankeilla ja suurpääomalla, mikä ei ole helppoa Venäjällä, niin sellainen luokka on käyvä vallankumouksellista sotaa todellisuudessa eikä sanoissa. Siitä sodasta ei saa kieltäytyä. Se merkitsisi lankeamista tolstoilaisuuteen, pikkuporvarillisuuteen, koko marxilaisen tieteen ja Euroopan kaikkien vallankumouksien kokemusten unohtamista.

Venäjää yksinään ei voida irroittaa sodasta. Mutta sillä on varttumassa jäättiläismäisiä liittolaisia, jotka eivät nyt usko teitä nimenomaan sen vuoksi, että teidän asenteenne on ristiriitainen tai naiivi, nimenomaan sen vuoksi, että te neuvotte toisille kansoille: „alas aluevaltauksel”, mutta omissa maassanne panette niitä toimeen. Te puhutte toisille kansoille: kukistakaa pankkiirit, mutta ette kukista omianne. Yrittäkää toisenlaista politiikkaa. Saattakaa sopimukset julkisuuteen sekä leimatkaa ne häpeällä jokaisen työmiehen ja talonpojan edessä myös kokouksissa. Sanokaa: ei mitään rauhaa saksalaisten kapitalistien kanssa ja täydellinen ero englantilais-ranskalaisista kapitalisteista. Menköt englantilaiset tiehensä Turkista ja älköt käykö sotaa Bagdadista. Menköt tiehensä Intiasta sekä Egyptistä. Emme tahdo käydä sotaa sitä varten, että ryövätty saalis voitaisiin säilyttää, samoin kuin emme uhraa energiastamme hiventäkään sen hyväksi, että saksalaiset ryövärit voisivat säilyttää saaliinsa. Jos *teette* sen — te olette vain puhuneet siitä, mutta politiikassa ei uskota puheita ja hyvin tehdäänkin, ettei uskota — jos ette ainoastaan puhu siitä, vaan myös teette sen, silloin ne liittolaiset, joita on nyt olemassa, ilmentävät itsensä. Tarkkailkaapa jokaisen sorretun työläisen ja talonpojan mielialaa, he ovat myötätuntoisia ja pahoittelevat, että olette niin heikkoja, että jätätte pankkiirit paikoilleen, vaikka teillä on aseet. Liittolaisianne ovat kaikkien maiden sorretut työläiset. Tapahtuu se, minkä vuoden 1905 vallankumous osoitti käytännössä. Alkaessaan se oli hirveän heikko. Entä millainen oli sen kansainvälinen lopputulos? Kuinka siitä politiikasta, vuoden 1905 historiasta määräytyi Venäjän

vallankumouksen ulkopolitiikka? Nykyään te hoidatte Venäjän vallankumouksen koko ulkopolitiikkaa yhdessä kapitalistien kanssa. Mutta vuosi 1905 osoitti, millainen Venäjän vallankumouksen ulkopolitiikan pitää olla. On eittämätön tosiasia, että lokakuun 17 päivän jälkeen vuonna 1905 Wienissä ja Prahassa alkoivat joukkoluontoiset katulevottomuudet ja rakennettiin katusulkuja. Vuoden 1905 jälkeen koitti vuosi 1908 Turkissa, vuosi 1909 Persiassa ja vuosi 1910 Kiinassa¹⁷. Jos osoitatte kehotuksenne todella vallankumouksellisille kansanjoukoille, työväenluokalle, sorretuille ettekä ryhdy sovinnontekoon kapitalistien kanssa, niin liittolaisianne eivät ole sortajaluokat, vaan sorretut, eivät ne kansallisuudet, joissa sortajaluokat ovat nyt väliaikaisesti vallitsevina, vaan ne kansallisuudet, joita nyt revitään hajalle.

Meille täällä muistutetaan Saksan rintamasta, johon ei kukaan meistä ole suinkaan ehdottanut mitään muutosta paitsi julisteidemme vapaata levittämistä, joiden toisella puolen on venäjänkielinen, toisella saksankielinen teksti. Niissä sanotaan: kummankin maan kapitalistit ovat rosvoja. Näiden syrjäyttäminen on vain askel rauhaa kohti. Mutta on toisia rintamia. Turkin rintamalla on meidän armeijamme, jonka mieslukua en tiedä. Olettakaamme, että siellä on likipitään 3 miljoonaa. Jos se armeija, jota pidetään nyt Armeniassa suorittamassa aluevaltauksia, joita te siedätte samalla kun kehotatte toisia kansoja tekemään rauhan ilman aluevaltauksia, vaikka teillä on voimaa ja valtaa, jos tuo armeija siirtyisi tämän ohjelman kannalle, jos se tekisi Armeniasta riippumattoman Armenian tasavallan ja antaisi armenialaisille ne rahavarat, mitkä Englannin ja Ranskan rahamiehet meiltä anastavat, niin olisi parempi.

Puhutaan, että me emme tule toimeen ilman Englannin ja Ranskan rahallista kannatusta. Mutta tämä kannatus „kannattaa” kuin nuora hirtettyä. Venäjän vallankumouksellinen luokka sanokoon: alas sellainen kannatus, en tunnusta ranskalaisten ja englantilaisten kapitalistien kanssa tehtyjen sopimusten mukaisia velkoja, kehotan kaikkia kapinaan kapitalisteja vastaan. Ei minkäänlaista rauhaa Saksan kapitalistien kanssa eikä minkäänlaista liittoa Englannin ja Ranskan kapitalistien kanssa! Jos aletaan tositeoin noudattaa tätä politiikkaa, niin Turkin-armeijamme voi vapautua ja palata toisille rintamille, koska

kaikki Aasian kansat näkevät, ettei Venäjän kansa julista aluevaltauksista tehtävää rauhaa kansakuntien itsemääräämisoikeuden perustalla ainoastaan sanoissa, vaan että venäläinen työmies ja talonpoika asettuvat tositeoin kaikkien sorrettujen kansojen johtoon, ettei heille taistelu imperialismia vastaan ole tyhjänpäiväinen toivomus eikä ministerin paraatipuhe, vaan vallankumouksen elinetu.

Asemamme on sellainen, että voimme joutua vallankumoukselliseen sotaan, mutta emme ehdottomasti, sillä Englannin imperialistit tuskin kykenevät käymään sotaa meitä vastaan, jos te näytätte koko Venäjää ympäröiville kansoille esimerkkiä käytännössä. Osoittakaa, että te vapautatte Armenian tasavallan, teette sopimuksen työläisten ja talonpoikien edustajain Neuvostojen kanssa joka maassa, että kannatatte vapaata tasavaltaa, silloin Venäjän vallankumouksen ulkopoliittikka tulisi vallankumoukselliseksi, demokraattiseksi käytännössä. Nyt se on sitä pelkästään sanoissa, mutta teoissa se on vastavallankumouksellista, koska te olette sidotut englantilais-ranskalaiseen imperialismiin ettekä halua sanoa sitä avoimesti, pelkätte sitä tunnustaa. Olisi parempi, jos sen sijaan, että kehotatte „kukistamaan vieraat pankkiirit”, sanoisitte Venäjän kansalle, työläisille ja talonpojille suoraan: „me olemme liian heikkoja, emme pysty heittämään niskastamme englantilais-ranskalaisten imperialistien iestä, olemme heidän orjiaan, sen tähden sodimme”. Se olisi katkera totuus, sillä olisi vallankumouksellinen merkitys, se edistäisi todella tämän ryöstösodan lopun lähentymistä. Juuri tämä merkitsee tuhat kertaa enemmän kuin sopimuksenteko Ranskan ja Englannin sosialishovinistien kanssa, kuin sellaisten edustajakokousten koollekutsuminen, joihin he suostuvat, kuin tämän politiikan jatkaminen, jolloin te todellisuudessa pelkätte rikkoo välejänne yhden maan imperialistien kanssa ja pysytte toisen liittolaisina. Te voitte nojautua Euroopan maiden sorrettuihin luokkiin, heikompien maiden sorrettuihin kansoihin, joita Venäjä kuristi tsaarien hallitessa ja joita se kuristaa nytkin, kuten Armeniaa; niihin nojautuen te voitte antaa vapauden; auttaen niiden työläis- ja talonpoikaiskomiteoita te astuisitte kaikkien sorrettujen luokkien, kaikkien sorrettujen kansojen johtoon sodassa Saksan imperialismia ja Englannin imperialismia vastaan, jotka eivät voi liittyä yhteen teitä vastaan, koska ne käyvät

ankaraa kamppailua keskenään, koska ne ovat auttamattoman vaikeassa asemassa, kun taas Venäjän vallankumouksen ulkopoliittisella, teoissa ilmenevällä vilpittömällä liitolla sorrettujen luokkien kanssa, sorrettujen kansojen kanssa voi olla menestystä, 99 mahdollisuutta sadasta, että sillä tulee olemaan menestystä!

Puolueemme moskovalaisesta lehdestä luimme äskettäin ohjelmaamme tulkitsevan talonpojan kirjeen. Rohkenen päättää puheeni ottamalla lyhyen lainauksen tästä kirjeestä, josta näkyy, miten talonpoika on ymmärtänyt ohjelmaamme. Tämä kirje on julkaistu puolueemme moskovalaisessa lehdessä „Sotsial-Demokrat”¹⁸ № 59 ja toistamiseen „Pravdassa”¹⁹ № 68.

„Pitää panna porvaristo vielä tiukemmalle, ettei se voisi hievahtakaan. Silloin sota loppuu. Mutta ellemme pane porvaristoa niin tiukalle, niin käy huonosti”. (Suosionosoituksia.)

„Pravda” №№ 95, 96 ja 97;
heinäkuun 13 (kesäkuun 30),
heinäkuun 14 (1) ja 15 (2) pñä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden tekstistä,
joka on tarkistettu V. I. Leninin
korjaaman pikakirjoitteen mukaan

TALOUDELLINEN RAPPIO JA PROLETAARINEN TOIMINTA SITÄ VASTAAN

Tässä numerossa julkaistaan tehdaskomiteoiden konferenssin²⁰ hyväksymä päätöslauselma rappiotilan taloudellisia ehkäisytoimenpiteitä koskevasta kysymyksestä.

Tämän päätöslauselman perusajatuksena on kapitalistien ja tuotannon *todellisen* valvonnan ehtojen asettaminen porvariston ja pikkuporvarillisten virkamiesten hokemaa valvontafraasia vastaan. Porvarit valehtelevat uskotellesaan, että valtion suunnitelmalliset toimenpiteet kapitalistien kolmin- ellei kymmenkertaistenkin liikevoittojen turvaamiseksi ovat „valvontaa”. Pikkuporvarit luottavat puolittain naiivisti, puolittain omanvoitonpyyteisesti kapitalisteihin ja kapitalistiseen valtioon tyytyen valvonnessa aivan tyhjänpäiväiseen virkamiesmäiseen haihatte luun. Työläisten hyväksymä päätöslauselma asettaa etualalle *tärkeimmän*: 1) miten voidaan tehdä niin, että todellisuudessa „ei suojeltaisi” kapitalistien liikevoittoja; 2) että saataisiin poistetuksi liikesalaisuutta peittävä verho; 3) että työläiset saisivat valvontalaitoksissa enemmistön; 4) että järjestelyä (valvonnan ja johdon järjestelyä), kun se on järjestelyä „yleisvaltiollisessa mittakaavassa”, ohjaisivat työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostot *eivätkä kapitalistit*.

Muussa tapauksessa kaikki keskustelut valvonnasta ja säännöstelystä ovat pelkkää sanahelinää tai jopa suoranaista kansan pettämistä.

Ja juuri tätä totuutta vastaan, jonka jokainen luokkatietoinen ja ajatteleva työläinen käsittää heti, ovat nousseet pikkuporvaristomme johtajat, narodnikit ja menshevikit („Izvestija”, „Rabotshaja Gazeta”). Monesti meidän ja

heidän välillään horjuneet „Novaja Zhizn” lehden kynäilijät ovat valitettavasti luisuneet tällä kertaa heidän puolelleen.

Toverit Avilov ja Bazarov peittelevät pikkuporvarillisen herkkäuskoisuuden, sovittelun ja virkamiesmäisen haihatelun suohon „lankeamistaan” marxilaissointuisilla todisteluilla. Tarkastelkaamme näitä todisteluja.

Puolustaessamme Organisaatiobyroon tekemää (konferenssin hyväksymää) päätöslauselmaa me pravdalaiset muka poikkeamme marxilaisuudesta syndikalismiin!! Hävetkää, toverit Avilov ja Bazarov, tuollainen huomiokyvyyttömyys (tai tuollainen vääristely) on ominaista vain „Retshille”²¹ ja „Jedinstvolle”²²! Meillä ei ole jälkeäkään mistään sellaisesta kuin hullunkurisesta rautateiden siirtämisestä rautatieläisten haltuun tai nahkatehtaiden siirtämisestä nahkuriin käsiin, meillä on *työläisten suorittama valvonta*, joka muuttuu työläisten suorittamaksi tuotannon ja jakelun täydelliseksi säännöstelyksi, viljan ja teollisuustuotteiden y.m. vaihdon „yleisvaltakunnalliseksi organisaatioksi” („vetämällä laajalti mukaan kaupunki- sekä maaseutuosuuskauppoja”), meillä on vaatimus „*kaiken* valtiovallan siirtämisestä työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen käsiin”.

Ainoastaan ne, jotka eivät ole lukeneet päätöslauselmaa loppuun tai eivät osaa lukea, saattaisivat nähdä siinä rehellisesti syndikalismia.

Ja ainoastaan pedantit, jotka ovat ymmärtäneet marxilaisuuden niin kuin sen „ymmärsivät” Struve ja kaikki liberaaliset virkamiehet, voivat järkeillä: „valtiokapitalismin yli harppaaminen on utopiaa”, „itse säännöstelytyypin täytyy meilläkin säilyttää valtiokapitalistinen luonne”.

Ottakaa sokerisyndikaatti tai valtion rautatiet Venäjällä tai öljykuninkaat j.n.e. Mitä se on, ellei valtiokapitalismia? Voidaanko „hypätä” sen yli, *mikä on jo olemassa?*

Siinähan asian ydin onkin, että ne ihmiset, jotka ovat muuttaneet marxilaisuuden jonkinlaiseksi „porvarillisenpuisevaksi” opiksi, *väistävät* elävän elämän asettamia konkreettisia tehtäviä, elämän, joka on käytännössä yhdistänyt Venäjällä teollisuuden syndikaatit ja maaseudun pientalonpoikaistalouden, väistävät näitä konkreettisia tehtäviä muka tieteellisillä, mutta tosiasiassa aivan jonninjoutavilla jaaritteluilla „permanentista vallankumouk-

sesta”, sosialismin „käytäntöönottamisesta” ynnä muusta hölynpölystä.

Asiaan, asiaan käsiksi! Vähemmän verukkeita, lähemmäksi käytäntöä! Onko jätettävä koskemattomiksi sotatarviketoimituksista saadut liikevoitot, 500%:n suuruiset voitot ynnä muu sellainen, onko vai ei? Onko jätettävä koskemattomaksi liikesalaisuus, onko vai ei? Onko annettava työläisille valvonnan mahdollisuus, onko vai ei?

Juuri näihin asiallisiin kysymyksiin toverit Avilov ja Bazarov eivät anna vastausta, vaan huomaamattaan alentuvat „miltei-marxilaisilta” kuulostavilla „struvelaisilla” järkeilyillään porvariston apureiksi. Porvarille ei ole mikään niin mieluisaa kuin se, että sotatarvikehankkijain skandaalimaisia liikevoittoja sekä taloudellista rappiotilaa koskeviin kansan tekemiin kyselyihin vastataan järkeilemällä rikkiviisaasti sosialismin „utooppisuudesta”.

Nuo järkeilyt ovat aivan naurettavan typeriä, sillä sosialismin objektiivinen mahdollisuus liittyy *pientalouteen*, jota me emme suinkaan aio pakkoluovuttaa, emme edes säännöstellä, emme edes valvoa.

Sen „valtiollisen säännöstelyn”, josta menshevikit, narodnikit ja kaikki virkamiehet (jotka ovat houkutelleet mukaansa tov. Avilovin ja tov. Bazarovin) puhuvat vain puhuakseen, josta he haihattelevat *suojellakseen* kapitalistien liikevoittoja ja pitävät ääntä pysyttääkseen liikesalaisuuden koskemattomana,—nimenomaan sen valtiollisen säännöstelyn me pyrimme tekemään *todeksi*. Juuri siinä on asian ydin, arvoisat miltei-marxilaiset, eikä sosialismin „käytäntöönottamisessa”!

Ei kapitalistiluokan harjoittamaa säännöstelyä ja valvontaa työväkeen nähden, vaan *päinvastoin* — siinä on asian ydin. Ei Louis Blanc'ien tapaista luottamusta „valtioon”, vaan proletaarien ja puoliproletaarien johtaman valtion vaatiminen,—juuri sellaista pitää olla *toiminta rappingin ehkäisemiseksi*. Muunlainen ratkaisu on korulause ja petosta.

KAPITALISTIEN TUHANNES ENSIMMÄINEN VALHE

„Retsh” kirjoittaa tänään pääkirjoituksessa:

„Jos Saksassa toimisi oma Lenin Robert Grimmien ja Rakovskien ystävällisellä ulkomaisella avustuksella, niin ei voisi enää olettaa muuta, kuin että Internationale ei tahdo estää Venäjän suurta vallankumousta lujittamasta asemiaan ja, mikä tärkeintä, syventämästä uomaansa. Mutta toistaiseksi saksalaiset ovat vastanneet kohteliaasti, etteivät he tarvitse tasavaltaa, vaan ovat tyytyväisiä Vilhelmiinsä. Vielä ystävällisemmin on esimerkiksi „Vorwärts”²³ todistanut, että Venäjän demokraattien ei pidä sietää salaisia sopimuksia; sitävastoin saksalaisista demokraateista sosialistinen äänenkannattaja on vaativattomasti vaiti”.

Se on valhetta, että „Robert Grimmit ja Rakovskit” olisivat antaneet jonkinlaista „avustusta” bolshevikeille (joiden kanssa he eivät ole *milloinkaan* olleet samaa mieltä).

Kun sekoitetaan yhteen „saksalaiset” *Plehanovit* (nimenomaan *he* ja ainoastaan he kirjoittavat „Vorwärtsiin”) ja saksalaiset *vallankumoukselliset internationalistit*, joita istuu *sadoittain* Saksan vankiloissa (kuten Karl Liebknecht), niin se on „Retshin” ja yleensä kapitalistien tuhannes ensimmäinen mitä inhottavin ja hävyttömin valhe.

On *kaksi* internationalea: 1) *Plehanovien*, t.s. sosialismin petturien eli *omien* hallitustensa puolelle siirtyneiden, internationale: Plehanov, Guesde, Scheidemann, Sembat, Thomas, Henderson, Vandervelde, Bissolati ja kumpp.; 2) kaikkialla, myös sodan aikana, *omia* hallituksiaan vastaan, *omaa* porvaristiaan vastaan vallankumouksellisesti taistelevien *vallankumouksellisten internationalistien* internationale.

„Venäjän suuri vallankumous” voi *tulla* „suureksi”, voi „lujittaa asemiaan” ja „syventää uomaansa” vain siinä tapauksessa, jos se lakkaa tukemasta imperialistista „kokoomus”-hallitusta, kannattamasta tämän käymää imperialistista sotaa, tukemasta yleensä kapitalistiluokkaa.

„Pravda” № 73,
kesäkuun 17 (4) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KESÄKUUN KOLMANNEN PÄIVÄN BIISONIT * KANNATTAVAT PIKAISTA HYÖKKÄYSTÄ

Herrat kesäkuun kolmannen päivän valtakomennon kannattajat, ne, jotka auttoivat Nikolai Romanovia vuoden 1905 jälkeen hukuttamaan maamme verivirtoihin, hirttämään vallankumouksellisia ja palauttamaan tilanherrain ja kapitalistien kaikkivaltaa, kokoontuivat neuvotteluihinsa samaan aikaan, kun kokoontui Neuvostojen edustajainkokous²⁴.

Samaan aikaan kun porvariston vangin asemaan joutunut Tsereteli on yrittänyt tuhansin verukkein hämätä pikaista hyökkäystä koskevan poliittisen kysymyksen polttavuutta, tärkeyttä ja ajankohtaisuutta, kesäkuun kolmannen päivän biisonit, Nikolai Verisen ja Hirttäjä-Stolypinin asekkumppanit, tilanherrat ja kapitalistit, eivät ole pelänneet asettaa kysymystä suoraan, avoimesti. Tässä heidän *yksimielisesti* hyväksymänsä viimeinen ja oleellisin päätöslauselma hyökkäyksestä:

„Valtakunnanduuma (??) on sitä mieltä, että ainoastaan pikainen hyökkäys ja läheinen kanssakäyminen liittolaisten kanssa voi olla takeena siitä, että sota saadaan pian loppumaan ja kansan valtaamat vapaudet vakiinnutetuiksi ikiajoiksi”.

Se on selvää kieltä.

Siinä on poliitikkoja, toimen miehiä, *oman* luokkansa, tilanherrain ja kapitalistien uskollisia palvelijoita.

Entä kuinka Tsereteli, Tshernov ja kumpp. palvelevat *omaa* luokkaansa? Puheissaan he rajoittuvat hyviin toivoksiin, mutta teoillaan kannattavat kapitalisteja.

* Biisoni (syöp). Poliittisessa kielessä tätä nimitystä käytettiin Venäjällä härkämäisen konservatiivisesta henkilöstä. *Suom.*

Tsereteli on sanonut, ettei kysymystä *pikaisesta* hyökkäyksestä saa edes asettaa, sillä jos hän, ministeri Tsereteli, tietäisi „pikaisesta” hyökkäyksestä, niin hän, ministeri, ei hiiskuisi siitä kenellekään. Näin sanoessaan Tsereteli ei osannut aavistaakaan (kuinka naiivial!), että kesäkuun kolmannen päivän biisonit *olivat kumonneet* hänet, kumonneet *teoissa*, sillä he eivät olleet lainkaan arkailleet puhua jopa päätöslauselmassa, kaikkien kuultavaksi, nimenomaan *pikaisesta* hyökkäyksestä eivätkä vain yleensä hyökkäyksestä. Ja he tekivät oikein, sillä tämä on poliittinen kysymys, koko vallankumouksemme kohtalon kysymys.

Tässä ei ole keskiväliä: „pikainen hyökkäys” — puoletako vai vastaan; tässä ei voi pidäytyä valinnasta; vastuunalaisen poliitikon olisi suorastaan sopimatonta kierrellä vetoamalla tai vihjailemalla sotasalaisuuteen.

Pikaisen hyökkäyksen kannattaminen merkitsee sitä, että kannatetaan imperialistisen sodan jatkamista, venäläisten työläisten ja talonpoikain tapattamista Persian, Kreikan, Galitsian ja Balkanin kansojen kuristamiseksi, kannatetaan vastavallankumouksen voimistumista ja lujittumista, „rauha ilman aluevaltauksia”-fraasien tekemistä lopullisesti mitättömiksi, sotaa aluevaltauksia *varten*.

Pikaisen hyökkäyksen vastustaminen merkitsee sitä, että kannatetaan kaiken vallan siirtämistä Neuvostoilte, sorrettujen luokkien vallankumouksellisen aloitteellisuuden heräämistä ja sitä, että *kaikkien* maiden sorretut luokat ehdottavat *pikaisesti* „rauhaa ilman aluevaltauksia”, rauhaa pääoman ikeen kukistamisen ja poikkeuksetta *kaikkien* siirtomaiden, poikkeuksetta *kaikkien* sorrettujen tai oikeuksia vailla olevien kansojen vapauttamisen tarkoilla ehdoilla.

Edellinen tie on toimimista yhdessä kapitalistien kanssa, kapitalistien etupyyteiden hyväksi, kapitalistien päämäärien saavuttamiseksi, luottamista kapitalisteihin, jotka kolmatta vuotta lupailevat kaiken maailman hyvyydet ja vielä paljon muutakin sillä ehdolla, että sotaa „jatketään voittoon asti”.

Jälkimmäinen tie on eroamista kapitalisteista, epäluottamusta heihin, heidän inhottavan etutavoittelunsa ja sotatarviketoimituksista tulevan satojen miljoonien voiton kähkimisen taltuttamista, luottamusta sorrettuihin luokkiin ja ennen kaikkea *kaikkien* maiden työläisiin, luottamusta

pääomaa vastaan kohdistettuun kansainväliseen työväen vallankumoukseen ja tämän kaikinpuolista tukemista.

Ei ole muuta valinnan varaa kuin jompikumpi näistä kahdesta tiestä. Tsereteli, Tshernov ja kumpp. suosivat keskivälin teitä. Tässä kysymyksessä ei voi olla keskitietä, ja jos he vastedes epäröivät tai yrittävät selviytyä fraaseilla, niin he, Tsereteli, Tshernov ja kumpp., luisuvat lopullisesti vastavallankumouksellisen porvariston välikappaleeksi.

„Pravda“ № 74,
kesäkuun 19 (6) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan

LIITTO VALLANKUMOUKSEN PYSÄYTTÄMISEKSI

Eivät läheskään kaikki ymmärrä, että uusi kokoomushallitus on juuri tämänlaatuinen kapitalistien sekä narodnikki- ja menshevikkijohtajien liitto. Ehkeivät näihin puolueisiin kuuluvat ministeritkään sitä ymmärrä. Mutta se on kuitenkin tosiasia.

Ja tämä tosiasia paljastui erikoisen havainnollisesti sunnuntaina, kesäkuun 4 päivänä, kun aamulla ilmestyivät lehdissä selostukset Miljukovin ja Maklakovin puheista, jotka he olivat pitäneet kolmasduumalaisten vastavallankumouksellisten kokouksessa (niin sanottu, Nikolai Romanovin ja Hirttäjä-Stolypinin perinteiden mukaisesti, „Valtakunnanduuma”), ja illalla ministerit Tsereteli ynnä muut pitivät sotilaiden ja työläisten edustajain Neuvostojen yleisvenäläisessä edustajakokouksessa puheitaan hallituksen puolustukseksi, hyökkäyspolitiikan puolustukseksi.

Miljukov ja Maklakov ovat, kuten kaikki edes jonkin arvoiset kapitalistien ja vastavallankumouksen johtajat, toimen miehiä, jotka ymmärtävät erinomaisesti luokkataistelun merkityksen, kun se koskee *heidän* luokkaansa. Sen tähden he esittivät kysymyksen hyökkäyksestä täysin selvästi, haaskaamatta minuuttiakaan tyhjänpäiväiseen jaaritteluun hyökkäyksestä strategiselta näkökannalta, jaaritteluun, jolla Tsereteli on harhauttanut itseään sekä muita.

Ei, kadetit tietävät, mitä nappia pitää painaa. He tietävät, että *elämä on asettanut* nyt kysymyksen hyökkäyksestä poliittisena, *koko Venäjän vallankumouksen murroksen* kysymyksenä eikä lainkaan strategisena kysymyksenä. Nimenomaan poliittisena sen kadetit asettivatkin

„Valtakunnanduudessa”, kuten bolshevikit ja yleensä internationalistit olivat asettaneet sen jo lauantai-iltana Neuvostojen edustajakokouksen puhemiehistölle osoittamassaan kirjallisessa lausunnossa.

„Venäjän kohtalo on sen omissa käsissä”, julisti tunnettu Hirttäjä-Stolypinin apuri Maklakov, „ja se kohtalo ratkeaa hyvin pian” (oikein! oikein!). „Jos meidän todella onnistuu hyökätä ja käydä sotaa ei yksinomaan päätöslauselmilla, ei yksinomaan kokouspuheilla ja kaupungin kaduilla kannettavilla lipuilla, vaan käydä sotaa yhtä vakavasti kuin me kävimme sitä ennen” (kuulkaa! kuulkaa! nämä ovat kapitalistijohtajan historialliset sanat: „kuin *me* kävimme sitä ennen!”), „silloin koittaa nopeasti Venäjän täydellinen tervehtyminen”.

Nämä ovat mainioita sanoja, jotka on opeteltava ulkoa ja joita on ajateltava moneen kertaan. Mainioita siksi, että ne ilmaisevat *luokkatotuuden*. Sen kertasi hieman toisin myös Miljukov, joka moitti Pietarin Neuvostoa, „miksi (sen) lausunnossa ei puhuta mitään hyökkäyksestä”, ja joka korosti, että Italian imperialistit ovat asettaneet „erään vaatimattoman” (hra Miljukovin ironiaa!) „kysymyksen: hyökkäättekö vai ette? Ja tähänkään kysymykseen he eivät ole saaneet” (Pietarin Neuvostolta) „selvää vastausta”. Maklakov lausui tällöin julki „syvän kunnioituksensa” Kerenskille, ja Miljukov selitti sitä:

„Pelkään pahoin”, Miljukov sanoi, „että se, mitä meidän” (oikein! meidän, t.s. kapitalistien ohjattavissa oleva) „sotaministerimme on saanut aikaan, tulee täältäkäsin jälleen hajotetuksi, ja että päästämme ohi viimeisen hetken, jolloin vielä” (huomioikaa tämä „vielä!”) „voimme liittolaistemme kysymykseen, hyökkäämmekö vai emme, antaa sekä meitä että heitä tyydyttävän vastauksen”.

„Sekä meitä että heitä” — sekä venäläisiä että englantilais-ranskalaisia ynnä muita imperialisteja! Hyökkäys „voi vielä” „tyydyttää” heitä, t.s. auttaa kuristamaan lopullisesti Persian, Albanian, Kreikan ja Mesopotamian, turvaamaan kaiken saksalaisilta ryövätyin saaliin säilymisen ja saksalaisten ryövärien rosvoaman saaliin poisoton. Se on asian ydin. Se on luokkatotuus hyökkäyksen poliittisesta merkityksestä. Tyydyttää Venäjän, Englannin ynnä muiden maiden imperialistien ruokahalu, pitkittää imperialistista sotaa, anastussotaa, *ei* lähteä aluevaltauksitta solmittavan rauhan tielle (se tie on mahdollinen ainoastaan vallankumousta jatkettaessa), *vaan aluevaltauksia varten käytävään sodan tielle*.

Tämä on hyökkäyksen olemus ulkopoliitiikan näkökulmasta. Mutta edellä esitetyssä historiallisessa lausumassa Maklakov on määritellyt tuon olemuksen sisäpolitiikan näkökulmasta. Maklakovin lausumana „Venäjän täydellinen tervehtyminen” merkitsee vastavallankumouksen täydellistä voittoa. Se, joka ei ole unohtanut Maklakovin erinomaisia puheita vuoden 1905 ja vuosien 1907—1913 kaudesta, on saanut melkein jokaisesta hänen puheestaan vahvistuksen tuolloiseen arviointiin.

Käydä sotaa „*niin kuin me kävimme sitä ennen*”, — „me”, t.s. kapitalistit tsaarin johdolla! — käydä tätä imperialistien sotaa merkitsee siis Venäjän „tervehdyttämistä” eli kapitalistien ja tilanherrain voiton turvaamista.

Tämä on luokkatotuus.

Hyökkäys, olipa sen lopputulos sotilaalliselta näkökannalta mikä hyvänsä, merkitsee poliittisesti imperialismin hengen, imperialismin mielialojen, imperialismiin viehättymisen lujittamista, vanhan virassaan pysyneen armeijanpäällystön lujittamista („käydä sotaa *niin kuin me kävimme sitä ennen*”) ja vastavallankumouksen tärkeimpien asemien lujittamista.

Tsereteli ja Kerenski, Skobelev ja Tshernov ovat kannattaneet vastavallankumousta — eivät yksilöinä, vaan narodnikki- ja menshevikkipuolueiden johtajina ja kerrassaan riippumatta siitä, haluavatko he sitä vai eivätkö halua, tajuavatko he sen itse vai eivätkö tajua — *tällä ratkaisuvalla hetkellä* he ovat siirtyneet vastavallankumouksen puolelle ja käyneet aseisiin sen liiton sisällä, jonka tarkoituksena on vallankumouksen pysäyttäminen ja sodan jatkaminen „*niin kuin me kävimme sitä ennen*”.

Ei pidä pettää itseään tässä suhteessa.

„Pravda” № 74,
kesäkuun 19 (6) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KIITOSLAUSE

Olemme hyvin kiitollisia shovinistiselle „Volja Naroda”²⁵ lehdelle siitä, että se julkaisi kesäkuun 4 päivän numerossaan asiakirjoja, jotka koskevat Saksan kautta matkustamistamme. Noista asiapapereista nähdään, että *jo silloin* katsoimme Grimmin menettelyn „kaksimieliseksi” ja kieltäydyimme hänen palveluksistaan.

Tämä on tosiasia, eikä tosiasioita kumota puheilla.

Ja „Volja Narodan” hämäräperäisiin vihjauksiin vastaamme: älkää olko pelkureita, herrat, syyttäkää meitä *avoimesti* siitä ja siitä rikoksesta tai rikkomuksesta! Yrittäkää! Onko todellakin vaikea käsittää, että on *epärehellistä* jättää asia hämäräperäisten vihjausten varaan ja pelätä esittää omalla allekirjoituksellaan varustettua syytöstä?

„Pravda” № 74,
kesäkuun 19 (6) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

ONKO TIETÄ OIKEUDENMUKAISEEN RAUHAAN?

Onko olemassa tietä rauhaan ilman annektoitujen (ansattujen) alueiden vaihtoa, ilman kapitalistirosvojen saaliin jakoa?

On — työväen vallankumous kaikkien maiden kapitalisteja vastaan.

Venäjä on nyt lähempänä kuin mikään muu maa sellaisen vallankumouksen alkua.

Ainoastaan Venäjällä on mahdollista siirtää valta valmiille laitoksille, Neuvostoille heti, rauhanomaisesti, ilman kapinaa, sillä kapitalistit eivät pysty tekemään vastarintaa työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostoille.

Vallan siirtämisen tapahtuessa tällä tavalla voitaisiin taltuttaa kapitalistit, jotka kahmivat sotatarviketoimituksista miljardivoittoja, voitaisiin paljastaa kaikki heidän vehkeilynsä, vangita miljonääri-kruununvarkaat ja murtaa heidän kaikkivaltansa.

Vasta vallan siirryttyä sorretuille luokille Venäjä voisi kääntyä toisten maiden sorrettujen luokkien puoleen, ei tyhjällä sanahelinällä eikä pelkillä vetoimuksilla, vaan viittaamalla antamaansa esimerkkiin ja *esittämällä* viipymättä ja tarkasti *yleisen rauhan* selvät ehdot.

Toverit kaikkien maiden työläiset ja työtätekevät! — kuuluisivat tuon pikaisen rauhan solmimisehdotuksen sanat. Riittää verenvuodatusta. Rauha on mahdollinen. Oikeudenmukainen rauha on rauha ilman annektointia, ilman aluevaltauksia. Tietäkööt saksalaiset kapitalistirosvot ja heidän kruunattu ryövärinsä Vilhelm, että me emme ryhdy heidän kanssaan neuvotteluihin, että me emme pidä

heidän aluevaltauksinaan ainoastaan sitä, minkä he ovat ryöstäneet sodan alettua, vaan myös Elsassia ja Lothringenia sekä Preussin tanskalaisia ja puolalaisia maita.

Venäjän tsaarien ja kapitalistien anastamina alueina me pidämme Puolaa, Suomea sekä Ukrainaa ynnä muita ei-iso-venäläisiä maita.

Englantilaisten, ranskalaisten ynnä muiden kapitalistien anastamina alueina me pidämme *kaikkia* heidän siirtomaitaan, Irlantia ja niin edelleen.

Me, Venäjän työläiset ja talonpojat, *emme* tule pidättämään väkivaltaisesti *yhtään ainoata* ei-iso-venäläistä maata tai siirtomaata (kuten Turkestantia, Mongoliaa ja Persiaa). Alas sota, jota käydään *siirtomaiden jaosta*, annektoitujen (anastettujen) alueiden jaosta, kapitalistien saaliin jaosta!

Venäjän työväen esimerkkiä seuraavat ehdottomasti — ehkeivät vielä huomenna (vallankumouksia ei tehdä tilauksesta), mutta ehdottomasti seuraavat — *ainakin kahden suuren maan*, Saksan ja Ranskan, työläiset ja työtätekevät.

Sillä *kumpikin on tuhoutumaisillaan*, edellinen nälkään, jälkimmäinen väestön menetyksestä. Kumpikin solmii rauhan meidän ehdoillamme, oikeudenmukaisilla ehdoilla *vastoin kapitalististen hallitustensa tahtoa*.

Tie rauhaan on edessämme.

Jos Englannin, Japanin ja Amerikan kapitalistit yrittävät vastustaa *tällaista* rauhaa, silloin sekä Venäjän että muiden maiden sorretut luokat ryhtyvät rohkeasti vallankumoukselliseen sotaan *kapitalisteja vastaan*. *Sellaisessa* sodassa nämä luokat voittavat *koko maailman* kapitalistit eivätkä ainoastaan kolmen kaukana Venäjältä sijaitsevan ja keskenään kilpailevan maan kapitalisteja.

Edessämme on tie oikeudenmukaiseen rauhaan. Älkäämme pelätkö *lähteä tälle* tielle.

KANSAN VIHOLLISISTA

Plehanovin „Jedinstvo” (jonka jopa eserräläinen „Dclo Naroda” on aivan oikein sanonut olevan yhtä mieltä liberaalisen porvariston kanssa) muisti äskettäin vuoden 1793 Ranskan tasavallan lain kansan vihollisista.

Tämä muistelmä esitettiin aivan oikeaan aikaan.

Vuoden 1793 jakobiinit olivat XVIII vuosisadan vallankumouksellisimman luokan, kaupungin ja maaseudun köyhälistön edustajia. Tätä luokkaa vastaan, joka oli jo teoissa (eikä sanoissa) suoriutunut yksinvaltiaastaan, tilanherroistaan ja maltillisista porvareistaan käyttämällä kaikkein vallankumouksellisimpia keinoja, giljotiiniakin, tätä XVIII vuosisadan tosivallankumouksellista luokkaa vastaan Euroopan yhdistyneet yksinvaltiaat ryhtyivät sotaan.

Jakobiinit julistivat kansan vihollisiksi ne, jotka „avustavat yhdistyneiden tyrannien tasavallanvastaisia hankkeita”.

Jakobiinien esimerkki on opettavainen. Se ei ole vielä nykypäivinäkään vanhentunut, mutta se pitää ottaa XX vuosisadan vallankumouksellisen luokan, työläisten ja puoliproletaarien kannalta. Ja tämän luokan kannalta kansan vihollisia XX vuosisadalla eivät ole yksinvaltiaat, vaan tilanherrat ja kapitalistit luokkana.

Jos valta siirtyisi XX vuosisadan „jakobiineille”, proletaareille ja puoliproletaareille, he julistaisivat kansan vihollisiksi kapitalistit, jotka kahmivat miljardivoittoja imperialistisesta sodasta, *se on* sodasta, jota käydään kapitalistien saaliin ja liikevoittojen jakamisesta.

XX vuosisadan „jakobiinit” eivät ryhtyisi mestaamaan giljotiinilla kapitalisteja — hyvän esikuvan jäljittely ei ole matkimista. Olisi riittävää, kun vangittaisiin 50—100 pankkipääoman mahtimestä ja pösöä, kruununvarkauden ja pankkiryöstön pääritaria; olisi riittävää vangita heidät muutamaksi viikoksi, *jotta saataisiin paljastetuksi heidän vehkeilynsä*, saataisiin näytetyksi kaikille riistetyille, „kuka tarvitsee sotaa”. Kun pankkikuninkaiden vehkeilyt on paljastettu, voitaisiin heidät päästää vapaaksi, ottaen pankit, kapitalistien syndikaatit sekä kaikki valtiontilauksista „työskentelevät” urakoitsijat työväenvalvontaan.

Vuoden 1793 jakobiinit ovat jääneet historiaan suurenmoisena esikuvana siitä, kuinka *kaiken* valtiovallan käsiinsä ottanut *työtätekevien ja sorrettujen luokka* kävi todella vallankumouksellista taistelua *riistäjäluokkaa* vastaan.

Surullinen „Jedinstvo” (jonka kanssa solmittua liittoa puolustuskantalaiset menshevikit häpesivät) haluaa omak-sua jakobiinilaisuuden kirjaimen eikä sen henkeä, sen politiikan ulkonaiset ilmaukset eikä sisältöä. Se on itse asiassa samaa kuin XX vuosisadan vallankumouksen pettäminen, jota verhotaan vetoamalla väärin XVIII vuosisadan vallankumousmiehiin.

„Pravda” № 75,
kesäkuun 20 (7) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

PIENI HUOMAUTUS

„Novoje Vremjan”²⁶ kesäkuun 6 päivän numerosta:

„Miksi vapauden päivinä jostakin kurkottaa tuo musta käsi ja liikuttelee Venäjän demokratian marionetteja? Lenin!.. Mutta hänen nimensä on legio. Jokaisessa tienristeyksessä ponnahtaa esiin Lenin. Ja käy silminnähtäväksi, ettei tässä voima piile itsessään Leninissä, vaan siinä, että maaperä on otollinen anarkian ja mielettömyyden siemenille”.

Anarkistiseksi me nimitämme sitä, kun kapitalistit saavat valtavan suuria liikevoittoja sotatarviketoimituksista. Mielettömäksi nimitämme sodankäyntiä annektoitujen alueiden jaosta, kapitalistien liikevoittojen jaosta. Ja jos kerran nimenomaan nämä katsomukset saavat osakseen myötätuntoa „jokaisessa tienristeyksessä”, niin siihen on syynä se, että nämä katsomukset ilmentävät oikealla tavalla proletariaatin etuja, kaikkien työtätekevien ja riistonalaisten etuja.

„Pravda” № 75,
kesäkuun 20 (7) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstien mukaan

„SUURISUUNTAINEN LUOPUMINEN”

„Porvariston suurisuuntainen luopuminen hallituksesta” — näin Toimeenpanevan komitean puhuja nimitti sunnuntaina kokoomushallituksen muodostamista, entisten sosialistien tuloa ministeristöön²⁷.

Tässä lausumassa on totta ainoastaan kaksi keskimäistä sanaa. „Suurisuuntainen luopuminen” on todella kuvaavaa toukokuun kuudennen päivän (kokoomushallituksen muodostamisen) ymmärtämiseksi. „Suurisuuntainen luopuminen” alkoi todella tai oikeastaan ilmeni erikoisen havainnollisesti silloin. Mutta se ei ollut porvariston suurisuuntaista luopumista hallituksesta, vaan menshevismien ja narodnikkilaisuuden johtajien suurisuuntaista luopumista *vallankumouksesta*.

Juuri kokoontuneen sotilaiden ja työläisten edustajain Neuvostojen edustajakokouksen merkitys onkin nimenomaan siinä, että edustajakokous on osoittanut tämän erinomaisen havainnollisesti.

Toukokuun kuudes päivä oli porvaristolle hyötyisä päivä. Porvariston hallitus oli perikadon partaalla. Joukot olivat ilmeisesti ja ehdottomasti, innokkaasti ja leppymättömästi hallitusta vastaan. Pelkästä Neuvostojen narodnikki- ja menshevikkijohtajien yhdestä sanasta hallitus olisi luovuttanut vastaansanomatta valtansa, ja Marian palatsissa pidetyssä istunnossa Lvovin oli pakko tunnustaa se avoimesti.

Porvaristo teki nokkelan manööverin, joka oli uutta Venäjän pikkuporvaristolle sekä yleensä laajoille joukoille Venäjällä, se huumasi menshevikkien ja narodnikkien intelligenttijohtajat ja otti oikealla tavalla huomioon heidän lous-blancilaisen luonteensa. Muistutamme mieliin, että Louis Blanc oli kuuluisa pikkuporvaristoon kuulunut sosialisti, joka tuli hallitukseen vuonna 1848 ja teki itsensä yhtä

surullisenkuuluisaksi vuonna 1871. Louis Blanc oli oleviinaan „työväendemokratian” eli „sosialistisen demokratian” (juuri tätä jälkimmäistä nimitystä käytettiin Ranskassa vuonna 1848 yhtä usein kuin *eserrien* ja menshevikkien kirjallisuudessa vuonna 1917) *johtaja*, mutta tosiasiallisesti Louis Blanc oli porvariston *häntyri*, sen leikkikalua.

Vähän vajaassa 70 vuodessa, jotka ovat kuluneet tuosta ajasta, porvaristo on Lännessä suorittanut hyvin moneen kertaan sen manööverin, joka on Venäjällä uutuus. Manööverin sisältönä on se, että sosialismista ja vallankumouksesta „luopuvat” „sosialistisen demokratian” johtajat saatetaan porvaristolle vahingottoman *lisäkkeen* asemaan porvarillisen hallituksen liepeille, tämä hallitus varjostetaan kansan näkyvistä miltei-sosialistisilla ministereillä ja porvariston vastavallankumouksellisuus peitetään „sosialistien” ministeristöönosallistumisen loistavalla ja vaikutusta tavoittelevalla kyltillä.

Tämä porvariston menetelmä, jota on monesti kokeiltu sekä anglo-saksilaisissa että skandinaavisissa ja myös monissa romaanisissa maissa, on kehitelty erikoisen täydelliseksi Ranskassa. Toukokuun kuudes päivä vuonna 1917 Venäjällä oli nimenomaan sellainen manööveri.

„Meidän” miltei-sosialistiset ministerimme ovat joutuneet juuri sellaiseen asemaan, että porvaristo on alkanut kyntää *heidän* vasikoillaan, on alkanut tehdä *heidän välityksellään* sellaista, mitä se ei olisi milloinkaan voinut tehdä ilman heitä.

Gutshkovin avulla ei voitu saada joukkoja kannattamaan *imperialistisen* anastussodan, siirtomaiden ja yleensä anektoitujen alueiden *jaosta* käytävän sodan jatkamista. Kerenskin välityksellä (ja Tseretelin välityksellä, joka harrasti enemmän Tereshtshenkon puolustamista kuin posti- ja lennätinlaitoksen työntekijäin puolustamista) porvaristo on pystynyt sen tekemään, kuten Miljukov ja Maklakov ovat sen oikein tunnustaneet, on pystynyt „järjestämään” nimenomaan sellaisen sodan jatkamisen.

Shingarjovin avulla ei voitu turvata tilanherrain maanomistuksen säilymistä edes Perustavaan kokoukseen asti (jos tulee hyökkäys, niin tapahtuu „Venäjän täydellinen tervehtyminen”, Maklakov sanoi; siis myös Perustava kokous on oleva „tervehtynyt”). Tshernovin välityksellä se saadaan turvatuksi. Talonpojille uskoteltiin, vaikeivät he

kovin kernaasti ottaneet sitä uskoakseen, että maan ottaminen tilanherrailta vuokralle yksityisten tilanomistajain kanssa tehdyn sopimuksen perusteella on „järjestystä”, mutta tilanherrain maanomistuksen lakkauttaminen heti ja entisen tilanherrain maan ottaminen vuokralle *kansalta* ennen Perustavan kokouksen koollekutsumista on „anarkiaa”. Tätä tilanherrain vastavallankumouksellista aatetta ei olisi onnistuttu viemään läpi muuten kuin Tshernovin välityksellä.

Konovalovin avulla ei olisi voitu puolustaa sotatarviketilauksista saatavia skandaalimaisen suuria liikevoittoja (*ja korottaa niitä*: ks. ministerien lehden „Rabotshaja Gazetan” kirjoitusta hiiliteollisuudenharjoittajista). Skobelevin välityksellä tai hänen osanotollaan tuo puolustus voidaan toteuttaa siinä muodossa, että muka varjellaan vanhaa, että miltei „marxilaisesti” kielletään sosialismin „käytäntöönottamisen” mahdollisuus.

Sosialismia ei voida ottaa käyttöön, *sen tähden* kapitalistit saavat skandaalimaisen suuria liikevoittoja, ei puhtaasti kapitalistisesta taloudestaan, *vaan sotaväelle, valtiolle suorittamistaan tarvikeitoimituksista* — nämä voitot *voidaan* sekä salata kansalta että pidättää itselleen! — tämä on se mainio struvelainen päätelmä, jonka pohjalla Tereshshenko ja Lvov ovat yhtyneet „marxilaiseen” Skobeleviin.

Lvovin, Miljukovin, Tereshshenkon, Shingarjovin ja kumpp. avulla ei voida vaikuttaa kansan kokouksiin eikä Neuvostoihin. Tseretelin, Tshernovin ja kumpp. välityksellä niihin voidaan vaikuttaa samaan, porvarilliseen suuntaan, voidaan harjoittaa *samaa*, porvarillis-imperialistista politiikkaa varsin tehokkailta tuntuvien ja erikoisen „hyvältä” kuulostavien fraasien avulla aina niin pitkälle, että kielletään alkeellinen demokraattinen oikeus *valita* paikalliset viranomaiset ja ehkäistä näiden määrääminen tai vahvistaminen ylhäältäkin.

Kieltäessään tämän oikeuden Tsereteli, Tshernov ja kumpp. ovat itse asiassa muuttuneet huomaamattaan entisistä sosialisteista entisiksi demokraateiksi.

Epäilemättä se on „suurusuuntaista luopumista”!

ASIAN YTIMESTÄ KÄYTTÄVÄN POLEMIIKIN HYÖDYLLISYYDESTÄ

Arvoisat toverit, „Novaja Zhizn” lehden kynäilijät! Te olette tyytymättömiä arvosteluamme, nimitätte sitä kiukkuiseksi. Yritämme olla sävyisiä ja ystävällisiä.

Otamme aluksi kaksi teidän asettamaanne kysymystä.

Voidaanko puhua vakavasti tuotannon valvonnasta, saattikka säännöstelystä, sanoutumatta irti „liikesalaisuuden koskemattomuudesta”?

Sanoimme, että „Novaja Zhizn” ei ole antanut vastausta tähän „asialliseen” kysymykseen. „Novaja Zhizn” väittää, että me „löydämme” vastauksen tähän kysymykseen „jopa” „Rabotshaja Gazetasta”.

Emme ole löytäneet, arvoisat toverit! Ettekä tekään löydä milloinkaan. Ette löydä, vaikka kuinka etsisitte.

„Novaja Zhizn” on langennut — suokaa anteeksi — nimenomaan siihen syntiin, että se on kirjoittanut mahtipontisesti „valvonnasta”, muttei ole asettanut asiallisella tavalla asiallista kysymystä liikesalaisuuden koskemattomuudesta.

Toinen kysymys: saako sosialismin pikaisen käytäntöönottamisen (jota vastaan „Novaja Zhizn” on väittänyt ja jota me emme ole ehdottaneet) sekoittaa siihen, että pankit ja syndikaatit otetaan viivyttelämättä asiallisen valvonnan alaisiksi? Kun vastasimme tähän kysymykseen mainitsemalla, että emme aio pakkoluovuttaa, säännöstellä emmekä valvoa pientaloutta, niin „Novaja Zhizn” sanoi: „arvokas tunnustus”, „aiheellinen”, mutta se on muka tehty „liian hätäisesti”.

Hyvänen aika, arvoisat toverit, mitä „hätäisyyttä” siinä voi olla, sehän on konferenssimme pitkä ja perinpohjainen päätöslauselma suppeasti kerrottuna. Vai ettekö ole viitsineet lukea tuota päätöslauselmaa?

On hyödyllistä polemisoida asian ytimestä. On vahingollista koettaa selviytyä sellaisesta polemiikista kieräilyllä.

„Pravda” № 76,
kesäkuun 21 (8) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

HERKKÄUSKOISUUS-EPIDEMIA

„Toverit, kapitalistien vastarinta on nähtävästi murrettu”.

Tämän mieluisan uutisen olemme lainanneet ministeri Peshehonovin puheesta. Allistytävä uutinen! „Kapitalistien vastarinta on murrettu”...

Ja tällaisia ministerien puheita kuunnellaan, tällaisille ministerien lausunnoille taputetaan käsiä. Eikö se sitten ole herkkäuskoisuus-epidemiaa?

Toisaalta eniten pelotellaan itseään sekä muita ihmisiä „proletariaatin diktatuurilla”. Mutta toisaalta — mitä eroa on „proletariaatin diktatuuri” käsitteen ja kapitalistien vastarinnan murtamisen välillä? Ei kerrassaan mitään. Proletariaatin diktatuuri on tieteellinen termi, joka määrittelee, mikä luokka siinä on tekijänä, sekä valtiovallan sellaisen erikoismuodon, jota nimitetään diktatuuriksi, — nimenomaan vallan, joka ei nojaa lakiin eikä vaaleihin, vaan välittömästi jonkin väestönosan aseelliseen voimaan.

Mikä on proletariaatin diktatuurin tarkoitus ja merkitys? Nimenomaan kapitalistien vastarinnan murtaminen! Ja jos Venäjällä „kapitalistien vastarinta on nähtävästi murrettu”, niin tämä sanonta on aivan samanarvoinen kuin jos lausuisimme: Venäjällä „on nähtävästi pystytetty proletariaatin diktatuuri”.

Vahinko „vain”, ettei se ole muuta kuin pelkkä ministerin korulause. Tavallaan sellainen kuin Skobelevin urhea huudahdus: „otan pois liikevoitot sataprosenttisesti”²⁸. Sen „vallankumouksellis-demokraattisen” kaunopuheisuuden kukkasia, joka nyt rehottaa kaikkialla Venäjällä, päihdyttää pikkuporvaristoa, turmelee ja tylsistää kansanjoukkoja

ja kylvää kahmalokaupalla herkkäuskoisuus-epidemian basilleja.

Eräessä ranskalaisessa huvinäytelmässä soitetaan gramofonia, joka toistaa Ranskan kaikilla kulmilla valitsijain kokouksissa „socialistisen” ministerin puheen kaikkinen lupauksineen — socialistisen ministeristön näyttelemisessä ranskalaiset ovat nähtävästi kaikkia muita kansoja pitemmällä. Kansalaisen Peshehonovin sopisi mielestämme antaa gramofonilevyjä kaupittelevalle yhtiölle historiallinen lausumansa: „toverit, kapitalistien vastarinta on nähtävästi murrettu”. Sitten on hyvin mukavaa ja hyödyllistä (kapitalisteille) levittää tuota lausumaa kaikilla kielillä joka puolella maailmaa: muka katsokaas, miten loistavia tuloksia on Venäjällä saatu kokeilemalla porvariston ja socialistien kokoomusministeristöä!

Mutta ministerin, kansalaisen Peshehonovin — jota nyt, *hänen tultuaan yhdessä Tseretelin ja Tshernovin kanssa ministeristöön*, sanovat socialistiksi sekä menshevikit että eserrät (vuonna 1906 nämä aitautuivat lehdistössä hänestä erilleen pitäen häntä liian kauas oikealle poikenneena pikkuporvarina) — kansalaisen Peshehonovin ei olisi kuitenkaan pahitteeksi vastata yksinkertaiseen ja vaatimattomaan kysymykseen:

— Ei suinkaan meistä ole kapitalistien vastarinnan murtajiksi! Emmeköhän ryhtyisi paljastamaan työväenliitoille ja kaikille suurimmille puolueille kapitalistien suunnattomia liikevoittoja? lakkauttamaan liikesalaisuutta?

— Ei suinkaan meistä ole „proletariaatin diktatuurin” julistajiksi („kapitalistien vastarinnan murtajiksi”)! Eiköhän mieluummin ryhdytä *paljastamaan kruununvarkautta?*

Jos kerran vallankumouksellinen hallitus *on korottanut* hiilen hankintahintoja, kuten *ministerien* „Rabotshaja Gazeta” tiedotti, niin eikö se muistuta kruununvarkautta? Eiköhän pitäisi mieluummin julkaista vaikkapa viikoittain pankkien „takaussitoumuksia” ynnä muita asiapapereita sotatarviketoimituksista sekä näiden toimitusten hinnoista kuin pitää juhlapuheita „murretusta kapitalistien vastarinnasta”?

KYMMENEN PYYTÄ OKSALLA VAI YKSI PIVOSSA

Ministeri Peshehonov puhui selostuksessaan monista erinomaisista, ylevistä asioista: siitä, „että on jaettava tasapuolisesti se, mitä meillä on”, sekä siitä, että „kapitalistien vastarinta on nähtävästi murrettu”, ja paljon muuta samantapaista.

Mutta tarkkoja numerotietoja hän esitti ainoastaan yhden. Hänen puheessaan on mainittu ainoastaan yksi tarkka tosiasia ja sille on omistettu kuusi riviä puheen kahdeksasta palstasta. Tämä tosiasia on se, että nauvoja toimitetaan tehtailta 20 kopeekalla painonaulalta, mutta väestön käyttöön ne tulevat 2 ruplan hintaisina.

Jos „kapitalistien vastarinta on murrettu”, niin eikö olisi voitu säätää lakia, että on saatettava julkisuuteen: 1) kaikki takaussitoumukset hankintahinnoista? 2) yleensä valtionhankintojen kaikki hinnat? 3) valtiolle toimitettavien tuotteiden omakustannusarvo? 4) eikö voitaisi antaa työväenjärjestöille mahdollisuutta tarkastaa kaikki tämäntapaiset seikat?

„Pravda” № 76,
kesäkuun 21 (8) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

SOCIALISMIN KÄYTÄNTÖÖNOTTAMINEN VAI KRUUNUNVARKAUDEN PALJASTAMINEN?

On päätetty ja allekirjoituksella vahvistettu, ettei Venäjällä voida ottaa käytäntöön sosialismia. Sen todisti — melkein täysin marxilaisesti — hra Miljukov kesäkuun kolmannen päivän valtakomentoa kannattavien biisonien neuvottelukokouksessa menshevistisen ministerilehden „Rabotshaja Gazetan” perässä. Samaa mieltä oli suurin puolue — yleensä Venäjällä ja myös Neuvostojen edustajakokouksessa suurin — sosialistivallankumouksellisten puolue, joka ei ole ainoastaan suurin puolue, vaan tuntee myös suurinta aatteellista (pyyteetöntä) pelkoa, että vallankumousta saatetaan jatkaa sosialismin suuntaan.

Itse asiassa pelkkä tutustuminen bolshevikkien huhtikuun 24—29 päivänä 1917 pitämän konferenssin päätöslauselmaan osoittaa, että bolshevikitkin pitävät mahdottomana sosialismin pikaista „käytäntöönottamista” Venäjällä.

Mistä sitten kiistellään? Miksi melutaan?

Siksi, että huudoilla sosialismin Venäjällä „käytäntöönottamista” vastaan kannatetaan (monet tekevät sen tietämättään) niiden yrityksiä, jotka vastustavat *kruununvarkauden paljastamista*.

Älkäämme kiistelkö sanoista, kansalaiset! Sellainen ei yleensääkään sovi aikaihmisille saatikka sitten „vallankumouksellisille demokraateille”. Älkäämme puhuko „kaikkien” hylkäämästä sosialismin „käytäntöönottamisesta”. Puhukaamme kruununvarkauden paljastamisesta.

Kun kapitalistit tekevät työtä puolustuksen hyväksi, t.s. valtiolle, ei se ole enää „puhdasta” kapitalismia — selvä

juttu — vaan kansantalouden erikoinen muoto. Puhdas kapitalismi on tavarantuotantoa. Tavarantuotanto on työn-
tekoa *tuntemattomille* ja vapaille markkinoille. Mutta puo-
lustuksen hyväksi „työtä tekevä” kapitalisti ei suinkaan
„tee työtä” markkinoille, vaan valtion *tilauksesta*, jopa
hyvin usein valtiolta lainaksi saamallaan rahoilla.

Tästä omalaatuisesta operaatiosta saatujen liikevoitto-
jen määrän salaaminen ja suurempien voittojen ottaminen
kuin mitä todella tuotantoon osallistuva ihminen toimeen-
tuloonsa tarvitsee on mielestämme *kruununvarkautta*.

Ellette ole samaa mieltä kanssamme, niin olette ilmeisesti
eri mieltä kuin väestön suuri enemmistö. On aivan varmaa,
että Venäjän työläiset ja talonpojat ovat valtaosaltaan
juuri sitä mieltä ja että he sanoisivat sen suoraan, jos kysy-
mys olisi asetettu heille ilman kieräilyjä, verukkeita, dip-
lomaattisia kaihtimia.

Mutta jos olette samaa mieltä, niin käykäämme yhdessä
taisteluun juonia ja verukkeita vastaan.

Ollaksemme mahdollisimman myöntäväisiä tällaisessa
yhteisessä toimenpiteessä kuin on tämä taistelu ja osoit-
taaksemme mahdollisimman suurta sopuisuutta rohkenem-
me esittää Neuvostojen edustajakokoukselle seuraavan
päättöslauselmaluonnoksen:

„Ensi askeleena tuotannon ja jakelun kaikessa valvon-
nassa, ei ainoastaan säännöstelyssä, vaan tavallisessa val-
vonnassakin” (huomautus, joka ei kuulu päättöslausel-
man tekstiin: onhan ministeri Peshehonovkin luvannut
pyrkä siihen, „että se, mitä meillä on, jaetaan tasapuoli-
sesti”), „ensi askeleena kaikessa vakavassa taistelussa
rappiotilaa ja maata uhkaavaa katastrofia vastaan pitää
olla asetus liikesalaisuuden (myös pankkisalaisuuden)
lakkauttamisesta kaikissa valtion tarvike-toimituksiin tai
yleensä puolustusta varten suoritettaviin tarvike-toimituk-
siin liittyvissä liiketoimissa. Sellainen asetus täydennetään
viipymättä lailla, joka rankaisee rikoksena välittömät ja
välilliset yritykset salata tätä koskevia asiapapereita tai
tosiasioita henkilöiltä tai ryhmiltä, joilla on valtuudet:

a) miltä työläisten tai sotilaiden tahi talonpoikien edus-
tajain Neuvostolta hyvänsä;

b) miltä työläisten tai virkailijain y.m.s. ammattiliitolta
hyvänsä;

c) miltä suurelta poliittiselta puolueelta hyvänsä (tällöin on vaikkapa valitsijamäärän mukaan määriteltävä tarkasti käsite: „suuri” puolue)”.
Kaikki ovat samaa mieltä, että sosialismin pikainen käytäntöönottaminen Venäjällä on mahdotonta.
Ovatko kaikki samaa mieltä, että kruununvarkauden viipymätön paljastaminen on välttämätöntä?

*„Pravda” № 77,
kesäkuun 22 (9) pnä 1917*

*Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan*

SOTKEUTUNEITA JA SÄIKÄYTETTYJÄ

Pietarissa vallitsee nyt säikähdysten ja pelästyneisyyden ilmapiiri, joka on jännittynyt suorastaan ennen kuulumattomasti.

Siitä oli havainnollisena esimerkkinä pieni tapaus ennen kuin muodostui suuri tapaus, joka koski kiellettyä mielenosoitusta, jonka puolueemme oli määrännyt lauantaiksi ²⁹.

Pieni tapaus koski Durnovon huvilan anastusta: ministeri Pereverzev antoi ensin määräyksen Durnovon huvilan tyhjentämisestä, mutta sitten sanoi edustajakokouksessa, että jättää kansalle myös huvilan puutarhan eikä ammattiliittojakaan häädetä lainkaan siitä samaisesta Durnovon huvilasta! Oli muka määrä vain vangita muutamia anarkisteja ³⁰.

Jos Durnovon huvilan anastus oli laitonta, niin *ei olisi saanut* jättää puutarhaa kansalle eikä jättää huvilaan ammattiliittoja. Jos vangitsemiseen olivat lailliset syyt, niin henkilöiden vangitsemisella *ei* ole mitään tekemistä huvilan kanssa, sillä vangitseminen olisi tapahtunut *niin* huvilalla *kuin* huvilan ulkopuolellakin. Kävi niin, ettei „vapautettu” huvilaa eikä suoritettu vangitsemista. Hallitus joutui sotkeutuneiden ja säikäytettyjen ihmisten asemaan. Elleivät nämä ihmiset olisi hermostuneet, niin ei olisi ollut „välikohtausta”, sillä koko asia jäi kuitenkin entiselleen.

Suuri tapaus koski mielenosoitusta. Puolueemme Keskuskomitea päätti yhdessä monien muiden järjestöjen, muun muassa ammattiliittojen toimikunnan kanssa järjestää rauhallisen mielenosoituksen, pääkaupungin kaduilla marsivan kulkueen. Jokaisessa perustuslaillisessa maassa

kansalaisilla on kiistämätön oikeus järjestää sellaisia mielenosoituksia. Rauhallisessa katumielenosoituksessa, jonka tunnuksena voi muun muassa olla perustuslain muuttaminen tai hallituksen kokoonpanon muuttaminen, ei minkäänlainen lainsäädäntö yhdessäkään vapaassa maassa näe mitään lainvastaista.

Sotkeutuneet ja säikäytetyt ihmiset, varsinkin Neuvostojen edustajakokouksen enemmistö, tekivät tästä mielenosoituksesta ennen kuulumattoman „jutun”. Neuvostojen edustajakokouksen enemmistö hyväksyi mielenosoitusta vastustavan jyrisevän päätöksen, joka oli täynnä räikeän jyrkkiä sanoja meidän puolueettamme vastaan, ja *kielsi* kaikki mielenosoitukset, myös rauhalliset mielenosoitukset kolmeksi päiväksi.

Kun oli hyväksytty tällainen virallinen päätös, puolueemme KK teki jo klo 2 lauantain vastaisena yönä päätöksen mielenosoituksen peruuttamisesta. Lauantai-aamuna tämä peruutus pantiin täytäntöön kiireesti koolle kutsutussa neuvottelussa, jossa kaupunginosien edustajat olivat läsnä.

Kysyttäköön siis, *miten* toinen „hallituksemme”, Neuvostojen edustajakokous, *selittää* kieltonsa. Vapaassa maassa on jokaisella puolueella tietenkin oikeus järjestää mielenosoituksia, ja jokainen hallitus voi kieltää ne julistamalla poikkeustilan, mutta jää poliittinen kysymys: mistä syystä mielenosoitus kiellettiin?

Tässä ainoa Neuvostojen edustajakokouksen päätöslauselmassa selvästi osoitettu poliittinen perustelu:

...„Tiedossamme on, että piileksivät vastavallankumoukselliset aikovat käyttää hyväkseen teidän (t.s. meidän puolueemme järjestämää) esiintymistänne”...

Sellainen on rauhallisen mielenosoituksen kieltämisen syy. Neuvostojen edustajakokouksen „tiedossa on”, että on olemassa „piileksiviä vastavallankumouksellisia” ja että he ovat aikoneet „käyttää hyväkseen” nimenomaan sitä esiintymistä, jonka meidän puolueemme on suunnitellut.

Tämä on Neuvostojen edustajakokouksen erittäin tärkeä ilmoitus. Ja pitää moneen kertaan tähdentää tätä *faktillista* ilmoitusta, joka faktillisuudessaan erottuu meihin tähdätystä parjaussanatulvasta. Mihin toimenpiteisiin toinen hallituksemme ryhtyy „piileksiviä vastavallankumouksellisia” vastaan? nimenomaan mitä on tämän halli-

tuksen „tiedossa”? nimenomaan miten ovat vastavallankumoukselliset aikoneet käyttää hyväkseen sitä tai tätä tekosyytä?

Kansa ei voi eikä halua odottaa kärsivällisesti ja passiivisesti tuon piileksivän vastavallankumouksen hyökkäystä.

Ellei toinen hallituksemme tahdo jäädä sellaisten ihmisten asemaan, jotka salaavat kielloilla ja parjaustulvalla sitä, että he ovat sotkeutuneet ja antaneet säikäyttää itsensä oikealtakäsin, niin sen täytyy sanoa kansalle „piileksivistä vastavallankumouksellisista” kaikki ja tehdä paljon vakavan taistelun käymiseksi näitä vastaan.

„Pravda” № 79,
kesäkuun 24 (11) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

VIHJAILUJA

Ihmiset, jotka raivoavat ja riehuvat, jotka kiristelevät hampaitaan ja syytävät ryöppynä herjaus- ja pogromisanoja puolueettammme vastaan, eivät syytä meitä mistään suoraan, vaan „vihjailevat”.

Mihin?

Ei muuhun voidakaan vihjailla kuin siihen, että bolshevikit ovat aikoneet suorittaa vallankaappauksen, he ovat Catilinoja ³¹, *juuri siksi* he ovat epäsikiöitä ja hirviöitä, jotka sietää nujertaa.

Vihollisemme eivät tohdi sanoa tätä tyhmyyttä avoimesti, senpä tähden heidän ei auta muu kuin „vihjailla” ja riehua „kielenkäytön tantereella”. Sillä tuo syytös on tavattoman typerä: vallankaappaus rauhallisen mielenosoituksen avulla, josta päätettiin torstaina ja joka määrättiin lauantaiaksi, ja josta oli määrä ilmoittaa julkisesti lauantai-aamuna! Ketä te, herrat, oikein luulette ihmetyttävänne vihjailujenne ilmityhmyyksillä?

„Vaatimus Väliaikaisen hallituksen kukistamisesta”, sanotaan Neuvostojen edustajakokouksen päätöslauselmassa. Onko joidenkin ministerien poistaminen Väliaikaisesta hallituksesta (erääseen suunnitelluista lipuista piti tulla kirjoitus: alas hallituksen porvarilliset jäsenet) vallankaappaus??

Miksi sitten ei kukaan ole yrittänyt eikä edes uhannut saattaa ketään edesvastuuseen lukemattomia kertoja Pietarin kaduilla kannetusta lipusta „kaikki valta Neuvostolle”?

Raivoajat säikähtivät omaa itseään.

Hallitus, joka tietää, että sen *kaikki* jäsenet nojaavat kansan enemmistön tahtoon, ei voi pelätä ennakolta ilmoitettuja mielenosoituksia.

Se ei kiellä niitä.

Ainoastaan se, joka tietää, ettei hänellä ole enemmistöä, ettei hänellä ole joukkojen, kansan kannatusta, saattaa niin silmittömästi raivostua, syyttää ilkeämielisissä kirjoituksissa *tuollaisia vihjauksia*.

„Pravda” № 79,
kesäkuun 24 (11) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

„VÄESTÖÄ HUOLESTUTTAVIA HUHUAJIA”

„Kaupungilla leviävien ja väestöä huolestuttavien huhujen” johdosta Väliaikainen hallitus kehottaa tänään „väestöä” pysymään rauhallisena.

Eikö tämä Väliaikainen hallitus ole sitä mieltä, että yksi lause Neuvostojen edustajakokouksen päätöslauselmassa huolestuttaa ja on varmasti syynä levottomuuteen tuhat kertaa enemmän kuin mitkään „huhut”, nimittäin seuraava lause:

„Tiedossamme on, että piileksivät vastavallankumoukselliset aikovat käyttää hyväkseen teidän (bolshevikkien) esiintymistänne”?

Voivatko tällaiset „enemmän kuin huhut” olla huolestuttamatta väestöä?

„Pravda” № 79,
kesäkuun 24 (11) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

ARVOITUS

Missä tavallinen porvarillinen hallitus eroaa epätavallisesta, vallankumouksellisesta hallituksesta, joka ei pidä itseään porvarillisena?

Kuulemma seuraavassa:

Tavallinen porvarillinen hallitus voi kieltää mielenosoitukset ainoastaan ottamalla huomioon perustuslain ja julistamalla ensin sotatilan.

Epätavallinen ja miltei-sosialistinen hallitus voi kieltää mielenosoitukset ilman mitään ehtoja, vedoten „tosiasioihin”, jotka ovat ainoastaan sen omassa tiedossa.

„Pravda” № 79,
kesäkuun 24 (11) pnrä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

**VSDTP(b):n KESKUSKOMITEAN
JA BOLSHEVIKKIRYHMÄN TOIMIKUNNAN
EHDOTUS JULKILAUSUMAKSI NEUVOSTOJEN
YLEISVENÄLÄISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE
MIELENOSOITUKSEN KIELTÄMISEN JOHDOSTA ³²**

Me olemme sitä mieltä, että se omalaatuinen laitos, jota nimitetään työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostoiksi, on lähimpänä kansan enemmistön tahdon yleiskansallista elintä, vallankumouksellista parlamenttia.

Olemme kannattaneet ja kannatamme periaatteellisesti kaiken vallan siirtämistä tällaisen elimen käsiin, vaikka se on nyt puolustuskannalla olevien ja proletariaatin puolueeseen vihամielisesti suhtautuvien menshevikkien ja sosialistivallankumouksellisten puolueiden hallussa.

Neuvostojen sisäisesti ristiriitainen, horjuva, epävakainen ja vastavallankumoukseen nähden heikko asema johtuu siitä, että ne sietävät vastavallankumouksen pesää, kymmentä porvariministeriä, eivätkä katkaise välejänsä englantilais-ranskalaiseen imperialistiseen pääomaan. Tästä horjuvuudesta juontaa juurensa Neuvostojen nykyisen enemmistön hermostuneisuus ja halu riidellä niiden kanssa, jotka huomauttavat tästä horjuvuudesta.

Me kieltäydymme koordinoimasta, yhdenmukaistamasta taisteluamme vastavallankumousta vastaan puolustuskantalaisten ja ministerisosialistien puolueiden „taistelun” kanssa.

Neuvostojen päätöksiä emme voi tunnustaa oikean vallan oikeiksi päätöksiksi, niin kauan kuin 10 porvarillista, vastavallankumouksellista, täysin Miljukov-henkistä ja Miljukovuokan ministeriä jää paikalleen. Mutta vaikka Neuvostot ottaisivatkin kaiken vallan (mitä me toivomme ja aina kannattaisimme), vaikka Neuvostoista tulisikin kaikkivaltainen vallankumouksellinen parlamentti, me *e m m e*

alistuisi sen sellaisiin päätöksiin, jotka rajoittaisivat meidän agitaatiomme vapautta, esim. kieltäisivät julisteiden levityksen selustassa tai rintamalla, kieltäisivät rauhalliset mielenosoitukset t.m.s. Siinä tapauksessa pitäisimme parempana siirtyä illegaalisen, virallisesti vainotun puolueen asemaan, mutta emme luopuisi marxilaisista, internationalistisista periaatteistamme.

Samalla tavalla menettelemme silloinkin, jos Neuvostojen edustajakokous suvaitsee katsoa meidät virallisesti Venäjän koko väestön edessä „kansan vihollisiksi” tai „vallankumouksen vihollisiksi”.

Mielenosoituskulkuksen kolmipäiväisen kiellon perusteista tunnustamme ehdollisesti oikeaksi ainoastaan yhden, nimittäin sen, että piileksivät vastavallankumoukselliset aikovat piilossa pysyen käyttää tätä mielenosoitusta hyväkseen. Jos tämän perustelun pohjana olevat seikat olisivat oikeita, jos vastavallankumouksellisten nimet olisivat koko Neuvoston tiedossa (niin kuin me tiedämme ne yksityistietä Lieberin y.m. suullisesta tiedotuksesta Toimeenpaneuvassa komiteassa), pitäisi viipymättä julistaa nämä vastavallankumoukselliset kansan vihollisiksi ja vangita heidät sekä ottaa heidän kannattajansa ja apurinsa kuulusteltaviksi.

Se, että Neuvoston puolelta ei suoriteta tällaisia toimenpiteitä, tekee Neuvoston oikeankin perusteen vain ehdollisesti oikeaksi tai kokonaan vääräksi.

Kirjoitettu kesäkuun 11 (24) pnä 1917

*Julkaistu ensi kerran v. 1924
„Byloje” aikakauslehdessä № 24*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

PUHE
VSDTP(b):n PIETARIN KOMITEAN ISTUNNOSSA
KESÄKUUN 11 (24) pnä 1917
MIELENOSOITUKSEN PERUUTTAMISESTA

On sangen luonnollista, että enemmistö tovereita on tyytymätön mielenosoituksen peruuttamiseen, mutta Keskuskomitea ei voinut menetellä toisin kahdesta syystä: ensinnäkin puolinaisen valtaelimen taholta meitä oli virallisesti kielletty järjestämästä mielenosoitusta; toiseksi tämä kiello oli perusteltu: „tiedossamme on, että vastavallankumouksen piileksivät voimat aikovat käyttää hyväkseen teidän esiintymistänne”. Perustelun vahvistukseksi meille mainittiin esimerkiksi eräs kenraali, joka luvattiin vangita kolmen päivän kuluttua, ynnä muita nimiä; sanottiin, että kesäkuun 10 päiväksi oli määrätty mustasotnialaisten mielenosoitus, joiden oli määrä sekaantua meidän mielenosoitukseemme ja tehdä siitä verilöyly.

Tavallisessakin sodassa sattuu, että määrättyjä hyökkäyksiä joudutaan peruuttamaan strategisista syistä, sitä suuremmalla syyllä sellaista voi tapahtua luokkataistelussa pikkuporvarillisten keskikerrosten horjunnasta riippuen. Pitää osata arvioida hetki ja olla rohkea päätöksissä.

Peruuttaminen oli ehdoton välttämättömyys, kuten todistavat myöhemmät tapahtumat. Tänään Tsereteli piti historiallisen ja hysteerisen puheensa³³. Tänään vallankumous on astunut kehityksensä uuteen vaiheeseen. He aloittivat kieltämällä rauhallisen mielenosoituksemme kolmeksi päiväksi ja tahtovat kieltää sen koko edustajakokouksen ajaksi, he vaativat meitä alistumaan edustajakokouksen

päätökseen ja uhkaavat erottaa meidät edustajakokouksesta. Mutta me sanoimme, että meidät saa vaikka vangita, mutta agitaativapaudesta me emme luovu.

Tsereteli, joka paljastui puheessaan ilmeiseksi vastavallankumoukselliseksi, lausui, ettei bolshevikkeja vastaan pidä taistella puhein eikä päätöslauselmin, vaan heiltä pitää ottaa pois kaikki heidän hallussaan olevat teknilliset välineet. Porvarillisten vallankumousten lopputulos on se, että ensin proletariaatti aseistetaan ja sitten riisutaan aseista, ettei se menisi pitemmälle. Jos oli tarpeellista kieltää rauhallinen mielenosoitus, niin tilanne on hyvin vakava.

Tsereteli, joka oli tullut edustajakokoukseen Väliaikaisesta hallituksesta, lausui julki ilmeisen halunsa riisua työläiset aseista. Hän oli kauhean vimmoissaan, hän vaati, että bolshevikkien tulee olla vallankumouksellisten demokraattien rivien ulkopuolella pysyvä puolue. Työläisten tulee ottaa kylmäjärkisesti huomioon, ettei nyt voi olla puhuttakaan rauhallisesta mielenosoituksesta. Tilanne on paljon vakavampi kuin mitä olemme olettaneet. Olimme lähdössä rauhalliseen mielenosoituskulkueseen vaikuttaaksemme mahdollisimman painokkaasti edustajakokouksen päätöksiin — meillä on siihen oikeus, — mutta meitä syytetään, että olemme järjestäneet salaliiton vangitaksemme hallituksen.

Tsereteli sanoo, ettei ole muita vastavallankumouksellisia kuin bolshevikit. Meidät tuominnut kokous oli järjestetty erikoisen juhlallisesti edustajakokouksen puhemiehistöstä, työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston Toimeenpanevasta komiteasta täydessä kokoonpanossaan sekä edustajakokouksen kaikkien puolueyhmiön toimikunnista, ja tässä kokouksessa he löppöttelivät tietoomme koko totuuden, he julistavat hyökkäyksen meitä vastaan.

Vastauksena proletariaatin puolelta voi olla vain mahdollisimman suuri rauhallisuus, varovaisuus, itsehillintä, järjestyneisyys ja sen muistaminen, että rauhalliset mielenosoitukset kuuluvat menneisyyteen.

Me emme saa antaa aihetta hyökkäykseen, hyökätkööt he, silloin työläiset käsittävät, että he tekevät hyökkäyksen suorastaan proletariaatin olemassaoloa vastaan. Mutta elämä on meidän puolellamme, eikä vielä tiedetä, miten heidän hyökkäyksensä onnistuu: sotajoukot ovat

rintamalla, tyytymättömyyden henki on niissä hyvin voimakas, selustassa on eläminen kallista, vallitsee rappio-tila j.n.e.

Keskuskomitea ei tahdo painostaa teitä päätöksen teossa. Teillä on oikeus esittää vastalauseenne Keskuskomitean menettelyä vastaan, teidän päätöksenne pitää olla itsenäinen.

*Julkaistu ensi kerran v. 1923
„Krasnaja Letopisj” aikakauslehden
9. numerossa*

*Julkaistaan VSDTP(b):n Pietarin komitean
vuoden 1917 istuntopöytäkirjojen tekstin
mukaan*

MURROSVAIHEESSA

Kehityksensä ensimmäisessä vaiheessa Venäjän vallankumous antoi vallan imperialistiselle porvaristolle ja perusti tämän vallan rinnalle edustajien Neuvostot, joissa enemmistönä olivat pikkuporvarilliset demokraatit. Valankumouksen toinen vaihe (toukokuun 6 p.) poisti muodollisesti vallasta kyynillisen avomieliset imperialismin edustajat Miljukovin ja Gutshkovin sekä muutti tosiasiallisesti Neuvostojen enemmistöpuolueet hallituspuolueiksi. Meidän puolueemme on sekä ennen toukokuun 6 päivää että sen jälkeen pysynyt oppositiossa olevan vähemmistön asemassa. Tämä on ollut välttämätöntä, sillä me olemme internationalismin kannalla oleva sosialistisen proletariaatin puolue. Sosialistinen proletariaatti, jolla on imperialistisen sodan aikana internationalistinen asenne, ei voi olla olematta oppositiossa kaikkea sellaista valtaa vastaan, joka tätä sotaa käy, olkoon se sitten monarkki- tai tasavaltalaisvaltaa taikka puolustuskannalla olevien „socialistien” valtaa. Ja sosialistisen proletariaatin puolue kokoaa välttämättä ympärilleen yhä suurempia pitkitetyn sodan perikatoon saattamia väestöjoukkoja, jotka lakkaavat luottamasta imperialismin palvelun sitomiin „socialisteihin”, niin kuin ne aikaisemmin lakkasivat luottamasta ilmettyihin imperialisteihin. Sen vuoksi taistelu meidän puolueettamme vastaan alkoi heti vallankumouksen ensimmäisistä päivistä. Ja saipa proletariaatin puoluetta vastaan suunnattu herrojen kadettien ja plehanovilaisten taistelu miten halpamaisia ja inhottavia muotoja tahansa, sen perusolemus on selvä. Se on samaa taistelua, jota imperialistit ja scheidemannilaiset ovat käyneet Liebknechtia ja

F. Adleria vastaan (molemmathan on julistettu Saksan „sosialistien” keskuslehdessä „mielipuoliksi”, puhumattaakaan porvarillisesta lehdistöstä, joka on julistanut nämä toverit suoraan Englannin hyväksi toimiviksi „pettureiksi”). Tätä taistelua käy *koko* porvarillinen yhteiskunta, *lukien siihen myös pikkuporvarilliset demokraatit*, olivatpa he kuinka räiskyvän vallankumouksellisia tahansa, se on taistelua sosialistista, internationalistista proletariaattia vastaan.

Venäjällä tämä taistelu on ehtinyt sille asteelle, kun imperialistit yrittävät tehdä — pikkuporvarillisten demokraattien johtajien, Tseretelien, Tshernovien y.m. käsin — äkillisellä ja ratkaisevalla iskulla lopun proletaarisen puolueen kasvavasta voimasta. Ja aiheeksi tämän ratkaisevan iskun antamiseen ministeri Tsereteli on ottanut vastavallankumousten jo monesti käyttämän keinon: *salaliitto-syytöksen*. Tämä syytös on vain tekosyy. Asian ytimenä on se, että pikkuporvarillisten demokraattien, jotka kulkevat Venäjän ja sen liittolaismaiden imperialistien talutusnuorassa, on välttämättä tehtävä kerta kaikkiaan loppu internationalisti-sosialisteista. He katsovat iskun antamiselle sopivan hetken tulleen. Kiihdyksissään, pelästyksissään, herrojensa piiskaa peläten he ovat päättäneet: nyt tai ei koskaan.

Sosialistisen proletariaatin ja meidän puolueemme tulee pysyä täysin kylmäverisenä, osoittaa mahdollisimman suurta mielenlujuutta ja valppautta: aloittakoot tulevat Cavaignacit³⁴ ensimmäisinä. Heidän tulostaanhan puolueemme varoitti jo konferenssissaan. Pietarin proletariaatti ei anna heille mahdollisuutta päästä vastuusta. Se tulee odottamaan kooten voimiaan ja valmistautuen antamaan vastaiskun *silloin*, kun nämä herrat rohkenevat siirtyä sanoista tekoihin.

„Pravda” № 80,
kesäkuun 26 (13) pnä 1917

Iulkaistaan „Pravda” lehdien
tekstin mukaan

KIRJE TOIMITUKSELLE

Minulta kysytään syytä, miksi olin sunnuntaina poissa Toimeenpanevan komitean, edustajakokouksen puhemiehistön ja kaikkien ryhmien toimikuntien iltatunnosta. Syy on se, että olen puoltanut bolshevikkien periaatteellista kieltäytymistä osallistumasta tuohon neuvotteluun ja heidän kirjallisen ilmoituksensa esittämistä siitä, ettemme osallistu mihinkään neuvotteluihin tällaisista kysymyksistä (mielenosoitusten kieltämisestä).

N. Lenin

„Pravda” № 80,
kesäkuun 26 (13) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

VENÄJÄN VALLANKUMOUKSEN ULKOPOLITIikka

Ei ole virheellisempää ja vahingollisempaa aatetta kuin ulkopolitiikan irrottaminen sisäpolitiikasta. Juuri sodan aikana sellaisen irrottamisen hirveä erheellisyys tulee vielä hirveämmäksi. Mutta porvariston puolelta tehdään kaikki mikä suinkin on mahdollista tämän aatteen juurruttamiseksi ja ylläpitämiseksi. Se, etteivät väestöjoukot tunne ulkopolitiikkaa, on paljon yleisempää kuin tietämättömyys sisäpolitiikan alalla. Vapaimmissakin kapitalistisissa maissa, kaikkein demokraattisimmissakin tasavalloissa pidetään diplomaattisten yhteyksien „salaisuus” pyhänä.

Ulkopolitiikan „asioissa” on kansanjoukkojen pettäminen kehitetty taiturimaiseksi, ja meidän vallankumouksemme saa kärsiä kovasti tästä petoksesta. Miljoonat kappaleet porvarislehtiä levittävät kaikkialle petoksen myrkyä.

On oltava jommankumman upporikkaan ja suunnattoman voimakkaan imperialistisen saalistajaryhmän puolella — näin asettaa kapitalistinen todellisuus nykyisen ulkopolitiikan peruskysymyksen. Näin asettaa kapitalistien luokka tämän kysymyksen. Näin asettavat tietysti kysymyksen myös laajat pikkuporvarilliset joukot, jotka ovat säilyttäneet vanhat kapitalistiset katsomukset ja ennakkoluulot.

Se, jonka ajattelu ei ulotu kapitalististen suhteiden puitteita pitemmälle, ei käsitä, että työväenluokka, jos se on luokkatietoinen, ei voi kannattaa *kumpaakaan* imperialistista saalistajaryhmää. Työläinen päinvastoin ei käsitä sosialisteihin kohdistettuja syytöksiä, että nämä ovat muka taipuvaisia erillisrauhan solmimiseen saksalaisten kanssa

tai tosiasiallisesti palvelevat sellaista rauhaa, sillä sosialistithan ovat pysyneet uskollisina kaikkien maiden työläisten veljesliitolle kaikkien maiden kapitalisteja vastaan. Sellaiset sosialistit (niinmuodoin myös bolshevikit mukaan luettuina) eivät voi missään tapauksessa suostua mihinkään kapitalistien väliseen erillisrauhaan. Ei erillisrauhaa saksalaisten kapitalistien kanssa eikä liittoa englantilaisranskalaisten kapitalistien kanssa — juuri tämä on luokkatietoisien proletariaatin ulkopolitiikan perusta.

Vastustaessaan tätä ohjelmaa ja pelätessään välien rikkoutumista „Englannin ja Ranskan” kanssa meidän menshevikkimme ja eserrämme toteuttavat tosiasiallisesti kapitalistista ulkopolitiikan ohjelmaa ja rajoittuvat kaunistelemaan tätä ohjelmaa senkaltaisilla naiivin kaunopuheisuuden kukkasilla kuin ovat „sopimusten tarkistaminen”, „rauhaa ilman aluevaltauksia” kannattavat julkilauseumat y.m.s. Kaikki nämä hurskaat toivotukset ovat tuomitut jäämään pelkäksi loruksi, sillä *kapitalistinen* todellisuus asettaa kysymyksen suoraan: on joko alistuttava jommankumman imperialistiryhmän käskyvaltaan tai käytävä vallankumouksellista taistelua kaikkinaista imperialismia vastaan.

Onko olemassa liittolaisia tällaiseen taisteluun? On. Euroopan sorretut luokat, ennen kaikkea proletariaatti; imperialismin sortamat kansat ja ennen kaikkea Aasian kansat, jotka ovat meidän naapurikansojamme.

Menshevikit ja eserrät, jotka nimittävät itseään „vallankumouksellisiksi demokraateiksi”, toteuttavat todellisuudessa vastavallankumouksellista ja demokratianvastaista ulkopolitiikkaa. Jos he olisivat vallankumousmiehiä, niin he neuvoisivat Venäjän työläisiä ja talonpoikia asettumaan kaikkien imperialismin sortamien kansojen ja kaikkien sorrettujen luokkien johtoon.

„Silloin kaikkien muiden maiden kapitalistit liittyvät yhteen Venäjää vastaan”, väittävät pelästyneet poroporarit. Se ei ole mahdotonta. „*Vallankumouksellisella*” demokraatilla ei ole oikeutta etukäteen kieltäytyä kaikkinaisesta vallankumouksellisesta sodasta. Mutta käytännöllisesti katsoen tällaisen sodan mahdollisuus ei ole kovinkaan luultavaa. Englannin ja Saksan imperialistit eivät voi „tehdä sovintoa” lähteäkseen vallankumouksellisista Venäjää vastaan. Venäjän vallankumous, joka jo vuonna 1905

sai aikaan vallankumouksen Turkissa, Persiassa ja Kiinassa, saattaisi sekä Saksan että Englannin imperialistit kovin vaikeaan asemaan, jos se ryhtyisi toteuttamaan todella vallankumouksellista liittoa siirtomaiden ja puoli-siirtomaiden työläisten ja talonpoikain kanssa hirmuvaltiaita vastaan, kaaneja vastaan, saksalaisten karkottamiseksi Turkista, englantilaisten karkottamiseksi Turkista, Persiasta, Intiasta, Egyptistä j.n.e.

Ranskalaiset sekä venäläiset sosialishovinistit viittaavat mielellään vuoteen 1793 peittääkseen vaikuttavalla viittauksella sen, että he ovat pettäneet vallankumouksen. Juuri sitä, että Venäjän *todella* „vallankumoukselliset” demokraatit voisivat ja että heidän pitäisi esiintyä sorrettujen ja takapajuisten kansojen suhteen vuoden 1793 *hengessä*, sitä meillä ei tahdota ajatella.

„Liitossa” imperialistien kanssa, toisin sanoen häpeällisessä riippuvaisuudessa näistä — sellaista on kapitalistien ja pikkuporvareiden ulkopoliittikka. Liitossa etumaisten maiden vallankumoustaistelijain ja kaikkien sorrettujen kansojen kanssa kaikenlaisia ja kaikkia imperialisteja vastaan — sellaista on proletariaatin ulkopoliittikka.

„Pravda” № 81,
kesäkuun 27 (14) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

RISTIRIITAINEN ASENNE

Tänään lehdissä julkaistua edustajakokouksen päätöslauselmaa, jossa meidän puolueitamme tuomitaan, jokainen valveutunut työläinen ja sotilas epäilemättä vertaa Neuvostojen yleisvenäläiselle edustajakokoukselle osoitettuun puolueemme julkilausumaan, joka saatettiin julkisuuteen 11 päivänä ja on julkaistu tänään „Pravdassa”³⁵.

Edustajakokouksen johtajien asenteen ristiriitaisuus paljastui heidän päätöslauselmassaan, ja meidän julkilausumamme paljastaa sen erikoisen havainnollisesti.

„Venäjän vallankumouksen menestyksen ja voimakkuuden perustana on koko vallankumouksellisen demokration — työläisten, sotilaiden ja talonpoikain yhtenäisyys”, näin kuuluu edustajakokouksen päätöslauselman ensimmäinen ja tärkein pykälä. Ja tämä pykälä olisi tietenkin eittämättömästi oikea, jos tässä „yhtenäisyydellä” ymmärrettäisiin *vastavallankumousta vastaan suunnatun taistelun yhtenäisyyttä*. Entä jos tietty osa „työläisiä, sotilaita ja talonpoikia” liittoutuu, yhtyy johtajiensa välityksellä vastavallankumoukseen? Eikö ole selvää, että nimenomaan *tämä* „demokratian” osa lakkaa *todellisuudessa* olemasta „vallankumouksellista”?

Narodnikit (eserrät) ja menshevikit kiihtynevät jo siitäkin, että meidän tahollamme saatetaan ajatella, että „työläisten, sotilaiden ja talonpoikien” jonkin osan „yhtyminen” vastavallankumoukseen olisi mahdollista, ajateltavissa.

Niille, jotka yrittäisivät tuollaisella kiihtymisellä saattaa meidän todisteitamme varjoon ja hämätä asian ytimen, vastaamme vetoamalla suoraan saman päätöslauselman

3. pykälään: „...*omistavien luokkien vastavallankumouksellisten kerrosten vastarinta kasvaa*”. Tuo on asiallinen selitys! Se olisi aivan totta, jos sanottaisiin: porvariston tai kapitalistien ja tilanherrain vastarinta („omistavien luokkien” asemesta, joihin kuuluu myös pikkuporvariston varakas osa).

Tietysti porvariston vastarinta kasvaa.

Mutta juuri porvariston käsissä onkin Väliaikaisen hallituksen enemmistö, johon eserrien ja menshevikkien johtajat ovat *yhtyneet* — eivät ainoastaan yleispoliittisessa mielessä, vaan myös organisatorisesti, kuuluessaan samaan laitokseen, ministeristöön!

Juuri siinä on Neuvoston johtajien ristiriitaisen asenteen ydin, juuri siinä on koko heidän politiikkansa epävakaisuuden alkujuuri: he ovat liitossa porvariston kanssa hallituksen kautta, he ovat hallituksessa alistettuja enemmistön, porvarisministerien tahtoon — ja samaan aikaan heidän on pakko tunnustaa, että „omistavien luokkien vastavallankumouksellisten kerrosten vastarinta kasvaa”!!

On selvää, että tällaisen asiaintilan vallitessa vallankumouksellisen proletariaatin puolue voi tunnustaa paljon puhutun „vallankumouksellisen” (sanoissa, mutta ei teoissa vallankumouksellisen) demokratian „yhtenäisyyden” vain „sikäli mikäli”. Me kannatamme yhtenäisyyttä sen kanssa, mikäli se taistelee vastavallankumousta vastaan. Me emme kannata yhtenäisyyttä sen kanssa, mikäli se liittyy yhteen vastavallankumouksen kanssa.

Elämä on asettanut päiväjärjestykseen nimenomaan kysymyksen vastavallankumouksellisen porvariston „kasvavasta vastarinnasta”: on epäjohdonmukaista, epäviisasta *kiertää* tämä tärkein peruskysymys yleisillä fraaseilla „vallankumouksellisen demokratian toiminnan yhtenäisyydestä tai yhdenmukaisuudesta” ja hämätä sen yhden osan yhtenäisyys tai yhdenmukaisuus vastavallankumouksen kanssa.

Näin ollen on ymmärrettävää, että kaikki edustajakokouksen päätöslauselmassa olevat järkeilyt meidän mielenosoituksemme tuomitsemisesta „salaisena” ja joukkoesiintymisten ja mielenosoitusten sallimisesta ainoastaan Neuvostojen tietien tai suostumuksesta raukeavat itsestään periaatteellista pohjaa vailla olevina. Noilla järkeilyillä ei ole mitään merkitystä. Proletaarinen puolue ei tunnusta

niitä milloinkaan, kuten Yleisvenäl. edustajakoukselle osoittamassamme julkilausumassa on jo sanottu, sillä kaikenkaltaiset mielenosoitukset, jos ne kerran ovat rauhallisia, ovat *ainoastaan* agitaatiota, eikä saa kieltää agitaatiota tai tyrkyttää agitaation yhteisyyttä.

Muodollisesti päätöslauselma on vieläkin heikompi. Kieltää ja määrätä voi valtiossa vain esivalta. Tulkaa sellaiseksi, herrat Neuvostojen nykyiset johtajat,— kannattamme sitä, vaikka olette vastustajiamme,— ja silloin teillä tulee olemaan oikeus kieltää ja määrätä. Niin kauan kuin teillä ei ole koko valtakuntaan ulottuvaa valtaa, niin kauan kuin te siedätte kymmenen porvarillisen ministerin valtaa—te olette oman heikkoutenne ja epäröintinne pauloissa.

Ei voida rajoittaa korulauseisiin „selvästi ilmaistusta tahdosta” y.m.s.: jos tahto on valtiollinen, niin sen pitää olla ilmaistu *valtaelimen* säätämänä *lakina*; muuten tahtosana on tyhjänpäiväistä sanahelinää. Ja heti, kun vain tulisitte ajatelleeksi *lakia*, herrat, niin ette voisi olla muistamatta, että vapaiden tasavaltojen perustuslaki *ei voi* kieltää minkään puolueen eikä minkään ryhmän rauhallisia mielenosoituksia, minkäänlaisia joukkoesiintymisiä.

Asenteen ristiriitaisuus on tehnyt vallankumoukselliset aatteet, vastavallankumousta vastaan käytävän taistelun aatteet, valtiolliset (perustuslailliset) aatteet, yleensä juridiset aatteet kerrassaan kummallisiksi. Kun hurja parjaus puoluettamme vastaan raukesi, ei jäljelle jäänyt kerrassaan mitään!

Mielenosoitusaloitettamme vastaan tähdätyn hurjan parjauksen jälkeen mielenosoitus määrättiin... viikkoa myöhemmäksi.

UKRAINA

Uuden Väliaikaisen hallituksen, kokoomushallituksen politiikan romahdus käy yhä ilmeisemmäksi. Ukrainan Keskus-Radan julkaisema ja koko Ukrainan kasakkaväen edustajakokouksen kesäkuun 11 p:nä 1917 hyväksymä „universaali akti” Ukrainan valtioelämän järjestämisestä on tämän politiikan suoranaista paljastamista ja sen romahduksen asiakirjallinen todistus.

Mainituksa aktissa sanotaan: „Erottautumatta koko Venäjältä, katkaisematta yhteyttä Venäjän valtakuntaan Ukrainan kansa saakoon oikeuden määrätä omalla maallaan elämänsä järjestämisestä... Ainoastaan meidän ukrainalaisella kokouksellamme on oikeus säätää kaikki ne lait, joiden tulee määrätä järjestys täällä Ukrainassa; sen sijaan ne lait, jotka tulevat määräämään järjestyksen koko Venäjän valtakunnassa, kuuluvat yleisvenäläisen parlamentin säädettäväksi”.

Nämä ovat aivan selviä sanoja. Niissä on täysin tarkasti sanottu, ettei Ukrainan kansa halua nykyhetkellä erota Venäjältä. Se vaatii autonomiaa kieltämättä suinkaan „yleisvenäläisen parlamentin” välttämättömyyttä ja ylivaltaa. Ei yksikään demokraatti, saatikka sosialisti, tohdi kieltää Ukrainan vaatimusten täyttä laillisuutta. Ei yksikään demokraatti voi myöskään kieltää Ukrainan *oikeutta* erota vapaasti Venäjältä: nimenomaan vain tämän oikeuden ehdoton tunnustaminen antaakin mahdollisuuden harjoittaa agitaatiota ukrainalaisten ja isovenäläisten vapaan liiton puolesta, sen puolesta, että kaksi kansaa liittyy *vapaaehtoisesti* yhdeksi valtakunnaksi. Nimenomaan vain tämän oikeuden ehdoton tunnustaminen pystyy tekemään todella, peruuttamattomasti, lopullisesti pesäeron kirotusta tsaristisesta menneisyydestä, jolloin tsaarivalta teki *kaik-*

kensa vieroittaakseen toisistaan kansat, jotka kielensä, asumapaikkansa, luonteensa ja historiansa puolesta ovat hyvin läheisiä toisilleen. Kirottu tsarismi teki isovenäläisistä Ukrainan kansan pyöveitä, elätti siinä kaikin keinoin vihaa niitä kohtaan, jotka jopa kielsivät ukrainalaisia lapsia puhumasta ja opiskelemasta äidinkielellään.

Venäjän vallankumouksellisten demokraattien, jos he haluavat olla todella vallankumouksellisia ja todella demokraatteja, on tehtävä täysi pesäero tästä menneisyydestä, heidän on palautettava itselleen, Venäjän työläisille ja talonpojille, takaisin Ukrainan työläisten ja talonpoikain veljellinen luottamus. Sitä ei saada aikaan tunnustamatta täydellisesti Ukrainan oikeuksia, myös *oikeutta* vapaaseen eroamiseen.

Me emme ole pienten valtioiden kannattajia. Me kannattamme kaikkien maiden työläisten kiinteää liittoa „omia” kapitalisteja ja yleensä kaikkien maiden kapitalisteja vastaan. Mutta juuri sitä varten, että tämä liitto olisi vapaaehtoinen, venäläinen työläinen, luottamatta hetkeäkään missään asiassa enempää venäläiseen porvaristoon kuin ukrainalaiseenkaan porvaristoon, kannattaa nyt ukrainalaisten eroamisoikeutta, *ei tyrkytä* heille ystävyyttään, vaan *hankkii sen* katsomalla heidät tasavertaisikseen, liittolaisikseen ja veljikseen taistelussa sosialismin puolesta.

* * *

Vimmastuneiden, raivosta suunniltaan joutuneiden porvarillisten vastavallankumouksellisten lehti „Retsh” on tehnyt hurjan hyökkäyksen ukrainalaisia vastaan, heidän „omavaltaista” päätöstään vastaan. „Ukrainalaisten menettely” on muka „suoranaista lain rikkomista, mikä vaatii ryhtymään viipymättä ankariin ja lainmukaisiin rangaistustoimenpiteisiin”. Tähän raivoisien porvarillisten vastavallankumouksellisten purkaukseen ei ole mitään lisättävää. Alas porvarilliset vastavallankumoukselliset! Eläköön vapaan Ukrainan vapaiden talonpoikain ja työläisten vapaa liitto vallankumouksellisen Venäjän työläisten ja talonpoikain kanssa!

MISTÄ LUOKASTA OVAT LÄHTÖISIN NYKYISET JA „TULEVAT” CAVAIGNACIT?

„Kun ilmaantuu oikea Cavaignac, niin taistelemme yhdessä teidän kanssanne, samoissa riveissä”, kirjoitti meitä tarkoittaen 80. numerossaan „Rabotshaja Gazeta”, sen samaisen menshevikkipuolueen äänenkannattaja, jonka jäsen ministeri Tsereteli meni surullisen kuuluisassa puheessaan niin pitkälle, että uhkasi riisua Pietarin työläiset aseista.

Mainittu „Rabotshaja Gazetan” sanonta paljastaa erikoisen havainnollisesti Venäjän molempien hallituspuolueiden, sekä menshevikkien että eserrien, perusvirheet ja ansaitsee sen tähden huomiota. Ette etsi Cavaignacia oikealla ajalla tai oikeasta paikasta — se on ministerien äänenkannattajan järkeilyjen sisältö.

Palauttakaamme mieleen Cavaignacin luokkamerkitys. Helmikuussa 1848 Ranskassa kukistettiin monarkia. Porvarilliset tasavaltalaiset tulivat valtaan. Samoin kuin meidän kadetit he tahtoivat „järjestystä”, tarkoittaen sillä joukkojen sortamisen monarkkisten välineiden — poliisilaitoksen, vakituisen sotaväen sekä etuoikeutetun virkamiehistön — ennalleen palauttamista ja lujittamista. Samoin kuin meidän kadetit hekin tahtoivat tehdä lopun vallankumouksesta ja vihasivat vallankumouksellista proletariaattia, jolla oli silloin vielä perin epäselvät „sosiaaliset” (t.s. sosialistiset) pyrinnot. Samoin kuin meidän kadetit he suhtautuivat armottoman vihamielisesti sellaiseen politiikkaan, että Ranskan vallankumous laajennettaisiin koko Eurooppaa käsittäväksi, että se muutettaisiin maailman proletaariseksi vallankumoukseksi. Samoin kuin meidän

kadetit he käyttivät taitavasti hyväkseen Louis Blanc'in pikkuporvarillista „sosialismia” ottaen hänet ministeriksi ja muuttaen hänet sosialististen työläisten johtajasta, mikä hän oli tahtonut olla, porvariston lisäkkeeksi, sen häntyriksi.

Tällaiset olivat hallitsevan luokan luokkaintressit, asenne ja politiikka.

Toisena yhteiskunnallisena perusvoimana oli horjuva, punaisen aaveen säikyttämä ja „anarkisteja” vastaan kohdistetuille huudoille altis pikkuporvaristo. Pikkuporvaristo, joka oli pyrinnoissään haaveksiva ja fraasi-„sosialistinen” ja nimitti mielellään itseään „sosialistiseksi demokratiaksi” (eserrät käyttävät nyt menshevikkien kanssa nimenomaan tätä termiäkin!), pelkäsi uskoutua vallankumouksellisen proletariaatin johdettavaksi eikä ymmärtänyt, että tämä pelko saattaa sen luottamaan porvaristoon. Sillä porvariston ja proletariaatin keskeisen ankan luokkataistelun yhteiskunnassa, varsinkin kun vallankumous kärjistää väistämättömästi tätä taistelua, *ei voi* olla „keskimmäistä” linjaa. Ja pikkuporvariston luokkasenteen ja pyrintöjen koko sisältönä on tahtoa mahdottomaa, pyrkiä mahdollomaan, t.s. juuri sellaista „keskilinjaa” kohti.

Kolmantena ratkaisevana luokkavoimana oli proletariaatti, joka ei pyrkinyt „sovintoon” porvariston kanssa, vaan pyrki voittamaan sen, kehittämään pelottomasti vallankumousta eteenpäin ja vieläpä kansainvälisessä mitassa.

Tällainen oli se objektiivinen historiallinen maaperä, joka *synnytti* Cavaignacin. Epäröinti „syrjäytti” pikkuporvariston aktiivisen tekijän osasta, ja käyttäen hyväkseen sen pelkoa uskoutua proletaarien johdettavaksi ranskalainen kadetti kenraali Cavaignac pani toimeen Pariisin työläisten *aseistariisumisen* ja heidän joukkoteloituksia.

Vallankumous päättyi tähän historialliseen teloitukseen; määrällisesti vallitseva pikkuporvaristo oli ja pysyi poliittisesti voimattomana porvariston lisäkkeenä, ja kolmen vuoden kuluttua Ranskassa pystytettiin uudestaan keisarillinen monarkia erikoisen inhottavassa muodossa.

Tseretelin historiallinen puhe, jonka hän piti kesäkuun 11 päivänä ja joka oli ilmeisesti kadetti-Cavaignacien sanelema (ehkä suoraan porvarillisten ministerien sanelema tai ehkä välillisesti porvarillisen sanomalehdistön ja

porvarillisen yleisen mielipiteen kuiskuttama, sillä ei ole suurta eroa), tämä historiallinen puhe onkin sen tähden merkittävä, onkin sen tähden historiallinen, että Tsereteli *lörpötteli* verrattoman naiivisti julki koko pikkuporvariston, sekä eserräläisen että menshevistisen pikkuporvariston „salaisen taudin”. Tänä „salaisena tautina” on ensinnäkin täydellinen kyvyttömyys itsenäiseen politiikkaan; toiseksi pelko uskoutua vallankumouksellisen proletariaatin johdettavaksi ja kannattaa varauksettomasti *sen* itsenäistä politiikkaa; kolmanneksi tästä välttämättä seuraava luisuminen kadettien tai yleensä porvariston alaisuuteen (*t.s. Cavaignacien alaisuuteen*).

Juuri tämä on asian ydin. Ei Tseretelin eikä Tshernovin henkilökohtaisena kutsumuksena eikä Kerenskinkään kutsumuksena ole esiintyä Cavaignacin osassa — siihen löytyy toisia miehiä, jotka sanovat ajan tullen venäläisille Louis Blanc'eille: „väistykää”, — mutta Tseretelit ja Tshernovit ovat sellaisen pikkuporvarillisen politiikan johtomiehiä, joka tekee Cavaignacien ilmaantumisen mahdolliseksi ja välttämättömäksi.

„Kun ilmaantuu oikea Cavaignac, olemme kanssanne” — mainio lupaus, erinomainen aikomus! Vahinko vain, että siinä ilmenee hempeämieliselle tai aralle pikkuporvaristolle tyypillinen luokkataistelun ymmärtämättömyys. Sillä Cavaignac ei ole sattuma, hänen „ilmaantumisensa” ei ole yksityistapaus. Cavaignac on luokan (vastavallankumouksellisen porvariston) edustaja, sen politiikan toimeenpanija. Ja *nyt* te jo kannatatte nimenomaan tätä luokkaa, nimenomaan tätä politiikkaa, herrat eserrät ja menshevikit! Vaikka teillä on nykyisin maassa ilmeinen enemmistö, *te* annatte tälle luokalle ja sen politiikalle *vallitsevan aseman* hallituksessa, *t.s.* erinomaisen toimintaperustan.

Todellakin. Talonpoikaiston yleisvenäläisessä edustajakokouksessa eserrät olivat miltei kauttaaltaan vallitsevina. Työläisten ja sotilaiden edustajain yleisvenäläisessä edustajakokouksessa eserrien ja menshevikkien liitolla oli suuri enemmistö. Samoin Pietarin kaupunkipiirien duumien vaaleissa. Ilmeinen tosiasia on, että eserrät ja menshevikit ovat nyt hallitseva puolue. Ja tämä hallitseva puolue antaa vapaaehtoisesti vallan (enemmistön hallituksessa) *Cavaignacien puolueelle!*

Kyllä piruja löytyy, ollapa vain suo. Cavaignacien ilmaantuminen on turvattu, ollapa vain epäröivä, horjuva, vallankumouksen kehittämistä pelkäävä pikkuporvaristo.

Venäjällä on nyt paljon sellaista, mikä erottaa meidän vallankumouksemme vuoden 1848 Ranskan vallankumouksesta: imperialistinen sota, kehittyneempien (eikä takapajuisempien, kuten oli Ranskalla tuolloin) maiden naapurisuus, agraari- ja kansallisuusliike. Mutta tämä kaikki voi muuttaa vain Cavaignacien esiintymisen muotoa, hetkeä, ulkonaisia vaikuttimia j.n.e. Asian ydintä se ei voi muuttaa, sillä asian ytimenä on *luokkien keskinäissuhde*.

Puheissaan myös Louis Blanc oli yhtä kaukana Cavaignacista kuin taivas maasta. Myös Louis Blanc oli antanut suunnattoman määrän lupauksia „taistella samoissa riveissä” vallankumouksellisten työläisten rinnalla porvarillisia vastavallankumouksellisia vastaan. Eikä silti yksikään marxilainen historioitsija, ei yksikään sosialisti tohdi epäillä sitä, että nimenomaan Louis Blanc'ien heikkous, horjuvuus ja luottamus porvaristoa kohtaan synnyttivät Cavaignacin, turvasivat hänelle menestyksen.

Yksinomaan Venäjän vallankumouksellisten työläisten mielenlujudesta ja valppaudesta, heidän voimastaan riippuu, odottaako voitto vai häviö venäläisiä Cavaignaceja, joita kadettien johtaman venäläisen porvariston vastavallankumouksellisuus sekä eserrien ja menshevikkien pikkuporvarillisten puolueiden horjuvuus, pelokkuus ja epäröinti välttämättä synnyttää.

„Pravda” № 83,
kesäkuun 29 (16) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KUINKA ON TAISTELTAVA VASTAVALLANKUMOUSTA VASTAAN

Vielä muutama päivä sitten ministeri Tsereteli sanoi „historiallisessa” puheessaan, ettei ole mitään vastavallankumousta. Tänään ministerien „Rabotshaja Gazeta” veisaa „Uhkaavia enteitä” nimisessä artikkelissaan kokonaan toista nuottia.

„Ilmassa on liikekannalle asettuvan vastavallankumouksen selviä oireita”.

Kiitos siitakin, että olette lopulta tunnustaneet edes varsinaisen tosiasian.

Mutta edelleen ministerien äänenkannattaja jatkaa: „Sen (vastavallankumouksen) esikunta ei ole tiedossamme, emme tiedä, missä määrin se on järjestäytynyt”.

Vai niin! Ettekö tiedä vastavallankumouksen esikuntaa? Saanemme tulla avuksenne ja valistaa teitä. Järjestyvän vastavallankumouksen esikunta on Väliaikaisessa hallituksessa, juuri siinä kokoomusministeristössä, johon kuuluu 6 teidän toverianne, herrat! Vastavallankumouksen esikunta sijaitsee IV Valtakunnanduuman kokouspaikan seinien sisällä, missä johtomiehinä ovat Miljukov, Rodzjanko, Shulgin, Gutshkov, A. Shingarjov, Manuilov ja kumpp. — kokoomusministeristössä istuvat kadetit ovat Miljukovin ja kumpp. oikea käsi. Vastavallankumouksen esikunta värvätään eräistä taantumusmielisistä kenraaleista. Vastavallankumouksen esikunnassa on eräitä virkaeron ottaneita korkeita virkamiehiä.

Jos ette aio ainoastaan valitella vastavallankumouksen johdosta, vaan myös taistella sitä vastaan, olette velvollisia sanomaan yhdessä kanssamme: alas 10 kapitalistiministeriä...

„Rabotshaja Gazeta” mainitsee edelleen, että vastavallankumouksen pääaseena on lehdistö, joka lietsoo juutalaisvihaa ja yllyttää joukkoja juutalaisten kimppuun. Se on tosi. Entä mikä on johtopäätös? Olettehan te ministeristöpuolue, herrat? Mitä te olette tehneet taltuttaaksenne halpamaisen vastavallankumouksellisen lehdistön? Voitteko te, jotka nimitätte itseänne „vallankumouksellisiksi demokraateiksi”, kieltäytyä vallankumouksellisista toimenpiteistä riehaantunutta, ilmeisen vastavallankumouksellista lehdistöä vastaan? Ja edelleen. Minkä tähden ette järjestä valtion sanomalehteä ilmoitusten julkaisemiseksi, jotta halpamainen vastavallankumouksellinen lehdistö menettäisi tärkeimmän tulolähteensä ja niin ollen myös parhaan mahdollisuutensa pettää kansaa? Todellakin, minkä vuoksi „Novoje Vremjan”, „Malenkaja Gazetan”³⁶, „Russkaja Voljan”³⁷ ynnä muiden matelijalehtien julkaisemiseksi pitää nykyisin irrottaa monia tuhansia ihmisiä todella tuottoisasta työstä?

Mitä olette tehneet taistellaksenne vastavallankumouksellista lehdistöä vastaan, joka on keskittänyt kaikki ponnistuksensa ajojahtiin puoluetamme vastaan? Ette mitään! Te olette itse antaneet aihetta tähän ajojahtiin. Olette taistelleet vasemmistovaaraa vastaan.

Te saatte nyt niittää sitä, mitä olette kylväneet, herrat.

Näin on ollut ja näin tulee olemaan niin kauan kuin te horjutte edelleenkin porvariston asenteen ja vallankumouksellisen proletariaatin asenteen välillä.

„Pravda” № 84,
kesäkuun 30 (17) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

UKRAINA JA VENÄJÄN HALLITUSPUOLUEIDEN TAPPIO

Ukrainaa koskevassa kysymyksessä Venäjän hallituspuolueet, t.s. kadetit, joilla on enemmistö hallituksessa sekä *pääoman* kaikkivalta talouden alalla, ja lisäksi eserrät ja menshevikit, joilla on nykyisin ilmeinen enemmistö maassa (mutta jotka ovat voimattomia kapitalistisen maan hallituksessa sekä talouden alalla), *kaikki* nämä hallituspuolueet ovat kärsineet ilmeisen tappion ja vieläpä yleisvaltiollisessa mitassa sekä hyvin tärkeässä kysymyksessä.

Eserrät ja menshevikit ovat sietäneet sitä, että kadettien, t.s. vastavallankumouksellisten porvarien, Väliaikainen hallitus *ei* ole täyttänyt alkeellisinta demokraattista velvollisuuttaan, *ei* ole ilmoittanut *kannattavansa* Ukrainan autonomiaa ja täydellistä eroamisvapautta. Kuten ministeri Tshernov tiedottaa tänään „Delo Naroda” lehdessä, ukrainalaiset ovat vaatineet verrattomasti vähemmän, nimittäin „että Väliaikainen hallitus julistaisi erikoisella asiakirjalla, että se *ei ole* Ukrainan kansan autonomiaoikeutta *vastaan*”. Tämä on mitä vähäisin ja laillisin vaatimus, kuten ovat vähäisiä kaksi muutakin: 1) Ukraina valitsee Venäjän keskushallitukseen paikallisväestönsä yhden edustajan; miten vähäinen tämä vaatimus on, osoittaa se tosiasia, että isovenäläisiä laskettiin vuonna 1897 olevan Venäjällä 43% väestöstä ja ukrainalaisia 17%, t.s. ukrainalaiset olisivat voineet pyytää kuutta eikä yhtä ministerinpaikkaa kuudestatoista! 2) Ukrainassa tulee olla „yksi paikallisväestön valitsema Venäjän keskushallituksen edustaja” — voiko olla mitään sen lainmukaisempaa? Millä oikeudella demokraatti rohkenee luopua teorian todistamasta ja demokraattisten vallankumousten kokemuksen vahvistamasta periaatteesta: „ei mitään ylhääl-täkäsin paikalliselle väestölle määrättyä esivaltaa”??

Näiden varsin vähäisten ja lainmukaisten vaatimusten epäminen Väliaikaisen hallituksen taholta oli vastavallankumouksellisten ennen kuulumatonta hävyttömyyttä, karkeaa julkeutta, isovenäläisen „derzhimordan” * poliittikan aito ilmaus,— ja pitäen pilkkanaan puolueohjelmiaan eserrät ja menshevikit ovat sietäneet sellaista hallituksessa ja puolustavat sitä nyt sanomalehdissään! Millaiseen häpeään ovatkaan eserrät ja menshevikit luisuneet! Kuinka surkeita ovatkaan nyt heidän äänenkannattajiensa, „Delo Narodan” ja „Rabotshaja Gazetan”, verukkeet.

Kaaosta, sekasortoa, „leniniläisyyttä kansallisuuskysymyksessä”, anarkiaa — tällaisia raivostuneen tilanherran huutoja päästelevät molemmat lehdet ukrainalaisia vastaan.

Älkäämme välittäkö huudoista. Entä asialliset perustelut?

Ennen Perustavaa kokousta ei voida ratkaista „oikein” Ukrainan rajoja, ei sen tahtoa, ei veronkanto-oikeutta j.n.e. j.n.e. — se on heidän ainoa perustelunsa. He vaativat „oikeellisuustakeita”, tässä „Rabotshaja Gazetan” toimituksen artikkelin sanonnassa on heidän perustelunsa *koko ydin*.

Mutta sehän on ilmeistä valetta, herrat, vastavallankumouksellisten ilmeistä häpeämättömyyttä, tuollaisen perustelun esittäminenhän merkitsee tosiasiaa ilmeisten vallankumouksen petturien ja kavaltajien auttamista!!

„Oikeellisuustakeet”... ajatelkaahan tätä edes hetkinen. Venäjällä *ei ole* taattu oikeellisuutta missään, *ei keskuhallituksessa* eikä ainoassakaan paikallisessa laitoksessa (paitsi aivan pienessä laitoksessa: Pietarin kaupungin piiriduumissa), niiden kokoonpano *ei ole* lainkaan oikea. Ilmeistä on, että Valtakunnanduuman sekä Valtioneuvoston olemassaolo *ei ole* oikein. Ilmeistä on, että Väliaikaisen hallituksen kokoonpano *ei ole* oikea, sillä se on pilkantekoa Venäjän talonpoikien, työläisten ja sotilaiden enemmistön tahdosta sekä tietoisuudesta. Ilmeistä on, että Neuvostojen (työläisten, talonpoikien ja sotilaiden edustajain Neuvostojen) kokoonpano *ei ole* oikea, sillä nämä laitokset eivät ole vielääkään luoneet takeita vaalien ehdottoman täydelli-

* derzhimorda — raa’asti ja poliisimaisesti käyttäytyvä henkilö. Nimitys Johuu Gogolin „Reviisori” näytelmän erään henkilötöyppiin, poliisi Derzhimordan, nimestä. Suom.

syyden ja ehdottoman demokraattisuuden turvaamiseksi, mikä ei kuitenkaan estä *meidän puolueitamme* ja työläis- ja talonpoikaisjoukkoja pitämästä Neuvostoja kansan enemmistön tahdon *parhaina* ilmaisijoina nykyhetkellä. Missään Venäjällä ei ole *eikä voi ollakaan* — *eikä koskaan ole ollutkaan tällaisina vallankumouksellisina ajankoh- tina* — „oikeellisuustakeita”, sen käsittävät kaikki, ei ku- kaan vaadi muuta, kaikki tajuavat sen kiertämättömyyden.

Ainoastaan Ukrainalle „me” vaadimme „oikeellisuus- takeita”!

Te, herrat eserrät ja menshevikit, olette menettäneet pelosta järkenne uskoessanne Rodzjankon ja Miljukovin, Lvovin ja Tereshtshenkon, Nekrasovin ja Shingarjovin ynnä kumpp. johtamien isovenäläisten tilanherrain ja kapi- talistien vastavallankumouksellisiin voivotuksiin. Te olette jo nyt kaikki syntyvien (*sekä „piileksivien”*) Cavaignacien pelästyttämiä.

Ukrainalaisten päätöksissä ja vaatimuksissa ei ole ker- rassaan mitään hirveää, ei anarkian eikä kaaoksen häivää- kään. Suostukaa näihin hyvin lainmukaisiin ja vähäisiin vaatimuksiin, ja Ukrainassa tulee olemaan yhtä paljon arvovaltaa kuin kaikkialla muualla Venäjällä, missä ovat arvovaltaisia *yksinomaan* Neuvostot (joilla *ei ole* „oikeelli- suustakeita”!). „Oikeellisuustakeet” antavat teille sekä kaikille Venäjän kansoille tulevat eduskunnat, antaa tuleva Perustava kokous, eikä yksistään vain Ukrainan kysymyk- sessä, vaan myös *kaikissa* kysymyksissä, sillä nykyisin Venäjällä ei ole „oikeellisuutta” *ainoassakaan* kysymyk- sessä. Järki neuvoo myöntymään ukrainalaisten vaatimuk- siin, sillä muuten käy huonommin, sillä väkivallalla ukrainalaisia ei voida pidättää, vaan ainoastaan katkeroi- tetaan. Myöntykää ukrainalaisten vaatimuksiin, ja te avaatte tien molempien kansakuntien keskinäiseen luotta- mukseen, niiden veljelliseen liittoon tasavertaisina kansa- kuntina!

Eserrät ja menshevikit ovat hallituspuolueina kärsineet tappion Ukrainan kysymyksessä, sillä he ovat antaneet periksi vastavallankumouksellisille kadetti-Cavaignaceille.

RODZJANKO JA DZHUNKOVSKI EDESVASTUUSEEN PROVOKAATTORIN PIILOTTELUSTA!

Provokaattori Malinovskin juttua tutkineen lautakunnan lausunnoista näkyy, että on todettu seuraava tosiasia:

Sekä Dzhunkovski että *Rodzjanko saivat* viimeistään toukokuun 7 p:nä 1914 *tietää*, että Malinovski oli provokaattori³⁸.

Ei kumpikaan näistä toimihenkilöistä *varoittanut* Duumassa edustettuja poliittisia puolueita ja ensi sijassa bolshevikkeja näiden keskuudessa toimineesta provokaattorista!

Eikö se ole rikos?

Voidaanko tämän jälkeen sietää Dzhunkovskia ja *Rodzjankoa* tahrattomien kansalaisten joukossa?

Ajatelkoon jokainen poliittinen puolue tätä ja lausukoon mielipiteensä!

„Pravda” № 84,
kesäkuun 30 (17) p:nä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KUMMALLISTA LAINAUSTEN VÄÄRISTELYÄ

„Den”³⁹ ja „Novaja Zhizn” lehdissä, jotka julkaisivat eilen tutkintalautakunnan lausunnot⁴⁰ tarkemmin kuin muut lehdet, on lainaus minun todistuksistani. Sitä ei ollut „Birzhevkassa”⁴¹, joka esitteli lausunnot eräissä suhteissa vielä täydellisemmin.

Kummassakin ensin mainitussa lehdessä on julkaistu minun todistuksistani lainaus, joka alkaa sanoilla: „en usko tässä olevan provokaattoruutta”. Lainauksen edessä ei ole pisteitä. Syntyy hullunkurinen ja mahdoton ajatus, niin kuin „en uskoisi” nykyhetkellä.

Sellainen järjettömyys molemmissa lehdissä saattaa johduttaa vain äärimmäisen kummallisesta lainauksen vääristelystä. Todellisuudessa minä todistin: „Olen henkilökohtaisesti *joutunut* monta kertaa sanomaan mielipiteenäni (ennen Malinovskin provokaatiotoiminnan paljastumista) näin: Azefin⁴² jutun jälkeen minua ei ihmetytä mikään. Mutta en usko nähkääs tässä olevan provokaattoruutta — en ainoastaan siksi, etten näe todistuksia, rikoksen merkkejä, vaan myös sen tähden, että” (ja edelleen niin kuin „Den” lehdessä: jos Malinovski olisi provokaattori, ei ohrana olisi päässyt sillä tavalla voitolle kuin se oli suunnitellut, sillä kaikki tapahtui meillä kahden laillisen tukipaikan kautta j.n.e.).

Niinmuodoin todistuksissani puhutaan menneestä ajasta. „Den” ja „Novaja Zhizn” * ovat kummallisella lainauksen vääristelyllä panneet kontolleni järjettömyyden, niin kuin puhuisin nykyajasta.

Syntyy aivan täydellinen vastakohta sille, mitä todellisuudessa todistin.

„Pravda” № 84,
kesäkuun 30 (17) p:nä 1917
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

* Molemmissa lehdissä on vielä painovirhe: „bolshevikit eivät ryhdy järjestämään aseellista kapinaa”. „Eivät ryhdy” pitää olla „muka ryhtyvät”. (Alkukielessä ajatusero syntyy „де” („muka”)-partikkelin vaihtumisesta kieltoosanaan „не” („ei”). Suom.)

HALLITSEVAT JA VASTUUVELVOLLISET PUOLUEET

Yhteisen eli federatiivisen Keskuskomitean muodostaminen Neuvostojen edustajakokouksen ja Talonpoikaisneuvoston Toimeenpanevan komitean toimesta on lähipäivien asia. Kysymys on otettu päiväjärjestykseen ja tulee aivan piakkoin ratkaistuksi. Keskuskomitean muodostamismenetelmistä aiheutunut pikku „jupakka” eserrien ja menshevikien välillä ei ansaitse vähääkään huomiota: niin merkityksentöntä on tämä taistelu kahden puolueen välillä, jotka ovat yhtäläisesti maanpuolustuksen (s.o. ryöstösodan tukemisen) ja ministerisocialismin, s.o. vastavallankumouksellisen porvariston hallituksen tukemisen, kannalla.

Keskuskomitean muodostamisella on valtava merkitys loppupiirtona, joka luonnehtii uusinta poliittista ajankohdtaa, erotukseksi aikaisemmista. Uusimmalle poliittiselle ajankohdalle on määräävänä sen seikan lopullinen selviäminen, että väestön enemmistö kannattaa nyt eserrien ja menshevikkien puolueita, jotka ovat, kuten tunnettua, liittossa keskenään.

Yleisvenäläinen talonpoikaisneuvosto sekä parhaillaan koolla oleva sotilaiden ja työläisten edustajain Neuvostojen yleisvenäläinen edustajakokous ovat Pietarissa suoritettujen piiriduumavaalien yhteydessä selvittäneet lopullisesti sen tosiasian, että eserrien ja menshevikkien liittoutuma on *Venäjän hallitseva puolue*.

Tällä liittoutumalla on nyt eittämättä kansan enemmistö puolellaan. On aivan varmaa, että se saa enemmistön myös kohta muodostettavassa yhteisessä eli federatiivisessa Neuvostojen Keskuskomiteassa (tai Neuvostojen Neuvostossa — nimestä ei ole nähtävästi vielä päätetty).

Eserrit ja menshevikit ovat hallitsevia ja vastuuvollisia puolueita.

Tämä on uusimman poliittisen ajankohdan tärkein tosiasia. Joskin ennen Pietarin vaaleja, ennen talonpoikain

edustajakokousta, ennen Neuvostojen edustajakokousta menshevikit ja eserrät saattoivat kätkeytyä sen ainakin hivenen verran uskottavalta tuntuvaan väitteeseen taakse, että enemmistön tahtoa ei tiedetä, että myös kadeteilla lienee mahdollisuuksia saada enemmistö puolelleen j.n.e. j.n.e., niin nyt sellainen kierteily on mahdotonta. Sumu, jota eräiltä tahoilta on keinotekoisesti pidetty yllä, on hälvennyt.

Teillä on enemmistö, herrat eserrät ja menshevikit, teidän puolueenne ovat hallitsevia puolueita tai oikeammin sanoen hallitseva liittoutuma. *Te olette vastuussa.*

Meidän päätehtävänämme propagandan ja agitaation alalla yleensä ja muun muassa Perustavan kokouksen vaalikamppailussa on nyt selittää mitä seikkaperäisimmällä, asiallisimmalla ja havainnollisimmalla tavalla laajoille työläis- ja talonpoikaisjoukoille, että eserrät ja menshevikit ovat hallitsevina puolueina nyt vastuussa maamme politiikasta. Tähän saakka asia oli toisin, sillä ne eivät olleet vielä määritelleet enemmistöasemaansa puolueina ja teeskentelivät mielellään „oppositiota” kadettien hallitessa. Nyt on asia epäilemättä näin: enemmistö on eserrien ja menshevikkien puolella.

He ovat vastuussa maan koko politiikasta.

He ovat nyt vastuussa „kokoomusministeristön” puolitoistakuukautisen hallinnan tuloksista.

He ovat vastuussa siitä, että vastavallankumouksellisen porvariston puolueet ovat miehittäneet suurimman osan ministerinpaikkoja hallituksessa. Jokainen tietää, näkee ja tuntee, etteivät tällaiset ministerit pysyisi vallassa päiväkään *ilman* Neuvostojen edustajakokouksen ja Yleisvenäläisen talonpoikaisneuvoston *suostumusta*.

Eserrät ja menshevikit ovat vastuussa politiikan perusrivistiriidoista, jotka tuntuvat yhä kärkevämmiin ja kipeämpiin ja joiden vaikutus joukkojen elämään käy yhä havainnollisemmaksi.

— Sanoissa valloitus sodan „tuomitseminen” ja „vaatimus” rauhan solmimisesta ilman aluevaltauksia. Todellisuudessa nimenomaan valloitus sodan jatkaminen liittossa tunnettujen anastajien — Englannin, Ranskan y.m. maiden imperialistien kanssa. Todellisuudessa hyökkäyksen valmistelu näiden liittolaisten vaatimuksesta niiden salaisten ryöväyssopimusten mukaisesti, jotka Nikolai II solmi

Venäjän tilanherrojen ja kapitalistien rikastuttamista silmälläpitäen.

Todellisuudessa aluevaltausten politiikka, s.o. kansojen (Albanian, Kreikan) väkivaltainen liittäminen johonkin valtakuntaan tahi johonkin imperialistiryhmään, ja sama aluevaltausten politiikka myös „vallankumouksellisen” (mutta vastavallankumouksellista tietä kulkevan) Venäjän *sisällä*, Suomen ja Ukrainan kohteileminen annektoituina eikä todella vapaina, todella tasa-arvoisina kansoina, joilla on kiistämätön oikeus sekä autonomiaan että eroamiseen.

— Sanoissa „kapitalistien vastarinta on nähtävästi murrettu”, kuten liittoutuman ministeri Peshehonov on kerskaillen lausunut. Todellisuudessa jopa Neuvostojen edustajakokouksen oli pakko tunnustaa päätöslauselmassaan, että „omistavien luokkien” (t.s. vastavallankumouksellisen porvariston, jolla on 10 kapitalistiministeriä 16:sta ja tosiasiassa täydellinen kaikkivalta maan talouselämässä) „vastarinta kasvaa”.

— Sanoissa lupauksia valvonnasta ja säännöstelystä sekä liikevoittojen 100-prosenttisesta pois ottamisesta (ministeri Skobelev). Todellisuudessa ei ole pantu rikkain ristiin puolentoista kuukauden aikana! Ei kerta kaikkiaan ainuttakaan asiallista ja vakavaa askelta työnsulkuja julistavia kapitalisteja vastaan, ei keinottelijarosvoja, ei hankinnoilla rikastumisen ritareita eikä pankkiporhoja vastaan!!

Emme huoli jatkaa tätä huutavien ristiriitaisuuksien luetteloa. Mainitsemammekin riittävät.

Rappio lähenee. Kriisi on tulossa. Katastrofi tunkee päälle vastustamattomasti. Menshevikit ja eserrät vetoavat kapitalistien omaantuntoon, uhkaavat pidättää heiltä liikevoitot sataprosenttisesti, kerskuvat, että kapitalistien vastarinta on murrettu, kirjoittelevat päätöslauselmia ja tuulentupasuunnitelmia, tuulentupasuunnitelmia ja päätöslauselmia.

Katastrofi lähenee. *Kaikki* vastuu siitä lankeaa eserrien ja menshevikkien hallitsevalle liittoutumalle.

VIELÄ YKSI VALIOKUNTA

Taloudellinen sekasorto on jo alkanut. Porvaristo on siirtynyt hyökkäykseen koko rintamalla. Tarvitaan päättäviä toimenpiteitä.

Mitä Väliaikainen hallitus aikoo tehdä?

Se on suunnitellut uuden laitoksen Venäjän pelastamiseksi, kamppailemaan taloudellista sekasortoa vastaan, järjestelmään talouselämää, se on laatinut seikkaperäisen suunnitelman taloudellisen hajaannuksen torjumiseksi.

Kaikkea „kansantalouden ja työn järjestelyä” johtamaan asetetaan *Talousneuvosto*.

Vihdoin ryhdytään toimenpiteisiin ja siirrytään sanoista tekoihin. Oivallista, on jo korkea aika!

Entä millainen on tämän *Talousneuvoston* kokoonpano?

Kuka ryhtyy kamppailemaan taloudellista sekasortoa vastaan, kuka rupeaa taistelemaan kapitalistien, yksityisyrittäjien, tehtailijain rikollista politiikkaa vastaan?

Osoittautuu, että kapitalistit tulevat olemaan tuossa neuvostossa valtaenemmistönä. Eikö se ole pilantekoa?!

Kas tässä tuon arvoisan laitoksen kokoonpano:

Porvariministereitä	6
Kapitalistien (pankkien neuvoston, pörssikaupan, maatalouden y.m.s.) edustajia	9
<hr/>	
<i>Yhteensä</i>	15
Työläisten (työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston) edustajia	3
Ammattiliittojen edustajia	3
Talonpoikain edustajia	3
<hr/>	
<i>Yhteensä</i>	9

Lisäksi tulevat mukaan vielä sotaministeri, työministeri sekä 3 osuusliikkeiden edustajaa.

Kuten näemme, kapitalistit tulevat määräämään asioista.

Täten perustetaan vielä yksi laitos, josta parhaassa tapauksessa ei tule olemaan mitään hyötyä eikä apua.

Sitä paitsi perustetaan vielä, niinkuin on tapana, lukematon määrä valiokuntia, alivaliokuntia, komiteoita y.m.s.

Tällä tavoin aiotaan taistella taloudellista sekasortoa vastaan.

Hauki hukutettiin jokeen...

*„Pravda” № 85, heinäkuun 1
(kesäkuun 18) pnä 1917*

*Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan*

KESÄKUUN KAHDEKSASTOISTA

Kesäkuun kahdeksastoista päivä jää tavalla tai toisella Venäjän vallankumouksen historiaan eräänä murroksen päivänä.

Luokkien keskinäinen asema, voimasuhteet niiden keskinäisessä taistelussa, luokkien voimakkuus, erittäinkin puolueiden voimakkuuteen verrattuna, — kaikki tämä tuli sunnuntain mielenosoituksessa esiin niin selvästi, niin kirkkaasti, niin vakuuttavasti, että luokkatietoisuuden ja selvyuden kannalta siitä on valtavan suuri hyöty, muodostukoonpa sitten kehityksen myöhempi kulku ja vauhti millaiseksi tahansa.

Muutamassa tunnissa mielenosoitus hälvensi tyhjänpäiväiset puheet salaliittoilevistä bolshevikeista kuin tuhkan tuuleen ja osoitti kiistattoman havainnollisesti, että Venäjän työtätekevien massojen etujoukko, pääkaupungin teollisuusproletariaatin ja sotaväen valtaenemmistö kannattaa niitä tunteksia, joita puolueemme on aina puolustanut.

Työläis- ja sotilaspataljoonien rytmikäs marssi. Lähes puoli miljoonaa mielenosoittajaa. Yksimielisen hyökkäyksen yhtenäisyys. Yksimielisyys tunnusten pohjalla, joista ehdottomasti vallitsevina olivat: „kaikki valta Neuvostoille”, „alas kymmenen kapitalistiministeriä”, „ei mitään erillisrauhaa saksalaisten kanssa, ei mitään salaisia sopimuksia englantilais-ranskalaisten kapitalistien kanssa” j.n.e. Ei kenelläkään mielenosoituksen nähneellä voi enää olla epävarmuutta siitä, että nämä tunnukset ovat päässeet voitolle Venäjän työläis- ja sotilajoukkojen järjestyneen etujoukon keskuudessa.

Kesäkuun 18 päivän mielenosoitus muodostui vallankumoukselle suuntaa viitoittavan, umpikujasta ulospääsyä

näyttävän vallankumouksellisen proletariaatin voimien ja politiikan katselmukseksi. Siinä on sunnuntaisen mielenosoituksen valtava historiallinen merkitys, siinä suhteessa tämä mielenosoitus eroaa periaatteellisesti vallankumousohrien hautajaispäivän ja toukokuun 1 päivän mielenosoituksesta. Silloin se oli vallankumouksen ensimmäisen voiton ja sen sankarien yleistä *juhlintaa*, kansan silmäys taaksensa, vapauteen vievän tien ensimmäiseen etappiin, jonka se oli kulkenut muita nopeammin ja menestyksellisemmin. Toukokuun ensimmäinen päivä oli niiden pyrintöjen ja toiveiden *juhla*, jotka liittyvät maailman työväenliikkeen historiaan, sen rauha- ja sosialismi-ihanteeseen.

Kumpikaan mielenosoitus ei pyrkinyt viitoittamaan vallankumouksen tulevan kehityksen *suuntaa* eikä voinutkaan sitä viitoittaa. Kumpikaan ei esittänyt joukoille eikä joukkojen nimessä konkreettisia, selviä, päivänpolttavia kysymyksiä, mihin ja miten vallankumouksen täytyy kulkea.

Kesäkuun 18 päivä oli tässä mielessä ensimmäinen poliittinen *toimintamielenosoitus*, se selvensi, — ei kirjasessa eikä sanomalehdessä, vaan kadulla, ei johtajien, vaan joukkojen toimesta — selvensi sitä, miten eri luokat toimivat, tahtovat toimia ja tulevat toimimaan viedäkseen vallankumousta eteenpäin.

Porvaristo piiloutui. Porvaristo kieltäytyi osallistumasta tällaiseen mielenosoitukseen, kansan ilmeisen enemmistön järjestämään rauhalliseen mielenosoitukseen, jossa vallitsi puoluetunnusten vapaus ja päätarkoituksena oli esiintyminen vastavallankumousta vastaan. Ja sen kyllä ymmärtää. Juuri porvaristo onkin vastavallankumous. Se pysyttelee piilossa kansalta, se järjestää suoranaisia vastavallankumouksellisia salaliittoja kansaa vastaan. Tuona historiallisena kesäkuun 18 päivänä Venäjän nykyiset hallitsevat puolueet, eserrien ja menshevikkien puolueet, osoittivat havainnollisesti olevansa horjunnan puolueita. Niiden tunnukset ilmaisivat horjuntaa, ja niiden tunnusten ympärille kerääntyi ilmeisen selvä ja silminnähtävä vähemmistö. Paikallaan seisominen, kaiken jättäminen toistaiseksi entiselleen — siinä kaikki, mitä *ne* suosittelivat kansalle tunnuksillaan, horjunnoillaan. Kansa tunsu ja nämä puolueetkin tunsivat, että se on mahdotonta.

Horjuntaa saa jo riittää, sanoi proletariaatin etujoukko, Venäjän työläis- ja sotilasmassojen etujoukko. Horjuntaa saa jo riittää. Poliitiikka, joka ilmenee luottamuksena kapitalisteihin, *heidän* hallitukseensa, *heidän* uudistusyrityksiinsä, *heidän* sotaansa, *heidän* hyökkäyspolitiikkaansa, on toivotonta poliitiikkaa. Sen vararikko ei ole kaukana. Sen vararikkoa ei voida välttää. Siitä tulee samalla myös hallitsevien eserrä- ja menshevikkipuolueiden vararikko. Taloudellinen rappio vyöryy yhä lähemmäksi. Siitä *ei voida* pelastua muuten kuin vallassa olevan vallankumouksellisen luokan vallankumouksellisilla toimenpiteillä.

Sanoutukoon kansa irti kapitalisteihin luottamisen poliitikasta, antakoon luottamuksensa vallankumoukselliselle luokalle, proletariaatille. Siinä ja vain siinä on voiman lähde. Siinä ja vain siinä on tae, että *enemmistön* edut tulevat valvotuksi, että sodan ja pääoman kuristukseen joutuneiden, mutta sekä sodan että pääoman voittamaan kykenevien työtätekevään ja riistettyjen edut tulevat valvotuksi!

Ennen kuulumattoman laajamittainen kriisi on vyörymässä yli Venäjän ja koko ihmiskunnan. Ainoana ulospääsynä on luottamus kaikkein järjestyneimpään työtätekevien ja riistettyjen etujoukkoon, sen poliitiikan tukeminen.

Emme tiedä, kuinka pian kansa tajuaa tämän opetuksen ja miten se tullaan toteuttamaan. Mutta tiedämme varmasti, että tämän opetuksen ulkopuolella ei ole ulospääsyä umpikujasta, että vastavallankumouksen mahdolliset horjumiset tai konnantyöt jäävät tuloksettomiksi.

Ulospääsyä ei ole olemassa ilman kansanjoukkojen täydellistä luottamusta omaan johtajaansa, proletariaattiin.

VALLANKUMOUS, HYÖKKÄYS JA MEIDÄN PUOLUEEMME

„Venäjän vallankumouksessa on tultu käännekohtaan”, lausui Tsereteli ilmoittaessaan Neuvostojen edustajakokoukselle alkaneesta hyökkäyksestä⁴³. Niin, ei ainoastaan Venäjän vallankumouksessa, vaan koko maailmansodan kulussa on tultu käännekohtaan. Venäjän hallitus on kolme kuukautta jatkuneen epäröinnin jälkeen päätenyt teoissa siihen ratkaisuun, jota „liittolaisten” hallitukset ovat siltä vaatineet.

Hyökkäys on julistettu tapahtuvaksi rauhan nimessä. Mutta kaikkienhan maiden imperialistit syöksevät joukkoja tuleen „rauhan nimessä”: jokaisen sotaakäyvän maan kenraalit koettavat jokaisen hyökkäyksen aikana kohottaa sotilaiden taisteluhenkeä sillä elähdyttävällä toivolla, että tämä hyökkäys johtaa mitä pikaisimpaan rauhaan.

Venäläiset „sosialisteihin” kuuluvat ministerit ovat kaudistaneet tämän kaikkien imperialistien tavanomaisen metkun mitä räiskyvimmillä korulauseilla, joissa sanat sosialismista, demokratiasta, vallankumouksesta soivat kuin helistimet taitavan temppuilijan käsissä. Mitkään räiskyvät korulauseet eivät voi verhota sitä tosiasiaa, että Venäjän vallankumouksellinen armeija on lähetetty taisteluun Englannin, Ranskan, Italian, Japanin, Amerikan imperialistien tarkoituksien saavuttamiseksi. Mitkään entisen zimmerwaldilaisen ja Lloyd Georgen nykyisen virkaveljen, Tshernovin sofismit eivät voi salata sitä, että vaikka Venäjän armeijalla ja Venäjän proletariaatilla ei todellakaan ole mitään valloituspyrkimyksiä, niin se ei muuta hivenenkään vertaa kahden maailmantrustin välisen

kamppailun imperialistista, rosvomaista luonnetta. Niin kauan kuin ei ole otettu tarkistettavaksi salaisia sopimuksia, jotka sitovat Venäjää toisten maiden imperialisteihin, niin kauan kuin Ribot, Lloyd George ja Sonnino Venäjän liittolaisina jatkavat puheitaan aluevaltauksista ulkopoliittikkansa päämääränä, niin kauan Venäjän sotavoimien hyökkäys on ja tulee olemaan imperialistien palvelemista.

Mutta meidän olemme ilmoittaneet useampaan otteeseen, että kieltäydymme kaikkinaisista aluevaltauksista, Tsereletit ja Tshernovit väittävät. Sitä pahempi, sanomme me: siis teidän sananne eivät käy yhteen tekojenne kanssa, sillä teoillanne te palvelette sekä venäläistä että vierasmaalaista imperialismia. Ja ryhtyessänne avustamaan aktiivisesti „liittolais”-imperialismia te teette erinomaisia palveluksia Venäjän vastavallankumoukselle. Päivänselvänä todistuksena siitä on kaikkien mustasotnialaisten ja kaikkien vastavallankumouksellisten ilo teidän politiikkanne jyrkän käänteen johdosta. Niin, Venäjän vallankumouksessa on tullut käännekohta. Venäjän hallitus on „sosialisti”-ministerien persoonassa tehnyt sen, mitä imperialistiministerit Gutshkov ja Miljukov eivät kyenneet tekemään: se on antanut Venäjän armeijan niiden päämajojen ja diplomaattien käytettäväksi, jotka toimivat purkamatta jääneiden salaisen sopimusten nimessä ja näiden sopimusten pohjalla, Ribot'n ja Lloyd Georgen avoimesti julistamien tarkoituserien hyväksi. Mutta hallitus on pystynyt täyttämään tehtävänsä ainoastaan siksi, että armeija uskoi sitä, lähti sen perässä. Lähti kuolemaan, uskoen antavansa uhrinsa vapauden puolesta, vallankumouksen puolesta, pikaisen rauhan puolesta.

Mutta armeija suostui tähän sen vuoksi, että se on vain osa kansaa, joka on vallankumouksen tässä vaiheessa lähtenyt seuraamaan eserrien ja menshevikkien puolueita. Tämä yleinen ja tärkein tosiasia — enemmistön luottamus menshevikkien ja eserrien pikkuporvarilliseen, kapitalisteista riippuvaiseen politiikkaan — määrää puolueemme asenteen ja menettelytavat.

Me tulemme uupumattomalla tarmolla jatkamaan hallituksen politiikan paljastamista ja entiseen tapaan varoitamaan päättäväisesti työläisiä ja sotilaita panemasta mieltöttömiä toiveita hajanaisiin ja järjestymättömiin esiintymisiin.

Tässä on kysymys yleiskansallisen vallankumouksen vaiheesta. Tseretelit ja Tshernovit, jotka ovat joutuneet riippuvaisiksi imperialismista, ovat johtaneet tämän vallankumouksen pikkuporvarillisten harhaluulojen vaiheeseen, tuota samaa kyynillistä imperialismia verhoavien pikkuporvarillisten korulauseiden vaiheeseen.

Tästä vaiheesta on tehtävä loppu. Auttakaamme lopettamaan se mahdollisimman nopeasti ja kivuttomasti. Se johtaa kansan vapautumiseen *viimeisistä* pikkuporvarillisista harhaluuloista, se johtaa vallan siirtymiseen vallankumouksellisen luokan käsiin.

„Pravda“ № 87, heinäkuun 4
(kesäkuun 21) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda“ lehden
tekstin mukaan

ONKO MITÄÄN EROA TEIDÄN JA PLEHANOVIN VÄLILLÄ, HERRAT ESERRÄT JA MENSHEVIKIT?

„Delo Naroda” on moneen kertaan julistanut „Jedinstvon” sosiali-imperialistiseksi. „Rabotshaja Gazeta” on virallisesti tuominut vaaliliiton „Jedinstvon” kanssa (sen jälkeen, kun melkein kaikkien piiriduumien vaalit oli toimitettu).

Alkanut hyökkäys hälventää nyt korulauseiden usvan ja paljastaa kansalle kaunistelemattoman totuuden. Kuka tahansa voi nähdä, että alkanutta hyökkäystä koskevaan vakavaan ja asialliseen kysymykseen suhtautumisessa Plehanov sekä eserrien ja menshevikkien johtajat *ovat samaa mieltä*.

Niin muodoin te kaikki, sekä „Jedinstvo” että Kerenski ja Tshernov kuin myös Tsereteli ja Skobelev, olette „sosiali-imperialisteja” („Delo Naroda” lehden sanontaa käyttäksenne).

„Pravda” № 87, heinäkuun 4
(kesäkuun 21) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

MITEN RODZJANKO PUOLUSTEELEE ITSEÄN

„Russkaja Voljan” 143. numerossa on julkaistu Rodzjankon haastattelu, jossa hän sanoo pitävänsä „epäoikeudenmukaisina” häntä kohtaan esitettyjä („Pravdan” ja „Rabotshaja Gazetan” esittämiä) syytöksiä Malinovskin suojelemisesta. Kuten ilmenee, Dzhunkovski oli *jo huhtikuun 22 pnä 1914* kertonut Rodzjankolle, että Malinovski oli provokaattori, mutta oli samalla vaatinut Rodzjankolta „kunniasanan” (!!!) siitä, ettei tämä puhu asiasta kenellekään.

Uskomatonta, mutta totta. Rodzjanko antoi „kunniasanansa” ohranalle *eikä ilmoittanut Duuman jäsenille* provokaattorista. Ja puolueemme ja kaikki yhteiskuntapiirit, joiden keskuudessa provokaattori Malinovski edelleenkin liikuskelee, *jäivät asiasta tietämättömiksi...* sillä Rodzjanko oli luvannut ohranalle „kunniasanallaan” *olla paljastamatta provokaattoria.*

Voidaanko tällaista sietää?

Voidaanko Rodzjankoa pitää syyttömänä rikokseen?

„Pravda” № 87, heinäkuun 4
(kesäkuun 21) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

MIHIN ESERRÄT JA MENSHEVIKIT OVAT SAATTANEET VALLANKUMOUKSEN?

He ovat saattaneet sen imperialisteille alistettuun asemaan.

Hyökkäys on imperialistisen sodan jatkamista uudelleen. Kahden toisiaan vastaan sotivan jättimäisen kapitalistien liiton keskinäisissä suhteissa ei ole tapahtunut mitään oleellista muutosta. Venäjä on jäänyt helmikuun 27 päivän vallankumouksen jälkeenkin kapitalistien kaikkivaltiaaseen hallintaan, kapitalistien, joita liittolaissuhteet sekä entiset, tsaarin solmimat salaiset sopimukset sitovat englantilais-ranskalaiseen imperialistiseen pääomaan. Nyt jatkettavan sodan talous ja politiikka ovat samat kuin ennenkin: sama imperialistinen pankkipääoma hallitsee talouselämää; samat salaiset sopimukset, sama yhden imperialistiryhmittymän toista imperialistiryhmittymää vastaan solmimien liittojen ulkopolitiikka.

Menshevikkien ja eserrien korulauseet ovat jääneet ja jäävät korulauseiksi, joilla he itse asiassa vain mielistellen kaunistelevat imperialistisen sodan jatkamista, jota kaikki vastavallankumoukselliset ja koko porvaristo aivan luonnollisesti tervehtivät riemuisan hyväksyvällä ulvonnalla, ja samoin tekee „kukkopoikana porvarillisen lehdistön perässä kiiruhtava” Plehanov, kuten sanoo menshevikkien „Rabotshaja Gazeta”, joka itse kiiruhtaa kukkopoikana koko sosialishovinistisen lauman perässä.

Ei pidä kuitenkaan unohtaa imperialistisen sodan kyseiselle, nykyiselle uusiutumiselle ominaisia omalaatuisia erikoispiirteitä. Sotatoimet aloitettiin uudelleen kolme kuukautta kestäneen epäröinnin jälkeen, kun työläis- ja talonpoikaisjoukot olivat tuhannesti ilmaisseet tuomitsevan

kantansa anastussotaan nähden (vaikka ne samaan aikaan itse asiassa tukivat edelleenkin Venäjän anastaja- ja ryöväriporvariston hallitusta). Joukot epäröivät, ikään kuin aikoen seurata *täällä kotonaan* sitä neuvoa, joka maailman kaikille kansoille osoitetussa maaliskuun 14 päivän veto- muksessa annettiin *vieraille* kansoille: „kieltäytykää palvelemasta *pankkiireja* anastuksen ja väkivallan välineenä”. Mutta meillä kotona, „vallankumouksellis-demokraattisella” Venäjällä joukot ovat itse asiassa jääneet nimenomaan anastuksen ja väkivallan välineeksi „pankkiireille”.

Tällaisen tilanteen omalaatuisuus on siinä, että sen ovat saaneet aikaan eserrien ja menshevikkien puolueet suhteellisesti hyvin suuren joukkojen järjestäytymisvapauden vallitessa. Nimenomaan nämä puolueet ovat nyt saaneet puolelleen enemmistön: Neuvostojen yleisvenäläinen edustajakokous ja Yleisvenäläinen talonpoikaisneuvosto ovat ehdottomasti todistaneet sen.

Nimenomaan nämä puolueet ovat nyt vastuussa Venäjän politiikasta.

Nimenomaan nämä puolueet ovat vastuussa imperialistisen sodan uusiutumisesta, sadoistatuhansista uusista uhreista, joilla tosiasiallisesti autetaan yksiä kapitalisteja „pääsemään voitolle” toisista kapitalisteista, ne ovat vastuussa rappiotilan uudesta kärjistymisestä, joka kiertämättä seuraa hyökkäyksen tuloksena.

Olemme nähneet pikkuporvarillisten joukkojen harjoittavan itsepetosta sen puhtaimmassa muodossa ja porvariston pettävän niitä eserrien sekä menshevikkien avustamana. Sanoissa nämä molemmat puolueet ovat „vallankumouksellista demokratiaa”. Teoissa ne, nimenomaan ne ovat luovuttaneet kansan kohtalon vastavallankumouksellisen porvariston, kadettien käsiin, nimenomaan ne ovat poikenneet vallankumouksen raiteilta imperialistisen sodan jatkamisen raiteille, poikenneet demokratiasta tehdäkseen „myönnytyksiä” kadeteille valtakysymyksessä (ottakaa esimerkiksi vaikkapa paikallisväestön valitsemien viranomaisten „vahvistaminen” ylhäältäkäsin) ja maakysymyksessä (niin menshevikkien kuin eserrienkin luopuminen *heidän* omasta ohjelmastaan, talonpoikain vallankumouksellisten esiintymisten tukemisesta tilanherrain maiden *konfiskointiin saakka*) sekä kansallisuuskysymyksessä (puolustetaan

kadettien epädemokraattista suhtautumista Ukrainaan ja Suomeen).

Pikkuporvarilliset joukot eivät voi olla horjumatta porvariston ja proletariaatin välillä. Niin on ollut kaikissa maissa, erittäinkin vuosina 1789—1871. Ja niin on asia Venäjälläkin. Menshevikit ja eserrät *ovat saattaneet joukot* vastavallankumouksellisten porvariensa politiikalle alistettuun asemaan.

Siinä on tilanteen ydin. Siinä on hyökkäyksen merkitys. Siinä on asian omalaatuisuus: ei väkivalta, vaan luottamus eseriin ja menshevikkeihin on eksyttänyt kansan oikealta tieltä.

Pitkäksikö aikaa?

Ei pitkäksi. Joukot ottavat oppia omasta kokemuksestaan. Sodan uuden (nyt aloitetun) vaiheen murheelliset kokemukset, uuden, hyökkäyksen vaikutuksesta kärjistyneen rappiotilan murheelliset kokemukset johtavat kiertämättä eserrien ja menshevikkien puolueiden *poliittiseen* vararikkoon. Proletaarisen puolueen ensivuoroisena tehtävänä on auttaa joukkoja tajuamaan ja ottamaan oikealla tavalla varteen nämä kokemukset, valmistautumaan oikealla tavalla tuohon suureen romahdukseen, joka osoittaa joukoille niiden todellisen johtajan — järjestäytyneen kaupunkilaisproletariaatin.

„Pravda“ № 88, heinäkuun 5
(kesäkuun 22) pnd 1917

Julkaistaan „Pravda“ lehdessä
tekstin mukaan

VOIDAANKO TYÖVÄENLUOKKAA SÄIKÄYTTÄÄ „JAKOBIINILAISUUDELLA”?

„Sosialistisen ajattelun” (leikki pois!) äänenkannattaja, porvarillinen ja shovinistinen „Den” lehti palasi 91. numerossaan „Retsh” lehden todella kiinnostavaan pääkirjoitukseen kesäkuun 18 päivästä. „Den” ei ole lainkaan ymmärtänyt tätä pääkirjoitusta, jossa juuri *historikko* on puhunut rinnan katkeroituneen vastavallankumouksellisen porvarin kanssa. „Denin” mielestä tässä pääkirjoituksessa tulee ilmi „kadettien luja aikomus erota kokoomushallituksesta”.

Se on joutavaa puhetta. Kadetit uhkailevat säikäyttääkseen Tseretelejä sekä Tshernoveja. Sitä ei pidä ottaa vakavasti.

Vakavaa ja mielenkiintoista on se, kuinka „Retshin” pääkirjoituksen laatija asetti kesäkuun 18 päivänä kysymyksen vallasta historikon näkökulmasta katsottuna. Hän kirjoitti:

„Kun hallituksen toimiessa entisessä kokoonpanossaan Venäjän vallankumouksen kulkua voitiin edes jossain määrin johtaa, niin nyt sen on nähtävästi pakko kehittyä edelleen kaikkien vallankumousten alkuvoimaisten lakien mukaisesti... Kysymys kelvottomaksi osoittautuneen hallituspuolueyhdistelmän jatkuvan olemassaolon epätarkoitukseenmukaisuudesta on jo nostettu esille ei yksin bolshevikkien taholta” (huomatkaa tämä: *ei* yksin bolshevikkien taholta!)... „eikä yksin vain Neuvoston enemmistön taholta... Myös kapitalistiministerien itsensä on otettava esille tämä kysymys”.

Oikea on historikon tunnustus, että *eivät* yksin bolshevikit, vaan luokkien kaikki keskinäissuhteet, yhteiskunnan

koko elämä on tehnyt ajankohtaiseksi kysymyksen „kelvottomaksi osoittautuneen hallituspuolueyhdistelmän jatkuvan olemassaolon epätarkoituksenmukaisuudesta”. Horjuntaa — sitä on todellisuus. Hyökkäys — siinä mahdollinen ulospääsytie imperialistisen porvariston voittoon. Entä toinen mahdollinen ulospääsy?

Historikko vastaa „Retshissä” tähän viimeiseen kysymykseen:

„Otettuaan „kaiken vallan” Neuvostot havaitsivat pian, että niillä on hyvin vähän valtaa. Ja niiden on pakko täydentää puutteellista valtaa historiassa koetelluilla nuorturkkilaisilla tahi jakobiinilaisilla menetelmillä... Mielivätkö ne, asetettuaan uudelleen koko kysymyksen, luisua alas jakobiinilaisuuteen ja terroriin vai yrittävätkö ne pestä kätensä? Tämä on se ajankohtainen kysymys, jonka on lähipäivinä saatava ratkaisunsa”.

Historikko on oikeassa. Lähipäivinä tai vähän myöhemmin, mutta kuitenkin piakkoin on nimenomaan tämän kysymyksen saatava ratkaisunsa. *Joko* hyökkäys, käänne vastavallankumoukseen päin, imperialistisen porvariston asian menestys (pitkällinenkö?), Tshernovin ja Tseretelin „käsien pesu”.

Tahi „jakobiinilaisuus”. Porvariston historikot näkevät jakobiinilaisuudessa lankeemuksen („luisua alas”). Proletariaatin historikot näkevät jakobiinilaisuudessa erään korkeimmista sorretun luokan *nousuvaiheista* taistelussa vapautumisensa puolesta. Jakobiinit antoivat Ranskalle parhaat esikuvat demokraattisesta vallankumouksesta ja tasavaltaa vastaan tähdätyn monarkkien liiton torjumisesta. Jakobiinit eivät voineet saada täydellistä voittoa pääasiallisesti siksi, että XVIII vuosisadan Ranska oli mannermaalla liian takapajuisten valtioiden ympäröimä eikä Ranskassa itsessään ollut aineellista perustaa sosialismille, ei ollut pankkeja, kapitalistien syndikaatteja, koneistettua teollisuutta, rautateitä.

XX vuosisadalla „jakobiinilaisuus” Euroopassa tahi Euroopan ja Aasian rajamailla olisi vallankumouksellisen luokan, proletariaatin herruutta, ja köyhän talonpoikaiston tukemana sekä nojaten siihen aineelliseen perustaan, joka olemassaolollaan luo edellytykset eteenpäinmenolle sosialismiin, tämä proletariaatti ei ainoastaan voisi antaa kaikkea sitä suurta, häviämätöntä, unohtumatonta, mitä XVIII

vuosisadan jakobiinit antoivat, vaan myös johtaisi työtätekevien kestävään voittoon koko maailman mitassa.

Porvaristolle on ominaista viha jakobiinilaisuutta kohtaan. Pikkuporvaristolle on ominaista sen pelkääminen. Valveutuneet työläiset ja työtätekevät uskovat vallan siirtymiseen vallankumouksellisen, sorretun luokan käsiin, sillä *siinä* on jakobiinilaisuuden ydin, ainoa ulospääsy kriisistä, vapautus rappiotilasta ja sodasta.

„Pravda” № 90, heinäkuun 7
(kesäkuun 24) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

VENÄJÄN MAATALOUSTYÖLÄISTEN LIITON PERUSTAMISEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYDESTÄ

ENSIMMÄINEN ARTIKKELI

Pietarissa nyt koolla olevan yleisvenäläisen ammattiliittokonferenssin⁴⁴ ratkaistavaksi on asetettava eräs erittäin tärkeä kysymys. Se on kysymys yleisvenäläisen *maataloustyöläisten* liiton perustamisesta.

Venäjän kaikki luokat järjestäytyvät. Eniten riistetty, kaikkein köyhimmissä oloissa elävä, kaikkein hajanaisin ja poljetuin luokka, Venäjän maatalouden palkkatyöläisten luokka on jäänyt ikään kuin unohduksiin. Eräillä ei-venäläisillä reuna-alueilla, esim. Lätinmaalla on olemassa maatalouden palkkatyöläisten järjestöjä. Isovenäläisten ja ukrainalaisten kuvernementtien valtaosassa ei maatalousproletariaatin luokkajärjestöjä ole.

Venäjän proletaarien etujoukko — teollisuustyöläisten ammattiliittojen — suuri ja ehdoton velvollisuus on tulla avuksi veljilleen, maataloustyöläisille. Maataloustyöväen järjestäytyminen kohtaa suunnattomia vaikeuksia — se on ilmeistä, ja samaa todistaa kaikkien kapitalististen maiden kokemus.

Sitä välttämättömämpää on ryhtyä mitä pikimmin ja mitä tarmokkaimmin käyttämään hyväksi Venäjällä vallitsevaa poliittista vapautta ja perustaa viipymättä yleisvenäläinen maataloustyöläisten liitto. Nimenomaan ammattiliittojen konferenssi voi tehdä ja on velvollinen tekemään sen. Nimenomaan kokeneimmat, kehittyneimmät, tietoisimmat proletariaatin edustajat, jotka ovat nyt kokoontuneet konferenssiin, voivat ja ovat velvolliset esittämään kutsun maataloustyöläisille, kutsumaan heitä luokseen, itsenäisesti järjestäytyvien proletaarien riveihin, heidän ammattiyhdistystensä riveihin. Nimenomaan tehtaitten palkkatyöläiset

ovat velvollisia tekemään aloitteen, käyttämään hyväksi pitkin Venäjää siroteltuja ammattiliittojen soluja, ryhmiä ja osastoja herättääkseen maataloustyöläiset itsenäiseen elämään, ottamaan toimeliaasti osaa taisteluun asemansa parantamiseksi, puoltamaan luokkaetujaan.

Monista ehkä tuntuu — ja tällä haavaa sellainen mielihäily lienee vallitsevanakin, — että ajankohta ei ole sopiva maataloustyöläisten ammattiliiton perustamiselle juuri nyt, kun talonpoikaisto järjestäytyy kaikkialla Venäjällä, julistaen maan yksityisomistuksen lakkauttamista ja maan „tasasuhteista” käyttöä.

Asia on juuri päinvastoin. Nimenomaan tällaisena aikana se on erityisen ajankohtainen ja kiireellinen toimenpide. Niillä, jotka ovat omaksuneet proletaarisen luokkanäkökannan, ei voi olla epäilystä sen teesin paikkansapitävyydestä, jonka menshevikit hyväksyivät bolshevikkien aloitteesta Venäjän sos.-dem. työväenpuolueen Tukholman edustajakokouksessa vuonna 1906 ja joka on siitä lähtien kuulunut VSDTP:n ohjelmaan. Tämä teesi kuuluu näin:

„Puolue asettaa *kaikissa* tapauksissa ja demokraattisten agraariuudistusten *kaikissa* vaiheissa tehtäväkseen pyrkiä *sitkeästi maaseudun proletariaatin itsenäiseen luokkakantaan* järjestämiseen, selittää sille, että sen ja talonpoikaistorvariston edut ovat sovittamattoman vastakkaiset, varoittaa maaseudun proletariaattia mieltymästä pientaloustaloustalouteen, joka tavarantuotannon vallitessa ei pysty milloinkaan hävittämään joukkojen kurjuutta, ja vihdoin osoittaa välttämättömäksi täydellisen sosialistisen kumouksen, joka on ainoa keino kaikkinaisen kurjuuden ja kaikkinaisen riiston hävittämiseksi”.

Ei ole yhtäkään valveutunutta työläistä, ei yhtäkään ammattiliiton jäsentä, joka ei tunnustaisi näitä teesejä oikeiksi. Niiden toteuttaminen käytännössä, mikäli asia koskee *maatalousproletariaatin itsenäistä luokkakantaista järjestämistä*, on nimenomaan ammattiliittojen tehtävä.

Toivomme, että juuri vallankumouksellisena aikana, kun työtätekevät joukot yleensä ja erikoisesti työläiset pyrkivät aktiiviseen toimintaan, raivaamaan itselleen tietä, ettei elämän uudelleen järjestäminen tapahtuisi ilman sitä, että työläiset itse ratkaisevat itsenäisesti työsuhteita koskevat kysymykset, — että juuri tällaisena aikana ammattiliitot eivät sulkeudu ahtaisten ammattikuntaetujen puitteisiin, eivät unohda heikompiä veljiään, maataloustyöläisiä, vaan

tulevat kaikella tarmollaan heidän avukseen perustamalla Venäjän maataloustyöläisten liiton.

Seuraavassa artikkelissa yritämme hahmotella eräitä siihen tähtääviä käytännöllisiä toimenpiteitä.

TOINEN ARTIKKELI

Edellisessä artikkelissa tarkastelimme Venäjän maataloustyöläisten liittoa koskevan kysymyksen periaatteellista merkitystä. Nyt kajoamme muutamiin tämän kysymyksen käytännöllisiin puoliin.

Venäjän maataloustyöläisten liittoon pitäisi kuulua kaikkien, jotka enimmäkseen tai pääasiallisesti *tai vaikkapa vain osittain* tekevät palkkatyötä maataloudellisissa tuotantolaitoksissa.

Kokemus on osoittava, käykö tarpeelliseksi jakaa tällaiset liitot varsinaisten maataloustyöläisten liittoihin ja vain osittain palkkatyötä tekevien työläisten liittoihin. Tällä seikalla ei ole ainakaan oleellista merkitystä. Oleellista on se, että *kaikkien* työvoimaansa myyvien tärkeimmät luokkadut ovat samanlaatuiset ja että on aivan välttämätöntä liittää yhteen *kaikki* ne, jotka hankkivat vaikkapa osan toimeentulostaan palkkautumalla työhön „vieraille ihmisille”.

Tuhannet ja miljoonat siteet yhdistävät kaupunkien, tehtaitten palkkatyöläisiä maaseudun palkkatyöläisiin. Edellisten kehotus jälkimmäisille ei voi jäädä tuloksettomaksi. Mutta asia ei saa rajoittua pelkkään kehotukseen. Kaupunkien työläisillä on paljon enemmän kokemusta, tietoja, varoja ja voimia. On suoranaisesti *annettava osa näistä voimista* sitä varten, että voitaisiin *auttaa* maaseudun työläisiä *nousemaan*.

Pitää määrätä yksi päivä, jona ansaittu palkka kaikkien järjestäytyneiden työläisten tulee antaa koko tämän kaupunkien ja maaseudun palkkatyöläisten yhteenliittämistoiminnan kehittämiseen ja lujittamiseen. Käytettäköön määrätty osa tästä summasta yksinomaan kaupunkilaistyöläisiltä tulevana apuna maatyöläisten yhdistämiseen luokkapohjalla. Kustannettakoon tästä rahastosta eniten suosittujen lentolehtisten painattaminen, maatyöläisten oman, alussa vaikka vain kerran viikossa ilmestyvän sanomalehden julkaiseminen, vaikkapa vähälukuisen agitaattori-

ja järjestäjäryhmän lähettäminen maaseudulle, *perustamaan viipymättä* eri paikkakunnille maatalouden palkkatyöläisten liittoja.

Vain tällaisten liittojen oma kokemus auttaa löytämään oikean tien toiminnan kehittämiseksi edelleen. Kunkin tällaisen liiton ensimmäisenä tehtävänä tulee olla niiden aseman parantaminen, jotka myyvät työvoimaansa maatalousyrityksille, korkeampien palkkojen, parempien asunto- ja ravinto-olojen y.m. parannusten hankkiminen.

On julistettava mitä päättäväisin taistelu sitä harhaluuloa vastaan, että tuleva maan yksityisomistuksen lakkauttaminen muka voi „antaa maata” jokaiselle batrakille ja päiväläiselle, hävittää juuria myöten palkkatyön käytön maanviljelyksessä. Se on harhaluulo, äärettömän vahingollinen harhaluulo. Maan yksityisomistuksen lakkauttaminen on valtava ja ehdottomasti edistysellinen, ehdottomasti taloudellisen kehityksen etujen ja proletariaatin etujen mukainen uudistus, jota jokainen palkkatyöläinen kannattaa kaikesta sydämestään ja kaikin voimin, mutta joka ei vielä suinkaan tee loppua palkkatyöstä.

Maa ei kelpaa syötäväksi. Maata ei voida viljellä ilman karjaa, työvälineitä, siemeniä, ilman ruokavaroja, ilman rahaa. Olisi paha erehdys, anteeksiantamatonta naiiviutta luottaa „lupauksiin”, olipa niiden antaja kuka tahansa, lupauksiin, että maaseudun palkkatyöläisiä „autetaan” hankkimaan karjaa, työvälineitä y.m.s.

Perusohje, kaiken ammattiyhdistysliikkeen ensimmäinen käsky kuuluu: älä luota „valtioon”, luota vain *oman luokkasi voimaan*. Valtio on vallassa olevan luokan järjestö.

Älä luota lupauksiin, luota vain oman luokkasi yhteenliittyneisyyden ja valvutuneisuuden voimaan!

Sen vuoksi ei maataloustyöläisten ammattiliiton tehtäväksi ole asetettava ainoastaan taistelua työläisten aseman parantamiseksi yleensä, vaan myös erityisesti *heidän luokkaetujensa puoltaminen* edessäolevan suuren maauudistuksen tapahtuessa.

„Työvoima on luovutettava volostikomiteoiden käytettäväksi”, näin järkeilevät useasti talonpojat ja eserrät. Maatalouden palkkatyöläisten luokan katsantokanta on juuri päinvastainen: volostikomiteat on alistettava „työvoiman” käytettäväksi! Isäntämiesten asenne ja palkkatyöläisten

asenne tulevat tällaisen vastakkain asettelun avulla täysin selvästi ilmi.

„Maa koko kansalle”. Se on oikein. *Mutta kansa jakautuu luokkiin.* Jokainen työläinen tietää, näkee, tuntee, kokee tämän tosiasian, jota porvaristo tahallisesti hämää ja jonka *pikkuporvaristo alituisesti unohtaa.*

Yksinäisiä köyhiä ei kukaan auta. Mikään „valtio” ei auta maaseudun palkkatyöläistä, batrakkia, päiväläistä, köyhää talonpoikaa, puoliproletaaria, *ellei hän itse auta itseään.* Ensimmäinen askel sitä varten on maaseutuproletariaatin itsenäinen luokkajärjestö.

Toivokaamme, että yleisvenäläinen ammattiliittokongressi käy käsiksi tähän asiaan mitä suurimmalla tarmolla, kajauttaa kutsun yli koko Venäjän, ojentaa auttavan käden, proletaarien järjestyneen etujoukon väkevän käden maaseudun proletaareille.

„Pravda” №№ 90 ja 91;
heinäkuun 7 (kesäkuun 24)
ja heinäkuun 8 (kesäkuun 25) pnä 1917
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

HOLTITON VALLANKUMOUS

„Bolshevikit ovat syyssä kaikkeen”, siitä ovat yhtä mieltä niin vastavallankumousta johtavat kadetit kuin myös menshevikit „sosialistivallankumouksellisten” kanssa, jotka nimittävät itseään „vallankumouksellisiksi demokraateiksi” siitä hyvästä, että tämä herttainen liittoutuma poikkeaa alituisesti demokraattisuuden ja vallankumouksellisuuden linjalta.

„Bolshevikit ovat syyssä kaikkeen” — niin pahenevaan rappiotilaan, jonka torjumiseksi ei tehdä mitään, ja vaikeaan elintarviketilanteeseen kuin myös Väliaikaisen hallituksen „vastoinkäymisiin” Ukrainan ja Suomen kysymyksessä. Voitaneen luulla, että joku häijynilkinen bolshevikki on hiipinyt vaatimattomien, maltillisten, varovaisten suomalaisten keskuuteen ja „villinnyt” kokonaisen kansan!

Ylt'yleinen kiukun ja raivostuksen ulvonta bolshevikkeja vastaan, iljettävien herrojen Zaslavskien sekä „Retshissä” ja „Rabotshaja Gazetassa” pesivien anonyymien likainen parjauskampanja — kaikki se on holtittoman vallankumouksen edustajilla pakostakin ilmenevää pyrkimystä „keventää sydäntään” heidän politiikkaansa kohdanneiden monien „vastoinkäymisten” johdosta.

Kadetit ovat vastavallankumouksellisen porvariston puolue. Sen on myöntänyt Venäjällä hallitseva eserrien ja menshevikkien liittoutumakin, joka julisti Neuvostojen edustajakokouksen päätöslauselmassa, että omistavien luokkien vastarinta kasvaa ja muodostaa perustan vastavallankumoukselle. Ja samaan aikaan tämä liittoutuma, jota „Retsh” syyttelee joka päivä heikkoluontoisuudesta, on itse

vuorostaan liitossa kadettien kanssa ja vieläpä mitä omalaatuisimmassa liitossa, jonka vahvistuksena on Väliaikaisen hallituksen kokoonpano!

Kaksi liittoutumaa — ne juuri hallitsevat Venäjää, eserrien ja menshevikkien liittoutuma sekä tämän liittoutuman liitto kadettien kanssa, jotka itse ovat liitossa kaikkien heitä oikeistolaisempien poliittisten puolueiden kanssa. Vallankumouksen holtittomuus on tämän kaiken kiertämätön seuraus, sillä tämän hallitsevan „liittoutumien liittoutuman” kaikki osat ovat holtittomia.

Kadetit eivät itsekään usko omaan tasavaltalaisuuteensa, ja vielä vähemmän siihen uskovat lokakuulaiset sekä muunlaiset monarkistit, jotka piileskelevät nykyisin kadettien selän takana ja äänestävät heidän puolestaan. Kadetit eivät luota „sosiali-liittolaisiin”, mutta käyttävät mielellään heidän lähettämiään ministerejä „juoksupoikina” kaikenlaisissa „tyynnyttelytehtävissä”, samanaikaisesti kuitenkin äkäillen, puhisten ja purkaen suuttumustaan niiden talonpoikais- ja osittain myös työläisjoukkojen „vaativaisuuden” johdosta, jotka ovat nyt uskoutuneet eserrien ja menshevikkien johdettaviksi näiden suurten lupausten houkuttelemina („tyydyttää työtätekevät loukkaamatta kapitalisteja”), mutta joilla riittää julkeutta odottaa ja vaatia näiden lupausten täyttämistä tositeoissa!

Sosiali-liittolaiset eivät luota toisiinsa: eserrät eivät luota menshevikkeihin ja päinvastoin. Tähän mennessä ei kumpikaan „parempi puolisko” ole rohjennut vähänkään selväsanaisesti, avoimesti, periaatteellisesti julistaa kaikkien kuullen, virallisesti, miten, miksi, minkä tähden ja kuinka pitkälle ovat struvelaiseen tapaan konstruoidun „marxilaisuuden” kannattajat liittyneet yhteen „maansaantioikeuden” kannattajien kanssa. Jopa näiden kummankin „paremman puoliskon” oma sisäinen yhtenäisyys rakoi-lee kaikista liitoksistaan: eserrien edustajakokous antoi 136 äänellä 134:ää vastaan Kerenskille „hyrynkyytiä”, mikä aiheutti itsensä „mummon”⁴⁵ eroamisen KK:sta ja KK:n selityksen, että Kerenskin valitsematta jättäminen muka johtui yksinomaan hänen ylikuormituksestaan ministerintehtävillä (mitä ei voida sanoa Tshernovista). „Oikeisto”-eserrät haukkuvat „Volja Naroda” lehdessä omaa puoluettaan ja sen edustajakokousta, vasemmisto-eserrät ovat löytäneet tyyssijan „Zemlja i Voljassa”⁴⁶ ja rohkenevat

puhua, että joukot eivät halua sotaa, pitävät sitä edelleenkin imperialistisena.

Menshevikkien oikeistosiipi on muuttanut majansa „Den” lehteen, jonka ohjaksia hoitelee Potresov, ja Potresovia taas „hyväilee hellin silmäyksin” itse „Jedinstvo” (joka vielä eilen oli Pietarin vaalien aikana liitossa koko menshevikkipuolueen kanssa). Vasemmistosiipi on myötämielinen internationalismille ja puuhailee omaa lehteä. Pankkien liitto Potresovin kanssa „Den” lehden välityksellä, kaikkien menshevikkien liitto aina Potresovia ja Martovia myöten „yhtenäisen” menshevikkipuolueen välityksellä.

Eikö tämä ole holtittomuutta?

„Puolustuskanta” verhoaa huonosti tätä holtitonta vallankumousta, sillä Potresovin kannattajain „hyökkäys” hänen vastustajiensa kimppuun yhdessä liitossa ja Kerenskin kannattajien „hyökkäys” hänen vastustajiensa kimppuun toisessa liitossa on voimistunut vielä nytkin, vielä imperialistisen sodan uusiutumisen jälkeenkin, hyökkäyksen aiheuttaman riemastuksen huuman ajanakin.

„Vallankumoukselliset demokraatit” eivät enää usko vallankumoukseen, he pelkäävät demokratiaa, varovat englantilais-ranskalaisten kapitalistien kanssa ylläpidettyjen suhteiden katkeamista enemmän kuin mitään muuta maailmassa, pelkäävät venäläisten kapitalistien tyytymättömyyttä. („Vallankumouksemme on porvarillinen” — tähän Danin, Tseretelin ja Skobelevin hassunkurisesti runtelemaan „totuuteen” on „itse” ministeri Tshernov alkanut uskoa.) Kadetit vihaavat vallankumousta ja demokratiaa.

Eikö tämä ole holtittomuutta?

Ylt’yleinen villi kiukun ja raivostuksen ulvonta bolshevikeja vastaan on kadettien, eserrien ja menshevikkien yhteistä valitusta heidän oman holtittomuutensa johdosta.

He ovat enemmistönä. Heillä on valta. He kaikki ovat liitossa keskenään. Ja he näkevät, että heillä ei synny mitään!! Kuinka siinä voi olla äkäilemättä bolshevikeille?

Vallankumous on asettanut ratkaistavaksi tavattoman vaikeita, äärettömän tärkeitä, yleismaailmallisen mittavuuden omaavia kysymyksiä. Rappiotilaa ei saada kohenneksi, imperialistisen sodan kauheasta puristuksesta ei päästä irti ilman mitä päättäväisimpiä, sorrettujen ja riistettyjen joukkojen rajattomalle sankaruudelle rakentuvia vallankumouksellisia toimenpiteitä, ilman että nämä joukot

antavat luottamuksensa ja tukensa järjestäytyneelle etujoukolleen — proletariaatille.

Joukot yrittävät toistaiseksi etsiä „helpompaa” ulospääsyä: sen liiton muodossa, jonka kadetit ovat solmineet eseriien ja menshevikkien liittoutuman kanssa.

Ulospääsyä ei löydy.

*„Pravda” № 91, heinäkuun 8
(kesäkuun 25) pnä 1917*

*Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan*

LUOKKASUHTEIDEN MUUTOS

Jokainen vallankumous, jos se on todellinen vallankumous, on pohjimmaltaan luokkasuhteiden muuttumista. Ja sen vuoksi paras keino joukkojen tietoisuuden selventämiseksi — sekä niiden torjumiseksi, jotka petkuttavat joukkoja vannomalla vallankumouksen nimeen, — on tarkastella, nimenomaan minkälainen luokkasuhteiden muutos on tapahtunut ja tapahtuu kyseisessä vallankumouksessa.

Luokkien keskinäinen suhde Venäjällä tsaarivallan viimeisinä vuosina ilmeni erityisen selväpiirteisesti vuosien 1904—1916 aikana. Kourallinen maaorjuuttajatilanherrroja, etunenässä Nikolai II, oli vallassa, mitä kiinteimmässä liitossa finanssipääoman mahtimiesten kanssa, jotka kahmivat Euroopassa ennen näkemättömiä liikevoittoja ja joiden hyödyksi solmittiin ulkopoliittisia rosvoussopimuksia.

Liberaalinen porvaristo, kärkeäryhmään kadetit, oli oppositiossa. Peläten kansaa enemmän kuin taantumusta se koetti päästä valtaan harjoittamalla sovittelupolitiikkaa monarkian suhteen.

Kansa, t.s. työväki ja talonpoikaisto, maanalaisuuteen ajettuine johtajineen oli vallankumouksellinen, edusti „vallankumouksellista demokratiaa”, proletaarista sekä pikku-porvarillista.

Vuoden 1917 helmikuun 27 päivän vallankumous lakaisi pois monarkian ja asetti valtaan liberaalisen porvariston. Tämä viimeksi mainittu, toimien täydessä yhteisymmärryksessä englantilais-ranskalaisten imperialistien kanssa, halusi pientä palatsivallankaappausta. Se ei missään tapauksessa tahtonut mennä rajoitettua, perustuslaillista monarkiaa pitemmälle. Ja kun vallankumous meni todellisuudessa

pitemmälle, monarkian täydelliseen kukistamiseen ja Neuvostojen (työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen) perustamiseen asti, muuttui liberaalinen porvaristo kauttaaltaan vastavallankumoukselliseksi.

Nyt, neljän kuukauden kuluttua kumouksesta, on kadettien, tuon liberaalisen porvariston pääpuolueen vastavallankumouksellisuus päivänselvä asia. Kaikki näkevät sen. Kaikkien on pakko tunnustaa se. Mutta eivät läheskään kaikki ole suostuvaisia katsomaan tätä totuutta silmiin ja ajattelemaan sen merkitystä.

Venäjäällä on nyt demokraattinen tasavalta, jota hallitaan kansan keskuudessa agitaatiotyötä vapaasti harjoittavien *poliittisten puolueiden* vapaan sopimuksen pohjalla. Helmikuun 27 päivän jälkeiset neljä kuukautta ovat täysin tiivistäneet ja muovanneet *kaikki* vähänkin merkittävät puolueet, nostaneet ne esiin vaaleissa (Neuvostojen ja paikallisten elinten vaaleissa), ilmentäneet niiden yhteyden eri luokkiin.

Venäjäällä on nyt vallassa vastavallankumouksellinen porvaristo, jonka suhteen pikkuporvarillisesta demokradiasta, nimittäin eserrien ja menshevikkien puolueista on tullut „hänen majesteettinsa oppositio”. Näiden puolueiden politiikan perussisältönä on *sovittelu* vastavallankumouksellisen porvariston kanssa. Pikkuporvarillinen demokratia nousee valtaan, miehittäen aluksi paikalliset elimet (samoin kuin liberaalit valtasivat tsaarivallan aikana aluksi zemstvot). Tämä pikkuporvarillinen demokratia haluaa *jakaa vallan* porvariston kanssa eikä kukistaa porvaristoa, aivan samoin kuin kadetit halusivat jakaa vallan monarkian kanssa eivätkä kukistaa monarkiaa. Ja pikkuporvarillisen demokratian (eserrien ja menshevikkien) sovinnonhieroita kadettien kanssa on pikkuporvariston ja suurporvariston välisen syvän luokkasukulaisuuden aiheuttama, juuri samoin kuin kapitalistin ja XX vuosisadan oloissa elävän tilanherran välinen luokkasukulaisuus sai heidät syleilemään toisiaan „jumaloidun” yksinvaltiaan ympärillä.

Sovittelupolitiikan *muoto* on muuttunut: monarkian aikana se oli karkeaa, tsaari ei päästänyt kadetteja Valtakunnanduuman takapihaa lähemmäksi. Demokraattisen tasavallan kaudella sovittelupolitiikka on käynyt eurooppalaisittain hienostuneeksi: pikkuporvareita päästetään vaa-

rattomana vähemmistönä myös vaarattomiin (pääomalle vaarattomiin) rooleihin ministeristössä.

Kadetit ovat asettuneet monarkian paikalle. Tseretelit ja Tshernovit ovat asettuneet kadettien paikalle. Proletaarinen demokratia on ottanut *todella* vallankumouksellisen demokratian paikan.

Imperialistinen sota on tavattomasti jouduttanut koko tätä kehitystä. Ilman sitä eserrät ja menshevikit olisivat saaneet kymmeniä vuosia haaveilla ministerinpaikoista. Mutta tuo sama sota kiihdyttää kehitystä myös pitemmälle, sillä se *asettaa* kysymykset vallankumouksellisessa eikä reformistisessa hengessä.

Eserrien ja menshevikkien puolueet voisivat toteuttaa Venäjällä lukuisia reformeja yhteisymmärryksessä porvariston kanssa. Mutta objektiivinen tilanne maailmanpolitiikassa on vallankumouksellinen, siitä *ei selviydytä* reformeilla.

Imperialistinen sota polkee ja ruhjoo kansoja. Pikkuporvarillinen demokratia kenties kykenee lykkäämään tuhoa vähän tuonnemaksi. Vain vallankumouksellinen proletaariaatti kykenee pelastamaan tuholta.

„Pravda” № 92, heinäkuun 10
(kesäkuun 27) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

VALLANKUMOUKSELLISEN TARMOKKUUDEN IHMEITÄ

Meidän miltei sosialistiset ministerimme osoittavat miltei uskomatonta tarmokkuutta. Peshehonov ilmoitti, että „kapitalistien vastarinta on nähtävästi murrettu” ja että kyllä meillä, pyhässä Venäjänmaassa, tullaan jakamaan „tasapuolisesti” kaikki mitä on. Skobelev julisti, että kapitalisteilta tullaan ottamaan pois sataprosenttisesti heidän liikevoittonsa. Tsereteli julisti, että hyökkäys imperialistisessa sodassa on sekä demokratian että sosialismin kannalta katsoen mitä oikeudenmukaisin asia.

Mutta ministeri Tshernov on epäilemättä saavuttanut kaikkien näiden ihmeellisten tarmonilmausten ennätyksen. Väliaikaisen hallituksen viime istunnossa Tshernov pakotti herrat kadetit kuuntelemaan hänen selostustaan hänen hoviinsa uskotun viraston yleisestä politiikasta ja ilmoitti esittävänsä kokonaista *kymmenen* lakiehdotusta!

Eivätkö nämä jo ole vallankumouksellisen tarmokkuuden ihmeitä? Toukokuun 6 päivästä ei ole kulunut kuuttakaan viikkoa, ja näin lyhyen ajan sisällä *on luvattu* kokonaista 10 lakiehdotusta! Ja millaisia lakiehdotuksia! Ministerien „Delo Naroda” tiedottaa, että „yleisenä kokonaisuutena ne koskevat maaseudun taloudellisen elintoiminnan kaikkia tärkeimpiä ilmauksia”.

Ei enempää eikä vähempää kuin „kaikkia ilmauksia”... Että kehtaavatkin vanhoa!

Yksi asia vain herättää epäilystä: ministerien lehti uhraa toistasataa riviä luetellakseen *muutamia* näistä oivallisista lakiehdotuksista puhumatta *yhdestäkään* mitään tarkempaa. „Eräiden talonpoikia koskevien lakisäädösten soveltamisen keskeyttäminen”... millaisten, siitä ei ole tie-

toa. Lakiehdotus „sovittelulautakunnista” on kaikkein kiinnostavin. Ketä niissä aiotaan sovittaa, kenen kanssa ja miten, on tietymätöntä. „Vuokrasuhteiden säännöstely” on kokonaan hämärän peitossa; ei tiedetä edes sitä, tarkoitetaanko tällä tilanherrain maiden vuokrausta, jotka on luvattu pakkoluovuttaa lunastusmaksutta.

„Paikallisten maakomiteoiden suurempaan demokratisointiin tähtäävä uudistus”... Herrat laajakantoisten lupauksen sepittäjät, eikö olisi ollut parempi esittää viipymättä luettelo, jossa olisi mainittu vaikkapa kymmenkunta paikallista maakomiteaa ja annettu tarkat tiedot niiden nykyisestä, vallankumouksen jälkeisestä kokoonpanosta, joka teidän oman tunnustuksenne mukaan ei sittenkään vielä ole täysin demokraattinen?

Asian ydin onkin juuri siinä, että ministeri Tshernovin kuten muidenkin edellämainittujen ministerien puuhakas toiminta valaisee mitä parhaiten liberaalisen virkamiehen ja vallankumouksellisen demokraatin välistä eroa.

Liberaalinen virkamies lukee „esimiehille”, s.o. herroille Lvoville, Shingarjoville ja kump., mitä laveasanaisimpia raportteja sadoista lakiehdotuksista, joiden on määrä tehdä ihmiskunta onnelliseksi, kun taas kansalle... kansalle hän tarjoaa vain korkeatyylisiä lavertelua, lupauksia, nozdrevilaisia korulauseita (sellaisia kuin liikevoittojen sataprocenttinen poisotto tahi „sosialistinen” hyökkäys rintamalla j.n.e.).

Vallankumouksellinen demokraatti — samalla kun antaa raporttinsa „esimiehelle” ja jopa ennen sen antamista — vetää kaikkinaisen pahan, kaikkinaiset epäkohdat päivänvaloon, paljastaa ne kansan nähtäviksi, vedoten *sen tarmokkuuteen*.

„Talonpojat, paljastakaa tilanherroja, paljastakaa, kuinka paljon he perivät teiltä „vuokramaksujen” nimellä, kuinka paljon he ovat kiskoneet „sovittelulautakunnissa” tai paikallisissa maakomiteoissa, kuinka monta tekosyytä ja estettä he ovat keksineet häiritäkseen kaiken maan kyntöä, estääkseen käyttämästä tilanherrojen maatalouskalustoa kansan ja erittäinkin sen köyhimmän osan tarpeisiin! Talonpojat, paljastakaa itse tällaiset asiat, ja minä, „vallankumouksellisen Venäjän ministeri”, „vallankumouksellisen demokratian ministeri”, *autan* teitä julkaisemaan kaikki sellaiset paljastukset, *autan* oikaisemaan kaikki

vääryydet teidän painostuksellanne alhaaltakäsin sekä omalla painostuksellani ylhäältäkäsin!!!” Eikö oikea val-lankumouksellinen demokraatti puhuisi ja toimisi juuri tällä tavalla?

Johan jotakin! Vielä mitä! Katsokaapa, millaisessa ääni-lajissa kirjoittaa ministerien lehti Tshernovin „rapor-tista”, jonka tämä esitti herroille Lvoville ja kumpp. „Kiel-tämättä sitä, että eräissä kuvernementeissa on sattunut lukuisia agraarilevottomuuksia, V. M. Tshernov lausuu mielipiteenään, että kokonaisuudessaan otettuna on maata-viljelevä Venäjä osoittautunut paljon maltillisemmaksi kuin mitä olisi voinut odottaa”...

Mutta ainoasta selvästi nimeltä mainitusta lakiehdotuk-sesta, „maan osto- ja myyntikauppojen keskeyttämisestä” puhuttaessa ei ole sanottu sanaakaan siitä, miksi se *on keskeytetty?* Sillä talonpojille luvattiin jo kauan sitten kes-keyttää maakaupat viipymättä, luvattiin jo toukokuussa, mutta kesäkuun 25 päivänä lehti kirjoittaa, että Tshernov on esittänyt „raportin” ja että Väliaikainen hallitus „ei vielä ole tehnyt lopullista päätöstä”!!!

„Pravda” № 92, heinäkuun 10
(kesäkuun 27) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

KORULAUSEET JA TOSIASIAT

Ministeri Skobelev on julkaissut vetoomuksen kaikille Venäjän työläisille. „Meidän” (siinä on tosiaankin sanottu: meidän) sosialistisen ihanteemme tähden, vallankumouksen tähden, vallankumouksellisen demokratian nimessä ynnä muuta, ynnä muuta, ynnä muuta — työläisille suositellaan „sovittelulautakuntia” ja tuomitaan ankarasti kaikki „omavaltaiset” toimenpiteet.

Katsokaapa, miten kauniisti livertelee ministeri milteisocialisti, menshevikki Skobelev:

„Teillä (työläisillä) on täysi syy suuttumukseen sodan aikana tapahtuneen omistavien luokkien rikastumisen johdosta. Tsaarin hallitus tuhlassi miljardimäärin kansan varoja. Vallankumoushallituksen tulee palauttaa ne kansan kassaan”.

Hyvinpä visertää... minne mahtanee istahtaa!

Hra Skobelevin vetoamus julkaistiin kesäkuun 28 päivänä. Kokoomusministeristö muodostettiin toukokuun 6 päivänä. Ja koko tänä aikana, jolloin rappiotila ja ennen näkemättömän musertava katastrofi ovat leviämässä maahan seitsemän peninkulman askelin, ei hallitus ole suorittanut yhtään ainoata lujaa otetta niitä kapitalisteja vastaan, joiden taskuun „miljardit” ovat joutuneet! Jotta olisi voitu „palauttaa kansan kassaan” nämä miljardit, olisi pitänyt toukokuun 7 päivänä säätää laki kauppa-alan ja pankkien liikesalaisuuden lakkauttamisesta ja pankkien sekä kapitalistien syndikaattien viipymättömästä alistamisesta valvontaan, koska muutoin on mah-do-ton-ta ei vain „palauttaa”, vaan edes löytääkään näitä miljardeja.

Pitääkö menshevikkiministeri Skobelev tosiaankin työläisiä pikkulapsina, joita voidaan ruokkia lupaillemalla

mahdottomia („miljardien” „palauttaminen” on mahdotonta, suokoon jumala, että kyettäisiin tekemään loppu kruununvarkauksista ja palauttamaan edes joku sata miljoonaa) ja samalla jättää viikosta viikkoon tekemättä se, mikä on *mahdollista* ja välttämätöntä?

Ikään kuin kiusalla juuri samana päivänä, kun menševikkiministeri Skobelev lykkäsi työläisten eteen vielä yhden kopallisen mitä vaikuttavimpia tasavaltalaisia, valankumouksellisia ja „socialistisia” korulauseita, juuri samana päivänä pätkähti puolustuskantalaisten (s.o. shovinistien) ja työläisten „yhteenliittäjänä” tunnetun tov. Avilovin päähän tavattoman onnistunut, harvinaisen onnistunut ajatus: kirjoittaa „Novaja Zhizniin” artikkeli, jossa ei tehdä johtopäätöksiä, *mutta esitetään tosiasioita*.

Koko maailmassa ei löydy mitään niin kaunopuheista kuin nämä koruttomat tosiasiat.

Toukokuun 5 päivänä muodostetaan kokoomusministeristö. Juhlallisessa julistuksessaan se *lupaa...* sekä *valvonnan* että myös „tuotannon järjestelyn”. Toukokuun 16 p:nä Pietarin Neuvoston Toimeenpaneva komitea hyväksyy „toimintaohjeet” ministereitään varten vaatien, että nämä „viipymättä (kuulkaapa!) ryhtyisivät mitä suurimmalla tarmolla toteuttamaan (totta totisesti, niin siellä on sanottu!) valtiojohtoista tuotannon säännöstelyä” ynnä muuta ynnä muuta.

Tarmokas toteuttaminen alkaa.

Toukokuun 19 päivänä Konovalov eroaa esittäen hyvin „päätäväisen” lausunnon... „äärimmäisiä socialisteja” vastaan! Kesäkuun 1 päivänä kokoontuu yleisvenäläinen teollisuuden ja kaupan edustajain konferenssi. Konferenssi asetuu päätävästi *vastustamaan* valvontaa. Konovalovin erottua jäljellejääneet kolme apulaisministeriä „toteuttavat tarmokkaasti”: ensimmäinen apulaisministeri Stepanov asettuu Donetsin hiilentuottajain (jotka lamauttavat tuotantoa italialaisella lakolla) riidassa tukemaan... *työnantajia*. Työnantajat hylkäävät tämän jälkeen kaikki Skobelevin sovitteluehdotukset.

Toinen apulaisministeri Paltshinski sabotoi „polttoaineneuvotteluja”.

Kolmas apulaisministeri Savvin luo jonkinlaisen „hallintoalojen välisen neuvotteluelimen” muodossa säännöstelyn „karkean ja jopa älykkyyttä vailla olevan irvikuvan”.

Kesäkuun 10 päivänä ensimmäinen apulaisministeri Stepanov esittää Väliaikaiselle hallitukselle „selostuksen”, joka... *polemisoi* Toimeenpanevan komitean ohjelmaa vastaan.

Kesäkuun 21 päivänä Neuvostojen edustajakokous hyväksyy vielä yhden päätöslauselman...

Alhaaltakäsin perustetaan oma-aloitteisesti huoltokomiteoita. Ylhäältä luvataan muodostaa ylin „Talousneuvosto”. Toinen apulaisministeri Paltshinski selittää: „on vaikea sanoa, milloin se (Talousneuvosto) alkaa toimia”...

Tällainen kuulostaa pilkanteolta, mutta nämä ovat tosiasiota.

Kapitalistit tekevät pilkkaa työläisistä ja kansasta jatkaen naamioitujen työnsulkujen politiikkaa ja skandaali- maisten liikevoittojen salaamispolitiikkaa ja lähettäen samalla Skobelevit, Tseretelit ja Tshernovit „tyynnyttämään” työläisiä tyhjillä puheilla.

„Pravda” № 94, heinäkuun 12
(kesäkuun 29) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehden
tekstin mukaan

MITEN HERRAT KAPITALISTIT SALAAVAT LIIKEVOITTOJAAN

(VALVONTAKYSYMYKSESTÄ)

Kuinka paljon puhutaankaan valvonnasta! Ja kuinka *vähän* tässä paljossa on sisältöä. Kuinka taitavasti sivuutetaan asian ydin yleisillä fraaseilla, korkeatyyllisillä lauseparsilla, juhlallisilla „suunnitelmilla”, jotka on tuomittu pysymään ikuisesti pelkkinä suunnitelmina.

Mutta asian ydin on siinä, että kaikki puheet valvonnasta ja kaikki valvontasuunnitelmat ovat tyhjää sanahelinää, ellei kauppalaan ja pankkilaitosten liikesalaisuutta lakkauteta, ellei viipymättä säädetä lakia tilikirjojen avaamisesta työväenyhdistysten tarkastettaviksi.

Seuraavassa pieni, mutta opettavainen esimerkki tästä. Eräs toveri, pankkivirkailija, on lähettänyt meille seuraavat tiedot, joista käy ilmi, miten liikevoittoja salataan virallisissa tilikertomuksissa.

„Vestnik Finansov” lehden 18. numerossa toukokuun 7 pltä 1917 on julkaistu Pietarin diskontto- ja luottopankin tilikertomus. Tässä tilikertomuksessa pankin puhdas voitto on osoitettu 13 miljoonan ruplan suuruiseksi (täsmällinen luku on 12,96 milj.; tekstissä tulemme käyttämään pyöristettyjä lukuja, tarkat luvut ovat suluissa).

Asiaan perehtynyt henkilö saattaa kuitenkin tilikertomusta lähemmin tarkastellessaan oitis havaita, ettei tässä ole vielä *läheskään koko liikevoitto*, että melkoinen osa voitosta on kätketty ovelasti toisille tileille, niin ettei mikään „vero”, ei mikään „pakkolaina” eikä ylipäänsä mikään rahataloudellinen toimenpide milloinkaan tavoita sitä, ellei kauppalaan ja pankkien liikesalaisuutta lakkauteta täydellisesti. Todellakin, erityisen varapääoman tilille on merkitty 5½ milj. ruplan suuruinen summa. Juuri niin sanottuun reserviin eli varapääomaan kirjataan tuhkatieheään

voittoja, jotta ne saataisiin salatuksi. Jos minä, miljonääri, olen saanut voittoa 17 milj. ja „reservoinut” (eli toisin, venäläisittäin sanoen, pannut syrjään kaiken varalta) niistä 5 miljoonaa, niin minun ei tarvitse muuta kuin merkitä nämä 5 milj. „varapääomaan” kuuluviksi, ja asia on reillassa! Kaikki lait „valtiollisesta valvonnasta”, „liikevoittojen valtionverosta” ja muut sellaiset *on kierretty!*

Edelleen. Perittyjen korkosaatavien ja välityspalkkioiden tilille on samassa tilikertomuksessa merkitty lähes miljoona ruplaa (825 tuhatta). „Herää kysymys”, pankkivirkailija kirjoittaa meille, „minkälaisista tuloista pankin liikevoitto ylipäänsä koostuu, ellei perittyjä korkosaatavia ole viety voittotilille??”

Ja sitten. Edellisten vuosien voiton jäännöstilille on merkitty 300 tuh. ruplan summa, jota *ei ole osoitettu liikevoiton kokonaissummassa!* Yhteenlaskettuna edellisen pykälän kanssa on siis lykätty piiloon vielä alun toista miljoonaa voittoa. Liikevoiton kokonaissummaan *ei ole* sisällytetty myöskään 224 tuh. ruplan suuruista erää „osakkaille maksamatonta osinkoa”, vaikka kuka tahansa tietää, että osinko maksetaan puhtaasta voitosta.

Edelleen. Tilikertomuksessa on vielä 3,8 miljoonaa ruplaa „siirtyviä summia”. „Henkilön, joka ei ole ollut välittömästi mukana asioiden hoidossa”, toveri kirjoittaa meille, „on vaikea määritellä, mitä laatua nämä siirtyvät summat ovat. Yksi asia on kuitenkin selvä: „siirtyvien summien” nimellä voidaan tilikertomusta laadittaessa salata osa liikevoitosta ja myöhemmin siirtää se sieltä „oikeaan paikkaan”.

Ja lopputulos: liikevoitto on ilmoitettu 13 miljoonaksi ruplaksi, mutta todellisuudessa se luultavasti nousee 19—24 miljoonaan — lähes 80 prosenttiin kantapääomasta, jonka suuruus on 30 milj. ruplaa.

Eikö ole selvää, että hallituksen uhkaukset kapitalisteille, hallituksen lupaukset työläisille, hallituksen suunnitelmat ja lait voittojen yhdeksän kymmenesosan pidättämisestä suurkapitalisteilta ovat hölynpölyä, ei muuta kuin hölynpölyä, niin kauan kuin kauppa-alan ja pankkien liikesalaisuus on lakkauttamatta?

KRIISI LÄHENEÄ, RAPPIOTILA PAHENEÄ

Joka päivä on pakko lyödä hätäkelloa. Kaikenlaiset tyhmyrit ovat moitiskelleet meitä siitä, että me „pidämme kiirettä” kaiken valtiovallan siirtämisessä sotilaiden, työläisten ja talonpoikien edustajain Neuvostojen käsiin, että olisi „maltillisempaa ja varmempaa” arvokkaana „odottaa” arvokasta Perustavaa kokousta.

Tyhmimmätkin näistä pikkuporvarillisista tyhmyreistä voivat nyt nähdä, että *elämänmeno ei odota*, että emme me „pidä kiirettä”, vaan *rappiotila pitää kiirettä*.

Pikkuporvarillinen pelkuruus eserrä- ja menshevikki-puolueiden persoonassa päätti: jättäkäämme asiat toistaiseksi kapitalistien huostaan, ehkäpä rappiotila „odottaa” Perustavaan kokoukseen saakka!

Tosiasiat puhuvat joka päivä, että rappio ei taida odottaa Perustavaa kokousta, että romahdus tapahtuu ennemmin.

Tarkastelkaamme vaikkapa tänään julkaistuja tosiasioita. Pietarin sotilaiden ja työläisten edustajain Neuvoston Toimeenpanevan komitean talouselämän osasto päätti „saattaa Väliaikaisen hallituksen tietoon”, että „Moskovan tienoon (15 kubernementin) metalliteollisuus on kovin kriittisessä tilassa”, että „*Guzhonin tehtaan hallinto saattaa ilmeisesti tuotantoa epäjärjestykseen, pyrkii tietoisesti pysäyttämään teollisuuslaitoksen toiminnan*”, että sen vuoksi „valtiovalan” (jonka eserrät ja menshevikit ovat jättäneet nimenomaan *Guzhonien puolueen*, työnsulkuja julistavien vastavallankumouksellisten kapitalistien puolueen käsiin) „on otettava tehtaan johtaminen omaksi huolekseen... ja myönnettävä käyttövaroja”.

Käyttövaroja tarvitaan kiireellisesti noin 5 miljoonaa ruplaa.

Neuvottelukokous (joka pidettiin talouselämän osaston ja Moskovan työläisten edustajain Neuvoston huolto-osaston valtuuston kesken) „kiinnittää Väliaikaisen hallituksen huomiota” (poloinen, viaton, lapsellisen tietämätön Väliaikainen hallitus! Se ei tiennyt tätä! Se on syytön! Se saa tietää, Danit ja Tsherevaninit, Avksentjevit ja Tshernovit suostuttavat sen, vetoavat sen omaantuntoon!) „siihen, että Moskovan tehtaiden neuvottelukokouksen ja Moskovan tienoon huoltokomitean väliaikaisen toimikunnan *on jo täytynyt ryhtyä ehkäisemään* Kolomnan veturitehtaan ja samaten Sormovon sekä Bezhetskissä sijaitsevan Brjanskin tehtaan pysäyttämistä. Siitä huolimatta Sormovon tehdas on nyt pysähdyksissä työläisten lakon vuoksi, ja muut tehtaat voivat pysähtyä minä päivänä tahansa”...

Katastrofi ei odota. Se lähenee hirvittävällä vauhdilla. A. Sandomirski, joka on epäilemättä varsin perusteellisesti selvillä tosiasioista, kertoo tämänpäiväisessä „Novaja Zhiznissä” Donetsin tienoosta:

„Ulospääsemätön noidankehä — hiilipula, metallipula, veturien ja vaunujen puute, tuotannon seisaus — laajenee yhä. Ja sillä välin kivihiili palaa, metalli kasaantuu tehtaisiin, samalla kun sitä on mahdollon saada siellä, missä sitä tarvitaan”.

Eserrien ja menshevikkien tukema hallitus suoranaisesti *jarruttaa* taistelua rappiota vastaan: A. Sandomirski kertoo täytenä totena, että Paltshinski, kauppaministerin apulainen, itse asiassa Tseretelien ja Tshernovien virkaveli, on teollisuudenharjoittajain valituksen johdosta kieltänyt (!) „omavaltaiset” (!) valvontakomissiot vastaukseksi Donetsin komitean kyselykaavakkeeseen metallivarastojen suuruudesta.

Ajatelkaahan, mikä hullujenhuone siitä syntyy: maa on tuhoutumassa, kansa on nälänhädän ja perikadon partaalla, hiilestä ja raudasta on puute, vaikka niitä voitaisiin hankkia, Donetsin komitea suorittaa sotilaiden ja työläisten edustajain *Neuvostojen kautta* kyselyä metallivarastojen suuruudesta, t.s. etsii rautaa kansalle. Mutta teollisuudenharjoittajain käskyläinen, kapitalistien käskyläinen ministeri Paltshinski kieltää kyselyn yksissä tuumin Tseretelien

ja Tshernovien kanssa. Ja kriisi laajenee laajenemistaan, katastrofi lähenee vielä uhkaavampana.

Mistä ja miten saadaan rahat? Eikö ole selvää, että on helppo „vaatia” 5 miljoonaa kutakin tehdasta varten, mutta pitäähän toki käsittää, että kaikkia tehtaita varten tarvitaan paljon enemmän.

Eikö ole selvää, että *rahoja ei voida hankkia* ilman sitä toimenpidettä, jota olemme vaatineet ja suositelleet *huhtikuun alusta asti*, ilman kaikkien pankkien sulauttamista yhdeksi pankiksi ja sen valvontaa, ilman liikesalaisuuden lakkauttamista?

Guzhonit ja muut kapitalistit pyrkivät Paltshinskien myötävaikutuksella „tietoisesti” (tämä on talouselämän osaston sana) teollisuuslaitosten pysäyttämiseen. Hallitus on *heidän puolellaan*. Tseretelit ja Tshernovit ovat pelkkänä koristuksena tai pelkkinä pelinappuloina.

Eikö sentään ole jo aika ymmärtää, hyvät herrat, että eserrien ja menshevikkien puolueet joutuvat *puolueina* vastaamaan kansan edessä katastrofista?

„Pravda” № 95, heinäkuun 13
(kesäkuun 30) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

MITEN SEN SAISI TEHDYKSI?

„Rabotshaja Gazetaa” huolestuttaa hyökkäyksen *poliittinen* tarkoitus. Eräs tuon lehden avustaja moittii toista jopa siitäkin, että tämän liukkaat korulauseet muka päätyvät loppujen lopuksi tunnustukseen, että objektiivisesti Venäjän vallankumouksellinen armeija vuodattaa nyt vertaan liittovaltojen porvariston anastussuunnitelmien hyväksi eikä suinkaan rauhan aikaansaamiseksi ilman aluevaltauksia („Rabotshaja Gazeta” № 93, siv. 2, pakina, palsta № 1).

Juuri tämä hyökkäyksen „objektiivinen” tarkoitus ei voikaan olla huolestuttamatta työväenjoukkoja, jotka seuraavat vielä osittain menshevikkejä. Ja tämä seikka heijastuu myös „Rabotshaja Gazetan” palstoilla. Haluamatta katkaista avoimesti välejäan työläisten kanssa lehti yrittää jotenkuten sitoa toisiinsa „hyökkäyksen” ja vallankumouksellisen proletaarisen taistelun rauhan puolesta. Kekseliään toimituksen onnettomuus on kuitenkin siinä, ettei näiden asioiden välille voida saada aikaan mitään yhdyssiteitä, paitsi *negatiivisia*.

Ja on vaikea kuvitella surkeampaa, pahemmin sotkeutunutta seuruetta kuin on tämä arvoisa toimituskunta, joka on säikähtänyt niitä samoja henkiä, mitkä se on itse manannut esiin yksissä tuumin eserrien kanssa.

Yhtäältä „Rabotshaja Gazeta” tiedottaa, että „venäläisten hyökkäyksen merkitys ymmärretään nyt Lännessä kokonaan väärin. Englannin ja Ranskan porvarilliset lehdet tulkitsevat sen luopumiseksi Neuvoston „utooppisista” suunnitelmista. Shovinistisia päätöslauselmia viedään läpi Kerenskille ja hyökkäävälle vallankumousarmeijalle osoitettujen tervehdysten varjolla. Ja sotarumpujen päristessä

venäläisten hyökkäyksen johdosta voimistetaan vainotoinenpöiteitä venäläisten demokraattien aateveljiä vastaan, jotka tunnustavat saman rauhanohjelman kuin hekin”.

Erittäin arvokas tunnustus! Etenkin kun sen tekee palttoillaan ministerien lehti, joka vielä eilen piti ennustuksiamme näistä hyökkäyksen *kierämättömistä* seurauksista bolshevistisen ilkeämielisyyden tuloksena. Selviääkin, ettei tässä ole kysymys meidän „ilkeämielisyydestämme”, vaan siitä, että Neuvoston johtajien omaksumalla politiikalla on oma *logiikkansa* ja että tämä logiikka johtaa *vallankumouksenvastaisten voimien* lujittumiseen Venäjällä sekä sen ulkopuolella.

Juuri tämän epämiellyttävän tosiasian „Rabotshaja Gazeta” tahtoi jollakin tavalla hämätä. Ja toimituksen ehdottamat keinot ovat hyvin yksinkertaisia: „työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen edustajakokouksen Toimeenpanevan keskuskomitean on yhdessä talonpoikien edustajain Neuvoston kanssa kiireellisesti esitettävä selvästi määritelty ja kategorinen julkilausuma siitä, että venäläisten demokraattien käsitys sodan päämääristä pysyy samana kuin ennenkin” j.n.e. j.n.e. Näettehän, kuinka päättäväisesti menshevikit taistelevat imperialistista sotaa vastaan: he ovat valmiit esittämään vielä yhden kiireellisen, kategorisen julkilausuman. Kuinka paljon niitä on jo ollutkaan, noita kaikkein „kiireellisimpiä”, „kategorisimpia”, „kiihkeimpiä” julkilausumia. Ja kuinka moneen kertaan joudutaankaan toistamaan näitä kaikkein kategorisimpia julkilausumia mitä kiireellisimmässä järjestyksessä, jotta onnistuttaisiin edes hiukan lievittämään sanoilla sen hallituksen *tekoja*, jota ministerien „Rabotshaja Gazeta” tukee täydellisesti.

Ei, hyvät herrat, kaikkein „kategorisimmillakaan” puheilla, julistuksilla ja nooteilla te ette pysty lievittämään niitä tosiasioita, joista te itse tiedotatte. Näiden tosiasioiden vastapainoksi voidaan asettaa vain *tekoja*, jotka *todellisuudessa* merkitsisivät irtisanoutumista *imperialistisen* sodan jatkamispolitiikasta. Lvovin—Tereshtshenkon—Shingarjovin—Kerenskin—Tseretelin hallitus ei voi sitä tehdä. Se ei voi muuta kuin todistaa raukkamaisella ja viheliäisellä politiikallaan Suomen ja Ukrainan suhteen olevansa täysin kykenemätön toteuttamaan mitä „kategorisimpia” julistuksia, joiden sisältönä on „ilman alueval-

tauksia" ja „oikeus" itsemääräämiseen. Ja näissä olosuhteissa kaikki nuo luvatut julistukset muodostuvat symboliksi, jota käytetään joukkojen pökerryttämiseen. Joukkojen pökerryttäminen helisevillä julistuksilla eikä „proletaarinen taistelu rauhan puolesta" — siinä „Rabotshaja Gazetan" ohjelma, siinä sen todellinen vastaus hyökkäyksen aiheuttamaan vallankumouksenvastaisten voimien kasvuun.

*„Pravda" № 95, heinäkuun 13
(kesäkuun 30) pnä 1917*

*Julkaistaan „Pravda" lehden
tekstin mukaan*

MITEN JA MIKSI TALONPOIKIA PETKUTETTIIN?

On tunnettu asia, että kun koko Venäjän talonpoikain edustajat kokoontuivat Pietariin Yleisvenäläiseen talonpoikien edustajain Neuvostoon, niin talonpojille luvattiin — sosialistivallankumoukselliset lupasivat, hallitus lupasi — kieltää viipymättä maan osto ja myynti.

Ministeri Pereverzev näytti alussa aikovan todellakin täyttää lupauksen ja keskeytti sähkösanomalla maan osto- ja myyntikaupat. Mutta sitten asiaan sekaantui jokin näkymätön käsi, ja ministeri Pereverzev peruutti notaareille lähettämänsä sähkösanoman, t.s. antoi jälleen luvan maan osto- ja myyntikauppojen tekoon.

Talonpojat kävivät levottomiksi. Ellemme erehdy, he taisivat lähettää jopa erityisen lähetystön ministeriöön.

Talonpoikia rauhoitettiin, heitä tyynnytettiin, niin kuin tyynnytetään pieniä lapsia. Heidät saatiin uskomaan, että tullaan viipymättä säätämään *laki*, joka kieltää maan oston ja myynnin, että Pereverzevin väliaikaisen määräyksen toimeenpano „oli lykätty” „*yksinomaan*” tällaisen lain säätämistarkoituksessa.

Sosialistivallankumoukselliset tyynnyttivät talonpojat, syöttivät heille lupauksia. Talonpojat uskoivat. Talonpojat rauhoittuivat. Talonpojat matkustivat pois.

Kului viikko toisensa jälkeen.

Kesäkuun 24 päivänä (vasta kesäkuun 24:ntenä) ilmestyi lehtiin uutinen, että ministeri Tshernov, sosialistivallankumouksellisten puolueen johtaja, on esittänyt hallitukselle lakiehdotuksen (vasta lakiehdotuksen) maan osto- ja myyntikauppojen kieltämisestä.

Kesäkuun 29 päivänä lehdet julkaisivat tiedotuksen Valtakunnanduuman „yksityisluontoisesta neuvottelusta”,

joka oli pidetty kesäkuun 28 päivänä. Tässä neuvottelukokouksessa „Retsh” lehden (lehti kuuluu sille puolueelle, jolla on enemmistö Väliaikaisessa hallituksessa) tietämän mukaan herra Rodzjanko

„Kosketteli loppulausunnossaan kysymystä maankaupoista hallituksen uusien” (todellakin, poikkeuksellisen uusien! kaikkein uusimpien!) „toimenpiteiden yhteydessä. Hän todisteli, että jos maankaupat kielletään, niin maa muuttuu arvottomaksi” (kenelle? nähtävästi tilanherroille! Mutta tilanherroiltahan talonpojat tahtovatkin ottaa maan pois!), „luoton vakuudet menettävät arvonsa, ja kaikkinaisen luoton saanti maanomistajille” (entisille maanomistajille, hra Rodzjankol!) „käy mahdottomaksi. Mistä varoista”, M. V. Rodzjanko kysyy, „maanomistajat rupeavat sitten maksamaan velkojaan pankeille? Useimmissa tapauksissa maksuajat ovat jo kuluneet umpeen, ja tällainen lakiehdotus johtaa maanomistuksen viipymättömään lakkauttamiseen laillisella pohjalla ilman huutokauppoja.

Sen vuoksi M. V. Rodzjanko ehdotti, että neuvottelukokous antaisi Väliaikaisen komitean tehtäväksi pohtia kysymystä, millä keinoin olisi yritettävä ehkäistä lain voimaantulo, koska se olisi tuhoisa valtakunnalle eikä yksityiselle maanomistukselle”.

Kas tässä tuo „näkymätön käsi” ilmestyi lopultakin päivänvaloon! Siinä se nähdään kokoomushallituksen ja sen miltei-sosialististen ministerien „konstikas peli”, jonka entisen Valtakunnanduuman entinen puhemies, entinen tilanherra, entinen Hirttäjä-Stolypinin luottamusmies, entinen provokaattori Malinovskin suojelija — herra Rodzjanko nyt paljasti lörrpäkielisyydellään!

Otaksukaamme vaikkapa niinkin, että nyt, kun tämä herra Rodzjanko lörpäytti salaisuuden niin kömpelästi julki, laki man osto- ja myyntikauppojen kiellosta lopultakin säädetään. Lopultakin!

Mutta eihän kysymys ole vain siitä. Kysymys on siitä, että tämän räikeän esimerkin avulla me kaikki tajuaisimme ja auttaisimme talonpoikaisjoukkoja tajumaan, *miten ja miksi talonpoikia petkutettiin*. Sillä tämä tosiasia pysyy eittämättömänä ja ehdottomana tosiasiana: talonpoikia petkutettiin, koska *ei* täytetty viipymättä sitä, mikä Yleisvenäläisessä talonpoikien edustajain Neuvostossa heille luvattiin viipymättä täyttää.

Miten talonpoikia petkutettiin? Ruokkimalla heitä lupauksilla. Se on juuri sitä „konstikasta peliä”, jota harjoittavat maailman kaikki kokoomusministeristöt, s.o. porvarilliset ministeristöt, joihin osallistuu sosialismin kavalta-
tjia. Entiset sosialistit palvelevat näissä ministeristöissä

kapitalistien välikappaleena joukkojen petkuttamiseksi — yhdentekevää, tajuavatko he sen vai eivät.

Miksi talonpoikia petkutettiin? Siksi, että petkutuksen välikappaleet, sosialistivallankumoukselliset — otamme heille suotuisimman oletuksen — *eivät itse ymmärtäneet* luokkaherruuden ja luokkapolitiikan konstikasta peliä Venäjän nykyisessä hallinnassa. Sosialistivallankumoukselliset antautuivat korulauseiden lumoihin. Mutta todellisuudessa, kuten Rodzjankon „tapaus” todistaa mitä havainnollisimmin, todellisuudessa Venäjää hallitsee kahden blokin blokki, kahden liittoutuman liitto.

Toinen liittoutuma on kadettien ja monarkisti-tilanherrojen liittoutuma, ja heidän joukossaan hra Rodzjanko on ensimmäinen mies. Tämän liittoutuman olemassaolo poliittisena tosiasiana on todistettu koko Venäjän silmissä sillä, että Pietarin vaaleissa *kaikki* mustan sotnian lehdet, *kaikki* kadetteja oikeistolaisemmat lehdet tukivat kadetteja. Tällä liittoutumalla on *enemmistö* hallituksessa, ja se on eserrien sekä menshevikkien syytä. Tämä liittoutuma on pitkittänyt maan osto- ja myyntikauppojen kieltoa, tämä liittoutuma tukee tilanherroja sekä *työnsulkuja julistavia kapitalisteja*.

Toinen liittoutuma on eserrien ja menshevikkien liittoutuma, joka on pettänyt kansaa tyhjillä lupauksilla. Skobelev ja Tsereteli, Peshehonov ja Tshernov ovat jakaneet lupauksia kahmalokaupalla. Lupauksia on helppo antaa. „Sosialististen” ministerien keinoa, kansan ruokkimista lupauksilla, on kokeiltu maailman *kaikissa* eturivin maissa ja se on kaikkialla johtanut romahdukseen. Venäjän erikoisuus on siinä, että tämä eserrä- ja menshevikkipuolueiden romahdus muodostuu jyrkemmäksi ja tapahtuu tavallista pikemmin maan vallankumouksellisen tilanteen vaikutuksesta.

Niinpä siis jokaisen työläisen ja jokaisen sotamiehen pitää tämän, talonpojille erittäin opettavaisen esimerkin avulla selittää talonpojille juurtajaksain, *miten ja miksi heitä petkutettiin!*

Talonpojat kykenevät saavuttamaan päämääränsä vain liitossa työläisten kanssa eikä blokissa (liitossa) kapitalistien kanssa.

KUKA ON VASTUUSSA?

Herra N. Rostov esittää ministerien „Rabotshaja Gazetassa” muutamia otteita sotamiesten kirjeistä, jotka todistavat maaseudun äärimmäistä pimeyttä. Kaikkien kirjeiden sisältö, selittää kirjoittaja, jolla omien sanojensa mukaan on työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston Toimeenpanevan komitean agitaatio-osastolla käytettävissään paksu pinkka kirjeitä joka puolelta maata,— kaikkien kirjeiden sisältö on yhtä hätähuutoa: sanomalehtiä, lähettäkää sanomalehtiä!

Menshevistinen kynäilijä hätääntyy ja huudahtaa pelästyneenä: „Ellei vallankumous muodostu heidän (talonpoikain) silmissään selväksi tosiasiaksi, josta on suurta hyötyä, niin he nousevat vallankumousta vastaan”... Talonpojat ovat „edelleenkin valistumattomia”.

Hiukan myöhäisenlaista on tämä menshevikki- ja ministeristövirkamiehen touhu kirjepinkkansa kanssa. Toukokuun 6 päivästä, jolloin menshevikit rupesivat kapitalistien passareiksi, on kulunut runsaat 7 viikkoa, ja vallankumoukseen kohdistettu porvarillisen, vastavallankumouksellisen valheen ja parjauksen virta on koko tämän ajan tulvinut vapaasti maaseudulle ylivallan saaneiden porvarilehtien välityksellä, menshevikkien tukeman kapitalistihallituksen suoranaisten ja välillisten palvelijain ja kannattajain välityksellä.

Elleivät menshevikit ja eserrät olisi kavaltaneet vallankumousta ja tukeneet vastavallankumouksellisia kadetteja, olisi valta ollut jo toukokuun alussa Toimeenpanevalle komitealle, se olisi voinut saattaa heti voimaan yksityisten sanomalehti-ilmoitusten valtionmonopolin ja saada

sillä tavoin haltuunsa *kymmeniä miljoonia* kappaleita sanomalehtiä *maksutonta* maaseudulle jakamista ja lähettämistä varten. Suuret kirjapainot ja paperivarastot „työkentelisivät” tällöin, Toimeenpanevan komitean käsissä, maaseudun valistamisen hyväksi eivätkä sitä varten, että jokin tusina porvarillisia, vastavallankumouksellisia lehtiä voisi sokaista maaseudun väestöä, *anastettuaan* tosiasiallisesti itselleen *vallitsevan aseman* lehdistötoiminnassa.

Toimeenpaneva komitea olisi voinut jo silloin hajottaa Valtakunnanduuman ja säästettyään tätä tietä — monista muista lähteistä puhumattakaan — kansan varoja, käyttää ne tuhannen agitaattorin, ellei tuhansien agitaattorien lähettämiseen maaseudulle.

Vallankumouksen aikana vitkastelu on toisinaan samaa kuin sen täydellinen kavaltaminen. Eserrät ja menshevikit kantavat täyden vastuun siitä, että viivytellään vallan siirtämistä työläisten, sotilaiden ja talonpoikien käsiin, että viivytellään vallankumouksellisia toimenpiteitä takapajuisen maaseudun valistamiseksi. *He* ovat kavaltaneet vallankumouksen tässä asiassa. *He* ovat aikaansaaneet sen, että työläisten ja sotilaiden on nyt taistelussaan vastavallankumouksellista porvarilehdistöä ja agitaatiota vastaan pakko rajoittaa „näpertely”-keinoihin, vaikka he olisivat voineet ja heidän olisi pitänyt saada sitä varten käytettäväkseen *yleisvaltakunnalliset keinot*.

„Pravda” № 96,
heinäkuun 14 (1) pnä 1917

Julkaistaan „Pravda” lehdessä
tekstin mukaan

MIHIN KADETIT SAATTOIVAT PERUSTAA TOIVONSA EROTESSAAN MINISTERISTÖSTÄ? ⁴⁷

Tämä kysymys herää kuin itsestään. Tapahtumat on käsitettävä oikein, jotta voitaisiin vastaukseksi niihin valita oikea, määrätty taktiikka. Kuinka sitten on käsitettävä kadettien eroaminen?

Harmistako johtuvaksi? Vai periaatteellisesta erimielisyydestä Ukrainan kysymyksessä? — Eipä tietenkään. Se, joka kuvittelisi kadetteja periaatteellisiksi tai porvaristoa kykeneväksi toimimaan harmista, saattaisi itsensä naurunalaiseksi.

Ei. Kadettien eroaminen voidaan käsittää vain laskelmoinnin tulokseksi. Mikä on tämän laskelmoinnin ydinajatus?

Se, että tarvitaan äärettömän rohkea, historiallisesti suuri ja rajatonta intomieltä uhkuva aitovallankumouksellisen luokan aloitteellisuus ja vauhdikkuus, jotta kyettäisiin vieläpä kaikkialla maailmassa riehuvan imperialistisen sodan aikana johtamaan maata, joka on suorittanut suurisuuntaisen vallankumouksen eikä voi rauhoittua. On joko nujerrettava sellainen luokka väkivalloin — sitä kadetit ovat saarnanneet jo kauan, toukokuun 6 päivästä alkaen — tahi uskouduttava sen johdettavaksi. Joko liitossa imperialistisen pääoman kanssa — silloin on hyökättävä, on pysyttävä pääoman kuuliaisena palvelijana, ruvettava sen velkatorjaksi, on heitettävä mielestä utopiat maanomistuksen lakkauttamisesta lunastusmaksutta (katso „Birzhevkassa” julkaistuja Lvovin puheita Tshernovin ohjelmaa vastaan) — tahi imperialistista pääomaa vastaan, silloin on viivyttelemättä tarjottava täsmälliset rauhan ehdot kaikille kansoille, sillä kaikki kansat ovat uupuneet sodasta, silloin

on uskallettava kohottaa ja osattava kohottaa pääomaa vastaan suunnatun proletaarisen maailmanvallankumouksen lippu, on tehtävä se käytännössä eikä vain sanoissa, vietävä eteenpäin vallankumousta itse Venäjällä mitä päättäväsimmällä tavalla.

Kadetit ovat afäärimiehiä ja keplottelijoita niin hyvin kaupanteossa, raha-asioissa, pääoman suojelemisessa kuin politiikassakin. Kadetit laskivat oikein, että tilanne on *objektiivisesti* vallankumouksellinen. He ovat suosituvasia reformeihin, ja vallan jakaminen reformistien Tseretelien ja Tshernovien kanssa miellyttää heitä. Mutta reformeilla ei asiaa auteta. Sellaista reformien tietä, joka johtaisi ulos kriisistä — sodasta ja taloudellisesta rappioltilasta — *ei ole olemassa*.

Ja kadetit laskelmoivat oman luokkansa kannalta katsoen, imperialisti-riistäjäin luokan kannalta katsoen oikein: eroamalla me nähkääs asetamme uhkavaatimuksen. Me tiedämme, että Tseretelit ja Tshernovit eivät tällä haavaa luota tosivallankumoukselliseen luokkaan, he eivät nyt halua ajaa tosivallankumouksellista politiikkaa. Ja mepä säikytämme heitä. Ilman kadetteja — se on samaa kuin ilman yleismaailmallisen englantilais-amerikkalaisen pääoman „apua”, sehän merkitsee nousemista vallankumoukseen *myöskin* sitä vastaan. Eiväthän Tseretelit ja Tshernovit tee sitä, eivät uskalla! Kyllä he antavat meille periksi!

Ja elleivät anna, niin eihän vallankumous pääomaa vastaan voi onnistua, vaikka se alkaisikin, ja me palaamme takaisin.

Näin kadetit laskelmoivat. Toistamme: riistäjäin luokan kannalta katsoen tämä laskelma on oikea.

Jos Tseretelit ja Tshernovit olisivat riistetyn luokan eivätkä horjuvan pikkuporvariston kannalla, niin he vastaisivat kadettien oikeaan laskelmaan oikealla yhtymisellä vallankumouksellisen proletariaatin politiikkaan.

Kirjoitettu heinäkuun 3 (16) pñä 1917

*Julkaistu heinäkuun 28 (15) pñä 1917
„Proletarskoje Delo” lehden 2. numerosssa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KAIKKI VALTA NEUVOSTOILLE!

„Kun karkotat luonnon ovesta ulos, niin se lentää ikkunasta sisään”... Kuten näkyy, hallitsevat eserrä- ja menshevikkipuolueet joutuvat yhä uudelleen „opettelemaan” tätä yksinkertaista totuutta omakohtaisten kokemustensa pohjalla. Kun kerran ovat ruvenneet „vallankumouksellisiksi demokraateiksi”, joutuneet vallankumouksellisten demokraattien asemaan, niin on tehtävä johtopäätöksiä, jotka ovat velvoittavia kaikille vallankumouksellisille demokraateille.

Demokratia on enemmistön herruutta. Niin kauan kuin enemmistön tahto oli vielä selvittämättä, niin kauan kuin sitä vielä voitiin vähänkään uskottavasti väittää epäselväksi, tarjottiin kansalle „demokraattisen” hallituksen kyltillä varustettua vastavallankumouksellisten porvarien hallitusta. Mutta tämä lykkäys ei voinut olla pitkäaikainen. Niiden muutamien kuukausien aikana, jotka ovat kuluneet helmikuun 27 päivästä, työläisten ja talonpoikain enemmistön, maan väestön valtaenemmistön tahto on käynyt selville muutenkin eikä ainoastaan yleisessä muodossa. Tämä tahto on löytänyt ilmaisunsa joukkojärjestöissä — työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostoissa.

Kuinka voidaankaan vastustaa kaiken valtiiovallan siirtämistä näiden Neuvostojen käsiin? Se ei merkitse mitään muuta kuin demokratiasta luopumista! Se ei merkitse enempää eikä vähempää kuin että kansalle tyrkytetään selaista hallitusta, joka *tiettävästi* ei voi syntyä eikä liioin pysyä pystyssä *demokraattista* tietä, t.s. todella vapaiden, todella yleiskansallisten vaalien tuloksena.

Niin kummalliselta kuin se ensi silmäykseltä tuntuukin, tosiasiasi kuitenkin jää, että eserrät ja menshevikit *ovat*

unohtaneet juuri tämän mitä yksinkertaisimman, päivänselvän, kouraantuntuvan totuuden! Heidän asemansa on niin luonnoton, se on sotkenut heidät niin pahasti, pannut heidän päänsä niin pahasti pyörälle, etteivät he kykene „tavoittamaan” tuota kadottamaansa totuutta. Pietarissa ja Moskovassa toimitettujen vaalien jälkeen, Yleisvenäläisen talonpoikaisneuvoston koollekutsumisen jälkeen, Neuvostojen edustajakokouksen jälkeen luokat ja puolueet ovat tulleet esiin kaikkialla Venäjällä niin selvästi, silminnähtävästi ja havainnollisesti, etteivät ihmiset kerta kaikkiaan voi erehtyä näissä asioissa, elleivät he ole menettäneet järkeään tai joutuneet tahallisen erehdyttämisen kohteiksi.

Kadettiministerien tai kadettihallituksen tahi kadettilaisen politiikan sietäminen merkitsee haasteen heittämistä kansanjoukoille ja kansanvaltaisuukselle. Siinä on helmikuun 27 päivää seuranneiden poliittisten kriisien alkusyy, siinä meidän hallitusjärjestelmämme epävakaisuuden ja horjunnan alkusyy. Kansan vallankumouksellisuuteen ja sen demokraattisuuteen vedotaan joka askeleella, joka päivä, vieläpä joka tunti mitä arvovaltaisimpien valtionlaitosten ja edustajakokousten nimissä, mutta samaan aikaan sekä hallituksen yleinen politiikka että erityisesti sen ulkopoliittikka ja varsinkin sen talouspolitiikka — kaikki tämä on itse asiassa vallankumouksellisuudesta luopumista ja kansanvaltaisuuksien loukkaamista.

Tällainen asia ei voi jäädä seurauksitta.

Moisen tilanteen epävakaisuus tulee kiertämättä ilmi milloin minkinlaisessa yhteydessä. Eikä jäärapäisyys ole kovinkaan viisasta politiikkaa. Sysäyksittäin ja hyppäyksittäin asia kuitenkin edistyy siihen suuntaan, että puolueemme jo kauan sitten julistama vallan siirtäminen Neuvostoille tulee toteutumaan.

*Kirjoitettu viimeistään
heinäkuun 4 (17) p:nä 1917*

*Julkaistu heinäkuun 18 (5) p:nä 1917
„Pravda” lehden 99. numerossa*

*Julkaistaan
lehden tekstin mukaan*

MISSÄ ON VALTA JA MISSÄ VASTAVALLANKUMOUS?

Tähän kysymykseen annetaan tavallisesti hyvin mutkaton vastaus: vastavallankumousta ei ole olemassakaan tahi emme tiedä, missä sellaista on. Valtiovallan me taas tunemme erinomaisesti: se on Väliaikaisella hallituksella, jota valvoo sotilaiden ja työläisten edustajain Neuvostojen Yleisvenäläisen edustajakokouksen Toimeenpaneva keskuskomitea (TpKK). Tällainen on tavanomainen vastaus.

Eilinen poliittinen kriisi ⁴⁸ jätti perinnöksi jälkeentulleille — samoin kuin useimmat muutkin kaikenkaltaiset kriisit, jotka repivät alas kaiken ehdollisen, särkevät kaikki harhakuvitelmat, — vain rauniot niistä harhakuvitelmista, jotka ilmenevät juuri esittämässämme tavanomaisissa vastauksissa jokaisen vallankumouksen peruskysymyksiin.

Maailmassa on olemassa entinen II Valtakunnanduuman jäsen Aleksinski, jota *eserrät* ja *menshevikit*, hallitsevat puolueet työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostoissa, *eivät suostuneet* kelpuuttamaan sotilaiden ja työläisten edustajain Neuvoston Toimeenpanevaan komiteaan, *ennen kuin hän rehabilitoi itsensä*, t.s. ennen kuin hän palauttaa menetetyn kunniansa.

Mistä on kysymys? Miksi Toimeenpaneva komitea epäsi julkisesti ja virallisesti luottamuksen Aleksinskilta, vaati häntä palauttamaan kunniansa, siis totesi hänet kunniaottomaksi?

Siksi, koska Aleksinski on jo siinä määrin tehnyt itsensä tunnetuksi panettelullaan, että Pariisissa mitä erilaisimpiin puolueisiin lukeutuvat lehtimiehet ovat julistaneet hänet panettelijaksi. Aleksinski ei ruvennut puhdistamaan mainettaan Toimeenpanevan komitean edessä, vaan katsoi paremmaksi piiloutua plehanovilaisen „Jedinstvo” lehden

turviin ja alkoi kirjoitella lehteen, aluksi nimimerkkiä käyttäen sekä myöhemmin, rohkaistuttuaan, myös avoimesti.

Heinäkuun neljäntenä, eilen päivällä, muutamat bolshevikit saivat tuttaviltaan varoituksen, että Aleksinski on antanut lehtimiesten komitealle Pietarissa jonkin uuden parjaussepustuksen. Suurin osa tiedon saaneista ei kiinnittänyt mitään huomiota tähän varoitukseen, suhtautuen inhoavan ylenkatseellisesti Aleksinskiin ja tämän „työhön”. Mutta yksi bolshevikeista, Dzhughashvili (Stalin), Toimeenpanevan keskuskomitean jäsen, joka gruusialaisena sosialidemokraattina on jo kauan tuntenut tov. Tshheidzen, mainitsi hänelle TpKK:n istunnossa tästä Aleksinskin uudesta katalasta parjausrynnistyksestä.

Keskustelu tapahtui myöhään yöllä, mutta Tshheidze sanoi, ettei TpKK aio jäädä välinpitämättömänä katselemaan, kuinka TpKK:n tuomiota ja tutkimusta pelkäävät henkilöt levittelevät parjausjuttuja. Tshheidze kääntyi viipymättä sekä omissa nimissään TpKK:n puheenjohtajana että Tseretelin, Väliaikaisen hallituksen jäsenen nimissä *puhelimitse* kaikkien toimitusten puoleen kehottaen näitä *pidättymään* Aleksinskin antamien *parjausten julkaisemisesta*. Tshheidze sanoi Stalinille, että useimmat lehdet ilmoittivat olevansa valmiit täyttämään hänen pyyntönsä ja että vain „Jedinstvo” sekä „Retsh” „pysyivät vaiti” jonkin aikaa („Jedinstvoa” emme ole nähneet, ja „Retsh” puolestaan *ei ole* julkaissut parjauskirjoituksia). Lopputuloksena parjaussepustus ilmestyi ainoastaan pienen, keltaisen, useimmille sivistyneille ihmisille tyystin tuntemattoman lehden, „Zhivoje Slovon”⁴⁹ palstoilla, 51. (404.) numerossa; lehden toimittaja sekä kustantaja on allekirjoituksen mukaan A. M. Umanski.

Parjaajat joutuvat nyt vastaamaan oikeudessa. Se puoli asiasta on yksinkertainen ja mutkaton.

Parjauksen typeryys pistää silmään: muuan 16. Siperialaisen jalkaväkirykmentin vänrikki Jermolenko oli „heitetty” (?) „huhtikuun 25 päivänä meidän selustaamme 6. armeijan rintamalohkolle tekemään agitaatiotyötä sen hyväksi, että Saksan kanssa solmittaisiin mahdollisimman pikaisesti erillisrauha”. Nähtävästi hän on jokin sotavankeudesta karannut tyyppi, jonka suhteen „Zhivoje Slovo” julkaistu „asiakirja” lisää: „Jermolenko oli ottanut tämän tehtävän vastaan tovereitten vaatimuksesta”!!

Tästä saattaa jo päätellä, minkä verran luottamusta ansaitsee tyyppi, joka on niin kunniaton, että on voinut suostua ottamaan vastaan moisen „tehtävän”!.. Todistaja on kunniaton ihminen. Se on selvä.

Entä mitä tämä todistaja sitten on todistanut?

Hän on todistanut seuraavaa: „Saksan pääesikunnan upseerit Schiditzki ja Lübers olivat kertoneet hänelle, että Saksan pääesikunnan asiamies ja „Ukrainan Vapautusliiton”⁵⁰ Ukrainan jaoston puheenjohtaja A. Skoropisj-Joltuhovski sekä Lenin tekevät Venäjällä samanlaista agitaatiotyötä. Lenin on saanut tehtäväkseen pyrkiä kaikin voimin horjuttamaan Venäjän kansan luottamusta Väliaikaiseen hallitukseen”.

Siis taivuttaakseen Jermolenkon suorittamaan kunniaottoman tekonsa, saksalaiset upseerit ovat häpeämättömästi valehdelleet hänelle Leninistä, joka, kuten yleisesti tiedetään, kuten bolshevikkien *koko puolue* on virallisesti ilmoittanut, on aina ja ehdottomasti *torjunut* ajatuksen erillisrauhasta Saksan kanssa mitä päättäväisimmällä ja johdonmukaisimmalla tavalla!! Saksalaisten upseerien valhe on niin ilmeinen, törkeä ja typerä, ettei yksikään kirjantaitoinen ihminen voi hetkeäkään epäillä sen valheellisuutta. Ja vielä vähemmän saattaa sitä epäillä poliittisesti valistunut henkilö, koska Leninin rinnastaminen johonkin Joltuhovskiin (?) ja „Ukrainan Vapautusliittoon” on erityisen silmiinpistävää typeryyttä, sillä sekä Lenin että kaikki internationalistit ovat nimenomaan sodan aikana monta kertaa *tähdentäneet julkisesti*, että heillä *ei ole mitään yhteistä* mainitun epäilyttävän, sosiali-isänmaallisen „Liiton” kanssa!

Saksalaisten lahjoman Jermolenkon tai saksalaisten upseerien törkeä valhe ei ansaitsisi vähintäkään huomiota, jollei „asiakirja” sisältäisi lisäksi joitakin „juuri vastikään saapuneita tietoja” — hämäräksi jää, kenelle ne ovat saapuneet, keneltä, miten ja milloin,— joiden mukaan „rahat agitaatiotyöhön” „saadaan” (kuka on saaja? „asiakirja” *pelkää* sanoa suoraan, että syytökset tai epäilykset kohdistuvat Leniniin!! asiakirja vaikenee siitä, *kuka* on „saaja”!) „uskottujen miesten”: „bolshevikkien” Fürstenbergin (Ganeckyn) ja Kozlovskin „välityksellä”. On muka jo hankittu asiaa koskevat tiedotkin rahansiirroista pankkien kautta, ja „sotasensuuri on saanut selville, että saksalaisten

asiamiesten ja bolshevikkijohtajain välillä on käynnissä herkeämätön (!) sähkeenvaihto poliittisista ja rahallisista asioista”!!

Taaskin niin paksu valhe, että sen typeryys aivan tunkee silmiin. Jos siinä olisi sanakaan totta, niin kuinka sitten voisi olla mahdollista, 1) että Ganeckyn sallittiin *aivan äskettäin* tulla vapaasti Venäjälle ja sitten lähteä vapaasti maasta? 2) että Ganeckya enempää kuin Kozlovskiakaan *ei* ole vangittu *jo ennen*, kuin sanomalehdet julkaisivat tietoja heidän rikoksistaan? Kuinka yleisesikunta olisi todellakaan voinut sallia tätä asiaa koskevien huhujen päästä julkisuuteen Aleksinskien ja keltaisen lehdistön kautta vangitsematta Ganeckya ja Kozlovskia, jos sillä olisi todella ollut hallussaan vähänkään uskottavia tietoja rahälähetyksistä, sähkeistä j.n.e.? Eikö ole aivan ilmeistä, että tässä on nähtävänä mitä halpamaisimpien sanomalehti-panettelijain tusinatekele eikä sen enempää?

Lisäämme, että Ganecky ja Kozlovski eivät kumpikaan ole bolshevikkeja, vaan Puolan sos.-dem. puolueen jäseniä, että Ganecky on puolueensa KK:n jäsen ja meille tuttu Lontoon edustajakokouksesta (v. 1903), josta puolalaiset edustajat poistuivat, j.n.e. *Mitään* rahoja bolshevikit *eivät* ole saaneet enempää Ganeckylta kuin Kozlovskiltakaan. Koko juttu on silkkaa valhetta, mitä törkeintä valhetta.

Mikä on sen poliittinen merkitys? Ensinnäkin se, että bolshevikkien poliittiset vastustajat eivät tule toimeen ilman valhetta ja parjausta. Niin alhaisia ja halpamaisia ovat nämä vastustajat.

Toiseksi se, että me saamme vastauksen tämän artikkelin otsikossa esitettyyn kysymykseen.

Raportti „asiakirjoista” oli lähetetty Kerenskille jo *toukokuun* 16 päivänä. Kerenski on sekä Väliaikaisen hallituksen että Neuvoston, t.s. kummankin „vallan” jäsen. Toukokuun 16 päivästä heinäkuun 5 päivään on ollut aikaa yllin kyllin. Valta, jos se tahtoi käydä vallasta, olisi *itse* voinut ja sen olisi pitänyt tutkia „asiakirjat”, kuulustella todistajat ja vangita epäilyksenalaiset. Valta, *molemmat* „vallat”, yhtä hyvin Väliaikainen hallitus kuin TpKK:kin, olisivat voineet ja niiden olisi pitänyt tehdä se.

Molemmat vallat pysyvät toimettomina. Ja yleisesikunta ylläpitää jonkinlaisia suhteita Aleksinskiin, jota hänen harjoittamansa panettelun vuoksi ei ole huolitettu Neuvoston

Toimeenpanevaan komiteaan! Yleisesikunta sallii juuri parahiksi, kun kadetit hankkiutuvat eroamaan,— kaiketikin sattumalta — virallisten asiakirjojensa joutua Aleksinskin haltuun julkisuuteen saatettaviksi!

Valta pysyy toimeettomana. Ei Kerenski, ei Väliaikainen hallitus eikä Neuvoston Toimeenpaneva komitea ajattelekaan sitä, että Lenin, Ganecky ja Kozlovski pitäisi vangita, jos he ovat epäilyttäviä. Viime yönä, heinäkuun neljäntenä, sekä Tshheidze että Tsereteli pyysivät sanomalehtiä pidättäytymään ilmeisen parjauksen julkaisemisesta. Ja samaan aikaan, vähän myöhemmin, yömyöhällä, Polovtsev lähetti junkkarit ja kasakat hävittämään „Pravdaa”, estämään sen ilmestymisen, vangitsemaan lehden painatuksesta huolehtivat henkilöt, kaappaamaan tilikirjat (muka tarkastettavaksi, eikö niihin ole merkitty epäilyttäviä summia), ja juuri samaan aikaan painettiin keltaisessa, iljettävässä roska-lehdessä, „Zhivoje Slovoissa” halpamaista parjausta intohimojen lietsomiseksi, bolshevikkien ryvettämiseksi lokaan, pogromimielialojen herättämiseksi, näennäisesti tyydyttävän perustelun hankkimiseksi „Pravdan” hävitykseen syyllisten Polovtsevin, junkkareiden ja kasakkain ilki-toelle.

Se, joka ei ummista silmiään *päästäkseen näkemästä totuutta*, ei voi jäädä harhaluulojen valtaan. Kun *pitäisi* toimia, niin *molemmat* vallat pysyvät toimeettomina — TpKK siksi, että se „luottaa” kadetteihin ja pelkää suututtaa heitä, kadetit taas eivät toimi valtana, koska he toimivat mieluummin *kulissien takana*.

Kulissientakainen vastavallankumous — siinä se nähdään kuin kämmenellä: sitä ovat kadetit, sitä ovat yleisesikunnan tietyt piirit („armeijan ylimmän komentajiston” piirit, kuten puolueemme päätöslauselmassa sanotaan) ja epäilyttävä, puolittain mustasotnialainen lehdistö. Ne kyllä *eivät* ole toimeettomina, ne kyllä „työskentelevät” sopuisasti yhdessä; siinä on se maaperä, jossa versovat pogromimielialat, pogromiyritykset, laukaukset mielenosoittajia kohti ja niin edelleen ja niin edelleen.

Joka ei ummista tahallisesti silmiään *päästäkseen näkemästä totuutta*, se ei voi jäädä enää harhaluulojen valtaan.

Valtiovaltaa ei ole eikä tule olemaan, ennen kuin sen siirtyminen Neuvostojen käsiin laskee perustuksen sen luomiselle. Vastavallankumous käyttää hyväkseen sitä, ettei

valtiovaltaa ole, ja rakentaa siltoja kadettien ja armeijan tietyn ylimmän komentajiston ja mustasotnialaisen lehdistön välille. Tämä on murheellinen todellisuus, mutta silti todellisuus.

Työläiset ja sotilaat! Teiltä vaaditaan mielenmalttia, lujuuutta ja valppautta!

Kirjoitettu heinäkuun 5 (18) pnä 1917

*Julkaistu heinäkuun 19 (6) pnä 1917
„Listok „Pravdy“ ” lehdessä*

*Julkaistaan
lehden tekstin mukaan*

MUSTASOTNIALAISTEN LEHTIEN JA ALEKSINSKIN ILJETTÄVÄT PARJAUKSET

Selvästi mustasotnialaishenkinen sanomalehti „Zhivoje Slovo” on tänään julkaissut halpamaisen, likaisen parjausjutun Leninistä.

„Pravda” lehti ei voi ilmestyä, koska junkkarit tekivät heinäkuun 5 päivän vastaisena yönä hävitysretken sen huoneistoon; siitä syystä tuon likaisen parjauksen seikka-peräinen kumoaminen tulee viivästymään.

Toistaiseksi ilmoitamme, että „Zhivoje Slovon” uutinen on *parjausta*, että *Tshheidze* soitti heinäkuun 5 päivän vastaisena yönä *kaikkien suurten lehtien toimituksiin* pyytäen, etteivät nämä julkaisisi parjaavia pogromihenkisiä kirjoituksia. Suuret lehdet täyttivät Tshheidzen pyynnön, ja yksikään lehti, likaista „Zhivoje Slovoa” lukuunottamatta, *ei julkaissut* heinäkuun 5 päivänä *halpamaista parjausta*.

Aleksinski taas on niin tunnettu panettelijana, että häntä *ei huolitettu* Neuvoston Toimeenpanevaan komiteaan, *ennen kuin hän* rehabilitoi itsensä, t.s. *puhdistaa maineensa*.

Kansalaiset! Älkää uskoko inhottavia panettelijoita Aleksinskia ja „Zhivoje Slovoa”.

„Zhivoje Slovon” parjaus käy heti ilmi jo seuraavasta: „Zhivoje Slovo” kirjoittaa, että kirje (№ 3719), jossa syytettiin Leniniä, oli lähetetty esikunnasta Kerenskille *toukuun 16 päivänä*. On selvää, että Kerenski olisi ollut velvollinen viipymättä vangitsemaan Leninin ja määräämään, että asia *tutkittaisiin hallituksen toimesta*, jos hän olisi hetkenkään uskonut syytösten tai epäilysten vakauteen.

Kirjoitettu heinäkuun 5 (18) pnä 1917

Julkaistu heinäkuun 19 (6) pnä 1917
„Listok „Pravdy”” lehdessä

Julkaistaan
lehden tekstiin mukaan

ILKEITÄ PUHEITA JA TOSIASIOITA

Bolshevikkeja vastaan on syydetty suunnaton määrä herjauksia ja ilkeämielisyyksiä heinäkuun 3 ja 4 päivän mielenosoitusten vuoksi.

On päädytty jopa syytöksiin, että bolshevikit „koettivat vallata kaupungin”, että he tahtoivat „raiskata” Neuvoston tahdon, että he „kohottivat kätensä Neuvostojen valtaa vastaan” ja niin edelleen ja niin pois päin.

Tosiasiat puhuvat kuitenkin, että vaikka joukoilla oli aseita, bolshevikit *eivät* vallanneet (vaikka olisivat voineet vallata) *eivätkä* yrittäneet vallata yhtään ainoata rakennusta, ei yhtään ainoata virastoa, puhumattakaan mistään kaupunginosasta.

Tosiasiat puhuvat, että ainoa *poliittinen* tapaus, jossa käytettiin väkivaltaa *virastoa* vastaan, oli heinäkuun 5 päivän vastaisena yönä ja se oli „Pravdan” hävitys, jonka junkkarit ja kasakat toimeenpanivat Polovtsevin käskystä, *Neuvoston tietämättä, Neuvoston tahdosta riippumatta.*

Tällainen on totuus.

Juuri tämä on harkittua, pahanilkistä väkivallan käyttöä kokonaista virastoa vastaan, tämä on „käden kohottamista” ja „raiskausta” teoissa eikä sanoissa. Jos tämä käden kohottaminen olisi ollut laillista, niin joko Väliaikainen hallitus tahi Neuvosto olisi antanut vahvistuksensa tuollaiselle askeleelle, mutta *kumpikaan valta ei tehnyt sitä.* „Pravdaan” kohdistetun väkivallanteon suorittajat *eivät saaneet kannatusta* sen enempää Neuvostossa kuin Väliaikaisessa hallituksessakaan.

Bolshevikit kehottivat sotilaita, jotka aloittivat mielenosoituksen, toimimaan *rauhallisesti ja järjestyneesti.*

Väliaikainen hallitus enempää kuin Neuvostokaan ei kehottanut junkkareita, kasakoita ja Polovtsevia toimimaan rauhallisesti ja järjestyneesti, toimimaan laillisesti.

* * *

Mutta siellähän ammuttiin, sanotaan meille.

Niin, ammuttiin. Mutta kuka ampui? Kuka uskaltaa syyttää ketään ampumisesta, kun asiaa ei ole tutkittu?

Ehkäpä suvaitsette kuunnella *todistajaa, joka kuuluu porvarispiireihin.*

Sellainen todistaja on sanomalehti „Birzhevyje Vedomosti”, heinäkuun 4 päivän iltapainos; tätä todistajaa ei luullaksemme kukaan koko maailmassa saattaisi epäillä puolueellisuudesta bolshevikkien hyväksi! Ja todistaja kertoo seuraavaa:

„Tasan kello kaksi päivällä, Sadovajan ja Nevskin risteyksessä, kun aseistetut mielenosoittajat marssivat ohitse ja paikalle kerääntynyt lukuisa yleisöjoukko katseli rauhallisesti heidän menoaan, *kajahti oikealta puolen Sadovajaa korvia särkevä laukaus*, jonka jälkeen alkoi ammunta hajanaisin yhteislaukauksin”.

Siis porvarillisenkin lehden todistajan on pakko tunnustaa totuus, nimittäin se, että ammunta *aloitettiin Sadovajan oikealta puolelta!* Eikö tämä jo osoita selvästi, että ammuttiin *mielenosoittajia kohti.*

Onko todellakin vaikea käsittää, että jos mielenosoittajat olisivat pyrkineet toimimaan tai halunneet toimia väkivaltaisain keinoin, niin *he olisivat lähettäneet määrätyn viraston luokse* (kuten Polovtsev lähetti junkkarit ja kasakat hävittämään „Pravdaa”)? Päinvastoin, koska matruuseja ammuttiin kuoliaaksi ja koska porvarilliseen lehdistöön kuuluvat todistajat puhuvat, että ammunta alkoi „oikealta puolen Sadovajaa”, „kun aseistetut mielenosoittajat marssivat ohitse”, niin eikö tämä jo ole silminnähtävä todistus siitä, että *nimenomaan mustasotnialaiset, nimenomaan demokratian vastustajat, nimenomaan kadetteja lähellä olevat piirit* pyrkivät käyttämään väkivaltaa, halusivat käyttää väkivaltaa?

Kirjoitettu heinäkuun 5 (18) pnä 1917

*Julkaistu heinäkuun 19 (6) pnä 1917
„Listok „Pravdy”” lehdessä*

*Julkaistaan
lehden tekstin mukaan*

MILTEI ASIAN YTIMEEN

Toimeenpanevan keskuskomitean istunnossa illalla heinäkuun 4 p:nä pitämässään puheessa kansalainen Tshaikovski pääsi hämmästyttävän lähelle asian ydintä.

Hän vastusti vallan ottamista Neuvoston käsiin ja esitti muun muassa seuraavan, voisipa sanoa, „ratkaisevan” perustelun: meidän on käytävä sotaa, eikä sotaa voida käydä ilman rahaa, mutta englantilaiset ja amerikkalaiset eivät anna rahaa, jos valta joutuu „sosialisteille”, he antavat rahaa vain siinä tapauksessa, että kadetit ovat mukana.

Tämä osuu miltei asian ytimeen.

Imperialistiseen sotaan ei voida osallistua „osallistumatta” kapitalistiseen yritykseen orjuuttaa kansa herroilta kapitalisteilta otetuilla lainoilla.

Jos halutaan todella nousta kapinaan imperialistista sotaa vastaan, on katkottava *kaikki* pääomaan yhdistävät ja sitovat langat ja otettava arkailematta työläisten ja talonpoikain huostaan pankkien valvonta, tuotannon valvonta ja sen säännöstely.

Englantilaiset ja amerikkalaiset eivät anna rahaa — niin mekin ajattelemme — muuten kuin kadettien takuita vastaan. Jompikumpi: on joko palveltava kadetteja, palveltava pääomaa, kartutettava imperialistisia lainoja (ja herettävä vaatimasta itselleen „vallankumouksellisen” demokratian arvonimeä, tyydyttävä oikeudenmukaiseen liikanimeen *imperialistinen* demokratia) tahi katkaistava suhteet kadetteihin, katkaistava suhteet kapitalisteihin, katkaistava suhteet imperialismiin, tultava vallankumousmiehiksi teoissa myös sotakysymyksissä.

Tshaikovski pääsi lähelle asian ydintä.

Kirjoitettu heinäkuun 5 (18) p:nä 1917

Julkaistu heinäkuun 19 (6) p:nä 1917

„Listok „Pravdy” ” lehdessä

*Julkaistaan
lehden tekstin mukaan*

UUSI DREYFUSIN JUTTUKO?

Aikovatkohan eräät yleisesikuntamme „napamiehet” nostaa uuden Dreyfusin jutun ⁵¹?

Tällaisen ajatuksen on herättänyt se sietämättömän julkea ja hillitön parjaussepustus, jonka „Zhivoje Slovo” on julkaissut ja jota olemme käsitelleet seikkaperäisesti toisessa yhteydessä.

Dreyfusin jutulla Ranskan yleisesikunta saattoi itsensä surkean ja häpeällisen kuuluisaksi koko maailmassa turvautuessaan vääriin ja epärehellisiin ja suorastaan rikolliisiin (halpamaisiin) keinoihin syytösten laatimisessa Dreyfusta vastaan.

Meidän yleisesikuntamme on kunnostautunut kaiketi ensi kerran julkisesti „jutussa” bolshevikkeja vastaan, käyttäen apunaan...—tämä on kummallista, tämä on merkittävää, tämä tuntuu mielikuvitukselliselta — mustasotnialaista lehtiriepua „Zhivoje Slovoa”, jossa on julkaistu ilmeinen parjausuutinen, että Lenin on vakoilija. Tuo uutinen alkaa seuraavin sanoin:

„Päämajan esikuntapäällikkö lähetti Sotaministerille toukokuun 16 pnä 1917 päivätyyn kirjeen № 3719 mukana kuulustelupöytäkirjan” (Jermolenkon kuulustelusta).

Voiko olla mahdollista, jos jutun käsittelyssä on hiukan-kin järjestystä, että esikunnan hallussa olevia kuulustelupöytäkirjoja julkaistaan mustasotnialaisissa lehdissä jo *ennen* kuin asia on määrätty tutkittavaksi tai *ennen* kuin epäillyt henkilöt on pidätetty?

Esikunta hoitaa tiedustelupalvelua. Se on kiistatonta. Mutta voiko mikään tiedustelupalvelu olla mahdollista, kun

toukokuun 16 päivänä lähetetty ja Kerenskin jo aikoja sitten saama asiakirja saatetaan julkisuuteen ei *Kerenskin*, vaan mustasotnialaisen lehtirievun toimesta??

Onko tämän ja Dreyfusin jutussa käytettyjen menetelmien välillä itse asiassa mitään eroa?

„Listok „Pravdy“ “
heinäkuun 19 (6) pnä 1917

Julkaistaan „Listok „Pravdy“ “ lehdessä
tekstin mukaan

VSDTP (b):n PIETARIN KOMITEAN TOIMIKUNNAN VETOOMUS

Noudattaen eilen julkaistua VSDTP:n KK:n päätöstä (jonka myös Pietarin komitea allekirjoitti) VSDTP:n Pietarin komitean Toimikunta kehottaa työläisiä aloittamaan työt uudelleen huomenna, s.o. heinäkuun 7 päivän aamulla.

Tähän päätökseen yhtyy Viipurinpuolen tehdaskollektiivien edustajain neuvottelukokous.

VSDTP:n Pietarin komitean Toimikunta

Kirjoitettu heinäkuun 6 (19) pnä 1917

*Julkaistu ensi kerran v. 1928
VII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

DREYFUSIADI

Vanha yhdistyy uusimpaan — niin oli aina tsaarivallan käyttämissä riisto- ja vainoamismenetelmissä ja samoin on asia myös tasavaltaisella Venäjällä. Sitä poliittista vainoa, jonka kohteeksi bolshevikit ovat kansainvälisen vallankumouksellisen proletariaatin puolueena joutuneet, vastavallankumouksellinen porvaristo höyстää mitä inhottavimmilla parjauksilla ja lehdistön „rynnäköllä”, joka on täysin samaa laatua kuin Ranskan klerikaalisten ja monarkististen lehtien rynnäkö Dreyfusin jutun aikana.

Dreyfus on leimattava vakoilijaksi hinnalla millä hyvänsä! — se oli silloinen tunnus. Joku bolshevikeista on leimattava vakoilijaksi hinnalla millä hyvänsä! — tämä on nykyinen tunnus. Mitä halpamaisin parjaus, vilppi, törkeät valheet ja taidokas työskentely lukijain harhauttamiseksi — kaikkia näitä menetelmiä keltainen ja ylipäänsä porvarillinen lehdistö käyttää tavattoman ahkerasti. Ja se kaikki sulautuu yhteen hillittömän raivokkaaksi ulvonnaksi, josta on toisinaan vaikea erottaa ymmärrettäviä sanojakaan, saati sitten perusteluja.

Seuraavassa muutamia meidän uusimman tasavaltalaisen dreyfusiadimme menetelmistä. Aluksi „vedettiin esille” kolme tärkeintä „todistetta”: Jermolenko, 20 miljoonaa Kozlovskilla, Parvusin sotkeminen asiaan.

Seuraavana päivänä tärkein pogromilehti „Zhivoje Slovo” julkaisi jo kaksi „oikaisua” todeten, että bolshevikien „johtaja” ei ole lahjottu, vaan fanaatikko, ja supistaen 20 miljoonaa 20 tuhanteen. Toinen lehti puolestaan julisti Jermolenkon todistukset toisarvoisiksi.

Heinäkuun 6 päivän „Listok Pravdy” lehdessä me jo osoitimme Jermolenkon todistukset * täysin perättömiksi. On selvää, että kävi epämukavaksi viitata niihin.

* Ks. tätä osaa, ss. 147—152. *Toim.*

Samassa „Listok” lehdessä on julkaistu Kozlovskin kirje, jossa hän torjuu parjaukset. Parjauksen tultua torjutuksi 20.000.000 supistetaan 20.000:ksi,— taaskin „pyöreään” summaan täsmällisen asemesta!

Parvusta sotketaan asiaan, koetetaan aivan väen väkisin luoda jokin yhteys hänen ja bolshevikkien välille. Mutta todellisuudessa juuri bolshevikit sanoivat Parvusta luopioksi * jo geneveläisessä „Sotsial-Demokratissa”⁵², lausivat julki armottoman tuomionsa hänestä saksalaisena Plehanovina, sulkiivat kerta kaikkiaan ja ainiaaksi pois kaiken mahdollisuudenkin lähentyä mitenkään moisiin sosialishovinisteihin. Juuri bolshevikit Tukholmassa ruotsalaisten vasemmistososialistien osanotolla pidetyssä juhlakokouksessa⁵³ kieltäytyivät jyrkästi jopa päästämästä Parvusta sisälle missään ominaisuudessa, edes kutsuvieraanakaan, saatikka sitten keskustelemasta hänen kanssaan.

Ganecky hoiti liikeasioita ollen sen kauppayrityksen palveluksessa, johon Parvus osallistui. Kaupallinen ja rahallinen kirjeenvaihto tapahtui tietenkin sensuurin kautta ja oli kokonaisuudessaan täysin valvottavissa. Nämä liikeasiat yritetään nyt sotkea politiikkaan, vaikkei sitä millään tavoin todisteta!

Päädytään jopa sellaisiin naurettavuuksiin, että moititaan „Pravdaa” siitä, että saksalaiset sanomalehdet julkaisevat, toisinaan vääristeltyinä, Ruotsin ja kaikkien muiden maiden sosialistisille lehdille lähetettyjä „Pravdan” sähkösanomia (jotka luonnollisesti ovat myös käyneet läpi sensuurin ja ovat täydelleen sensuurin tiedossa)! Ikään kuin kirjoitusten lainaaminen tai tahalliset vääristelyt voitaisiin katsoa „Pravdan” syyksi!

Aito dreyfusiadi, valheen ja parjauksen sotaretki hillitömän poliittisen vihan pohjalla... Mutta kuinka likaisia täytyykään olla niiden lähteiden, jotka yrittävät korvata aatteiden taistelun parjausten levittämisellä!

*Kirjoitettu
heinäkuun 6—7 (19—20) pnä 1917*

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* Ks. Teokset, 21. osa, ss. 418—419. *Toim.*

HÄMÄRIEN HUHUIEN KUMOAMISEKSI

Heinäkuun 6 päivän „Listok Pravdy” lehdessä on julkaistu kirjoitus, jossa yksityiskohdittain kumotaan Leniniin y.m. kohdistettu mustasotnialaisten lehtien levittämä halpamainen parjaus*. Samanlainen kumoava kirjoitus on lyhemmässä muodossa julkaistu erillisenä lehtisenä puolueemme KK:n nimissä.

Edellä mainitun lisäksi meidän on vain vastattava meille tehtyihin kysymyksiin: onko perää huhuissa Leninin, Kame-nevin, Zinovjevin ynnä muiden vangitsemisesta? Ei ole, nuo huhut ovat *perättömiä*. Kaikki tässä mainitut bolshevikit, joita halpamainen parjauslehdistö erityisesti vainoaa, ovat työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean jäseniä. Pyydämme vielä ja vielä kerran kaikkia rehellisiä kansalaisia olemaan uskomatta likaisia parjauksia ja hämäräperäisiä huhuja.

Kirjoitettu heinäkuun 7 (20) pnä 1917

*Julkaistu ensi kerran v. 1928
VII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* Ks. tätä osaa, ss. 147—153. *Toim.*

KOLME KRIISIÄ ⁵⁴

Mitä raivokkaammin bolshevikkeja näinä päivinä parjataan ja panetellaan, sitä rauhallisemmin on meidän, torjuen valheet ja parjaukset, syvennyttävä ajattelemaan tapahtumien historiallista yhteyttä ja vallankumouksen nykyisen kulun poliittista, *siis luokkakantaista* merkitystä.

Valheen ja parjauksen kumoamiseksi meidän on tässä vain toistettava viittaus heinäkuun 6 päivän „Listok Pravdy” lehteen ja erityisesti kiinnitettävä lukijain huomiota seuraavassa julkaistavaan kirjoitukseen, jossa todistetaan asiakirjojen avulla, että heinäkuun 2 päivänä bolshevikit agitoivat mielenosoitusta *vastaan* (niin kuin sosialistivallankumouksellisten puolueen lehti tunnustaa), että heinäkuun 3 päivänä joukkojen mieliala kuohui yli äyräitten ja mielenosoitus alkoi vastoin meidän neuvojamme, että heinäkuun 4 päivänä me kehotimme lehtisessä (jonka sisällön sama eserrien lehti, „Delo Naroda” julkaisi palstoillaan) *rauhalliseen* ja *järjestyneeseen* mielenosoitukseen, että heinäkuun 5 päivän vastaisena yönä teimme päätöksen mielenosoituksen lopettamisesta. Parjatkaa, te parjaajat! ette te milloinkaan pysty kumoamaan näitä tosiasioita etkä niiden ratkaisevaa merkitystä niiden keskinäisissä yhteyksissä!

Siirrymme tarkastelemaan kysymystä tapahtumien historiallisen yhteyden kannalta. Kun me jo huhtikuun alussa puhuimme, ettei pidä tukea Väliaikaista hallitusta, niin sekä eserrät että menshevikit hyökkäsivät kimppuumme. Entä mitä elämä on todistanut?

Mitä ovat todistaneet kolme poliittista kriisiä: huhtikuun 20 ja 21 päivänä, kesäkuun 10 ja 18 sekä heinäkuun 3 ja 4 päivänä?

Ne ovat todistaneet ensinnäkin joukkojen kasvavaa tyytymättömyyttä Väliaikaisen hallituksen porvarillisen enemmistön porvarilliseen politiikkaan.

Ansaitsee tulla mainituksi, että hallitsevan eserräpuolueen lehden, „Delo Narodan”, huolimatta sen kaikesta vihamielisyydestä bolshevikkeja kohtaan, oli heinäkuun 6 päivänä pakko tunnustaa, että heinäkuun 3 ja 4 päivän liikkeellä on syvät taloudelliset ja poliittiset syynsä. Typerä, törkeä, halpamainen valhe tuon liikkeen keinotekoisesta aiheuttamisesta, että bolshevikit olivat harjoittaneet agitaa-tiota mielenosoituksen *puolesta*, tulee päivä päivältä paljastumaan yhä selvemmin.

Kaikkien kolmen edellämainitun poliittisen kriisin yhteinen syy, yhteinen lähde, yhteinen syvä alkujuuri on selvä — varsinkin, jos tarkastellaan niitä keskinäisten yhteyksien valossa, niin kuin tiede velvoittaa tarkastelemaan politiikkaa. On järjetöntä kuvitellakin, että kolme sanotun kaltaista kriisiä olisi voitu aiheuttaa keinotekoisesti.

Toiseksi on opettavaista perehtyä siihen, mikä oli yhteistä kaikille näille kriiseille ja mikä oli kussakin niistä yksilöllistä.

Yleinen, yli äyräitten tulviva joukkojen tyytymättömyys, niiden kiihtymys porvaristoa ja *sen* hallitusta vastaan. Joka unohtaa tai sivuuttaa vaieten *tämän asianytime*n tahi väheksyy sitä, se kieltää luokkataistelua koskevat sosialismin aapistotuudet.

Luokkien taistelu Venäjän vallankumouksessa — ajatelkoot tätä ne sosialisteiksi itseään nimittävät henkilöt, jotka ovat hiukan perillä siitä, millaista oli luokkien taistelu Euroopassa tapahtuneissa vallankumouksissa.

Yksilöllistä oli näissä kriiseissä niiden ilmeneminen: ensimmäinen (huhtikuun 20—21 päivänä) oli kuohuvan alkuvoimainen, kokonaan järjestämätön ja johti siihen, että mustasotnialaiset avasivat tulen mielenosoittajia kohti ja että bolshevikkeihin kohdistettiin ennen kuulumattoman hiltittömiä ja valheellisia syytöksiä. Purkausta seurasi poliittinen kriisi.

Toisessa tapauksessa mielenosoituksen määrääminen bolshevikkien toimesta, sen peruuttaminen jyrkän uhkavaa-

timuksen ja Neuvostojen edustajakokouksen asettaman suoranaisen kiellon jälkeen sekä kesäkuun 18 päivänä yleinen mielenosoitus, joka osoitti bolshevististen tunnusten ilmeisen ylivoiman. Eserrät ja menshevikit itse tunnustivat kesäkuun 18 päivän illalla, että poliittinen kriisi olisi varmasti puhjennut, ellei rintamalla alkanut hyökkäys olisi tyrehtyttänyt sitä.

Kolmas kriisi kasvoi luonnonvoimaisesti heinäkuun 3 päivänä, vaikka bolshevikit ponnistelivat heinäkuun 2 päivänä sen pysäyttämiseksi, ja saavutettuaan heinäkuun 4 päivänä kohokohtansa se johti 5 ja 6 päivänä vastavallankumouksen aallonharjalle. Eserrien ja menshevikkien horjunta ilmeni siinä, että Spiridonova ja joukko muita eserriä puolsi vallan siirtämistä Neuvostoille, ja samansuuntaisia mielipiteitä esittivät myös internationalisti-menshevikit, jotka olivat sitä aikaisemmin vastustaneet.

Ja lopuksi viimeinen — ja kenties kaikkein opettavaisin — johtopäätös tapahtumien tarkastelusta niiden keskinäisen yhteyden valossa on se, että *kaikki* kolme kriisiä näyttävät meille erään, vallankumouksemme historiassa uuden ja vissinlaisen, mutkikkaampaa tyyppiä olevan mielenosoituksen muodon, jolloin liike on aaltomaista, nousu nopeaa ja lasku jyrkkää, vallankumous ja vastavallankumous ovat kärjistyneitä ja keskusta-ainekset „huhutuvat pois” pitemmäksi tai lyhemmäksi aikaa.

Muotonsa puolesta liike oli kaikkien näiden kolmen kriisin kuluessa *mielenosoitusta*. Hallituksenvastainen mielenosoitus — tämä olisi muodollisesti täsmällisin tapahtumien määritelmä. Mutta asian ydin on juuri siinä, ettei se ollut tavallista mielenosoitusta, vaan jotain paljon merkittävämpää kuin mielenosoitus ja vähäisempää kuin vallankumous. Se oli vallankumouksen ja vastavallankumouksen *samanaikainen* purkaus, se oli proletaaristen ja porvarillisten ainesten myrskyisään esilletuloon liittyvää rajua, toisinaan miltei äkkiarvaamatonta keskusta-ainesten „poishuhtoutumista”.

Erittäin luonteenomaista tässä suhteessa on se, että kaikki keskustalaiset soimaavat näistä joukkoliikkeistä, *jokaisesta erikseen, kumpaakin* selvästi määräytyntä luokkavoimaa, sekä proletaarista että porvarillista. Katsokaa eserriä ja menshevikkejä: he ovat pakahduttua huutaessaan ja pauhatessaan, että bolshevikit auttavat

äärimmäisyyksillään vastavallankumousta, ja samalla he kuitenkin alinomaan tunnustavat, että kadetit (joiden kanssa he ovat liittoutuneet hallituksessa) ovat vastavallankumouksellisia. „On erottauduttava”, kirjoitti „Delo Naroda” eilen, „syvällä vallihaudalla kaikista oikeistoaineksista aina sotaiseksi yltynyttä „Jedinstvoa” myöten (jonka kanssa, lisäämme omasta puolestamme, eserrät olivat liittoutuneet vaalien aikana)— siinä meidän kiireellinen tehtävämme”.

Verratkaa tähän tämänpäiväistä (heinäkuun 7 päivän) „Jedinstvoa”, jossa Plehanovin on pakko todeta pääartikkelissaan se kiistaton tosiasia, että Neuvostot (t.s. eserrät ja menshevikit) varasivat itselleen „kaksi viikkoa miettimisaikaa” ja että jos valta siirtyy Neuvostoille, niin se „olisi samaa kuin leniniläisten voitto”. „Elleivät kadetit noudata sääntöä: mitä pahemmin, sitä parempi”... kirjoittaa Plehanov, „niin heidän itsensä on pakko tunnustaa, että he tekivät” (erotessaan ministeristöstä) „suuren virheen helpottaen leniniläisten toimintaa”.

Eikö tämä olekin luonteenomaista? Keskusta-aineokset syyttävät kadetteja siitä, että he helpottavat bolshevikkien toimintaa, ja bolshevikkeja siitä, että nämä helpottavat kadettien toimintaa!! Onko todellakin vaikea hoksata, että tässä on asetettava poliittisten nimitysten sijalle luokkanimitykset, ja meillä on silloin edessämme pikkuporvariston haaveet proletariaatin ja porvariston välisen luokkataistelun häviämisestä? Pikkuporvariston valituksia proletariaatin porvaristonvastaisesta luokkataistelusta? Onko todellakin vaikea hoksata, että mitkään bolshevikit maailmassa eivät olisi pystyneet „aiheuttamaan” edes yhtä „kansanliikettä”, kolmesta puhumattakaan, elleivät mitä syvällisimmät taloudelliset ja poliittiset syyt olisi saattaneet liikkeelle proletariaattia? että mitkään kadetit ja monarkistit eivät olisi yhdessäkään pystyneet aiheuttamaan minkäänlaista liikettä „oikealta”, elleivät yhtä syvälliset syyt olisi synnyttäneet vastavallankumouksellisuutta porvaristossa luokkana otettuna?

Sekä meitä että kadetteja haukuttiin huhtikuun 20—21 päivän liikkeen takia peräänantamattomuudesta, äärimmäisyyksiin menemisestä, kärjistämisestä, mentiin jopa niin pitkälle, että syytettiin bolshevikkeja (niin mieletöntä kuin se onkin) ampumisesta Nevskillä, mutta kun liike päättyi,

niin samat eserrät ja menshevikit kirjoittivat yhdistetyssä ja virallisessa äänenkannattajassaan „Izvestijassa”, että „kansanliike” „lakaisi pois Miljukovin ja muut imperialistit”, t.s. *ylistivät* liikettä!! Eikö tämä olekin luonteenomaista? Eikö tämä osoita erityisen selvästi, että pikkuporvaristo ei ymmärrä proletariaatin ja porvariston välisen luokkataistelun koneistoa, olemusta?

Objektiivinen tilanne on seuraava: maan väestön valtava enemmistö on pikkuporvarillista elämäntilansa puolesta ja vielä enemmän aatteiltaan. Mutta maata hallitsee suurpääoma, ensi kädessä pankkien ja syndikaattien kautta. Maassa on olemassa kaupunkilaisproletariaatti, riittävän kehittynyt voidakseen kulkea omaa tietään, mutta vielä kykenemätön voittamaan heti puolelleen puoliproletaarien enemmistön. Tästä tärkeimmästä, luokkaperusteisesta tosiasiasta johtuu tuollaisten kriisien, kuten tarkastelemamme kolmen kriisin, kiertämättömyys sekä myöskin niiden ilmenemismuodot.

Kriisien muodot saattavat tulevaisuudessa tietenkin vaihdella, mutta asian ydin pysyy samana, esim. siinäkin tapauksessa, että eserräläinen Perustava kokous kokoontuu lokakuussa. Eserrät ovat luvanneet talonpojille (1) lakkauttaa maan yksityisomistuksen; (2) luovuttaa maan työtätekeville; (3) konfiskoida tilanherrain maat ja luovuttaa ne talonpojille ilman lunastusmaksua. Näiden suurten uudistusten toteuttaminen on aivan mahdotonta, ellei ryhdytä mitä päättäväisimpiin ja mitä vallankumouksellisimpiin toimenpiteisiin porvaristoa vastaan, toimenpiteisiin, jotka voidaan toteuttaa *vain* liittämällä talonpoikaisköyhälistö proletariaattiin, *vain* kansallistamalla pankit ja syndikaatit.

Luottavaiset talonpojat, jotka ovat toistaiseksi harhautuneet uskomaan, että nämä ihanat tavoitteet voidaan saavuttaa pyrkimällä sovintoon porvariston kanssa, tulevat väistämättömästi tuntemaan pettymystä ja... „tyytymättömyyttä” (lievästi sanoen) sen ankaran luokkataistelun takia, jota proletariaatti joutuu käymään porvaristoa vastaan eserrien lupauksen toteuttamiseksi käytännössä. Niin on ollut ja niin tulee olemaan.

Kirjoitettu heinäkuun 7 (20) pnä 1917

*Julkaistu heinäkuun 19 pnä 1917
aikakauslehdessä „Rabotnitsa” № 7*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KYSYMYKSEEN BOLSHEVIKKIJOHTAJIEN MENEMISESTÄ OIKEUTEEN ⁵⁵

Yksityisistä keskusteluista päätellen tästä asiasta on olemassa kaksi mielipidettä.

Toverit, jotka antavat „Neuvostojen ilmapiirin” vaikuttaa itseensä, kallistuvat useinkin oikeuteen menemisen kannalle.

Työväenjoukkoja lähempänä olevat kallistuvat nähtävästi poisjäämisen kannalle.

Periaatteellisesti tässä on kysymys enimmäkseen niiden käsitteiden arvioinnista, joita on tapana sanoa perustuslaillisuusilluutioiksi.

Jos oletetaan, että Venäjällä on ja voi olla oikeamielinen hallitus, oikeamielinen oikeuslaitos, että Perustavan kokouksen koollekutsuminen on todennäköistä, niin silloin voidaan tehdä johtopäätös oikeuteen menemisen puolesta.

Moinen mielipide on kuitenkin läpeensä erheellinen. Nimenomaan viimeiset, heinäkuun 4 päivän jälkeiset tapahtumat ovat mitä havainnollisimmin osoittaneet, että Perustavan kokouksen koollekutsuminen on epätodennäköistä (ilman uutta vallankumousta), ettei Venäjällä ole eikä voi (nykyään) olla oikeamielistä hallitusta enempää kuin oikeamielistä oikeuslaitostakaan.

Oikeuslaitos on vallan elin. Tämän seikan liberaalit toisinaan unohtavat. Marxilaisen on synty unohtaa sitä.

Entä missä on valta? Kuka on valta?

Hallitusta ei ole. Se vaihtuu joka päivä. Se pysyy toimetomana.

Toimii sotilasdiktatuuri. Näissä oloissa on naurettavaa puhuakin „oikeudesta”. Ei ole kysymys „oikeudesta”, vaan

kansalaissodan episodista. Tätä eivät oikeuteen menemisen kannattajat halua ymmärtää ja aivan turhaan.

Pereverzev ja Aleksinski „jutun” alkuunpanijoina!! Eikö ole todellakin naurettavaa puhua tässä yhteydessä oikeudenkäynnistä? Eikö ole todellakin naiivia kuvitella, että mikään oikeusistuimien voi tällaisten olosuhteiden vallitessa jotakin selvittää, todeta, tutkia??

Valta on sotilasdiktatuurin käsissä, ja ilman uutta valtakumousta tämä valta saattaa vain lujittua tietyksi ajaksi, ennen kaikkea sodan ajaksi.

„En ole tehnyt mitään lainvastaista. Oikeusistuimien on oikeudenmukainen. Oikeus selvittää asian. Oikeudenkäynti tulee olemaan julkinen. Kansat ymmärtää. Minä menen oikeuteen.”

Tällainen järkeily on lapsellisen naiivia. Ei oikeudenkäyntiä, vaan internationalistien vainoa, sitä *valta tarvitsee*. Lukkojen taakse heidät ja siellä pysykööt — sitä tahtovat herrat Kerenski ja kumpp. Niin on ollut (Englannissa ja Ranskassa) ja niin tulee olemaan (Venäjällä).

Toimikoot internationalistit voimiensa mukaan illegaalisesti, mutta älkööt tehkö sitä tyhmyyttä, että menisivät oikeuteen vapaaehtoisesti!

Kirjoitettu heinäkuun 8 (21) pnä 1917

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
aikakauslehdessä „Proletarskaja
Revoljutsija” № 1 (36)*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

POLIITTINEN TILANNE ⁵⁶

Vastavallankumous on järjestäytynyt, lujittanut asemansa ja ottanut vallan tosiasiallisesti omiin käsiinsä koko valtakunnassa.

Vastavallankumouksen täydellinen järjestäytyminen ja lujittuminen ilmenee oivallisesti harkittuna ja käytännössä jo toteutettuna vastavallankumouksen kolmen päävoiman yhteenliittämisenä: (1) kadettien puolue, t.s. järjestäytyneen porvariston todellinen johtaja, erosi ministeristöstä esittäen sille täten uhkavaatimuksen, raivaten maaperää sitä varten, että vastavallankumous voisi kukistaa mainitun ministeristön; (2) yleisesikunta sekä armeijan ylin johto, jota tietoisesti tahi puolittain tietoisesti auttoi Kerenski, jota tunnetuimmatkin eserrät nimittivät nyt Cavaignaciksi, anasti käsiinsä tosiasiallisen valtiovallan ja ryhtyi ammuttamaan sotaväen vallankumouksellisten osastojen sotilaita rintamalla, riisumaan aseista vallankumouksellista sotaväkeä ja työläisiä Pietarissa sekä Moskovassa, tukahduttamaan ja taltuttamaan Nizhni Novgorodissa, vangitsemaan bolshevikkeja ja lakkauttamaan heidän sanomalehtiään, eikä vain ilman oikeuden tuomioita, vaan ilman hallituksen päätöksiäkin. Sotilasdiktatuuri on nyt tosiasiallisesti ratkaiseva valtiovalta Venäjällä; tätä tosiasiaa hämäävät vielä monet sanoissa vallankumoukselliset, mutta käytännössä voimattomat laitokset. Tämä on kuitenkin epäilemätön ja niin tärkeä tosiasia, että ymmärtämättä sitä on mahdoton ymmärtää mitään poliittisesta tilanteesta. (3) Mustasotnialais-monarkistinen ja porvarillinen lehdistö, siirrettyään raivokkaasta bolshevikkivainosta jo Neu-

vostojen, „villitsijä” Tshernovin ynnä muiden vainoamiseen, on osoittanut päivänselvästi, että nykyisin vallitsevan ja kadettien sekä monarkistien tukeman sotilasdiktatuurin politiikan todellisena tarkoituksena on Neuvostojen hajottamisen valmistelu. Monet eserrien ja menshevikkien, s.o. Neuvostojen nykyisen enemmistön, johtomiehet ovat näinä viime päivinä jo tunnustaneet ja lausuneet julki tämän asian, mutta aitoina pikkuporvareina he yrittävät suoriutua tästä uhkaavasta todellisuudesta mitä sisällyksettömimmällä sanahelinällä.

Neuvostojen sekä sosialistivallankumouksellisten ja menshevikkien puolueiden johtajat, Tsereteli ja Tshernov etunenässä, ovat lopullisesti kavaltaneet vallankumouksen asian luovuttamalla sen vastavallankumouksellisten käsiin ja muuttamalla itsensä sekä omat puolueensa ja Neuvostot vastavallankumouksen viikunanlehdeksi.

Tämä tosiasia on todistettu sillä, että sosialistivallankumoukselliset ja menshevikit ovat kavaltaneet bolshevikit ja hyväksyneet vaieten heidän sanomalehtiensä hävityksen, rohkenematta edes sanoa kansalle suoraan ja avoimesti, että he niin tekevät ja miksi he niin tekevät. Laillistaessaan työläisten ja vallankumouksellisten rykmenttien aseistariisunnan he ovat riistäneet itseltään kaiken reaalisen vallan. Heistä on tullut tyhjänpäiväisiä lavertelijoita, jotka auttavat taantumusta „valloittamaan” kansan huomion, sillä välin kun taantumus lopettelee viimeisiä valmistelujaan Neuvostojen hajottamiseksi. Joka ei tajua tätä sosialistivallankumouksellisten ja menshevikkien puolueiden sekä Neuvostojen nykyisen enemmistön täydellistä ja lopullista vararikkoa, joka ei tajua heidän „direktorionsa” ja muiden naamiaisilveilyjensä täydellistä valheellisuutta, hän ei voi ymmärtää yhtään mitään koko nykyisestä poliittisesta tilanteesta.

Kaikki toiveet Venäjän vallankumouksen rauhallisesta kehityksestä ovat lopullisesti rauenneet. Objektiivinen tilanne on tällainen: joko sotilasdiktatuurin voitto loppuun saakka tahi työväen aseellisen kapinan voitto, mikä on mahdollinen vain silloin, jos samaan aikaan sen kanssa tapahtuu joukkojen syvälinen nousu hallitusta ja porvaristoa vastaan taloudellisen rappiotilan ja sodan pitkittymisen pohjalla.

Tunnus kaiken vallan siirtämisestä Neuvostoille oli valankumouksen rauhallisen kehityksen tunnus, kehityksen, joka oli mahdollinen huhti-, touko-, kesäkuussa, heinäkuun 5—9 päivään asti, t. s. siihen asti, kunnes tosiasiallinen valta siirtyi sotilasdiktatuurin käsiin. Nyt tämä tunnus on jo väärä, koska se ei ota lukuun tuota tapahtunutta vallan siirtymistä eikä sitä, että eserrät ja menshevikit ovat käytännössä täydelleen kavaltaneet valankumouksen. Eivät mitkään seikkailut tai kapinoimiset, ei erikseen tehty vastarinta eivätkä toivottomat erilliset yritykset taantumuksen pysäyttämiseksi voi auttaa asiaa, sen voi tehdä ainoastaan tilanteen selvä tajuaminen, työläisten etujoukon lujuus ja mielenmaltti, voimien valmennus aseelliseen kapinaan, jonka voiton ehdot ovat nyt hirveän vaikeat, mutta kuitenkin mahdolliset edellä tekstissä mainittujen tosiasian ja virtausten vaikuttaessa samaan aikaan. Ei mitään perustuslaillisuus- ja tasavalta-illuusioita, ei mitään rauhanomaisen tien illuusioita enää, ei mitään hajanaista toimintaa, *nyt* ei saa antautua mustien sotniain eikä kasakkain provosoitavaksi, vaan on koottava voimat, järjestettävä ne uudelleen ja valmennettava sitkeästi aseellista kapinaa varten, jos kriisin kulku sallii sitä käytettävän todella laajassa mitassa, yleiskansallisessa mitassa. Maan siirtäminen talonpoikain haltuun on nyt mahdotonta ilman aseellista kapinaa, sillä otettuaan vallan käsiinsä vastavallankumous on täydellisesti yhtynyt tilanherraluokkaan.

Aseellisen kapinan päämääränä voi olla ainoastaan vallan siirtäminen talonpoikaisköyhälistön tukemalle proletariaatille puolueemme ohjelman toteuttamiseksi.

Luopumatta legaalista toiminnasta, mutta myös hetkeäkään yliarvioimatta sitä, työväenluokan puolueen on *yhdistettävä* legaalinen työ illegaaliseen, samoin kuin tehtiin vuosina 1912—1914.

Ei pidä heittää hukkaan tuntiakaan legaalisesta työstä. Mutta ei pidä uskoa myöskään perustuslaillisuus- ja „rauhan” illuusioita. On viipymättä perustettava kaikkialle ja joka alalle illegaalisia järjestöjä tai soluja lentolehtisten julkaisemista y. m. varten. On järjestäydyttävä uudelleen viipymättä, johdonmukaisesti, sitkeästi, kautta linjan.

On toimittava samoin kuin vuosina 1912—1914, jolloin me osasimme puhua tsaarivallan kukistamisesta vallankumouksen ja aseellisen kapinan avulla menettämättä silti legaalista pohjaa Valtakunnanduumassa, vakuutuskassoisissa, ammattiliitoissa j.n.e.

Kirjoitettu heinäkuun 10 (23) pnä 1917

Julkaistu

elokuun 2 (heinäkuun 20) pnä 1917

„Proletarskoje Delo” lehden 6. numerossa

Allekirjoitus: W

Julkaistaan

käsikirjoituksen mukaan

KIRJE „NOVAJA ZHIZNIN” TOIMITUKSELLE

Toverit, sallikaa turvautua teidän vieraanvaraisuuteenne, koska puolueemme lehden ilmestymisessä on syntynyt pakollinen keskeytys. Tietynlaiset lehdet ovat ryhtyneet raivokkaasti vainoamaan meitä syyttäen vakoilusta ja kanssakäymisestä vihollismaan hallituksen kanssa.

Sitä, miten ennen kuulumattoman... kevytmielisesti (tämä sana ei sovi, on liian lievä) tuota vainoa harjoitetaan, osoittavat seuraavat yksinkertaiset tosiasiat. „Zhivoje Slovo” kirjoitti aluksi, että Lenin on vakoilija, mutta myöhemmin „oikaisussaan”, joka ei muuttanut asiaa, selitti, ettei häntä syytetä vakoilusta! Ensin esitetään Jermolenkon todistukset, sitten ollaan pakotettuja tunnustamaan, että on suorastaan noloa ja hävettävää pitää perusteena moisen henkilön moisia todistuksia.

Asiaan sotketaan Parvusin nimi, mutta vaietaan siitä, ettei kukaan muu tuominnut Parvusta niin armottoman jyrkästi jo vuonna 1915 kuin meidän toimittamamme geneveläinen „Sotsial-Demokrat”, joka artikkelissa „Äärimmäisyyden rajalla” leimasi Parvusin „luopioksi”, joka „nuolee Hindenburgin saappaita” j.n.e.*. Jokainen valistunut ihminen tietää tai voi helposti saada tietoonsa, ettei meidän ja Parvusin välillä voi kerta kaikkiaan olla puhuttakaan mistään poliittisista eikä muistakaan suhteista.

Asiaan yritetään sotkea jotakin Sumenson nimistä naishenkilöä, jota emme ole milloinkaan edes nähneet, saati sitten olleet hänen kanssaan tekemisissä. Juttuun sotketaan Ganeckyn ja Kozlovskin liikeasioita, esittämättä ainoatakaan tosiasiaa siitä, nimenomaan millä tavalla, missä, milloin ja miten liiketoimia on käytetty vakoilun verhona. Me

* Ks. Teokset, 21. osa, ss. 418—419. *Toim.*

taas emme ole milloinkaan osallistuneet liiketoimiin, emme suoraan emmekä välillisesti, emmekä semminkään ole vastaanottaneet yhtään kopeekkaa rahaa kummaltakaan mainitulta toverilta sen enempiä omiin yksityisiin kuin puolueenkaan tarpeisiin.

Mennään jopa niin pitkälle, että pannaan meidän syyksemme „Pravdan” sähköiden julkaiseminen — vääristelyinä — saksalaisissa lehdissä ja samalla „unohdetaan” mainita, että „Pravda” julkaisee ulkomailla saksan- ja ranskankielistä tiedotuslehteä ja että kuka tahansa voi aivan vapaasti lainata tämän tiedotuslehden aineistoa ⁵⁷!

Ja kaikki tämä tapahtuu Aleksinskin osanotolla tai jopa hänen aloitteestaankin, Aleksinskin, jota ei huolitettu Neuvostoon, toisin sanoen joka on todettu tunnetuksi parjajaksi!! Voidaanko todella olla ymmärtämättä, että tällainen menettely meitä vastaan on *juridinen salamurha*? Se, että Toimeenpaneva keskuskomitea on pohtinut kysymystä ehdoista, joilla sen jäseniä voidaan yleensä asettaa syytteeseen, on epäilemättä omiaan tuomaan selvyttä asiaan. Haluavatko sosialistivallankumouksellisten ja menshevikkien puolueet olla osallisina juridisessa murhayrityksessä? entä syytteeseen panemisessa jopa ilman mainintaa, mistä meitä syytetään, vakoilustako vai kapinoinimisesta? — yleensä syytteeseen panemisessa ilman minkäänlaista juridisesti täsmällistä rikoksen määrittelyä? ilmeisen tendenssimäisessä oikeusjutussa, joka voi häiritä niiden henkilöiden ehdokkuutta Perustavaan kokoukseen, joita heidän puolueensa tietävästi aikovat asettaa ehdokkaiksi? Haluavatko nämä puolueet tehdä Venäjän Perustavan kokouksen koollekutsumisen aatosta dreyfusiadin alkajaiset venäläisellä maaperällä?

Lähitulevaisuus on antava vastauksen näihin kysymyksiin. Niiden avoin esittäminen on mielestämme vapaan lehdistön velvollisuus.

Emme puhu porvarillisesta lehdistöstä. Siihen, että me harjoitamme vakoilua tai otamme vastaan saksalaisia rahoja, Miljukov uskoo tietysti aivan yhtä paljon kuin Markov ja Zamyslovski uskoivat siihen, että juutalaiset juovat lasten verta.

Mutta Miljukov ja kumpp. tietävät mitä tekevät.

KIRJE „PROLETARSKOJE DELON” TOIMITUKSELLE

Toverit!

Olemme seuraavista syistä muuttaneet aikomuksemme alistua Väliaikaisen hallituksen määräykseen meidän vangitsemisestamme.

Sunnuntaina „Novoje Vremja” lehdessä julkaistusta entisen oikeusministerin Pereverzevin kirjeestä on käynyt aivan selvästi ilmi, että vastavallankumouksen puolue on aivan harkitusti kyhännyt kokoon „jutun” Leninin ynnä muiden „vakoilutoiminnasta”.

Pereverzev tunnustaa täysin avoimesti, että hän on laskenut liikkeelle tarkistamattomia syytöksiä nostattaakseen sotilaat raivoon (sananmukaisesti näin) puoluettamme vastaan. Tällaisen tunnustuksen tekee entinen oikeusministeri, mies, joka vielä eilen nimitti itseään sosialistiksi! Pereverzev on eronnut. Mutta kaihtaako uusi oikeusministeri Pereverzevin-Aleksinskin menettelytapoja, sitä ei kukaan voi sanoa.

Vastavallankumouksellinen porvaristo yrittää kyhätä uuden Dreyfusin jutun. Se uskoo yhtä vähän meidän „vakoilutoimintaamme” kuin Beilisin jutun⁵⁸ kyhänneet venäläisen taantumuksen johtajat uskoivat siihen, että juutalaiset juovat lasten verta. Venäjällä ei nykyhetkellä ole minkäänlaisia oikeusturvan takeita.

Toimeenpaneva keskuskomitea, joka pitää itseään venäläisen demokratian täysivaltaisena elimenä, oli jo perustanut valiokunnankin tutkimaan vakoilujuttua, mutta vastavallankumouksellisten voimien painostuksesta laski tuon valiokunnan hajalle. Se ei halunnut suoraan vahvistaa eikä liioin peruuttaa meitä koskevaa vangitsemismääräystä. Se

pesi kätensä luovuttaen meidät tosiasiallisesti vastavallankumouksen kynsiin.

Meihin kohdistetulla syytöksellä „salaliittoa” sekä „moraalisesta” „yllytyksestä” kapinaan on jo täysin määrätty luonne. Ei Väliaikainen hallitus eikä Neuvostokkaan ole antanut kuvitellusta rikoksestamme juridisesti tarkkaa määritelmää. Molemmat tietävät erinomaisesti, että on suorastaan järjetöntä puhua „salaliitosta” sellaisessa liikkeessä kuin heinäkuun 3—5 päivien liike oli. Menshevikkien ja eserrien johtajat yrittävät yksinkertaisesti vain lepytellä vastavallankumousta, joka häytyttelee jo heitä itseäänkin, ja siksi luovuttavat sille sen käskystä useita puolueemme jäseniä. Venäjällä ei voi olla nykyisin puhuttakaan mistään legaalista maaperästä, ei edes sellaisistakaan perustuslaillisista takeista, jotka ovat voimassa hyvin järjestetyissä porvarillisissa valtioissa. Antautuminen vallanpitäjien käsiin tällä hetkellä merkitsisi antautumista Miljukovien, Aleksinskien, Pereverzevien käsiin, raivopäisten vastavallankumouksellisten käsiin, joille kaikki syytökset meitä vastaan ovat vain tavallinen kansalaissodan episodi.

Sen jälkeen, mitä tapahtui heinäkuun 6—8 päivänä, ei yksikään venäläinen vallankumousmies voi enää jäädä perustuslaillisuusilluusioiden lumoihin. On käynnissä ratkaiseva kamppailu vallankumouksen ja vastavallankumouksen välillä. Me tulemme entiseen tapaan taistelemaan edellisen puolella.

Me tulemme entiseen tapaan auttamaan voimiemme mukaan proletariaatin vallankumouksellista taistelua. Vain Perustava kokous, jos se kokoontuu ja jos sen koollekutsujana ei ole porvaristo, on yksin päätösvaltainen sanomaan sanansa sen meitä koskevan vangitsemismääräyksen johdosta, jonka Väliaikainen hallitus on antanut.

TUNNUKSISTA

Liiankin usein on tapahtunut niin, että historian jyrkissä käännekohdissa eivät etumaisetkaan puolueet pysty heti käsittämään uutta tilannetta, vaan toistavat tunnuksia, jotka olivat oikeita eilen, mutta tänään ovat menettäneet kaiken merkityksensä, ovat menettäneet sen yhtä „äkillisesti” kuin „äkillinen” on tuo historian jyrkkä käännekin ollut.

Jotain samantapaista voi nähtävästi tapahtua tunnuksele, joka koskee kaiken valtiovallan siirtämistä Neuvostoilte. Tämä tunnus oli oikea vallankumouksemme sillä kaudella, joka on mennyt peruuttamattomasti ohi, sanoikaamme helmikuun 27 päivästä heinäkuun 4 päivään. Nyt tämä tunnus on ilmeisesti lakannut olemasta oikea. Ellei käsitetä tätä, ei voida käsittää mitään nykyisistä päivänpolttavista kysymyksistä. Jokainen tunnus on johdettava yleensä kaikista kyseisen poliittisen tilanteen erikoisuuksista. Ja Venäjän poliittinen tilanne eroaa nyt, heinäkuun 4 päivän jälkeen, perin pohjin helmikuun 27 päivän ja heinäkuun 4 päivän välillä vallinneesta tilanteesta.

Silloin, tuona vallankumouksen nyt jo sivuutettuna kautena, valtiossa vallitsi niin sanottu „kaksoisvalta”, joka sekä aineellisesti että muodollisesti oli valtiovallan epä-määräisen ja ohimenevän tilan ilmenemismuoto. Älkäämme unohtako, että kysymys vallasta on jokaisen vallankumouksen peruskysymys.

Silloin valta oli horjuvassa tilassa. Väliaikainen hallitus ja Neuvostot jakoivat sen keskenään vapaaehtoisen sopimuksen pohjalla. Neuvostot olivat vapaiden, s.o. kaikkinaisesta ulkoapain tulevasta väkivallasta vapaiden, ja aseel-

listen työläis- ja sotilasjoukkojen edustajistoja. Aheet olivat kansan käsissä, ulkoapäin kansaan kohdistuvaa väkivaltaa ei ollut — siinä juuri oli asian *ydin*. Juuri se avasi ja turvasi koko vallankumouksen eteenpäin kehittämisen rauhallisen tien. Tunnus „kaiken vallan siirtäminen Neuvostoille” oli lähimmän askeleen, välittömästi toteutettavissa olleen askeleen tunnus tällä rauhallisella kehitystiellä. Se oli vallankumouksen rauhallisen kehityksen tunnus; helmikuun 27 päivästä heinäkuun 4 päivään tuo kehitys oli mahdollista ja tietysti toivottavintakin, mutta nyt se on kerrassaan mahdotonta.

Kaikesta päättäen eivät kaikki „kaiken vallan siirtäminen Neuvostoille” tunnuksen kannattajat ole riittävästi ajatelleet sitä, että se oli vallankumouksen rauhallisen edelleen kehittämisen tunnus. Ei vain siinä mielessä rauhallisen, ettei kukaan, ei yksikään luokka, ei ainoakaan todellinen voima olisi voinut silloin (helmikuun 27 päivästä heinäkuun 4 päivään) vastustaa eikä häiritä vallan siirtämistä Neuvostoille. Ei siinä kaikki. Rauhallinen kehitys olisi silloin ollut mahdollista jopa siinäkin mielessä, että luokkien ja puolueiden taistelu Neuvostojen *sisällä* olisi silloin voinut tapahtua kaikkein rauhallisimmin ja kivuttomimmin, jos valtiovalta kokonaisuudessaan olisi ajoissa siirtynyt Neuvostoille.

Asian viime mainittuun puoleen ei myöskään ole kiinnitetty vielä riittävästi huomiota. Neuvostot olivat luokkakokoonpanoltaan työläisten ja talonpoikain liikkeen elimiä, työläisten ja talonpoikain diktatuurin valmis muoto. Jos niillä olisi ollut koko valta, niin pikkuporvarillisten kerrosten perusheikkous, niiden perusvitsaus, luottamus kapitalisteihin, olisi tullut voitetuksi käytännössä, niiden omien toimenpiteiden tarjoama kokemus olisi arvostellut sitä. Vallassa olevien luokkien ja puolueiden vaihdos olisi voinut Neuvostojen *sisällä*, niiden yksinvallan ja kaikkivallan pohjalla, tapahtua rauhallisesti; kaikkien neuvostomielisten puolueiden yhteys joukkoihin olisi voinut pysyä edelleenkin lujana ja heikentymättömänä. Ei saa unohtaa hetkeksikään sitä, että vain tämä neuvostomielisten puolueiden vapaasti ja yhä laajemmaksi ja syvemmäksi kehittyvä mitä kiintein yhteys joukkoihin olisi voinut auttaa voittamaan rauhallisesti pikkuporvarilliset harhaluulot sovintoon pääsemisestä porvariston kanssa. Vallan siirtäminen

Neuvostoille ei sinänsä olisi muuttanut eikä olisi voinutkaan muuttaa luokkien välisiä suhteita; se ei olisi saanut mitään muutosta aikaan talonpoikaiston pikkuporvarillisuudessa. Mutta se olisi ajoissa ottanut suuren askeleen talonpoikain irrottamiseksi porvaristosta, heidän lähentämisekseen ja sitten myös yhdistämisekseen työläisiin.

Näin olisi voinut käydä, jos valta olisi aikanaan siirretty Neuvostoille. Näin olisi ollut kaikkein helpointa, edullisinta kansalle. Tämä tie olisi ollut kivuttomin, ja siksi sen puolesta piti taistella mitä tarmokkaimmin. Mutta nyt tämä taistelu, taistelu vallan siirtämisestä aikanaan Neuvostoille, on päättynyt. Rauhallinen kehitystie on tehty mahdottomaksi. On alkanut ei-rauhallinen, kaikkein tuskallisin tie.

Heinäkuun 4 päivänä tapahtunut murros onkin juuri siinä, että objektiivinen tilanne on sen jälkeen muuttunut jyrkästi. Vallan horjuva tila on päättynyt, valta on ratkaisevassa paikassa siirtynyt vastavallankumouksen käsiin. Puolueiden kehitys, eserräin ja menshevikkien pikkuporvarillisten puolueiden suhtautuessa vastavallankumouksellisiin kadetteihin sovittelevasti, on johtanut siihen, että nämä molemmat pikkuporvarilliset puolueet osoittautuivat vastavallankumouksellisen pyövelityön tosiasiallisiksi osanottajiksi ja apureiksi. Pikkuporvarien tiedoton luottamus kapitalisteihin johti ensin mainitut puoluetistelun kehityskulussa siihen, että he alkoivat tietoisesti tukea vastavallankumouksellisia. Puoluesuhteiden kehitysjakso on päättynyt. Helmikuun 27 päivänä olivat kaikki luokat yhdessä monarkiaa vastaan. Heinäkuun 4 päivän jälkeen vastavallankumouksellinen porvaristo käsi kädessä monarkistien ja mustan sotnian kanssa liitti itseensä pikkuporvarilliset eserrät ja menshevikit, osittain pelottelemalla näitä, ja luovutti tosiasiallisen valtiiovallan Cavaignacien käsiin, sotilaskoplan käsiin, joka ammuttaa tottelemattomia rintamalla ja panee toimeen bolshevikkien vainoja Pietarissa.

Tunnus vallan siirtämisestä Neuvostoille kuulostaisi nyt don-qui-jotemaisuudelta tai pilkanteolta. Tämä tunnus olisi objektiivisesti kansan pettämistä, sen saattamista siihen harhaluuloon, että Neuvostojen muka *nytkin* tarvitsisi vain tahtoa ottaa valta tai tehdä päätös saadakseen vallan, että Neuvostossa on vieläkin puolueita, jotka eivät ole tahrant

neet itseään avustamalla pyöveleitä, että ollut voitaisiin muka tehdä olemattomaksi.

Olisi mitä suurin erehdys luulla, että vallankumouksellinen proletariaatti voisi niin sanoakseni „kostoksi” eserrille ja menshevikeille siitä, että nämä ovat kannattaneet bolševikkien musertamista, sotilaiden ampumista rintamalla ja työläisten aseistariisumista, „kieltäytyä” kannattamasta heitä vastavallankumousta vastaan. Kysymyksen tällainen asettaminen merkitsisi ensinnäkin poroporvarillisten moraalikäsitteiden soveltamista proletariaattiin (sillä *asian hyväksi* proletariaatti kannattaa milloin hyvänsä suurporvaristoakin eikä ainoastaan horjuvaa pikkuporvaristoa); toiseksi — ja se on pääasia — se olisi pikkuporvarillinen yritys „moralisoimalla” hämätä asian poliittinen ydin.

Tämä asian ydin on se, että valtaa ei nyt enää voida ottaa rauhallisin keinoin. Se voidaan saada vain voittamalla ratkaisevassa taistelussa ne, jotka tällä hetkellä todella pitävät valtaa, nimittäin sotilasjuntan, Cavaignacit, jotka nojautuvat Pietariin tuotuihin taantumuksellisiin sotajoukkoihin, kadetteihin ja monarkisteihin.

Asian ydin on se, että vain vallankumoukselliset kansanjoukot voivat saada voiton näistä uusista valtiovoimien haltijoista, vain joukot, joiden liikehtimisen ehtona ei ole vain se, että niitä johtaisi proletariaatti, vaan myöskin se, että ne kääntäisivät selkänsä eserrien ja menshevikkien puolueille, jotka ovat pettäneet vallankumouksen asian.

Ken tuo politiikkaan poroporvarillista moraalialia, hän järkeilee näin: olettakaamme, että eserrät ja menshevikit tekivät „erehdyksen” kannattaessaan Cavaignaceja, jotka riisuvat aseista proletariaattia ja vallankumouksellisia rykmenttejä; mutta heille on annettava tilaisuus „korjata” erehdyksensä, ei pidä „vaikeuttaa” heille tuon „erehdyksen” korjaamista; on helpotettava pikkuporvariston kallistumista työläisten puoleen. Tuollainen järkeily olisi lapsellista naiiviutta tai yksinkertaisesti tyhmyyttä, ellei suorastaan uutta työläisten pettämistä. Sillä pikkuporvarillisten joukkojen kallistuminen työläisten puoleen olisi vain sitä ja nimenomaan sitä, että nuo joukot kääntäisivät selkänsä eserrille ja menshevikeille. „Erehdyksen” korjaamisena eserrä- ja menshevikkipuolueiden taholta voisi

nykyään olla vain se, että nuo puolueet julistaisivat Tseretelin ja Tshernovin, Danin ja Rakitnikovin pyövelien apureiksi. Sellaista „erehdyksen korjaamista” me kannatamme täydellisesti ja ehdottomasti...

Sanoimme, että vallankumouksen peruskysymys on kysymys vallasta. On lisättävä: nimenomaan vallankumoukset osoittavat meille joka askeleella sen kysymyksen hämärtämisen, *missä* on todellinen valta, osoittavat meille eron muodollisen ja reaalisen vallan välillä. Siinä juuri onkin yksi jokaisen vallankumouksen tärkeimmistä erikoisuuksista. Maalis- ja huhtikuussa 1917 ei ollut selvää, oliko reaalinen valta hallituksen vai Neuvoston käsissä.

Nyt on erittäin tärkeätä, että valveutuneet työläiset tarkastelisivat harkiten vallankumouksen peruskysymystä: kenen käsissä valtiovalta on tällä hetkellä. Ajatelkaa, millaiset ovat sen aineelliset ilmenemismuodot, älkää pitäkö fraaseja tekoina, niin te löydätte helposti vastauksen.

Valtio on ennen kaikkea aseellisten ihmisten joukko-osastoja, joilla on sellaisia aineellisia lisäkkeitä kuin vankilat, kirjoitti Friedrich Engels⁵⁹. Nykyään niitä ovat junkkarit sekä taantumukselliset kasakat, joita on varta vasten tuotu Pietariin; niitä ovat ne, jotka pitävät vankilassa Kamenevia ynnä muita; ne, jotka lakkauttivat „Pravda” lehden; jotka riisuivat aseista työläisiä ja sotaväen tietyn osan sotamiehiä; jotka ampuvat sotaväen saman tietyn osan sotamiehiä; jotka ampuvat sotaväen samaa tiettyä osaa armeijassa. Juuri nämä pyövelit ovat reaalinen valta. Tseretelit ja Tshernovit ovat ministerejä ilman valtaa, nukkeministerejä, pyövelitoimintaa tukevien puolueiden johtajia. Tämä on tosiasia. Eikä tämä tosiasia muutu miksikään, vaikkei nähtävästi Tsereteli enempää kuin Tshernovkaan henkilökohtaisesti „hyväksy” pyövelitoimintaa ja vaikka heidän lehtensä sanoutuvat arastellen irti siitä: tällainen poliittisen vaatetuksen muuttaminen ei muuta asian olemusta.

150.000 pietarilaisen valitsijan äänenkannattajan lakkauttaminen ja junkkarien toimeenpanema työmies Voinovin murha (heinäkuun 6 pnä) sen takia, että hän vei ulos kirjapainosta „Listok Pravdy” lehteä — eikö se ole pyövelitoimintaa? eikö se ole Cavaignacien työtä? Hallitus ja Neuvostot „eivät ole syyssä” siihen, sanotaan meille.

Sitä pahempi hallitukselle ja Neuvostoille, vastaamme me, sillä siinä tapauksessa ne ovat siis nolliä; ne ovat marionetteja, niillä ei ole reaalista valtaa.

Kansan on ennen kaikkea ja parhaiten tiedettävä *totuus*, tiedettävä, kenen käsissä on todellisuudessa valtiovalta. Kansalle on sanottava suora totuus: valta on Cavaignacien (Kerenskin, joidenkin kenraalien, upseerien y.m.s.) sotilasjuntalla, jota tukee porvaristo luokkana, etunenässään kadettipuolue, ja kaikki monarkistit, jotka toimivat kaikkien mustasotnialaisten sanomalehtien välityksellä, „Novoje Vremjan”, „Zhivoje Slovon” y.m. y.m. välityksellä.

Tämä valta on kukistettava. Ilman sitä kaikki fraasit taistelusta vastavallankumousta vastaan ovat tyhjiä korulauseita, „itsepetosta ja kansan pettämistä”.

Tätä valtaa tukevat nykyään sekä ministerit Tseretelit ja Tshernovit että heidän puolueensa: kansalle on tehtävä selväksi, että ne esittävät pyövelin osaa ja että näiden puolueiden täytyi väistämättömästi päätyä tähän „finaaliin” huhtikuun 21, toukokuun 5, kesäkuun 9 ja heinäkuun 4 päivänä tekemiensä „erehdysten” jälkeen, sen jälkeen, kun ne hyväksyivät hyökkäyspolitiikan, politiikan, joka ratkaisi jo ennakkolta yhdeksän kymmenesosaa Cavaignacien voitosta heinäkuussa.

Koko agitaatiotyö kansan keskuudessa on uudestijärjestettävä niin, että otetaan huomioon nimenomaan nykyisen vallankumouksen ja varsinkin heinäkuun päivien antama konkreettinen kokemus, t.s. niin, että agitaatio osoittaa selvästi kansan todellisen vihollisen, sotilaskoplan, kadetit ja mustasotnialaiset, ja että se paljastaa selvästi ne pikku-porvarilliset puolueet, eserrien ja menshevikkien puolueet, jotka ovat olleet ja ovat edelleenkin pyövelitoiminnan apureita.

Koko agitaatiotyö kansan keskuudessa on uudestijärjestettävä siten, että saadaan selitetyksi, ettei talonpojilla ole pienintäkään toivoa saada maata, niin kauan kuin ei ole kukistettu sotilaskoplan valtaa, niin kauan kuin eserrien ja menshevikkien puolueita ei ole paljastettu eikä ole riistetty niiltä kansan luottamusta. Se olisi kovin pitkälinen ja kovin vaikea prosessi kapitalistisen kehityksen „normaalisissa” oloissa, mutta sota ja taloudellinen rappio-tila jouduttavat asiaa tavattomasti. Ne ovat sellaisia

„jouduttimia”, jotka voivat kuukaudesta, jopa viikostakin tehdä vuoden veroisen.

Edellä sanottua vastaan esitettäisiin ehkä kaksi vasta-aitetta: ensinnäkin se, että ratkaisevasta taistelusta puhuminen nyt merkitsee samaa kuin kannattaa hajanaisia kapinayrityksiä, jotka auttaisivat nimenomaan vastavallankumousta; toiseksi se, että vastavallankumouksen kukistaminen merkitsee vallan siirtymistä kuitenkin Neuvostojen käsiin.

Ensimmäisen vastaväitteen johdosta me sanomme: Venäjän työläiset ovat kyllin valvutuneita ollakseen antamatta provosoida itseään esiintymään heille ilmeisen epäedullisena ajankohtana. Kapina ja vastarinta heidän taholtaan merkitsisi nyt vastavallankumouksen auttamista. Se on kiistatonta. Kiistatonta on myöskin se, että ratkaiseva taistelu on mahdollinen vasta silloin, kun joukkojen syvissä riveissä on alkanut uusi vallankumouksen nousu. Mutta ei riitä se, että puhutaan vallankumouksen noususta, sen nousukaudesta, Lännen työläisten avusta y.m.s. yleensä, on tehtävä määrätty johtopäätös menneisyydestämme, on nimenomaan otettava huomioon saamamme opetukset. Ja niiden huomioon ottaminen antaa nimenomaan tunnukseksi ratkaisevan taistelun käymisen vastavallankumousta vastaan, joka on kaapannut vallan käsiinsä.

Toisessa vastaväitteessä on niin ikään konkreettiset totuudet korvattu perin ylimalkaisella järkeilyllä. Porvarillista vastavallankumousta ei voi kukistaa mikään muu, ei minkäänlainen muu voima kuin vallankumouksellinen proletariaatti. Juuri vallankumouksellisen proletariaatin on vuoden 1917 heinäkuun kokemuksen jälkeen otettava valtiotalta itsenäisesti omiin käsiinsä — ilman sitä vallankumous *ei voi* voittaa. Valta proletariaatilla, sen tukeminen talonpoikaisköyhälistön eli puoliproletaarien taholta — siinä on ainoa ulospääsy, ja me vastasimme jo, mitkä seikat nimenomaan voivat sitä jouduttaa tavattomasti.

Tässä uudessa vallankumouksessa voi ja täytyykin syntyä Neuvostoja, mutta *ei* nykyisiä Neuvostoja, ei elimiä, jotka hierovat sovintoa porvariston kanssa, vaan porvaristonvastaisen vallankumouksellisen taistelun elimiä. Asia on niin, että me tulemme edelleenkin olemaan neuvostotyyppisen valtiorakennuksen kannalla. Kysymys ei ole nyt yleensä Neuvostoista, vaan kysymys on taistelusta

nykyistä vastavallankumousta ja *nykyisten* Neuvostojen petturuutta vastaan.

Konkreettisen korvaaminen abstraktisella on eräs kaikkein suurimpia syntejä, kaikkein vaarallisimpia syntejä vallankumouksessa. Nykyiset Neuvostot ovat luhistuneet ja kärsineet täydellisen haaksirikon sen takia, että niissä ovat olleet vallalla eserrien ja menshevikkien puolueet. Nyt tällä hetkellä nämä Neuvostot muistuttavat pässejä, jotka on viety teurastamoon, jossa niiden päät on pantu pölkylle ja ne määkyvät surkeasti. Neuvostot ovat *nyt* voimattomia ja avuttomia voittaneen ja voittavan vastavallankumouksen edessä. Tunnus vallan siirtämisestä Neuvostoille voitaisiin käsittää „yksinkertaisesti” kehotuksena vallan siirtämiseen juuri näille Neuvostoille, mutta sen sanominen, siihen kehottaminen merkitsisi nyt kansan pettämistä. Ei ole mitään vaarallisempaa kuin petos.

Helmikuun 27 päivän ja heinäkuun 4 päivän välinen kehitysjakso luokka- ja puoluetistelussa Venäjällä on päättynyt. Alkaa uusi jakso, johon eivät tule kuulumaan entiset luokat, entiset puolueet eivätkä entiset Neuvostot, vaan taistelun tulessa uusiintuneet, karaistuneet, kouliintuneet, taistelun kuluessa uudestisyntyneet luokat, puolueet ja Neuvostot. Ei pidä katsoa taakse, vaan eteenpäin. Ei pidä toimia vanhoilla, vaan uusilla, heinäkuun jälkeisillä luokka- ja puoluekategorioilla. Uuden jakson alkaessa on lähdeittävä siitä, että voitolla on porvarillinen vastavallankumous, joka on voittanut sen takia, että eserrät ja menshevikit ovat sopuilleet sen kanssa, ja jonka vain vallankumouksellinen proletariaatti voi voittaa. Tässä uudessa jaksossa tulee tietysti olemaan vielä monenlaisia vaiheita ennen vastavallankumouksen lopullista voittoa, ennen eserrien ja menshevikkien lopullista tappiota (taistelutta) sekä ennen uuden vallankumouksen uutta nousua. Mutta siitä voidaan puhua vasta myöhemmin, kun nämä vaiheet hahmottuvat kukin erikseen...

Kirjoitettu heinäkuun puolivälissä 1917

*Julkaistu vuonna 1917 VSDTP(b):n
Kronstadtin komitean kustantamana
erillisenä kirjaseana*

*Julkaistaan
kirjasean tekstin mukaan*

KIITOS RUHTINAS G. J. LVOVILJE

Väliaikaisen hallituksen entinen päämies ruhtinas G. J. Lvov on Väliaikaisen hallituksen lehtimieskomitean edustajille järjestetyllä jäähyväisvastaanotolla tehnyt arvokkaita tunnustuksia, jotka takaavat hänelle työväen kiitollisuuden.

„Maan sisäiset tapahtumat viime päivinä”, Lvov lausui, „ovat erityisesti lujittaneet optimismiani. Meidän „syvällä läpimurrollamme” Leninin rintamalla on käsittäakseni verrattomasti suurempi merkitys Venäjälle kuin saksalaisten läpimurrolla meidän lounaisella rintamallamme”.

Kuinka työläiset voisivat olla tuntematta kiitollisuutta ruhtinasta kohtaan tästä selkeästä luokkataistelun arvioinnista? Työläiset eivät ole pelkästään kiitollisia, he tulevat ottamaan oppia Lvovista.

Miten riehakkaan kaunopuheisesti ja äärettömän ulkokulmaisesti ovatkaan kaikki porvarit ja tilanherrat sekä heidän perässään laahustavat eserrät ja menshevikit pitäneet puheita „kansalaissotaa” vastaan! Katsokaa ruhtinas Lvovin arvokasta tunnustusta, niin te havaitsette, että hän arvioi mitä suurimmalla tyyneydellä Venäjän sisäistä tilannetta nimenomaan kansalaissodan kannalta. Vastavallankumouksen johtoon asetunut porvaristo on tehnyt syvän läpimurron vallankumouksellisten työläisten rintamaan,— tämä on lyhyesti sanottuna ruhtinaan tunnustusten mitätön totuus. Kaksi vihollista, kaksi vihollisleiriä, toinen on murtautunut toisen rintaman — näin ruhtinas Lvov luonnehtii Venäjän sisäisen tilanteen. Kiittäkäämme sydämellisesti ruhtinas Lvovia avomielisyydestä! Onhan hän tuhat kertaa enemmän oikeassa kuin ne hempeämieliset poroporvarit eserrien ja menshevikkien joukosta, jotka luulevat, että porvariston ja proletariaatin välinen luokkataistelu,

joka kiertämättä kärjistyy äärimmilleen vallankumouksen aikana, saattaa häipyä olemattomiin heidän kiroustensa ja manaustensa voimasta!

Kaksi vihollista, kaksi vihollisleiriä, toinen niistä on murtanut toisen rintaman — sellainen on ruhtinas Lvovin oikeaanosuva historian filosofia. Hän on oikeassa jättäessään tosiasiallisesti pois laskuista kolmannen leirin, pikkuporvariston, eserrät ja menshevikit. Tuo kolmas leiri näyttää suurelta, mutta todellisuudessa se ei kykene ratkaisemaan mitään itsenäisesti; tämä seikka on selvä järkevasti ajattelevalle ruhtinaalle, kuten se on selvä jokaiselle marxilaiselle, joka ymmärtää pikkuporvariston taloudellisen aseman, kuten se on selvä loppujen lopuksi kenelle historian opetuksia, jotka paljastavat aina pikkuporvarillisten puolueiden voimattomuuden silloin, kun porvariston ja proletariaatin välinen luokkataistelu kärjistyy.

Sisäinen luokkataistelu on sodankin aikana paljon tärkeämpi asia kuin taistelu ulkoista vihollista vastaan — mitä kaikkia törkeitä herjauksia ovatkaan suur- ja pikkuporvariston edustajat syytäneet bolshevikkien niskaan sen vuoksi, että bolshevikit tunnustavat tämän totuuden! Lukemattomat „yhtenäisyydestä”, „vallankumouksellisesta demokratiasta” y.m. y.m.s. lavertelevat paljon lupailevien lauseparsien harrastajat ovat jos millä tavoin yrittäneet sanoutua siitä irti!

Mutta kun koitti vakava, ratkaiseva hetki, niin ruhtinas Lvov tunnusti tämän totuuden oitis ja kokonaisuudessaan, julisti avoimesti, että „voitto” maan sisäisestä luokkavihollisesta on tärkeämpi kuin tilanne ulkoista vihollista vastaan käytävän taistelun rintamalla. Kiistämätön totuus. Hyödyllinen totuus. Työläiset tulevat olemaan hyvin kiitollisia ruhtinas Lvoville sen tunnustamisesta, sen mieleenpalauttamisesta, sen levittämisestä. Ja osoittaakseen kiitollisuuttaan ruhtinaalle työläiset tulevat pyrkimään puoluekantaisilla ponnistuksillaan siihen, että mitä laajimmat työtätekevien ja riistettyjen joukot ymmärtäisivät ja omaksuisivat hyvin tämän totuuden. Mikään ei ole niin suureksi hyödyksi työväenluokalle sen taistelussa vapautumisensa puolesta kuin tämä totuus.

Missä ilmenee se „läpimurto” kansalaissodan rintamalla, jonka vuoksi ruhtinas Lvov niin kovin riemuitsee? Tämän

kysymyksen tarkasteluun on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta työväki voisi ottaa kunnolla oppia Lvovista.

„Läpimurto” sisällissodan „rintamalla” ilmeni tällä kertaa ensinnäkin siinä, että porvaristo syyti luokkavihollistensa, bolshevikkien niskaan merellisen lokaa ja parjauksia, osoittaen tässä mitä halpamaisimmassa ja likaisimmassa poliittisten vastustajain parjaamisessa ennen kuulumatonta itsepintaisuutta. Tämä oli luvalla sanoen „aatteellista valmistelua” „läpimurron suorittamiseen luokkataistelun rintamalla”.

Toiseksi, aineellinen, asian ydintä koskeva „läpimurto” ilmeni vihamielisten poliittisten virtausten edustajain vangitsemisina, siinä, että heidät julistettiin lainsuojattomiksi, osa heistä surmattiin kadulla ilman oikeudenkäyntiä (Voinovin murha heinäkuun 6 päivänä sen takia, että hän oli tuonut ulos „Pravdan” kirjapainosta sen julkaisuja), niille kuuluvien sanomalehtien lakkauttamisina, työläisten ja vallankumouksellisten sotilaiden aseistariisumisena.

Kas sitä on „läpimurto luokkasodan rintamalla”. Työläisten on syytä miettiä tätä asiaa perinpohjin kyetäkseen soveltamaan sitä porvaristoon, kun aika koittaa.

Proletariaatti ei milloinkaan turvaudu parjaukseen. Se lakkauttaa porvariston sanomalehdet julistaen suoraan, laissa, hallituksen nimissä annetulla määräyksellä, että kapitalistit ja heidän puolustajansa ovat kansan vihollisia. Porvaristo meidän vihollisemme, hallituksen persoonassa ja pikkuporvaristo Neuvostojen persoonassa eivät rohkene hiiskahtaakaan suoraan ja avoimesti „Pravdan” lakkauttamisesta, sen lakkauttamisen syistä. Proletariaatti ei tule käyttämään aseenaan parjauksia, vaan totuuden sanaa. Se sanoo talonpojille ja koko kansalle totuuden porvarillisista lehdistä ja niiden lakkauttamisen välttämättömyydestä.

Toisin kuin pikkuporvariston lavertelijat, eserrät ja menshevikit, proletariaatti tulee tietämään varmasti, mitä on käytännössä luokkataistelun „rintaman läpimurto”, vihollisen vaarattomaksi tekeminen, riistäjien vaarattomaksi tekeminen. Ruhtinas Lvov auttoi proletariaattia tajuamaan tämän totuuden. Kiittäkäämme ruhtinas Lvovia.

PERUSTUSLAILLISUUSILLUUSIOISTA ⁶⁰

Perustuslaillisuusilluusioiksi sanotaan sitä poliittista harhakäsitystä, kun ihmiset luulevat, että on olemassa normaali, oikeudellinen, kunnollinen, lakiin pohjautuva, lyhyemmin sanoen „perustuslaillinen” järjestys, vaikkei sitä todellisuudessa ole olemassa. Ensi silmäykseltä voi näyttää siltä, että nykypäivien Venäjällä, heinäkuussa 1917, kun ei ole laadittu vielä mitään perustuslakia, ei voi olla puhettakaan perustuslaillisuusilluusioiden syntymisestä. Mutta siinä erehdytään pahasti. Venäjän nykyisessä poliittisessa tilanteessa on merkittävintä se, että tavattoman laajat väestön joukot ovat joutuneet perustuslaillisuusilluusioiden valtaan. Ellei tätä ymmärretä, ei Venäjän nykyisestä poliittisesta tilanteesta voida ymmärtää mitään. Ainoatakaan taktillista tehtävää ei voida asettaa nykypäivien Venäjällä oikein, ellei aseteta keskeisimmäksi tehtäväksi perustuslaillisuusilluusioiden järjestelmällistä ja säälimätöntä paljastamista, niiden kaikkien alkujuurten paljastamista, oikean poliittisen perspektiivin palauttamista.

Ottakaamme kolme nykyisille perustuslaillisuusilluusioille tyypillisintä mielipidettä ja tarkastelkaamme niitä yksityiskohtaisemmin.

Ensimmäinen mielipide: maamme elää Perustavan kokouksen aattoa; sen vuoksi kaikella, mitä nykyään tapahtuu, on väliaikainen, ohimenevä, ei kovinkaan oleellinen, mitään ratkaisematon luonne, Perustava kokous ratkaisee pian kaiken uudelleen, järjestää kaiken lopullisesti. Toinen mielipide: tietyillä puolueilla, esim. eserrillä tai menshevikeillä tahi niiden liitolla, on puolellaan ilmeinen

ja varma enemmistö kansan keskuudessa tai „vaikutusvaltaisimmissa” laitoksissa, kuten Neuvostoissa; sen vuoksi näiden puolueiden, näiden laitosten tahtoa, kuten yleensäkin kansan enemmistön tahtoa ei voida sivuuttaa ja vielä vähemmän loukata tasavaltaisella, demokraattisella, vallankumouksellisella Venäjällä. Kolmas mielipide: *tietty toimenpide*, esim. „Pravda” lehden lakkauttaminen, ei ole saanut Väliaikaiselta hallitukselta eikä Neuvostoilta-kaan laillistusta; sen vuoksi se on ainoastaan episodi, satunnainen ilmiö eikä sitä millään muotoa voida pitää minään ratkaisevana tekijänä.

Siirtykäämme nyt tarkastelemaan kutakin mielipidettä erikseen.

I

Väliaikainen hallitus lupasi jo silloin, kun se oli vielä ensimmäisessä kokoonpanossaan, kutsua koolle Perustavan kokouksen. Se totesi, että sen päätehtävänä oli maan asioiden vieminen niin pitkälle, että Perustava kokous saadaan koolle. Toisessa kokoonpanossaan Väliaikainen hallitus määräsi Perustavan kokouksen koollekutsumisajan syyskuun 30 päiväksi. Kolmannessa kokoonpanossaan, heinäkuun 4 päivän jälkeen, Väliaikainen hallitus vahvisti tämän määräajan mitä juhlallisimmin.

Ja kuitenkin voidaan lyödä vetoa 99 yhtä vastaan, ettei Perustavaa kokousta kutsuta koolle tuona määräaikana. Ja jos kutsutaankin määräaikana, niin voidaan taaskin lyödä vetoa 99 yhtä vastaan, että se tulee olemaan aivan yhtä voimaton ja mitätön, kuin oli ensimmäinen Duuma,— siihen asti kunnes toinen vallankumous voittaa Venäjällä. Tullakseen vakuuttuneeksi tästä ei tarvitse muuta kuin kääntää huomionsa vaikkapa hetkeksi pois siitä fraasien, lupausten ja jokapäiväisten pikkuasiain melskeestä, joka tukkii järjenjuoksun, ja syventyä tarkastelemaan yhteiskuntaelämän kaikkimääräävää perusilmiötä, luokkataistelua.

On selvää, että porvaristo Venäjällä on mitä kiinteimmin sulautunut yhteen tilanherrojen kanssa. Koko lehdistö, kaikki vaalit, kadettipuolueen ja sitä oikeistolaisempien puolueiden koko politiikka, kaikki puheet „kiinnostuneiden” henkilöiden „kokouksissa” todistavat sitä. Por-

varisto ymmärtää erinomaisesti sen, mitä pikkuporvarilliset lavertelijat eserrien ja „vasemmisto”-menshevikkien joukosta eivät ymmärrä, nimittäin että Venäjällä *ei voida* lakkauttaa maan yksityisomistusta ja lisäksi vielä lunastusmaksuitta ilman jättiläismäistä talouselämän vallankumousta, ilman pankkien ottamista yleiskansalliseen valvontaan, ilman syndikaattien kansallistamista, ilman useita mitä säälimättömimpiä pääomaa vastaan suunnattuja vallankumouksellisia toimenpiteitä. Porvaristo ymmärtää tämän erinomaisesti. Ja samalla se ei voi olla tietämättä, näkemättä, tuntematta, että Venäjän talonpoikain valtaenemmistö ei ainoastaan kannata nyt tilanherrain maiden konfiskointia, vaan myös osoittautuu huomattavasti vasemmistolaisemmaksi kuin Tshernov. Sillä porvaristo tietää enemmän kuin me, niin siitä, miten monta osittaismyönnytystä Tshernov teki sille vaikkapa toukokuun 6 ja heinäkuun 2 päivän välisenä aikana kysymyksissä, jotka koskevat talonpoikain erilaisten vaatimusten jarruttamista ja tyypistämistä, kuin siitäkin, miten paljon vaivaa maksoi *oikeisto*eserrielle (eserräthän pitävät Tshernovia „keskustana”!) talonpoikain „tyynnyttely” ja ruokkiminen lupauksilla talonpoikien edustajakokouksessa ja talonpoikien edustajain Yleisvenäläisen Neuvoston Toimeenpaneavassa komiteassa.

Porvaristo eroaa pikkuporvaristosta siinä, että se on oman taloudellisen ja poliittisen kokemuksensa pohjalla oppinut käsittämään „järjestyksen” (s.o. joukkojen orjuutuksen) säilymisen ehdot kapitalistisen järjestelmän vallitessa. Porvarit ovat liikemiehiä, suurisuuntaisen kaupallisen laskelmoinnin miehiä, jotka ovat tottuneet käsittelemään myös politiikan kysymyksiä puhtaasti liikemiesmäiseen tapaan, suhtautuen epäilevästi sanoihin, osaten tarttua härkää sarvista.

Perustavan kokouksen enemmistö nykyisellä Venäjällä tulee kuulumaan eserriä vasemmistolaisemmille talonpojille. Sen porvaristo tietää. Tietäen tämän se ei voi olla toimimatta mitä päättäväisimmin Perustavan kokouksen pikaista koollekutsumista vastaan. Imperialistisen sodan käyminen Nikolai II:n solmimien salaisten sopimusten hengessä, tilanherrain maanomistuksen tai lunastusmaksujen puolustaminen,— kaikki tämä on Perustavan kokouksen aikana mahdotonta tahi äärettömän vaikeaa. Sota ei odota.

Luokkataistelu ei odota. Lyhytkin ajanjakso, helmikuun 28 päivästä huhtikuun 21 päivään, on osoittanut sen havainnollisesti.

Aivan vallankumouksen alusta lähtien hahmottui kaksi mielipidettä Perustavaan kokoukseen nähden. Eserrät ja menshevikit, ollen perustuslaillisuusillusioiden vallassa, suhtautuivat asiaan herkkäuskoisesti kuin pikkuporvari, joka ei halua tietää mitään luokkataistelusta: Perustava kokous on julistettu, Perustava kokous kokoontuu ja sillä hyvä! Mitä siihen lisätään, se on pahasta! Bolshevikit taas sanoivat: Perustavan kokouksen koollekutsuminen ja menestys voidaan turvata vain sikäli, mikäli Neuvostojen voima ja valta lujittuu. Menshevikit ja eserrät panivat pääpainon juridiseen toimitukseen: julistamiseen, lupaamiseen, julistukseen Perustavan kokouksen koollekutsumisesta. Bolshevikit panivat pääpainon luokkataisteluun: jos Neuvostot voittavat, niin Perustavan kokouksen koollekutsuminen on turvattu, elleivät ne voita, se ei ole turvattu.

Niin sitten tapahtuikin. Porvaristo kävi koko ajan milloin salattua, milloin avointa, mutta jatkuvaa, herkeämätöntä taistelua Perustavan kokouksen koollekutsumista vastaan. Tämä taistelu ilmeni haluna pitkittää sen koollekutsumista sodan loppuun saakka. Tämä taistelu ilmeni siinä, että Perustavan kokouksen koollekutsumispäivän määräämistä lykättiin monta kertaa. Kun vihdoinkin kesäkuun 18 päivän jälkeen, toista kuukautta kokoomusministeristön muodostamisesta, Perustavan kokouksen kokoontumispäivä lopulta määrättiin, niin moskovalainen porvarilehti julisti, että se oli tehty bolshevikkien agitaation vaikutuksesta. „Pravdassa” on julkaistu sanatarkka lainaus tuosta lehdestä.

Heinäkuun 4 päivän jälkeen, kun eserrien ja menshevikkien palvelusalttius ja säikkyneisyys olivat tuottaneet „voiton” vastavallankumoukselle, vilahti „Retshissä” lyhykäinen, mutta erittäin merkillepantava sanonta: Perustavan kokouksen „pikainen” koollekutsuminen „on mahdotonta”!! Ja heinäkuun 16 päivänä ilmestyi „Volja Narodassa” ja „Russkaja Voljassa” uutinen, että kadetit vaativat Perustavan kokouksen koollekutsumisen lykkäämistä sillä verukkeella, että sitä „on mahdoton” kutsua koolle niin „lyhyen” ajan sisällä, ja vastavallankumouksen edessä lakeijana hyöriä menshevikki Tsereteli suostuu jo,

saman uutisen mukaan, lykkäykseen marraskuun 20 päivään saakka!

Epäilemättä moinen uutinen on voinut livahtaa julkisuu-teen vain vastoin porvariston tahtoa. Tällaiset „paljastukset” ovat sille epäedullisia. Mutta — naskalia et piilota pussiin. Heinäkuun 4 päivän jälkeen riehaantunut vastavallankumous lörpöttelee toisinaan liikaa. Heti ensimmäistä vastavallankumouksellisen porvariston suorittamaa vallan anastusta heinäkuun 4 päivän jälkeen seuraa viipymättä toimenpide (ja erittäin vakava toimenpide) Perustavan kokouksen koollekutsumista *vastaan*.

Tämä on tosiasia. Ja tämä tosiasia paljastaa perustuslaillisuusilluusioiden koko ontouden. Ilman uutta vallankumousta Venäjällä, ilman vastavallankumouksellisen porvariston (ensi kädessä kadettien) vallan kukistamista, ilman että kansa kieltää luottamuksensa eserrien ja menshevikkien puolueilta, jotka pyrkivät sovintoon porvariston kanssa, Perustava kokous joko jää kokonaan kutsu-matta koolle tahi se muodostuu „Frankfurtin juttutuvaksi”⁶¹, voimattomaksi, mihinkään kykenemättömäksi kokoelmaksi pikkuporvareita, jotka ovat silmittömästi säikähtäneet sotaa sekä mahdollista „vallan boikottausta” porvariston taholta ja heittelehtivät avuttomina puolelta toiselle, yrityksistä hallita ilman porvaristoa — pelkoon, etteivät he selviydykään ilman porvaristoa.

Kysymys Perustavasta kokouksesta liittyy *alistet-tuna* kysymykseen porvariston ja proletariaatin välisen luokkataistelun kulusta ja lopputuloksesta. Muistaakseni „Rabotshaja Gazeta” leuhkasi kerran, että Perustavasta kokouksesta muodostuu konventti. Tämä on eräs malliesimerkki siitä tyhjästä, surkuteltavasta, halveksittavasta kerskailusta, jota vastavallankumouksellisen porvariston menshevistiset lakeijat meillä harjoittavat. Välttyäkseen muodostumasta „Frankfurtin juttutuvaksi” tai ensimmäiseksi Duumaksi, voidakseen muodostua konventiksi on rohjettava, osattava ja jaksettava antaa armottomia iskuja vastavallankumoukselle, eikä hierottava sovintoa sen kanssa. Sitä varten täytyy vallan olla kyseisen aikakauden edistyneimmällä, päättäväisimmällä, vallankumouksellisimmalla luokalla. Sitä varten on tarpeen, että kaikki kaupunkilais- ja maalaisköyhälistön (puoliproletaarien) joukot antavat tälle luokalle tukensa. Sitä varten on armotta

nujerrettava vastavallankumouksellinen porvaristo, s.o. kadetit ja armeijan ylin johto ennen kaikkea. Tällaiset ovat konventin reaaliset, luokkapohjalle rakentuvat, aineelliset edellytykset. Ei tarvitse muuta kuin luetella selvästi ja täsmällisesti nämä edellytykset käsittääkseen, kuinka naurettavaa on „Rabotshaja Gazetan” kerskailu, kuinka äärettömän tyhmiä ovat eserrien ja menshevikkien perustuslaillisuusilluusiot Perustavasta kokouksesta nykyisellä Venäjällä.

II

Ruoskiessaan vuoden 1848 pikkuporvarillisia „sosialidemokraatteja” Marx tuomitsi erityisen ankarasti heidän hillittömän sanahelinänsä „kansasta” ja kansan enemmistöstä yleensä⁶². On paikallaan muistaa nimenomaan tämä seikka, kun tarkastellaan toista mielipidettä, kun eritellään „enemmistöä” koskevia perustuslaillisuusilluutioita.

Jotta enemmistö voisi todella päättää asioista valtakunnassa, tarvitaan tiettyjä reaalisia edellytyksiä, nimittäin: on pystytettävä vankasti sellainen valtiojärjestys, sellainen valtiovalta, joka antaisi mahdollisuuden ratkaista asiat enemmistön tahdon mukaisesti ja turvaisi tämän mahdollisuuden muuttamisen todellisuudeksi. Tämä yhdeltä puolen. Toiselta puolen on välttämätöntä, että tämä enemmistö luokkakokoonpanonsa puolesta, niiden tai näiden tähän enemmistöön kuuluvien (ja sen ulkopuolella olevien) luokkien keskinäisen suhteen puolesta *kykenisi* yksimielisesti ja menestyksellisesti kuljettamaan valtiolaivaa. Jokaiselle marxilaiselle on selvää, että nämä kaksi reaalista edellytystä näyttelevät ratkaisevaa osaa kysymyksessä kansan enemmistöstä ja valtakunnan asiain sujumisesta tämän enemmistön tahdon mukaisesti. Ja kuitenkin eserrien ja menshevikkien koko poliittinen kirjallisuus ja vielä enemmän heidän koko poliittinen menettelynsä paljastaa sen, etteivät he ymmärrä ollenkaan näitä edellytyksiä.

Jos poliittinen valta on valtakunnassa sellaisen luokan käsissä, jonka edut käyvät yhteen enemmistön etujen kanssa, niin silloin valtakunnan hallinta todella enemmistön tahdon mukaisesti on mahdollinen. Jos taas poliittinen valta on luokalla, jonka edut käyvät ristiin enemmistön etujen kanssa, niin kaikkinaisen enemmistöperiaatteen mukainen hallinta muuttuu silloin välttämättä petkutuk-

seksi tai tämän enemmistön polkemiseksi. Mikä porvarillinen tasavalta tahansa tarjoaa meille siitä satoja ja tuhansia esimerkkejä. Venäjällä porvaristo on vallassa sekä talouselämässä että poliittisesti. Sen edut, varsinkin imperialistisen sodan aikana, käyvät jyrkästi ristiin enemmistön etujen kanssa. Siksi koko kysymyksen ydin, jos kysymys asetellaan materialistisesti, marxilaisesti eikä muodollisen juridisesti, on tämän ristiriidan paljastamisessa, taistelussa porvariston harjoittamaa joukkojen petkutusta vastaan.

Meikäläiset eserrät ja menshevikit ovat päinvastoin täysin todistaneet ja osoittaneet, että he ovat todellisuudessa porvariston välikappaleita joukkojen („enemmistön”) pettämässä, tuon petoksen toimeenpanijoita ja edesauttajia. Olivatpa erillisten eserrien ja menshevikkien kasvot kuinka vilpittömät tahansa, heidän poliittiset perusaatteensa — että muka voidaan päästä eroon imperialistisesta sodasta ja saada „rauha ilman aluevaltauksia ja sotakorvauksia” ilman proletariaatin diktatuuria ja sosialismin voittoa, että muka maan siirtyminen kansalle ilman lunastusmaksuja sekä kansan etujen mukainen tuotannon „valvonta” olisivat mahdollisia ilman tuota samaa edellytystä, — nämä eserrien ja menshevikkien poliittiset (ja tietysti myös taloudelliset) perusaatteet ovat objektiivisesti ottaen juuri pikkuporvarillista itsepetosta tai, mikä merkitsee samaa, porvariston harjoittamaa joukkojen („enemmistön”) pettämistä.

Tämä on meidän ensimmäinen ja tärkein „korjauksemme” siihen, miten pikkuporvarilliset demokraatit, lousisblancilaiseen tyyppiin kuuluvat sosialistit, eserrät ja menshevikit asettavat kysymyksen enemmistöstä: mitä todellista arvoa on „enemmistöllä”, jos enemmistö sinänsä on vain muodollinen seikka, kun taas aineellisesti, todellisuudessa, tämä enemmistö on sellaisten puolueiden enemmistö, jotka auttavat käytännössä porvaristoa juuri saman enemmistön pettämässä?

Ja tietenkin — tässä tulemme toiseen „korjaukseen”, toiseen edellä mainituista pääseikoista — tietenkin tämä petos voidaan ymmärtää oikein ainoastaan, jos otetaan selvä sen luokkasyistä ja luokkamerkityksestä. Se ei ole henkilökohtaista petosta, se ei ole „huijausta” (karkeasti sanoen), se on harhaan johtava aate, joka juontuu luokan

taloudellisesta asemasta. Pikkuporvari on sellaisessa taloudellisessa asemassa, hänen elinehtonsa ovat sellaiset, että hän ei voi olla joutumatta harhateille, hän kallistuu tahtomattaan ja vastustamattomasti milloin porvariston, milloin proletariaatin puoleen. *Taloudellisesti* hänellä *ei* voi olla itsenäistä „linjaa”.

Hänen menneisyytensä vetää häntä porvariston puoleen ja hänen tulevaisuutensa vetää proletariaatin puoleen. Hänen järkensä kallistuu viime mainitun puoleen ja hänen ennakkoluulonsa (kuten Marxin tunnettu sanonta kuuluu) kallistuu edellisen puoleen. Jotta kansan enemmistö voisi tulla todelliseksi enemmistöksi valtion hallinnassa, enemmistön etujen todelliseksi palvelijaksi, sen oikeuksien todelliseksi suojaksi ja niin edelleen, tarvitaan määrättyä luokkaedellytystä. Tänä edellytyksenä on pikkuporvariston enemmistön liittyminen, ainakin ratkaisevalla hetkellä ja ratkaisevassa paikassa, vallankumoukselliseen proletariaattiin.

Ilman tätä edellytystä enemmistö on kuvitelma, joka voi kestää jonkin aikaa, loistaa, väлкеhtiä, olla äänessä, kasata laakereita, mutta joka kuitenkin on ehdottoman väistämättömästi tuomittu luhistumaan. Juuri sellainen oli, sivumennen sanoen, se eserrien ja menshevikkien hankkiman enemmistön luhistuminen, joka tapahtui Venäjän vallankumouksessa vuoden 1917 heinäkuussa.

Edelleen. Vallankumous eroaakin valtakunnan asiain „tavallisesta” olotilasta juuri siinä, että valtioelämän kiistakysymykset ratkaisee silloin välittömästi luokkien taistelu ja joukkojen taistelu kehittyen niiden aseelliseen taisteluun saakka. Toisin ei voi ollakaan, kun kerran joukot ovat vapaita ja aseissa. Tästä perustosiasta seuraa, että vallankumouksellisena aikana ei riitä pelkkä „enemmistön tahdon” selville saaminen, ei, vaan on *osoittauttava voimakkaammaksi* ratkaisevalla hetkellä ja ratkaisevassa paikassa, on *voitettava*. Ensin keskiajalla ollut Saksan „talonpoikaissota” ja edelleen kaikki suuret vallankumoukselliset liikkeet ja aikakaudet aina vuosiin 1848 ja 1871, aina vuoteen 1905 asti tarjoavat lukemattomia esimerkkejä siitä, kuinka paremmin järjestäytynyt, paremmin valveutunut, paremmin aseistettu vähemmistö on sanellut oman tahtonsa enemmistölle, on voittanut sen.

Fr. Engels tähdensi erityisesti sitä kokemuksen antamaa opetusta, joka on tietyssä määrin yhteistä XVI vuosisadan talonpoikaiskapinalle ja vuoden 1848 vallankumoukselle Saksassa, nimittäin esiintymisten hajanaisuutta, keskityksen puuttumista sorretuilta joukoilta, mikä johtui niiden pikkuporvarillisista elinoloista⁶³. Ja tarkastellessamme asiaa tältä puolelta päädymme samaan johtopäätökseen: yksinkertainen pikkuporvarillisten joukkojen enemmistö ei vielä ratkaise eikä voi ratkaista mitään, sillä järjestäytyneisyys, joukkoesiintymisten poliittinen määrätietoisuus, niiden keskitys (joka on välttämätön voiton turvaamiseksi), kaikki tämä on maaseudun miljoonien hajalleen siroteltujen pikkuisäntien saavutettavissa *vain* siinä tapauksessa, että joko porvaristo tai proletariaatti asettuu johtamaan heitä.

Viime kädessä yhteiskuntaelämän kysymykset ratkaisee, kuten tunnettua, luokkataistelu kaikkein jyrkimmässä,ärkevimmässä muodossaan, nimenomaan kansalaissodan muodossa. Ja tässä sodassa, kuten yleensä jokaisessa sodassa, ratkaisee talouselämä — tämäkin on tunnettu tosiasia, jota ei kukaan yritä periaatteessa kiistää. On mitä suurimmassa määrin kuvaavaa ja merkillepantavaa, että niin eserrät kuin menshevikitkään, jotka „periaatteessa” eivät kiellä tätä tosiasiaa ja oivaltavat erinomaisesti nykyisen Venäjän kapitalistisen luonteen, eivät rohkene katsoa totuutta kylmästi silmiin. He pelkäävät tunnustaa totuutta, nimenomaan sitä, että jokainen kapitalistinen maa, muun muassa Venäjä, jakautuu pääasiallisesti kolmeen tärkeimpään perusvoimaan: porvaristoon, pikkuporvaristoon ja proletariaattiin. Ensimmäisestä ja kolmannelle puhuvat kaikki, niiden olemassaolon tunnustaa jokainen. Toisen — siis lukumäärältään juuri *enemmistön!* — merkitystä ei tahdota tunnustaa selvästi, ei taloudelliselta, ei poliittiselta eikä sotilaalliseltakaan näkökannalta.

Totuus on karvas pala — siinä selitys siihen, että eserrät ja menshevikit pelkäävät itsetutkistelua.

III

Silloin kun ryhdyimme laatimaan tätä kirjoitelmaa, „Pravdan” lakkauttaminen oli vain „satunnainen” tapaus, jota valtiotalta ei vielä ollut vahvistanut. Nyt, heinäkuun

16 päivän jälkeen, tuo valta on lakkauttanut „Pravdan” virallisesti.

Tämä lakkautus, jos katsomme sitä historian näkökulmasta, yhtenä kokonaisuutena, tämän toimenpiteen valmistelun ja täytäntöönpanon kaikissa vaiheissa, valottaa erittäin kirikkaasti „perustuslain olemusta” Venäjällä ja perustuslaillisuusilluusioiden vaarallisuutta.

Tiedetään, että kadettipuolue, jonka johdossa ovat Miljukov ja „Retsh” lehti, on jo huhtikuusta lähtien vaatinut vainotoimenpiteitä bolshevikkeja vastaan. Tämä vainotoimenpiteiden vaatiminen mitä erilaisimmissa muodoissa, alkaen „Retshin” „valtiollisista” artikkeleista ja päätyen moneen kertaan toistettuihin Miljukovin huudahduksiin „pitää vangita” (Lenin ja muut bolshevikit), on ollut valtakumouksessa kadettien poliittisen ohjelman tärkeimpiä, ellei kaikkein tärkein osa.

Kadettipuolue oli järjestelmällisesti, horjumatta ja herkeämättä vaatinut vainotoimenpiteitä bolshevikkeja vastaan jo kauan ennen kuin Aleksinski ja kumpp. keksivät ja sepittivät kesä- ja heinäkuussa halpamaisen parhaavan syytöksen vakoilusta saksalaisten hyväksi ja saksalaisten rahojen vastaanottamisesta, jo kauan ennen yhtä parhaavaa, yleisesti tunnettuja tosiasioita ja julkaistuja asiakirjoja vastaan sotivaa syytöstä „aseellisesta kumousyrityksestä” tai „kapinoimisesta”. Kun tämä vaatimus on nyt toteutettu, niin mitä oikeastaan pitääkään ajatella niiden henkilöiden rehellisyydestä tai käsityskyvystä, jotka unohtavat tai ovat unohtavanaan tämän vaatimuksen todellisen luokka- ja puoluealkulähteen? Kuinka sellaista voitaisiin olla nimittämättä mitä törkeimmäksi väärennykseksi tai politiikassa uskomattomaksi tylsäjärkisyydeksi, kun eserrät ja menshevikit yrittävät nyt esittää asian siten, että he muka uskovat bolshevikkien vainoamisen „satunnaiseen” tai „erityiseen”, heinäkuun 4 päivänä ilmaantuneeseen „aiheeseen”? Tottahan toki on olemassa raja kiistämättömien historiallisten tosiasioiden vääristelylläkin!

Ei tarvitse muuta kuin verrata huhtikuun 20—21 ja heinäkuun 3—4 päivien liikehtimisiä toisiinsa vakuuttuakseen heti niiden yhtäläisestä luonteesta: joukkojen tyytymättömyyden, kärsimättömyyden ja suuttumuksen alkuvoimainen purkaus, provokatoriset laukaukset oikealta, kuolonuhrit Nevskillä, porvariston ja eritoten kadettien par-

jausulvonta, että muka „leniniläiset ampuivat Nevskillä”, äärimmäinen vihamielisyys ja taistelun kärjistyminen proletaarijoukkojen ja porvariston välillä, pikkuporvarillisten puolueiden, eserrien ja menshevikkien, täydellinen hämminki, suunnaton häilyväisyys niiden politiikassa ja kysymyksessä valtiovallasta yleensä,— kaikki nämä objektiiviset tosiasiat luonnehtivat kumpaakin liikettä. Ja kesäkuun 9—10 ja 18 päivä tarjoavat aivan samanlaisen kuvan luokkakannalta katsottuna, joskin toisessa muodossa.

Tapahtumain kulku on päivänselvä: yhä voimakkaampi joukkojen tyytymättömyyden, kärsimättömyyden ja suuttumuksen kasvu, yhä voimakkaampi taistelun kärjistyminen proletariaatin ja porvariston välillä, varsinkin vaikutusvallasta pikkuporvarillisiin joukkoihin, ja sen yhteydessä kaksi mitä merkittävintä historiallista tapahtumaa, jotka valmistelivat eserrien ja menshevikkien joutumisen riippuvaisiksi vastavallankumouksellisista kadeteista. Nämä tapahtumat olivat: toukokuun 6 päivän kokoomusministeristö, jossa eserrät ja menshevikit osoittautuivat porvariston apureiksi sotkeutuen yhä pahemmin sovitteluihin ja lehmäkauppoihin sen kanssa, tuhansiin sille tehtyihin „palveluksiin”, välttämättömpien vallankumouksellisten toimenpiteiden viivytykseen, ja sitten hyökkäys rintamalla. Hyökkäys merkitsi kiertämättömästi imperialistisen sodan puhkeamista uuteen liekkiin, imperialistisen porvariston vaikutuksen, arvovallan, osuuden jättiläismäistä kasvua, mitä laajamittaisinta shovinismin leviämistä joukkoihin ja lopuksi — last but not least (viimeksi järjestyksessä, mutta ei merkitykseltään) — vallan, ensin sotilaallisen ja sitten myös yleensä valtiollisen vallan siirtämistä armeijan vastavallankumouksellisen ylijohdon käsiin.

Tällainen on historiallisten tapahtumien kulku, joka syvensi ja kärjisti luokkaristiriitoja huhtikuun 20—21 ja heinäkuun 3—4 päivien välisenä aikana ja jonka ansiosta vastavallankumouksellinen porvaristo toteutti heinäkuun 4 päivän jälkeen sen, mikä oli hahmottunut jo huhtikuun 20—21 päivän aikoina täysin selvästi sen ohjelmana ja taktiikkana, sen lähimpänä tavoitteena ja sen „puhtaina” keinoina, joilla tämä tavoite oli määrä saavuttaa.

Ei ole mitään sen sisällyksettömämpää historian kannalta katsoen, ei mitään sen surkeampaa teoreettisesti ja naurettavampaa käytännöllisesti kuin heinäkuun 4 päivän

johdosta alkanut poroporvarillinen ruikutus (jota, sivumennen sanoen, myös L. Martov toistelee), että bolshevikkien „onnistui” tuottaa tappio itselleen, että siihen oli syynä heidän „seikkailuhalunsa” ja niin edelleen ja niin pois päin. Koko tuo ruikutus, koko tuo järkeily, että „ei olisi pitänyt” osallistua (yrityksiin antaa mitä oikeutetuimmalle joukkojen tyytymättömyyden ja suuttumuksen ilmaukselle „rauhallinen ja järjestynyt” luonne!), on joko luopuruutta, jos otetaan lähtökohdaksi bolshevikit, tahi pikkuporvarin tavanomaisen säikkyneisyyden ja sekavuuden tavanomainen ilmaus. Todellisuudessa heinäkuun 3—4 päivän liike kasvoi huhtikuun 20—21 päivän liikkeestä ja sen jälkeen yhtä kiertämättömästi kuin kesän tulo seuraa kevään jälkeä. Proletaarisen puolueen ehdottomana velvollisuutena oli pysyä joukkojen mukana, yrittää antaa niiden oikeuteuille esiintymisille mahdollisimman rauhallinen ja järjestynyt luonne eikä väistyä syrjään, eikä pestä Pilatuksen tavoin käsiään sillä pedanttisella perusteella, että joukot eivät ole järjestäytyneet viimeistä miestä myöten ja että niiden liikehtimisessä sattuu hillittömyyksiä (ikään kuin huhtikuun 20—21 päivänä ei olisi sattunut hillittömyyksiä! ikään kuin mikään oleellinen joukkoliike historiassa olisi sujunut ilman hillittömyyksiä!).

Bolshevikkien tappio heinäkuun 4 päivän jälkeen taas johtui historiallisella väistämättömyydellä koko siihenastisesta tapahtumain kulusta nimenomaan sen takia, että pikkuporvarilliset joukot ja niiden johtajat, eserrät ja menshevikit, eivät huhtikuun 20—21 päivän aikoihin vielä olleet sitoneet itseään hyökkäyksellä, eivät vielä olleet sotkeutuneet „kokoomusministeristössä” lehmäkauppoihin porvariston kanssa, mutta heinäkuun 4 päivään mennessä ne olivat siinä määrin sotkeutuneet ja sitoneet itsensä, etteivät voineet olla luisumatta yhteistyöhön (vainotoimenpiteissä, parjauksissa, pyövelinteoissa) vastavallankumouksellisten kadettien kanssa. Eserrät ja menshevikit suistuivat heinäkuun 4 päivänä lopullisesti vastavallankumouksellisuuden likakaivoon, koska he olivat luisuneet vastustamattomasti sitä kohti touko- ja kesäkuussa, ollessaan kokoomusministeristössä ja antaessaan hyväksymisensä hyökkäyspolitiikalle.

Olemme nähtävästi poikenneet hieman syrjään aiheestamme, „Pravdan” lakkauttamista koskevasta kysymyk-

sestä kysymykseen heinäkuun 4 päivän historiallisesta arviosta. Mutta asia on siten vain näennäisesti, sillä toinen ei ole ymmärrettävissä ilman toista. Me näimme, että „Pravdan” lakkauttaminen, bolshevikkien pidätykset ja muut heihin kohdistetut vainotoimenpiteet — jos katsotaan asian ydintä ja tapahtumien yhteyttä — eivät ole mitään muuta kuin vanhan vastavallankumousohjelman ja muun muassa kadettien ohjelman toteuttamista.

On äärettömän opettavaista tarkastella nyt, *kuka* nimenomaan toteutti tämän ohjelman ja millaisin menetelmin.

Luokaamme silmäys tosiasioihin. Heinäkuun 2 ja 3 päivänä liike laajeni, hallituksen toimettomuuden, hintojen kalleuden, taloudellisen rappion ja hyökkäyksen suuttuttamat joukot olivat kuohumistilassa. Kadetit erosivat pelaten „syöttöpeliä” ja asettaen uhkavaatimuksen eserrille ja menshevikeille, jättäen tilinteon tappiosta ja joukkojen suuttumuksesta heidän huolekseen, he kun ovat sidotut valtaan, vaikkei heillä itsellään olekaan valtaa.

Toisena ja kolmantena päivänä bolshevikit pidättelivät joukkoja lähtemästä liikkeelle. Sen tunnusti *jopa* „Delo Naroda” lehteen kuuluva todistaja kertoessaan siitä, mitä tapahtui krenatöörirykmentissä heinäkuun 2 päivänä. Kolmannen päivän illalla liike paisui yli äyräitten, ja bolshevikit kirjoittivat vetoomuksen siitä, että liikkeelle oli välttämättä annettava „rauhallinen ja järjestynyt” luonne. Heinäkuun 4 päivänä provokatoriset laukaukset oikealta lisäsivät laukaustenvaihdon uhrien lukua kummallakin puolella: on korostettava, että Toimeenpanevan komitean lupaus tapahtuman tutkimisesta, tiedonannon julkaisemisesta kahdesti päivässä y.m. y.m. on jäänyt tyhjäksi lupaukseksi! Eserrät ja menshevikit eivät ole tehneet kerrassaan mitään, eivät *edes* julkaisseet täydellistä lueteloa molempien osapuolten kaatuneista!!

Yöllä heinäkuun neljäntenä bolshevikit laativat vetoomuksen mielenosoitusten lopettamisesta, ja vetoamus painatettiin samana yönä „Pravdan” palstoilla. Mutta juuri samana yönä alkoi ensinnäkin vastavallankumouksellisten sotaväenosastojen tulo Pietariin (nähtävästi eserrien ja menshevikkien, heidän Neuvostojensa kutsusta tahi suostumuksesta, mutta tästä „kiusallisesta” seikasta on tietysti vaiettu mitä visuummin ja huolellisimmin aina tähän

saakka, jolloin vähäisinkin salaisuuden säilyttämisen tarve on jo ohi!). Toiseksi tuona samana yönä alkoivat bolshevikkeihin kohdistetut pogromit junkkariosastojen y.m.s. toimesta, jotka aivan ilmeisesti toimivat sotaväen ylipäällikön Polovtsevin ja yleisesikunnan ohjeiden mukaan. Neljännen ja viidennen päivän välisenä yönä hävitettiin „Pravdan” toimitushuoneisto, viidentenä ja kuudentena päivänä särettiin sen kirjapaino „Trud”, työmies Voinov murhattiin keskellä kirkasta päivää sen takia, että hän kantoi kirjapainosta „Listok Pravdy” lehtiä, suoritettiin bolshevikkien pidätyksiä ja kotitarkastuksia heidän luonaan, riisuttiin aseista vallankumouksellisia rykmenttejä.

Kuka ryhtyi suorittamaan kaikkea tätä? Ei hallitus eikä Neuvosto, vaan yleisesikunnan liepeille keskittynyt „vastavakoilun” nimissä toimiva vastavallankumouksellinen sotilaskopla, joka laskee liikkeelle Pereverzevin ja Aleksinskin sepustukset „nostattaakseen raivoa” sotaväessä ja niin edelleen.

Hallitus on poissa. Neuvostot ovat poissa; ne vapisevat pelosta oman kohtalonsa tähden, ne saavat lukuisia ilmoituksia siitä, että kasakat voivat tulla ja tehdä niistä lopun. Mustasotnialainen ja kadettilainen lehdistö, joka on vienyt päätökseen bolshevikkien jahtaamisen, aloittaa nyt Neuvostojen jahtaamisen.

Eserrät ja menshevikit ovat koko politiikallaan sitoneet sekä kätensä että jalkansa. Ollen sidottuja he kutsuivat (tai sietivät sitä, että toiset kutsuivat) vastavallankumouksellisia sotaväenosastoja Pietariin. Ja se satoi heidät entistä tiukemmin. He ovat suistuneet alas inhottavan vastavallankumouksellisen lokakuopan pohjalle. He ovat hajottaneet raukkamaisesti oman valiokuntansa, jonka oli määrä tutkia bolshevikkien „juttu”. He luovuttavat katalasti bolshevikkeja vastavallankumouksellisille. Nöyrästi he osallistuvat surmattujen kasakkain hautajaiskulkueeseen, suutelevat sillä tavoin vastavallankumouksellisten kättä.

He ovat köytettyjä ihmisiä. He ovat kuopan pohjalla.

He touhuavat luovuttaen salkun Kerenskille, menen Canossaan⁶⁴ kadettien luo, järjestäen „Säätykokousta” tai vastavallankumouksellisen hallituksen „kruunajaisia” Moskovassa⁶⁵. Kerenski erottaa Polovtsevin.

Kaikki tämä touhuaminen jää kuitenkin pelkäksi touhuamiseksi muuttamatta millään tavoin *asian ydintä*. Kerenski

erottaa Polovtsevin ja samaan aikaan vie muodollisesti päätökseen, laillistaa Polovtsevin *toimenpiteet*, hänen politiikkansa, lakkauttaa „Pravdan”, saattaa voimaan kuolemanrangaistuksen sotamiehiin nähden, kieltää joukkokokoukset rintamalla, jatkaa bolshevikkien pidätyksiä (vieläpä Kollontainkin!) Aleksinskin ohjelman mukaisesti.

„Perustuslain olemus” Venäjällä piirtyy esiin hämmästyttävän selkeästi: hyökkäys rintamalla ja liitto kadettien kanssa selustassa kaataa eserrät ja menshevikit vastavallankumouksen lokakuoppaan. *Käytännössä* valtiolta siirtyy vastavallankumouksen käsiin, sotiasjuntan käsiin. Kerenski sekä Tseretelin ja Tshernovin hallitus ovat *vain verhona sille*, niiden on pakko laillistaa *jälkeenpäin* sen toimenpiteet, sen askeleet, sen politiikka.

Kerenskin, Tseretelin, Tshernovin kaupanhieronnalla kadettien kanssa on toisarvoinen, ellei kymmenesarvoinen merkitys. Samantekevää, voittavatko kadetit tässä kaupanhieronnassa vai pysyvätkö Tsereteli ja Tshernov vielä pystyssä „yksikseen”, asia ei siitä muutu, eserrien ja menshevikien käänнос vastavallankumouksen puoleen (käänнос, joka on koko heidän toukokuun 6 päivän jälkeisen politiikkansa sanelema) jää tärkeimmäksi, ratkaisevaksi perustosiasiaksi.

Puoluekehityksen jakso on päättynyt. Eserrät ja menshevikit ovat luisuneet porras portaalta alaspäin, „luottamuksesta” Kerenskille helmikuun 28 päivänä toukokuun 6 päivään, joka satoi heidät vastavallankumoukseen, ja heinäkuun 5 päivään, jolloin he suistuivat alas vastavallankumouksen kiiluun.

Alkaa uusi kausi. Vastavallankumouksen voitto herättää joukoissa pettymyksen tunteita eserrien ja menshevikien puolueita kohtaan ja raivaa tietä joukkojen siirtymiselle vallankumouksellisen proletariaatin tukemisen politiikkaan.

Kirjoitettu

heinäkuun 26 (elokuun 8) pnä 1917

Julkaistu elokuun 4 ja 5 pnä 1917

„Rabotshi i Soldat” lehdessä

11. ja 12. numerossa

Julkaistaan

käsikirjoituksen mukaan

VASTAUS

I

Heinäkuun 22 päivän lehdissä on julkaistu tiedonanto „Pietarin oikeuskamarin prokuraattorilta” heinäkuun 3—5 päivän tapahtumien johdosta suoritetusta tutkimuksesta ja siitä, että minut sekä joukko muita bolshevikkeja haastetaan oikeuteen maanpetoksesta ja aseellisen kapinan järjestämisestä.

Hallituksen oli pakko julkaista mainittu tiedotus, sillä koko tämä iljettävä juttu on aivan liian skandaalimainen, ja ilmeistä on — ilmeistä jokaiselle järkevälle ihmiselle, — että se on parhaaja Aleksinskin avustuksella seipitetty väärennyys vastavallankumouksellisen kadettipuolueen pitkäaikaisten toivomusten ja vaatimusten tyydyttämiseksi.

Julkaisemalla tiedotuksen Tseretelin ja kumpp. hallitus on kuitenkin saattanut itsensä pahasti häpeään, sillä väärennyksen törkeys on nyt käynyt erityisen silmäänpistäväksi.

Matkustin sairastumiseni vuoksi pois Pietarista torstaina kesäkuun 29 päivänä ja palasin takaisin vasta tiistai-aamuna, heinäkuun 4 päivänä. On kuitenkin itsestään selvää, että otan kantaakseni täyden ja ehdottoman vastuun poikkeuksetta kaikista niin puolueemme Keskuskomitean kuin myös yleensä koko puolueemme askelista ja toimenpiteistä. Maininta poissaolostani oli minulle välttämätön voidakseni selittää tietämättömyyteni eräisiin yksityiskohtiin nähden sekä viittaukseni etupäässä lehdistössä julkaisuun asiakirjoihin.

Ilmeisesti prokuraattorin olisi ennen kaikkea pitänyt huolellisesti tallettaa, koota yhteen ja analysoida juuri

tuonkaltaiset asiakirjat, varsinkin kun ne ovat ilmestyneet bolshevikeille vihamielisen lehdistön palstoilla. Mutta „socialistisen” ministerin Tseretelin politiikkaa ajava „tasavaltalainen” prokuraattori ei ole halunnut täyttää nimenomaan tätä, kaikkein tärkeintä velvollisuuttaan!

Ministerien lehti „Delo Naroda” tunnusti kohta heinäkuun 4 päivän jälkeen todeksi, että bolshevikit olivat heinäkuun 2 päivänä puhuneet, agitoineet krenatöörirykmentissä mielenosoitusta *vastaan*.

Oliko prokuraattorilla oikeus sivuuttaa vaikenemisella tämä asiakirja? Oliko hänellä perusteita jättää pois laskuista tällaisen todistajan lausunto?

Tämä lausuntohan tuo ilmi sen ensiarvoisen tärkeän tosiasian, että liike kasvoi alkuvoimaisesti ja että bolshevikit eivät yrittäneet jouduttaa, vaan lykätä joukkojen esiintymistä.

Edelleen. Sama lehti julkaisi vieläkin tärkeämmän asiakirjan, nimittäin puolueemme Keskuskomitean allekirjoittaman ja heinäkuun 4 päivän vastaisena yönä laaditun vetoomuksen tekstin. Tämä vetoamus oli laadittu ja annettu ladottavaksi jo sen *jälkeen*, kun liike, vastoin meidän ponnistuksiamme sen hillitsemiseksi tai oikeastaan sen säännöstelemiseksi, kuohui yli äyräittänsä,— sen jälkeen, kun mielenosoituksesta oli tullut jo tapahtunut tosiasia.

Tsereteliläisen prokuraattorin ääretön halpamaisuus ja kataluus, koko hänen valapattoisuutensa ilmenee juuri siinä, että hän *kiertää* kysymyksen, nimenomaan milloin, minä päivänä ja millä tunnilla mielenosoitus *alkoi*, ennen bolshevistista vetoomusta vai sen jälkeen.

Tämän vetoomuksen tekstissähän puhutaan, että on välttämätöntä antaa liikkeelle *rauhallinen* ja *järjestynyt* luonne!

Voidaanko kuvitella naurettavampaa syytöstä „aseellisen kapinan järjestämisestä” kuin se, että syytetään järjestöä, joka antoi neljännen päivän vastaisena yönä, siis ratkaisevaa päivää edeltäneenä yönä vetoomuksen „rauhallisesta ja järjestyneestä mielenosoituksesta”? Ja toinen kysymys: missä suhteessa tämä „socialistisen” ministerin Tseretelin „tasavaltalainen” prokuraattori, joka on sivuuttanut mainitun vetoomuksen täydellisellä vaikenemisella, eroaa niistä prokuraattoreista, jotka hoitivat Dreyfusin juttua tai Beilisin juttua?

Edelleen. Prokuraattori on vaiti siitä, että puolueemme Keskuskomitea laati viidennen päivän vastaisena yönä vetoomuksen mielenosoituksen lopettamisesta ja painatti tämän vetoomuksen „Pravdassa”, jonka vastavallankumouksellisen sotaväen osasto tuhosi juuri samana yönä.

Edelleen. Prokuraattori on vaiti siitä, että Trotski ja Zinovjev *useissa* puheissaan kehottivat Taurian palatsin edustalle heinäkuun 4 päivänä saapuneita työläisiä ja sotamiehiä *hajaantumaan* sen jälkeen, kun he olivat jo tuoneet julki tahtonsa.

Sadat ja tuhannet ihmiset kuuntelivat näitä puheita. Siis jokainen rehellinen kansalainen, joka ei halua maansa tulevan häväistyksi „Beilisin juttujen” lavastuksilla, huolehtikoon siitä, että edellä mainittujen puheitten kuulijat puoluekantaansa katsomatta lähettävät prokuraattorille kirjallisesti lausuntonsa (jättäen itselleen jäljennöksen), lausuntonsa siitä, sisälsivätkö Trotskin ja Zinovjevin puheet hajaantumiskehotuksen. Kunnan prokuraattori olisi itse kääntynyt väestön puoleen sellaisella kehotuksella. Mutta miten ihmeessä voisi olla ajateltavissa, että Kerenskin, Jefremovin, Tseretelin ja kumpp. ministeristössä löytyisi kunnan prokuraattoreita? Eiköhän Venäjän kansalaisten olisi jo aika itsensä huolehtia siitä, että „Beilisin jutut” kävisivät heidän maassaan mahdottomiksi?

Ohimennen sanottakoon, että minä henkilökohtaisesti pidin heinäkuun 4 päivänä sairauteni takia ainoastaan yhden puheen, Kshesinskajan talon parvekkeelta. Prokuraattori mainitsee siitä, yrittää tehdä selkoa sen sisällöstä, mutta ei ainoastaan jätä nimeämättä todistajia, vaan sivuuttaa jälleen vaieten lehdistön julkaisemat todistajanlausunnot! Minulla ei ole ollut mahdollisuutta hankkia läheskään täydellistä sanomalehtikokoelmaa, mutta olen kuitenkin tavannut lehdissä kaksi todistajanlausuntoa: 1) bolshevistisessä „Proletarskoje Delossa” (i. mestyy Kronstadtissa) ja 2) menshevistisessä ministerien „Rabotshaja Gazetassa”. Miksipä ei olisi voitu tarkastaa puheeni sisältöä näiden asiakirjojen sekä väestölle osoitetun julkisen vetoomuksen avulla?

Puheeni sisältö oli seuraava: (1) esitin anteeksipyyntöni sen johdosta, että minun oli sairauteni takia rajoitettava muutamiin sanoihin; (2) lausuin tervehdyksen vallanku-

mouksellisille kronstadtalaisille Pietarin työläisiltä; (3) lausuin julki varmuuteni siitä, että tunnuksemme „kaikki valta Neuvostoille” täytyy voittaa ja se on voittava kaikista historiallisen tien mutkitteluista huolimatta; (4) kehotin osoittamaan „mielenmalttia, lujuttua ja valppautta”.

Mainitsen nämä yksityisseikat, etten sivuuttaisi sitä mitättömän vähäistä todellista asia-aineistoa, jota prokuraattori on kosketellut — hädin tuskin vain kosketellut — niin ohimennen, yliolkaisesti, huolimattomasti.

Mutta pääasiana eivät tietenkään ole yksityisseikat, vaan heinäkuun 4 päivän yleiskuva, yleinen merkitys. Ja prokuraattori on osoittautunut täysin kykenemättömäksi edes ajattelemaan tätä asiaa.

Meillä on tästä kysymyksestä käytettävissämme ennen muuta mitä arvokkain todistajanlausunto sanomalehdessä. Sen on antanut bolshevismiin katkera vihollinen, ministerien „Rabotshaja Gazetan” kirjeenvaihtaja, joka on syytännyt meidän niskaamme kokonaisen ryöpyn haukkumaisanoja sekä muita vihan ilmauksia. Mainittu kirjeenvaihtaja julkaisi omakohtaiset havaintonsa kohta heinäkuun 4 päivän jälkeen. Hänen tarkasti toteamistaan tosiasioista käy ilmi, että tekijän havainnot ja elämykset jakautuvat kahteen aivan erilaiseen puoliskoon, ja jälkimmäisen niistä tekijä asettaa edellisen vastapainoksi sanoessaan, että asia sai hänelle „suotuisan käänteen”.

Elämysten edellinen puolisko ilmenee siinä, että tekijä yrittää puolustella ministereitä kuohuvan väkijoukon keskellä. Hän joutuu solvausten ja väkivallan kohteeksi ja vihdoin hänet pidätetään. Tekijä joutuu kuulemaan äärimmäisen kiihtyneitä huudahduksia ja iskulauseita, joista hänen mieleensä jää erityisesti: „kuolema Kerenskille” (sen takia, että hän on siirtynyt hyökkäykseen, „tapattanut 40.000 miestä” j.n.e.).

Tekijän elämysten jälkimmäinen puolisko, joka antoi hänen asialleen, kuten hän lausuu, „suotuisan” käänteen, alkaa siitä hetkestä, jolloin kuokuva väkijoukko vie hänet „tuomiolle” Kshesinskajan taloon. Siellä tekijä päästetään viipymättä vapaaksi.

Tällaiset ovat ne tosiasiat, jotka antavat tekijälle aiheen syytää kokonaisen herjausten tulvan bolshevikkien niskaan. Herjaukset poliittisen vastustajan taholta ovat luonnollinen asia, varsinkin kun tuo vastustaja on menshevikki,

joka tuntee, että pääoman ja imperialistisen sodan polkemat joukot eivät ole hänen puolellaan, vaan häntä vastaan. Herjaukset eivät kuitenkaan muuta muuksi tosiasioiden, jotka bolshevikkien raivokkaimmankin vihollisen esittäminä puhuvat, todistavat, että kiihottuneet joukot alkoivat jo huudella tunnuksia „kuolema Kerenskille”, mutta bolshevikkien järjestö antoi liikkeelle kokonaisuudessaan tunnuksen: „kaikki valta Neuvostoille”, että vain bolshevikkien järjestö yksin omasi moraalista arvovaltaa joukkojen silmissä, saattaen ne luopumaan väkivallanteoista.

Tällaiset ovat tosiasiat. Kirkukoot ja sadatelkoot porvariston tahalliset ja tahattomat palvelijat niiden johdosta, syytelkoot bolshevikkeja „alkuvoimaisuuden suosimisesta” j.n.e. j.n.p. Vallankumouksellisen proletariaatin puolueen edustajina me sanomme, että puolueemme on aina ollut ja tulee aina olemaan yhdessä sorrettujen joukkojen kanssa, silloin kun ne tuovat julki tuhannesti oikeutetun ja laillisen suuttumuksensa hintojen kalleuden, „sosialististen” ministerien toimettomuuden ja petturuuden, imperialistisen sodan ja sen pitkittämisen johdosta. Puolueemme täytti ehdottoman velvollisuutensa lähtiessään heinäkuun 4 päivänä oikeutetun kiihtymyksen valtaamien joukkojen mukaan ja koettaessaan antaa niiden liikkeelle, niiden esiintymiselle mahdollisimman rauhallisen ja järjestyneen luonteen, sillä heinäkuun 4 päivänä vallan siirtyminen Neuvostoille rauhallista tietä oli *vielä* mahdollista, Venäjän vallankumouksen rauhallinen kehittyminen eteenpäin oli *vielä* mahdollista.

Kuinka typerä on prokuraattorin taru „aseellisen kapinan järjestämisestä”, näkyy seuraavasta: kukaan ei väitä sitä vastaan, että Pietarin kaduille heinäkuun 4 päivänä marssineiden aseellisten sotamiesten ja matruusien valtaenemmistö oli meidän puolueemme puolella. Sillä oli täysi mahdollisuus ryhtyä syrjäyttämään tehtävistä ja vangitsemaan satoja johtavia viranomaisia, valtaamaan kymmeniä valtion ja hallituksen rakennuksia ja virastoja y.m.s. Mitään sellaista ei tehty. Vain ne henkilöt, jotka ovat menneet niin sekaisin, että toistelevat kaikkia vastavallankumouksellisten kadettien levittämiä päättömyyksiä, voivat olla näkemättä, kuinka naurettavan järjetöntä on väittää, että heinäkuun 3 tai 4 päivänä muka „järjestettiin aseellista kapinaa”.

Ensimmäinen kysymys, joka olisi pitänyt tehdä tutkinnan aikana, jos se olisi vähänkään ollut tutkinnan näköistä, olisi ollut kysymys, kuka avasi tulen, ja sen jälkeen kysymys, kuinka paljon nimenomaan oli kaatuneita ja haavoittuneita kummaltakin puolelta, millaisten olosuhteiden vallitessa mikin surmaaminen ja haavoittaminen tapahtui.—Jos tutkinta olisi edes hiukankaan muistuttanut tutkintaa (eikä jotain juontenpunojan kirjoitusta Danien, Aleksinskien y.m.s. äänenkannattajissa), niin silloin tutkintatuomarien velvollisuutena olisi ollut toimeenpanna julkinen, yleisölle avoin todistajain kuulustelu näistä kysymyksistä ja saattaa kuulustelupöytäkirjat viipymättä julkisuuteen.

Juuri siten menettelivät aina tutkintalautakunnat Englannissa silloin, kun Englanti oli vapaa maa. Juuri siten tai likipitään siten tunsivat Neuvoston Toimeenpaneva komitea olevansa velvollinen toimimaan ensi hetkellä, kun kadettien aiheuttama pelko ei vielä ollut lopullisesti turruttanut sen omaatuntoa. Tiedetään, että Toimeenpaneva komitea antoi silloin painetussa sanassa lupauksen julkaista kahdesti päivässä tiedonantoja tutkintalautakuntansa työstä. Tiedetään myös, että Toimeenpaneva komitea (s.o. eserrät ja menshevikit) petti kansaa antaessaan mainitun lupauksen, jota se *ei* ole täyttänyt. Mutta tuon lupauksen teksti on jäänyt historian nähtäväksi vihollistemme taholta tulevana tunnustuksena, sen tunnustamisena, mitä jokaisen vähänkin tunnollisen tutkintatuomarin olisi pitänyt tehdä.

Joka tapauksessa on opettavaista panna merkille, että eräs ensimmäisistä *porvarillisista*, silmittömästi bolshevismia vihaavista sanomalehdistä, joka julkaisi uutisen heinäkuun 4 päivän laukaustenvaihdosta, oli „Birzhevkan” saman päivän iltapainos. Ja juuri tämän lehden uutisesta ilmenee, että tulta *eivät* avanneet mielenosoittajat, että ensimmäiset laukaukset oli suunnattu mielenosoittajia *kohti!* „Sosialistisen” ministeristön „tasavaltalainen” prokuraattori katsoi tietenkin parhaaksi vaieta tästä „Birzhevkan” todistajanlausunnosta! Ja kuitenkin tämä bolshevismille ehdottomasti vihamielisen „Birzhevkan” lausunto vastaa täydelleen sitä tapahtuman yleiskuvaa, mikä puolueellamme siitä on. Jos tämä tapahtuma olisi ollut aseellinen kapina, niin silloin kapinoitsijat eivät tietenkään

olisi ampuneet vastamielensoihtajia kohti, vaan olisivat piirittäneet määrättyt kasarmit, määrättyt rakennukset, olisivat tuhonneet määrättyjä sotaväenosastoja j.n.e. Ja päinvastoin, jos tapahtuma oli mielenosoitus hallitusta vastaan ja siihen liittyi hallituksen puolustajain vastamielensoihtus, niin on täysin luonnollista, että vastavallankumoukselliset ampuivat ensimmäiset laukaukset, osaksi kiukusta valtaisaa mielensoihtajien joukkoa kohtaan, osaksi provokatorisessa tarkoituksessa, ja yhtä luonnollista on, että mielensoihtajat vastasivat laukauksiin laukauksilla.

Surmattujen luetteloita, vaikka ne luultavasti eivät olekaan aivan täydellisiä, julkaistiin kuitenkin eräissä lehdissä (muistaakseni „Retschiss“ ja „Delo Narodassa“). Tutkimuksen suorittajain suoranaisena ja ensivuoroisena velvollisuutena olisi ollut näiden luetteloiden tarkistaminen, täydentäminen ja virallinen painattaminen. Tämän kaiken kiertäminen merkitsee sitä, että *salataan* ne todistukset, jotka soihtavat, että ammunnan aloittivat vastavallankumoukselliset.

Oikeastaan jo pikainenkin painettujen luetteloiden tarkastelu soihtaa, että kaksi tärkeintä ja erikoisen selvästi havaittavaa ryhmää, kasakat ja matruusit, ovat menettäneet suunnilleen saman verran kaatuneina. Olisiko tällainen ilmiö ollut mahdollinen, jos ne 10.000 aseellista matruusia, jotka saapuivat heinäkuun 4 päivänä Pietariin ja liittyivät työläisiin ja sotamiehiin, erittäinkin konekiväärimiehiin, joilla oli runsaasti konekiväärejä, jos he olisivat pitäneet päämääränään aseellista kapinaa?

On selvää, että silloin kaatuneiden luku kasakoiden ja muiden kapinan vastustajain joukossa olisi ollut 10 kertaa suurempi, sillä kukaan ei yritä kieltää sitä, että bol'sheviikeilla oli jättiläismäinen yivoima aseellisten ihmisjoukkojen keskuudessa Pietarin kaduilla heinäkuun 4 päivänä. Siitä on olemassa pitkä sarja sanomalehdissä ilmestyneitä puoleemme vastustajain todistajan ausuntoja, ja vähänkin rehellinen tutkimuksen suorittaja olisi epäilemättä koonnut ja julkaissut kaikki nämä todistukset.

Kun kaatuneiden luku oli kummallakin puolella ikipitään yhtä suuri, niin se soihtaa, että tu en avasivat nimenomaan vastavallankumoukselliset mielensoihtajia kohti ja mielensoihtajat ainoastaan vastasivat. Muuten ei kaatuneiden lukumäärä olisi voinut muodostua yhtäläiseksi.

Ja lopuksi, lehdissä ilmestyneistä tiedoista on erittäin tärkeä merkitys seuraavalla: tiedetään, että kasakoita surmattiin heinäkuun 4 päivänä, jolloin puhkesi avoin laukaustenvaihto mielenosoittajien ja vastamielenosoittajien välillä. Tällaista laukaustenvaihtoa saattaa syntyä myös ei-vallankumouksellisena aikana väestön joutuessa tiettyyn kuohumistilaan; sitä sattuu melko useasti esimerkiksi romaanisissa maissa, varsinkin etelässä. Bolshevikkeja taas tiedetään surmatun myös heinäkuun 4 päivän jälkeen, jolloin *ei* tapahtunut mitään kiihottuneiden mielenosoittajien ja vastamielenosoittajien kohtausta ja jolloin aseellisten toimeenpanema aseettoman surmaaminen oli jo suoranainen pyövelinteko. Sellainen teko oli bolshevikki Voinovin murha Shpalernaja-kadulla heinäkuun 6 päivänä.

Mitä tutkimista tämäkin on olevinaan, kun sen aikana ei edes kerätä kaikkea lehdistön julkaisemaa aineistoa molempien vastapuolten kaatuneiden lukumäärästä, jokaisen surmaamistapauksen ajasta ja silloin vallinneista olosuhteista? Tämä ei ole tutkimista, vaan pilkantekoa.

Ymmärrettävää on, että „tutkimuksen” ollessa tämän luontoista on turha odottaa tutkijoilta edes yritystä arvioida heinäkuun neljättä päivää historian kannalta. Sellainen arvio on kuitenkin välttämätön jokaiselle, joka haluaa suhtautua politiikkaan ajattelevasti.

Se, joka yrittää arvioida heinäkuun 3 ja 4 päivää historian kannalta, ei voi olla näkemättä tämän liikkeen ja huh-tikuun 20 ja 21 päivän liikkeen mitä täydellisintä samantatuisuutta.

Kummassakin tapauksessa oli joukkojen suuttumuksen vaistonvarainen purkaus.

Kummassakin tapauksessa aseelliset joukot marssivat kaduille.

Kummassakin tapauksessa syntyi laukaustenvaihtoa mielenosoittajien ja vastamielenosoittajien välillä molempien puolten kärsiessä tiettyä (likipitäen yhtä suurta) mieshukkaa.

Kummassakin tapauksessa äärimmillen kärjistynyt taistelu leimahti ilmiliikkiin vallankumouksellisten joukkojen ja vastavallankumouksellisten aineiden, porvariston välillä, samalla kun niiden väliset, sovitteluihin taipuvaiset keskusta-ainekset syrjäytettiin joksikin aikaa toimintakentältä.

Kummassakin tapauksessa erikoislaatuinen hallituksen vastainen mielenosoitus (sen erikoisuudet on lueteltu edellä) on yhteydessä valtiovallan syvään ja pitkälliseen kriisiin.

Molempien liikkeiden välillä on se ero, että jälkimmäinen oli paljon kärjistyneempi kuin edellinen ja että eserrien ja menshevikkien puolueet, jotka huhtikuun 20—21 päivänä pysyivät neutraaleina, ovat sen jälkeen sotkeutuneet riippuvaisuuteensa vastavallankumouksellisista kadeteista (kokoomusministeristön kautta ja hyökkäyspolitiikan kautta) ja joutuivat sen vuoksi heinäkuun 3 ja 4 päivänä vastavallankumouksen puolelle.

Vastavallankumouksellinen kadettien puolue valehteli yhtä julkeasti myös huhtikuun 20—21 päivän jälkeen kirkuen: „leniniläiset ammuskelivat Nevskillä” ja vaati yhtä koomillisesti tutkinnan toimittamista. Kadeteilla ja heidän ystävillään oli silloin enemmistö hallituksessa, tutkinnan toimeenpano oli siis kokonaan heidän vallassaan. Tutkinta aloitettiin, mutta jätettiin kesken julkaisematta mitään tuloksia.

Miksi? Ilmeisesti siksi, että tosiasiat eivät lainkaan todistaneet sitä, mitä kadetit olisivat halunneet. Toisin sanoen huhtikuun 20—21 päivän johdosta aloitettu tutkinta „painettiin villaisella”, koska tosiasiat todistivat, että laukaustenvaihdon olivat aloittaneet vastavallankumoukselliset, kadetit ja heidän ystävänsä. Tämä on selvä.

Heinäkuun 3—4 päivänä tapahtui nähtävästi samoin, ja siksi herra prokuraattorin tekemä väärennys onkin niin tökerö ja karkea hänen tehdessään pilkkaa kaikista vähänkin tunnollisen tutkinnan säännöistä tuottaakseen nautintoa Tseretelille ja kumppaneille.

Heinäkuun 3 ja 4 päivän liike oli viimeinen yritys saada mielenosoituksen tietä Neuvostot ottamaan vallan käsiinsä. Siitä lähtien Neuvostot, s.o. niissä vallitsevina olleet eserrät ja menshevikit, itse asiassa luovuttivat vallan vastavallankumoukselle kutsumalla Pietariin vastavallankumouksellista sotaväkeä, riisumalla aseista ja laskemalla hajalle vallankumouksellisia rykmenttejä ja työläisiä, hyväksymällä ja sietämällä mielivaltaa ja väkivaltaisuuksia bolshevikkeja vastaan, kuolemanrangaistuksen käytäntöönottamista rintamalla j.n.e.

Nyt sotilaallinen ja näin ollen myös valtiollinen valta on tosiasiallisesti jo siirtynyt kadettien edustamalle vastavallankumoukselle, jota eserrät ja menshevikit tukevat. Nyt vallankumouksen rauhanomainen kehitys Venäjällä on jo mahdotonta, ja historia on asettanut kysymyksen näin: joko vastavallankumouksen täydellinen voitto tahi uusi vallankumous.

II

Syytös vakoilusta ja yhteyksienspidosta Saksaan on jo silkkaa Beilis-juttua, jota tulee kosketella aivan lyhyesti. Siinä kohden „tutinnan” suorittaja yksinkertaisesti toistaa tunnetun parhaajan Aleksinskin parjauksia sekoittaen tosiasioita erikoisen törkeästi.

Ei ole totta, että Itävallassa vuonna 1914 pidätettiin minut ja Zinovjev. Pidätettiin ainoastaan minut.

Ei ole totta, että minut pidätettiin siksi, koska olen Venäjän alamainen. Minut pidätettiin epäiltynä vakoilusta: paikkakunnan santarmi luuli vihkoissani olleita maataloustilastollisia diagrammeja „karttapiirroksiksi”! Nähtävästi tuo itävaltalainen santarmi oli täydelleen Aleksinskin ja „Jedinstvo” ryhmän tasolla. Mutta näyttääpä siltä, että minä olen kuitenkin lyönyt ennätyksen internationalismin vainoamisen alalla, sillä minua on vainottu vakoilijana *molemmissa* sotaakäyvissä liittoutumissa, Itävallassa vainosi santarmi, Venäjällä kadetit, Aleksinski ja kumpp.

Ei ole totta, että Ganecky näytteli jotain osaa minun vapauttamisessani vankilasta Itävallassa. Sellaista osaa näytteli Viktor Adler, joka pani itävaltalaiset viranomaiset häpeämään. Sellaista osaa näyttelivät puolalaiset, joita hävetti, että niin halpamainen venäläisen vallankumousmiehen pidätys oli mahdollinen puolalaisessa maassa.

On katala valhe, että minä olisin ylläpitänyt suhteita Parvusiin, matkustellut leireille j.n.e. Mitään sellaista ei ollut eikä voinut olla. Parvus sai meidän „Sotsial-Demokrat” lehdeltämme luopion nimen, saksalaisen Plehanovin * nimen heti parvusilaisen „Kello”⁶⁶ julkaisun ensimmäisten numeroiden ilmestyttyä. Parvus on samanlainen sosialishovinisti Saksan puolella, kuin Plehanov on

* Ks. Teokset, 21. osa, ss. 418—419. *Toim.*

sosialishovinisti Venäjän puolella. Vallankumouksellisina internationalisteina meillä ei ole ollut eikä ole voinut olla mitään yhteistä sen enempää saksalaisten, venäläisten kuin ukrainalaistenkaan sosialishovinistien („Ukrainan Vapautusliiton”) kanssa.

Steinberg on emigranttikomitean jäsen Tukholmassa. Näin hänet ensi kerran Tukholmassa. Huhtikuun 20 päivän tienoissa tai vähän myöhemmin Steinberg kävi Pietarissa ja muistaakseni puuhasi avustusta emigranttiyhdistykselle. Prokuraattori voisi tarkastaa tämän aivan helposti, jos hänellä olisi halua tarkastamiseen.

Prokuraattori pelaa sillä, että Parvus on yhteydessä Ganeckyyyn ja Ganecky on yhteydessä Leniniin! Mutta sehän on suorastaan huijarintemppu, sillä kaikki tietävät, että Ganeckyllä oli raha-asioita Parvusin kanssa, kun taas meillä Ganeckyn kanssa ei ollut minkäänlaisia asioita.

Kauppiaana Ganecky oli Parvusin palveluksessa tai harjoitti kauppaa yhdessä hänen kanssaan. Mutta onhan olemassa koko joukko nimensä lehdissä maininneita venäläisiä emigrantteja, jotka ovat palvelleet Parvusin liikeyrityksissä ja laitoksissa.

Prokuraattori pelaa sillä, että kauppakirjeenvaihto saattoi verhota vakoiluluontoisia yhteyksiä. Olisi mielenkiintoista tietää, kuinka monta kadettipuolueen jäsentä, menshevikkiä ja eserrää pitäisi tämän oivallisen reseptin mukaan asettaa syytteeseen kauppakirjeenvaihdon harjoittamisesta!

Mutta jos prokuraattorilla on hallussaan joukko Ganeckyn Sumensonille lähettämiä sähköitä (mainitut sähköet on jo julkaistu), jos prokuraattori tietää, missä pankissa, milloin ja kuinka paljon Sumensonilla oli rahaa (sillä prokuraattori on julkaissut pari senlaatuista numerotietoa), niin mikäpä estäisi prokuraattoria ottamasta avuksi tutkimuksen suorittamisessa 2—3 konttoristia tai kauppa-alan virkailijaa? Antaisivathan he hänelle parissa päivässä *täydelliset* otteet kaikista kauppaliikkeiden ja pankkien tilikirjoista, eikö niin?

Tuskinpa tämän „Beilisin jutun” luonne tuli missään muussa ilmi niin havainnollisesti kuin siinä, että prokuraattori esittää ainoastaan irrallisia numerotietoja: Sumenson oli puolen vuoden aikana ottanut juoksevalta tililtään

750.000 ruplaa, hänen tililleen jäi 180.000 rpl.!! Jos kerran ryhdytään julkaisemaan numeroita, niin miksei niitä julkaista täydellisinä: nimenomaan milloin, nimenomaan keneltä Sumenson sai rahaa „puolen vuoden aikana” ja kenelle hän maksoi? Nimenomaan milloin ja nimenomaan millaisia tavaraeriä saatiin?

Mikään ei ole helpompaa kuin mainittujen täydellisten numerotietojen hankkiminen. Se olisi voitu ja olisi pitänyt tehdä 2—3 päivässä! Se olisi saattanut päivänvaloon Ganeckyn ja Sumensonin liiketoimien puitteet kokonaisuudessaan! Se ei olisi jättänyt sijaa niille hämärille vihjeille, joita prokuraattori käyttää aseenaan!

Mitä likaisin ja halpamaisin Aleksinskin sepittäjä parjaus, jonka Tseretelin ja kumpp. ministeristön virkamiehet ovat kirjoittaneet puhtaaksi „valtakunnalliseen” tyyliin — niin syvälle ovat eserrät ja menshevikit langenneet!

III

Olisi tietenkin äärimmäistä naiiviutta uskoa todellisiksi oikeusjutuiksi niitä „oikeusjuttuja”, joita Tseretelin, Kerenskin ja kumpp. ministeristö on pannut alulle bolshevikeja vastaan. Se olisi kerrassaan anteeksiantamaton perustuslaillisuusilluusio.

Menessään mukaan hallituskokoomukseen vastavallankumouksellisten kadettien kanssa toukokuun 6 päivänä ja hyväksyessään hyökkäyspolitiikan, s.o. imperialistisen sodan uudistamisen ja pitkittämisen politiikan, eserrät ja menshevikit joutuivat väistämättömästi kadettien pauloihin.

Pauloitettuina heidän on pakko osallistua kadettien likaisimpiinkin tekoihin, heidän katalimpiinkin parjauksellisiin edesottamuksiinsa.

Tshernovin „juttu” alkaa valistaa nopeasti myöskin takapajuisia, t.s. todistaa tämän katsomuksemme paikkansapitävyyttä. Ja Tshernovin jälkeen „Retsh” vainoaa jo Tsereteliäkin julistaen tämän „teeskentelijäksi” ja „zimmerwaldilaiseksi”.

Nyt näkevät jo sokeatkin, ja kivetkin puhkeavat puhumaan.

Vastavallankumous tiivistää rivejään. Kadetit — siinä sen runko. Päämaja sekä sotapäälliköt, Kerenski heidän

käsissään, mustasotnialaiset lehdet heidän palvelukseensa — siinä porvarillisen vastavallankumouksen liittolaiset.

Poliittisiin vastustajiin kohdistetut inhottavat parjaukset auttavat proletariaattia oivaltamaan pikemmin, missä on vastavallankumous,— ja *lakaisemaan* sen *pois* vapauden nimessä, rauhan nimessä, jotta nälkäisillä olisi leipää, jotta talonpojilla olisi maata.

„Rabotshi i Soldat” №№ 3 ja 4;
heinäkuun 26 ja 27 pnä 1917
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

BONAPARTISMIN ALKUA

Kaikkein suurin, kaikkein kohtalokkain erehdys, jonka marxilaiset voisivat tehdä nyt, Kerenskin, Nekrasovin, Avksentjevin ja kumpp.⁶⁷ ministeristön muodostamisen jälkeen, olisi luulla sanoja teoiksi, pettävää ulkokuorta asian ytimeksi tai ylipäänsä joksikin oleelliseksi.

Jättäkäämme tuo puuha menshevikeille ja eserrille, jotka esittävät jo suoranaista hovinarrien osaa bonapartisti Kerenskin ympärillä. Tosiaankin, eikö se ole jo narrin ilveilyä, kun Kerenski kokoaa ilmeisesti kadettien sanelun mukaan jotain salaisen direktorion tapaista, johon kuuluvat hän itse, Nekrasov, Tereshtshenko ja Savinkov, kun hän vaikenee sekä Perustavasta kokouksesta että heinäkuun 8 päivän julistuksesta⁶⁸ yleensä, julistaa väestölle osoitetussa vetoimuksessa pyhää luokkien välistä yhtenäisyyttä, solmii kenellekään tuntemattomilla ehdoilla sopimuksen mitä julkeimman uhkavaatimuksen esittäjän, Kornilovin kanssa, jatkaa skandaalimaisen kuohuttavien vangitsemisten politiikkaa, ja sillä välin Tshernovit, Avksentjevit sekä Tseretelit harjoittavat fraasikeikailua ja poseerausta?

Eikö se ole todellakin narripeliä, kun Tshernov kutsuu tällaisena aikana Miljukovia sovinto-oikeuteen, kun Avksentjev jaarittelee ahtaan luokkakatsantokannan kelpaamattomuudesta, kun Tsereteli ja Dan vievät Neuvostojen Toimeenpanevassa keskuskomiteassa läpi työpöyhjiä, aivan sisällyksettömillä fraaseilla täytettyjä ponsilausemia, jotka muistuttavat pahimpia ensimmäisen kadettilaisduuman aikoja, jolloin se oli voimaton tsaarivallan edessä.

Niin kuin kadetit vuonna 1906 prostituivat Venäjän ensimmäisen kansanedustajain kokouksen tehden siitä

surkean juttutuvan lujittuvan tsaristisen vastavallankumouksen uhatessa, samoin eserrät ja menshevikit ovat vuonna 1917 prostituoineet Neuvostot muuttaessaan ne surkeaksi juttutuvaksi lujittuvan bonapartistisen vastavallankumouksen uhatessa.

Kerenskin ministeristö on epäilemättä bonapartistin ensi askelten ministeristö.

Meillä on edessämme bonapartistin oleellisin historiallinen tuntomerkki: sotilasjunttaan (sotaväen huonoimpiin aineksiin) nojautuvan valtiovallan luovuminen kahden, toisiaan enemmän tai vähemmän tasapainossa pitävän, toisilleen vihamielisen luokan ja voiman välillä.

Luokkataistelu porvariston ja proletariaatin välillä on kärjistynyt äärimmilleen: sekä huhtikuun 20—21 päivänä että heinäkuun 3—5 päivänä valtakunta oli hiuskarvan varassa kansalaissodasta. Eikö tämä sosiaalis-taloudellinen edellytys muodostakin klassillista maaperää bonapartistille? Ja liittyyhän tähän edellytykseen muita, täysin samansukuisia edellytyksiä; porvaristo riehuu ja raivoaa Neuvostoja vastaan, mutta se on *vielä* voimaton kyetäkseen viipymättä hajottamaan ne, ja ne taasen ovat herrojen Tseretelien, Tshernovien ja kumpp. prostituoimina *jo* voimattomia kyetäkseen tekemään tuntuva vastarintaa porvaristolle.

Myös tilanherrat ja talonpojat elävät kansalaissodan aattotunnelmissa: talonpojat vaativat maata ja vapautta, heidät voi hillitä — jos voi — vain bonapartistinen hallitus, joka on valmis jakamaan mitä kursailemattomia lupauksia kaikille luokille täyttämättä ainoatakaan näistä lupauksista.

Lisätkää tähän hyökkäysseikkailun aiheuttamien sotilaalisten tappioiden momentti, jolloin fraasit isänmaan pelastamisesta (joilla verhotaan halua pelastaa porvariston imperialistinen ohjelma) ovat erikoisesti muodissa — ja teillä on edessänne mitä täydellisin kuva bonapartistin sosiaalis-poliittisesta tilanteesta.

Älkäämme antako fraasien pettää itseämme. Älkäämme antako johdattaa itseämme harhaan sillä, että me näemme bonapartistin ottavan vasta ensi askeliaan. Juuri ensimmäiset askeleet pitääkin kyetä arvaamaan välttyäksemme joutumasta samanlaiseen naurettavaan asemaan kuin tylsänpuoleinen poroporvari, joka päivittelee toisen aske-

leen johdosta, vaikka juuri itse auttoi ottamaan ensimmäistä.

Mitäpä muuta kuin tylsää poroporvarillisuutta olisivat nyt sentapaiset perustuslaillisuusilluusiot, kuin esim. että nykyinen ministeristö tuntuu olevan kaikkia edellisiä vasemmistolaisempi (ks. „Izvestijaa”), tai että suopeamielinen Neuvostojen kritiikki voi oikaista hallituksen erehdyksiä, tai että mielivaltaiset vangitsemiset ja sanomalehtien lakkauttamiset olivat yksityisiä tapauksia ja on toivottava, etteivät ne enää toistuisi, tai että Zarudnyi on kunnan mies ja tasavaltaisella demokraattisella Venäjällä on mahdollista oikeamielinen tuomioistuin, jonka eteen kaikkien tulee saapua, ja niin edelleen ja niin poispäin.

Näiden poroporvarillisten perustuslaillisuusilluusioiden typeryys on liian ilmeistä, jotta kannattaisi erityisesti pysähtyä kumoamaan niitä.

Ei, taistelu porvarillista vastavallankumousta vastaan vaatii kylmää harkintaa ja taitoa nähdä ja esittää asiat sellaisina kuin ne ovat.

Bonapartismi ei ole Venäjällä satunnainen ilmiö, vaan luokkataistelun kehityksen luonnollinen tuote pikkuporvarillisessa maassa, jossa on verrattain kehittynyt kapitalismi ja vallankumouksellinen proletariaatti. Sellaiset historialliset etapit kuin huhtikuun 20.—21., toukokuun 6., kesäkuun 9.—10., kesäkuun 18.—19., heinäkuun 3.—5. päivä ovat tienviittoja, jotka näyttävät havainnollisesti, millainen oli bonapartismin valmistelun kulku. Olisi mitä suurin erehdys luulla, että demokraattiset olot tekevät bonapartismin mahdolltomaksi. Aivan päinvastoin, nimenomaan sellaisissa oloissa se juuri kasvaakin (Ranskan historia on todistanut sen kahdesti) luokkien ja niiden taistelun tietyn keskinäis-suhteen vallitessa.

Bonapartismin väistämättömyyden tunnustaminen ei silti merkitse mitenkään sitä, että unohdettaisiin sen perikadon väistämättömyys.

Jos sanomme *ainoastaan* sen, että Venäjällä on havaittavissa vastavallankumouksen tilapäinen voitto, niin se on asian kuittaamista tyhjillä puheilla.

Jos erittelemme bonapartismin syntyvaiheet ja katsoen totuutta pelottomasti silmiin sanomme työväenluokalle ja koko kansalle, että bonapartismin alkaminen on tosiasia, niin siten annamme alun vakavalle ja sitkeälle, laajoissa

poliittisissa mittasuhteissa tapahtuvalle, syvällisiin luokk-etuihin nojaavalle taistelulle bonapartismiin kukistamiseksi.

Vuoden 1917 venäläinen bonapartismi eroaa vuosien 1799 ja 1849 ranskalaisen bonapartismiin alkamisesta monessa suhteessa, esimerkiksi siinä, ettei yksikään vallankumouksen perustehtävistä ole ratkaistu. Taistelu maa- ja kansallisuuskysymyksen ratkaisemiseksi on vasta alkuvaiheessaan.

Kerenski ja vastavallankumoukselliset kadetit, jotka käyttävät häntä pelinappulanaan, eivät voi kutsua koolle Perustavaa kokousta säädettyinä määräaikana eivätkä liioin lykätä sen koollekutsumista syventämättä kummassakin tapauksessa vallankumousta. Ja imperialistisen sodan pitkittymisen synnyttämä katastrofi lähenee edelleenkin vielä paljon suuremmalla voimalla ja vauhdilla kuin aikaisemmin.

Venäjän proletariaatin etumaiset osastot kykenivät selviytymään kesä- ja heinäkuun-päivistämme ilman joukko- luontoista voimanmenetystä. Proletariaatin puolueella on täysi mahdollisuus valita sellainen taktiikka ja sellainen järjestömuoto tai sellaiset järjestömuodot, etteivät bonapartistien yllätykselliset (tokkohan yllätykselliset) vaino-toimenpiteet voisi missään tapauksessa tehdä loppua sen olemassaolosta ja sen järjestelmällisestä vetoamisesta kansaan omalla sananjulistuksellaan.

Sanokoon puolue kansalle selvästi ja kuuluvasti tyristelemättömän totuuden, että me elämme bonapartismiin alun aikaa; että Kerenskin, Avksentjevin ja kumpp. „uusi” hallitus on vain verho, joka kätkee taakseen vastavallankumoukselliset kadetit sekä valtaa hallussaan pitävän sotilasjuntan; että kansa ei saa rauhaa, talonpojat eivät saa maata, työläiset eivät saa 8-tuntista työpäivää, nälkäiset eivät saa leipää ilman vastavallankumouksen täydellistä hävittämistä,— sanokoon puolue tämän, ja tapahtumien kehityksen jokainen askel on todistava, että se on oikeassa.

Venäjä on käynyt läpi erinomaisen ripeästi kokonaisen aikakauden, jolloin kansan enemmistö uskoutui eserrien ja menshevikkien pikkuporvarillisten puolueiden johdettavaksi. Ja nyt työtätekevien joukkojen enemmistö joutuu jo maksamaan katkeria lunnaita tuon herkkäuskoisuutensa takia.

Kaikki merkit viittaavat siihen, että tapahtumien kulku tulee jatkumaan mitä kiihkeimmällä vauhdilla, ja maa lähestyy seuraavaa aikakautta, jolloin työtätekevien enemmistön on pakko uskoa kohtalonsa vallankumouksellisen proletariaatin käsiin. Vallankumouksellinen proletariaatti ottaa vallan, aloittaa sosialistisen vallankumouksen, vetää siihen mukaan — kaikista vaikeuksista ja kehityksen mahdollisista käännteistä huolimatta — kaikkien edistyneimpien maiden proletaarit ja voittaa sekä sodan että kapitalismin.

„Rabotshi i Soldat” № 6,
heinäkuun 29 pnä 1917

Julkaistaan „Rabotshi i Soldat” lehden
tekstin mukaan

VALLANKUMOUKSEN OPETUKSIA

*Kirjoitettu: artikkeli heinäkuun lopulla,
jälkisanat syyskuun 6 (19) pnä 1917*

*Julkaistu: artikkeli syyskuun 12 ja 13
(elokuun 30 ja 31) pnä 1917*

*„Rabotshi” lehdessä 8. ja 9. numerossa
Allekirjoitus: 8. numerossa N — k o v,
9. numerossa N. L e n i n*

*Jälkisanat — v. 1917 kirjasessa:
N. Lenin. „Vallankumouksen opetuksia”,
kust. „Priboi”*

*Julkaistaan
kirjaisen tekstin mukaan*

Jokainen vallankumous merkitsee jyrkkää murrosta suunnattoman suurten kansanjoukkojen elämässä. Jos tällainen murros ei ole kypsynyt, niin todellista vallankumousta ei voi tapahtua. Ja niin kuin mikä murros tahansa jokaisen ihmisen elämässä opettaa hänelle paljon, panee hänet paljon kestävämmän ja kokemaan, samoin vallankumouskin antaa koko kansalle lyhyessä ajassa sisällöltään mitä rikkaimpia ja arvokkaimpia opetuksia.

Vallankumouksen aikana miljoonat ja kymmenet miljoonat ihmiset oppivat joka viikko enemmän kuin tavallista uneliasta elämää viettäessään oppivat vuodessa. Sillä koko kansan elämän jyrkässä murroskohdassa käy erikoisen selvästi ilmi, mihin päämääriin mikin kansanluokka pyrkii, millaisia voimia kullakin on ja millaisin keinoin ne toimivat.

Jokaisen tietoisien työläisen, sotamiehen ja talonpojan on mietittävä tarkkaan Venäjän vallankumouksen opetuksia, eritoten juuri nyt, heinäkuun lopulla, kun on käynyt selväksi, että vallankumouksemme ensimmäinen vaihe on päättynyt epäonnistuneesti.

I

Katsokaamme todellakin, mihin työläisten ja talonpoikain joukot pyrkivät vallankumousta suorittaessaan? Mitä he odottivat vallankumoukselta? Tunnettua on, että he odottivat vapautta, rauhaa, leipää ja maata.

Entä mitä me nyt näemme?

Vapauden asemesta aletaan palauttaa entistä mielivaltaa. Rintamalla otetaan käytäntöön kuolemanrangaistus sotamiehille, talonpoikia asetetaan syytteeseen omavaltaisesta tilanherrojen maiden anastamisesta. Työväenlehtien

kirjapainoja tuhotaan. Työväen sanomalehtiä lakkautetaan ilman oikeuden päätöstä. Bolshevikkeja vangitaan, usein esittämättä edes mitään syytöksiä tai ilmeisesti parhaavien syytösten nojalla.

Tätä vastaan ehkä väitetään, että eihän syytteen nostaminen bolshevikkeja vastaan ole vapauden rikkomista, sillä syytteesen pannaan ainoastaan määrättyjä henkilöitä määrätynlaisten syytteiden nojalla. Mutta tämä vastaväite on ilmeinen ja selvä valhe, sillä kuinka voidaan tuhota kirjapainoja ja lakkauttaa sanomalehtiä joidenkin yksilöiden rikoksien vuoksi, vaikkapa nämä syytteet olisivat todistettujakin ja saaneet oikeuden vahvistuksen. Eri asia olisi, jos hallitus katsoisi lain mukaan rikokselliseksi koko bolshevikkipuolueen, itse bolshevikkien toimintasuunnan, heidän katsomuksensa. Mutta jokainen tietää, että mitään sellaista ei vapaan Venäjän hallitus ole voinut tehdä eikä ole tehnyt.

Bolshevikkeja vastaan esitetyt parjausluontoiset syytökset paljastaa parhaiten se, että tilanherrain ja kapitalistien sanomalehdet herjasivat vimmatusti bolshevikkeja heidän taistelustaan sotaan vastaan, tilanherroja ja kapitalisteja vastaan ja vaativat avoimesti bolshevikkien vangitsemista ja syytteen nostamista heitä vastaan jo silloin, kun ei vielä ollut keksitty yhtään ainoata syytöstä ainoatakaan bolshevikkia vastaan.

Kansa tahtoo rauhaa. Mutta vapaan Venäjän vallankumouksellinen hallitus on ryhtynyt uudelleen anastus-sotaan niiden samojen salaisten sopimusten pohjalla, jotka entinen tsaari Nikolai II solmi Englannin ja Ranskan kapitalistien kanssa Venäjän kapitalistien harjoittaman vieraiden kansojen ryöstämisen hyväksi. Niin nuo salaiset sopimukset ovat jääneetkin saattamatta julkisuuteen. Vapaan Venäjän hallitus ei ole tarjonnutkaan kaikille kansoille oikeudenmukaista rauhaa, vaan on suoriutunut siitä verukkeilla.

Leipää ei ole. Taas lähenee nälänhätä. Kaikki näkevät, että kapitalistit ja pohatat pettävät julkeasti valtiota sotatarviketoimituksissa (sota maksaa nyt kansalle 50 miljoonaa ruplaa joka päivä), kalliilla hinnoilla he kiskovat ennen kuulumattomia voittoja, mutta elintarvikkeiden tuotannon ja niiden jakelun ottamiseksi työläisten vakavan tilinpidon alaiseksi ei ole tehty kerrassaan mitään. Kapita-

listit käyvät yhä julkeammiksi heittäen työläisiä tehtaantörmästä ulos, ja näin tehdään samaan aikaan, kun kansa kärsii huutavasta tavarapulasta.

Talonpoikain suuri enemmistö on lukuisissa edustajakokouksissa lausunut äänekkäästi ja selvästi julistavansa tilanherrain maanomistuksen epäoikeudenmukaisuudeksi ja ryöstöksi. Mutta hallitus, joka nimittää itseään vallankumoukselliseksi ja kansanvaltaiseksi, on kuukausimäärin vetänyt talonpoikia nenästä ja petkuttanut heitä lupauksilla ja lykkäyksillä. Kuukausimäärin kapitalistit eivät sallineet ministeri Tshernovin julkaista lakia, joka kieltää maan oston ja myynnin. Ja kun tämä laki sitten lopultakin julkaistiin, niin kapitalistit alkoivat iljettävän parjausajohdin Tshernovia vastaan ja jatkavat tätä ajojahtia vieläkin. Hallitus on mennyt niin pitkälle häikäilemättömyydessään tilanherroja puolustaessaan, että se on alkanut asettaa talonpoikia syytteeseen „omavaltaisista” maan ottamisista.

Talonpoikia vedetään nenästä taivuttelemalla heitä odottamaan Perustavaa kokousta. Mutta tämän kokouksen koollekutsumista kapitalistit lykkäävät yhä. Nyt, kun bolshevikkien vaatimuksesta tämä kokous on määrätty kutsuttavaksi koolle syyskuun 30 päivänä, kapitalistit kirkuvat avoimesti, että määräaika on „mahdottoman” lyhyt, ja vaativat Perustavan kokouksen lykkäämistä... Kapitalistien ja tilanherrain puolueen, „kadetti”-puolueen eli „kansanvapauden” puolueen vaikutusvaltaisimmat jäsenet, esimerkiksi Panina, saarnaavat suoraan Perustavan kokouksen koollekutsumisen lykkäämistä sodan loppuun saakka.

Maakysymyksen ratkaisua saadaan odottaa Perustavaan kokoukseen saakka. Perustavaa kokousta saadaan odottaa sodan loppuun. Sodan loppua saadaan odottaa täydelliseen voittoon saakka. Näin siinä käy. Kapitalistit ja tilanherrat, joilla on oma enemmistönsä hallituksessa, tekevät suorastaan pilkkaa talonpojista.

II

Mutta kuinka näin on voinut käydä vapaassa maassa, tsaarivallan kukistamisen jälkeen?

Epävapaassa maassa kansaa hallitsee tsaari ja ryhmä tilanherroja, kapitalisteja ja virkamiehiä, joita ei kukaan ole valinnut.

Vapaassa maassa kansaa hallitsevat vain ne, kenet kansa itse on tuohon tehtävään valinnut. Vaaleissa kansa jakautuu puolueisiin ja tavallisesti jokainen väestöluokka muodostaa oman erityisen puolueensa, esim. tilanherrat, kapitalistit, talonpojat, työläiset kuuluvat eri puolueisiin. Sen vuoksi vapaissa maissa kansan hallinta tapahtuu puolueiden välisen avoimen taistelun ja niiden vapaan keskinäis-sopimuksen avulla.

Tsaarivallan kukistamisen jälkeen, joka tapahtui helmi-kuun 27 päivänä 1917, nelisen kuukautta Venäjää hallittiin vapaana valtiona, nimenomaan vapaasti muodostettujen puolueiden välisen avoimen taistelun ja niiden keskinäisen vapaan sopimuksen avulla. Venäjän vallankumouksen kehityksen ymmärtämiseksi on siis kaikkein välttämättömintä tutkia, mitkä olivat sen tärkeimmät puolueet, minkä luokkien etuja ne puolustivat ja minkälaiset olivat kaikkien näiden puolueiden keskinäissuhteet.

III

Tsaarivallan kukistamisen jälkeen valtiovalta siirtyi ensimmäiselle Väliaikaiselle hallitukselle. Se oli muodostettu porvariston, t.s. kapitalistien edustajista, joihin liittyivät myös tilanherrat. „Kadetti”-puolue, kapitalistien pääpuolue, oli ensi tilalla porvariston valtaapitävänä ja hallituspuolueena.

Vallan joutuminen tämän puolueen käsiin ei ollut suinkaan sattuma, vaikka eivät tietenkään kapitalistit taistelleet tsaarin sotajoukkoja vastaan ja vuodattaneet vertaan vapauden puolesta, vaan sitä tekivät työläiset ja talonpojat, matruusit ja sotamiehet. Kapitalistien puolue sai vallan käsiinsä siksi, että tämän luokan käytettävissä oli rikkauuden, järjestyneisyyden ja tietojen voima. Vuoden 1905 jälkeisenä aikana ja erikoisesti sotavuosina kapitalistien ja niihin läheisesti liittyvien tilanherrojen luokka saavutti Venäjällä suurinta menestystä järjestäytymisen alalla.

Kadettipuolue on aina ollut monarkistinen puolue, niin vuonna 1905 kuin myös vuodesta 1905 vuoteen 1917. Kun kansa oli kukistanut tsaarin hirmuvallan, tämä puolue julisti itsensä tasavaltalaiseksi. Historian kokemus osoittaa, että aina silloin, kun kansa on kukistanut monarkian, kapitalistien puolueet suostuvat olemaan tasavaltalaisia,

kunhan vain saavat säilytetyksi kapitalistien etuoikeudet ja kaikkivallan kansan yli.

Sanoissa kadettipuolue on „kansan vapauden” kannalla. Mutta todellisuudessa se puolustaa kapitalisteja, ja sen puolelle asettuivat heti kaikki tilanherrat, kaikki monarkistit ja kaikki mustasotnialaiset. Sitä todistavat lehdistö ja vaalit. Kaikki porvarilliset sanomalehdet ja koko mustasotnialainen lehdistö alkoivat vallankumouksen jälkeen vetää kadettien kanssa samaa nuottia. Peläten esiintyä avoimesti kaikki monarkistiset puolueet kannattivat vaaleissa, esimerkiksi Pietarissa, kadettipuoluetta.

Saatuun valtiovallan haltuunsa kadetit suuntasivat kaikki ponnistuksensa sen valtaus- ja ryöstösodan jatkamiseen, minkä oli aloittanut tsaari Nikolai II, joka oli solminut salaisia ryöstösopimuksia Englannin ja Ranskan kapitalistien kanssa. Näiden sopimusten mukaan Venäjän kapitalisteille on luvattu antaa, jos sota päättyy voittoon, vallata sekä Konstantinopoli, Galitsia että Armenia y.m. Kansan vaatimukseen kadettien hallitus vastasi vain tyhjiä lupauksilla ja verukkeilla, lykkäämällä kaikki työläisille ja talonpojille tärkeiden ja välttämättömien asiain ratkaisut Perustavaan kokoukseen, määräämättä sen koollekutsumisaikaa.

Käyttäen hyväkseen vapautta kansa alkoi järjestäytyä itsenäisesti. Työläisten ja talonpoikain, jotka muodostivat Venäjän väestön valtavan enemmistön, pääjärjestönä olivat työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostot. Näitä Neuvostoja alkoi muodostua jo helmikuun vallankumouksen aikana, ja muutaman viikon kuluessa siitä Neuvostot yhdistivät useimmissa Venäjän suurkaupungeissa ja monissa ujesteissa kaikki työväenluokan ja talonpoikaiston tietoisimmat, edistyneimmät ainekset.

Neuvostot valittiin aivan vapaasti. Neuvostot olivat todellisia kansanjoukkojen, työläisten ja talonpoikain järjestöjä. Neuvostot olivat todellisia kansan valtaenemmistön järjestöjä. Sotilaspukuun puetut työläiset ja talonpojat olivat aseissa.

On itsestään selvää, että Neuvostot olisivat voineet ja niiden olisi pitänyt ottaa koko valtiovalta käsiinsä. Perustavan kokouksen koollekutsumiseen saakka ei valtakunnassa olisi pitänyt olla mitään muuta valtaa kuin Neuvostot. Ainoastaan siinä tapauksessa vallankumouksemme

olisi tullut todella kansan vallankumoukseksi, todella demokraattiseksi vallankumoukseksi. Vain siinä tapauksessa työtätekevät joukot, jotka todella pyrkivät rauhaan, jotka todella eivät ole kiinnostuneita valtaussodasta, olisivat voineet ryhtyä päättäväisesti ja varmasti toteuttamaan käytännössä sellaista politiikkaa, joka olisi tehnyt lopun valtaussodasta ja johtanut rauhaan. Vain siinä tapauksessa työläiset ja talonpojat olisivat voineet taltuttaa kapitalistit, jotka hyötyvät suunnattomia summia „sodasta” ja jotka ovat johtaneet maan rappiotilaan ja nälänhätään. Mutta Neuvostoissa oli vähemmistö edustajista vallankumouksellisten työläisten puolueen kannalla, bolshevikkisocialidemokraattien kannalla, jotka vaativat koko valtiovallan siirtämistä Neuvostoille. Edustajien enemmistö Neuvostoissa oli sen sijaan menshevikki-socialidemokraattien ja eserrien puolueiden kannalla, jotka vastustivat vallan siirtämistä Neuvostoille. Sen asemesta, että porvariston hallitus syrjäytettäisiin ja sen tilalle asetettaisiin Neuvostojen hallitus, nämä puolueet kannattivat porvarillisen hallituksen tukemista ja sen kanssa sopimista, yhteisen hallituksen muodostamista sen kanssa. Tämä kansan enemmistön luottamusta nauttineiden puolueiden, eserrä- ja menshevikkipuolueiden sovittelupolitiikka porvaristoon nähden onkin ollut koko vallankumouksen kehityskulun pääsisältönä näiden vallankumouksen alkamisesta kuluneiden viiden kuukauden aikana.

IV

Tarkastelkaamme ennen kaikkea, miten tapahtui tuo eserrien ja menshevikkien sovittelu porvariston kanssa, ja etsikäämme sitten selitys sille seikalle, että kansan enemmistö uskoutui heidän johdettavakseen.

V

Menshevikkien ja eserrien sovittelupolitiikkaa kapitalisteihin nähden on ilmennyt Venäjän vallankumouksen kaikissa vaiheissa milloin missäkin muodossa.

Aivan vuoden 1917 helmikuun lopussa, heti kun kansa oli voittanut ja tsaarivalta oli kukistettu, kapitalistien

Väliaikaiseen hallitukseen otettiin myös Kerenski „sosialistina”. Todellisuudessa Kerenski ei ole ollut koskaan sosialisti, hän oli vain trudovikki ja „sosialistivallankumoukselliseksi” hän alkoi lukeutua vasta vuoden 1917 maaliskuusta, kun se ei enää ollut vaarallista ja kun siitä oli etua. Pietarin Neuvoston varapuheenjohtajan Kerenskin avulla kapitalistien Väliaikainen hallitus yritti heti sitoa Neuvoston itseensä ja kesyttää sen. Neuvosto, t.s. siellä enemmistönä olleet eserrät ja menshevikit, antoi kesyttää itsensä ja heti kapitalistien Väliaikaisen hallituksen muodostuttua suostui „tukemaan sitä” „mikäli” se täyttää lupauksiaan.

Neuvosto piti itseään Väliaikaisen hallituksen toiminnan tarkastajana ja valvojana. Neuvoston johtajat perustivat niin sanotun „kontaktikomitean”, t.s. toimikunnan pitämään yllä kontaktia, yhteyttä hallitukseen⁶⁹. Tässä kontaktikomiteassa Neuvoston eserräläiset ja menshevistiset johtajat kävivät yhtämittaa neuvotteluja kapitalistien hallituksen kanssa ollen oikeastaan salkuttomien eli epävirallisten ministerien asemassa.

Tällainen tilanne jatkui koko maaliskuun ja melkein koko huhtikuun ajan. Kapitalistit käyttivät hyväkseen viivytystä ja verukkeita pyrkien voittamaan aikaa. Tänä aikana kapitalistien hallitus ei ottanut ainoatakaan vähänkään oleellista askelta vallankumouksen kehittämiseksi. Hallitus ei tehnyt kerrassaan mitään edes suoranaisen, välittömän tehtävänsä täyttämiseksi, Perustavan kokouksen koollekutsumiseksi, ei asettanut kysymystä paikkakunnilla eikä edes muodostanut vielä keskuslautakuntaa kysymystä valmistelemaan. Hallitus piti huolta vain yhdestä seikasta: niiden kansainvälisten ryöstösopimusten salaisesta uudistamisesta, jotka tsaari oli solminut Englannin ja Ranskan kapitalistien kanssa, vallankumouksen jarruttamisesta mitä varovaisimmin ja huomiota herättämättä, luvaten kaikkea, mutta täyttämättä mitään. „Kontaktikomiteassa” menshevikit ja eserrät näyttelivät hölmöjen osaa, joita ruokittiin kauniilla korulauseilla, lupauksilla ja lykkäyksillä huomiosesta huomiseen. Aivan kuin varis tunnetussa sadussa, menshevikit ja eserrät kallistivat korvansa imartelulle, kuuntelivat mielihyvin kapitalistien vakuutuksia, että nämä antavat Neuvostoille suuren arvon eivätkä ota askeltakaan ilman niitä.

Todellisuudessa aika kului, eikä kapitalistien hallitus tehnyt yhtään mitään vallankumouksen hyväksi. Sen sijaan vallankumousta vastaan se ehti tässä ajassa uudistaa salaiset ryöstösopimukset, oikeammin sanoen kelpuuttaa ne ja „elvyttää” yhtä salaisilla lisäneuvotteluilla englantilaisranskalaisen imperialismin diplomaattien kanssa. Vallankumousta vastaan se ehti tässä ajassa luoda perustan toimivan armeijan kenraalien ja upseerien vastavallankumoukselliselle järjestölle (tai ainakin näiden lähentymiselle toisiinsa). Vallankumousta vastaan se ehti panna alulle teollisuudenharjoittajien ja tehtailijoiden järjestämisen, jotka olivat työläisten painostuksesta pakotettuja tekemään myönnytyksen toisensa jälkeen, mutta samalla olivat alkaneet sabotoida (tärvellä) tuotantoa ja valmistella tuotannon pysäyttämistä, odottaen otollista tilaisuutta sitä varten.

Mutta eturivin työläisten ja talonpoikien järjestäytyminen Neuvostoihin edistyi herkeämättä. Sorrettujen luokkien parhaimmat ainekset tajusivat, että Pietarin Neuvoston kanssa tehdystä sopimuksesta huolimatta, Kerenskin kaunopuheisuudesta huolimatta, „kontaktikomiteasta” huolimatta hallitus pysyy kansan vihollisena, vallankumouksen vihollisena. Joukot tajusivat, että ellei kapitalistien vastarintaa nujerreta, niin rauhan asia, vapauden asia, vallankumouksen asia kärsii kiertämättä tappion. Joukoissa kasvoi kärsimättömyys ja suuttumus.

VI

Se purkautui esiin huhtikuun 20—21 pnä. Liike leimahti luonnonvoimaisesti, kenenkään valmistamatta. Se kohdistui niin jyrkästi hallitusta vastaan, että eräs rykmentti lähti liikkeelle jopa aseistettuna ja saapui Marian palatsille vangitsemaan ministerejä. Kaikille kävi ilmeisen selväksi, ettei hallitus voinut pysyä pystyssä. Neuvostot olisivat voineet ottaa vallan (ja niiden olisi pitänyt se ottaa) kohtamatta minkäänlaista vastarintaa kenenkään taholta. Sen asemesta menshevikit ja eserrät tukivat luhistuvaa kapitalistihallitusta, sovittelupolitiikallaan siihen nähden sotkeutuivat vieläkin pahemmin, ottivat vieläkin kohtalokkaampia askeleita, jotka vievät vallankumousta häviöön.

Vallankumous opettaa kaikkia luokkia niin nopeasti ja perinpohjaisesti, ettei sellaista tunnetta tavallisissa, rauhan

oloissa. Kapitalistit, jotka ovat parhaiten järjestäytyneitä, luokkataistelussa ja politiikassa kokeneimpia, ottivat oppia pikemmin kuin muut. Huomattuaan hallituksen aseman äärimmäisen epävarmaksi he turvautuivat siihen menettelytapaan, jota muiden maiden kapitalistit ovat vuoden 1848 jälkeen käyttäneet useiden vuosikymmenien aikana työläisten petkuttamiseksi, hajottamiseksi ja heikentämiseksi. Tämä menettelytapa on niin sanottu „kokoomushallitus”, t.s. porvaristosta ja sosialismin loikkareista muodostettu yhteinen, yhdistetty ministeristö.

Niissä maissa, missä vapaus ja demokratia ovat olleet kauimmin olemassa vallankumouksellisen työväenliikkeen ohella, Englannissa ja Ranskassa, kapitalistit ovat käyttäneet tätä menettelytapaa monta kertaa ja hyvällä menestyksellä. Kuuluessaan porvarilliseen ministeristöön „sosialistiset” johtajat ovat aina osoittautuneet vain käskyläisiksi, nukeiksi ja verhoiksi kapitalistien käsissä, työläisten pettämisen välineiksi. Venäjän „demokraattiset ja tasavaltalaiset” kapitalistit ottivat käytäntöön juuri tämän menettelytavan. Eserrät ja menshevikit antoivat heti petkuttaa itseään, ja toukokuun 6 päivänä „kokoomus”-ministeristöstä, johon Tshernov, Tsereteli ja kumpp. osallistuivat, tuli tosi.

Eserrä- ja menshevikkipuolueiden hölmöläiset riemuitsivat, kylpien omahyväisinä johtajiensa ministerinmaineen säteissä. Kapitalistit hykertelivät tyytyväisinä käsiään saatuaan „Neuvostojen johtajien” persoonassa itselleen apureita kansaa vastaan, saatuaan niiltä lupauksen tukea „hyökkäystoimia rintamalla”, s.o. jo keskeytyneen imperialistisen ryöstösodan jatkamista. Kapitalistit tiesivät näiden johtajien koko pöyhkeän voimattomuuden, tiesivät, että porvariston lupauksia — tuotannon valvonnasta ja jopa järjestämisestäkin, rauhanpolitiikasta y.m.s. — ei tulla koskaan toteuttamaan.

Ja niin kävikin. Vallankumouksen kehityksen toinen vaihe, toukokuun 6 päivästä kesäkuun 9 tai 18 päivään saakka, todisti täydellisesti kapitalistien laskelman, että eserriä ja menshevikkejä voidaan helposti vetää nenästä.

Sillä aikaa kun Peshehonov ja Skobelev pettivät itseään ja kansaa mahtipontisilla fraaseilla, että kapitalisteilta otetaan nyt heidän liikevoittonsa sataprosenttisesti pois, että heidän „vastarintansa on nujerrettu” j.n.e. —

kapitalistit jatkoivat asemiensä lujittamista. Todellisuudessa kapitalistien taltuttamiseksi ei siihen saakka ollut tehty mitään, ei yhtään mitään. Ministerit sosialismin loikkarien joukosta osoittautuivat olevan puhujakoneita sorrettujen luokkien sokaisemista varten, mutta koko valtion hallintokoneisto jäi tosiasiaassa byrokraatian (virkamiehistön) ja porvariston haltuun. Teollisuusministerin sijainen, surullisen kuuluisuuden saanut Paltshinski oli tämän hallituskoneiston tyypillinen edustaja, joka jarrutti kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka oli suunnattu kapitalisteja vastaan. Ministerit jaarittelivat, ja kaikki jäi ennalleen.

Varsinkin ministeri Tsereteliä porvaristo käytti taisteluun vallankumousta vastaan. Hänet lähetettiin „rauhottamaan” Kronstadtia, kun sikäläiset vallankumoukselliset kävivät niin julkeiksi, että uskalsivat panna pois viralta sinne määrätyn komissaarin. Porvaristo aloitti sanomalehdissään tavattoman suuriäänisen, ilkeämielisen ja villin valhe-, panettelu- ja parjauksen kampanjan Kronstadtia vastaan syyttäen sitä pyrkimyksestä „irtautua Venäjästä”, toistaen tätä ja muita sen tapaisia tolkkuttomuuksia tuhansin eri tavoin, pelotellen pikkuporvaristoa ja poroporvareita. Tylsien ja pelästyneiden poroporvarien tyypillinen edustaja Tsereteli tarttui kaikkein „tunnollisimmin” porvarillisen parjauksen onkeen, „löi ja rauhoitti” Kronstadtia kaikkein innokkaimmin, käsittämättä joutuneensa vastavallankumouksellisen porvariston lakeijan virkaan. Kävi siis niin, että hän esiintyi juuri sinä aseena, jonka avulla saatiin aikaan „sopimus” vallankumouksellisen Kronstadtin kanssa siitä, että Kronstadtin komissaaria ei yksinkertaisesti vain määrätä hallituksen taholta, vaan hänet valitaan paikan päällä ja hallitus *vahvistaa* valinnan. Tämän tapaisiin raukkamaisiin myönnytyssopimuksiin tuhlasivat aikansa ministerit, jotka olivat loikkaneet sosialismin leiristä porvariston leiriin.

Sinne, minne porvariministerin ei sopinut mennä puolustamaan hallitusta, vallankumouksellisten työläisten eteen tai Neuvostoihin, sinne ilmaantui (oikeammin porvaristo lähetti hänet sinne) „sosialistinen” ministeri Skobelev, Tsereteli, Tshernov j.n.e. ja ajoi tunnollisesti porvariston asiaa, teki kaikkensa puolustaen ministeristöä, kaunisteli kapitalisteja ja petkutti kansaa toistamalla lupauksia,

lupauksia ja lupauksia, neuvoen odottamaan, odottamaan ja odottamaan.

Ministeri Tshernov hieroskeli erikoisesti kauppoja porvarillisten virkaveljiensä kanssa; aivan heinäkuuhun saakka, heinäkuun 3 ja 4 päivän liikehtimisten jälkeen alkaneeseen uuteen „valtapulaan” asti, siihen saakka kun kadetit erosivat hallituksesta, ministeri Tshernov puuhaili kaiken aikaa hyödyllisessä, mielenkiintoisessa, kansan asialle hyvin tärkeässä työssä porvarillisten virkaveljiensä „suostuttelemiseksi”, taivuttaakseen heidät suostumaan vaikkapa edes maiden osto- ja myyntikauppojen kieltämiseen. Tämä kieltö oli mitä juhlallisimmin luvattu talonpojille yleisvenäläisessä talonpoikain edustajakokouksessa (neuvostossa) Pietarissa. Mutta lupaus jäikin vain lupaukseksi. Tshernov ei kyennytäkään toteuttamaan sitä ei touko- eikä kesäkuussa, aina siihen saakka, kunnes heinäkuun 3—4 p:nä alkuvoimaisesti noussut vallankumouksellinen aalto, joka sattui samaan aikaan kuin kadetit erosivat ministeristöstä, teki mahdolliseksi tämän toimenpiteen toteuttamisen. Mutta tämä toimenpide osoittautui nytkin yksinäiseksi ja voimattomaksi saamaan aikaan tuntuva parannusta siinä taistelussa maasta, jota talonpoikaisto kävi tilanherroja vastaan.

Samaan aikaan „vallankumouksellinen demokraatti” Kerenski, sosialistivallankumouksellisten puolueen vasta leivottu jäsen, suoritti rintamalla hyvällä menestyksellä ja loistavasti sitä vastavallankumouksellista, imperialistista tehtävää, imperialistisen sodan, ryöstösodan aloittamista uudelleen, sitä samaa tehtävää, jota kansan vihaama Gutshkov ei kyennyt suorittamaan. Kerenski hurmaantui omasta kaunopuheisuudestaan, imperialistit suitsuttivat hänelle ylistystä, leikitellen kuin shakkinappulalla, häntä mairiteltiin, jumaloitiin, ja kaikki tämä siitä hyvästä, että hän palveli kapitalisteja uskollisesti ja vilpittömästi, kehoittaen „vallankumouksellisia sotajoukkoja” suostumaan jatkamaan uudelleen sotaa, jota käydään tsaari Nikolai II:n ja Englannin ja Ranskan kapitalistien solmimien sopimusten toteuttamiseksi, tarkoituksella, että Venäjän kapitalistit saisivat Konstantinopolin ja Lvovin, Erserumin ja Trapezuntin.

Näin kului Venäjän vallankumouksen toinen vaihe, toukokuun 6 päivästä kesäkuun 9 päivään. Vastavallanku-

mouksellinen porvaristo voimistui ja lujittui „socialististen” ministerien suojaamana ja turvin, se valmisteli hyökkäystä sekä ulkoista vihollista että sisäistä vihollista, s.o. vallankumouksellisia työläisiä vastaan.

VII

Vallankumouksellisten työläisten puolue, bolshevikki-puolue, valmisteli mielenosoitusta Pietarissa kesäkuun 9 päivänä antaakseen joukkojen hillittömästi paisuneen tyytymättömyyden ja suuttumuksen ilmaukselle järjestyneen luonteen. Eserrä- ja menshevikkijohtajat, jotka olivat sotkeutuneet sopimukseen porvariston kanssa ja joita imperialistinen hyökkäyspolitiikka sitoi, joutuivat kauhun valtaan tuntiessaan menettävänsä vaikutuksensa joukoissa. Nousi yleinen ulvonta mielenosoitusta vastaan, ulvonta, joka liitti tällä kertaa vastavallankumoukselliset kadetit yhteen eserrien ja menshevikkien kanssa. Näiden johtamana, heidän kapitalisteihin nähden harjoittamansa sovittepolitiikan tuloksena kävi pikkuporvarillisten joukkojen kääntyminen liittoon vastavallankumouksellisen porvariston kanssa täysin selväksi ja tuli ilmi hämmästyttävän havainnollisesti. Siinä on kesäkuun 9 päivän kriisin historiallinen merkitys, siinä sen luokkaolemus.

Bolshevikit peruuttivat mielenosoituksen, koska he eivät halunneet sillä hetkellä lainkaan johtaa työläisiä hurjanrohkeaan taisteluun yhdistyneitä kadetteja, eserriä ja menshevikkejä vastaan. Mutta näiden viimeksi mainittujen oli pakko määrätä kesäkuun 18 päiväksi yleinen mielenosoitus, säilyttääkseen edes hiukkasen kansan luottamusta. Porvaristo oli haleta raivosta käsittäen tämän aivan oikein pikkuporvarillisten demokraattien horjahdukseksi proletariaatin puoleen ja päätti tehdä tehottomaksi demokratian vaikutuksen aloittamalla hyökkäyksen rintamalla.

Todellakin, kesäkuun 18 päivä toi vallankumouksellisen proletariaatin tunnuksille, bolshevikkien tunnuksille erittäin tuntuvaan voiton Pietarin joukkojen keskuudessa, ja kesäkuun 19 päivänä porvaristo ja bonapartisti * Kerenski

* Bonapartistiksi (nimi johtuu kahden ranskalaisen Bonaparte-keisarin nimestä) sanotaan sellaista hallitusta, joka koettaa näyttää puolueettomalta, käyttäen hyväkseen kapitalistien ja työläisten puolueiden keskenään käymää äärimmäisen kärkevää taistelua. Palvelen todellisuudessa kapitalisteja tällainen hallitus pettää eniten työläisiä lupauksilla ja vähäisillä antipaloilla.

ilmoittivat juhlallisesti nimenomaan kesäkuun 18 päivänä alkaneesta hyökkäyksestä rintamalla.

Hyökkäys merkitsi todellisuudessa ryöstösodan uudelleen alkamista kapitalistien etujen hyväksi vastoin työätekevien suuren enemmistön tahtoa. Tämän vuoksi hyökkäykseen liittyi välttämättä yhdeltä puolen shovinisin jättiläismäinen voimistuminen ja sotilaallisen (ja siis myöskin valtiollisen) vallan siirtyminen bonapartistien sotilasjuntan käsiin ja toisaalta siirtyminen joukkoihin kohdistuvan väkivallan harjoittamiseen, internationalistien vainoamiseen, agitaatiovapauden kieltämiseen, sodan vastustajien vangitsemiseen ja ampumiseen.

Kun toukokuun 6 päivä sitoi eserrät ja menshevikit porvariston sotavankkureihin köydellä, niin kesäkuun 19 päivä kahlehti heidät siihen rautaketjulla kapitalistien palvelijoina.

VIII

Joukkojen kiihtymys ryöstösodan uudelleen alkamisen johdosta kasvoi luonnollisesti vielä entistä nopeammin ja voimakkaammin. Heinäkuun 3—4 pnä joukkojen suuttumus purkautui esiin, tapahtui purkaus, jota bolshevikit yrittivät pidättää ja jolle heidän oli tietysti pyrittävä antamaan mitä järjestynein muoto.

Eserrät ja menshevikit, nuo herransa kahlehtimat porvariston orjat, suostuivat kaikkeen: taantumuksellisen sotaväen tuomiseen Pietariin, kuolemanrangaistuksen ottamiseen jälleen käytäntöön, työläisten ja vallankumouksellisten sotajoukkojen aseistariisumiseen, vangitsemisiin ja vainoihin, sanomalehtien lakkauttamisiin ilman oikeuden päätöstä. Valta, jota hallituksessa ollut porvaristo ei kyennyt ottamaan kokonaan käsiinsä ja jota Neuvostot eivät halunneet ottaa, tämä valta luisui sotilasjuntan, bonapartistien käsiin, jota kadetit ja mustasotnialaiset, tilanherrat ja kapitalistit tukivat tietenkin täydellisesti.

Porras portaalta. Astuttuaan porvaristoon nähden harjoitettavan sovittelupolitiikan kaltevalle pinnalle eserrät ja menshevikit luisuivat vastustamattomasti yhä alemmaksi aivan pohjaan saakka. Helmikuun 28 pnä he lupasivat Pietarin Neuvostossa ehdollisen tukensa porvarilliselle hallitukselle. Toukokuun 6 pnä he pelastivat sen romahdukselta

ja antoivat tehdä itsestään sen palvelijoita ja puolustajia suostuen hyökkäykseen rintamalla. Kesäkuun 9 pnä he yhtyivät vastavallankumoukselliseen porvaristoon rai-voisassa viha-, valhe- ja parjaukskampanjassa vallankumouksellista proletariaattia vastaan. Kesäkuun 19 pnä he hyväksyivät ryöstösodan uudelleen aloittamisen. Heinäkuun 3 pnä he suostuivat taantumuksellisen sotaväen kutsumiseen: alkoi hallitusvallan lopullinen luovuttaminen bonapartisteille. Porras portaalta.

Eserrä- ja menshevikkipuolueiden näin häpeällinen fi-naali ei ole suinkaan sattuma, vaan Euroopan kokemuksen moneen kertaan todistama tulos pikkuisäntien, pikkuporvariston taloudellisesta asemasta.

IX

Jokainen on tietysti nähnyt, miten pikkuisännät ponnistelevat kaikin voimin „päästäkseen ihmisten kirjoille”, oikeiden isäntien joukkoon, kohotakseen „vahvan” isännän asemaan, porvariston asemaan. Niin kauan kuin kapitalismi vallitsee, ei pikkuisännillä ole muuta ulospääsyä kuin joko nousta itse kapitalistien asemaan (mutta se onnistuu parhaimmassa tapauksessa vain yhdelle pikkuisännälle sadasta) tahi joutua köyhtyneen pikkuisännän asemaan, puoliproletaariksi ja sitten proletaariksi. Samoin politiikasakin: pikkuporvarillinen demokratia, erikoisesti sen johtajat, laahustaa porvariston perässä. Pikkuporvarillisen demokratian johtajat lohduttelevat joukkojaan lupauksilla ja vakuutuksilla, että sovittelu suurkapitalistien kanssa on mahdollista, — ja parhaimmassa tapauksessa he saavat kapitalisteilta vähäisiä myönnytyksiä aivan lyhyeksi ajaksi työtätekevien joukkojen pientä kermakerrosta varten, mutta kaikessa, mikä on ratkaisevaa ja tärkeää, pikkuporvarilliset demokraatit ovat osoittautuneet laahustavan aina porvariston perässä, sen voimattomana lisäkkeenä, finanssikuninkaiden kuuliaisena aseena. Englannin ja Ranskan kokemukset ovat useita kertoja todistaneet sen.

Venäjän vallankumouksen kokemus, kun tapahtumat kehittyivät tavattoman nopeasti erikoisesti imperialistisen sodan ja sen synnyttämän mitä syvimmän kriisin vaikutuksesta, tämä kokemus vuoden 1917 helmikuusta heinäkuuhun on verrattoman selvästi ja havainnollisesti todis-

tanut oikeaksi vanhan marxilaisen totuuden pikkuporvariston aseman häilyväisyydestä.

Venäjän vallankumouksen opetus on seuraava: työtätekevillä joukoilla ei ole muuta pelastusta sodan ja nälän rautaisista pihdeistä, tilanherrain ja kapitalistien orjuudesta kuin tehdä täydellinen pesäero eserrä- ja menshevikki-puolueista, oppia ymmärtämään selvästi niiden petturi-isuus, kieltäytyä kaikista sovitteluista porvariston kanssa, siirtyä päättäväisesti vallankumouksellisten työläisten puolelle. Vain vallankumoukselliset työläiset pystyvät, jos köyhät talonpojat tukevat heitä, murtamaan kapitalistien vastarinnan, johtamaan kansaa maan valtaamiseen ilman lunastusmaksua, täydelliseen vapauteen, voittoon nälästä, voittoon sodasta, oikeudenmukaiseen ja kestäväan rauhaan.

JÄLKILAUSE

Tämä artikkeli, kuten tekstistä näkyy, on kirjoitettu heinäkuun lopulla.

Vallankumouksen historia elokuun ajalta on täydellisesti todistanut oikeaksi sen, mitä artikkelissa sanotaan. Sitten Kornilovin kapina elokuun lopussa aiheutti vallankumouksessa uuden käänteen osoittaen havainnollisesti koko kansalle, että kadetit liitossa vastavallankumouksellisten kenraalien kanssa pyrkivät hajottamaan Neuvostot ja palauttamaan monarkian. Kuinka voimakkaaksi tämä vallankumouksen uusi käänne muodostuu, onnistuuko sen tehdä loppu turmiollisesta sovittelupolitiikasta porvaristoon nähden,— sen osoittaa lähitulevaisuus...

N. Lenin

Syyskuun 6 pnä 1917.

KAMENEVIN ESIINTYMISESTÄ TpKK:ssa TUKHOLMAN KONFERENSSIN JOHDOSTA ⁷⁰

Tov. Kamenevin puhe, jonka hän piti elokuun 6 päivänä TpKK:ssa Tukholman konferenssin johdosta, ei voi olla aiheuttamatta vastustusta puolueelleen ja periaatteilleen uskollisten bolshevikkien taholta.

Heti puheensa ensimmäisessä lauseessa tov. Kamenev teki muodollista laatua olevan ilmoituksen, joka antaa hänen esiintymiselleen suorastaan pöyristyttävän luonteen. Tov. Kamenev teki varauksen, että hän puhuu henkilökohtaisesti omasta puolestaan, että „puolueryhmämme ei ole pohtinut tätä kysymystä”.

Ensiksikin, mistä alkaen erilliset jäsenet järjestyneessä puolueessa puhuvat tärkeistä kysymyksistä „henkilökohtaisesti omasta puolestaan”; kun kerran puolueryhmä ei ollut kysymystä käsitellyt, ei tov. Kamenevilla ollut oikeutta esiintyä. Tämä on ensimmäinen johtopäätös hänen omista sanoistaan.

Toiseksi, mikä oikeus tov. Kamenevilla oli unohtaa, että on olemassa puolueen Keskuskomitean päätös Tukholman konferenssiin osallistumista vastaan. Ellei tätä päätöstä ole kumottu edustajakokouksessa tahi Keskuskomitean uudella päätöksellä, niin se pysyy lakina puolueelle. Jos se on kumottu, niin tov. Kamenev ei olisi voinut olla mainitsematta siitä, ei olisi voinut puhua menneessä ajassa: „me bolshevikit olemme tähän asti suhtautuneet kielteisesti Tukholman konferenssiin”.

Johtopäätös on taaskin se, että Kamenev, paitsi ettei hänellä ollut oikeutta esiintyä, jopa suorastaan rikkoi puolueen päätöstä, puhui suorastaan puoluetta vastaan, yritti tehdä tyhjäksi puolueen tahdon sillä, ettei maininnut sanal-

lakaan häntä velvoittavasta Keskuskomitean päätöksestä. Ja kuitenkin sanottu päätös oli aikanaan julkaistu „Pravdassa” ja vieläpä oli lisätty, että puolueen edustaja poistuu Zimmerwaldin konferenssista, jos mainittu konferenssi asetuu Tukholman konferenssiin osallistumisen kannalle*.

Kamenev esitti väärin bolshevikkien „entisen” kielteisen kannan perustelut Tukholman konferenssiin osallistumisen suhteen. Hän vaikenä siitä, että siellä tulevat olemaan mukana sosioli-imperialistit ja että kanssakäyminen sellaisten kanssa on häpeäksi vallankumoukselliselle sosiolidemokraatille.

Meidän on tunnustettava, niin murheellista kuin tämä tunnustaminen onkin: Starostin, joka sotkee asioita paljon ja useasti, on ilmaissut vallankumouksellisten sosiolidemokraattien näkökannan tuhat kertaa paremmin, oikeammin ja arvokkaammin kuin Kamenev. On häpeällistä ja petturimaista ryhtyä neuvotteluihin sosioli-imperialistien kanssa, ministerien kanssa, Venäjällä tehtyjen pyövelintekojen edesauttajien kanssa. Silloin ei maksa enää puhuakaan internationalismista.

Kamenevin perustelut, joilla hän puolusti Tukholmaa koskevan kantamme „muuttumista”, ovat naurettavan heikkoja.

„Meille kävi selväksi”, Kamenev lausui, „että tästä (??) hetkestä Tukholma lakkaa (??) olemasta sokeana aseena imperialististen valtioiden käsissä.”

Tuo ei ole totta. Ei esitetty yhtään ainoata tosiasiaa, eikä Kamenev voinutkaan esittää mitään pätevää. Jos englantilais-ranskalaiset sosioli-imperialistit eivät mene, mutta saksalaiset menevät, niin onko se mikään periaatteellinen muutos?? Voidaanko sitä internationalistin kannalta yleensäkin pitää muutoksena? Onko Kamenev todellakin jo „unohtanut” puolueemme konferenssin päätöksen (huhtikuun 29 päiväältä) täysin samankaltaisesta tapauksesta tanskalaisen sosioli-imperialistin suhteen?

„Tukholman ylle”, Kamenev sanoi lehtien tietämän mukaan edelleen, „on kohoamassa laajapohjainen vallankumouksellinen lippu, jonka alle maailman proletariaatin voimat kokoontuvat.”

* Ks. Teokset, 24. osa, s. 383. *Toim.*

Tuo on mitä tyhjintä jaarittelua Tshernovin ja Tseretelin tyyliin. Se on huutava valhe. Ei vallankumouksellinen lippu, vaan lehmäkauppojen, sopimusten, sosiali-imperialistien armahduksen, anastettujen alueiden jakoa koskevien pankkiirineuvottelujen lippu, — sellainen lippu on toden teolla kohoamassa Tukholman ylle.

Ei voida sietää, että internationalistien puolue, joka on koko maailman edessä vastuussa vallankumouksellisesta internationalismista, tahrisi maineensa suhtautumalla kei-mailevasti venäläisten ja saksalaisten sosiali-imperialistien edesottamuksiin, Tshernovien, Skobelevien ja kumpp. por-varillisen imperialistisen hallituksen ministerien edesottamuksiin.

Olemme päättäneet rakentaa III Internationalen. Meidän on se tehtävä kaikista vaikeuksista huolimatta. Ei askeltakaan taaksepäin, sosiali-imperialistien ja sosialis-min loikkarien välisiin sopimuksiin!

„Proletari“ № 3,
elokuun 29 (16) pnä 1917
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan „Proletari“ lehdessä
tekstin mukaan

HUHUT SALALIITOSTA

Tällä otsikolla elokuun 17 päivänä julkaistu uutinen „Novaja Zhizn” lehden 103. numerossa ansaitsee hyvin vakavaa huomiota, ja on paikallaan [vielä ja vielä kerran] puuttua siihen, vaikkakaan se, mitä tuossa uutisessa esitetään jonakin vakavana, ei ole lainkaan vakavaa.

Uutisen tietämän mukaan Moskovassa levitettiin elokuun 14 päivänä huhuja, että eräitä kasakkaosastoja on mukautulossa rintamalta Moskovaan ja että sen ohella „tietyt sotilaalliset ryhmät, joille eräät moskovalaiset yhteiskunta-piirit ovat myötämielisiä”, järjestävät „päättäväisiä vastavallankumouksellisia esiintymisiä”. Edelleen muka sotilasviranomaiset ovat ilmoittaneet Moskovon sotilaiden ja työläisten edustajain Neuvostolle kaupungin suojelun välttämättömyydestä sekä ovat „TpKK:n edustajain” (t.s. menshevikkien ja eserrien) „osallistuessa” ryhtyneet toimenpiteisiin teroittaakseen tätä sotilaiden mieleen y.m.s. Uutinen päättyy näin: „Näihin valmisteluihin on otettu mukaan myös moskovalaisten bolshevikkien edustajia, joilla on vaikutusta monissa sotaväen joukko-osastoissa, joihin heille on tätä tarkoitusta varten myönnetty pääsyoikeus”.

Tämä viimeinen virke on laadittu tahallisen epäselvästi ja kaksimielisesti: jos bolshevikeilla on vaikutusta monissa sotaväen joukko-osastoissa (mikä on kiistämätöntä ja yleisesti tunnettua), niin kuka on saattanut „myöntää pääsyoikeuden” bolshevikeille noihin sotaväenosastoihin ja millä tavoin? Tuohan on sulaa järjettömyyttä. Jos bolshevikeille on „tätä tarkoitusta varten” tosiaankin „myönnetty pääsyoikeus” (kuka on myöntänyt? luultavasti menshevikit ja eserrät!) *mihin tahansa* sotaväenosastoihin, niin se

merkitsee, että on ollut tietynlainen *blokki*, liitto, välipuhe bolshevikkien ja puolustuskantalaisten kesken tarkoituksella „puolustautua vastavallankumoukselta”.

Juuri tämä seikka antaa vakavan merkityksen muuten epävakavalle uutiselle ja vaatii kaikilta valveutuneilta työläisiltä mitä valppainta suhtautumista edellä kerrottuihin tosiasioihin.

Puolustuskantalaisten, s.o. menshevikkien ja eserrien, levittämät huhut ovat ilmeisesti perättömiä, ja aivan selvä on se likainen ja halpamainen poliittinen etulaskelma, joka liittyy tähän huhujen levittämiseen. Todella vastavallankumouksellinen on juuri se Väliaikainen hallitus, jota puolustuskantalaiset muka hankkiutuvat suojelemaan. Todellisuudessa juuri Väliaikainen hallitus ja „sosialisti”-ministerit ovat kutsuneet kasakkaosastoja rintamalta pääkaupunkeihin, esim. Pietariin heinäkuun 3 päivänä, minkä kasakkakomppania Kaledin vahvistikin virallisesti todeksi vastavallankumouksellisessa imperialistisessa Moskovan neuvottelussa. Tämä on tosiasia.

Ja tämän tosiasian, joka paljastaa menshevikit ja eserrät, joka todistaa heidän kavaltaneen vallankumouksen, todistaa *heidän* olevan *liitossa* vastavallankumouksellisten kanssa, *heidän* olevan *liitossa* Kaledinin kanssa, tämän tosiasian menshevikit ja eserrät haluavat painaa villaisella, hämätä, saattaa unohduksiin levittämällä „huhuja”, että muka kasakat ovat tulossa Moskovaan Kerenskin, Tsereletin, Skobelevin ja Avksentjevin tietämättä, että muka menshevikit ja eserrät „puolustavat vallankumousta” j.m.s. Kavaltaja-menshevikkien ja puolustuskantalaisten poliittinen etulaskelma on päivänselvä: he haluavat petkuttaa työläisiä, käydä vallankumousmiehistä, onkia tietoonsa yhtä ja toista bolshevikeista (tietysti luovuttaakseen tiedot vastavakoilulle), kohentaa mainettaan! Laskelma on yhtä halpamainen kuin tökerösti tekaistukin! Muka näin me sepitettyämme tyhmänlaisen „huhun” saamme helpolla hinnalla „pääsyoikeuden” bolshevistisiin sotaväenosastoihin ja lujitamme yleensäkin luottamusta Väliaikaiseen hallitukseen saadessamme naiivit ihmiset uskomaan, että kasakat muka aikovat kukistaa tämän hallituksen, että se muka *ei ole* liitossa kasakkain kanssa, että se muka „puolustaa vallankumousta” ja niin edelleen ja niin pois-päin.

Laskelma on selvä. Ovathan huhut vääriä ja tekaistuja. Mutta luottamuksenpa Väliaikaiseen hallitukseen me muka saamme puhtaassa rahassa ja siinä sivussa vielä vedämme bolshevikitkin „liittoon” kanssamme!

On vaikea uskoa, että bolshevikkien joukosta saattaisi löytyä sellaisia hölmöjä ja heittiöitä, jotka menisivät nyt liittoon puolustuskantalaisten kanssa. Siihen on vaikea uskoa, sillä ensiksikin on olemassa VSDTP:n VI edustajakokouksen suoranainen päätöslauselma⁷¹, jossa sanotaan (ks. „Proletari”⁷² № 4), että „menshevikit ovat lopullisesti siirtyneet proletariaatin vihollisten leiriin”. Lopullisesti vihollisten leiriin siirtyneiden henkilöiden kanssa ei tehdä sopimuksia, heidän kanssaan ei solmita liittoja. „Vallankumouksellisten sosialidemokraattien ensivuoroisena tehtävänä”, sanotaan samassa päätöslauselmassa edelleen, on „heidän (puolustuskantalaisten menshevikkien) mitä täydellisin eristämisenä kaikista vähänkin vallankumouksellisista työväenluokan aineksista”. On selvää, että juuri tätä eristämistä vastaan menshevikit ja eserrät taistelevatkin levittämällä perättömiä huhuja. On selvää, että Moskovassa samoin kuin Pietarissakin työläiset kääntävät yhä yleisemmin selkensä menshevikeille ja eserrille nähdessään yhä selvemmin heidän petturimaisen, vastavallankumouksellisen politiikkansa, ja „asiaa auttaakseen” puolustuskantalaisten on pakko käyttää vihoviimeisiä keinoja.

Kun edustajakokous on hyväksynyt tällaisen päätöslauselman, niin bolshevikit, jotka suostuisivat solmimaan puolustuskantalaisten kanssa liiton „pääsyoikeuden myöntämisestä” tai epäsuorasta luottamuksen ilmaisusta Väliaikaiselle hallitukselle (jota muka on puolustettava kasakoilta), sellaiset bolshevikit erotettaisiin tietenkin viipymättä — ja ansaitusti — puolueesta.

Mutta vielä muidenkin syiden vuoksi on vaikea uskoa, että Moskovassa tai missään muuallakaan voisi olla sellaisia bolshevikkeja, jotka saattaisivat käydä liittoon puolustuskantalaisten kanssa, ryhtyä perustamaan jotakin, mikä muistuttaisi yhteisiä, vaikkapa väliaikaisiakin laitoksia, tai tekemään minkäänlaisia sopimuksia j.n.e. Tehkäämme nyt tuollaisille varsin epätodennäköisille bolshevikeille paras oletamus: olettakaamme, että he ovat naiiviudessaan alkaneet todellakin uskoa menshevikkien ja eserrien heille kertomia huhuja, vieläpä olettakaamme, että heille on

varmemmaksi vakuudeksi kerrottu joitakin, samoin sepitettyjä „tosiasioita”. On selvää, ettei yksikään rehellinen bolshevikki, ellei hän ole mennyt kokonaan päästään pyörälle, suostuisi siinäkään tapauksessa minkäänlaiseen liittoon puolustuskantalaisten kanssa, minkäänlaiseen sopimukseen „pääsyoikeuden myöntämisestä” j.n.p. Siinäkin tapauksessa bolshevikki sanoisi: meidän työläisemme, meidän sotilaamme tulevat taistelemaan vastavallankumouksellista sotaväkeä vastaan, jos se ryhtyy nyt hyökkäämään Väliaikaisen hallituksen kimppuun, *eivät* kuitenkaan puolustaakseen tätä hallitusta, joka kutsui Kaledinin ja kumpp. heinäkuun kolmantena päivänä, vaan puolustaakseen itsenäisesti vallankumousta, saavuttaakseen omat päämääränsä, työläisten voiton, köyhien voiton, rauhan asian voiton päämäärät, mutta ei imperialistien — Kerenskin, Avksentjevin, Tseretelin, Skobelevin ja kumpp. voiton päämääriä. Jopa sellaisessa poikkeuksellisen harvinaisessa tapauksessa kuin äsken otaksumamme, bolshevikki sanoisi menshevikeille: me tulemme tietenkin taistelemaan, mutta emme suostu vähäisimpäänkään poliittiseen liittoon teidän kanssanne, emme suostu antamaan vähäisintäkään luottamuslausetta teille, — aivan samoin kuin sosialidemokraatit helmikuussa 1917 taistelivat tsaarivaltaa vastaan yhdessä kadettien kanssa, rupeamatta mihinkään liittoon kadettien kanssa, luottamatta heihin hetkeäkään. Vähäisinkin luottaminen menshevikkeihin olisi nyt yhtäläistä vallankumouksen kavaltamista kuin kadetteihin luottaminen vuosina 1905—1917.

Bolshevikki sanoisi työläisille ja sotilaille: lähtekäämme taisteluun, mutta ei luottamuksen häivääkään menshevikeille, ellette tahdo riistää itseltänne voiton hedelmiä.

Menshevikeille on ylen edullista levitellä vääriä huhuja sekä oletuksia, että heidän tukemansa hallitus muka pyrkii pelastamaan vallankumouksen, silloin kun se itse asiassa *on jo liittoutunut* Kaledinien kanssa, *on jo* vastavallankumouksellinen, *on jo* ottanut lukuisia askeleita ja ottaa niitä joka päivä edelleenkin täyttääkseen Kaledinien kanssa solmimansa liiton ehdot.

Näihin huhuihin uskominen, niiden välitön tai välillinen tukeminen merkitsisi bolshevikkien taholta vallankumouksen asian pettämistä. Vallankumouksen menestyksen varmin tae on nyt siinä, että joukot tajuavat selvästi menshe-

vikkien ja eserrien petturuuden, että tehdään täydellinen pesäero menshevikeistä ja eserristä, että jokainen vallankumouksellinen proletaari julistaa heidät yhtä ehdottoman boikotin alaisiksi, kuin oli kadettien boikotoiminen vuoden 1905 kokemusten jälkeen.

((Pyydän ottamaan tästä artikkelista muutamia jäljennöksiä, jotta ne voitaisiin lähettää samanaikaisesti useammille puolueen sanoma- ja aikakauslehdille julkaistavaksi, sekä samanaikaisesti esittämään artikkelin Keskuskomitealle minun nimissäni seuraavalla lisäyksellä varustettuna:

Pyydän tulkitsemaan tämän artikkelin minun selostukseksi Keskuskomitealle ja lisään siihen ehdotukseni, että Keskuskomitean toimesta suoritettaisiin virallinen tutkimus, johon osallistuisi moskovalaisia Keskuskomitean jäsenistön ulkopuolelta, sen asian selvittämiseksi, onko bolshevikeilla ollut tällä pohjalla yhteisiä laitoksia puolustuskantalaisten kanssa, onko ollut liittoutumia tai sopimuksia, mikä on ollut niiden sisältö j.n.e. On välttämätöntä tutkia virallisesti tosiasiat ja yksityiskohdat, saada selville kaikki pikkuseikat. On välttämätöntä syrjäyttää tehtävistään Keskuskomitean ja Moskovan komitean jäsenet, jos liittoutuminen osoittautuisi todeksi, ja ottaa kysymys heidän muodollisesta syrjäyttämistään ennen edustajakokousta käsiteltäväksi heti ensimmäisessä Keskuskomitean täysistunnossa. Sillä nimenomaan Moskova saa tai voi saada *keskuksen* merkityksen *nyt*, Moskovan neuvottelun jälkeen, lakon jälkeen, heinäkuun 3—5 päivän jälkeen. Heinäkuun 3—5 päivän tyyppisen liikkeen kasvu on täysin mahdollinen tässä jättiläismäisessä, Pietaria suuremmassa proletaarikeskuksessa. Silloin Pietarissa oli tehtävänä antaa liikkeelle rauhanomainen ja järjestynyt luonne. Se *oli* oikea tunnus. Nyt Moskovassa tehtävä *on* kokonaan toinen; vanha tunnus olisi vääräkin väärempi. Nyt tehtävänä olisi *vallan ottaminen* omiin käsiin ja julistautuminen hallitukseksi rauhan nimessä, sen nimessä, että talonpojat saisivat maata, että Perustava kokous kutsuttaisiin koolle määräpäivänä, josta sovittaisiin eri paikkakuntien talonpoikain kanssa j.n.e. On sangen mahdollista, että sanotunlainen liike puhkeaa Moskovassa työttömyyden, nälänhädän,

rautatielakon, talouden rappion y.m.s. pohjalla. On äärimmäisen tärkeää, että „ruorimiehinä” olisivat Moskovassa henkilöt, jotka eivät horjahtele oikeaanpäin, eivät voi ruveta liittoilemaan menshevikkien kanssa, vaan liikehtimisen sattuessa käsittävät *uudet* tehtävät, *uuden* tunnuksen vallan ottamisesta, *uudet* tiet ja keinot sen toteuttamiseksi. Senpä vuoksi „tutkimus” liittoutumista koskevan asian johdosta ja moitteen antaminen liittoutuja-bolshevikeille, jos sellaisia on ollut, heidän syrjäyttämisenä on välttämätöntä ei yksistään kurin vuoksi, ei yksistään jo tehdyn tyhmyyden korjaamiseksi, vaan se on välttämätöntä *tulevan* liikkeen oleellisimpia etuja silmälläpitäen. Elokuun 12 päivän lakko Moskovassa todisti, että *aktiivinen* proletariaatti on bolshevikkien puolella, vaikka duumavaaleissa eserrät saivatkin enemmistön. Tämä muistuttaa suuresti tilannetta, joka vallitsi Pietarissa vuoden 1917 heinäkuun 3—5 päivän edellä. Ero on kuitenkin äärettömän suuri: Pietari ei olisi voinut silloin ottaa valtaa edes fyysillisesti, ja jos olisi fyysillisesti ottanutkin, niin ei olisi kyennyt pitämään valtaa poliittisesti, sillä Tsereteli ja kumpp. eivät vielä olleet langenneet pyövelintekojen kannattamiseen saakka. Ja siksi vallan ottamisen tunnus olisi *silloin*, heinäkuun 3—5 päivänä 1917 Pietarissa, ollut *väärä*. Silloin ei edes bolshevikeilla ollut eikä voinutkaan olla tietoista pyrkimystä luonnehtia Tsereteliä ja kumpp. vastavallankumoukselliseksi. Silloin ei sotamiehillä enempää kuin työläisilläkään voinut olla sitä kokemusta, jonka heinäkuu antoi.

Nyt on asia kokonaan toisin. Jos Moskovassa nyt puhkeaa luonnonvoimainen liike, täytyy tunnuksena olla nimenomaan vallan ottaminen. Siksi on tuiki tärkeätä ja satakertaisesti tärkeätä, että Moskovassa liikettä johtaisivat sopivat henkilöt, jotka ovat *täydellisesti* ymmärtäneet tämän tunnuksen ja harkinneet sitä. Siksi onkin pakko vielä ja vielä kerran vaatia tutkimusta ja syyllisten syrjäyttämistä.))

*Kirjoitettu elokuun 18—19
(elok. 31—syysk. 1) pnä 1917*

*Julkaistu ensi kerran v. 1928
VII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EI NÄHDÄ METSÄÄ PUILTA

L. Martov lausui elokuun 4 päivänä Neuvostojen TpKK:n istunnossa (siteeraamme „Novaja Zhizn” lehden selostuksen mukaan), että „Tseretelin arvostelu on liian lievää”, että „hallitus ei anna vastaiskua sotilaspiirien keskuudessa ilmeneville vastavallankumouksellisille yrityksille” ja että „meidän tavoitteisiimme ei kuulu nykyisen hallituksen kukistaminen eikä luottamuksen horjuttaminen siihen”... „Reaalinen voimasuhde”, Martov jatkaa, „ei anna nyt aihetta vaatia vallan siirtämistä Neuvostoille. Se voisi tulla kysymykseen ainoastaan kansalais sodan kulussa, joka ei nyt ole sallittavaa”. „Emme aio kukistaa hallitusta”, Martov lopettaa, „mutta meidän on osoitettava sille, että maassa on muitakin voimia kuin kadetit ja sotilaspiirit. Niitä ovat vallankumouksellisen demokratian voimat, ja niihin täytyy Väliaikaisen hallituksen nojautua”.

Tämä on erittäin merkillepantavaa Martovin järkeilyä, johon kannattaa syventyä kaikella tarkkaavaisuudella. Merkillepantavaa se on siksi, että siinä toistuvat tavattoman selväpiirteisinä kaikkein levinneimmät, vahingollisimmat, vaarallisimmat pikkuporvarillisten joukkojen poliittiset erehdykset, niiden tyypillisimmät ennakkoluulot. Näiden joukkojen kaikista edustajista lienee Martov lehtimiehenä „vasemmistolaisimpia”, vallankumouksellisimpia, valvutuneimpia ja taitavimpia. Nimenomaan sen vuoksi on hyödyllisempää eritellä juuri hänen järkeilyjään kuin jonkin tyhjällä sanasikermällä keimailevan Tshernovin tai kovakalloisen Tseretelin y.m.s. järkeilyjä. Eritellessämme Martovin lausuntoja tulemme erittelemään sitä, mikä on nykyään pikkuporvariston aatteissa järjellisintä.

Erittäin luonteenomaista on ennen muuta Martovin horjahtelu kysymyksessä vallan siirtämisestä Neuvostoille. Heinäkuun 4 päivään saakka Martov *vastusti* tätä tunnusta. Heinäkuun 4 päivän jälkeen hän oli sen *puolesta*. Elokuun alussa hän oli jälleen vastaan, ja pankaa merkille, kuinka pöyristyttävän epäloogillisia, kuinka lystikkäitä marxilaisuuden näkökulmasta katsottuna ovat hänen perustelunsa. Hän vastustaa, sillä „reaalinen voimasuhde ei anna nyt aihetta vaatia vallan siirtämistä Neuvostoille. Se voisi tulla kysymykseen ainoastaan kansalaissodan kullussa, joka ei nyt ole sallittavaa”.

On siinä sotkia kerrakseen. Siis ennen heinäkuun 4 päivää sellainen vallan siirtäminen oli mahdollista *ilman* kansalaissotaa (pyhä totuus!), mutta nimenomaan silloin Martov *vastusti* siirtämistä... Toiseksi ilmenee, että muka heinäkuun 4 päivän jälkeen, jolloin Martov kannatti vallan siirtämistä Neuvostoille, sellainen siirtäminen oli mahdollista ilman kansalaissotaa: tämä on ilmeinen, huutava, tosiasiallinen valhe, sillä nimenomaan heinäkuun 5 päivän vastaisena yönä bonapartistit marssivat Pietariin vastavallankumouksellista sotaväkeä kadettien tukiessa heitä sekä Tshernovien ja Tseretelien suorittaessa lakeijanpalvelusta. Vallan ottaminen rauhallista tietä olisi niissä olosuhteissa ollut sula mahdottomuus.

Ja vihdoin, kolmanneksi, Martovin puheista ilmenee, että marxilaisella tai vaikkapa vain tavallisella vallankumouksellisella demokraatilla oli muka oikeus luopua kansan etua ja vallankumouksen etua oikealla tavalla ilmaisevasta tunnuksesta sillä perusteella, että tuo tunnus olisi voinut toteutua „ainoastaan kansalaissodan kullussa”... Tämähän on jo ilmeistä järjettömyyttä, selvää kieltäytymistä kaikinlaisesta luokkataistelusta, kaikkinaisesta vallankumouksesta. Sillä kukapa ei tietäisi, että maailman kaikkien vallankumousten historia osoittaa meille ei suinkaan satunnaista muutosta, vaan luokkataistelun väistämättömän muuttumisen kansalaissodaksi. Kukapa ei tietäisi, että juuri heinäkuun 4 päivän *jälkeen* me havaitsemme kansalaissodan alkavan Venäjällä vastavallankumouksellisen porvariston taholta, näemme rykmenttien aseistariisumisen, telotukset rintamalla, bolshevikkien murhat. Kansalaissota nähkääs „ei ole sallittavaa” vallankumoukselliselle demokratialle juuri silloin, kun tapahtumien kehityskulku on

rautaisella välttämättömyydellä johtanut siihen, että vastavallankumouksellinen porvaristo on aloittanut sellaisen sodan.

Martov on sotkeutunut mitä uskomattomimmalla, hassunkurisimmalla, auttamattomimmalla tavalla.

Selvitellessämme hänen aikaansaamaansa sekasotkua on sanottava:

Nimenomaan ennen heinäkuun 4 päivää tunnus kaiken vallan siirtämisestä kyseessä oleville, silloisille Neuvostoilta oli ainoa oikea tunnus. Silloin se oli mahdollista rauhallisoin keinoin, ilman kansalaissotaa, koska silloin ei vielä suoritettu joukkoihin kohdistettuja, kansaan kohdistettuja järjestelmällisiä väkivallantekoja, jotka otettiin käytäntöön heinäkuun 4 päivän jälkeen. Silloin tämä turvasi koko vallankumouksen rauhallisen kehittymisen edelleen ja muun muassa sen mahdollisuuden, että Neuvostojen *sisällä* tapahtuva luokkien ja puolueiden välinen taistelu olisi voinut rauhallisesti laantua.

Heinäkuun 4 päivän jälkeen vallan siirtäminen Neuvostoilta kävi mahdottomaksi ilman kansalaissotaa, koska valta siirtyi heinäkuun 4—5 päivänä kadettien ja mustasotnialaisten tukemalle bonapartistiselle sotilasklikille. Tästä seuraa, että kaikkien marxilaisten, kaikkien vallankumouksellisen proletariaatin kannattajain, kaikkien rehellisten vallankumouksellisten demokraattien *täytyy* nyt selittää työläisille ja talonpojille tilanteen perin pohjoinen muuttuminen, joka edellyttää toista tietä vallan siirtämiseen proletaareille ja puoliproletaareille.

Martov ei esittänyt perusteluja sen „ajatuksensa” tueksi, että „nyt” kansalaissota ei ole sallittavaa, eikä sen lausuntonsa tueksi, että hänen tavoitteisiinsa „ei kuulu nykyisen hallituksen kukistaminen”. Ilman motivointia hänen mielipiteensä, varsinkin puolustuskantalaisten kokouksessa julkilausuttuna, haiskahtaa varmasti puolustuskantalaiselta perustelulta: sisäinen kansalaissota ei nähkääs ole sallittavaa, nyt uhkaa ulkoinen vihollinen.

Emme tiedä, olisiko Martov rohjennut esittää tällaisen perustelun avoimesti. Pikkuporvariston joukossa tämä perustelu on ahkerimmin käytettyjä. Ja tietenkin tämä perustelu on kaikkein typerimpiä. Porvaristo ei pelännyt vallankumousta eikä kansalaissotaa sellaisina ajankohdina, jolloin ulkopuolinen vihollinen oli uhkaamassa, ei

syyskuussa 1870 Ranskassa eikä myöskään helmikuussa 1917 Venäjällä. Porvaristo ei pelännyt anastaa valtaa käsiinsä kansalaissodan hinnalla sellaisina hetkinä, jolloin ulkoinen vihollinen uhkasi. Ja yhtä vähän on vallankumouksellinen proletariaatti piittaava tästä valehtelijain ja porvariston lakeijain „perustelusta”.

* * *

Eräs huutavimpia teoreettisia virheitä, jonka Martov tekee ja joka myös on erittäin tyypillinen pikkuporvariston koko poliittiselle aatepiirille, on tsaristisen ja ylipäänsä monarkistisen vastavallankumouksen sekoittaminen porvarilliseen vastavallankumoukseen. Juuri tämä erikoislaatuinen ahdaskatseisuus tai erikoislaatuinen tylsyys on ominaista pikkuporvarilliselle demokraatille, joka ei voi riistäytyä vapaaksi taloudellisesta, poliittisesta ja aatteellisesta riippuvaisuussuhteestaan porvaristoon, vaan luovuttaa sille etusijan, näkee siinä „ihanteen”, uskoo sen kirkumisiin „oikealta tulevan vastavallankumouksen” vaarasta.

Martov ilmensi tätä pikkuporvariston aatepiiriä tai oikeammin tätä pikkuporvariston ajatuksen rujoutta lausueissaan puheessaan: „Vastapainoksi siihen (hallitukseen) oikealta kohdistettuun painostukseen meidän on saatava aikaan vastapainostus”.

Tässä nähdään malliesimerkki poroporvarillisesta herkäuskoisuudesta ja luokkataistelun unohtamisesta. Hallitusta pidetään eräänlaisena luokkien ja puolueiden yläpuolella olevana laitoksena, sitä vain „painostetaan” liian kovin oikealta, pitää painostaa voimakkaammin vasemmalta. Oo sitä rikkiviisautta, se on Louis Blancin, Tshernovin, Tseretelin ja koko tuon halveksittavan veljeskunnan arvon mukaista. Ja kuinka äärettömän edullista tuo poroporvarillinen viisaus onkaan bonapartisteille, kuinka heidän tekeekään mieli esittää asia „typerille musikoille” nimenomaan sellaisessa valossa, että muka nykyinen hallitus kamppailee sekä vasemmalla että oikealla, yksinomaan äärimmäisyyksiä vastaan, toteuttaen aitoa valtakunnallisuuden henkeä, harjoittaen käytännössä aitoa kansanvaltaisuutta, vaikka todellisuudessa juuri tämä bonapartistinen hallitus on vastavallankumouksellisen porvariston hallitus.

Porvaristolle on edullista (ja herruutensa ikuistamiseksi välttämätöntäkin) pettää kansaa esittämällä asia siinä muodossa, että porvaristo muka edustaa „vallankumousta yleensä, kun taas oikealta, tsaarintaholta, uhkaa vastavallankumous”. Vain Danien ja Tseretelien äärettömän tylsyyden, Tshernovien ja Avksentjevien äärettömän omahyväisyyden varassa tämä pikkuporvariston elinehtojen elättämä aate pysyy hengissä yleensä „vallankumouksellisen demokratian” keskuudessa.

Mutta jokaisen, joka on edes jotakin oppinut historiasta tai Marxin opista, on pakko tunnustaa, että poliittisen analyysin kulmakiveksi on otettava kysymys *luokista*: minkä luokan vallankumouksesta on puhe? Entä vastavallankumous, minkä luokan se on?

Ranskan historia näyttää meille, että bonapartistien vastavallankumous kasvoi XVIII vuosisadan lopulla (ja sitten toistamiseen vuosiin 1848—1852 mennessä) vastavallankumouksellisen porvariston maaperässä raivaten vuorostaan tietä legitiimimonarkian palauttamiselle. Bonapartismi on hallitusmuoto, joka kasvaa porvariston vastavallankumouksellisuudesta demokraattisten uudistusten ja demokraattisen vallankumouksen oloissa.

Täytyy ummistaa silmänsä tahallaan ollakseen näkemättä, kuinka bonapartismi kasvaa Venäjällä aivan silmiemme nähden hyvin samankaltaisissa olosuhteissa. Tsaristinen vastavallankumous on nykyään aivan mitätön, sillä ei ole rahtuakaan poliittista merkitystä, se ei näyttele minkäänlaista poliittista osaa. Veijarit työntävät tsaristisen vastavallankumouksen variksenpelätintä tahallaan etualalle ja paisuttelevat sitä pelotellakseen hölmöjä, kestitäkseen poroporvareita poliittisella sensaatiolla, vetääkseen kansan huomion pois todellisesta uhkaavasta vastavallankumouksesta. Ei voi nauramatta lukea jonkun Zarudnyin järkeilyä, kun tämä yrittää puntaroida jonkin takapihaliittolaisen „Svjataja Rusj'in” vastavallankumouksellista merkitystä, mutta „ei huomaa”, mikä vastavallankumouksellinen merkitys on kadetti puolueen nimeä kantavalla koko Venäjän porvariston liitolla.

Kadetti puolue on porvarillisen vastavallankumouksen poliittinen päävoima Venäjällä. Tämä voima on kerännyt oivallisesti ympärilleen kaikki mustasotnialaiset niin vaa-leissa kuin myös (mikä on vielä tärkeämpää) sotilas- ja

siviilihallintokoneistossa sekä lehdistön valhe-, parjaus- ja vainokampanjassa, joka suuntautuu aluksi bolshevikkeja, s.o. vallankumouksellisen proletariaatin puoluetta vastaan ja sitten Neuvostoja vastaan.

Nykyinen hallitus toteuttaa vähitellen, mutta horjumatta juuri sitä politiikkaa, jota kadetti puolue on saarnannut ja valmistellut järjestelmällisesti vuoden 1917 maaliskuusta lähtien. Imperialistisen sodan uudistaminen ja pitkittäminen, rauhantekoa koskevan „lörpöttelyn” lopettaminen, ministerien oikeuksien laajentaminen niin, että he voivat lakkauttaa sanomalehtiä, sitten kieltää edustajakokouksia, sitten toimeenpanna vangitsemisia ja karkotuksia, kuolemanrangaistuksen palauttaminen, teloitukset rintamalla, työläisten ja vallankumouksellisten rykmenttien aseistariisuminen, pääkaupungin täyttämisen vastavallankumouksellisella sotaväellä, talonpoikien vangitsemisten ja vainoamisten alullepano omavaltaiisten „anastusten” takia, tehtaitten pysäyttäminen ja työnsulut — siinä vielä sangen vaillinainen luettelo toimenpiteistä, jotka antavat päivänselvän kuvan bonapartisin porvarillisesta vastavallankumouksesta.

Entä Perustavan kokouksen koollekutsumisen lykkääminen ja bonapartistisen politiikan „kruunajaiset” Moskovassa „Säätökokouksessa”, tämä siirtymisaskel kohti Perustavan kokouksen lykkäämistä sodan loppuun saakka? Eikö tämä jo ole bonapartistisen politiikan helmi? Ja Martov ei näe, missä on porvarillisen vastavallankumouksen päämaja... Totisesti — ei nähdä metsää puilta.

* * *

Miten äärettömän inhottavaa lakeijan osaa esittikään Neuvostojen TPKK, t.s. siellä valta-asemassa olevat eserrät ja menshevikit, Perustavan kokouksen koollekutsumisen lykkäämishankkeessa! Kadetit määräsivät sävyn, antoivat lykkäysajatuksen, aloittivat kampanjan lehdistössä, sysäsivät etualalle *kasakkain edustajakokouksen* vaatien Perustavan kokouksen lykkäämistä. (Kasakkain edustajakokous! Kuinka nyt Lieberit, Avksentjevit, Tshernovit ja Tseretelit olisivat voineet olla suorittamatta lakeijanpalvelustaan!) Eserrät ja menshevikit kiiruhtivat kuin kukkopojat kadet-

tien perässä, ryömivät kuin koira kuullessaan isäntänsä vihellyksen, isäntänsä ruoskaa peläten.

TpKK:n Toimikunta, sen sijaan että olisi esittänyt kansalle yksinkertaisen yhteenvedon asi tiedoista, jotka osoittavat, kuinka julkeasti, kuinka häpeämättömästi kadetit ovat pitkittäneet ja jarruttaneet maaliskuusta asti Perustavan kokouksen koollekutsumista, sen sijaan että olisi paljastanut valheelliset verukkeet ja vakuutukset, että muka Perustavan kokouksen koollekutsuminen määräajaksi on mahdotonta; kaiken tämän asemesta TpKK:n Toimikunta heitti kiireesti pois „epäilykset”, joita jopa Dan (jopa Dan!) esitti, ja lähetti tämän lakeijakollegion puolesta kaksi lakeijaa, Bramsonin ja Bronzovin, viemään Väliaikaiselle hallitukselle raporttia siitä, että „Perustavan kokouksen vaalit on välttämättä lykättävä lokakuun 28—29 päivään”... Suurenmoinen johdanto bonapartistien kruunaukselle Moskovassa Säätykokouksen toimesta. Niiden, jotka eivät ole kokonaan vajonneet kataluuteen, on kokoonnuttava yhteen vallankumouksellisen proletariaatin puolueen ympärille. Ilman sen voittoa kansa *ei tule saamaan* rauhaa, talonpojat maata, työläiset ja kaikki työtätekevät leipää.

„Proletari” № 6,
syyskuun 1 (elokuun 19) pnä 1917
Allekirjoitus: N. K a r p o v

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

POLIITTISTA KIRISTYSTÄ

Kiristykseksi sanotaan rahojen tavoittelemista uhkailemalla paljastaa joitakin tosiasioita tai keksittyjä „historioita”, jotka voivat olla epämieluisia paljastettavalle, tai uhkailemalla, että hänelle voidaan aiheuttaa joitakin muita ikävyyksiä.

Poliittinen kiristys on paljastuksilla uhkaamista tai tosiasiallisten ja vielä useammin keksittyjen „historioiden” paljastamista tarkoituksella aiheuttaa poliittista vahinkoa, panetella, riistää vastustajalta mahdollisuudet poliittiseen toimintaan tai tehdä se hänelle vaikeaksi.

Meidän tasavaltalaiset, suotakoon anteeksi tällainen sanonta, jopa demokraattiset porvarimme ja pikkuporvarimme ovat kunnostautuneet poliittisen kiristyksen sankareina pannessaan alulle väärin syytösten, valheiden ja parjausten „kampanjan” heille epämieluisia puolueita ja poliittisia toimihenkilöitä vastaan. Tsaarivalta vainosi karkeasti, hillittömästi, petomaisesti. Tasavaltalainen porvaristo vainoaa *likaisesti*, pyrkien tahrimaan vihaamansa proletaarisen vallankumousmiehen ja internationalistin parjauksella, valheella, ilkeämielisillä viittauksilla, väärillä syytöksillä, huhuilla ynnä muulla ynnä muulla.

Varsinkin bolshevikit ovat saaneet kunnian tuntea omassa nahassaan näitä tasavaltalaisten imperialistien käyttämiä vainoamismenetelmiä. Bolshevikki voisi yleensäkin soveltaa itseensä tunnettua runoilijan sanontaa: „Ääniä hyväksymisen hän ei kuule suloisessa ylistyksen pauhussa, vaan vihan villissä kiljunnassa”⁷³.

Vihan villiä kiljuntaa alkoi ryöpytä bolshevikkeja vastaan kaikkien porvarillisten ja miltei kaikkien pikkuporva-

rillisten lehtien palstoilta melkein heti Venäjän vallankumouksen *alettua*. Ja bolshevikki, internationalisti, proletaarisen vallankumouksen kannattaja voi oikeutetusti „kuulla” tuossa vihan villissä kiljunnassa hyväksymisen ääniä, sillä porvariston hillitön viha muodostuu usein parhaaksi todistukseksi siitä, että parjattu, vainottu, jahdattu palvelee proletariaattia oikealla tavalla ja rehellisesti.

Sitä, että porvariston parjaukselliset menetelmät ovat luonteeltaan kiristystä, voimme valaista erityisen havainnollisesti esimerkillä, joka *ei* koske meidän puoluetamme, nimittäin eserrä Tshernovin tapauksella. Haluten pelästyttää tai karkottaa Tshernovin, ryhtyivät tunnetut parjaajat, kadettipuolueen jäsenet, Miljukov ja Hessen etunenässä, vainoamaan häntä hänen ulkomailla julkaistujen, muka „tappiohenkisten” artikkeliansa vuoksi sekä sen johdosta, että hän oli ollut kosketuksessa henkilöihin, jotka muka olivat vastaanottaneet rahaa saksalaisen imperialismin asiamiehiltä. Vaino alkoi yltyä. Koko porvarillinen lehdistö yhtyi siihen.

Mutta sitten kadetit ja eserrät „tekivät sovinnon” ministeristön tietyn kokoonpanon pohjalla. Ja — voi ihmettä! — Tshernovin „syytösjuttu” katosi!! „Juttu” katosi muutamassa päivässä, ilman oikeudenkäyntiä, ilman tutkimusta, ilman asiakirjojen julkaisemista, ilman todistajain kuulustelua, ilman asiantuntijain lausuntoja. Kun kadetit olivat tyytymättömiä Tshernoviin, syntyi parjaava „syytösjuttu”. Kun kadetit tekivät Tshernovin kanssa, vaikkapa väliaikaisestikin, poliittisen sovinnon, niin „juttu” katosi.

Siinä teille selvä esimerkki poliittisesta kiristyksestä. Henkilövainot sanomalehdissä, parjaukset, ilkeämieliset viittaukset ovat porvariston sekä Miljukovien, Hessenien, Zaslavskien, Danien y.m. heidän kaltaistensa heittoiden käsissä poliittisen taistelun ja poliittisen koston välineenä. Kun poliittinen päämäärä on saavutettu, niin „juttu” N. N:ää tai M. M:ää vastaan „katoaa” todistaen siten „jutun” alullepanijan halpamaista luonnetta, katalaa epärehellisyyttä ja kiristäjänmieltä.

Sillä onhan selvää, että *ei*-kiristäjä ei keskeyttäisi paljastuksiaan minkäänlaisten poliittisten muutosten takia, jos hän tekisi paljastuksiaan rehellisten vaikutteiden innoittamana, *ei*-kiristäjä jatkaisi joka tapauksessa paljastuksiaan loppuun asti, oikeuden tuomion julistamiseen saakka, siihen

asti, kunnes asia on tehty täysin selväksi yleisölle, kunnes *kaikki* asiakirjat on kerätty ja saatettu julkisuuteen tai kunnes hän tunnustaa avoimesti ja suoraan, että hänelle on sattunut erehdys tai vääärinkäsitys.

Tshernovin, ei-bolshevikin, esimerkki näyttää meille havainnollisesti, millainen on todelliselta olemukseltaan se kiristysrynnäkö, jota porvarillinen ja pikkuporvarillinen lehdistö käy bolshevikkeja vastaan. Kun näiden pääoman ritarien ja sen hännystelijäin poliittinen päämäärä näytti heistä saavutetulta, kun bolshevikkeja vangittiin ja heidän lehtensä lakkautettiin — silloin kiristäjät *vaikenivat!* Nämä bolshevikkeja vastaan suunnatun sotaretken sankarit, Miljukovit ja Hessenit, Zaslavskit ja Danit vaikenivat, vaikka heillä oli käytettävissään kaikki välikappaleet totuuden selvillesaamiseksi: sekä lehdistö että rahaa, sekä ulkomaisen porvariston apu että Venäjän koko porvariston „yleisen mielipiteen” myötävaikutus ja maailman erään suurimman valtakunnan valtiovallan ystävällismielinen tuki, vaikka heillä oli kaikki tämä käytettävissään — he *vaikenivat.*

Jokaiselle rehelliselle ihmiselle käy selväksi se, mikä kävi heti selväksi valveutuneille työläisille, joita koko elämä valmentaa tajuamaan nopeasti porvariston menetelmät, — nimittäin se, että Miljukovit ja Hessenit, Zaslavskit ja Danit y.m. y.m. ovat *poliittisia kiristäjiä.* Sitä on juurrutettava mieliin, selitettävä sitä joukoille, toistettava sitä joka päivä sanomalehdessä, kerättävä siitä asiakirjoja lentokirjasta varten, on boikotoitava kiristäjiä j.n.e. j.n.e. Nämä ovat proletariaatin arvolle sopivia taistelumenetelmiä parjausta ja kiristystä vastaan!

Eräänä viimeisimmistä on joutunut kiristykseen uhriksi meidän toverimme Kamenev. Hän „on vetäytynyt syrjään yhteiskunnallisesta toiminnasta”, kunnes asia tutkittaisiin. Se on mielestämme väärin. Sitähän kiristäjät vain halusivatkin. He eivät halua tutkia asiaa. Kameneville olisi ollut riittävää asettaa heittiöiden vastapainoksi *oman* puolueensa luottamus — haukkukoot sitten „Retshin”, „Birezhevkan”, „Denin”, „Rabotshaja Gazetan” ynnä muiden halpamaisten sanomalehtien koirat.

Jos puolueemme suostuu vatedeskin johtajiensa syrjäyttämiseen yhteiskunnallisesta toiminnasta sen takia, että porvaristo on heitä parjannut, niin puolue kärsii hirveästi,

aiheuttaa vahinkoa proletariaatille, tuottaa iloa sen vihollisille. Sillä porvaristolla on paljon sanomalehtiä ja vielä enemmän palkattuja kiristäjä-kynäniekkoja (Zaslavskin ja kumpp. kaltaisia), meidän puolueyöntekijöittemme „syrjäyttäminen” tulee olemaan sille ylen helppoa! Asian tutkimista, totuuden etsimistä se ei ajattelekaan.

Ei, toverit! Älkäämme välittäkö porvarilehdistön kiljunasta! Älkäämme tuottako iloa kiristäjäheittiöille — Miljukoveille, Hesseneille, Zaslavskeille. Luottakaamme proletariiden tuomioon, oman 240.000 internationalistia käsittävän puolueemme valveutuneiden työläisten tuomioon. Älkäämme unohtako, että kaikkialla maailmassa porvaristo liittossa puolustuskantalaisten kanssa vainoaa internationalisteja valheen, parjauksen ja kiristyksen menetelmin.

Leimatkaamme epäröimättä kiristäjät häpeällä. Olkaamme järkkymättömiä selvittäessämme vähäisimmätkin epäilykset valveutuneiden työläisten tuomiolla, oman puolueemme tuomiolla; puolueeseen me luotamme, siinä me näemme aikakautemme järjen, kunnian ja omantunnon, vallankumouksellisten internationalistien kansainvälisessä liitossa me näemme työväenluokan vapautusliikkeen ainoan takeen.

Eikä minkäänlaista peräänantamista niiden „yleiselle mielipiteelle”, ketkä istuvat samassa ministeristössä kadettien kanssa, ketkä kättelevät Miljukoveja, Daneja, Zaslavskeja!

Alas poliittiset kiristäjät! Häpeä ja boikotti heidän osakseen! Tehtäköön väsymätöntä paljastustyötä heidän katalien nimiensä saattamiseksi työväenjoukkojen tietoon! Meidän on kuljettava lujina omaa tietämme, suojeltava puolueemme toimintakykyä, suojeltava sen johtajia jopa siinäkin mielessä, etteivät he joutuisi hukkaamaan aikaa ilkeyksien harjoittajien ja heidän ilkeiden parjauksiensa takia.

PAPERIPÄÄTÖSLAUSELMIA

Herra Tsereteli on puheliaimpia „socialistisia” ministereitä ja pikkuporvariston johtomiehiä. On vaikea pakottaa itseään lukemaan loppuun asti hänen lukuisia puheitaan, niin sisällyksettömiä ja typeriä ovat nämä aito „ministerilliset” puheet, jotka eivät sano mitään, eivät velvoita mihinkään, eivät omaa kerta kaikkiaan mitään vakavaa merkitystä. Puhujan ääretön omahyväisyys tekee nuo kaunopuheiset „esitykset” (joiden oli määrä juuri tyhjyydellään tehdä Tseretelistä porvariston lempilapsi) erikoisen sietämättömiksi, ja toisinaan on vaikea päätellä, mitä nuo siloitellut, pyöristellyt ja imelät fraasit kätkevät taakseen, tavatonta tylsyyttäkö vai kyynillistä poliittista periaatteetomuutta.

Mitä sisällyksettömämpää Tseretelin puhe on, sitä suuremmalla tarmolla on tähdennettävä sitä kerrassaan uskomatonta, poikkeuksellista tapausta, joka tälle puhujalle sattui elokuun 18 päivänä Pietarin Neuvoston täysistunnossa. Se on uskomatonta — mutta totta: Tseretelin suusta pääsi lipsahtamaan yksinkertainen, selvä, asiallinen, totuudenmukainen sana. Hän päästi suustaan sellaisen sanan, joka ilmaisee vilpittömästi syvän ja vakavan poliittisen totuuden, jonka merkitys ei ole satunnainen, vaan joka luonnehtii koko nykyistä poliittista tilannetta, sen oleellisia peruspiirteitä, sen perustuksia.

„Retshin” selostuksen mukaan Tsereteli lausui (lukija muistaa tietenkin, että Tsereteli asettui vastustamaan päätöslauselmaa kuolemanrangaistuksen poistamisesta):

„...Mistään teidän päätöslauselmistanne ei ole apua. Tässä tarvitaan reaalaisia tekoja eikä paperipäätöslausemia”...

Mikä on totta, se on totta. Viisasta puhetta kuunteleekin mielellään...

Tietysti Tsereteli lyö tällä totuudella ennen kaikkea ja eniten juuri itseään. Sillä nimenomaan hän on eräänä Neuvoston huomatuimpana johtomiehenä myötävaikuttanut mainitun viraston prostituomisessa, sen painamisessa jonkinlaisen liberaalisen kokouksen surkuteltavaan asemaan, kokouksen, joka jättää perinnöksi jälkimaailmalle kokonaisen arkiston esimerkillisen voimattomia hurskaita toivomuksia. Juuri Tseretelillä, joka on vienyt eserrien ja menshevikkien voimattomaksi tekemässä Neuvostossa läpi satoja „paperipäätöslausemia”, ainakin luulisi olevan kaikkein vähiten oikeutta nostaa huutoa „paperipäätöslausemistä”, kun tuli hyväksyttäväksi sellainen päätöslauselma, joka lyö kipeästi häntä itseään. Tsereteli saattoi itsensä erityisen naurettavaan asemaan parlamentaarikkona, joka on eniten touhunnut „parlamentaaristen” päätöslauselmien parissa, innokkaimmin ylistänyt niiden merkitystä maasta taivaaseen, eniten häärännyt niiden kimpussa, mutta saatuaan *itseään vastaan* kohdistuvan päätöslauselman alkaakin huutaa täyttä kurkkua „happamia koko pihlajanmarjat”, oikeastaan pelkkää paperiahan tuo on koko päätöslauselma.

Mutta totuus pysyy kuitenkin totuutena, vaikka vilpillisenkin miehen suulla, vilpilliselläkin äänensävyllä sanottuna.

Päätöslauselma ei ole paperinen sen takia, minkä takia sen julisti paperiseksi entinen ministeri Tsereteli, joka otaksuu, että vallankumouksen (leikki pois!) suojaamiseksi tarvitaan välttämättä kuolemanrangaistusta. Päätöslauselma on paperinen sen takia, että siinä toistuu kaavamainen, vuoden 1917 maaliskuun jälkeen ulkoaopittu ja järjestömästi hoettu sanonta: „Neuvosto vaatii Väliaikaiselta hallitukselta”. On totuttu „vaatimaan”, ja sitä toistetaan vanhasta tottumuksesta, huomaamatta, että tilanne on muuttunut, että voima on kaikonnut, kun taas „vaatimus”, joka ei nojaudu voimaan, on naurettava.

Eikä siinä kyllin, kaavamaisesti toistettu „vaatimus” herättää joukoissa harhaluuloja, ettei muka tilanne olekaan muuttunut, että muka Neuvosto on voimaa, että muka Neuvosto lausueessaan julki „vaatimuksen” on tehnyt hyvän työn ja voi mennä nukkumaan velvollisuutensa täyttäneen „vallankumouksellisen” (anteeksi...) „demokratian” unta.

Joku lukijoista ehkä kysyne: olisiko bolshevikkien, poliittisen harkitsevaisuuden ja voimien arvioinnin kannattajien, korulauseiden vastustajien, todellakin pitänyt olla äänestämättä päätöslauselman puolesta?

Ei. Piti äänestää sen puolesta jo siitäkin syystä, että eräs päätöslauselman pykälästä (3. §) sisältää mainion, oikean ajatuksen (tärkeimmän, ratkaisevan, perusajatuksen), että kuolemanrangaistus on ase *joukkoja* vastaan (olisi eri asia, jos puhuttaisiin aseesta tilanherroja ja kapitalisteja vastaan). Piti äänestää sen puolesta, vaikka poroporvarilliset eserrät tärvelivätkin Martovin tekstin ja korvasivat viittauksen „kansan eduille vieraisiin imperialistisiin” päämääriin ehdottoman valheellisella, kansaa pettäväällä, ryöstösotaa kaunistelevalle korulauseella „isänmaan ja vallankumouksen puolustuksesta”.

Piti äänestää sen puolesta ja samalla ilmoittaa oma eriävä kantansa erillisiin kohtiin nähden sekä esittää lausunto: työläiset! älkää luulko, että Neuvosto kykenee nyt vaatimaan jotakin Väliaikaiselta hallitukselta. Älkää antautuko harhaluulojen valtaan. Tietäkää, että Neuvostolla *ei enää* ole voimaa vaatia ja että *nykyinen* hallitus on kokonaan vastavallankumouksellisen porvariston vankina. Ajatelkaa vakavammin tätä karvasta totuutta. Kukaan ei voinut estää Neuvoston jäseniä äänestämästä päätöslauselman *puolesta* ja tekemästä samalla muodossa tai toisessa mainitunlaisia varauksia.

Ja silloin päätöslauselma olisi lakannut olemasta „paperinen”.

Ja silloin olisimme kiertäneet Tseretelin provokatorisen kysymyksen tämän tiedustellessa Neuvoston jäseniltä, tahtovatko he „kukistaa” Väliaikaisen hallituksen — aivan samoin, kirjaimellisesti samoin kuin Katkov tiedusteli liberaaleilta Aleksanteri III:n aikana, tahtovatko he „kukistaa” itsevaltiuden. Olisimme vastanneet entiselle ministerille: arvon kansalainen, te sääditte vastikään pakkotyölain niitä vastaan, jotka „yrittävät” tai vaikkapa vain aikovat „kukistaa” hallituksen (joka on muodostettu tilanherrojen ja kapitalistien sekä pikkuporvarillisten demokratian kavaltaijain sopimuksella). Me ymmärrämme täydellisesti, että kaikki porvarit kiittelisivät teitä vielä enemmän, jos te „toimittaisitte” muutamia bolshevikkeja tuon miellyttävän

(teitä miellyttävän) lain kouriin. Mutta älkää hämmästykö, jos emme katsokaan tehtäväksemme helpottaa teille tuon „miellyttävän” lain soveltamistilaisuuksien etsiskelyjä.

* * *

Niin kuin aurinko heijastuu pienessä vesipisarassa, samoin heijastui Venäjän koko poliittinen järjestelmä elokuun 18 päivän välikohtauksessa. Bonapartistinen hallitus, kuolemanrangaistus, pakkotyölaki, näiden „miellyttävien” (provokaattoreista miellyttävien) asioiden imeltäminen täsmälleen samanlaisilla fraaseilla kuin ne, joita Louis Napoleon kylvi, — fraaseilla tasa-arvoisuudesta, veljeydestä, vapaudesta, synnyinmaan kunniasta ja arvokkuudesta, suuren vallankumouksen perinteistä, anarkian tukahduttamisesta.

Makeilevat, ällöttävän makeilevat pikkuporvarilliset ministerit ja ex-ministerit, jotka lyövät rintoihinsa vakuuttaen, että heillä on sielu, että he syöksevät sen kadotukseen saattaessaan käytäntöön kuolemanrangaistuksen ja soveltaessaan sitä joukkoja vastaan, että he tällöin itkevät, ovat parannettu painos siitä viime vuosisadan 60-luvun „kasvatustajasta”, joka seurasi Pirogovin neuvoja eikä ruoskinut noin vain ilman muuta, tavalliseen tapaan, vanhaan malliin, vaan ruoskiessaan vuodatti ihmisystävällisiä kyyneleitä „laillisen” ja „oikeudenmukaisen” kurituksen kohdeksi joutuneen porvarispojan päälle.

Pikkuporvarillisten johtajiensa petkuttamat talonpojat, jotka yhä vielä uskovat, että eserräläis-menshevikkiläisen blokin ja porvariston välisestä avioliitosta voi syntyä... maan yksityisomistuksen lakkauttaminen ilman lunastusmaksua.

Työläiset... no siitä, mitä työläiset ajattelevat, emme puhu mitään, ennen kuin „humaaninen” Tsereteli peruuttaa uuden pakkotyölain.

„Rabotshi” № 2,
syyskuun 8 (elokuun 26) pnä 1917

Julkaistaan „Rabotshi” lehden
tekstin mukaan

TUKHOLMAN KONFERENSSISTA

Tukholman konferenssi kiinnostaa nyt jälleen monia. Sanomalehdissä on pohdittu innokkaasti kysymystä sen merkityksestä. Tämä kysymys liittyy kiinteästi koko nykyaikaisen sosialismin perusteiden arviointiin, erityisesti sen suhtautumisessa imperialistiseen sotaan. Siksi Tukholman konferenssia sietääkin tarkastella seikkaperäisemmin.

Vallankumoukselliset sosialidemokraatit, t.s. bolshevikit, asettuivat alun alkaen vastustamaan sanottuun konferenssiin osallistumista. Tällöin he pitivät lähtökohtana periaatteellisia perusteita. Jokainen tietää, että kaikkialla maailmassa, kaikissa maissa, niin sotaikäyvyissä kuin puolueettomissakin, sosialistit ovat sotaan suhtautumista koskevassa kysymyksessä jakautuneet kahteen suureen peruserhmään. Toiset ovat asettuneet omien hallitustensa, oman porvaristonsa puolelle. Me nimitämme heitä sosialishovinisteiksi, s.o. sosialisteiksi sanoissa, shovinisteiksi teoissa. Shovinistiksi sanotaan sitä, kuka verhoaa „omien” hallitsevien luokkien ryövärinetujen suojelemista käsitteellä „isänmaan puolustaminen”. Nykyisessä sodassa molempien sotaikäyvien liittoutumien porvaristo tavoittelee ryövärin päämääriä: saksalainen porvaristo sotii ryöstääkseen Belgiaa, Serbiaa j.n.e., englantilainen ja ranskalainen — ryöstääkseen Saksan siirtomaita y.m., venäläinen — ryöstääkseen Itävaltaa (Lvov), Turkkia (Armenia, Konstantinopoli).

Sen vuoksi ne sosialistit, jotka ovat asettuneet nykyisessä sodassa oman porvaristonsa näkökannalle, ovat lakanneet olemasta sosialisteja, he ovat pettäneet työväenluokan, siirtyneet todellisuudessa porvariston leiriin.

Heistä on tullut proletariaatin luokkavihollisia. Ja eurooppalaisen sekä amerikkalaisen sosialismin historia, varsinkin II Internationalen kaudella, s.o. vuosien 1889—1914 välisenä aikana, osoittaa meille, että tällainen sosialistien erään osan, varsinkin johtajien ja parlamentaarikkojen enemmistön siirtyminen porvariston puolelle ei ole sattuma. Kaikissa maissa sosialishovinistien kantajoukko on lähtöisin nimenomaan opportunistisesta sosialismin siivestä. Sosialishovinismi, jos tarkastellaan sitä tieteellisesti, t.s. ei temmata irralleen erillisiä henkilöitä, vaan otetaan koko kansainvälinen virtaus sen kehityskulussa, sen yhteiskunnallisten yhteyksien kokonaisuutena, on loogilliseen loppuunsa ehtinyttä opportunistia.

Kaikkialla on havaittavissa enemmän tai vähemmän selvässä ja kärkevässä muodossa, että proletaarijoukot tajuaavat sosialishovinistien olevan sosialismin kavaltajia, että ne vihaavat ja halveksivat huomatuimpia sosialishovinisteja, jollaisia ovat Plehanov Venäjällä, Scheidemann Saksassa, Guesde ja Renaudel sekä kumpp. Ranskassa, Hyndman y.m. Englannissa j.n.e. j.n.e.

Kaikissa maissa on sodan aikana tullut näkyviin vallankumouksellisen internationalismin virtaus, huolimatta porvariston vimmatuista vainotoimenpiteistä ja suuntukkimisyrityksistä. Tämä virtaus on pysynyt uskollisena sosialismille. Se ei ole antanut periksi shovinismille, ei ole sallinut verhota sitä valheellisilla fraaseilla isänmaan puolustamisesta, vaan on paljastanut näiden fraasien koko valheellisuuden, nykyisen sodan koko rikollisuuden, sodan, jota molempien liittoutumien porvaristo käy ryöstötarkoituksessa. Tähän virtaukseen kuuluvat esim. Englannissa Maclean, joka on tuomittu puoleksitoista vuodeksi pakkotyöhön taistelusta Englannin ryöväriporvaristoa vastaan, Saksassa Karl Liebknecht, jonka saksalaiset imperialistirosvot ovat tuominneet pakkotyöhön sellaisesta „rikoksesta” kuin kehottamisesta vallankumoukseen Saksassa ja Saksan käymän sodan rosvomaisen luonteen paljastamisesta. Tähän samaan virtaukseen kuuluvat Venäjällä bolshevikit, joita venäläisen tasavaltalais-demokraattisen imperialismien asiamiehet vainoavat samanlaisen „rikoksen” takia kuin mistä vainotaan Macleania ja Karl Liebknehtia.

Tämä suuntaus on ainoa sosialismille uskollinen suuntaus. Tämä suuntaus on ainoa, joka ei ole rikkonut sitä juhlallista

vakaumustensa julistusta, sitä juhlallista lupausta, jonka koko maailman, poikkeuksetta kaikkien maiden sosialistit allekirjoittivat yksimielisesti Baselin manifestissa marraskuussa 1912. Tässä manifestissa juuri puhutaan ei sodasta yleensä,—sotia on monenlaisia,—vaan nimenomaan siitä sodasta, jota vuonna 1912 valmisteltiin kaikkien nähden ja joka puhkesi vuonna 1914, sodasta Saksan ja Englannin sekä niiden liittolaisten välillä maailmanherruudesta. Eikä Baselin manifesti tuollaisen sodan uhatessa hiiskahda sen enempää sosialistien velvollisuudesta kuin oikeudestakaan „puolustaa isänmaata” (s.o. puolustella osallistumistaan sotaan), vaan lausuu erinomaisen selvästi, että sellaisen sodan täytyy johtaa „proletaariseen vallankumoukseen”. Kaikkien maiden sosialishovinistien luopuminen sosialismista näkyy erikoisen havainnollisesti siitä, että he kaikki kiertävät nyt pelkurimaisesti, niin kuin varas kiertää paikan, missä hän on varastanut, sitä kohtaa Baselin manifestista, jossa puhutaan juuri nykyisen sodan yhteydestä proletaariseen vallankumoukseen.

On ymmärrettävää, millainen ylipääsemätön kuilu erottaa toisistaan sosialisteja, jotka ovat pysyneet uskollisina Baselin manifestille ja „vastaavat” sotaan julistamalla ja valmistelemalla proletaarista vallankumousta, ja sosialishovinisteja, jotka vastaavat sotaan tukemalla „omaa” kansallista porvaristoaan. On ymmärrettävää, kuinka avuttomia, naiiveja ja tekopyhiä ovat yritykset „sovittaa” tai „yhdistää” molemmat virtaukset.

Nimenomaan sellaisia yrityksiä kaikessa surkeudessaan on tehnyt maailmansosialismissa ilmenevä kolmas virtaus, niin sanottu „keskustalainen” eli „kautskylainen” („keskustan” huomatuimman edustajan — Karl Kautskyn nimen mukaan) virtaus. Kaikkien kolmen sotavuoden aikana tämä virtaus on tuonut kaikissa maissa ilmi täydellisen aatteettomuutensa ja avuttomuutensa. Esim. Saksassa tapahtumien kulku pakotti kautskylaiset erkanemaan saksalaisista Plehanoveista ja perustamaan erillisen, niin sanotun „riippumattoman sosialidemokraattisen puolueen”⁷⁴, ja kuitenkin tämä puolue pelkää tehdä välttämättömiä johtopäätöksiä, se saarnaa „yhtenäisyyttä” sosialishovinistien kanssa kansainvälisessä mitassa, jatkaa työväenjoukkojen pettämistä ylläpitämällä toivoa sellaisen yhtenäisyyden

palauttamisesta Saksassa, jarruttaa ainoaa oikeaa proletaarista taktiikkaa, jonka sisältönä on vallankumouksellinen taistelu „omaa” hallitusta vastaan, taistelu sodankin aikana, taistelu, joka voi ja jonka täytyy muuttaa muotoaan, mutta jota ei voida lykätä, siirtää tuonemmaksi.

Tällainen on asiointi kansainvälisessä sosialismissa. Ilman tämän asiointilan selvää arviointia, ilman että luodaan periaatteellinen silmäys kansainvälisen sosialismin kaikkiin virtauksiin, ei voida lainkaan käydä käsiksi käytännöllisluontoiseen kysymykseen, esim. kysymykseen Tukholman konferenssista. Ja kuitenkin *ainoastaan* bolshevikien puolue on suorittanut kansainvälisen sosialismin *kaikkien* virtausten periaatteellisen arvioinnin yksityiskohtaisessa päätöslauselmassaan, joka hyväksyttiin konferenssissa huhtikuun 24—29 p:nä 1917 ja jonka puolueemme VI edustajakokous vahvisti elokuussa. Tämän periaatteellisen arvion unohtaminen ja Tukholman konferenssin pohdiskelu sitä huomioonottamatta merkitsee asettumista täydellisen periaatteettomuuden maaperälle.

Esimerkkinä tällaisesta kaikkien pikkuporvarillisten demokraattien, eserrien ja menshevikien, keskuudessa vallitsevasta periaatteettomuudesta voidaan mainita elokuun 10 päivänä julkaistu artikkeli „Novaja Zhizn” lehdessä. Mainittu artikkeli ansaitseekin huomiota juuri sen vuoksi, että pikkuporvarillisten demokraattien äärimmäiseen vasemmistosiipeen lukeutuvassa lehdessä se kerää yhteen yleisimmin levinneet Tukholman konferenssia koskevat erehdykset, ennakkoluulot ja aatteettomuuden.

„Tukholman konferenssiin voidaan suhtautua syystä tai toisesta kielteisesti”, „Novaja Zhizn” lausuu pääkirjoituksessaan, „voidaan periaatteellisesti tuomita „puolustuskantalaisten enemmistöjen” yritykset päästä sopimukseen. Mutta miksi pitäisi kieltää se, mikä on aivan silmäänpistävän selvää? Sen jälkeen kun Englannin työläiset tekivät tunnetun päätöksensä, joka aiheutti maassa poliittisen kriisin ja uursi ensimmäisen syvän halkeaman Ison-Britannian „kansalliseen yhtenäisyyteen”, konferenssi on saanut merkityksen, jota sillä ei tähän asti ole vielä ollut”.

Tällainen järkeily on periaatteettomuuden mallinäyte. Tosiaankin, millä tavoin siitä eittämättömästä tosiasiasta, että Tukholman konferenssi on aiheuttanut Englannin „kansallisessa yhtenäisyydessä” syvän halkeaman, voidaan tehdä johtopäätös, että muka meidän velvollisuutenamme

on kuroa umpeen tuota halkeamaa eikä syventää sitä. Periaatteellinen kysymyksen asettelu on tällainen ja vain tällainen: on sanouduttava irti puolustuskantalaisista (sosialishovinisteista) tai tehtävä sopimus heidän kanssaan. Tukholman konferenssi oli eräs monista sopimukseenpääsy-yrityksistä. Se ei onnistunut. Sen epäonnistuminen johtui siitä, että englantilais-ranskalaiset imperialistit eivät ole suostuvaisia neuvottelemaan rauhasta *tällä hetkellä*, mutta saksalaiset imperialistit ovat suostuvaisia. Englannin työläiset tajusivat entistä selvemmin, että Englannin imperialistinen porvaristo pettää heitä.

Herää kysymys: miten tätä on käytettävä hyväksi? Me vallankumoukselliset internationalistit sanomme: tätä on käytettävä hyväksi niin, että saadaan syvennetyksi repeämää proletaarijoukkojen ja niiden omien sosialishovinistien välillä, että tämä repeämä saadaan syvennetyksi loppuun saakka, että saadaan poistetuksi kaikkinaiset esteet, jotka haittaavat omia hallituksia ja omaa porvaristoa vastaan suunnatun joukkojen vallankumouksellisen taistelun kehitystä. Siten toimien juuri me ja vain me syvennämme halkeamaa ja suurennamme sitä eroamiseen asti.

Entä ne, jotka menevät Tukholmaan tai oikeammin sanotuna saarnaavat joukoille sinne menemisen välttämättömyyttä nyt, kun elämä „on vetänyt ristin” tuon hankkeen ylitse,— mitä he itse asiassa saavuttavat? Vain sen, että kurovat kiinni halkeamaa, sillä Tukholman konferenssin koollekutsujina ja tukijoina toimivat tiettävästi *omia* hallituksiaan tukevat henkilöt, ministerisocialistit Tshernovit ja Tseretelit, Stauningit, Brantingit ja Troelstrat, Scheidemannista puhumattakaan.

Kas tämä se on „aivan silmään pistävän selvää jokaiselle”, tämän juuri ovat „Novaja Zhiznin” opportunistit unhoittaneet tai hämänneet jaaritellessaan täysin periaatteettomasti, tekemättä yleistä arviota sosialishovinismista virtauksena. Tukholman konferenssi on imperialistisiin hallituksiin kuuluvien ministerien keskustelutilaisuus. Eikä tätä tosiasiaa voida sivuuttaa, niin kovin kuin „Novaja Zhizn” yrittääkin sen tehdä. Kun työläisiä kehoitetaan osallistumaan Tukholman konferenssiin, odottamaan Tukholman konferenssia, yleensä panemaan jonkinlaisia toiveita Tukholman konferenssiin, niin se on samaa kuin että joukoille sanottaisiin: te voitte odottaa ja teidän pitää odottaa

hyvää pikkuporvarillisten puolueiden ja imperialistisiin hallituksiin kuuluvien, imperialistisia hallituksia tukevien ministerien sopimuksesta.

Juuri tällaista mitä periaatteettominta, mitä vahingollisinta propagandaa „Novaja Zhizn” harjoittaakin itse sitä huomaamatta.

Englantilais-ranskalaisten sosialishovinistien ja heidän hallitustensa välisen selkkauksen vuoksi lehti unhoittaa, että Tshernovit, Skobelevit, Tseretelit, Avksentjevit, Brantingit, Stauningit ja Scheidemannit ovat edelleenkin samanlaisia, omia hallituksiaan tukevia sosialishovinisteja. Eikö tämä ole periaatteettomuutta?

Sen sijaan että sanoisi työläisille: katsokaa, englantilais-ranskalaiset imperialistit eivät sallineet edes omien sosialishovinistiensaakaan mennä neuvottelemaan saksalaisten sosialishovinistien kanssa,— siis sota on ryöstösotaa *myös* Englannin ja Ranskan puolelta,— siis ei ole muuta pelastusta kuin katkaista lopullisesti suhteet *kaikkiin* hallituksiin, *kaikkiin* sosialishovinisteihin,— sen sijaan että sanoisi näin, „Novaja Zhizn” lohduttelee työläisiä illuusioilla:

„Tukholmassa”, se kirjoittaa, „aiotaan päästä sopimukseen rauhasta ja laatia yhteisvoimin yhteinen *taistelusuunnitelma*: kieltäytyminen määrärahojen äänestämisestä, sanoutuminen irti „kansallisesta yhtenäisyydestä”, ministerien kutsuminen pois hallituksista j.n.p.”.

Tämän läpeensä valheellisen korulauseen koko todistusvoima rajoittuu siihen, että sana „taistelu” on siinä ladottu lihavilla kirjasimilla. Todistus sekin, muuta ei voi sanoa!

Kolmen sotavuoden jälkeen yhä vielä ruokitaan työläisiä typötyhjiillä lupauksilla: „Tukholmassa aiotaan” sanoutua irti kansallisesta yhtenäisyydestä...

Kuka sellaista aikoo tehdä? Scheidemannit, Tshernovit, Skobelevit, Avksentjevit, Tseretelit, Stauningit, Brantingit, s.o. nimenomaan ne henkilöt (ja puolueet), jotka ovat useita vuosia ja kuukausimäärin harjoittaneet kansallisen yhtenäisyyden politiikkaa. Olipa „Novaja Zhiznin” usko sellaiseen ihmeeseen kuinka vilpiton tahansa, noudattipa se kuinka tunnollisesti tahansa vakaumusta, että sellainen muka on mahdollista, meidän täytyy kaikesta huolimatta sanoa, että „Novaja Zhizn” levittää työläisten keskuuteen mitä suurinta petosta.

„Novaja Zhizn” pettää työläisiä herättämällä heissä luottamusta sosialishovinisteihin: lehti kuvailee asiaa siten, että nähkääs vaikka sosialishovinistit ovatkin tähän saakka olleet mukana ministeristöissä ja harjoittaneet kansallisen yhtenäisyyden politiikkaa, niin Tukholmassa he aivan lähitulevaisuudessa pääsevät yksimielisyyteen, sopivat kaikesta ja lakkaavat menettelemästä sillä tavoin. He aloittavat taistelun rauhan puolesta, he kieltäytyvät äänestämästä määrärahoja ja niin edelleen ja niin edelleen...

Kaikki tämä on kauttaaltaan mitä suurinta petosta. Kaikki tämä on taantumuksellista työläisten lohduttelua ja tyynnyttelyä, luottamuksen herättämistä työläisissä sosialishovinisteja kohtaan. Mutta ne sosialistit, jotka „taistelevat rauhan puolesta” todenteolla eikä vain sanoissa, ei itsepetoksen vuoksi eikä pettääkseen työläisiä, ovat aloittaneet sellaisen taistelun jo ajat sitten, odottamatta mitään kansainvälisiä konferensseja, ovat aloittaneet sellaisen taistelun nimenomaan repimällä rikki kansallisen yhtenäisyyden, nimenomaan sillä tavoin kuin Maclean Englannissa, Karl Liebknecht Saksassa ja bolshevikit Venäjällä.

„Me ymmärrämme täydelleen bolshevikien oikeutetun ja terveen skeptisismien Renaudeliin sekä Scheidemannien suhteen”, „Novaja Zhizn” kirjoittaa, „mutta „Rabotshi i Soldat” lehden kirjoittelijat eivät ahdasmielisyysessään halua nähdä metsää puilta: he eivät ota huomioon mielialan muutosta joukoissa, joihin Renaudel ja Scheidemann nojautuivat.” Hyvät herrat, asia ei ole skeptisismissä,—teillä itsellänne vallitsevana mielialana on intelligenssille ominainen skeptisismi, joka verhoaa ja ilmaisee periaatteettomuutta. Me emme ole skeptikkoja Renaudeliin ja Scheidemannien suhteen, olemme heidän vihollisiaan. Se on vallan toista. Me olemme sanoutuneet irti heistä ja kehoitamme joukkojakin sanoutumaan irti. Nimenomaan me ja vain me „otamme huomioon” sekä mielialan muutoksen joukoissa että vielä jotain muutakin, paljon tärkeämpää ja syvällisempää kuin mieliala ja sen muutos: joukkojen perusedut, näiden etujen sovittamattomuuden sosialishovinismin politiikkaan, jota Renaudelit ja Scheidemannit edustavat. Tukholmassa „Novaja Zhizn” herrankepulis joutuvat yhdessä Venäjän imperialistisen hallituksen ministereiden kanssa kohtaamaan juuri Scheidemanneja sekä Renaudeleja (koska Stauning ja Troelstra,

Avksentjevista ja Skobelevista puhumattakaan, eivät missään eroa oleellisesti Renaudeleista). Me taasen käännämme selkämme tuolle sosialishovinistien väliselle ja sosialishovinistisessa ympäristössä tapahtuvalle tukholmalaiselle komedialle juuri siinä mielessä ja sitä varten, että voisimme avata *joukkojen* silmät, että voisimme ilmentää niiden etuja, kutsua niitä vallankumoukseen, käyttää niiden mielialan muutosta apuna periaatteellisessa taistelussa täydellisen sosialishovinismista eroamisen puolesta, eikä periaatteetonta kyseiseen mielialaan sopeutumista varten.

....„Bolshevikit”, „Novaja Zhizn” kirjoittaa, „piikittelevät mielellään Tukholmaan meneviä internationalisteja sen takia, että nämä pyrkivät sovitteluun Scheidemannien ja Hendersonien kanssa, „huomaamatta” sitä, että konferenssiin suhtautumisessa he itse ovat — tietysti aivan erilaisista syistä — samaa mieltä Plehanovien, Guesde'ien ja Hyndmanien kanssa”.

Ei ole totta, että konferenssiin suhtautumisessa me olemme yhtä mieltä Plehanovien kanssa! Se on silkkää järjettömyyttä. Me ja Plehanovit osumme yhteen siinä, että emme halua mennä puolinaiseen konferenssiin sosialishovinistien osan kanssa. Mutta meidän *suhtautumisemme* konferenssiin on kokonaan toisenlaista, sekä periaatteellisesti että käytännöllisesti toisenlaista kuin Plehanovien suhtautuminen. Sen sijaan te, jotka nimitätte itseänne internationalisteiksi, te menette konferenssiin todella yhdessä Scheidemannien, Stauningien, Brantingien kanssa, te todella harjoitatte sovittelupolitiikkaa heidän kanssaan. Tämähän on tosi. Te nimitätte „suureksi maailman proletariaatin yhdistämisen asiaksi” vähäpätöistä, mitätöntä, huomattavassa määrin juonitteluluontoista, toisen valtioliittoutuman imperialisteista riippuvaista *sosialishovinistien yhdistämisen* asiaa. Tämä on tosiaasia.

Te, muka-internationalistit, ette voi saarnata joukoille Tukholman konferenssiin osallistumista (on hyvin luultavaa, ettei asia edistykään saarnaa pitemmälle, sillä konferenssista ei tule mitään, mutta saarnan aatteellinen merkitys jää silti jäljelle), — te ette voi saarnata joukoille Tukholman konferenssiin osallistumista latelematta kokonaista rykelmää valheita, kylvämättä illuusioita, kaunistelematta sosialishovinisteja, herättämättä joukoissa toiveita, että muka Stauningit ja Brantingit, Skobelevit ja Avksentjev

saattavat aivan vakavissaan repiä rikki „kansallisen yhte­näisyyden”.

Sitä vastoin me, bolshevikit, sanomme omassa Tukholman konferenssia vastaan suunnatussa propagandassamme joukoille koko totuuden, jatkamme sosialishovinistien paljastamista ja sen politiikan paljastamista, joka tähtää sovitteluun heidän kanssaan, ohjaamme joukkoja täydelliseen pesäeroon heistä. Jos kerran asiat ovat niin, että Saksan imperialistit katsovat nykyisen ajankohdan itselleen sopivaksi Tukholman konferenssiin osallistumista varten ja lähettävät sinne asiamiehiään — Scheidemanneja, mutta Englannin imperialistit katsovat ajankohdan itselleen sopimattomaksi eivätkä halua tällä hetkellä puhuaakaan rauhasta, niin me toimimme Englannin imperialismiin paljastamiseksi ja käytämme hyväksi selkkausta sen ja Englannin proletaarijoukkojen välillä syventääksemme niiden tietoisuutta, tehostaaksemme internationalismin propagandaa, selittääksemme niille, kuinka välttämätöntä on sanoutua täydellisesti irti sosialishoviniteista.

„Novaja Zhiznin” muka-internationalistit käyttäytyvät kuin intelligenttimäiset impressionistit, s.o. henkilöt, jotka antautuvat hervottomasti hetken mielialan valtaan ja unohtavat internationalismin peruseriaatteet. „Novaja Zhiznin” miekkoset järkeilevät näin: jos kerran Englannin imperialistit *vastustavat* Tukholman konferenssia, niin meidän tulee *kannattaa* sitä. Siis konferenssi on saanut merkityksen, jota sillä ei tähän asti ollut.

Tuollainen järkeily merkitsee, että langetaan itse asiassa periaatteettomuuteen, sillä Saksan imperialistithan *kannattavat* nyt Tukholman konferenssia omien itsekkäiden ja rosvomaisten imperialistien pyyteittensä vuoksi. Mitä arvoa on sellaisten „internationalistien” „internationalis­milla”, jotka eivät uskalla tunnustaa suoraan tätä kiistatonta ja silmännähtävää tosiasiaa ja joiden on pakko piiloutua siltä. Mitä takeita teillä on siitä, hyvät herrat, ettei teistä, osallistuessanne Tukholman konferenssiin yhdessä Scheidemannien, Stauningien ja kumpp. kanssa, tule tosi­asiallisesti leikkikaluja, saksalaisen imperialismiin salais­ten diplomaattien välikappaleita? Teillä ei voi olla sellaisia takeita. Niitä ei ole. Tukholman konferenssi, jos se kaikesta huolimatta pidetään, mikä on varsin vähän luultavaa, muodostuu saksalaisten imperialistien yritykseksi tunnustella

maaperää, onko olemassa mahdollisuuksia sellaiseen tai sellaiseen anastettujen alueiden vaihtoon. Tällainen tulee olemaan Scheidemannien ynnä Skobelevien ja kumpp. koreasanaisten puheiden reaalinen, todellinen merkitys. Ja ellei mainittu konferenssi kokoonnu, niin reaalinen merkitys tulee olemaan teidän saarnoillanne, jotka herättävät joukoissa pettäviä toiveita sosialishovinistien suhteen, toiveita heidän läheisestä, mahdollisesta, todennäköisestä „parannuksestaan”.

Kummassakin tapauksessa te, halutessanne olla internationalisteja, joudutte itse asiassa joko toisen tahi kumman-kin valtioliittoutuman sosialishovinistien apureiksi.

Me taas otamme huomioon kaikki politiikan käänteet ja yksityiskohdat pysyen johdonmukaisina internationalisteina, julistaen työläisten veljesliittoa, pesäeroa sosialishoviniteista, työskentelyä proletaarisen vallankumouksen hyväksi.

„Rabotshi” № 2,
syyskuun 8 (elokuun 26) pnrä 1917
Allekirjoitus: N. K—o v

Julkaistaan „Rabotshi” lehden
tekstin mukaan

PUBLISISTIN PÄIVÄKIRJASTA

TALONPOJAT JA TYÖLÄISET

„Talonpoikien Edustajain Yleisvenäläisen Neuvoston Tiedonantajan”⁷⁵ 88. numerossa elokuun 19 päivältä on julkaistu tavattoman kiinnostava artikkeli, jonka pitäisi tulla erääksi tärkeimmistä asiakirjoista jokaisen puoluepropagandistin ja agitaattorin käsissä, jos hän on tekemisissä talonpoikaiston kanssa, jokaisen valveutuneen työläisen käsissä, jos hän lähtee maaseudulle tai on kosketuksessa siihen.

Mainittu artikkeli on „Mallievästyys, joka on laadittu eri paikkakuntien edustajain tuomien ja Pietarissa v. 1917 pidetylle I yleisvenäläiselle talonpoikien edustajakokoukselle tarkoitettujen 242 evästyksen pohjalla”.

Olisi erittäin suotavaa, että talonpoikien edustajain Neuvosto julkaisisi mahdollisimman seikkaperäiset tiedot kaikista näistä evästyksistä (jos nyt on aivan mahdotonta julkaista ne kaikki kokonaisuudessaan, mikä olisi tietystikin parasta). Erityisen välttämätöntä on esimerkiksi saada täydellinen luettelo kuvernementeista, ujesteista ja volosteista varustettuna merkinnöillä, kuinka paljon evästyksiä miltäkin paikkakunnalta on saatu, evästyksen laatimis- tai esittämisaika, ainakin tärkeimpien vaatimusten erittely, jotta voitaisiin nähdä, onko eri paikkakuntien välillä havaittavissa eroavuutta niiden tai näiden pykälien kohdalta. Sanokaamme sellaiset seudut, joilla on vallitsevana yksilöllinen tai kyläyhteisöllinen maanhallinta, isovenäläiset ja toiskansalliset alueet, keskiseudun alueet ja reuna-alueet, alueet, joilla ei ole ollut maaorjuutta, j.n.p.,— onko niiden välillä eroa siinä, miten ne asettavat kysymyksen omistusoikeuden lakkauttamisesta kaikkiin *talonpoikain* maihin nähden, kysymyksen ajoittaisista maan uusintajaoista,

palkkatyön kieltämisestä, kaluston ja karjan konfiskoimisesta tilanherroilta y.m. y.m. Ilman tällaisia seikkaperäisiä tietoja talonpoikaisevästysten harvinaisen arvokkaan aineiston tieteellinen tutkimus on mahdotonta. Ja onhan meidän, marxilaisten, kaikin voimin pyrittävä tutkimaan tieteellisesti niitä tosiasioita, jotka muodostavat politiikkamme perustan.

Paremmän aineiston puutteessa *evästyskokoelma* (näin tulemme nimittämään „mallievästystä”), niin kauan kuin ei ole todistettu sen sisältävän joitakin asiavirheitä, jää laatuaan ainoaksi aineistoksi, joka, toistamme, puolueemme jokaisen jäsenen on välttämättä hankittava itselleen.

Evästyskokoelman ensimmäinen osa on omistettu yleisille poliittisille kysymyksille, poliittisen demokratian vaatimuksille; toinen — maakysymykselle. (Toivokaamme, että talonpoikien edustajain Yleisvenäläinen Neuvosto tai joku toinen kerää yhteen talonpoikain evästykset ja päätöslauselmat sotaa koskevasta kysymyksestä.) Ensimmäiseen osaan emme nyt puutu seikkaperäisemmin, vaan panemme merkille ainoastaan kaksi kohtaa. 6. pykälässä vaaditaan kaikkien viranhaltijain valinnallisuutta, 11. pykälässä vaaditaan vakinaisen sotaväen lakkauttamista sodan päättyttyä. Nämä pykälät tuovat talonpoikain poliittisen ohjelman *kaikkein lähimmäksi* bolshevikkipuolueen ohjelmaa. Näihin pykäliin nojaten meidän on kaikessa propagandassamme ja agitaatiotyössämme osoitettava ja todistettava, että menshevikki- ja eserräjohtajat ovat kavaltaneet ei ainoastaan sosialismin, vaan myös demokratian, sillä he puolsivat esim. Kronstadtissa vastoin väestön tahtoa, vastoin demokratian periaatteita, kapitalistien mieliksi, hallituksen *vahvistaman* komissaarin virkaa, t.s. virkaa, joka ei ole puhtaasti valinnallinen. Pietarin kaupunkipiirien duumissa ja muissa paikallisissa itsehallintovirastoissa eserrä- ja menshevikkijohtajat taistelevat demokratian periaatteita loukaten sitä bolshevikkien vaatimusta vastaan, että on ryhdyttävä viipymättä perustamaan työväenmiliisiä ja sen jälkeen siirryttävä koko kansan miliisijärjestelmään.

Talonpoikaiston maansaantivaatimuksiin sisältyy evästyskokoelman mukaan ennen muuta korvaukseton yksityisomistuksen lakkauttaminen kaikkeen maahan nähden, aina talonpoikain maita myöten; korkeaa maanviljelyskulttuuria edustavien tilojen ja niihin kuuluvien maa-alueiden luovutus

valtiolle tai kyläyhteisöille; kaiken elollisen ja elottoman kaluston konfiskointi konfiskoiduilla mailla (tämä ei koske pienviljelijöitä) ja sen luovutus valtiolle tai kyläyhteisöille; palkkatyön kieltäminen; tasasuhtainen maanjako työtä-tekevien kesken määrääjoittain tapahtuvine uusintajakoineen j.n.e. Perustavan kokouksen koollekutsumista edeltävän siirtymäkauden toimenpiteinä talonpojat vaativat, että on *viipymättä* säädettävä lait maan oston ja myynnin kiellosta, kumottava lait kyläyhteisöstä eroamisesta, lohko-tiloista y.m., metsien suojelusta, kalastuksen y.m. elinkeinojen harjoittamisesta j.n.e., pitkäaikaisten vuokrasopimusten lakkauttamisesta ja lyhytaikaisten tarkistuksesta ja niin pois päin.

Ei tarvitse pitkään pohdiskella näitä vaatimuksia havaitakseen, että on aivan mahdotonta toteuttaa niitä *liitossa* kapitalistien kanssa, ilman täydellistä pesäeroa heistä, käymättä mitä päättäväisintä ja armottominta taistelua kapitalistien luokkaa vastaan, kukistamatta sen herruutta.

Sosialistivallankumouksellisten harjoittama itsepetos ja talonpoikain pettäminen ilmeneekin juuri siinä, että he pitävät mahdollisena ja levittävät ajatusta, että moiset uudistukset, että *sanotun kaltaiset* uudistukset ovat muka mahdollisia ilman kapitalistien herruuden kukistamista, ilman kaiken valtiovallan siirtämistä proletariaatille, ilman että talonpoikaisköyhälistö antaa tukensa proletaarisen valtiovallan päättäväisimmillekin, vallankumouksellisimmille toimenpiteille kapitalisteja vastaan. „Sosialistivallankumouksellisista” erottautuvan vasemmistosiiven merkitys onkin juuri siinä, että se todistaa tämän petoksen tajuamisen kasvua mainitun puolueen sisällä.

Todellakin, kaiken yksityisomistuksellisen maan konfiskointi merkitsee satoihin miljooniin nousevan pääoman konfiskointia pankeilta, joille nämä maat ovat suurimmalta osaltaan kiinnitetyt. Kuinka sellainen toimenpide voisi olla ajateltavissakaan ilman että vallankumouksellinen luokka murtaa vallankumouksellisilla toimenpiteillään kapitalistien vastarinnan. Tällöin on kysymys kaikkein keskitetyimmästä pääomasta, pankkipääomasta, joka miljardit langat sitovat jättiläismäisen maan kapitalistisen talouden kaikkiin tärkeimpiin keskuksiin ja joka voidaan voittaa vain vähintään yhtä keskitetyllä kaupunkilaisproletariaatin voimalla.

Edelleen. Korkeaa maanviljelyskulttuuria edustavien tilojen luovutus valtiolle. Eikö ole ilmeistä, että „valtion”, joka kykenee ottamaan ne haltuunsa ja hoitamaan taloutta todella työtätekevien hyödyksi eikä virkamiesten ja samojen kapitalistien hyödyksi, täytyy olla proletaarinen vallankumouksellinen valtio.

Hevossiittoloiden y.m. sekä sen jälkeen kaiken elollisen ja elottoman kaluston konfiskointi — ne eivät ole vain yhä uusia tuotantovälineiden yksityisomistukseen kohdistettuja musertavia iskuja. Ne ovat askeleita sosialismia kohti, sillä *kaluston* siirtyminen „valtion tai kyläyhteisön yksinomaiseen käyttöön” merkitsee, että tarvitaan välttämättä laajamittaista sosialistista maanviljelystä tai ainakin yhdistettyjen pientalouksien sosialistista valvontaa, niiden taloudenpidon sosialistista säännöstelyä.

Entä palkkatyön „kieltäminen”? Se on tyhjä fraasi, takapajuisten pienisäntien avuton, itsetiedottoman naiivi toivomus, pienisäntien, jotka eivät näe, että koko kapitalistinen teollisuus pysähtyy, ellei maaseudulla ole palkkatyövoiman reserviarmeijaa, että palkkatyötä ei voida „kieltää” maaseudulla, jos se on sallittua kaupungeissa, että vihdoin palkkatyön „kieltäminen” merkitseekin juuri askelta sosialismia kohti.

Ja nyt tulemme peruskysymykseen, kysymykseen työläisten suhtautumisesta talonpoikiin.

Sosialidemokraattista työväen joukkoliikettä on ollut Venäjällä yli 20 vuoden ajan (jos lasketaan vuoden 1896 suurilakoista alkaen). Tämän pitkän ajanjakson kestäessä, kahden suuren vallankumouksen läpi, kautta koko Venäjän poliittisen historian kulkee punaisena lankana kysymys: työväenluokanko pitää johdattaa talonpoikia eteenpäin, sosialismia kohti, vai liberaalisen porvarinko pitäisi raahata heitä taaksepäin, sovintoon kapitalismin kanssa.

Sosialidemokratian opportunistinen siipi järkeilee kaiken aikaa seuraavan rikkiviisaan kaavan mukaisesti: *koska* sosialistivallankumoukselliset ovat pikkuporvareita, niin „me” hylkäämme heidän pikkuporvarillis-utooppisen käsityksensä sosialismista sosialismin porvarillisen kieltämisen *nimessä*. Marxilaisuus korvataan onnellisesti struvelaisuudella, ja menshevismi suistuu esittämään kadettien lakeijan osaa, lakeijan, joka „suostuttelee” talonpoikia tyytymään porvariston herruuteen. Tsereteli ja Skobelev käsikynkässä

Tshernovin ja Avksentjevin kanssa allekirjoittelevat „vallankumouksellisen demokratian” nimissä taantumuksellisia, tilanherroille otollisia kadettien asetuksia — sellainen on tuon lakeijanosan viimeisin ja havainnollisin ilmaus.

Vallankumouksellinen sosialidemokratia, joka ei ole milloinkaan kieltäytynyt arvostelemasta eserrien pikkuporvarillisia illuusioita, joka *ei ole milloinkaan liittoutunut* heidän kanssaan muuten kuin kadetteja *vastaan*, taistelee kaiken aikaa talonpoikain *vapauttamiseksi* kadettien vaikutusvallasta ja asettaa vastapainoksi pikkuporvarillisuutooppiselle käsitykselle sosialismista vallankumoukselliproletaarisen tien sosialismiin eikä suinkaan mitään liberaalista kapitalismiin tyytymistä.

Nyt, kun sota on nopeuttanut tavattomasti kehitystä, kärkeäntänyt uskomattomasti kapitalismin kriisiä, asettanut kansat lykkäämättömän ratkaisun eteen: joko tuho tai on otettava heti päättäväisiä askelia sosialismia kohti, — nyt koko erimielisyyksien kuilu puoliliberaalisen menshevismien ja vallankumoukselliproletaarisen bolshevismien välillä tulee esille havainnollisesti, käytännöllisesti, kysymyksenä kymmenien miljoonien talonpoikain toiminnasta.

Tyytykää pääoman herruuteen, *koska* „me” emme vielä ole kypsyneet sosialismia varten, — näin puhuvat menshevikit talonpojille, korvaten sivumennen abstraktisella kysymyksellä „socialismista” yleensä konkreettisen kysymyksen, voidaanko sodan aiheuttamia haavoja parantaa kulkematta päättäväisesti sosialismia kohti.

Tyytykää kapitalismiin, *koska* sosialistivallankumoukselliset ovat pikkuporvarillisia utopisteja, — näin puhuvat menshevikit talonpojille ja ryhtyvät yhdessä eserrien kanssa tukemaan kadettien hallitusta...

Eserrät taas vakuuttelevat rintoihinsa lyöden talonpojille, että he vastustavat kaikkinaista linnarauhaa kapitalistien kanssa, että he eivät ole milloinkaan pitäneet Venäjän vallankumousta porvarillisena, — ja *siksi* he ryhtyvät liittoon *nimenomaan* opportunisti-sosialidemokraattien kanssa, ryhtyvät tukemaan nimenomaan porvarillista hallitusta... Eserrät allekirjoittavat vaikka millaisia, kaikkein vallankumouksellisimpiakin talonpoikaiston ohjelmia — jättääkseen ne täyttämättä, lykätäkseen ne veran alle, petkuttaakseen talonpoikia työpöyhjillä lupauksilla, harjoittaen

tosiasiallisesti kuukausikaupalla „sovittelupolitiikkaa” ka-
dettien kanssa kokoomusministeristössä.

Tämä huutava, käytännössä ilmenevä, välitön ja kou-
raantuntuva eserrien luopuminen talonpoikaiston etujen
puoltamisesta muuttaa tilannetta tavattomasti. Tämä muu-
tos on otettava varteen. Ei saa agitoida pelkästään entiseen
tapaan eserriä vastaan, pelkästään siten kuin me teimme
vuosina 1902—1903 ja vuosina 1905—1907. Ei saa rajoittua
„maan sosialisointia”, „tasasuhtaista maankäyttöä”, „palk-
kатыön kieltoa” y.m. koskevien pikkuporvarillisten illuu-
soiden teoreettisiin paljastuksiin.

Silloin oli porvarillisen vallankumouksen aatto tai kes-
keneräinen porvarillinen vallankumous; ja koko tehtävä oli
ennen kaikkea sen viemisessä yksinvaltiuden kukistamiseen
saakka.

Nyt yksinvaltiutus on kukistettu. Porvarillinen vallanku-
mous on viety loppuun sikäli, että Venäjällä on demokraat-
tinen tasavalta sekä kadeteista, menshevikeistä ja eserristä
kokoontuntu hallitus. Mutta sota on kolmessa vuodessa
raahannut meitä kolmen vuosikymmenen verran eteenpäin,
se on synnyttänyt Euroopassa yleisen työvelvollisuuden ja
tuotantolaitosten syndikatisoimispakon, saattanut edisty-
neimmät maat nälänhätään ja ennen kuulumattomaan
köyhyyteen pakottaen ottamaan askeleita sosialismia
kohti.

Vain proletariaatti ja talonpoikaisto kykenevät kukista-
maan yksinvaltiuden — tällainen oli luokkapolitiikkamme
perusmääritelmä siihen aikaan. Ja tämä määritelmä oli
oikea. Vuoden 1917 helmi- ja maaliskuu ovat liiemmän
kerran todistaneet sen.

Vain proletariaatti, joka johtaa talonpoikaisköyhälistöä
(puoliproletaareja, kuten ohjelmassamme sanotaan), kyke-
nee lopettamaan sodan demokraattiseen rauhaan, paranta-
maan sodan aiheuttamat haavat, aloittamaan ehdottomasti
välttämättömiksi ja *lykkäystä sietämättömiksi* käyneet
askeleet sosialismia kohti — tällainen on luokkapolitiik-
kamme määritelmä nykyään.

Tästä seuraa johtopäätös: eserriä vastaan tehtävässä
propaganda- ja agitaatiotyössä on pääpaino kohdistettava
siihen, että he ovat pettäneet talonpojat. He eivät edusta
talonpoikaisköyhälistön suuria joukkoja, vaan vauraiden
isäntien vähemmistöä. He eivät johdata talonpoikaistoa

liittoon työläisten kanssa, vaan liittoon kapitalistien kanssa, siis kapitalisteille alistettuun asemaan. He ovat myyneet työtätekevien ja sorrettujen joukkojen edut ministerintuoleista, liitosta menshevikkien ja kadettien kanssa.

Historia on sodan jouduttamana harpannut niin kauas eteenpäin, että vanhat kaavat ovat täyttyneet uudella sisällöllä. „Palkkatyön kieltäminen” oli ennen *vain* pikkuporvarillisen intellektuellin tyhjä fraasi. Nyt se merkitsee elämässä muuta: miljoonat talonpoikaisköyhälistöön kuuluvat sanovat 242 evästyksessään, että he tahtovat kulkea palkkatyön lakkauttamista kohti, mutta eivät tiedä, miten se on tehtävä. Me tiedämme, miten se on tehtävä. Me tiedämme, että se voidaan tehdä ainoastaan liitossa työläisten kanssa, heidän johdolla, toimimalla kapitalisteja vastaan eikä harjoittamalla „sovittelupolitiikkaa” kapitalistien kanssa.

Tähän tapaan täytyy nyt eserriä vastaan suunnatun propagandaja agitaatiotyömme peruslinjan, talonpojille osoitettujen puheitemme peruslinjan muuttua.

Toverit talonpojat, eserrien puolue on pettänyt teidät. Se on pettänyt mökit ja siirtynyt palatsien puolelle, ellei yksinvaltiaan palatsien, niin niiden palatsien, joissa kadetit, vallankumouksen ja erittäinkin talonpoikaisvallankumouksen katkerimmat viholliset istuvat samassa hallituksessa Tshernovien, Peshehonovien, Avksentjevien kanssa.

Ainoastaan vallankumouksellinen proletariaatti, ainoastaan sitä yhdistävä etujoukko, bolshevikkien puolue, kykenee *käytännössä* toteuttamaan sen talonpoikaisköyhälistön ohjelman, joka on esitetty 242 evästyksessä. Sillä vallankumouksellinen proletariaatti kulkee *todellakin* palkkatyön lakkauttamista kohti ainoaa oikeaa tietä, ei kieltämällä renkimiehen palkkaamisen eikä „estämällä” palkkaamisen, vaan kukistamalla pääoman. Vallankumouksellinen proletariaatti kulkee todella maan, kaluston, maatalouden teknillisten tuotantolaitosten konfiskointia kohti, sitä kohti, mitä talonpojat tahtovat ja mitä eserrät *eivät pysty* heille antamaan.

Tähän tapaan täytyy nyt peruslinjan muuttua niissä puheissa, joita työläinen pitää talonpojalle. Me työläiset pystymme antamaan ja annamme teille sen, mitä talonpoikaisköyhälistö tahtoo ja etsii tietämättä aina, mistä ja miten pitää etsiä. Me työläiset puolustamme omia etujam-

me ja samaan aikaan talonpoikaiston valtaenemmistön etuja *kapitalisteja vastaan*, kun taas eserrät mennessään liittoon kapitalistien kanssa pettävät nämä edut.

* * *

Muistutamme lukijoille, mitä Engels sanoi talonpoikaiskysymyksestä vähän ennen kuolemaansa. Engels tähdensi, että sosialistit eivät ajattelekaan soveltaa pakkoluovutusta pientalonpoikiin, että koneellistetun sosialistisen maanviljelyksen edut tullaan selittämään heille yksinomaan *esimerkin voimalla* ⁷⁶.

Sota on nyt asettanut Venäjän eteen käytännössä juuri mainitunlaatuisen kysymyksen. Kalustoa on vähän. Pitää konfiskoida sitä ja „olla jakamatta” korkeaa maanviljelyskulttuuria edustavia tiloja.

Tätä talonpojat ovat alkaneet ymmärtää. Hätä on pakottanut ymmärtämään. Sota on pakottanut, sillä kalustoa ei ole saatavissa. Sitä on säästettävä. Ja suurtalous — se juuri merkitsee työn säästöä kaluston, kuten monen muunkin asian kohdalla.

Talonpojat tahtovat jättää itselleen pientalouden, säännöstellä sitä tasoittelevasti, tasoitella määrääjoittain uudelleen... Olkoon niin. Yksikään järkevä sosialisti ei eroa sentähden talonpoikaisköyhälistöstä. Jos maat konfiskoidaan ja *siis* pankkien herruus on horjutettu, jos kalusto konfiskoidaan ja *siis* pääoman herruus on horjutettu, niin *proletariaatin päästessä valta-asemaan keskuksessa*, poliittisen vallan siirtyessä proletariaatille kaikki muu seuraa *itses-tään*, ilmaantuu „esimerkin voiman” vaikutuksesta, selviää itse käytännön opetuksista.

Poliittisen vallan siirtäminen proletariaatille — siinä on asian ydin. Ja silloin kaikki, mikä 242 evästyksen ohjelmassa on oleellista, tärkeää, perustavaa, *käy mahdolliseksi toteuttaa*. Ja elämä on osoittava, millaisin muunnoksina se toteutuu. Se on sivuasia. Me emme ole doktrinäärejä. Meidän oppimme ei ole dogmi, vaan toimintaohje.

Me emme vaadi uskomaan, että Marx tai marxilaiset tuntevat tien sosialismiin kaikessa konkreettisuudessaan. Se on järjettömyyttä. Me tunnemme tuon tien suunnan, tiedämme, millaiset luokkavoimat vievät sitä pitkin, mutta

konkreettisesti, käytännöllisesti sen näyttää vain *miljoonien kokemus* silloin, kun ne käyvät käsiksi asiaan.

Toverit talonpojat, luottautukaa työläisiin, purkakaa liitto kapitalistien kanssa! Vain kiinteässä liitossa työläisten kanssa te *voitte* ryhtyä toteuttamaan käytännössä 242 evästyksen ohjelmaa. Liitossa kapitalistien kanssa, eserrien johdon alaisina te ette milloinkaan tule näkemään *ainoatakaan* päättäväisesti ja peruuttamattomasti otettua askelta sanotun ohjelman hengessä.

Ja kun te liitossa kaupunkilaistyöläisten kanssa, sääli-mättömässä taistelussa pääomaa vastaan *ryhdytte* toteuttamaan 242 evästyksen ohjelmaa, niin silloin koko maailma tulee avuksi teille ja meille, silloin tuon ohjelman menestys — ei sen nykyisessä sanamuodossa, vaan sen olemuksessa — on taattu. Silloin tulee loppu pääoman herruudesta ja palkkaorjuudesta. Silloin saa alkunsa sosialismin valtakunta, rauhan valtakunta, työtätekevien valtakunta.

„Rabotshi“ № 6,
syyskuun 11 (elokuun 29) pnä 1917
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan „Rabotshi“ lehden
tekstin mukaan

PARJAAJISTA

„Retsh” lehden elokuun 20 päivän numerossa ja samaten „Russkaja Voljassa”, tunnetusti hämäräperäisillä rahoilla perustetussa lehdessä, joka kehottaa valitsijoita, jos he ovat „sosialististen mielialojen vallassa”, äänestämään „Jedinstvon” ja „kansansosialistien” puolesta, on julkaistu vielä kerran parjaavia lausuntoja minusta.

Nämä tiedot ovat molempien lehtien kertoman mukaan lähtöisin „sotaministeriöstä”, ja „Retsh” *vieläpä vakuuttaa* niiden perustuvan „asiakirjatietoihin ja eri henkilöiden antamiin lukuisiin todistuksiin”.

Lehdistössä harjoitettua parjausta koskeva laki on Venäjällä tosiasiallisesti jäädytetty. Herroille parjaajille on varsinkin porvarillisessa lehdistössä annettu täysi vapaus: kirjoita lehtiin nimettömiä kirjoituksia, valehtele ja parjaa niin paljon kuin haluat, käytä kilpenäsi mukamas virallisia tiedotuksia, vaikkei yksikään virallisessa asemassa oleva henkilö ole niitä allekirjoittanut,—mistään ei rangaista! Herrojen Miljukovien johtamien iljettävien parjaajien etuoikeutena on koskemattomuus.

Parjaajat väittävät minulla muka olleen tiettyjä suhteita „Ukrainan Vapautusliittoon”. Miljukovin lehti kirjoittaa: „Saksan hallitus oli antanut Leninin tehtäväksi rauhanpropagandan harjoittamisen”. „Berliinissä pidettiin kaksi sosialistien kokousta, joihin Lenin ja Joltuhovski osallistui-
vat”. „Russkaja Volja” puolestaan lisää tähän viimeiseen lauseeseen: „Lenin asui käyntinsä aikana Joltuhovskin luona”.

Koska hra Miljukoville ja muille samankaltaisille konnille, halpamaisen parjauksen mestareille on myönnetty

täydellinen rankaisemattomuus, jää minulle vain yksi keino: toistaa vielä kerran, että se on parjausta, viitata vielä kerran joukkojen tuntemaan todistajaan vastapainoksi niille kiristyksen mestareille, jotka viittaavat todistajanlausuntoihin.

Eräs „Ukrainan Vapautusliiton” toimihenkilö, Basok, on minulle tuttu vuodesta 1906, jolloin hän, menshevikki, osallistui kanssani Tukholman edustajakokoukseen. Syksyllä 1914 tai alkuvuodesta 1915, kun asuin Bernissä, tuli Konstantinopolista saapunut tunnettu kaukasialainen menshevikki Tria tapaamaan minua asunnossani. Tria kertoi minulle Basokin osallistumisesta „Ukrainan Vapautusliiton” toimintaan ja mainitun liiton suhteista Saksan hallitukseen. Samalla Tria antoi minulle Basokin lähettämän minulle osoitetun kirjeen; tuossa kirjeessä Basok ilmaisi minulle myötätuntonsa ja toivonsa katsomustemme lähenytymisestä. Minä suutuin niin, että kirjoitin heti, Trian läsnäollessa vastauksen Basokille ja annoin kirjeen samaiselle Trialle perillesaatettavaksi, sillä Tria aikoi käydä vielä kerran Konstantinopolissa.

Kirjeessä Basokille ilmoitin, että koska hän ryhtyy kanssakäymiseen erään imperialistin kanssa, niin meidän tiemme erkanevat ehdottomasti eikä meidän välillämme ole mitään yhteistä.

Tähän rajoittuivat kaikki „suhteeni” „Ukrainan Vapautusliittoon”.

„Rabotshi” № 8,
syyskuun 12 (elokuun 30) pnä 1917
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan „Rabotshi” lehden
tekstin mukaan

VSDTP:n KESKUSKOMITEALLE

Nämä rivit saattavat myöhästyä, sillä tapahtumat kehittyvät toisinaan suorastaan päätähuimaavaa vauhtia. Kirjoitan tätä keskiviikkona, elokuun 30 päivänä, ja saajien luettavaksi tämä ehtii aikaisintaan perjantaina, syyskuun toisena päivänä. Mutta senkin uhalla katson velvollisuudeksi kirjoittaa seuraavaa.

Kornilovin kapina on äärimmäisen odottamaton (odottamaton tällaisena ajankohtana ja tällaisessa muodossa) ja suorastaan uskomattoman jyrkkä käänne tapahtumien kulussa.

Kuten mikä jyrkkä käänne tahansa, se vaatii taktiikan tarkistusta ja muuttamista. Ja kuten missä tarkistuksessa tahansa, on oltava tavattoman varovainen vältyäkseen lankeamasta periaatteettomuuteen.

Periaatteettomuuteen lankeavat käsittääkseni ne, jotka luisuvat (kuten Volodarski) puolustuskannalle tai (kuten toiset bolshevikit) *liittoutumaan* eserrien kanssa, Väliaikaisen hallituksen *tukemiseen*. Se on suunnattoman suuri erehdys, se on periaatteettomuutta. Meistä tulee puolustuskantalaisia *vasta sen jälkeen*, kun valta on siirtynyt proletariaatille, *sen jälkeen* kun on tehty rauhantarjous, *sen jälkeen* kun salaiset sopimukset on purettu ja yhteydet pankkeihin katkaistu, *vasta sen jälkeen*. Ei Riian valloitus *eikä Pietarinkaan valloitus* tee meistä puolustuskantalaisia. (Pyytäisin hartaasti, että Volodarskin annettaisiin lukea tämä.) Siihen asti me olemme proletaarisen vallankumouksen kannalla, olemme sotaa vastaan, *emme* ole puolustuskantalaisia.

Emmekä me saa tukea Kerenskin hallitusta, emme *edes nyt*. Se on periaatteettomuutta. Meiltä kysytään: eikö todellakaan pidä tapella Kornilovia vastaan? Tietysti pitää! Mutta se ei ole sama asia; siinä on raja; eräät bolshevikit ylittävät tuon rajan langetessaan „sovitteluihin”, antautuessaan tapahtumien virran *vietäväksi*.

Me tulemme taistelemaan, me taistelemme Kornilovia vastaan, *kuten* Kerenskin *sotaväkikin*, mutta me emme tue Kerenskiä, vaan paljastamme hänen heikkoutensa. Siinä on ero. Tuo ero on jokseenkin hieno, mutta äärimmäisen oleellinen eikä sitä saa unohtaa.

Missä sitten ilmenee taktiikkamme muuttuminen Kornilovin kapinan jälkeen?

Siinä, että me muunnamme Kerenskiä vastaan käymämme taistelun *muotoa*. Antamatta vihamielisyytemme häntä kohtaan hitustakaan laimeta, ottamatta takaisin ainoatakaan häntä vastaan lausumaamme sanaa, luopumatta Kerenskin kukistamisen tavoitteesta me sanomme: *on otettava huomioon* ajankohta, nyt emme rupea kukistamaan Kerenskiä, me ryhdymme nyt taistelemaan häntä vastaan *toisella tavalla*, nimittäin selittämällä kansalle (joka taistelee Kornilovia vastaan) Kerenskin *heikkoutta ja horjuntaa*. Sitä on tehty *myös* ennen. Mutta nyt siitä on tullut *pääasia* — tässä ilmenee muunnos.

Edelleen, muunnos ilmenee siinä, että *pääasiaksi* on nyt tullut agitaatiotyön voimistaminen eräänlaisten Kerenskille esitettävien „osittaisvaatimusten” puolesta — vangitse Miljukov, aseista Pietarin työläiset, kutsu Pietariin Kronstadtin, Viipurin ja Helsingin varuskuntien sotaväki, hajota Valtakunnanduuma, vangitse Rodzjanko, laillista tilanherrain maiden luovutus talonpojille, saata voimaan työväenvalvonta viljaan nähden, tehtaissa j.n.e. j.n.e. Eikä meidän tule esittää näitä vaatimuksia vain Kerenskille, *ei niinkään paljon* Kerenskille kuin työläisille, sotilaille ja talonpojille, jotka taistelu Kornilovia vastaan on *temmannut mukaansa*. Heidät on *temmattava mukaan* vielä pitemmälle, on rohkaistava heitä pieksämään kenraaleita ja upseereita, jotka puhuvat Kornilovin puolesta, tähdennettävä, että *he* vaatisivat viipymättä maan luovutusta talonpojille, ohjattava *heitä* ajattelemaan Rodzjankon ja Miljukovin vangitsemisen välttämättömyyttä, Valtakun-

nanduuman hajottamisen, „Retshin” y.m. porvarillisten lehtien lakkauttamisen ja niiden suhteen suoritettavan oikeus-tutkimuksen välttämättömyyttä. Etenkin „vasemmistolaisia” eserriä on sysättävä tähän suuntaan.

Olisi väärin ajatella, että olemme etäänntyneet *loitomaksi* vallan valtaamisesta proletariaatin käsiin. Ei. Olemme tulleet tavattoman lähelle sitä, mutta *ei suoraan*, vaan sivulta päin. Ja agitaatiotyötä ei pidä *tällä hetkellä* suorittaa niinkään paljon suoraan Kerenskiä vastaan kuin *välillisesti*, häntä vastaan kylläkin, mutta välillisesti, nimenomaan vaatimalla aktiivista ja mitä aktiivisinta tosivallankumouksellista sotaa Kornilovia vastaan. Ei mikään muu kuin tämän sodan kehitys voi johtaa *meidät* valtaan, ja siitä pitää *puhua* agitaatiotyössä vähemmän (visusti muistaen, että tapahtumat voivat jo huomenna asettaa meidät valtaan ja että silloin emme päästä sitä käsistämme). Mielestäni tämä pitäisi ilmoittaa agitaattoreille osoitetussa kirjeessä (ei lehdistön kautta) agitaattorien ja propagandatyöntekijäin kollegioille, yleensä puolueen jäsenille. Sellaisia fraaseja vastaan, joissa puhutaan maanpuolustuksesta, vallankumouksellisen demokratian yhteisrintamasta, Väliaikaisen hallituksen tukemisesta j.n.e. j.n.e., on taisteltava armotta nimenomaan kuten *fraaseja* vastaan. Nyt on nähkääs *tekojen* aika: te, herrat eser-rät ja menshevikit, olette jo ajat sitten kuluttaneet nuo fraasit nukkavieruiksi. Nyt on *tekojen* aika, sotaa Kornilovia vastaan on käytävä vallankumouksellisesti, vetäen mukaan joukkoja, nostattaen niitä, sytyttäen niitä (kun taas Kerenski *pelkää* joukkoja, *pelkää* kansaa). Sodassa saksalaisia vastaan tarvitaan juuri nyt *tekoja*: on *viipymättä* ja *ehdottomasti* tarjottava *rauhaa täsmällisillä* ehdoilla. Jos se tehdään, niin *voidaan* saada aikaan joko pikainen rauha tahi sodan muuttuminen vallankumoukselliseksi sodaksi, muuten kaikki menshevikit ja eserrät jäävät imperialismin lakeijoiksi.

P. S. Luettuani kuusi „Rabotshi”⁷⁷ lehden numeroa sen *jälkeen*, kun olin kirjoittanut tämän, minun täytyy sanoa, että kaikki on käynyt meillä täydellisesti yhteen. Tervehdin kaikesta sydämeistäni oivallisia pääkirjoituksia,

lehdistökatsausta sekä V. M—nin ja Vol—kin kirjoituksia. Volodarskin puheesta luin hänen toimitukselle lähettämänsä kirjeen, joka myös „likvidoi” minun moitteeni. Vielä kerran parhaat tervehdykseni ja toivotukseni!

Lenin

*Kirjoitettu elokuun 30
(syyskuun 12) pnä 1917*

*Julkaistu ensi kerran
marraskuun 7 pnä 1920
„Pravda” lehden 250. numerossa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

PUBLISISTIN PÄIVÄKIRJASTA

I. PAHAN ALKUJUURI

Jos otamme tarkasteltavaksi kirjailija N. Suhanovin „Novaja Zhiznistä”, niin kaikki myöntänevät, ettei hän ole huonoin, vaan eräs parhaista pikkuporvarillisen demokraatian edustajista. Hänessä on vilpittöntä pyrkimystä internationalismiin, minkä hän on todistanut kaikkein vaikeimpina aikoina, tsaristisen taantumuksen ja shovinismin riehuessa pahimmillaan. Hänellä on tietoja sekä halua vakavien kysymysten itsenäiseen tutkisteluun, minkä hän on todistanut pitkällisellä evoluutiollaan eserräläisyydestä vallankumouksellista marxilaisuutta kohti.

Sitä luonteenomaisempaa on, että jopa sellaisetkin ihmiset voivat mitä vastuullisimpina vallankumouksen ajankohdina ja sen peruskysymyksissä kestitä lukijaa niin kevytmielisellä järkeilyllä kuin tässä seuraava:

... „Niin monta vallankumouksen aikaansaannosta kuin me olemmekin viime viikkoina menettäneet, eräs niistä ja ehkä tärkein pysyy siitä huolimatta voimassa: hallitus ja sen politiikka voivat säilyttää asemansa vain neuvostolaisen enemmistön tahdosta. Vallankumouksellinen demokratia on omasta halustaan luopunut kaikesta vaikutusvaldasta; demokraattiset elimet voisivat vielä saada sen takaisin aivan helposti ja voisivat vaivatta ohjata Väliaikaisen hallituksen politiikan sille kuuluvaan uomaan, jos ajankohdan vaatimukset ymmärrettäisiin asiaankuuluvalla tavalla” („Novaja Zhizn” № 106, elokuun 20 pttä).

Näihin sanoihin sisältyy mitä kevytmielisin, mitä pöyristyttävin valhe vallankumouksen tärkeimmästä kysymyksestä, sellainen valhe, jota on kaikkein useimmin levitetty pikkuporvarillisten demokraattien keskuudessa mitä erilaisimmissa maissa ja joka on vienyt eniten vallankumouksia perikatoon.

Kun syvennyt miettimään sitä pikkuporvarillisten illusioiden summaa, joka sisältyy edellä esitettyyn järkeilyyn, niin mieleen tulee väkisinkin ajatus, että „Novaja Zhiznissä” vaikuttavat kansalaiset eivät lainkaan sattumalta istu „yhdistävässä” edustajakokouksessa⁷⁸ yhdessä ministerien, ministerisosialistien kanssa, yhdessä Tseretelien ja Skobelevien kanssa, yhdessä hallituksen jäsenten, Kerenskin, Kornilovin ja kumpp. tovereiden kanssa. Ei lainkaan sattumalta. Heillä on todella yksi yhteinen aatteellinen pohja: järjetön, poroporvarien piiristä ilman arvostelua omaksuttu poroporvarillinen usko hurskaisiin toivomuksiin. Sillä nimenomaan tällaisen herkkäuskoisuuden läpituksena on Suhanovin koko pohdiskelu samoin kuin myös niiden puolustuskantalaisten menshevikkien koko toiminta, jotka menettelevät vilpittömästi. Tässä pikkuporvarillisessa herkkäuskoisuudessa piilee vallankumouksemme kaiken pahan alkujuurit.

Suhanov allekirjoittaisi varmaan kaksin käsin vaatimuksen, jonka marxilaisuus esittää jokaiselle vakavalle poliitikalle, nimittäin että sen on pohjaututtava *tosiasioihin*, sen perustaksi on otettava *tosiasiat*, joiden täsmällinen objektiivinen tarkastus on mahdollista. Koettakaamme tarkastella äskeisessä lainauksessamme esitettyä Suhanovin väitettä tämän vaatimuksen kannalta.

Mihin tosiasioihin tämä väite pohjautuu? Millä Suhanov kykenisi todistamaan, että hallitus „voi säilyttää asemansa vain” Neuvostojen „tahdosta”, että ne voivat „aivan helposti” „saada takaisin kaiken vaikutusvaltansa”, että ne voisivat „vaivatta” muuttaa Väliaikaisen hallituksen politiikan.

Suhanov voisi viitata ensiksikin omaan yleiseen vaikutelmaansa, Neuvostojen voiman „silminnähtävyyteen”, Kerenskin saapumiseen Neuvostoon, tämän tai tuon ministerin suopeisiin sanoihin j.n.e. Se olisi tietysti kerrassaan huonoa todistelua, oikeammin sanoen sen tunnustamista, ettei todisteita ole lainkaan, että objektiivisia tosiasioita puuttuu kokonaan.

Toiseksi Suhanov voisi viitata siihen objektiiviseen tosiasiaan, että valtaosa työläisten, sotilaiden ja talonpoikain päätöslauselmista kannattaa päättäväisesti Neuvostoja ja niiden tukemista. Nämä päätöslauselmat nähkääs todistavat kansan enemmistön tahtoa.

Tällainen järkeily on poroporvarien piirissä yhtä tavalista kuin edellinenkin. Mutta se on aivan perusteetonta.

Työläisten ja talonpoikain enemmistön tahto, t.s. epäilemättä väestön enemmistön tahto, on kaikissa vallankumouksissa ollut demokratian puolella. Ja siitä huolimatta suurin osa vallankumouksista on päättynyt demokratian tappioon.

Ottaen varteen nämä useimpien vallankumousten ja erityisesti vuoden 1848 vallankumouksen (joka muistutti eniten meillä nykyisin tapahtuvaa) kokemukset Marx teki säälimätöntä pilaa pikkuporvarillisista demokraateista, jotka halusivat saavuttaa voiton päätöslauselmilla ja viittauksella kansan enemmistön tahtoon.

Meidän oma kokemuksemme vahvistaa tämän todeksi vielä havainnollisemmin. Keväällä v. 1906 työläisten ja talonpoikain useimmissa päätöslauselmissa kannatettiin epäilemättä I Duumaa. Kansan enemmistö oli epäilemättä sen puolella. Ja siitä huolimatta tsaarin onnistui hajottaa Duma, koska vallankumouksellisten luokkien nousu (työväen lakot ja talonpoikaislevottomuudet keväällä 1906) osoittautui liian heikoksi uutta vallankumousta varten.

Syventykää ajattelemaan nykyisen vallankumouksen kokemuksia. Vuonna 1917 päätöslauselmien enemmistö oli niin maaliskuussa—huhtikuussa kuin heinä—elokuussakin Neuvostojen puolella, kansan enemmistö oli Neuvostojen puolella. Ja kuitenkin jokainen näkee, tietää ja tuntee, että maaliskuussa vallankumous kulki eteenpäin, mutta heinä—elokuussa se on kulkenut taaksepäin. Siis viittaus kansan enemmistöön ei vielä ratkaise yhtään mitään vallankumouksen konkreettisissa kysymyksissä.

Yksin tämä viittaus, kun sitä käytetään todistuksena, on juuri malliesimerkki pikkuporvarillisesta illuusiosta, se on haluttomuutta tunnustaa, että vallankumouksessa pitää *voittaa* vihamieliset luokat, pitää *kukistaa* niitä puolustava valtiovalta, eikä siihen „kansan enemmistön tahto” riitä, vaan tarvitaan vallankumouksellisten luokkien *voimaa*, luokkien, jotka tahtovat taistella ja kykenevät taistelemaan, voimaa, joka ratkaisevalla hetkellä ja ratkaisevassa paikassa *musertaa* vihollisvoiman.

Kuinka monesti on vallankumouksissa käynyt niin, että pieni, mutta hyvin järjestetty, aseistettu ja keskitetty herravaltaa pitävien luokkien, tilanherrojen ja porvariston voima

on osa osalta nujertanut huonosti järjestetyn, huonosti aseistetun, hajanaisen „kansan enemmistön” voiman.

Luokkataistelun konkreettisten kysymysten korvaaminen „yleisillä” viittauksilla „kansan tahtoon” hetkenä, jolloin vallankumous on erikoisesti kärjistänyt luokkataistelua, olisi kunniaksi vain kaikkein tylsimmälle pikkuporvarille.

Kolmanneksi Suhanov mainitsee yllä esitetystä järjelysään erään „argumentin”, joka on myös varsin tavallinen poroporvareiden piirissä. Hän viittaa siihen, että „vallankumoukselliset demokraatit ovat omasta halustaan luopuneet kaikesta vaikutusvallasta”. Tästä ikään kuin vedetään johtopäätös, että „omasta halusta” luovutetun takaisinsaantikin on helppoa...

Tuo on mihinkään kelpaamatonta järjeilyä. Vapaaehtoisesti luovutetun takaisinsaanti edellyttää ennen kaikkea sen henkilön „vapaaehtoista suostumusta”, kuka on saanut luovutetun haltuunsa. Tästä seuraa, että sellainen vapaaehtoinen suostumus on olemassa. Kuka on saanut haltuunsa „luovutetun”? Kuka on käyttänyt hyväkseen „vaikutusvaltaa”, jonka „vallankumoukselliset demokraatit” ovat luovuttaneet?

On äärimmäisen luonteenomaista, että Suhanov kiertää kokonaan tämän jokaiselle täysijärkiselle poliitikolle tärkeän peruskysymyksen... Sehän tässä on oleellista, siinä on asian ydin: kenen käsissä on *tosiasiallisesti* se, minkä „vallankumoukselliset” (suokaa anteeksi sanontani) „demokraatit” „ovat luovuttaneet vapaaehtoisesti”.

Nimenomaan tämän asiantyimen Suhanov kiertääkin, samoin kuin sen kiertävät kaikki menshevikit ja eserrät, ylipäänsä kaikki pikkuporvarilliset demokraatit.

Edelleen. Lastenkamarissa „vapaaehtoinen luopuminen” ehkä viittaa takaisinsaannin helppouteen: jos Kaisu antoi vapaaehtoisesti Maijulle pallon, niin on mahdollista, että sen „takaisinsaanti” käy „aivan helposti”. Mutta ei monikaan, venäläistä intelligenttiä lukuunottamatta, rohkene soveltaa näitä käsitteitä politiikkaan, luokkataisteluun.

Politiikassa vapaaehtoinen luopuminen „vaikutusvaltasta” on todistus luopujan sellaisesta voimattomuudesta, sellaisesta velttoudesta, sellaisesta selkärangattomuudesta, sellaisesta nahjusmaisuudesta, että kaikkea tästä voidaan yleisesti otettuna „vetää” ainoastaan yksi johtopäätös: se,

joka luopuu vapaaehtoisesti vaikutusvallastaan, „ansaitsee”, että häneltä otetaan pois myös olemassaolo-oikeus eikä ainoastaan vaikutusvalta. Eli toisin sanoen vaikutusvallan vapaaehtoinen luovutus sinänsä „todistaa” vain sen seikan kiertämättömyyttä, että tuon vapaaehtoisesti luovutetun vaikutusvallan saaja ottaa luovuttajalta hänen oikeutensaakin.

Jos „vallankumouksellinen demokratia” on luopunut vapaaehtoisesti vaikutusvallastaan, niin siis se ei ole ollut vallankumouksellinen, vaan poroporvarillisen halpamainen, pelkurimainen demokratia, joka ei ole vapautunut orjaisuudesta ja jonka sen viholliset voivat (nimenomaan tämän luopumisen jälkeen) hajottaa tahi yksinkertaisesti painaa olemattomiin, voivat antaa sen kuolla samaten „omasta halustaan”, kuin se luovutti vaikutusvallankin „omasta halustaan”.

Kun poliittisten puolueiden tekoja pidetään *oikkuina*, niin se merkitsee luopumista kaikesta politiikan *tutkimisesta*. Ja sellainen teko kuin kahden suuren puolueen „vapaaehtoinen luopuminen vaikutusvallastaan”, vaikka näillä puolueilla on kaikkien tilastojen, tiedonantojen ja objektiivisten vaalitulosten mukaan kansan enemmistö puolellaan, sellainen teko täytyy *selittää*. Se ei voi olla sattuma. Se ei voi olla olematta yhteydessä jonkin suuren kansanluokan tiettyyn taloudelliseen asemaan. Se ei voi olla olematta yhteydessä näiden puolueiden kehityksen historiaan.

Suhanovin järkeily onkin merkillepantavan tyypillistä monille tuhansille samankaltaisille poroporvareiden järkeilyille juuri sen vuoksi, että se itse asiassa perustuu hyvän tahdon käsitteeseen („oma halu”) piittaamatta tarkastelun kohteina olevien puolueiden *historiasta*. Suhanov on yksinkertaisesti pyyhkinyt tarkastelustaan pois tuon historian, on unohtanut, että vapaaehtoiset vaikutusvallan luovutukset alkoivat oikeastaan helmikuun 28 päivästä, jolloin Neuvosto antoi luottamuslauseen Kerenskille ja hyväksyi „sopimuksen” Väliaikaisen hallituksen kanssa. Toukokuun 6 päivä taas oli vaikutusvallasta luopumista kerrassaan jättimäisissä mittasuhteissa. Kokonaisuutena ottaen meillä on edessämme silminnähtävän selvä ilmiö: eserrien ja menshevikkien puolueet astuivat heti kaltevalle pinnalle ja alkoivat luisua alaspäin yhä suuremmalla ja suuremmalla

vauhdilla. Heinäkuun 3—5 päivän jälkeen ne suistuivat kokonaan kuoppaan.

Ja kun nyt sanotaan: luovutus on tehty omasta halusta, suuret poliittiset puolueet voidaan „aivan helposti” panna tekemään täyskäännös oikeaanpäin, ne voidaan „vaivatta” saada ottamaan suunta, joka on päinvastainen kuin niiden tähänastinen suunta monien vuosien (ja monien vallankumouskuukausien) aikana, kuopasta voidaan „aivan helposti” kavuta pois ja kiiwetä kaltevaa pintaa ylöspäin — niin eikö tämä ole kevytmielisyyden huippu?

Vihdoin neljänneksi Suhanov olisi voinut vedota mieliteensä tueksi siihen, että työläiset ja sotilaat, jotka antavat luottamuksensa Neuvostolle, ovat aseissa ja että sen vuoksi he voivat „aivan helposti” palauttaa itselleen kaiken vaikutusvallan. Mutta juuri tämän, voisipa sanoa miltei tärkeimmän pykälän kohdalla ovat asiat erikoisen huonolla tolalla niissä poroporvarien järkeilyissä, joita „Novaja Zhiznin” kynäilijä toistelee.

Ollaksemme mahdollisimman konkreettisia vertaamme huhtikuun 20—21 päivää heinäkuun 3—5 päivään.

Huhtikuun 20 päivänä purkautui esiin joukkojen suuttumus hallitusta kohtaan. Aseitettu rykmentti marssii Pietarin kaduille ja menee vangitsemaan hallitusta. Vangitsemista ei tapahdu. Mutta hallitus näkee selvästi, ettei sillä ole kehen nojata. Sotaväkeä *sillä* ei ole *puolellaan*. *Sellaisen* hallituksen kukistaminen on todellakin „aivan helppoa”, ja hallitus asettaa Neuvostolle uhkavaatimuksen: joko minä eroan tahi tukekaa minua.

Heinäkuun 4 päivänä oli samanlainen joukkojen suuttumuksen purkaus, purkaus, jota kaikki puolueet koettivat hillitä, mutta joka puhkesi *kaikista* hillitsemisyrytyksistä huolimatta. Se oli samanlainen aseellinen hallituksenvastainen mielenosoitus. Mutta siinä on seuraava suunnaton ero: sekaisin menneet ja kansasta erkaantuneet eserrä- ja menshevikkijohtajat päätyivät *jo heinäkuun 3 päivänä* sopimukseen porvariston kanssa *Kaledinin* sotajoukkojen kutsumisesta Pietariin. Juuri siinä on asian ydin!

Kaledin lausui tämän julki Moskovan neuvottelukokouksessa sotamiehen avomielisyydellä: itsehän te, sosialistiministerit, kutsuite „meidät” avuksi heinäkuun 3 päivänä!.. Kukaan ei rohjennut kumota Kaledinin sanoja Moskovan neuvottelukokouksessa, koska hän sanoi totuuden. Kaledin

teki pilkkaa menshevikeistä ja eserristä, joiden oli pakko pysyä vaiti. Kasakkakerraali sytki heidän silmilleen, mutta he pyyhkivät naamansa ja sanoivat: „tämä on jumalan kastetta”!

Porvarilehdet julkaisivat nämä Kaledinin sanat, mutta menshevikkien „Rabotshaja Gazeta” ja eserrien „Delo Naroda” *salasivat* lukijoilta tämän kaikkein oleellisimman Moskovon neuvottelukokouksessa esitetyn poliittisen lausunnon.

Tuloksena oli, että hallitus sai ensi kerran varta vasten kaledinilaista sotaväkeä, kun taas päättäväinen, todella vallankumouksellinen sotaväki ja työläiset riisuttiin aseista. Tämä on se perustosiasia, jonka Suhanov sivuutti ja unohti „aivan helposti”, mutta joka pysyy tosiasiana. Ja se on kyseessäolevassa vallankumouksen vaiheessa, *ensimmäisessä* vallankumouksessa ratkaiseva tosiasia.

Valta siirtyi ratkaisevassa paikassa rintamalla ja sitten armeijassa *Kaledinien* käsiin. Tämä on tosiasia. Aktiivisimmat heille vihamielisistä sotaväenosastoista on riisuttu aseista. Se, että Kaledinit eivät käytä valtaansa heti täydellisen diktatuurin pystyttämiseen, ei vähimmässäkään määrin kumoa sitä seikkaa, että valta on heillä. Eikö sitten tsaarilla ollut valtaa vuoden 1905 joulukuun jälkeen? Ja eivätkö olosuhteet pakottaneet häntä käyttämään valtaansa niin varovaisesti, että hän kutsui koolle kaksi Duumaa ennen kuin otti käsiinsä *kaiken vallan*, t.s. ennen kuin suoritti vallankaappauksen? ⁷⁹

Valtaa pitää arvostella tekojen eikä sanojen mukaan. Hallituksen teot heinäkuun 5 päivän jälkeen todistavat, että valta on Kaledineilla, jotka etenevät hitaasti, mutta *varmasti* yhä pitemmälle saaden joka päivä „luovutuksia” ja „pikkumyönnytyksiä”: tänään rankaisemattomuuden junkkareille, jotka ovat hävittäneet „Pravdan” huoneiston, tappavat pravdalaisia ja suorittavat mielivaltaisia vangitsemisia, huomenna lain lehtien lakkauttamisesta, samoin myös lain kokousten ja kongressien hajottamisesta, karkotuksista ulkomaille ilman oikeudenkäyntiä, vankeusrangaisuksista „ystävämielisten lähettiläiden” loukkaamisesta, lain pakkotöistä hallitusta vastaan tähdätystä toiminnasta, kuolemanrangaistuksen ottamisesta käytäntöön rintamalla ja niin edelleen ja *niin edelleen*.

Kaledinit eivät ole hölmöjä. Miksi pitäisi välttämättä rynnistää päätäpahkaa, hartiavoimalla, epäonnistumisen uhalla, kun he saavat *joka päivä* osa osalta juuri sitä, mitä tarvitsevat? Mutta houkkiot Skobelevit ja Tseretelit, Tshernovit ja Avksentjevit, Danit ja Lieberit huutavat: „demokratian riemukulku! voitto!” joka askeleella, minkä Kaledinit ottavat eteenpäin, ja pitävät „voittona” sitä, etteivät Kaledinit, Kornilovit ja Kerenskit nielaise heitä heti!!

Pahan alkujuuri piilee nimenomaan siinä, että pikkuporvarillinen massa on jo oman taloudellisen asemansa valmentamana taipuvaista hämmästyttävään herkkäuskoisuuteen ja tiedottomuuteen, että se on yhä puolinukuksissa ja mumisee unissaan: vapaaehtoisesti luovutetun takaisinsaanti on „aivan helppoa”! Koettakaapas palauttaa, ottaa takaisin vapaaehtoisesti Kaledineilta ja Korniloveilta!

Pahan alkujuuri on siinä, että „demokraattinen” lehdistö pitää kirjoituksillaan yllä tuota uneliasta, poroporvarillista, tylsämielistä, orjamaista harhakuvittelua, sen sijaan että taistelisi sitä vastaan.

Jos katsotaan asioita niin kuin politiikan historioitsijan yleensä ja varsinkin marxilaisen tulee katsoa, s.o. tarkastellen tapahtumia niiden keskinäisessä yhteydessä, niin käy täysin selväksi, että ratkaiseva käänne ei nyt ole vain kaikkea muuta kuin „helppo”, vaan päinvastoin se on kerta kaikkiaan mahdoton *ilman uutta vallankumousta*.

En kajoa tässä laisinkaan kysymykseen siitä, onko sellainen vallankumous toivottava, en tarkastele laisinkaan sitä, voiko se tapahtua rauhanomaisesti ja legaalisesti (yleensä puhuen historiassa tavataan esimerkkejä rauhanomaisista ja legaalista vallankumouksista). Totean vain, että ratkaiseva käänne ilman uutta vallankumousta on historiallinen mahdottomuus, koska valta on *jo* toisissa käsissä eikä enää „vallankumouksellisella demokratialla”, valta on *jo* anastettu ja lujitettu. Mutta eserrä- ja menshevikkipuolueiden menettely ei ole sattumanvaraista, se on pikkuporvariston taloudellisen aseman tuote ja pitkän poliittisten tapahtumien sarjan tulos, sarjan, joka kehittyi helmikuun 28 päivästä toukokuun 6 päivään, toukokuun kuudennesta kesäkuun 9 päivään, kesäkuun yhdeksännestä kesäkuun 18 ja 19 päivään (hyökkäys) j.n.e. Tässä tarvitaan käännettä myös kaikessa valtiovallan asemassa, kaikessa sen kokoonpanossa ja kaikissa suurimpien puolueiden toimintamah-

dollisuuksissa ja sen luokan „tavoitteissa”, joka näitä puolueita elähdyttää. *Ilman uutta vallankumousta* sellaiset käänteet ovat historiallisesti mahdottomia.

Sen sijaan että tekisi kansalle selväksi kaikki uuden vallankumouksen historialliset perusehdot, sen taloudelliset ja poliittiset edellytykset, poliittiset tehtävät, sitä vastaavat luokkien keskinäissuhteet j.n.e., sen sijaan Suhanov ja suunnaton määrä pikkuporvarillisia demokraatteja *tuudittaa* kansaa *uneen* tyhjällä touhuamisella, rauhoittelemalla sillä, että me muka „saamme kaikki takaisin vaivatta”, „aivan helposti”, että meillä muka „kaikkein tärkein” vallankumouksellinen saavutus „pysyy voimassa”, ynnä muulla samankaltaisella kevytmielisellä, typerällä, suorastaan rikollisella hölynpölyllä.

Syvällisen yhteiskunnallisen käänteiden merkit ovat nähtävissä. Ne viitoittavat havainnollisesti toiminnan suuntaa. Proletariaatin keskuudessa ilmenee selvää eserrien ja menshevikkien vaikutuksen laskua, selvää bolshevikkien vaikutuksen kasvua. Sivumennen sanoen, yksinpä elokuun 20 päivän vaalitkin osoittivat bolshevikkien osuuden *suurenemista* samaisessa Pietarissa kesäkuun piiriduumavaaleihin⁸⁰ verrattuna, ja tämä siitä huolimatta, että on tuotu „Kaledinin sotaväkeä Pietariin”!

Vallankumouksellisten internationalististen virtausten (Martov y.m. menshevikeillä, Spiridonova, Kamkov y.m. eserrillä) voimistuminen, lujittuminen, kehittyminen ovat käänteiden objektiivisena osoittimena pikkuporvarillisten demokraattien keskuudessa, jotka eivät voi olla horjumatta porvariston ja proletariaatin välillä. On tarpeetonta puhua-kin, että lähenevä nälänhätä, rappiotila ja sotilaalliset tappiot saattavat jouduttaa tavattomasti tätä käännettä vallan siirtymiseen talonpoikaisköyhälistön tukemalle proletariaatille.

2. VEROPÄIVÄTYÖ JA SOSIALISMI

Erikoisen katkeroituneet sosialismin vastustajat tekevät sille toisinaan palveluksen intoutumalla „paljastuksissaan” enemmän kuin olisi järkevää. He kohdistavat hyökkäilynsä juuri siihen, mikä ansaitsee sympatiaa ja mitä kannattaa jäljitellä. Hyökkäilyjensä luonteella he avaavat kansan silmät näkemään porvariston halpamaisuuden.

Juuri näin kävi eräälle mitä halpamaisimmalle porvarilehdelle, „Russkaja Voljalle”, joka julkaisi elokuun 20 päivän numerossaan Jekaterinburgista saadun kirjoituksen otsikolla: „Veropäivätyö”. Sanotussa kirjoituksessa kerrotaan seuraavaa:

...„Työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto on saattanut kaupungissamme voimaan hevosia omistavien kansalaisten luontoirasituksen määräten heidät luovuttamaan vuoronperään hevosiaan Neuvoston jäsenten päivittäisiä virka-ajeluja varten.

On laadittu erityinen päiväystysaikataulu, ja jokaiselle „hevoselliselle kansalaiselle” tiedotetaan kirjeitse täsmällisesti, milloin ja mihin ja millä määrätunnilla hänen on saavuttava hevosineen päiväystysvuorolle.

Varmemmaksi vakuudeksi „määräykseen” on lisätty: „Siinä tapauksessa, että tämä vaatimus jätetään täyttämättä, Neuvosto palkkaa Teidän laskuunne ajureita 25 ruplan suuruiseen summaan asti””...

Kapitalistien puolustaja on tietenkin kuohuksissaan suuttumuksesta. Kapitalistit katsovat aivan rauhallisina, kun kansan valtava enemmistö kärsii puutetta kaiken ikänsä, ei ainoastaan „veropäivätyön” rasittamana, vaan ollen suoranaudessa pakkotyössä tehdas-, kaivos- tai muunlaisessa palkkityössä, joutuen tämän tästä näkemään nälkää työttömänä. Tätä kapitalistit katselevat rauhallisesti.

Mutta kun työläiset ja sotilaat määräsivät kapitalisteille aivan vähäisen yhteiskunnallisen rasituksen, silloin herrat riistäjät nostivat metelin: „veropäivätyötä”!!

Kysykää keneltä työläiseltä, keneltä talonpojalta tahansa, olisiko siinä pahaa, jos työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot olisivat ainoina vallanpitäjinä valtakunnassa ja ryhtyisivät saattamaan kaikkialla voimaan yhteiskunnallisia rasituksia rikkaille, esim. pakollisia päiväystysvuoroja hevosineen, automobiileineen, polkupyörineen, pakollisia päivittäisiä kirjurintöitä elintarvikkeiden, puutetta kärsivien y.m. y.m.s. luettelomiseksi?

Jokainen työläinen ja jokainen talonpoika, ehkä vain kulakkia lukuunottamatta, sanoo, että se olisi hyvä.

Ja tämä on totta. Se ei vielä ole sosialismia, se on vasta eräs ensimmäisistä askelista sosialismia kohti, mutta se on nimenomaan sitä, mitä köyhä kansa tarvitsee viipymättä ja kaikin mokomin. Ilman tällaisia toimenpiteitä ei kansaa voida pelastaa nälänhädältä ja perikadolta.

Miksi sitten Jekaterinburgin Neuvosto on jäänyt harvinaiseksi poikkeukseksi? Miksei kaikkialla Venäjällä ole jo kauan sitten ryhdytty samanlaisiin toimenpiteisiin, miksi niistä ei ole kehitetty kokonaista nimenomaan tämän kaltaisten toimenpiteiden järjestelmää?

Miksi tällaisen rikkaille määrätyn yhteiskunnallisen hevoskyytirasituksen jälkeen ei määrätä rikkaille samanlaista yhteiskunnallista velvollisuutta, jonka mukaan heidän olisi suoritettava täydellinen selonteko rahatoimistaan, varsinkin valtionhankintoihin liittyvistä, tällaisen Neuvostojen valvonnan alaisina, samanlaisin „täsmällisin kirjeellisin tiedotuksin”, milloin ja mihin selonteko on esitettävä, milloin ja mihin ja kuinka paljon nimenomaan on maksettava veroa?

Siksi, että valtavassa suuressa osassa Neuvostoja ovat määräävässä asemassa eserräläiset („sosialistivallankoumukselliset”) ja menshevistiset johtomiehet, jotka ovat todellisuudessa siirtyneet porvariston puolelle, menneet mukaan porvarilliseen hallitukseen, sitoutuneet tukemaan sitä, pettäneet ei ainoastaan sosialismin, vaan myös demokratian. Nämä johtajat harjoittavat „sovittelupolitiikkaa” porvaristoon nähden, joka ei rajoitu siihen, että estää esim. Pietarissa rikkaita koskevan yhteiskunnallisen rasituksen voimaansaattamisen, vaan jarruttaa kuukausikaupalla paljon vaatimattomampienkin uudistusten toimeenpanoa.

Nämä johtajat pettävät omaatuntoaan ja pettävät kansaa viittaamalla siihen, että „Venäjä ei vielä ole kypsynyt sosialismin käytäntöönottamista varten”.

Miksi tuollaisia viittauksia on pidettävä petoksena?

Siksi, että asia esitetään moisten viittausten avulla vääristellysti, sellaisessa valossa, ikään kuin olisi kysymys jostakin ennen näkemättömän monimutkaisesta ja vaikeasta uudistuksesta, jonka täytyy rikkoa kymmenien miljoonien ihmisten totunnainen elämänjärjestys. Asia on esitetty vääristellysti siten, että muka joku tahtoo „saattaa käytäntöön” Venäjällä sosialismin yhdellä asetuksella, piittaamatta vähääkään maan teknillisestä tasosta, pienten tuotantolaitosten runsaudesta, väestön enemmistön tottumuksista ja tahdosta.

Kaikki tuo on silkkaa valhetta. Kukaan ei ole ehdottanut mitään tämän tapaista. Ei yksikään puolue, ei yksikään

henkilö ole aikunut ryhtyä „saattamaan käytäntöön sosialismia” asetuksella. Puhutaan ja on puhuttu yksinomaan sellaisista toimenpiteistä, joille köyhälistöjoukot, s.o. väestön enemmistö, antavat täyden hyväksymisensä, kuten Jekaterinburgissa voimaansaattetusta rikkaita koskevasta yhteiskunnallisesta rasituksesta, sellaisista toimenpiteistä, jotka ovat teknillisesti ja kulttuurillisesti täysin kypsiä toteutettaviksi, tuovat viipymättä huojuksia köyhälistön elämään, tekevät mahdolliseksi sodan rasitusten keventämisen ja niiden tasasuhtaisemman jakamisen.

Vallankumousta on jatkunut melkein puoli vuotta, mutta eserräläiset ja menshevistiset johtajat jarruttavat kaikkia sanotunlaisia toimenpiteitä kavaltaen kansan edut porvaristoon nähden harjoitetun „sovittelupolitiikan” hyväksi.

Työtätekevät tulevat auttamattomasti pysymään porvariston orjina niin kauan, kunnes työläiset ja talonpojat tajuavat, että nuo johtajat ovat pettureita, että heidät on ajettava pois, erotettava kaikista viroista.

„Rabotshi” № 10,
syyskuun 14 (1) pnä 1917
Allekirjoitus: N. Lenin

Julkaistaan „Rabotshi” lehdessä
tekstin mukaan

PUOLUEEN OHJELMAKYSYMYKSESTÄ

„Spartakissa”⁸¹ julkaistu tov. Buharinin tiedotus „suppean” edustajakokouksen koollekutsumisesta ohjelman hyväksymistä varten osoittaa, miten tämä kysymys kypsyy.

Kysymys on todella kiireellinen.

Puolueemme on edellä muista internationalistisista puolueista, se on nyt tosiasia.

Ja sen velvollisuutena on tehdä aloite, esittää ohjelma, joka *vastaa* imperialismin kysymyksiin.

Syntyy skandaali ja on häpeäksemme, ellemmme tee sitä.

Kehotan Keskuskomiteaa päättämään:

Puolueen *jokainen* järjestö nimittää viipymättä yhden tai useampia valiokuntia ohjelman valmistelemista varten ja *velvoittaa* ne sekä kaikki teoretikot tai kirjailijat y.m. ryhtymään tähän tehtävään *ensivuoroisesti* ja esittämään joko oman luonnoksensa tai muutokset ja korjaukset muiden luonnoksiin viimeistään 3—7 päivän kuluessa.

Tämä on täysin toteutettavissa, jos työskennellään tarokkaasti.

Nämä luonnokset on koottava yhteen ja painatettava tai lähetettävä kirjoituskoneella monistettuina tärkeimmille järjestöille — siihen riittää pari viikkoa.

Sen jälkeen on *viipymättä* ilmoitettava *suppean* edustajakokouksen (1 edustaja 4000 tai 5000 jäsentä kohti) koollekutsumisesta

ohjelman hyväksymistä varten, kuukauden kuluttua.

Puolueemme on velvollinen esittämään ohjelman — vain *siten viemme eteenpäin* III Internationalen asiaa teoissa eikä sanoissa.

Muu on fraaseja, lupauksia, lykkäämistä ad Kalendas graecas *. Tekemällä aloitteen me joudutamme työtä myös kaikilla muilla tahoilla ja vasta silloin laadimme valmiiksi III Internationalen ohjelman.

*Kirjoitettu syyskuun
alkupuoliskolla 1917*

*Julkaistu ensi kerran v. 1928
VII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* t.s. ainiaaksi. *Suom.*

ZIMMERWALDIN KYSYMYKSESTÄ

Nyt on käynyt erikoisen selväksi se erehdys, että *emme* ole eronneet Zimmerwaldista.

Kaikkia petkutetaan toivolla Tukholman suhteen. Mutta Tukholman konferenssia „lykätään” kuukaudesta toiseen.

Zimmerwald vuorostaan „*odottaa*” Tukholmaa! Kautskylaiset + italialaiset, s.o. Zimmerwaldin enemmistö, „odottavat” Tukholman konferenssia.

Ja me osallistumme ilveilyyn, ollen *vastuussa* siitä työläisille.

Se on häpeä.

On erottava Zimmerwaldista *viipymättä*.

Jäädessämme sinne vain informaatiotarkoituksessa me emme menetä mitään, mutta *emme ole vastuussa* Tukholman konferenssin „odottelun” ilveilystä.

Erotessamme mädästä Zimmerwaldista meidän on päätettävä viipymättä, täysistunnossa syyskuun 3 päivänä 1917: *kutsomme koolle vasemmiston konferenssin*, annamme sen tukholmalaisien edustajain tehtäväksi.

Sillä nyt on käynyt niin, että tehtyään tyhmyyden, jäätyään Zimmerwaldiin, meidän puolueemme, maailman ainoa internationalistien puolue, jolla on 17 sanomalehteä j.n.e., *pelaa sovittelupeliä* saksalaisten ja italialaisten Martovien ja Tseretelien kanssa, samoin kuin Martov harjoittaa sovittelupolitiikkaa Tseretelin kanssa, Tsereteli eserrien kanssa ja eserrät porvariston kanssa...

Ja tätä sanotaan III Internationalen „puoltamiseksi”!!!

*Kirjoitettu syyskuun
alkupuoliskolla 1917*

*Julkaisu ensi kerran v. 11'28
VII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

KANSANVALTAISUUSPERIAATTEEN RIKKOMISISTA JOUKKOJÄRJESTÖISSÄ

Pitää hyväksyä päätöslauselma, jossa leimataan *väärennykseksi**, Nikolai II:n arvolle sopivaksi väärennykseksi sellainen menettely kuin on *sotilaiden* edustajain Neuvoston menettely (sotilailla yksi edustaja 500:aa, työläisillä yksi edustaja tuhatta kohti)⁸² tai Ammattiliittojen toimikunnan menettely (pienissä liitoissa yksi edustaja a jäsentä kohti, suurissa yksi edustaja a—b jäsentä kohti):

Mitä *demokraatteja* me olemme, jos siedämme vastaan sanomatta moisia *väärennyksiä*?

Mitä vikaa oli sitten Nikolai II:ssa, joka myös „antoi” talonpojille ja tilanherroille *erilaisen* edustus-oikeuden??

Sietäessämme tuollaista menettelyä me prostituoimme kansanvaltaisuuden.

Pitää hyväksyä päätöslauselma, vaatia yhtäläistä äänioikeutta (sekä Neuvostoissa että ammattiliittojen edustajakokouksissa), on leimattava *vähäisimmätkin* tasa-arvoisuudesta poikkeamiset *väärennykseksi*, nimenomaan tällä sanalla, *Nikolai II:n menetelmäksi*, ja levitettävä tätä yleistajuisesti kirjoitettua Keskuskomitean täysistunnon päätöslauselmaa lentolehtisen muodossa työväenjoukkojen keskuuteen.

Ei saa sietää *väärennystä* kansanvaltaisuudessa ja samalla nimittää itseään „demokraateiksi”. Me emme ole demokraatteja, vaan periaatteettomia henkilöitä, jos siedämme sellaista!!

*Kirjoitettu syyskuun
alkupuoliskolla 1917*

*Julkaistu ensi kerran v. 1928
VII Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* „I edustaja kaikkialla ja joka palkassa *samaa* valitsijamäärää kohti” — demokratian aakkosia. Muuten syntyy *väärennyks.*

KOMPROMISSEISTA

Kompromissiksi sanotaan politiikassa myönnytystä joidenkin vaatimusten kohdalla, osittaista luopumista vaatimuksistaan toisen puolueen kanssa tehdyn sopimuksen vuoksi.

Poroporvarien keskuuteen on levinnyt bolsheveikeista se käsitys, jota bolshevikkeja parhaava lehdistö ylläpitää, että bolshevikit eivät ole suostuvaisia minkäänlaisiin kompromisseihin, ei kenenkään kanssa eikä milloinkaan.

Tuollainen käsitys on meille, vallankumouksellisen proletariaatin puolueelle mieluinen, sillä se todistaa, että vihollistenkin on pakko tunnustaa meidän uskollisuutemme sosialismin ja vallankumouksen tärkeimmille periaatteille. Kaikesta huolimatta on kuitenkin sanottava totuus: edellä esitetty käsitys ei vastaa todellisuutta. Engels oli oikeassa, kun hän arvostellessaan blanquillais-kommunistien (v. 1873) manifestia teki pilaa heidän lausunnostaan: „ei mitään kompromisseja!”⁸³. Tämä on korulause, hän sanoi, sillä taisteleva puolue joutuu useasti tekemään kompromisseja olosuhteiden pakosta, ja on järjetöntä kieltäytyä kerta kaikkiaan ja ikiajoiksi „ottamasta vastaan velan maksua osina”⁸⁴. Tosivallankumouksellisen puolueen tehtävänä ei ole julistaa kaikkinaisista kompromisseista kieltäytymistä mahdottomaksi, vaan on osattava *kaikissa kompromisseissa*, mikäli ne ovat kiertämättömiä, pysyä uskollisena periaatteilleen, luokalleen, vallankumoukselliselle tehtävälleen, omalle asialleen, s.o. vallankumouksen valmistelulle sekä kansanjoukkojen kasvattamiselle voittoisaa vallankumousta varten.

Esimerkki. Suostuminen III ja IV Duumaan osallistumiseen oli kompromissi, se oli väliaikaista luopumista

vallankumouksellisista vaatimuksista. Mutta se oli ehdottoman pakon sanelema kompromissi, koska voimasuhteet olivat sellaiset, että vallankumouksellinen joukkotaistelu kävi meille joksikin aikaa mahdottomaksi, mutta sen pitkällistä valmistelua varten *täytyi* osata työskennellä myös tuollaisen „läävän” *sisältä* käsin. Historia on todistanut, että tällainen kysymyksen asettelu, jonka bolshevikit tekivät puolueena, osoittautui täysin oikeaksi.

Nyt on vuorossa kysymys kompromissista, joka ei ole pakon sanelema, vaan vapaaehtoinen.

Meidän puolueemme, kuten mikä tahansa muukin poliittinen puolue, pyrkii poliittiseen herruuteen *itseään varten*. Meidän päämäärämme on vallankumouksellisen proletariaatin diktatuuri. Vallankumouksen alkamisesta kulunut puolivuotiskausi on tavattoman kirkkaasti, voimakkaasti ja vakuuttavasti todistanut tällaisen vaatimuksen oikeaksi ja kiertämättömäksi nimenomaan *tämän* vallankumouksen etuja silmällä pitäen, sillä muuten kansa ei voi saada demokraattista rauhaa, ei maata talonpojille eikä täydellistä vapautta (täysin demokraattista tasavaltaa). Tapahutumain kulku vallankumouksemme alusta kuluneen puolen vuoden aikana, luokkien ja puolueiden taistelu, huhtikuun 20—21, kesäkuun 9—10 ja 18—19, heinäkuun 3—5 ja elokuun 27—31 päivän kriisien kehitys ovat sekä osoittaneet että todistaneet sen.

Nyt on Venäjän vallankumouksessa alkanut niin jyrkkä ja niin omalaatuinen käänne, että puolueena me voimme ehdottaa vapaaehtoista kompromissia — ei tosin porvaristolle, suoranaiselle ja pahimmalle luokkaviiholliselle, vaan lähimmille vastustajillemme, „johtoasemassa oleville” pikkuporvarillis-demokraattisille puolueille, eserrille ja menshevikeille.

Me voimme tarjota kompromissia näille puolueille vain poikkeustapauksena, vain seurauksena erikoisesta tilanteesta, joka tulee todennäköisesti jatkumaan ainoastaan hyvin lyhyen ajan, ja minun mielestäni meidän on tehtävä se.

Kompromissia meidän taholtamme on paluamme ennen heinäkuuta voimassa olleeseen vaatimukseen: kaikki valta Neuvostoille, Neuvostoille vastuuvollinen eserristä ja menshevikeistä kokoonpantu hallitus.

Sellainen hallitus voisi nyt ja vain nyt, ehkäpä *vain muutaman päivän* tai viikon parin kuluessa, syntyä ja lujittua täysin rauhanomaisesti. Hyvin todennäköisesti se voisi turvata koko Venäjän vallankumouksen rauhanomaisen *eteenpäinmenon* ja luoda poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet, että yleismaailmallinen liike rauhaa ja sosialismin voittoa kohti voisi edistyä pitkin askelin.

Vain tämän kehityksen, vallankumouksen rauhanomaisen kehityksen nimessä, *äärettömän* arvokkaan ja historiassa *tavattoman* harvinaisen mahdollisuuden, vain tämän poikkeuksellisen harvinaisen mahdollisuuden nimessä bolshevikit, yleismaailmallisen vallankumouksen kannattajat, vallankumouksellisten metodien kannattajat, voivat ja heidän täytyy mielestäni ryhtyä tällaiseen kompromissiin.

Kompromissi olisi siinä, että bolshevikit pyrkimättä osallistumaan hallitukseen (osallistuminen on internationalistille mahdotonta ilman proletariaatin ja talonpoikaisköyhälistön diktatuurin ehtojen toteuttamista käytännössä) eivät esittäisi heti vaatimusta vallan siirtämisestä proletariaatille ja talonpoikaisköyhälistölle, luopuisivat vallankumouksellisista taistelumenetelmistä tämän vaatimuksen tukemisessa. Itsestään selvänä ehtona, joka ei ole mikään uusi eserrille ja menshevikille, olisi täydellinen vapaus agitaa-tion harjoittamisessa ja Perustavan kokouksen koollekutsumisessa ilman uusia lykkäyksiä tai jopa lyhyemmässäkin ajassa.

Menshevikit ja eserrät hallitusliittoutumana suostuisivat (olettaen, että kompromissi on toteutettu) muodostamaan hallituksen, joka olisi täydellisesti ja yksinomaisesti vastuuvollinen Neuvostoille, samalla kun Neuvostojen käsiin luovutetaan kaikki valta myös paikkakunnilla. Tämä olisi „uusi” ehto. Mitään muita ehtoja bolshevikit eivät luullakseni asettaisi luottaen siihen, että todella täydellinen agitatiovapaus ja uuden demokratismin viipymätön toteuttaminen Neuvostojen muodostamisessa (niiden uusintavaalit) ja niiden toiminnassa takaisivat itsestään vallankumouksen rauhanomaisen eteenpäinmenon, Neuvostojen sisällä tapahtuvan puoluetistelun *rauhanomaisen laantumisen*.

Ehkäpä tämä on *jo* mahdotonta? Ehkä. Mutta jos on olemassa vaikka yksikin mahdollisuus sadasta, niin sellaisen mahdollisuuden toteuttamisyritys olisi kuitenkin sen arvoisen, että se kannattaisi tehdä.

Mitä hyötyä olisi tästä „kompromissista” molemmille „sopimuspuolille”, t.s. yhtäältä bolsheveikeille, toisaalta eserrien ja menshevikkien liittoutumalle? Elleivät *molemmat* puolet hyödy mitään, niin kompromissi on todettava mahdottomaksi, eikä siitä silloin kannata puhua. Niin vaikea kuin tämä kompromissi nyt onkin (heinä- ja elokuun jälkeen, näiden kahden kuukauden jälkeen, jotka vastaavat kahta vuosikymmentä uneliasta „rauhan” aikaa), minusta näyttää, että on olemassa yksi vähäinen mahdollisuus sen toteutumiseksi, ja sen mahdollisuuden on luonut eserrien ja menshevikkien päätös olla menemättä hallitukseen yhdessä kadettien kanssa.

Bolshevikit hyötyisivät sikäli, että he saisivat tilaisuuden harjoittaa aivan vapaasti agitaatiotyötä omien katsomustensa puolesta ja hankkia vaikutusvaltaa Neuvostoissa todella täydellisen kansanvaltaisuuden oloissa. Sanoissa „kaikki” tunnustavat nyt, että tällainen vapaus bolsheveikeilla on. Todellisuudessa se on *mahdoton*, kun vallassa on porvarillinen hallitus tai hallitus, johon porvaristo osallistuu, mikä muu hallitus tahansa paitsi neuvostohallitus. Neuvostohallituksen aikana tuollainen vapaus olisi *mahdollinen* (emme sano: varmasti taattu, mutta kuitenkin mahdollinen). Sellaisen mahdollisuuden vuoksi näin vaikeana aikana pitäisi tehdä kompromissi nykyhetken neuvostolaisen enemmistön kanssa. Todellisen demokratian vallitessa *meidän* ei tarvitse mitään pelätä, sillä elämä on meidän puolellamme, ja yksinpä meille vihamielisten eserrä- ja menshevikkipuolueiden sisällä ilmenevien virtausten kehityskulkukin todistaa meidän olevan oikeassa.

Menshevikit ja eserrät hyötyisivät sikäli, että he saisivat heti täydet mahdollisuudet *oman* liittoutumansa ohjelman toteuttamiseen nojautumalla ilmeiseen kansanvaltaenemistöön ja turvattuun itselleen Neuvostoissa oman enemmistönsä „rauhanomaisen” hyväksikäytön.

Tietenkin tuosta liittoutumasta, joka on epäyhdenlaatuinen siksi, että se on liittoutuma, kuin myös siksi, että pikkuporvarillinen demokraattinen aines on *aina* vähemmän yhdenlaatuista kuin porvaristo tai proletariaatti, tuosta liittoutumasta kajahtaisi kuuluville kaiketi kaksi ääntä.

Toinen ääni sanoisi: meillä ei ole lainkaan sama tie bolshevikkien kanssa, vallankumouksellisen proletariaatin

kanssa. Se tulee joka tapauksessa vaatimaan kohtuuttomia ja houkuttelee talonpoikaisköyhälistön demagogisesti mukaansa. Se tulee vaatimaan rauhaa ja välien katkaisemista liittolaisiin. Sellainen on mahdotonta. Porvaristo on meitä lähempänä ja sen kanssa on varmempaa, emmehan me ole eronneet toisistamme, vaan ainoastaan *riitaantuneet* joksikin aikaa, ja siihenkin oli syynä pelkkä Kornilovin välikohtaus. Vähänkös sitä riidellään — ja lepytään. Sitä paitsi bolshevikit eivät tee meille kerrassaan mitään „myönnytyksiä”, sillä heidän taholtaan tulevat kapinayritykset ovat kuitenkin tuomitut epäonnistumaan samoin kuin Kommuuni vuonna 1871.

Toinen ääni sanoi: viittaus Kommuuniin on kovin pinta-puolinen ja jopa typerä, sillä ensiksikin bolshevikit ovat sentään oppineet yhtä ja toista vuoden 1871 jälkeen, he eivät jättäisi ottamatta pankkia omiin käsiinsä, he eivät kieltäytyisi hyökkäämästä Versailles'ia vastaan; ja tällaisissa olosuhteissa olisi Kommuunikin voinut voittaa. Sitä paitsi Kommuuni ei kyennyt heti antamaan kansalle sitä, mitä bolshevikit kykenevät antamaan, jos he pääsevät valtaan, nimittäin: maata talonpojille, viipymättömän rauhantarjouksen, tuotannon todellisen valvonnan, vilpittömän rauhan ukrainalaisten, suomenmaalaiden y.m. kanssa. Bolshevikeilla on, karkeasti sanoen, kymmenkertaisesti enemmän „valtteja” käsissään kuin oli Kommuunilla. Ja toiseksi Kommuuni merkitsee sentään raskasta kansalais-sotaa, rauhanomaisen kulttuurikehityksen pysähtymistä pitkäksi aikaa sen jälkeen, helpotuksia kaikenkarvaisten Mac Mahonien ja Kornilovien operaatioille ja vehkeilylle, ja sellaiset operaatiot uhkaavat koko meidän porvarillista yhteiskuntaamme. Onko järkevää antautua alttiiksi Kommuunin uhalle?

Kommuuni taas on Venäjällä kiertämätön, ellemme me ota valtaa käsiimme, jos asiat jäävät yhtä rempalleen kuin ne ovat olleet toukokuun 6 ja elokuun 31 päivän välisenä aikana. Jokainen vallankumouksellinen työläinen ja sotamies alkaa välttämättä ajatella Kommuunia, alkaa uskoa siihen, tekee välttämättä yrityksen sen toteuttamiseksi pohdiskellen: kansa joutuu perikatoon, sota, nälänhätä, talouden rappio leviävät yhä laajemmalle. Vain Kommuuni pelastaa. Uhratkaamme henkemme, kuolkaamme kaikki, mutta toteuttakaamme Kommuuni. Tällaiset ajatukset ovat

työläisten keskuudessa kiertämättömiä, eikä Kommuunia kyetä nyt voittamaan yhtä helposti kuin vuonna 1871. Venäläisellä Kommuunilla tulee olemaan kaikkialla maailmassa 100 kertaa voimakkaampia liittolaisia kuin vuonna 1871... Onko meidän järkevää antautua alttiiksi Kommuunin uhalle? En voi myöskään hyväksyä sitä, että bolshevikit eivät oikeastaan anna meille mitään kompromissillaan. Sillä kaikkien sivistysmaiden sivistyneet ministerit pitävät suuressa arvossa jokaista, jopa vähäistäkin sopimusta proletariaatin kanssa sodan aikana. Ja hyvin suuressa arvossa pitävätkin. Vaikka hehän ovat toimenmiehiä, aitoja ministereitä. Bolshevikit taas voimistuvat sangen nopeasti vainotoimenpiteistä huolimatta, lehdistönsä heikkoudesta huolimatta... Onko meidän järkevää antautua alttiiksi Kommuunin uhalle?

Meillä on turvattu enemmistö, talonpoikaisköyhälistön heräämiseen on vielä melko pitkälti, meillä on kylliksi aikaa. En usko, että talonpoikaisessa maassa enemmistö lähtisi seuraamaan äärimmäisyyksineksia. Ja kapina ilmeistä enemmistöä vastaan on tosidemokraattisessa tasavallassa mahdottomuus. Näin sanoisi toinen ääni.

Löytynee kolmaskin ääni, joidenkin Martovin tai Spiridonovan kannattajien keskuudesta, joka sanoo: minua suuttuttaa, „toverit”, että pohtiessanne kysymystä Kommuunista ja sen mahdollisuudesta te kumpikin asetutte epäröimättä sen vastustajien puolelle. Yksi yhdessä, toinen toisessa muodossa, mutta molemmat olette Kommuunin kukistajien puolella. En lähde agitoimaan Kommuunin puolesta, en voi luvata etukäteen, että tulen taistelemaan sen riveissä, kuten tulee tekemään jokainen bolshevikki, mutta minun on kuitenkin sanottava, että jos Kommuuni *vastoin* minun ponnistuksiani syntyy, niin rupean auttamaan pikemminkin sen puolustajia kuin sen vastustajia...

Erimielisyyksiä on „liittoutumassa” paljon ja se on kiertämätöntä, sillä pikkuporvarillisten demokraattien joukossa on edustettuna suunnaton paljous eri vivahteita, ministeristöön osallistumista täydellisesti kannattavasta ehtaporvarista aina puolikerjäläiseen, joka ei vielä oikein kykene siirtymään proletaarin kannalle. Ja millaiseksi näiden erimielisyyksien yhteistulos on milläkin hetkellä muodostuva — sitä ei kukaan tiedä.

* * *

Edelliset rivit on kirjoitettu perjantaina, syyskuun 1 päivänä, mutta satunnaisista syistä (Kerenskin aikana, tulee historia sanomaan, eivät kaikki bolshevikit nauttineet vapaata asuinpaikan valitsemisoikeutta) ne eivät ehtineet toimitukseen samana päivänä. Ja luettuani nyt lauantaist ja tämämpäiväiset, sunnuntaiset lehdet sanon itselleni: taitaapa olla niin, että kompromissitarjous on jo myöhästynyt. Näyttää siltä, että ne muutamat päivät, joiden kuluessa rauhanomainen kehitys *vielä* oli mahdollinen, ovat *myös* menneet. Niin, kaikesta näkyy, että ne ovat jo menneet⁸⁵. Oli miten hyvänsä, Kerenski lähtee sekä eserrien *puolueesta* että eserrien *luota* ja lujittaa asemansa porvarien avulla *ilman* eserriä, heidän toimetttömyytensä ansiosta... Niin, kaikesta näkyy, että ne päivät, jolloin rauhanomaisen kehityksen tie kävi sattumalta mahdolliseksi, ovat *jo* ohi. Ei jää muuta neuvoa kuin lähettää nämä muistiinpanot toimitukselle ja pyytää otsikoimaan ne näin: „Myöhästyneitä mietteitä”... toisinaan on ehkä kiinnostavaa tutustua myöhästyneisiin.

Kirjoitettu syyskuun 1—3 (14—16) pnä 1917

*Julkaistu syyskuun 19 (6) pnä 1917
„Rabotshi Putj” lehdessä 3. numerossa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan lehdessä
tekstiin mukaan*

PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS NYKYISESTÄ POLIITTISESTA AJANKOHDASTA ⁸⁶

VSDTP:n (bolshevikkien) Kuudennen edustajakokouksen hyväksymän poliittista tilannetta luonnehtivan päätöslauselman pohjalla ja soveltaen mainittua päätöslauselmaa nykyiseen ajankohtaan VSDTP:n Keskuskomitea toteaa täysistunnonaan:

1. Kahdessa kuukaudessa, heinäkuun 3 ja syyskuun 3 päivän välisenä aikana luokkataistelun kulku ja poliittisten tapahtumien kehitys ovat vallankumouksen ennen kuulumattoman nopeuden ansiosta vieneet koko maata pitemmälle eteenpäin, kuin monen monet vuodet olisivat voineet sitä viedä rauhan aikana, ilman vallankumousta ja ilman sotaa.

2. Yhä silmännähtävämmiin selviää, että heinäkuun 3—5 päivän tapahtumat muodostivat koko vallankumouksen taitekohdan. Ilman näiden tapahtumien oikeaa arviointia ei proletariaatin tehtävien eikä meidän tahdostamme riippumattoman vallankumoustapahtumien kehitysvauhdin oikea arviointi ole mahdollista.

3. Bolshevikkeihin kohdistetut parjaukset, joita porvaristo on levittänyt uskomattoman ahkerasti ja joita se on kapitalistisiin sanomalehtiin ja kustantamoihin sijoitettujen miljoonien avulla saanut levitetyksi tavattoman laajalle kansanjoukkoihin, nämä parjaukset paljastuvat yhä nopeammin ja yhä laajemmassa mitassa. Ensinnäkin pääkaupungin ja suurten kaupunkien työläisjoukoille ja sitten myös talonpoikaistolle käy yhä selvemmäksi, että bolshevikkeihin kohdistetut parjaukset ovat tilanherrojen ja kapitalistien tärkeimpiä aseita taistelussa työläisten ja köyhien talonpoikien etujen puolustajia, s.o. bolshevikkeja vastaan.

4. Kornilovin kapina, s.o. niiden kenraalien ja upseerien kapina, joiden takana ovat tilanherrat ja kapitalistit sekä heitä johtava kadettipuolue („kansan vapauden” puolue), tuo kapina yritti suoranaisesti verhota itseään bolshevikkeihin kohdistetun vanhan parjauksen toistamisella ja juuri siten myötävaikutti siihen, että mitä laajimpien kansanjoukkojen silmät aukenivat lopullisesti näkemään oikeassa valossa sen parjauksen, jota porvaristo käy bolshevistista työväenpuoluetta, köyhälistön todellisten puolustajain puoluetta vastaan.

5. Jos puolueemme olisi kieltäytynyt tukemasta heinäkuun 3—4 päivänä joukkojen liikettä, joka puhkesi luonnonvoimaisesti, vastoin meidän yrityksiämme sen pidättämiseksi, niin se olisi ollut suoranaista ja täydellistä proletariaatin kavaltamista, sillä joukot lähtivät liikkeelle, koska ne olivat laillisesti ja oikeutetusti kuohuksissaan kapitalistien hyödyksi käytävän imperialistisen sodan, t.s. anastus- ja ryöstösodan pitkittämisestä ja hallituksen sekä Neuvostojen toimettomuudesta porvaristoon nähden, joka voimistaa ja kärjistää rappiota ja nälänhätää.

6. Huolimatta kaikista porvariston ja hallituksen ponnistuksista, huolimatta satojen bolshevikkien vangitsemisesta, heidän papereittensa ja asiakirjojensa kaappauksesta, toimituksissa pidetyistä kotitarkastuksista y.m. — kaikesta tästä huolimatta ei ole onnistuttu eikä milloinkaan onnistuta todistamaan sitä parjausta, että puolueemme olisi muka asettanut heinäkuun 3—4 päivän liikkeen päämääräksi jotakin muuta kuin „rauhallisen ja järjestyneen” mielenosoituksen, jonka tunnuksena oli kaiken vallan siirtäminen valtakunnassa työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostoille.

7. Olisi ollut erehdys, jos bolshevikit olisivat asettaneet heinäkuun 3—4 päivänä tehtäväkseen vallan ottamisen, koska silloin ei edes työläisten enemmistö, kansan enemmistöstä puhumattakaan, vielä ollut kokenut käytännössä sitä vastavallankumouksellista politiikkaa, jota kenraalit ajavat armeijassa, tilanherrat maaseudulla ja kapitalistit kaupungissa, politiikkaa, joka paljasti itsensä joukoille heinäkuun 5 päivän jälkeen ja joka on syntynyt tuloksena eserrien ja menshevikkien sovittelusta porvariston kanssa. Eikä yksikään puolueemme järjestö, ei keskus- eikä paikallisjärjestö esittänyt kirjallisesti enempää kuin

suullisestikaan tunnusta vallan ottamisesta heinäkuun 3—4 päivänä, ei edes asettanut mainittua kysymystä pohdittavaksi.

8. Puolueemme todellisena erehdyksenä heinäkuun 3—4 päivän aikoihin oli, kuten tapahtumat nyt näyttävät, vain se, että puolue piti yleiskansallista tilannetta *vähemmän* vallankumouksellisena kuin miksi se osoittautui, että puolue piti poliittisten uudistusten rauhanomaista kehitystä *vielä* mahdollisena siten, että Neuvostot muuttavat politiikkaansa, silloin kun eserrät ja menshevikit olivat itse asiassa jo siinä määrin sotkeutuneet ja sitoneet itsensä porvaristoon nähden harjoittamallaan sovittelulla ja porvaristo puolestaan oli käynyt siinä määrin vastavallankumoukselliseksi, ettei mistään rauhanomaisesta kehityksestä voinut enää olla puhettakaan. Mutta tätä erheellistä käsitystä, jonka ainoana tukena oli toivo, etteivät tapahtumat tule kehittymään liian nopeasti, tätä erheellistä käsitystä ei puolue voinut korjata muuten kuin osallistumalla heinäkuun 3—4 päivän kansanliikkeeseen tunnukseksi „kaikki valta Neuvostoille” ja ottamalla tehtäväkseen saada liike luonteeltaan rauhalliseksi ja järjestyneeksi.

9. Kornilovin kapinan historiallinen merkitys on juuri siinä, että se avasi tavattomalla selvyydellä kansanjoukkojen silmät näkemään sen totuuden, joka oli verhottuna ja jota yhä verhotaan eserrien ja menshevikkien sovitteluhenkisillä korulauseilla, nimittäin sen, että tilanherrat ja porvaristo kadettipuolueen johtamina sekä heidän puolellaan olevat kenraalit ja upseerit ovat järjestäytyneet, ovat valmiita tekemään ja tekevät ennen kuulumattomia rikoksia, ovat valmiita luovuttamaan Riian (ja sen jälkeen Pietarinkin) saksalaisille, avaamaan heille rintaman, heittämään bolshevistiset rykmentit surman suuhun, aloittamaan kapinan, lähettämään pääkaupunkia vastaan sotajoukkoja ja „villin divisioonan” niiden etunenässä j.n.e.— kaikki tämä vallan kaappaamiseksi kokonaan porvariston käsiin, tilanherrojen vallan lujittamiseksi maaseudulla, koko maan hukuttamiseksi työläisten ja talonpoikien vereen.

Kornilovin kapina todisti Venäjän osalta sen, mitä koko historia on todistanut kaikille maille, nimittäin että porvaristo kavaltaa isänmaansa ja on valmis kaikkiin rikoksiin, kunhan vain saa kansan pysymään valtansa alaisena ja omat tulonsa säilymään.

10. Venäjän työläisillä ja talonpojilla ei ole kerta kaikkiaan mitään muuta ulospääsyä kuin mitä päättäväisin taistelu ja voitto tilanherroista ja porvareista, kadettipuolueesta ja sille myötämielisistä kenraaleista ja upseereista. Sellaiseen taisteluun ja sellaiseen voittoon kykenee johtamaan kansaa, t.s. kaikkia työtätekeviä, vain kaupunkien työväenluokka, jos kaikki valtiovalta siirtyy sen käsiin ja jos köyhät talonpojat antavat sille tukensa.

11. Venäjän vallankumouksen tapahtumat kehittyvät, eritoten toukokuun 6 päivän ja sitäkin enemmän heinäkuun 3 päivän jälkeen niin tavatonta tuulispään tai pyörremyrskyn vauhtia, ettei puolueen tehtävänä voi suinkaan olla niiden jouduttaminen; päinvastoin, kaikki ponnistukset on suunnattava siihen, että pysyisimme tapahtumien tasalla ja ennättäisimme sitä mukaa ja niin laajalti kuin voimamme sallivat selittää työläisille ja työtätekeville luokkataistelun tilanteessa ja kulussa tapahtuvia muutoksia. Nimenomaan tällainen on puolueen tärkein tehtävä nytkin: on selitettävä joukoille, että tilanne on kauhean kriittillinen, että mikä joukkoesiintymisen tahansa voi päätyä räjähdysmäiseen purkaukseen, että ennenaikainen kapina saattaa sen vuoksi aiheuttaa suunnatonta vahinkoa. Mutta samalla kriittillinen tilanne vie työväenluokkaa väistämättömästi — ja ehkäpä katastrofaalisella nopeudella — siihen pisteeseen, että sen täytyy siitä itsestään riippumattoman tapahtumien käänteen pakottamana lähteä ratkaisevaan taisteluun vastavallankumouksellista porvaristoa vastaan ja valloittaa valta.

12. Kornilovin kapina paljasti täydelleen sen tosiasian, että armeija, koko armeija *vihaa päämajaa*. Tämän ovat joutuneet tunnustamaan jopa sellaisetkin menshevikit ja eserrät, jotka ovat kuukausia kestäneillä ponnistuksillaan todistaneet vihaavansa bolshevikkeja ja puolustavansa työläisten ja talonpoikain sekä tilanherrojen ja porvariston välisen luokkasovinnon politiikkaa. Armeijan viha päämajaa kohtaan ei laimene, vaan on voimistunut sen jälkeen, kun Kerenskin hallitus rajoittui korvaamaan Kornilovin Aleksejevillä ja jätti paikoilleen Klembovskin ja muut kornilovilaiset kenraalit eikä tehnyt kerrassaan mitään oleellista armeijan demokratisoimiseksi ja vastavallankumouksellisen päällystön syrjäyttämiseksi. Neuvostot, jotka sietävät ja tukevat tätä Kerenskin heikkoa, horjuvaista, periaatteetonta politiikkaa, Neuvostot, jotka ovat

taaskin päästäneet käsistään tilaisuuden, jolloin kaikki valta olisi voitu ottaa rauhanomaista tietä Kornilovin kapinan kukistamishetkellä, nämä Neuvostot eivät ole syyllistyneet pelkästään sovitteluun, vaan ne ovat syyllistyneet jo rikolliseen sovitteluun.

Armeija, joka vihaa päämajaa eikä halua käydä sotaa, koska se on tullut näkemään tämän sodan anastuksellisen luonteen, on kiertämättömästi tuomittu uusiin katastrofeihin.

13. Vain työväenluokka, kun se on valloittanut vallan, voi ryhtyä ajamaan rauhanpolitiikkaa käytännössä eikä sanoissa, niin kuin menshevikit ja eserrät sitä ajavat tukien samalla teoissa porvaristoa ja sen salaisia sopimuksia. Ja nimenomaan: olkoonpa sotatilanne millainen tahansa, jopa siinäkin tapauksessa, että kornilovilaiset kenraalit luovutettuaan Riian luovuttavat Pietarinkin, työväenluokka esittää viipymättä *kaikille* kansoille avoimet, täsmälliset, selvät ja *oikeudenmukaiset* rauhanehdot. Työväenluokka voi tehdä sen koko kansan nimissä, sillä Venäjän työläisten ja talonpoikien valtaenemmistö on lausunut julki kielteisen kantansa nykyiseen anastussotaan nähden ja ilmaissut kannattavansa rauhaa oikeudenmukaisilla ehdoilla, ilman annektointia (aluevaltauksia) ja ilman sotakorvauksia.

Eserrät ja menshevikit pettävät itseään sekä pettävät kansaa jaarittelemalla kuukausikaupalla sellaisesta rauhasta. Valloitettuaan vallan työväenluokka tulee päivääkään hukkaamatta tarjoamaan sellaista rauhaa kaikille.

Kaikkien maiden kapitalistien on niin vaikea hillitä kaikkiä paisuvaa sodanvastaista työväenvallankumousta, että jos Venäjän vallankumous siirtyy säällivistä ja voimattomista rauhanhahittelusta suoranaiseen rauhantarkjoukseen, samanaikaisesti saattaen julkisuuteen ja purkaen salaiset sopimukset j.n.e., niin on olemassa yhdeksänkymmentä yhdeksän mahdollisuutta sadasta, että rauha koittaa pikaisesti, että kapitalistit eivät kykene estämään rauhan solmimista.

Jos taas toteutuu se vähemmän todennäköinen tapaus, että kapitalistit hylkäävät vastoin omien kansojensa tahtoa Venäjän työväenhallituksen rauhanehdot, niin vallankumous Euroopassa lähestyy sata kertaa lähemmäksi, meidän työläistemme ja talonpoikiemme armeija valitsee itselleen

kunnioitettuja esimiehiä ja sotapäälliköitä vihattujen asemesta ja vakuuttuu siitä, että sota on oikeutettua sen jälkeen, kun rauhantarjous on tehty, salaiset sopimukset purettu, liitto tilanherrojen ja porvariston kanssa lopetettu, kaikki maa luovutettu talonpojille. Vasta silloin sota muuttuu Venäjän puolelta oikeudenmukaiseksi sodaksi, vain sellaista sotaa työläiset ja talonpojat ryhtyvät käymään vapaaehtoisesti eivätkä keppikurin alaisina, ja sellainen sota on vielä enemmän lähentävä väistämätöntä työväenvallankumousta edistyneissä maissa.

14. Vain työväenluokka, kun se on valloittanut vallan, kykenee turvaamaan kaikkien tilanherrain maiden viipymättömän ja korvauksettoman siirtämisen talonpoikain haltuun. Sitä ei saa lykätä. Perustava kokous tulee sen lailistamaan, mutta talonpojat eivät ole syyppäitä kokouksen lykkääntymiseen. Talonpojat tulevat päivä päivältä yhä enemmän vakuuttuneiksi siitä, että maata ei voida saada sopimalla tilanherrojen ja kapitalistien kanssa. Maata voidaan hankkia vain silloin, kun köyhien talonpoikien ja työläisten välillä vallitsee rajattoman antaumuksellinen veljesliitto.

Tshernovin eroaminen hallituksesta sen jälkeen, kun hän oli kuukausikaupalla yrittänyt puolustaa talonpoikain etuja tekemällä suurempia ja pienempiä myönnytyksiä tilanherrakadeteille ja kun kaikki yritykset raukesivat tyhjiin, tämä eroaminen paljasti erikoisen havainnollisesti sovittelu-politiikan toivottomuuden. Ja talonpoikaisto paikkakunnillaan näkee ja tietää, tuntee ja vaistoaa, kuinka röyhkeiksi tilanherrat ovat käyneet maaseudulla heinäkuun 5 päivän jälkeen ja kuinka tarpeellista on taltuttaa heidät ja tehdä heidät vaarattomiksi.

15. Vain työväenluokka, kun se on valloittanut vallan, kykenee tekemään lopun rappiotilasta ja uhkaavasta nälänhädästä. Hallitus on toukokuun 6 päivästä lähtien lupailemistaan lupailut valvontaa, mutta se ei ole tehnyt eikä ole voinut tehdä mitään, sillä kapitalistit ja tilanherrat ovat jarruttaneet kaikkea työtä. Työttömyys kasvaa, nälänhätä lähenee, rahan arvo laskee, Peshehonovin eroaminen rajahintojen kaksinkertaistamisen jälkeen kärjistää kriisiä entisestäänkin ja antaa jälleen uuden todistuksen hallituksen täydellisestä heikkoudesta ja voimattomuudesta. Vain työväenvalvonta tuotannossa ja jakelussa voi pelastaa

asian. Vain työvänehallitus taltuttaa kapitalistit, nostattaa kaikki työtätekevät antamaan sankarillista tukea *hallitusvallan* ponnistuksille, saa aikaan järjestyksen sekä viljan oikean vaihdon teollisuustuotteisiin.

16. Talonpoikaisköyhälistön luottamus kaupunkien työväenluokkaan, luottamus, jota porvariston parjaukset ja sovittelupolitiikkaan asetetut toiveet ovat tilapäisesti horjuttaneet, palautuu ennalleen varsinkin sen jälkeen, kun vangitsemiset maaseudulla ja kaikenlainen työtätekevien vainoaminen heinäkuun 5 päivän jälkeen ja sitten kornilovilaiskapina ovat avanneet kansan silmät. Eräänä tunnusmerkkinä, joka osoittaa kansan kadottaneen uskonsa kapitalistien kanssa tehtyihin sopimuksiin, on se, että niissä kahdessa tärkeimmässä puolueessa, jotka olivat tuon sovittelupolitiikan alullepanijoita ja noudattivat sitä loppuun saakka, eserrien ja menshevikkien puolueissa, ilmenee varsinkin heinäkuun 5 päivän jälkeen yhä kasvavaa sisäistä tyytymättömyyttä, taistelua sovittelupolitiikkaa vastaan, oppositiota, joka on laajennut käsittämään lähes kaksi viidesosaa (40%) sosialistivallankumouksellisten puolueen viime „Neuvostossa” ja menshevikkipuolueen edustajakokouksessa.

17. Koko tapahtumain kulku, kaikki taloudelliset ja poliittiset olosuhteet, kaikki armeijassa sattuneet tapaukset valmistelevat yhä nopeammin sitä menestystä, jonka työväenluokka saavuttaa vallan valtaamisessa ja joka antaa rauhan, leipää ja vapauden sekä tulee jouduttamaan proletariaatin vallankumouksen voittoa toisissakin maissa.

*Kirjoitettu viimeistään
syyskuun 3 (16) pñä 1917*

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**UHKAAVA KATASTROFI
JA KUINKA SITÄ VASTAAN
ON TAISTELTAVA**

*Julkaistu lokakuun lopulla v. 1917
erillisenä kirjasena
kustannusliikkeessä „Priboi”*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

Записка комсомольца о так называемом

Союзе рабочих.

Всего чаще приходится слышать: «Союз рабочих не
успешен, он не достиг цели, он не имеет успеха». Но
...откуда берется это мнение? Откуда берется такое мнение?
и где же истина? При этом надо сказать, что в настоящее время
идеология и программа союза рабочих (социалистическая) и
практика (организационная) совершенно не соответствуют друг
другу, и это является главной причиной того, что союз рабочих
не достигает своей цели, а именно: объединения рабочих в единый
фронт и борьбы за их интересы.

Самая главная причина неудачи союза рабочих в том, что
его программа совершенно не соответствует условиям жизни
рабочих. Программа союза рабочих должна быть направлена на
достижение целей, которые являются интересами рабочих, а
не интересами буржуазии. В настоящее время программа
союза рабочих не отвечает требованиям жизни, и поэтому
он не достигает своей цели.

Программа союза рабочих должна быть направлена на
достижение целей, которые являются интересами рабочих, а
не интересами буржуазии. В настоящее время программа
союза рабочих не отвечает требованиям жизни, и поэтому
он не достигает своей цели.

Программа союза рабочих должна быть направлена на
достижение целей, которые являются интересами рабочих, а
не интересами буржуазии. В настоящее время программа
союза рабочих не отвечает требованиям жизни, и поэтому
он не достигает своей цели.

Программа союза рабочих должна быть направлена на
достижение целей, которые являются интересами рабочих, а
не интересами буржуазии. В настоящее время программа
союза рабочих не отвечает требованиям жизни, и поэтому
он не достигает своей цели.

Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta
„Uhkaava katastrofi ja kuinka sitä vastaan on taisteltava”.—
Syyskuun 10—14 (23—27) pñä 1917
Pienennetty

NÄLÄNHÄTÄ LÄHENEÄ

Venäjää uhkaa kiertämätön katastrofi. Rautatieliikenne on häiriintynyt tavattomasti ja häiriintyy yhä enemmän. Rautatieliikenne pysähtyy. Raaka-aineiden ja hiilen kuljetus tehtaille lakkaa. Viljan kuljetus lakkaa. Kapitalistit tahallaan ja herkeämättä sabotoivat (vahingoittavat, seisauttavat, horjuttavat, jarruttavat) tuotantoa siinä toivossa, että ennen kuulumaton katastrofi muodostuu tasavallan ja kansanvaltaisuuden tuhoksi, Neuvostojen ja yleensä proletaari- ja talonpoikaisliittojen tuhoksi ja helpottaa monarkiaan palaamista sekä porvariston ja tilanherrain kaikkivallan jälleenytyttämistä.

Ennen kuulumattoman suuri katastrofi ja nälänhätä uhkaavat kiertämättömästi. Siitä on puhuttu kaikissa lehdistä jo lukemattomia kertoja. Sekä puolueet että työläisten, sotilaiden ja talonpoikain edustajain Neuvostot ovat hyväksyneet suunnattoman määrän päätöslauselmia, joissa myönnetään, että katastrofi on kiertämätön, että se lähenee ja on jo hyvin lähellä, että sitä vastaan on taisteltava vimmatusti ja että perikatoon joutumisen välttämiseksi tarvitaan kansan „sankarillisia ponnistuksia” ja niin edelleen.

Kaikki puhuvat tästä. Kaikki myöntävät tämän. Kaikki ovat tehneet tästä päätöksensä.

Mutta mitään ei tehdä.

On kulunut puoli vuotta vallankumouksen alkamisesta. Katastrofi on entistään lähempänä. On alkanut joukko-työttömyys. Ajatelkaahan vain: maassa ei riitä tavaroita, maa näantyy elintarvikkeiden puutteesta, työkasien puutteesta, vaikka viljaa ja raaka-aineita on riittävästi,— ja

tällaisessa maassa, tällaisena kriittisenä hetkenä on syntynyt joukkotyöttömyys! Mitä vielä tarvittaisiin sen todistamiseksi, että puolen vuoden aikana, mikä on kulunut vallankumouksen alkamisesta (vallankumouksen, jota eräät nimittävät suureksi, vaikka toistaiseksi olisi ehkä oikeampi nimittää sitä lahoksi), jolloin meillä on demokraattinen tasavalta sekä runsaasti liittoja, elimiä ja laitoksia, jotka nimittävät itseään ylpeästi „vallankumouksellis-demokraattisiksi”, *ei ole* todellisuudessa tehty kerrassaan mitään oleellista katastrofin torjumiseksi, nälänhädän torjumiseksi? Romahdus lähenee yhä nopeammin, sillä sota ei odota, ja se kaikinpuolinen sekasorto, minkä se on saanut aikaan kansan elämässä, lisääntyy yhä.

Mutta vähäisinkin tarkkailu ja harkinta riittäisi antamaan varmuuden siitä, että keinot katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi ovat olemassa, että torjumistoimenpiteet ovat aivan selviä, yksinkertaisia ja täysin toteutettavissa, täysin kansan voimien mukaisia ja että näihin toimenpiteisiin *ei* ryhdytä *vain* sen vuoksi, *yksinomaan* sen vuoksi, että niiden toteuttaminen kajoaisi tilanherrojen ja kapitalistien pienen ryhmän ennen kuulumattomiin liikevoittoihin.

Todellakin. Voidaan mennä takuuseen siitä, että te ette löydä ainoatakaan sellaista puhetta, ainoatakaan sellaista kirjoitusta minkään suunnan lehdessä, minkään kokouksen tai laitoksen ainoatakaan päätöslauselmaa, missä ei olisi aivan selvästi ja tarkasti tunnustettu taistelun tärkeintä perustoimenpidettä, toimenpidettä katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi. Tämä toimenpide on: valvonta, silmälläpito, tilinpito, säännöstely valtion taholta, työvoiman oikea sijoittelu tuotannossa ja tuotteiden oikea jakelu, kansan voimavarojen säästäminen, kaikenlaisen tarpeettoman voimainkulutuksen lopettaminen, voimien säästeliäs käyttö. Valvonta, silmälläpito, tilinpito — se on ensimmäinen askel taistelussa katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi. Tämä on kiistatonta ja yleisesti tunnustettua. Ja juuri tätä *ei tehdä* sen takia, että pelätään kajota tilanherrain ja kapitalistien kaikkivaltaan ja heidän suunnattomiin, ennen kuulumattomiin, skandaalimaisiin liikevoittoihinsa, voittoihin, joita kiskotaan korkean hintatason ja sotatarviketilauksien pohjalla (sotaa varten „työskentelevät” nykyään suoraan tai välillisesti melkein kaikki),

voittoihin, jotka ovat kaikille tunnettuja, kaikkien havaittavissa ja joiden johdosta kaikki valittavat ja voivottavat.

Mutta valtion taholta ei tehdä kerrassaan mitään vähänkään vakavan valvonnan, tilinpidon ja silmälläpidon aikaansaamiseksi.

HALLITUKSEN TÄYDELLINEN TOIMETTOMUUS

Kaikkialla on käynnissä kaikkinaisen valvonnan, silmälläpidon ja tilinpidon järjestelmällinen ja herkeämätön sabotaasi, kaikkien niiden toimenpiteiden sabotaasi, joihin valtion taholta on yritetty ryhtyä valvonnan, silmälläpidon ja tilinpidon aikaansaamiseksi. Ja täytyy olla uskomattoman naiivi ollakseen käsittämättä,— täytyy olla tavattoman ulkokultainen tekeytyäkseen ymmärtämättömäksi,— mistä tuo sabotaasi on lähtöisin ja millaisin keinoin sitä harjoitetaan. Sillä tätä pankkiirien ja kapitalistien harjoittamaa sabotaasia, heidän pyrkimystään *tehdä tyhjäksi* kaikkinaisen valvonta, silmälläpito ja tilinpito, sopeutetaan demokraattisen tasavallan valtiollisiin muotoihin, sopeutetaan „vallankumouksellis-demokraattisten” laitosten olemassaoloon. Herrat kapitalistit ovat omaksuneet erinomaisen hyvin sen totuuden, jonka kaikki tieteilisen sosialismin kannattajat tunnustavat sanoissa, mutta jonka menshevikit ja eserrät ovat kiiruhtaneet unohtamaan heti sen jälkeen, kun heidän ystävänsä ovat päässeet ministerien, apulaisministerien y.m.s. virkapaikoille. Se on juuri se totuus, että hallinnon monarkkisten muotojen korvaaminen tasavaltais-demokraattisilla muodoilla ei lainkaan kajoa kapitalistisen riiston taloudelliseen olemukseen ja että siis myös toiselta puolen: on vain muutettava kapitalistisen liikevoiton koskemattomuuden ja pyhyyden puolesta käytävän taistelun *muotoa*, niin saadaan suojatuksi tuo voitto demokraattisen tasavallan oloissa yhtä menestyksellisesti kuin se suojattiin itsevaltaisen monarkian vallitessa.

Kaikkinaisen valvonnan, tilinpidon ja silmälläpidon nykyinen, uusin, tasavaltalais-demokraattinen sabotaasi on sellaista, että sanoissa kapitalistit kannattavat „kiihkeästi” valvonnan „periaatetta” ja sen välttämättömyyttä (samoin kuin kaikki menshevikit ja eserrätkin, se on itsestään selvää), mutta samalla vaativat, että tämä valvonta otettaisiin käytäntöön „vähitellen”, suunnitelmallisesti ja „valtion

säännöstelemänä". Todellisuudessa noilla kauniilla sanoilla verhotaan valvonnan *ehkäisemistä*, sen muuttamista tyhjäksi kuvitelmaksiksi, verhotaan valvonnalla leikittelyä, kaikenlaisten asiallisten ja käytännöllisesti vakavien toimenpiteiden viivyttelyä, tavattoman monimutkaisten, kömpelöiden, virkavaltaisuutensa vuoksi elinkyvyttömiä valvontalaitosten muodostamista, laitosten, jotka ovat kokonaan riippuvaisia kapitalisteista, eivät tee eivätkä voikaan tehdä kerrassaan mitään.

Etteivät sanamme olisi perustelemattomia, vetoamme menshevikki- ja eserrätodistajiin, s.o. juuri siihen väkeen, jolla oli enemmistö Neuvostoissa vallankumouksen ensimmäisen puolen vuoden aikana ja joka on ollut mukana „kokoomushallituksessa” ja joka on sen vuoksi poliittisesti vastuussa Venäjän työläisten ja talonpoikain edessä kapitalistien sukoilemisesta, että nämä tekevät tyhjäksi kaikkinaisen valvonnan.

„Vallankumouksellisen” demokratian niin sanottujen „täysivaltainen” (leikki pois!) elinten ylimmän elimen virallisessa äänenkannattajassa „Izvestija TsiK” (s.o. työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen Yleisvenäläisen edustajakokouksen Toimeenpanevan Keskuskomitean tiedonantajassa) № 164 syyskuun 7 p:nä 1917 on julkaistu noiden samojen menshevikkien ja eserrien muodostaman ja heidän hallussaan olevan erikoisen valvontalaitoksen *päätös*. Tämä erikoinen laitos on Toimeenpanevan Keskuskomitean „Talouselämän osasto”. Sen päätöksessä on tunnustettu virallisesti tosiasiana „*hallituksen yhteyteen muodostettujen talouselämää säännöstelevien keskuselinten täydellinen toimettomuus*”.

Tosiaankin, voitaisiinko kuvitellakaan kaunopuheisempaa todistusta menshevikkien ja eserrien politiikan vararikosta kuin on se, jonka menshevikit ja eserrät ovat omin käsin allekirjoittaneet?

Taloudellisen elämän säännöstelemisen välttämättömyys tunnustettiin jo tsaarivallan aikana ja sitä varten muodostettiin eräitä laitoksiakin. Mutta tsaarivallan oloissa rappio kasvoi kasvamistaan saavuttaen hirvittävät mittasuhteet. Myönnettiin, että tasavaltaisen, vallankumouksellisen hallituksen tehtävänä on ryhtyä heti vakaviin, päättäväisiin toimenpiteisiin rappion poistamiseksi. Kun menshevikkien ja

eserrien osanotolla muodostettiin „kokoomus”-hallitus, niin tämän hallituksen mitä juhlallisimmassa koko kansalle osoitetussa julistuksessa toukokuun 6 päivältä luvattiin ja sitouduttiin järjestämään valvonta ja säännöstely valtion taholta. Sekä Tseretelit että Tshernovit kuin myöskin kaikki menshevikkien ja eserrien johtajat vanhoivat ja vakuuttivat, että he eivät ole ainoastaan vastuussa hallituksesta, vaan että heidän hallussaan olevat „vallankumouksellisen demokratian täysivaltaiset elimet” pitävät myös tosisteoissa silmällä hallituksen toimintaa ja tarkastavat sitä.

Toukokuun 6 päivästä on kulunut neljä kuukautta, neljä pitkää kuukautta, jolloin Venäjä on menettänyt satojatuhansia sotilaita mielettömässä, imperialistisessa „hyökkäyksessä” ja rappio ja katastrofi ovat lähentyneet seitsemän peninkulman askelin, jolloin kesäaika tarjosi erittäin suuria mahdollisuuksia tehdä paljon laivaliikenteen, maanviljelyksen sekä vuoririkkauksien etsinnän y.m.s. alalla,— mutta neljän kuukauden kuluttua menshevikkien ja eserrien on täytynyt virallisesti tunnustaa hallituksen yhteyteen muodostettujen valvontalaitosten „täydellinen toimettomuus”!

Ja nämä menshevikit ja eserrät lörpöttelevät nyt (kirjoitamme näitä rivejä juuri Demokraattisen neuvottelukokouksen⁸⁷ aattona, syyskuun 12 pnä) valtiomiesten vakavuudella, että asiaa voidaan auttaa siten, että kokoomus kadettien kanssa vaihdetaan kokoomukseen kauppa- ja teollisuusporvariston hakamiesten, Rjabushinskien, Bublikovien, Tereshtshenkojen ja kumpp. kanssa!

Herää kysymys: miten on selitettävissä tuo menshevikkien ja eserrien hämmästyttävä sokeus? Onko heitä pidettävä valtioasioissa piimäsuina, jotka äärimmäisen ymmärtämättömyytensä ja lapsellisuutensa vuoksi eivät tiedä mitä tekevät ja joutuvat harhateille tahtomattaan? Vai onko saatujen ministerinpaikkojen ja apulaisministerien, kenraali-kubernöörien, komissaarien y.m.s. virkapaikkojen runsaudelle ominaista synnyttää erikoista, „poliittista” sokeutta?

VALVONTAKEINOJEN YLEISYYS JA HELPPOUS

Voi herätä kysymys, eivätkö valvontakeinot ja -toimenpiteet ole jotain tavattoman monimutkaista ja vaikeaa, jotain sellaista, mitä ei ole vielä kokeiltu eikä edes tunnetta. Ehkäpä viivästyminen onkin selitettävissä sillä, että

kadettipuolueen, kauppa- ja teollisuusmiesten luokan, eserien ja menshevikkien puolueiden valtiomiehet ovat jo puoli vuotta yrittäneet hiki hatussa etsiä, tutkia ja saada selville valvontakeinoja ja -toimenpiteitä, mutta tehtävä onkin osoittautunut tavattoman vaikeaksi ja jäänyt yhä vielä ratkaisematta?

Eikös mitä! Tietämättömille, kirjantaitamattomille ja poljetuille talonpojille sekä poroporvareille, jotka uskovat kaikkeen eivätkä syvenny mitään ajattelemaan, yritetään heittää tuhkaa silmille ja esittää asia tuollaisessa valossa. Todellisuudessa jopa tsaarivaltakin, „vanha valtakomentokin” *tiesi* sotateollisuuskomiteoita muodostaessaan valvonnan perustoimenpiteen, tärkeimmän keinon ja tien siihen: väestön yhteenliittämisen eri ammattien, työn tarkoituserien, työalojen y.m.s. mukaan. Mutta tsaarivalta *pelkäsi* väestön yhteenliittymistä ja siksi se rajoitti kaikin keinoin ja häiritsi keinotekoisesti tätä valvonnan yleisesti tunnettua, helpointa ja täydellisesti soveltuva keinoa ja tietä.

Kaikki sotaakäyvät valtiot, jotka ovat joutuneet kärsimään sodan aiheuttamaa äärimmäistä räsitusta ja hätää, kokemaan — enemmän tai vähemmän — rappiotilaa ja nälänhätää, ovat jo aikoja sitten hahmotelleet, määritelleet, soveltaneet ja kokeilleet *kokonaisen sarjan* valvontakeinoja, jotka ovat melkein aina olleet väestön yhdistämistä, valtion edustajain osanotolla ja valtion silmälläpidon alaisina toimivien erilaisten liittojen muodostamista tai niiden suostamista j.n.e. Kaikki tällaiset valvontakeinot ovat yleisesti tunnettuja, niistä on paljon puhuttu ja paljon kirjoitettu, ja valvontaa koskevat lait, joita sotaikäyvässä eturivin valtioissa on säädetty, on käännetty venäjän kielelle tai niitä on valaistu seikkaperäisesti venäläisessä lehdistössä.

Jos meidän valtiomme tosiaan *haluaisi* toteuttaa valvontaa asiallisesti ja vakavasti, jos sen virastot eivät tuomitsisi itseään „täydelliseen toimeettomuuteen” nöyristelemällä kapitalistien edessä, niin valtion ei tarvitsisi muuta kuin ammentaa kaksin käsin jo tunnettujen, jo käytettyjen valvontakeinojen mitä runsaimmasta varastosta. Ainoana esteenä — esteenä, jota kadetit, eserrät ja menshevikit peittävät kansan näkyvistä, — tässä on ollut ja on edelleenkin se, että valvonta toisi päivänvaloon kapitalistien suunnattomat liikevoitot ja horjuttaisi noita voittoja.

Selittääksemme havainnollisesti tämän mitä tärkeimmän kysymyksen (jolla on oikeastaan sama merkitys kuin kysymyksellä *jokaisen* sellaisen todella vallankumouksellisen hallituksen ohjelmasta, joka haluaisi pelastaa Venäjän sodalta ja nälänhädältä) luettelemme nämä tärkeimmät valvontakeinot ja tarkastelemme niitä kutakin erikseen.

Me havaitsemme, että hallituksen, jota ei ainoastaan pilanpäiten nimitetä vallankumouksellis-demokraattiseksi, olisi tarvinnut vain heti muodostumisensa ensimmäisenä viikkona säättää (päättää, määrätä) asetuksella tärkeimpien valvontakeinojen toteuttaminen, määrätä vakava eikä pilanpäiten annettu rangaistus kapitalisteille, jotka olisivat petoksella yrittäneet välttyä valvonnalta, ja kehottaa itse väestöä pitämään silmällä kapitalisteja ja sitä, että nämä noudattaisivat tunnollisesti valvontaa koskevia päätöksiä,—niin valvonta olisi Venäjällä jo aikoja sitten toteutettu.

Nämä tärkeimmät toimenpiteet ovat seuraavat:

1) Kaikkien pankkien yhdistäminen yhdeksi pankiksi ja sen liiketoimien valvonta valtion taholta eli pankkien kansallistaminen.

2) Syndikaattien, s.o. kapitalistien suurten, monopolististen liittojen (sokeri-, nafta-, kivihiili-, metalliteollisuuden y.m. alojen syndikaattien) kansallistaminen.

3) Liikesalaisuuden lakkauttaminen.

4) Teollisuudenharjoittajain, kauppiaiden ja yleensä isäntien pakollinen syndikatisoiminen (s.o. pakollinen yhdistäminen liitoiksi).

5) Väestön pakollinen yhdistäminen kulutusosuuskuntiin tahi tällaisen yhdistymisen suosiminen ja sen valvonta.

Tarkastelkaamme, minkälainen merkitys kullakin näistä toimenpiteistä olisi, jos ne toteutettaisiin vallankumouksellisesti ja demokraattisesti.

PANKKIEN KANSALLISTAMINEN

Pankit ovat tunnetusti nykyaikaisen talouselämän keskuksia, koko kapitalistisen kansantalouselämän tärkeimpiä hermosolmuja. Kun puhutaan „talouselämän säännöstelemisestä” ja kierretään pankkien kansallistamiskysymys, niin se merkitsee joko täydellistä tietämättömyyttä tai „yksinkertaisen rahvaan” petkuttamista koreilla

sanoilla ja kauniilla lupauksilla, vaikka on jo etukäteen päätetty olla täyttämättä noita lupauksia.

On järjetöntä valvoa ja säännöstellä viljan hankintaa tai yleensä tuotantoa ja tuotteiden jakelua, ellei valvota ja säännöstellä pankkien liiketoimia. Se olisi aivan samaa kuin juostaisiin satunnaisten „kopeekkaisten” perässä eikä oltaisi näkevinäänkään miljoonia ruplia. Nykyaikaiset pankit ovat kasvaneet niin läheisesti ja erottamattomasti yhteen kaupan (vilja- sekä kaiken muun kaupan) ja teollisuuden kanssa, ettei voida tehdä yhtään mitään vakavaa, mitään „vallankumouksellisdemokraattista”, ellei „käydä käsiksi” pankkeihin.

Mutta ehkäpä tämä pankkeihin „käsiksi käyminen” valtion taholta on jokin hyvin vaikea ja monimutkainen toimitus? Poroporvareita koetetaan tavallisesti pelotella juuri tuolla tavalla,—niin koettavat tietysti tehdä kapitalistit ja heidän suojelijansa, sillä heille se on edullista.

Todellisuudessa pankkien kansallistaminen, joka ei riistä ainoatakaan kopeekkaa ainoaltakaan „omistajalta”, ei aiheuta kerrassaan minkäänlaisia teknillisiä tai kulttuurin alaan kuuluvia vaikeuksia ja sitä viivytetään *yksinomaan* pienen pohattaryhmän epäpuhtaan voitonhimon vuoksi. Kun pankkien kansallistaminen sekoitetaan niin usein yksityisomaisuuksien konfiskoinnin kanssa, niin tämän käsitteiden sotkun levittämiseen on syyssä porvarillinen sanomalehdistö, jonka etujen mukaista on yleisön petkuttaminen.

Pankkien käyttämien ja pankkeihin keskitettyjen pääomien omistus vahvistetaan painetuilla ja kirjoitetuilla todistuksilla, joita nimitetään osakkeiksi, obligaatioiksi, vekseleiksi, kuiteiksi j.n.e. Yksikään näistä todistuksista ei mene hukkaan eikä muutu, kun pankit kansallistetaan, s.o. kun kaikki pankit yhdistetään yhdeksi valtionpankiksi. Kenellä oli 15 ruplaa säästökirjalla, se jää 15 ruplan omistajaksi pankkien kansallistamisen jälkeenkä, ja kenellä oli 15 miljoonaa, sille pankkien kansallistamisen jälkeenkä jää 15 miljoonaa osakkeiden, obligaatioiden, vekselien, omistuskirjojen y.m.s. muodossa.

Mikä sitten on pankkien kansallistamisen merkitys?

Se, että erillisten pankkien ja niiden liiketoimien todellinen valvonta on mahdotonta (vaikka liikesalaisuuskin y.m. olisi lakkautettu), koska ei voida seurata niitä mitä monimutkaisimpia, mitä sekavimpia ja mitä ovelimpia mene-

telmiä, joita käytetään tilinpäätöksiä tehtäessä, valelaitoksia ja haaraosastoja perustettaessa, valenimiä käytettäessä j.n.e. j.n.e. Vain kaikkien pankkien yhdistäminen yhdeksi pankiksi, mikä sinänsä ei merkitse pienimpiäkään muutoksia omistussuhteissa ja mikä ei ota pois, toistamme, ainoatakaan kopeekkaa ainoaltakaan omistajalta, tekee *mahdolliseksi* todellisen valvonnan,— tietysti sillä ehdolla, että toteutetaan kaikki muut edellä mainitut toimenpiteet. Vain silloin, kun pankit on kansallistettu, *voidaan päästä* siihen, että valtio on selvillä, minne ja miten, mistä ja mihin aikaan miljoonat ja miljardit virtaavat. Ja vain pankkien, kapitalistisen liikevaihdon keskuksen, sen tärkeimmän akselin ja peruskoneiston, valvonta tekisi todella eikä vain sanoissa mahdolliseksi saattaa voimaan koko talouselämän, tuotannon ja tärkeimpien tuotteiden jakelun valvonnan, saattaa voimaan sen „talouselämän säännöstelemisen”, joka muussa tapauksessa on ehdottomasti tuomittu jäämään ministerien korulauseeksi yksinkertaisen rahvaan petkuttamista varten. Vain pankkien liiketoimien valvonta, sillä ehdolla, että ne on yhdistetty yhteen valtionpankkiin, tekee mahdolliseksi järjestää tulevilla helposti toteutettavilla toimenpiteillä todellinen tuloveron periminen ilman, että omaisuutta ja tuloja voitaisiin salata, sillä nykyään tulovero on suurelta osaltaan vain harhakuva.

Pankkien kansallistamiseksi ei tarvittaisi muuta kuin nimenomaan säätää dekreetti, ja tirehtöorit ja virkailijat itse panisivat sen täytäntöön. Sitä varten ei tarvita mitään erikoista koneistoa eikä minkäänlaisia erikoisvalmisteluja valtioon taholta, — tämä toimenpide on toteutettavissa nimenomaan pelkällä asetuksella, „yhdellä iskulla”, sillä juuri kapitalismi on tehnyt tuollaisen toimenpiteen taloudellisesti mahdolliseksi, koska se on kehittynyt vekseleihin, osakkeisiin, obligaatioihin y.m.s. saakka. Tehtävänä tässä olisi *vain kirjanpidon yhdistäminen*, ja jos vallankumouksellisdemokraattinen valtio päättäisi: kaikkien pankkien viipymätöntä yhdistämistä varten yhdeksi valtionpankiksi on heti, sähkölennättimen välityksellä, kaikissa kaupungeissa kutsuttava koolle tirehtöörin ja virkailijain kokoukset ja joka alueella ja koko maan mitassa edustajakokoukset, niin tämä reformi tulisi pantua täytäntöön muutamassa viikossa. Tietenkin juuri tirehtöorit ja ylimmät virkamiehet vastustaisivat sitä, yrittäisivät petkuttaa valtiota, viivyttää

asiaa ja niin edespäin, sillä nämä herrat menettäisivät erittäin suuria tuloja tuottavat virkapaikkansa, menettäisivät mahdollisuuden tehdä erittäin suuria voittoja tuottavia pankkihuijauksia; *siinä on koko asian ydin*. Mutta pankkien yhdistämisessä ei kohdata vähäisimpiäkään teknillisiä vaikeuksia, ja jos valtiovalta ei ole vain sanoissa vallankumouksellinen (s.o. ei pelkää sanoutua irti piintyneisyydestä ja totunnaistavoista) ja jos se ei ole vain sanoissa demokraattinen (s.o. kansan enemmistön eikä pienen pohattakoplan etujen ajaja), niin ei tarvittaisi muuta kuin dekreetti omaisuuden konfiskoinnista ja vankilarangaistuksesta niille tirehtööreille, johtokunnan jäsenille, osakkeiden suuromistajille, jotka vähänkin viivyttävät asiaa ja yrittävät salata asiakirjoja ja tilinpäätöksiä, ei tarvittaisi muuta kuin että esimerkiksi vähävaraiset virkailijat yhdistettäisiin *erikseen* ja annettaisiin heille palkkio rikkaiden harjoittaman petoksen ja viivyttelyn paljastamisesta, — ja silloin pankkien kansallistaminen sujuisi kuin rasvattu.

Pankkien kansallistamisesta olisi tavattoman suuri hyöty koko kansalle, etenkin talonpoikaisjoukoille ja pienteollisuudenharjoittajille, — *ei* niin paljon työläisille (sillä työläisillä ei ole paljoakaan tekemistä pankkien kanssa). Työvoimaa säästyisi äärettömän paljon, ja jos oletamme, että valtio säilyttäisi pankkivirkailijain määrän entisellään, niin se merkitsisi mitä suurinta edistysaskelta pankkien universaalisen (yleisen) hyväksikäyttämisen suuntaan, niiden haaraosastojen lukumäärän ja liiketoimien hyväksikäyttömahdollisuuksien lisääntymistä y.m. Juuri *pikku* isännille, talonpoikaistolle, luoton saanti tulisi paljon helpommaksi. Valtio taas saisi ensi kerran mahdollisuuden *tarkastaa* ensin kaikki tärkeimmät rahaoperaatiot, ilman että niitä voitaisiin salata, sitten *valvoa* niitä, sen jälkeen *säännöstellä* talouselämää ja lopuksi *saada* miljoonia ja miljardeja valtion suuria liiketoimia varten tarvitsematta maksaa herroille kapitalisteille „palveluksista” huimaavia „välityspalkkioita”. Siksipä — ja vain siksi — kaikki kapitalistit, kaikki porvarilliset professorit, koko porvaristo, kaikki sitä palvelevat Plehanovit, Potresovit ja kumpp. ovat valmiita suu vaahdossa sotimaan pankkien kansallistamista vastaan ja keksimään tuhansia verukkeita tätä mitä helpoimmin toteutettavissa olevaa, mitä tarpeellisinta toimenpidettä vastaan, vaikka tästä toimenpiteestä olisi tavattoman suuri

hyöty *yksinpä* maan „puolustuksen” kannaltakin, s.o. sotilaalliselta kannalta katsoen, sillä se kohottaisi tavattomasti maan „sotilaallista mahtia”.

Tätä vastaan voidaan ehkä väittää: minkä tähden sitten sellaiset etumaiset valtiot kuin Saksa ja Amerikan Yhdysvallat ovat käytännössä toteuttaneet mainiota „talouselämän säännöstelyä”, mutta eivät ole aikoneetkaan toteuttaa pankkien kansallistamista?

Sen tähden, me vastaamme, että nämä valtiot, vaikka toinen niistä onkin monarkia ja toinen tasavalta, ovat *kumpikin*, paitsi kapitalistisia, myös imperialistisia valtioita. Sellaisina ne panevat toimeen niille välttämättömät uudistukset taantumuksellis-virkavaltaista tietä, mutta meillä on tässä puhe vallankumouksellis-demokraattisesta tiestä.

Tällä „pienellä eroavaisuudella” on hyvin oleellinen merkitys. Useimmiten „ei ole tapana” ajatella sitä. Sanonta „vallankumouksellinen demokratia” on tullut meillä (varsinkin eserrillä ja menshevikeillä) miltei sisällyksettömäksi sanontatavaksi, samantapaiseksi kuin on „jumalan kiitos”, jota käyttävät sellaisetkin ihmiset, jotka eivät ole niin sivistymättömiä, että uskoisivat jumalaan, tai samantapaiseksi kuin on sanonta „kunnioitettu kansalainen”, jolla käännytään toisinaan sellaistenkin kuin „Den” lehden tai „Jedinstvon” toimitustyöntekijäin puoleen, vaikka melkein kaikki ovat arvanneet, että kapitalistit ovat perustaneet nämä lehdet ja ylläpitävät niitä kapitalistien etujen puolustamiseksi ja että sen vuoksi muka-socialistien osallistuminen niihin on perin vähän „kunnioitettavaa”.

Jos sanoja „vallankumouksellinen demokratia” ei käytetä muodollisesti, juhlallisena korulauseena eikä sovinnaisena lisänimenä, vaan *ajatellaan* niiden merkitystä, niin demokraattina oleminen merkitsee sitä, että otetaan todella huomioon kansan enemmistön eikä vähemmistön edut, ja vallankumouksellisena oleminen merkitsee kaiken vahingollisen ja aikansa eläneen mitä päättäväisintä ja mitä sääli-mättömintä murskaamista.

Mikäli tiedetään, eivät Amerikassa enempää kuin Saksassakaan hallitukset enempää kuin hallitsevat luokatkaan edes tavoittele sitä „vallankumouksellisen demokratian” nimeä, jota meidän eserrämme ja menshevikkimme tavoittelevat (ja jota he prostituivat).

Saksassa on kaikkiaan *neljä* suurta yksityispankkia, joilla on yleiskansallinen merkitys, ja Amerikassa vain *kaksi*: näiden pankkien finanssikuninkaiden on helpompi, mukavampi ja edullisempi liittoutua keskenään yksityisesti, salaa, taantumuksellisesti eikä vallankumouksellisesti, edullisempi virkavaltaisesti eikä demokraattisesti,— lahjomalla valtion virkamiehiä (se on yleistä niin Amerikassa *kuin Saksassakin*), säilyttäen pankit yksityispankkeina juuri sitä varten, että säilyisi liiketoimien salaisuus, juuri sitä varten, että saataisiin tuolta valtiolta lypsetyksi yhä uusia miljoonia „ylivoittoa”, juuri sitä varten, että voitaisiin harjoittaa huijarimaista finanssivehkeilyä.

Niin Amerikassa kuin Saksassakin „säännöstellään talouselämää” siten, että työläisiä (ja osittain talonpoikia-kin) varten pystytetään *sotilaallinen pakkotyökomento*, mutta pankkiireille ja kapitalisteille luodaan *paratiisi*. Säännösteleminen siellä on sellaista, että työläisiä „kiristetään” aina nälänhätään asti, mutta kapitalisteille turvataan (salaa, taantumuksellis-virkavaltaisesti) vieläkin *korkeamat* voitot kuin heillä oli ennen sotaa.

Sellainen tie on täysin mahdollinen myös tasavaltais-imperialistisella Venäjällä; sitä toteuttavatkin Miljukovien ja Shingarjovien ohella myös Kerenski yhdessä Tereshshenkon, Nekrasovin, Bernatskin, Prokopovitshin ja kumpp. kanssa, jotka *niin ikään varjelevat* taantumuksellis-virkavaltaisesti pankkien „koskemattomuutta”, niiden pyhää oikeutta huimaaviin voittoihin. Puhukaamme mieluummin *totta*: tasavaltaisella Venäjällä tahdotaan taantumuksellis-virkavaltaisesti säännöstellä talouselämää, mutta „usein” on vaikea toteuttaa sitä, kun ovat olemassa „Neuvostot”, joita Kornilov numero yksi ei onnistunut hajottamaan, mutta jotka Kornilov kakkonen yrittää hajottaa...

Tämä on totuus. Ja tämä yksinkertainen, vaikkakin karvas totuus on hyödyllisempi kansan valistamiseksi kuin äitelä valehtelu „meidän” „suuresta”, „vallankumouksellisesta” demokratiastamme...

* * *

Pankkien kansallistaminen helpottaisi tavattomasti samanaikaista vakuutustoimen kansallistamista, s.o. kaikkien vakuutusyhtymien yhdistämistä yhdeksi yhtiöksi, niiden

toiminnan keskittämistä ja tämän toiminnan valvontaa valtion taholta. Vakuutusyhtiöiden virkailijain edustajakokoukset suorittaisivat tälläkin alalla tämän yhdistämisen viipyttä ja aivan vaivatta, jos vallankumouksellisdemokraattinen valtio säätäisi sen johdosta dekreetin ja velvoittaisi johtokuntien tirehtöörit ja suuret osakkeenomistajat ankaran henkilökohtaisen edesvastuun uhalla toteuttamaan tuon yhdistämisen ilman vähäisintäkään viivyttelyä. Kapitalistit ovat sijoittaneet vakuutuslaitosten satoja miljoonia, kaiken työn suorittavat virkailijat. Tämän toimialan yhdistäminen pienentäisi vakuutuslaskia, antaisi paljon etuisuuksia ja huojennuksia kaikille niille, jotka ovat ottaneet vakuutuksen, tekisi mahdolliseksi suurentaa näiden lukumäärää voimien ja varojen käytön säilyessä entisellään. Tämän reformin toteuttamista, joka myös puolestaan kohottaisi maan „puolustuskuntoisuutta” säästämällä kansan työtä ja avaamalla joukon mitä suurimpia mahdollisuuksia „talouselämän säännöstelemiseen” teoissa eikä sanoissa, eivät estä kerrassaan mitkään muut seikat kuin piintyneisyys ja totumus vanhaan sekä suuria tuloja tuottavien virkapaikkojen haltijain pikkuryhmän omanvoitonpyyteet.

SYNDIKAATTIEN KANSALLISTAMINEN

Kapitalismi eroaa entisistä, esikapitalistisista kansantalousjärjestelmistä siinä, että se on saanut aikaan kansantalouden eri alojen välillä mitä kiinteimmän yhteyden ja keskinäisen riippuvaisuuden. Ellei olisi tapahtunut näin, niin mitkään toimenpiteet sosialismin saavuttamiseksi — sivumennen sanoen — eivät olisi teknillisesti toteutettavissa. Ja nykyaikainen kapitalismi, jonka vallitessa pankit hallitsevat tuotantoa, on kehittänyt tämän kansantalouden eri alojen keskinäisen riippuvaisuuden kaikkein korkeimmalle tasolle. Pankit sekä teollisuuden ja kaupan laajimmat alat ovat kasvaneet erottamattomasti yhteen. Toisaalta tämä merkitsee sitä, ettei voida kansallistaa pelkästään pankkeja ottamatta askeleita siihen suuntaan, että kauppija teollisuussyndikaateista (sokeri-, kivihiihi-, rauta-, nafta- y.m. syndikaateista) muodostetaan valtion monopoleja, ja kansallistamatta näitä syndikaatteja. Toisaalta tämä merkitsee sitä, että talouselämän säännöstelemiseksi, jos sitä

toteutetaan tosisteolla, on tarpeen sekä pankkien että syndikaattien samanaikainen kansallistaminen.

Ottakaamme esimerkiksi vaikkapa sokerisyndikaatti. Se perustettiin jo tsaarivallan aikana, ja se oli jo silloin hyvin suuri kapitalistinen yhtymä erinomaisesti kalustettuine tehtaineen; ja tämä yhtymä oli luonnollisestikin läpeensä mitä taantumuksellisimman ja virkavaltaisen hengen läpikutkema, turvasi kapitalisteille huimaavan korkeita voittoja ja syöksi virkailijat ja työläiset aivan oikeudettomaan, nöyryyttävään, poljettuun orjanasemaan. Valtio valvoi ja säännösteli jo silloin tuotantoa — magnaattien, pohattojen hyväksi.

Tällä alalla ei tarvitse muuta kuin *ainoastaan* muuttaa taantumuksellis-virkavaltainen säännöstely vallankumouksellis-demokraattiseksi säätämällä tavalliset dekreetit virkailijain, insinöörien, tirehtöörien ja osakkeenomistajain edustajakokouksen koollekutsumisesta, yhtäläisen kirjapidon käytäntöönottamisesta, työväenyhdistysten toimeenpanemasta valvonnasta y.m. Se olisi mitä helpoin tehtävä, mutta juuri se on yhä tekemättä! Demokraattisen tasavallan oloissa on *todellisuudessa* säilynyt edelleenkin sokeriteollisuuden taantumuksellis-virkavaltainen säännöstely, kaikki on jäänyt entiselleen: kansan työn ryöstäminen, piintymys ja lama, Bobrinskien ja Tereshtshenkojen rikastuminen. Pitäisi kehottaa itsenäiseen aloitteentekoon kansaa eikä virkavaltaa, työläisiä ja virkailijoita eikä „sokerikuninkaita” — juuri se pitäisi ja voitaisiin tehdä muutamassa päivässä, heti, elleivät eserrät ja menshevikit sumentaishi kansan tajuntaa suunnittelemalla „kokoomusta” juuri noiden sokerikuninkaiden kanssa, juuri sitä kokoomusta pohattojen kanssa, josta ja jonka tuloksena on aivan kiertämättömänä seurauksena hallituksen „täydellinen toimeettomuus” talouselämän säännöstelyn alalla*.

Ottakaamme naftateollisuus. Kapitalismin aikaisempi kehitys on jo „yhteiskunnallistanut” sitä jättiläismitassa. Pari öljy kuningasta hallitsee miljooniin ja satoihin miljooniin nousevaa omaisuutta leikkaamalla kuponkeja, kokoaamalla satumaisia voittoja „liikeyrityksistä”, jotka tosiasial-

* Nämä rivit oli jo kirjoitettu, kun luin lehdistä, että Kerenskin hallitus ottaa käytäntöön sokerimonopolin ja luonnollisestikin tekee sen taantumuksellis-virkavaltaisesti, ilman virkailijain ja työläisten edustajakokouksia, julkisuudesta salassa, taltuttamatta kapitalisteja!

lisesti, teknillisesti, yhteiskunnallisesti on *jo* järjestetty koko valtakunnan mitassa ja joita *jo* sadat ja tuhannet virkailijat, insinöörit y.m. hoitavat. Naftateollisuus voidaan kansallistaa *heti*, ja vallankumouksellisen demokraattisen valtion on ehdottomasti tehtävä se, varsinkin nyt, kun valtio potee mitä suurinta pulaa, kun on hinnalla millä hyvänsä säästettävä kansan työtä ja lisättävä polttoaineiden tuotantoa. On selvää, että virkavaltaisesta valvonnasta ei tässä suhteessa ole mitään hyötyä, se ei voi muuttaa mitään, sillä „öljykuninkaat” selviytyvät Tereshtshenkoista, Kerenskeistä, Avksentjeveista ja Skobeleveista yhtä helposti, kuin he selviytyivät tsaarin ministereistä, — he selviytyvät lykkäyksillä, verukkeilla, lupauksilla, sitten lahjomalla suoranaisesti ja välillisesti porvarillisen sanomalehdistön (tätä nimitetään „yleiseksi mielipiteeksi” ja Kerenskit ja Avksentjevit „ottavat huomioon” sen), lahjomalla virkamiehet (jotka Kerenskien ja Avksentjevien tahdosta jätetään entisille virkapaikoilleen entisessä, koskemattomana säilyneessä valtiokoneistossa).

Jotta saataisiin aikaan jotakin vakavaa, on virkavaltaisuudesta siirryttävä kansanvaltaisuuuteen ja siirryttävä todella vallankumouksellisesti, t.s. julistettava sota öljykuninkaille ja osakkeenomistajille, säädettävä dekreetti heidän omaisuutensa konfiskoinnista ja heidän tuomitsemistaan vankilaan, jos he vitkuttavat naftateollisuuden kansallistamista, salaavat tuloja tai tilinpäätöksiä, sabotoivat tuotantoa eivätkä ryhdy toimenpiteisiin tuotannon lisäämiseksi. On vedottava työläisten ja virkailijain oma-aloitteisuuteen, kutsuttava *heidät* viipymättä neuvottelu- ja edustajakokouksiin, annettava *heidän* huostaansa jokin osa voitoista sillä ehdolla, että he panevat toimeen tuotannon kaikinpuolisen valvonnan ja laajentamisen. Jos tällaisiin vallankumouksellisdemokraattisiin toimenpiteisiin olisi ryhdytty viipymättä, heti, vuoden 1917 huhtikuussa, niin silloin Venäjä, joka on maailman rikkaimpia maita nestemäisen polttoaineen runsaudessa, olisi voinut vesiliikennettä hyväkseen käyttäen tehdä kesän aikana paljon, hyvin paljon kansan huoltamiseksi tarpeellisella määrällä polttoainetta.

Ei porvarillinen hallitus eikä eserräläis-menshevistiskadettilainen kokoomushallituskaan ole tehnyt kerrasaan mitään, vaan ne ovat rajoittuneet virkavaltaiseen

reformeilla leikittelyyn. Ne eivät ole uskaltaneet toteuttaa ainoatakaan vallankumouksellis-demokraattista toimenpidettä. Samat öljykuninkaat, sama lamaannustila, sama työläisten ja virkailijain viha riistäjiä kohtaan, sama sekasorto tällä pohjalla, samanlainen kansan työn ryöstäminen,— kaikki on samalla tolalla kuin oli tsaarivallankin aikana, muuttuneet ovat vain lähetettyjen ja vastaanotettujen kirjelmien *otsikot* „tasavaltaisissa” kanslioissa!

Kivihiiliteollisuuden alalta, joka on teknillisesti ja kulttuurinsa puolesta aivan yhtä „valmis” kansallistettavaksi ja jota kansan ryövääjät, kivihiilikuninkaat, hoitavat aivan yhtä häikäilemättömästi, meillä on koko joukko mitä havainnollisimpia *tosiasioita*, jotka osoittavat, että teollisuudenharjoittajat suoranaisesti sabotoivat, suorastaan *turmelevat* ja seisauttavat tuotantoa. Jopa ministerien menshevistinen „Rabotshaja Gazetakin” on tunnustanut nämä tosiasiat. Entäs sitten? Ei ole tehty yhtään mitään muuta kuin kutsuttu koolle entisiä, taantumuksellis-virkavaltaisia „tasapuolisia” neuvottelukokouksia, joissa puolet edustajista on ollut kivihiilisyndikaatin työläisiä ja puolet sen ryöväreitä!! Ei ole toteutettu ainoatakaan vallankumouksellis-demokraattista toimenpidettä eikä ole edes yritettykään järjestää todella reaalista valvontaa *alhaaltakäsin*, virkailijain liittojen välityksellä, työläisten välityksellä, harjoittamalla terroria kivihiiliteollisuuden harjoittajiin nähden, jotka syöksevät maan tuhoon ja pysäyttävät tuotantoa! Sehän on mahdotonta, mehän „kaikki” kannattamme „kokoomusta”, ellei kadettien, niin kauppa- ja teollisuuspiirien kanssa, ja kokoomushan merkitseekin juuri sitä, että valta jätetään kapitalisteille, että nämä jätetään rankaisematta, että näiden sallitaan jarruttaa asiaa, säilyttää kaikki työläisten kontolle, lisätä rappiota ja valmistella *tällä tavalla* uutta kornilovilaisuutta!

LIIKESALAISUUDEN LAKKAUTTAMINEN

Ilman liikesalaisuuden lakkauttamista tuotannon ja jakelun valvonta joko jää tyhjäksi lupaukseksi, joka on tarpeen vain sitä varten, että kadetit voisivat petkuttaa eserriä ja menshevikkejä ja eserrät ja menshevikit työtätekeviä luokkia, tai sitten valvonta voidaan toteuttaa vain taantumuksellis-virkavaltaisin keinoin ja toimenpitein. Niin ilmeistä

kuin tämä onkin kaikille ennakkoluulottomille ihmisille, niin sitkeästi kuin liikesalaisuuden lakkauttamista on vaatinutkin „Pravda” * (jonka auliisti pääomaa palveleva Kerenskin hallitus lakkautti etupäässä juuri sen takia),— ei tasavaltainen hallituksemme eikä liioin „vallankumouksellisen demokratian toimivaltaiset elimetkään” ole edes ajatelleetkaan tätä todellisen valvonnan *ensimmäistä* ehtoa.

Juuri tämä on kaiken valvonnan avain. Juuri tämä on kansaa ryöväävän ja tuotantoa sabotoivan pääoman arin kohta. Juuri sen vuoksi eserrät ja menshevikit pelkäävätkin kajota tähän kohtaan.

Kapitalistien tavallinen vastaväite, jota pikkuporvaristo harkitsematta toistaa, on se, että kapitalistinen talous ei missään tapauksessa voi yleensäkään sallia liikesalaisuuden lakkauttamista, sillä tuotantovälineiden yksityisomistus ja erillisten talouksien riippuvaisuus markkinoista tekevät välttämättömäksi kauppakirjojen sekä kauppaliiketoimien ja samalla tietysti myös pankkien liiketoimien „pyhän koskemattomuuden”.

Ihmiset, jotka muodossa tai toisessa toistavat tätä tai tämäntapaisia vastaväitteitä, antavat pettää itseään ja itse pettävät kansaa sulkien silmänsä näkemästä nykyaikaisen talouselämän kahta tärkeintä, suurinta ja yleisesti tunnettua tosiasiaa. Ensimmäinen tosiasia: suurkapitalismi, s.o. pankkien, syndikaattien, suurten tehtaiden y.m. talouden erikoisuudet. Toinen tosiasia: sota.

Juuri nykyaikainen suurkapitalismi, joka on kaikkialla muodostumassa monopolistiseksi kapitalismiksi, poistaa liikesalaisuudesta kaikkinaisen järkevyyden häivänkin, muuttaa sen teeskentelyksi ja pelkäksi finanssihuijausten ja suurpääoman uskomattoman suurien liikevoittojen salaamiseksi. Kapitalistinen suurtalous on jo teknillisen luonteensa puolesta yhteiskunnallistunutta taloutta, t.s. se toimii miljoonia ihmisiä varten ja yhdistää liiketoiminnallaan, suoraan sekä välillisesti, satoja, tuhansia ja kymmeniätuhansia perheitä. Se ei ole sellaista kuin pienen käsi-työnharjoittajan tai keskitalonpojan talous, joilla yleensä ei ole minkäänlaisia kauppakirjoja ja joita kauppasalaisuuden lakkauttaminenkaan ei siis koske!

* Ks. Teokset, 24. osa, ss. 517—518 ja tätä osaa, ss. 130—134. *Toim.*

Suurtaloudessa ovat liiketoimet kuitenkin tunnettuja sadoille ihmisille ja vieläpä suuremmallekin joukolle. Laki, joka suojelee kauppasalaisuutta, ei palvele tässä tuotannon eikä vaihdon tarpeita, vaan mitä räikeimmässä muodossa tapahtuvaa keinottelua ja ryöväämistä, suoranaista huijausta, joka on, kuten tunnettua, levinnyt osakeyhtiöissä erikoisen laajalle ja jota peitetään erittäin taitavasti siten laadituilla tilinpäätöksillä ja taseilla, että saadaan petyksi yleisöä.

Joskin kauppasalaisuus on kiertämätön pientavarataloudessa, t.s. pientalonpoikain ja käsityöharjoittajain keskuudessa, missä itse tuotanto on hajanaista ja pirstoutunutta eikä yhteiskunnallistunutta, niin kapitalistisessa suurtaloudessa tämän salaisuuden varjeleminen on kirjaimellisesti pienen ihmisryhmän etuoikeuksien ja voittojen varjelemista koko kansaa *vastaan*. Tämä on tunnustettu jo laissakin sikäli, mikäli on otettu käytäntöön osakeyhtiöiden tilikertomusten julkisuuteen saattaminen, mutta *tämä* valvonta — jota on jo toteutettu kaikissa edistyneissä maissa ja myöskin Venäjällä — on juuri taantumuksellis-virkavaltaista valvontaa, joka ei avaa *kansan* silmiä ja joka *ei salli* saada selville *täyttä totuutta* osakeyhtiöiden liiketoimista.

Jotta meneteltäisiin vallankumouksellis-demokraattisesti, olisi viipymättä säädettävä uusi laki, joka lakkauttaisi kauppasalaisuuden, vaatisi suurtalouksilta ja pohatoilta mitä täydellisintä tilintekoa ja turvaisi kaikille kansalaisryhmille, jotka ovat jo verraten suuri kansanjoukko (sanokaamme 1.000 tai 10.000 valitsijaa), oikeuden tarkastaa minkä tahansa suurliikkeen *kaikki* asiapaperit. Tällainen toimenpide olisi täydellisesti ja helposti toteutettavissa pelkällä dekreetillä; *vain* se päästäisi valloilleen *kansan* aloitekyvyn virkailijain liittojen, työväenyhdistysten, kaikkien poliittisten puolueiden kautta tapahtuvan valvonnan alalla, vain se tekisi valvonnan asialliseksi ja demokraattiseksi.

Lisätkää tähän vielä sota. Valtava enemmistö kauppa- ja teollisuuslaitoksista toimii nykyään *valtiota*, sotaa varten eikä „vapaita markkinoita” varten. Sen vuoksi sanoin jo „Pravdassa”, että ne ihmiset, jotka väittävät meitä vastaan vetoamalla siihen, että sosialismia ei voida ottaa käytäntöön, valehtelevat ja valehtelevat kolminkertaisesti, sillä kysymys ei ole sosialismin käytäntöönottamisesta nyt,

välittömästi ja heti näinä päivinä, vaan *kruununvarkauden paljastamisesta* *.

„Sotaa varten” työskentelevä kapitalistinen talous (s.o. talous, joka on joko suoraan tai välillisesti yhteydessä sotatarviketoimituksiin) on järjestelmällistä, laillistettua *kruununvarkautta*, ja herrat kadetit yhdessä menshevikkien ja eserrien kanssa, jotka vastustavat kauppasalaisuuden lakkauttamista, ovat suorastaan *kruununvarkaiden apureita ja suojelejoita*.

Sota maksaa nykyään Venäjälle 50 miljoonaa ruplaa *päivässä*. Nämä 50 miljoonaa päivässä menevät enimmäkseen sotatarvikkeiden toimittajille. Näistä 50 miljoonasta vähintään 5 miljoonaa *joka päivä*, todennäköisemmin sentään 10 miljoonaa ja enemmänkin, on kapitalistien ja heidän kanssaan tavalla tai toisella samassa juonessa olevien virkamiesten „kunniallisia tuloja”. Varsinkin suuret toiminimet ja pankit, jotka antavat lainoja sotatarviketoimitusten rahoittamiseksi, kiskovat sillä tavalla ennen kuulumattomia voittoja, rikastuvat nimenomaan kruununvarkautta harjoittamalla, sillä muuksi ei voida nimittää tuota kansan petkuttamista ja kynimistä sodan ja hädän aiheuttamassa „tilaisuudessa”, satojentuhansien ja miljoonien ihmisten tuhoutumisesta johtuvassa „tilaisuudessa”.

Näistä sotatarviketoimitusten tuottamista skandaalimaisista voitoista, pankkien pimittämistä „takuu kirjoista” ja siitä, ketkä hyötyvät kiristyvän kalliinajan kustannuksella, „kaikki” tietävät, siitä puhutaan myhähdellen „seurapiireissä”, siitä on olemassa paljon erinäisiä selviä mainintoja *jopa* porvarillisessakin sanomalehdistössä, joka yleisen tavan mukaan vaikenee „epämieluisista” seikoista ja sivuuttaa „arkaluontoiset” kysymykset. Kaikki tietävät — ja kaikki ovat vaiti, kaikki kestävät kärsivällisesti, kaikki sietävät hallitusta, joka puhuu kauniisti „valvonnasta” ja „säännöstelystä”!!

Vallankumoukselliset demokraatit, jos he olisivat todella vallankumouksellisia ja demokraatteja, säätäisivät viipymättä lain, jolla kumottaisiin kauppasalaisuus, velvoitettaisiin armeijan tarvike-toimittajat ja kauppiaat tekemään selkoa liikeasioistaan, kiellettäisiin niiltä oikeus luopua

* Ks. tätä osaa, ss. 56—58. *Toim.*

toimialastaan ilman viranomaisten suostumusta, otettaisiin käytäntöön omaisuuden konfiskointi ja kuolemantuomio * pimityksestä ja kansan petkuttamisesta ja jonka nojalla järjestettäisiin *alhaaltakäsin* tapahtuva, demokraattinen, itsensä kansan, virkailijain, työläisten, kuluttajain y.m. yhdistysten toimeenpanema tarkastus ja valvonta.

Meidän eserrämme ja menshevikkimme ansaitsevat täydellisesti säikähtäneiden demokraattien nimen, sillä tässä kysymyksessä he toistavat sitä samaa, mitä kaikki säikähtäneet poroporvarit puhuvat, nimittäin että kapitalistit voivat „juosta karkuun”, jos käytetään „liian jyrkkiä” toimenpiteitä, että ilman kapitalisteja „me” emme voi selviytyä, että englantilaiset ja ranskalaiset miljonääritkin, jotka muka „tukevat” meitä, voivat ehkä „loukkaantua”, ja muuta sellaista. Saattaisi luulla, että bolshevikit ehdottavat jotain ihmiskunnan historiassa ennen näkemätöntä, milloinkaan kokeilematonta, „utooppista”, vaikka tosiasiaa jo 125 vuotta sitten Ranskassa ne ihmiset, jotka olivat todella „vallankumouksellisia demokraatteja”, jotka olivat todella vakuuttuneita siitä, että sota oli heidän puoleltaan oikeutettua, luonteeltaan puolustusotaa, ja jotka nojautuivat todella kansanjoukkoihin, joilla oli siitä samanlainen tosi vakaumus,— nämä ihmiset osasivat järjestää *vallankumouksellisen* valvonnan rikkaisiin nähden ja saavuttaa tuloksia, joita koko maailma ihaili. Ja kuluneiden viiden neljännesvuosisadan aikana kapitalismin kehitys, joka on luonut pankit, syndikaatit, rautatiet y.m. y.m., on tehnyt työläisille ja talonpojille todella demokraattisen valvonnan toimenpiteet riistäjiin, tilanherroihin ja kapitalisteihin nähden sata kertaa helpommiksi ja yksinkertaisemmiksi.

Itse asiassa koko valvontakysymys on siinä, kuka ketä valvoo, t.s. mikä luokka on valvova ja mikä valvottava. Meillä, tasavaltaisella Venäjällä, tunnustetaan ja jätetään edelleenkin valvojiksi tilanherrat ja kapitalistit mukavallankumouksellisen demokratian „täysivaltaisten elinten” osanotolla. Kiertämättömänä tuloksena on se kapitalistien harjoittama sotarosvovus, joka synnyttää kansan yleistä

* Bolshevistisessä lehdistössä olen jo maininnut, että oikeana perusteluna kuolemantuomiota vastaan voidaan pitää vain sitä, että riistäjät soveltavat kuolemantuomiota työtätekeviin *joukkoihin* riiston suojelemiseksi. (Ks. tätä osaa, ss. 262—265. *Toim.*) Ainoakaan vallankumouksellinen hallitus, olipa se millainen tahansa, tuskin tulee toimeen ilman kuolemantuomiota *riistäjiin* (s.o. tilanherroihin ja kapitalisteihin) nähden.

suuttumusta, ja se talouselämän rappiotila, jota kapitalistit pitävät keinotekoisesti yllä. Pelkäämättä tehdä pesäeroa vanhasta, pelkäämättä rakentaa rohkeasti uutta on päättäväisesti ja peruuttamattomasti siirryttävä työläisten ja talonpoikain *taholta* toimeenpantavaan, tilanherroihin ja kapitalisteihin *kohdistettuun* valvontaan. Mutta sitä meidän eserrämme ja menshevikkimme pelkäävät pahemmin kuin tulta.

PAKOLLINEN YHDISTÄMINEN LIITTOIHIN

Pakollista syndikatisoimista, s.o. esim. teollisuudenharjoittajain pakollista yhdistämistä liittoihin, on Saksassa jo toteutettu käytännössä. Eikä siinä ole mitään uutta. Ja tässäkin me havaitsemme eserrien ja menshevikkien takia täydellisen pysähdystilan tasavaltaisella Venäjällä, jota nuo vähänkunnioitetut puolueet „huvittavat” tanssimalla katrillia kadettien tai Bublikovien tahi Tereshtshenkon ja Kerenskin kanssa.

Pakollinen syndikatisoiminen on toisaalta sitä, että valtio tavallaan sysää eteenpäin kapitalistista kehitystä, joka johtaa kaikkialla luokkataistelun järjestämiseen, liittojen lukumäärän, niiden moninaisuuden ja merkityksen kasvuun. Mutta toisaalta pakollinen yhdistäminen liittoihin on jokaisen vähänkin vakavan valvonnan ja kansan työn kaikkinaisen säästämisen välttämätön ennakohehto.

Saksassa laki velvoittaa esimerkiksi kyseisen seudun tai koko valtakunnan nahkateollisuudenharjoittajat yhdistymään liitoksi, jonka johtokuntaan kuuluu valvontaa varten valtionkin edustaja. Tuollainen laki välittömästi, t.s. sinänsä, ei kajoa laisinkaan omistussuhteisiin, ei ota pois yhtään kopeekkaa ainoaltakaan omistajalta eikä vielä ratkaise ennakolta sitä, tullaanko valvontaa toteuttamaan taantumuksellis-virkavaltaisissa vai vallankumouksellisdemokraattisissa muodoissa, vallankumouksellisdemokraattiseen suuntaan ja siinä hengessä.

Tuollaisia lakeja voitaisiin säätää ja niitä pitäisi säätää meillä heti, menettämättä viikkoakaan kallista aikaa, antaen *itse yhteiskunnallisen tilanteen* määrätä lain toteuttamisen konkreettisemmat muodot, sen toteuttamisnopeuden, sen toteuttamisen valvontakeinot j.n.e. Tuollaisen lain säätämistä varten valtio ei tarvitse erikoista

koneistoa, ei erikoisia tutkimuksia eikä mitään ennakkotarkkailuja, tarvitaan vain sitä, että päättävästi hylätään eräät kapitalistien yksityisedut, kapitalistien, jotka „eivät ole tottuneet” tuollaiseen sekaantumiseen heidän asioihinsa ja jotka eivät tahdo menettää niitä ylivoittoja, joita valvonnan puuttuminen ja vanhaan tapaan isännöiminen takaavat heille.

Tuollaisen lain säätämistä *varten* ei tarvita minkäänlaista koneistoa eikä minkäänlaista „tilastoa” (jolla Tshernov aikoi korvata talonpoikaiston vallankumouksellisen aloitekyvyn), sillä sen toteuttaminen on annettava itsensä tehtailijain tai teollisuudenharjoittajain tehtäväksi ja *olevien* yhteiskunnallisten voimain suoritettavaksi siten, että sen täytäntöönpanoa valvovat myös olevat yhteiskunnalliset (s.o. ei hallituksen määräämät, ei virkavaltaiset) voimat, mutta välttämättä sellaiset, jotka ovat lähtöisin niin sanotuista „alemmista säädyistä”, t.s. sorrettujen, riistettyjen luokkien keskuudesta, jotka ovat historiassa aina olleet sankaruudessa, uhrautuvaisuudessa ja toverillisessa kurinalaisuudessa mittaamattomasti *korkeammalla* kuin riistäjät.

Olettakaamme, että meillä on todella vallankumouksellisdemokraattinen hallitus ja että se päättää: jokaisen tuotannonalan kaikkien tehtailijain ja teollisuudenharjoittajain, jos heillä kullakin on, sanokaamme, vähintään kaksi työläistä, pitää viipymättä yhdistyä liitoiksi ujesteittain ja kuvernementeittain. Vastuu lain ehdottomasta täytäntöönpanosta sälytettäköön ensi kädessä tehtailijoille, tehtaanohtajille, johtokuntien jäsenille, suurille osakkeenomistajille (sillä kaikki he ovat nykyaikaisen teollisuuden todellisia johtajia, sen todellisia isäntiä). Jos he vältelevät lain viipymätöntä toteuttamista, niin heitä on pidettävä sota-palveluksesta karanneina ja sellaisina rangaistava sen periaatteen mukaan, että he ovat yhteistakuussa ja vastaavat koko omaisuudellaan kaikki yhden puolesta ja yksi kaikkien puolesta. Sitä paitsi vastuussa ovat myös kaikki virkailijat, joiden on niinkään muodostettava *yksi* liitto, sekä kaikki työläiset ammattiliittoineen. Liittoihin yhdistämisen tarkoituksena on mitä täydellisimmän, mitä tiukimman ja mitä seikkaperäisimmän tilinpidon aikaansaaminen, mutta pääasia kuitenkin on raaka-aineiden hankintaa ja tuotteiden myyntiä koskevien, kansan varoja ja voimia

säästävien liiketoimien yhdistäminen. Kun hajallaan olevat tuotantolaitokset yhdistetään yhdeksi syndikaatiksi, niin tämä säästö kasvaa tavattoman suureksi, kuten taloustiede opettaa ja kuten kaikkien syndikaattien, kartellien ja trusttien esimerkki on osoittanut. Ja on vielä kerran toistettava, että tällainen yhteenliittäminen syndikaatiksi ei sinänsä vielä vähimmässäkään määrässä muuta omistussuhteita, ei ota pois ainoaltakaan omistajalta kopeekkaakaan. Tätä seikkaa on erikoisesti korostettava, koska porvarillinen sanomalehdistö „pelottelee” alinomaa pieniä ja keskivarakkaita isäntiä sillä, että muka sosialistit yleensä ja erikoisesti bolshevikit haluavat „pakkoluovuttaa” heidät: tämä väite on tahallista valhetta, sillä sosialistit eivät halua eivätkä voi pakkoluovuttaa eivätkä tulekaan pakkoluovuttamaan pientalonpojilta heidän omaisuuttaan *edes silloinkaan, kun tapahtuu täydellinen sosialistinen* kumous. Mehän taas puhumme kaiken aikaa *vain* niistä lähimmistä ajankohdan vaatimista toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu Länsi-Euroopassa ja joita vähänkin johdonmukaisen demokratian olisi meillä toteutettava viipymättä taistelukseen uhkaavan ja kiertämättömän katastrofin torjumiseksi.

Pienimpien ja pienten isäntien yhdistäminen liitoiksi kohtaisi vakavia sekä teknillisiä että kulttuurillisia vaikeuksia sen tähden, että heidän liikeyrityksensä ovat äärettömän hajallaan ja teknillisesti alkeellisia ja niiden omistajat ovat lukutaidottomia tai sivistymättömiä. Mutta juuri nämä tuotantolaitokset voisivat olla poikkeuksena laista (kuten on jo mainittu edellä olettamassamme esimerkissä), ne voitaisiin jättää yhdistämättäkin, puhumattakaan siitä, että niiden yhdistäminen voisi viivästyä, eikä se voisi olla vakavana esteenä, sillä monilukuisten pienten tuotantolaitosten osuus tuotannon kokonaissummassa, niiden merkitys kansantaloudessa yleensä, on *vähäinen*, ja sitä paitsi ne ovat usein tavalla tai toisella riippuvaisia suurista liikeyrityksistä.

Ratkaiseva merkitys on vain suurilla tuotantolaitoksilla, ja niiden liittoihin yhdistämistä varten *ovat olemassa* kaikki teknilliset sekä kulttuurilliset keinot ja voimavarat; puuttuu vain *vallankumouksellisen* vallan lujaa, päättäväistä, riistäjiin nähden armottoman ankaraa aloitetta näiden keinojen ja voimavarojen liikkeellepanemiseksi.

Mitä vähemmän maassa on teknillisesti sivistyneitä ja yleensä sivistyneistöä, sitä *kipeämmin* on tarpeen, että mitä pikimmin ja päättäväisimmin säädetään dekreetti pakollisesta yhteenliittämisestä ja aloitetaan sen toteuttaminen suurimmista ja suurista tuotantolaitoksista, sillä juuri yhdistäminen *säästää* sivistyneistön voimia, tekee mahdolliseksi niiden *täydellisen* käyttämisen ja oikean sijoittamisen. Kun kerran venäläinen talonpoikaistokin syrjäisillä seuduillaan kykeni tsaarihallituksen aikana vuoden 1905 jälkeen voittamaan tuhannet hallituksen virittämät vastukset ja ottamaan tavattoman pitkän askeleen eteenpäin kaikenlaisten liittojen muodostamisessa, niin suuren ja keskisuuren teollisuuden ja kauppatoimen yhdistäminen olisi tietenkin toteutettavissa muutamassa kuukaudessa, ehkä pikemminkin, jos vain „syvien rivien”, kansan, virkailijain ja työläisten tukeen, osanottoon, mielenkiintoon ja heidän etuihinsa nojautuva, *heitä* valvontaan kehottava todella vallankumouksellis-demokraattinen hallitus pakotaisi siihen.

KULUTUKSEN SÄÄNNÖSTELY

Sota on pakottanut kaikki sotaa käyvät ja monet puolueettomatkin valtiot siirtymään kulutuksen säännöstelyyn. Leipäkortti on ilmestynyt ihmisten ilmoille, se on tullut jokapäiväiseksi ilmiöksi ja tuonut mukanaan muutkin kortit. Venäjä ei ole jäänyt syrjään, vaan on myös ottanut käytäntöön leipäkortit.

Juuri tämän esimerkin valossa me voimme ehkä kaikkein havainnollisimmin verrata taantumuksellis-virkavaltaisia katastrofin torjumismenetelmiä, jotka pyrkivät rajoittumaan mahdollisimman vähäisiin uudistuksiin, vallankumouksellis-demokraattisiin menetelmiin, joiden, ollakseen nimensä arvoisia, on asetettava suoranaiseksi tehtäväkseen riistäytyä väkivaltaisesti irti kaikesta vanhasta, mikä on aikansa elänyttä, ja jouduttaa eteenpäinmenoa mahdollisimman suuresti.

Leipäkortti, tuo kulutuksen säännöstelyn tyypillinen esikuva nykyisissä kapitalistisissa valtioissa, asettaa tarkoituspäähänsä ja toteuttaa (parhaassa tapauksessa toteuttaa) vain sen, että saadaan käsilläoleva viljamäärä jae- tuksi niin, että sitä riittäisi kaikille. Otetaan käytäntöön ei

likimainkaan kaikkien, vaan ainoastaan tärkeimpien, „kansan” eniten tarvitsemien elintarvikkeiden kulutuksen enimmäisraja. Ja siinä kaikki. Mistään muusta ei huolehdi. Lasketaan virkavaltaisesti, paljonko varastoissa on viljaa, jaetaan se kuluttajain lukumäärän mukaan, määritellään annoksen suuruus, otetaan se käytäntöön ja siihen rajoitutaankin. Ylellisyysesineisiin ei kajota, sillä niitä on „kuitenkin” vähän ja ne ovat „kuitenkin” niin kalliita, ettei „kansa” kykene niitä ostamaan. Sen vuoksi poikkeuksetta *kaikissa* sotaa käyvissä maissa, *vieläpä* Saksassakin, jota nähtävästi voidaan kiistämättä pitää kulutuksen täsmällisimmän, säntillisimmän, tiukimman säännöstelyn mallimaana, *vieläpä* Saksassakin voimme havaita rikkaiden *kiertävään* alituisesti kaikkea kulutuksen „normeerausta”. Senkin „kaikki” tietävät, siitäkin „kaikki” puhelevat hymähdellen, ja Saksan sosialistisessa — toisinaan porvarillissessakin — lehdistössä on kasarmimaisen ankarasti järjestetyn saksalaisen sensuurin riehunnasta huolimatta myötäänsä kirjoituksia ja uutisia rikkaiden „ruokalistoi-” ja siitä, että rikkaat saavat nisuleipää yllin kyllin siinä ja siinä kylpylässä (missä sairauden varjolla käyvät kaikki... joilla on paljon rahaa), että rahvaan käyttämien elintarvikkeiden asemesta rikkaat käyttävät hienoja ja harvinaisia ylellisyystavaroita.

Taantumuksellinen kapitalistinen valtio, joka *pelkää* kapitalismin perusteiden, palkkaorjuuden perusteiden, rikkaiden taloudellisen herruuden perusteiden horjuttamista, *pelkää* työläisten ja yleensä työtätekevien omatoimisuuden kehittymistä, *pelkää* heidän vaativaisuutensa „viriämistä”, *sellainen* valtio ei kaipaa muuta kuin leipäkorttia. Sellainen valtio ei hetkeksikään, ei ainoatakaan askelta ottaessaan unohda *taantumuksellista* päämääräänsä: lujittaa kapitalismi sallimatta sen horjuttamista, rajoittaa „talouselämän säännöstely” yleensä ja muun muassa kulutuksen säännöstely vain sellaisiin keinoihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä kansan elatukseen, mutta *eivät* lainkaan *pyri* todella säännöstelemään kulutusta *rikkaisiin* kohdistuvan *valvonnan* mielessä, siinä mielessä, että heidän, paremmin toimeentulevien, etuoikeutettujen, kylläisten ja rauhan aikana ylliravittujen kannettavaksi joutuisi *raskaampi* taakka sodan aikana.

Kansoille sodan asettaman tehtävän taantumuksellis-virkavaltainen ratkaisu rajoittuu leipäkorttiin, ehdottoman välttämättömien „kansan” elintarvikkeiden tasapuoliseen jakeluun, poikkeamatta vähimmässäkään määrässä virkavaltaisuudesta ja taantumuksellisuudesta, juuri siitä päämäärästä, että *ei* herätettäisi köyhien, proletariaatin, kansanjoukkojen („demoksen”) oma-aloitteisuutta, että *ei* sallittaisi niiden toimeenpanemaa valvontaa rikkaisiin nähden, että jäisi *mahdollisimman paljon* takaportteja, joiden kautta rikkaat voisivat hankkia itselleen ylellisyystavaroita. Ja *kaikissa* maissa, toistamme, Saksassakin — Venäjistä puhumattakaan — on takaportteja jätetty paljon, „rahvas” kärsii nälkää, mutta rikkaat käyvät kylpylöissä ja hankkivat niukan virallisen elintarvikeannoksen lisäksi sivusta kaikenlaisia „lisäannoksia” *eivätkä* salli *itseään* valvottavan.

Venäjällä, missä on juuri suoritettu vallankumous tsaarivaltaa vastaan vapauden ja tasa-arvoisuuden nimessä, Venäjällä, josta tosiasiallisten poliittisten laitostensa puolesta tuli heti demokraattinen tasavalta, pistää erikoisesti kansan silmään ja herättää erikoisesti joukkojen tyytymättömyyttä, kiihtymystä, vihaa ja suuttumusta se, kuinka helposti rikkaat voivat *kaikkien* nähden rikkoa korttijärjestelmää. Se tapahtuu todellakin hyvin helposti. „Tiskin alta” ja kovin korotetuilla hinnoilla, varsinkin kun on „*yhteyksiä*” (joita on vain rikkailla), voidaan saada mitä tahansa ja suurin määrin. Vain kansa näkee nälkää. Kulutuksen säännöstely on rajoitettu mitä ahtaimpiin, virkavaltais-taantumuksellisiin puitteisiin. Hallituksella ei ole aikomustakaan, ei pienintäkään ajatusta huolehtia siitä, että tämä säännöstely pantaisiin toimeen todella vallankumouksellisdemokraattiselta pohjalta.

Jonoista kärsivät „kaikki”, mutta... mutta rikkaat lähettävät kotipalvelijansa jonottamaan ja vieläpä palkkaavat sitä varten erikoisia palvelijoita! Siinä teille „demokratismia”!

Vallankumouksellis-demokraattinen politiikka maata kohdanneen ennen kuulumattoman hädän aikana ei rajoittuisi lähenevän katastrofin torjumisessa leipäkortteihin, vaan lisäisi niihin ensinnäkin koko väestön pakollisen yhdistämisen kulutusosuuskunniksi, sillä ilman tällaista yhdistämistä ei voida valvoa täydellisesti kulutusta; toiseksi se

lisäisi rikkaiden työvelvollisuuden, jotta he tekisivät ilmaiseksi kaiken kansliatyön ja muun sen tapaisen työn näissä kulutusosuuskunnissa; kolmanneksi se jakaisi todella kaikki elintarvikkeet tasan väestön kesken, jotta sodan rasitukset jakautuisivat todella tasasuhtaisesti; neljänneksi se järjestäisi sellaisen valvonnan, että köyhät väestöluokat valvoisivat nimenomaan rikkaiden kulutusta.

Todellisen demokratismiin aikaansaaminen tällä alalla, todellinen vallankumouksellisuus valvonnan järjestämisessä juuri puutteellisimpien kansanluokkien taholta olisi mitä voimakkain sysäys kaikkien käytettävissä olevien sivistyneistövoimain jännittämiseksi, koko kansan todella vallankumouksellisen tarmon kehittämiseksi. Sillä nykyään tasavaltaisen ja vallankumouksellisen-demokraattisen Venäjän ministerit, aivan samoin kuin heidän virkaveljensäkin kaikissa muissa imperialistisissa maissa, puhuvat koreita sanoja „yhteistyöstä kansan hyväksi” ja „kaikkien voimien jännittämisestä”, mutta juuri kansa näkee, tuntee ja vais-toaa, kuinka ulkokultaisia nuo sanat ovat.

Tuloksena on paikallaan polkeminen ja talouselämän rappion hillitön kasvu, katastrofin läheneminen, sillä hallituksemme ei voi kornilovilaiseen tapaan, hindenburgilaiseen tapaan, yleisen imperialistisen esikuvan mukaan pakottaa työläisiä elämään kasarmimaisissa pakkotyöoloissa, sillä kansalla ovat vielä liian tuoreessa muistissa *vallankumouksen* perinteet, muistot, jäljet, tottumukset, laitokset; eikä hallituksemme halua ottaa mitään todella vakavia vallankumouksellisen-demokraattisia askeleita, sillä riippuvaisuus porvaristosta ja „kokoomuksesta” sen kanssa, pelko kajota porvariston tosiasiallisiin erioikeuksiin on läpeensä saastuttanut sen ja kietonut pauloihinsa ylhäältä alas asti.

HALLITUS HAJOTTAA DEMOKRAATTISTEN JÄRJESTÖJEN TOIMINTAA

Olemme tarkastelleet erilaisia taistelukeinoja ja -menetelmiä katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi. Kaikkialla olemme tavanneet sovittamattoman ristiriidan toisaalta kansanjoukkojen ja toisaalta hallituksen sekä sitä tukevan eserräin ja menshevikkien liittoutuman välillä. Sen todistamiseksi, että nämä ristiriidat ovat olemassa todellisuudessa

eivätkä vain meidän esityksessämme ja että niiden sovittamattomuutta todistavat *tosiasiallisesti* selkkaukset, joilla on yleiskansallinen merkitys, riittää, kun palautamme mieleen vallankumouksemme puoli vuotta kestäneen historian kaksi erittäin tyypillistä „yhteenvetoa” ja opetusta.

Paltshinskin „hallituskauden” historia on ensimmäinen opetus. Peshehonovin „hallituskauden” ja kukistumisen historia on toinen opetus.

Edellä kuvatut taistelutoimenpiteet katastrofin ja nälänhädän torjumiseksi merkitsevät itse asiassa väestön ja ensi kädessä demokratian, s.o. väestön enemmistön, siis ennen kaikkea sorrettujen luokkien, työläisten ja talonpoikain, varsinkin köyhimpien talonpoikien liittoihin yhdistymisen kaikinpuolista (pakollistakin) edistämistä. Ja väestö itse alkoi vaistonvaraisesti astua tälle tielle taistellakseen sodan aiheuttamia ennen kuulumattomia vaikeuksia, raskuuksia ja hätää vastaan.

Tsaarivalta jarrutti kaikin keinoin väestön itsenäistä ja vapaata yhdistymistä liittoihin. Mutta tsaarin monarkian kukistuttua demokraattiset järjestöt alkoivat syntyä ja kasvaa nopeasti kautta Venäjän. Katastrofia vastaan ryhtyivät taistelemaan oma-aloitteisesti perustetut demokraattiset järjestöt, kaikenlaiset huoltotoimikunnat, elintarvelautakunnat, polttoaineista huolehtivat neuvottelukunnat ynnä muut sen tapaiset.

Mutta merkillepantavinta vallankumouksemme kaikessa puoli vuotta kestäneessä historiassa on esillä olevan kysymyksen kannalta se, että *hallitus*, joka nimittää itseään tasavaltalaiseksi ja vallankumoukselliseksi, hallitus, jota menshevikit ja eserrät *tukevat* „vallankumouksellisen demokratian täysivaltainen elinten” nimessä, tämä hallitus *on taistellut* demokraattisia järjestöjä *vastaan* ja *saanut voiton niistä!!*

Paltshinski on tällä taistelulla hankkinut itselleen mitä surkeimman ja mitä laajimman, yleisvenäläisen maineen. Hän toimi hallituksen selän suojassa esiintymättä avoimesti kansan edessä (aivan samoin kuin kadetit yleensä katsoivat parhaaksi toimia, nostaen „kansaa varten” mielellään esiin Tseretelin, mutta itse toimittelivat salakähmää kaikki tärkeimmät asiat). Paltshinski jarrutti oma-aloitteisesti perustettujen demokraattisten järjestöjen kaikkia tärkeitä toimenpiteitä ja teki tyhjäksi niiden toteuttamisen,

sillä ainoatakaan tärkeää toimenpidettä ei voitu toteuttaa aiheuttamatta „vahinkoa” Jehu Jehunpoikien rajattomille voitoille ja tyhmän itsekkäälle härkäpäisyydelle. Ja Paltshinskihan juuri olikin Jehu Jehunpoikien uskollinen suojelija ja palvelija. Asia meni niin pitkälle — tästä tosiasiasta mainittiin sanomalehdissäkin, — että Paltshinski suorastaan *kumosi* oma-aloitteisten demokraattisten järjestöjen määräyksiä!!

Paltshinskin koko „hallituskauden” historia — ja hän „hallitsi” monta kuukautta ja juuri silloin, kun Tsereteli, Skobelev ja Tshernov olivat „ministereinä” — on kauttaaltaan pelkkää rumaa skandaalia, kansan tahdon, demokraattisten järjestöjen päätösten rikkomista kapitalistien *mieliksi*, niiden likaisen voitonhimon hyväksi. Sanomalehtiin pääsi luonnollisesti vain mitätön osa Paltshinskin „urotoista”, ja sen, miten hän *häiritsi* taistelua nälänhädän torjumiseksi, voi saada täydellisesti selville vain tosi-demokraattinen proletariaatin hallitus, kun se ottaa vallan ja mitään peittelemättä antaa Paltshinskin ja muiden hänen kaltaistensa tekokset kansan *tuomittaviksi*.

Väitettäneen, että Paltshinski olikin poikkeus ja että hänethän syrjäytettiin... Mutta siinäpä se juuri onkin, että Paltshinski ei ole poikkeus, vaan *sääntö*, että Paltshinskin syrjäyttäminen ei parantanut hitustakaan asiaa, että hänen tilalleen tuli samanlaisia Paltshinskeja, tosin toisennimisiä, että kapitalistien koko „vaikutus”, koko *nälänhädän torjumisen estämispolitiikka kapitalistien hyväksi* on jäänyt ennalleen. Sillä Kerenski ja kumpp. ovat vain verho kapitalistien etujen suojaamiseksi.

Havainnollisimmin sen todistaa elintarveministerin Peshehonovin eroaminen ministeristöstä. Kuten tunnettua, Peshehonov on hyvin, erittäinkin maltillinen narodnikki. Mutta elintarveasiain järjestämisessä hän tahtoi toimia tunnollisesti ollen yhteydessä demokraattisiin järjestöihin ja nojautumalla niihin. Peshehonovin toiminnan antama *kokemus* ja hänen *eroamisensa* on sitäkin mielenkiintoisempi, kun tämän mitä maltillisimman narodnikin, „kansansosialistisen” puolueen jäsenen, joka on valmis minkälaisiin kompromisseihin tahansa porvariston kanssa, oli kuitenkin pakko erota! Kerenskin hallitus näet *korotti* viljan rajahintoja kapitalistien, tilanherrain ja kulakkien mieliksi!!

M. Smith kuvailee tätä „askelta” ja sen merkitystä „Svobodnaja Zhizn” lehden ⁸⁸ 1. numerossa syyskuun 2 päivänä tällä tavalla:

„Muutama päivä ennen sitä, kun hallitus hyväksyi rajahintojen korotuksen, tapahtui yleisvaltakunnallisessa Elintarvekomiteassa tällainen välikohtaus: oikeistolaisten edustaja Rolovitsh, yksityiskaupan etujen järkkymätön puolustaja, joka vihaa armottomasti viljamonopolia ja valtion puuttumista talouselämään, julisti itsehyväisesti kaikkien kuullen, että mikäli hän tietää viljan rajahintoja korotetaan lähiaikoina.

Työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston edustaja vastasi siihen ilmoittamalla, ettei hänellä ole mitään tuollaista tiedossaan, että niin kauan kuin Venäjällä jatkuu vallankumous, ei tuollaista toimenpidettä voida suorittaa tai ettei hallitus ainakaan voi ryhtyä siihen neuvottelematta ennakolta demokratian täysivaltainen elinten — Talousneuvoston ja yleisvaltakunnallisen Elintarvekomitean — kanssa. Tähän lausuntoon yhtyi myös talonpoikien edustajain Neuvoston edustaja.

Mutta miten kävikään. Todellisuus teki tähän vastaselitykseen hyvin ankaran korjauksen; oikeassa osoittautui olevan suuromistaja-ainesten edustaja eivätkä demokratian edustajat. Hän osoittautui olevan erinomaisen hyvin selvillä siitä, että valmisteltiin hyökkäystä kansan oikeuksien kimppuun, vaikka sen edustajat kielsivätkin suuttumuksella jopa tuollaisen hyökkäyksen mahdollisuuden.”

Siis sekä työläisten edustaja että talonpoikaiston edustaja toivat kansan valtaenemmistön nimessä selvästi ilmi mielipiteensä, mutta Kerenskin hallitus menetteli päinvas-toin, kapitalistien eduksi!

Rolovitsh, kapitalistien edustaja, osoittautui olevan mainiosti selvillä asioista demokratian selän takana, aivan samoin kuin olemme aina havainneet ja havaitsemme nytkin, että siitä, mitä Kerenskin hallituksessa tapahtuu, ovat porvarilehdet „Retsh” ja „Birezhevka” parhaiten perillä.

Mihin tämä erinomainen asiantuntemus viittaa? On selvää: siihen, että kapitalisteilla on omat „kanavansa” ja että *todellisuudessa* valta on heidän käsissään. Kerenski on vain pelilaudalle asetettu nappula, jota he siirtelevät milloin ja miten se on heille tarpeellista. Osoittautuu, että kymmenien miljoonien työläisten ja talonpoikain edut uhrataan vähäisen pohattaryhmän voittojen hyväksi.

Miten meidän eserrämme ja menshevikkimme vastaavat tuohon sietämättömään kansan pilkkaamiseen? Ehkä he ovat kääntyneet työläisten ja talonpoikain puoleen vetoomuksella, jossa sanotaan, että tämän jälkeen Kerenskin ja hänen virkaveljiensä paikka on vain vankilassa?

Herra varjelkoon! Hallussansa olevan „Talouselämän osaston” välityksellä eserrät ja menshevikit rajoittuivat siihen, että tekivät jyrisevän päätöslauselman, josta olemme jo maininneet! Tässä päätöslauselmassa he julistivat, että viljan hintojen korottaminen Kerenskin hallituksen toimesta on „*turmiollinen*” toimenpide, joka antaa *mitä kipeimmän iskun* sekä elintarveasialle että maan talouselämälle kokonaisuudessaan” ja että nuo turmiolliset toimenpiteet on toteutettu suoranaisesti „*rikkomalla*” lakia!

Sellaiset ovat sovittelupolitiikan tulokset, politiikan, joka liehakoi Kerenskiä ja tahtoo „armahtaa” häntä!

Hallitus rikkoo lakia ryhtyessään pohattain, tilanherrain ja kapitalistien mieliksi sellaiseen toimenpiteeseen, joka *saattaa tuhon omaksi* koko valvonnan, koko elintarveasiat ja äärimmilleen horjutetun finanssitilanteen parantamisen, mutta eserrät ja menshevikit puhuvat yhä sopimuksen hieromisesta kauppa- ja teollisuuspiirien kanssa, käyvät edelleen neuvottelemassa Tereshtshenkon kanssa, armahtavat Kerenskiä ja rajoittuvat vain kirjoittamaan paperille vastalauseen, jonka hallitus panee kaikessa rauhassa veran alle!

Tässä juuri paljastuu erittäin havainnollisesti se totuus, että eserrät ja menshevikit ovat pettäneet kansan ja vallankumouksen ja että bolshevikeista tulee joukkojen, *vieläpä* eserräläisten ja menshevististen joukkojen todellisia johtajia.

Sillä vain se, että bolshevikkipuolueen johtama proletariaatti ottaa vallan käsiinsä, voi tehdä lopun Kerenskin ja kumpp. harjoittamasta häikäilemättömästä vehkeilystä ja *palauttaa oikeuksiinsa* sen työn, jota muonitus-, huolto- y.m.s. asioista huolehtineet demokraattiset järjestöt ovat tehneet ja jota Kerenski ja hänen hallituksensa *jarruttavat*.

Bolshevikit esiintyvät — edellä esitetystä esimerkistä se nähdään aivan selvästi — *koko* kansan etujen puolustajina, muonitus- ja huoltoasiain turvaamisen, työläisten *ja talonpoikain* kipeimpien tarpeiden tyydyttämisen puolustajina vastoin sitä eserrien ja menshevikkien horjuvaa, epävarmaa, todella petturimaista politiikkaa, joka on johtanut maan sellaiseen häpeään, kuin on tämä viljan hintojen korotus!

FINANSSIROMAHDUS JA TOIMENPITEET SITÄ VASTAAN

Kysymyksellä viljan rajahintojen korotuksesta on toinenkin puolensa. Tämä korotus merkitsee sitä, että aletaan taas kaaosmaisesti laskea liikkeelle yhä enemmän paperirahaa, että otetaan uusi askel kalliinajan kiristymisen suuntaan, että finanssit menevät yhä enemmän rempalleen ja että finanssiromahdus lähenee. Kaikki myöntävät sen, että paperirahan liikkeellelasku on pakkolainan pahin muoto, että se vaikeuttaa eniten juuri työväen, väestön köyhimmän osan asemaa ja että se on finanssisekasorrossa suurin paha.

Ja eserrien ja menshevikkien tukema Kerenskin hallitus turvautuu juuri tähän toimenpiteeseen!

Vakavan taistelun järjestämiseen rahatalouden rappiota ja kiertämätöntä finanssiromahdusta vastaan ei ole muuta tietä kuin että sanoudutaan vallankumouksellisesti irti pääoman eduista ja järjestetään todella demokraattinen, s.o. „alhaaltakäsin” toimeenpantu valvonta, työläisten ja köyhien talonpoikain valvonta kapitalisteihin *nähdén*, siis se tie, josta tässä kirjoituksessa on ollut kaiken aikaa puhe.

Paperirahan rajaton liikkeellelasku edistää keinottelua, tekee kapitalisteille mahdolliseksi kahmia sen kustannuksella miljoonia ja vaikeuttaa tavattomasti tuiki välttämätöntä tuotannon laajentamista, sillä kaikenlaiset tarveaineet, koneet ja muut kallistuvat yhä ja tämä kallistuminen jatkuu hyppäyksittäin. Miten asia olisi autettavissa, kun pohattojen keinottelemalla hankkimia rikkauksia pidetään salassa?

Voitaisiin ottaa käytäntöön progressiivisesti kohoava, hyvin korkea tulovero suurten ja suurimpien tulojen verottamiseksi. Meidän hallituksemme on toisten imperialististen hallitusten perässä ottanut sen käytäntöön. Mutta se on huomattavalta osaltaan jäänyt kuvitelmaksiksi, kuolleeksi kirjaimiksi, sillä ensinnäkin rahan arvo laskee yhä nopeammin ja toiseksi tuloja salataan sitä visummin, mitä enemmän niiden lähteenä on keinottelu ja mitä varmemmin liikesalaisuuden säilyttäminen on turvattu.

Jotta vero olisi todellinen eikä näennäinen, tarvitaan todellista valvontaa eikä sellaista, mikä on vain paperilla. Mutta valvonta kapitalisteihin *nähdén* on mahdotonta, jos

tuon valvonta pysyy virkavaltaisena, sillä virkavalta on itse tuhansin sitein sidottu porvaristoon ja punoutunut yhteen sen kanssa. Sen vuoksi Länsi-Euroopan imperialistisissa valtioissa, samantekevää ovatko ne monarkkisia valtioita vai tasavaltoja, saadaan finanssiasiat järjestykseen vain siten, että otetaan käytäntöön sellainen „työvelvollisuus”, joka merkitsee työläisille *sotilaallista pakkotyökomentoa* tai *kasarmiorjuutta*.

Taantumuksellis-virkavaltainen valvonta on ainoa keino, jonka tuntevat imperialistiset valtiot — demokraattisetkin tasavallat, Ranska ja Amerikka, mukaan luettuina — säilyttääkseen sodan aiheuttamat raskaudet proletariaatin ja työtätekevien joukkojen kannettavaksi.

Hallituksemme politiikan perusrivistö on juuri siinä, että on toteutettava taantumuksellis-virkavaltaista valvontaa — jottei jouduttaisi riitaan porvariston kanssa, jottei särkyisi „kokoomus” sen kanssa — nimittäen tuota valvontaa „vallankumouksellis-demokraattiseksi”, petkuttaen kansaa joka askeleella, kiihdyttäen ja suuttuttaen joukkoja, jotka ovat vastikään kukistaneet tsaarivallan.

Ja kuitenkin nimenomaan vallankumouksellis-demokraattiset toimenpiteet tekisivät mahdolliseksi järjestää todellisen valvonnan *rikkaisiin nähden* ja mitä menestyksellisimmän taistelun tulojen salaamista vastaan yhdistämällä liitoiksi juuri sorretut luokat, työläiset ja talonpojat, juuri joukot.

Paperirahan liiallisen liikkeellelaskun vastustamiseksi yritetään lisätä shekkien käyttöä. Tällä toimenpiteellä ei ole merkitystä köyhille, sillä köyhät elävät kuitenkin päivästä toiseen, suorittavat kuitenkin viikossa koko „taloudellisen kiertokulkunsa” palauttaen kapitalisteille takaisin ne vaivaiset rovat, jotka heidän on onnistunut ansaita. Rikkaille shekkien käytöllä voisi olla hyvin suuri merkitys, sillä varsinkin sellaisten toimenpiteiden kuin pankkien kansallistamisen ja liikesalaisuuden lakkauttamisen yhteydessä se tekisi valtiolle mahdolliseksi kapitalistien tulojen *todellisen valvonnan*, heidän todellisen verottamisensa, finanssijärjestelmän todellisen „demokratisoinnin” (ja samalla sen järjestykseen saattamisen).

Mutta esteenä tässä on juuri pelko loukata porvariston etuoikeuksia ja sanoutua irti „kokoomuksesta”. Sillä ilman todella vallankumouksellisia toimenpiteitä, ilman

ankaraa pakottamista kapitalistit eivät alistu minkäänlaiseen valvontaan, eivät saata julkisuuteen budjettejaan eivätkä anna setelivarastojaan demokraattisen valtion „tilinvalvontaan”.

Kansallistamalla pankit, ottamalla käytäntöön shekkejä, jotka olisivat lain mukaan pakollisia kaikille rikkaille, kumoamalla liikesalaisuuden, ottamalla käytäntöön omaisuuden takavarikoinnin tulojen salaamisesta j.n.e. voisivat liitoiksi yhdistyneet työläiset ja talonpojat saada valvonnan hyvin helposti sekä todelliseksi että yleiseksi, valvonnan juuri rikkaisiin nähden, juuri sellaisen valvonnan, jonka avulla *saataisiin palautetuksi valtiolle* sen liikkeelle laskemat paperirahat *niiltä*, joilla niitä on, *niiltä*, jotka niitä piilottelevat.

Sitä varten tarvitaan vallankumouksellisen proletariaatin johtamien kansanjoukkojen vallankumouksellista diktatuuria, t.s. sitä varten kansanjoukkojen on tultava vallankumouksellisiksi *teoissa*. Siinä on koko asian ydin. Mutta sitähän eivät haluakaan meidän eserrämme ja menshevikkimme, jotka pettävät kansaa „vallankumouksellisen demokration” *lipulla* ja todellisuudessa kannattavat porvariston taantumuksellis-virkavaltaista politiikkaa, joka pitää kuten aina ohjeenaan sääntöä: „après nous le déluge” — meidän jälkeemme vaikka vedenpaisumus!

Me emme tavallisesti huomaakaan, kuinka syvälle meihin ovat syöpyneet epädemokraattiset tottumukset ja ennakkoluulot porvarillisen omistuksen „pyhydestä”. Kun insinööri tai pankkiiri saattaa julkisuuteen työläisen tuloja ja menoja, työläisen palkkaa ja työntuottavuutta koskevat tiedot, niin sitä pidetään aivan laillisena ja oikeudenmukaisena tekona. Kukaan ei pidä sitä puuttumisena työläisen „yksityiselämään”, „urkkimisena tai ilmiäntona” insinöörin taholta. Porvarillinen yhteiskunta pitää palkkatyöläisten työtä ja palkkaa *omana* avoimena kirjanaan, johon jokaisella porvarilla on oikeus vilkaista milloin tahansa paljastaakseen työläisten oloissa muka sellaista ja sellaista „ylellisyyttä”, muka sellaista ja sellaista „laiskuutta” j.n.e.

Entä jos pantaisiin toimeen päinvastainen valvonta? Entä jos *demokraattinen* valtio kutsuisi virkailijain, konttoristien ja *palvelusväen* liitot tarkastamaan kapitalistien tuloja ja menoja, julkaisemaan tietoja niistä, auttamaan hallitusta taistelussa tulojen salaamista vastaan?

Miten villin ulvonnan porvaristo nostaisikaan „urkintaa” vastaan, „ilmiantoja” vastaan! Kun „herrat” valvovat palvelijoitaan, kapitalistit työläisiä, niin sitä pidetään asiaan kuuluvana, sillä työtätekevän ja riistetyin yksityiselämää *ei* pidetä koskemattomana, porvaristolla on oikeus vaatia jokainen „palkkaorja” tilille ja saattaa hänen tulonsa ja menonsa aina julkisuuteen. Mutta kun sorretut yrittävät valvoa sortajaa, yrittävät saattaa ilmi *hänen* tulonsa ja menonsa, paljastaa *hänen* ylellisyytensä vaikkapa edes sodan aikana, jolloin tuo ylellisyys aiheuttaa suoranaista nälkää ja armeijain tuhoutumista rintamalla, niin — ei, porvaristo ei salli mitään „urkintaa” eikä „ilmiantoja”!

Kysymys on yhä siitä samasta, että porvariston herruus ja todella vallankumouksellinen tosidemokratia ovat *yhteensovittamattomia*. XX vuosisadalla kapitalistisessa maassa ei voida olla vallankumouksellisia demokraatteja, *jos pelätään* kulkea sosialismia kohti.

VOIDAANKO MENNÄ ETEENPÄIN,
JOS PELÄTÄÄN KULKEA SOSIALISMIA KOHTI?

Sellaisessa lukijassa, joka on kasvatettu eserrien ja menshevikkien tavanomaisten opportunististen aatteiden hengessä, edellä sanottu voi herättää helposti tällaisen vastaväitteen: suurin osa tässä esitetyistä toimenpiteistä ei oikeastaan ole enää demokraattisia, vaan *jo* sosialistisia toimenpiteitä!

Tämä laajalle levinnyt, porvarillisessa, eserräläisessä ja menshevistisessä lehdistössä niin tavallinen (muodossa tai toisessa esiintyvä) vastaväite on takapajuksen kapitalismin taantumuksellista puolustamista, sen puolustelua struvelaiseen tapaan. Me emme muka ole kypsiä toteuttamaan sosialismia, aikaista on vielä „ottaa käytäntöön” sosialismia, meidän vallankumouksemme on porvarillinen, — siksi on tehtävä rengin töitä porvaristolle (vaikka Ranskan suuret porvarilliset vallankumousmiehet tekivät 125 vuotta sitten vallankumouksensa suureksi käyttämällä *terroria* kaikkia sortajia, sekä tilanherroja että kapitalisteja, vastaan!).

Porvaristoa liehakoivat valemartilaiset, joihin eserrätkin ovat yhtyneet ja jotka järkeilevät tuohon tapaan, eivät

käsitä (jos tarkastellaan heidän käsityskantansa teoreettisia perusteita), mitä on imperialismi? mitä ovat kapitalistiset monopolit? mitä on valtio? mitä on vallankumouksellinen demokratia? Sillä jos tämä käsitetään, niin ei voida olla tunnustamatta, ettei voida mennä eteenpäin kulkematta sosialismia kohti.

Kaikki puhuvat imperialismista. Mutta imperialismi ei ole mitään muuta kuin monopolistista kapitalismia.

„Produgolj”, „Prodamet”, sokerisyndikaatti y.m. ovat riittävän havainnollisena todistena siitä, että Venäjälläkin kapitalismi on muuttunut monopolistiseksi. Tuo sama sokerisyndikaatti osoittaa meille ilmeisen selvästi monopolistisen kapitalismin kasvamisen valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi.

Entä mitä on valtio? Se on hallitsevan luokan järjestö, esim. Saksassa se on junkkerien ja kapitalistien järjestö. Sen vuoksi se, mitä saksalaiset Plehanovit (Scheidemann, Lensch y.m.) nimittävät „sotasocialismiksi”, on todellisudessa sotilaallis-valtiollista monopolistista kapitalismia eli, puhuaksemme yksinkertaisemmin ja selvemmin, sotilaallista pakkotyökomentoa työläisille, kapitalistien liikevoittojen varjelemista sotaväen voimalla.

Mutta koettakaapa panna junkkerien ja kapitalistien valtion, tilanherrain ja kapitalistien valtion *tilalle vallankumouksellis-demokraattinen* valtio, t.s. sellainen valtio, joka hävittää vallankumouksellisesti *kaikki* etuoikeudet eikä pelkää kaikkein täydellisimmän demokratian vallankumouksellista toteuttamista. Ja te näette, että valtiomonopolistinen kapitalismi todellisessa vallankumouksellis-demokraattisessa valtiossa merkitsee välttämättä, kiertämättömästi askelta ja askeleita sosialismia kohti!

Sillä kun hyvin suuri kapitalistinen liikeyritys muuttuu monopolistiseksi, niin silloin se palvelee koko kansaa. Jos siitä on tullut valtion monopoli, niin silloin valtio (s.o. väestön, ensi kädessä työläisten ja talonpoikain, aseellinen järjestö siinä tapauksessa, että on olemassa *vallankumouksellinen* demokratia) ohjaa koko liikeyritystä — ja kenen hyväksi?

— joko tilanherrain ja kapitalistien hyväksi; silloin meillä on taantumuksellis-virkavaltainen valtio, imperialistinen tasavalta, eikä vallankumouksellis-demokraattinen valtio;

— tahi vallankumouksellisen demokratian hyväksi; silloin *se onkin askel sosialismia kohti*.

Sillä sosialismi ei ole mitään muuta kuin valtiokapitalistisesta monopolista eteenpäin otettu lähin askel. Eli toisin sanoen: sosialismi onkin juuri valtiokapitalistista monopoliä, joka *on pantu palvelemaan koko kansaa* ja joka on sikäli *lakannut* olemasta kapitalistista monopoliä.

Tässä ei ole keskitietä. Kehityksen objektiivinen kulku on sellainen, että *monopoleista* (joiden lukua, osuutta ja merkitystä sota on lisännyt kymmenkertaisesti) *ei voida mennä eteenpäin kulkematta sosialismia kohti*.

Joko on oltava vallankumouksellinen demokraatti teoissa, ja silloin ei saa pelätä askeleita, jotka vievät sosialismia kohti.

Tahi on pelättävä sosialismiin vieviä askeleita, tuomitava ne plehanovilaiseen, danilaiseen, tshernovilaiseen tapaan vetoamalla siihen, että vallankumouksemme on porvarillinen, että sosialismia ei voida „ottaa käyttöön” j.n.e.,— ja silloin luisutaan kiertämättä Kerenskin, Miljukovin ja Kornilovin puolelle, siis tukahduttamaan *taantumuksellis-virkavaltaiseen* tapaan työläis- ja talonpoikaisjoukkojen „vallankumouksellis-demokraattisia” pyrkimyksiä.

Keskitietä ei ole.

Ja siinä juuri onkin vallankumouksemme perusristiriita.

Historiassa yleensä ja semmitenkään sodan aikana ei saa seistä paikallaan. On mentävä joko eteenpäin tai taaksepäin. XX vuosisadan Venäjällä, joka on vallankumoustietä taistellut itselleen tasavallan ja demokratian, *ei voida mennä eteenpäin muutoin kuin kulkemalla* kohti sosialismia, ottamalla *askeleita* sosialismiin (askeleita, joiden edellytyksenä ja ehtona on tekniikan ja kulttuurin taso: koneellista suurtaloutta ei voida „ottaa käyttöön” talonpoikain maanviljelyksessä eikä sitä voida poistaa sokeriteollisuudesta).

Mutta jos pelätään mennä eteenpäin, niin *se merkitsee* taaksepäin menemistä, niin kuin herrat Kerenskit tekevätkin Miljukovien ja Plehanovien riemuitessa siitä ja Tseretelien ja Tshernovien tyhmästi auttaessa heitä siinä.

Historian dialektiikka on nimenomaan sellaista, että sota, joka on jouduttanut tavattomasti monopolistisen kapitalismin muuttumista valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi, on

juuri siten vienyt ihmiskuntaa paljon lähemmäksi sosialismia.

Imperialistinen sota on sosialistisen vallankumouksen aatto. Ja se ei ole sitä vain sen vuoksi, että sota kauhuillaan synnyttää proletaarista kapinaa, — minkäänlainen kapina ei voi synnyttää sosialismia, ellei se ole kypsynyt taloudellisesti, — vaan sen takia, että valtiomonopolistinen kapitalismi on mitä täydellisintä sosialismin *aineellista* valmistelua, siihen johtava *eteinen*, historian portaikon se askelma, jonka sekä sosialismiksi nimitetyn askelman välillä *ei ole mitään väliaskelmia*.

* * *

Meidän eserrämme ja menshevikkimme suhtautuvat sosialismia koskevaan kysymykseen kirjanoppineesti, ulkoa oppimansa ja huonosti käsittämänsä opinkappaleen näkökannalta. He kuvittelevat sosialismin joksikin etäiseksi, tunteamattomaksi, hämäräksi tulevaisuudeksi.

Mutta sosialismi katsoo nyt meihin nykyisen kapitalismin kaikista akkunoista, sosialismi hämöttää välittömästi, *käytännöllisesti* jokaisesta suuresta toimenpiteestä, joka on askel eteenpäin tämän uusimman kapitalismin pohjalta.

Mitä on yleinen työvelvollisuus?

Se on askel eteenpäin uusimman monopolistisen kapitalismin pohjalta, askel koko talouselämän säännöstelemiseksi tietyn yleisen suunnitelman mukaan, askel kansan työn säästämiseksi, kapitalismin harjoittaman kansan työn järjettömän tuhlauksen estämiseksi.

Saksassa junkkerit (tilanherrat) ja kapitalistit saattavat voimaan yleisen työvelvollisuuden, ja silloin se muodostuu ehdottomasti työläisille sotilaalliseksi pakkotyökomennoksi.

Mutta ottakaapa sama laitos vallankumouksellis-demokraattisen valtion oloissa ja ajatelkaa sen merkitystä. Työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen käytäntöönottama, säännöstelemä ja suuntaama yleinen työvelvollisuus *ei vielä* ole sosialismia, mutta se *ei enää* ole kapitalismiakaan. Se on valtavan pitkä *askel* sosialismia kohti, sellainen askel, että täydellisen demokratian säilyessä ei siitä voitaisi palata enää takaisin kapitalismiin tekemättä ennenkuulumatonta väkivaltaa joukoille.

TAISTELU RAPPION TORJUMISEKSI JA SOTA

Kysymys lähenevän katastrofin torjumiskeinoista vie meidät siihen, että on valaistava toista hyvin tärkeää kysymystä: sisä- ja ulkopoliittikan välistä yhteyttä eli toisin sanoen sitä suhdetta, mikä on imperialistisen valloitus-sodan ja vallankumouksellisen, proletaarisen sodan välillä, rikollisen ryöstösodan ja oikeudenmukaisen demokraattisen sodan välillä.

Kaikki esittämämme taistelutoimenpiteet katastrofin torjumiseksi lisäisivät tavattomasti, kuten olemme jo maininneet, maan puolustuskykyä eli toisin sanoen sen sotilaallista mahtia. Tämä toisaalta. Mutta toisaalta näitä toimenpiteitä ei voida toteuttaa käytännössä, ellei valloitusotaa muuteta oikeudenmukaiseksi sodaksi, ellei sotaa, jota kapitalistit käyvät kapitalistien hyväksi, muuteta sodaksi, jota proletariaatti käy kaikkien työtätekevien ja riistettyjen hyväksi.

Todellakin. Pankkien ja syndikaattien kansallistaminen, kun samalla kumotaan liikesalaisuus ja työläiset valvovat kapitalisteja, merkitsisi kansan työn valtavaa säästämistä, mahdollisuutta säästää voimia sekä varoja, ja sitä paitsi se merkitsisi myös väestön työtätekevien *joukkojen*, väestön enemmistön aseman paranemista. Nykyisessä sodassa, kuten kaikki tietävät, on talouden järjestelyllä ratkaiseva merkitys. Venäjällä on riittävästi viljaa, hiiltä, naftaa ja rautaa — siinä suhteessa meidän asemamme on parempi kuin minkään muun sotaikäyvän maan asema Euroopassa. Juuri taistelemalla talouden rappiota vastaan edellä osoitetuin keinoin, vetämällä tähän taisteluun mukaan joukkojen oma-aloitteisuutta, parantamalla niiden asemaa, kansallistamalla pankit ja syndikaatit Venäjä voisi käyttää vallankumoustaan ja kansanvaltaisuuttaan kohottaakseen koko maan paljon korkeammalle taloudellisen järjestyneisyyden tasolle.

Jos eserrät ja menshevikit eivät olisi menneet „kokoomukseen” porvariston kanssa, joka jarruttaa kaikkia valvontatoimenpiteitä ja sabotoi tuotantoa, vaan olisivat sen sijaan siirtäneet vallan huhtikuussa Neuvostoille, jos he eivät olisi leikkineet „ministerimylläkkää” ja istuskelleet byrokraattisesti kadettien rinnalla puhki ministerien ja apulaisministerien istuimia j.n.e. j.n.e., vaan olisivat

suunnanheet voimansa työläisten ja talonpoikain johtamiseen *heidän* valvoessaan *kapitalisteja*, heidän *sotiessaan* kapitalisteja *vastaan*, niin Venäjä olisi nyt taloudellisesti täysin uudistumassa oleva maa, jossa maa olisi talonpojilla ja pankit kansallistettuja, t.s. Venäjä olisi *tämän verran* (nämähän ovat nykyelämän perin tärkeitä taloudellisia edellytyksiä) kaikkia muita kapitalistisia maita *korkeammalla*.

Sellaisen maan, missä pankit on kansallistettu, puolustuskuntoisuus ja sotilaallinen mahti on *korkeampi* kuin maan, missä pankit ovat edelleenkin yksityisten käsissä. Talonpoikaismaan, missä maa on talonpoikaismaittain hallussa, sotilaallinen mahti on *korkeampi* kuin sellaisen maan, missä vallitsee tilanherrain maanomistus.

Alituisen vedotaan ranskalaisten sankarilliseen isänmaallisuuteen ja ihmeitä tehneeseen sotilaalliseen uljuuteen vuosina 1792—1793. Mutta unohdetaan ne aineelliset, historialliset ja taloudelliset olot, jotka juuri tekivätkin nuo ihmeet mahdollisiksi. Todella vallankumouksellinen suoriutuminen aikansa eläneestä feodalismista, koko maan siirtyminen korkeampaan tuotantotapaan, talonpoikain vapaaseen maanomistukseen, mikä tapahtui todella vallankumouksellisella ja demokraattisella nopeudella, päättäväisyydellä, tarmokkuudella, rajattomalla uskollisuudella — nämä olivat ne aineelliset, taloudelliset ehdot, jotka „ihmeellisen” nopeasti *muuttivat, uudistivat* maan taloudellisen perustan ja siten pelastivat Ranskan.

Ranskan esimerkki osoittaa meille sitä ja vain sitä, että tehdäksemme Venäjästä puolustuskykyisen maan, päästäksemme siihen, että Venäjälläkin tapahtuisi joukkosankaruiden „ihmeitä”, on lakaistava „jakobiinilaisella” säälimättömyydellä pois kaikki vanha ja muutettava, uudistettava Venäjä *taloudellisesti*. Mutta XX vuosisadalla tätä ei voida tehdä pelkällä tsaarivallan poislakaisemisella (Ranska 125 vuotta sitten ei rajoittunut siihen). Sitä ei voida tehdä edes pelkästään siten, että tilanherrain maanomistus hävitetään vallankumouksellisesti (me emme ole sitäkään tehneet, sillä eserrät ja menshevikit ovat pettäneet talonpoikaiston!), että pelkästään annetaan maa talonpoikaistolle. Sillä me elämme XX vuosisadalla, ja maitten hallitsemisella *ilman pankkien hallitsemista* ei kyetä saamaan aikaan

perinpohjaista muutosta, uudestisyntymistä kansan elämässä.

Ranskan aineellinen, tuotannollinen uudistuminen XVIII vuosisadan lopulla oli yhteydessä poliittiseen ja henkiseen uudistumiseen, vallankumouksellisten keskikerrosten ja vallankumouksellisen proletariaatin diktatuuriin (proletariaatin, josta keskikerrokset eivät olleet erottuneet ja joka oli vielä melkein sulautunut niihin), armottomaan sotaan kaikkea taantumuksellista vastaan. Koko kansa ja varsinkin suuret joukot, s.o. *sorretut* luokat, olivat rajattoman vallankumouksellisen innostuksen vallassa; *kaikki* pitivät sotaa oikeutettuna puolustusotana, ja sitä se *todella olikin*. Vallankumouksellinen Ranska puolustautui taantumuksellista monarkkista Eurooppaa vastaan. Ei vuosina 1792—1793, vaan monta vuotta myöhemmin, sen *jälkeen*, kun taantumus oli voittanut maassa, Napoleonin vastavallankumouksellinen diktatuuri muutti Ranskan sodat puolustusodista valloitusodiksi.

Entä Venäjällä? Me käymme edelleenkin imperialistista sotaa kapitalistien hyväksi, liitossa imperialistien kanssa, noudattaen niitä salaisia sopimuksia, jotka *tsaari* solmi Englannin ja muiden maiden kapitalistien kanssa luvaten noissa sopimuksissa antaa venäläisten kapitalistien ryöstettäväksi vieraita maita, Konstantinopolin, Lvovin, Armenian j.n.e.

Sota pysyy epäoikeutettuna, taantumuksellisena valloitusotana Venäjän taholta niin kauan kuin se ei ole ehdottanut solmittavaksi oikeudenmukaista rauhaa eikä ole katkaissut suhteitaan imperialismiin. Sodan yhteiskunnallista luonnetta, sen todellista merkitystä ei määrää se, missä vihollisen sotajoukot seisovat (niin kuin eserrät ja menshevikit luulevat laskeutuen sivistymättömän maanjussin vulgäärille tasolle). Sen luonteen määrää se, *minkälaisen politiikan* jatkamista sota on („sota on politiikan jatkamista”), *mikä luokka* käy sotaa ja missä tarkoituksessa se sitä käy.

Ei voida johtaa joukkoja ryöstöotaan salaisten sopimusten nojalla ja odottaa niiltä innostusta. Vallankumouksellisen Venäjän etumainen luokka, proletariaatti, käsittää yhä selvemmin sodan rikollisuuden, eikä porvaristo ole saanut joukkoja luopumaan tästä käsityksestä, vaan päinvastoin käsitys sodan rikollisuudesta voimistuu. Venäjän

kummankin pääkaupungin proletariaatista on tullut lopullisesti internationalistinen!

Mitpä sitten enää puhuakaan joukkoinnostuksesta sodankäynnin puolesta!

Sisä- ja ulkopoliitiikka ovat sidotut erottamattomasti toisiinsa. Maata ei voida tehdä puolustuskuntoiseksi ilman kansan suurenmoista sankaruutta, kansan, joka toteuttaa rohkeasti ja päättäväisesti suuria taloudellisia uudistuksia. Eikä joukoissa voida herättää sankaruutta katkaisematta suhteita imperialismiin, ehdottamatta kaikille kansoille demokraattista rauhaa ja muuttamatta näin muodoin sotaa rosvomaisesta, rikollisesta valloitusodasta oikeudenmukaiseksi, vallankumoukselliseksi puolustussodaksi.

Ainoastaan ehdottoman johdonmukainen irtisanoutuminen kapitalisteista sekä sisä- että ulkopoliitiikassa voi pelastaa vallankumouksemme ja maamme, joka on puristettu imperialismin rautapihteihin.

VALLANKUMOUKSELLISET KANSANKERROKSET JA VALLANKUMOUKSELLINEN PROLETARIAATTI

Ollakseen todella vallankumouksellisia on kansanjoukkojen nykyisellä Venäjällä oltava mitä kiinteimmässä liitossa proletariaatin kanssa ja tuettava sen taistelua, tämän ainoan loppuun saakka vallankumouksellisen luokan taistelua.

Tähän johtopäätökseen joudumme eriteltyämme kysymystä taistelukeinoista, jotka ovat välttämättömiä kiertämättä lähenevän ennen kuulumattoman laajan katastrofin torjumiseksi.

Sota on synnyttänyt niin äärettömän suuren kriisin, se on siinä määrin jännittänyt kansan aineelliset ja moraaliset voimat ja antanut sellaisia iskuja koko nykyiselle yhteiskuntajärjestelmälle, että ihmiskunta on joutunut ratkaisun eteen: on joko tuhouduttava tahi uskottava kohtalonsa kaikkein vallankumouksellisimman luokan huostaan, jotta voitaisiin siirtyä korkeampaan tuotantotapaan mitä nopeimmin ja radikaalisimmin.

Useiden historiallisten syiden vuoksi — Venäjän suuremman takapajuisuuden vuoksi ja sen takia, että sodassa Venäjä koki erikoisia vaikeuksia, että tsaarivalta oli kaikkein lahoin valta ja että vuoden 1905 perinteet olivat

erikoisen tuoreessa muistissa,— Venäjällä puhkesi vallankumous ennen kuin muissa maissa. Vallankumous sai aikaan sen, että *poliittisen* järjestelmänsä puolesta Venäjä saavutti edistyneimmät maat muutamassa kuukaudessa.

Mutta se ei riitä. Sota on armoton, se asettaa kysymyksen säälimättömän jyrkästi: on joko tuhouduttava tai saavutettava edistyneimmät maat ja sivuutettava ne myöskin *taloudellisesti*.

Se on mahdollista, sillä käytettävissämme on lukuisten edistyneiden maiden valmis kokemus, niiden tekniikan ja kulttuurin valmiit tulokset. Voimistuva protestiliike sotaa vastaan Euroopassa ja kehkeytyvän yleismaailmallisen työväenvallankumouksen ilmapiiri ovat moraalisena tukenamme. Imperialistisen sodan aikana poikkeuksellisen harvinainen vallankumouksellis-demokraattinen vapaus jouduttaa ja kannustaa meitä eteenpäin.

On joko tuhouduttava tai mentävä täydellä höyryllä eteenpäin. Näin on historia asettanut kysymyksen.

Proletariaatin suhde talonpoikaistoon tällaisena ajan-kohtana vahvistaa niinkään — vastaavalla tavalla muunnetussa muodossa — bolshevikkien vanhan ponnen: talonpoikaisto on temmattava pois porvariston vaikutuspiiristä. Vain siinä on vallankumouksen pelastumisen tae.

Talonpoikaistohan on pikkuporvarillisten joukkojen suurilukuisin edustaja.

Eserrämme ja menshevikkimme ovat ottaneet itselleen taantumuksellisen tehtävän: pidättää talonpoikaisto porvariston vaikutuksen alaisena, saattaa talonpoikaisto liittoutumaan porvariston eikä proletariaatin kanssa.

Vallankumouksen kokemus opettaa joukkoja nopeasti. Ja eserrien ja menshevikkien taantumuksellinen politiikka kärsii vararikon: heidät on lyöty kummankin pääkaupungin Neuvostoissa⁸⁹. Kummassakin pikkuporvarillis-demokraattisessa puolueessa kasvaa „vasemmisto“-oppositio. Eserrien kaupunkikonferenssissa, Pietarissa syyskuun 10 päivänä 1917, *vasemmisto*-eserrät, jotka ovat taipuvaisia liittoutumaan proletariaatin kanssa ja hylkäävät liiton (kokoomuksen) porvariston kanssa, saivat enemmistön, kaksi kolmasosaa äänistä.

Eserrät ja menshevikit toistavat porvariston mielellään käyttämää vastakkain asettelua: porvaristo ja kansa. Mutta

tällainen vastakkain asettelu on oikeastaan yhtä järjetöntä kuin puutien rinnastaminen arsinoihin.

On olemassa demokraattinen porvaristo ja on olemassa porvarilliset kansankerrokset: vain ne, jotka eivät tunne lainkaan historiaa sen enempää kuin poliittista taloustiedettäkään, voivat kieltää tämän.

Eserrät ja menshevikit ovat tarvinneet tätä väärää vastakkain asettelua sen kiistattoman tosiasian *peittämiseksi*, että porvariston ja proletariaatin välillä on *pikkuporvaristo*. Taloudellisen luokka-asemansa vuoksi se horjuu ehdottomasti milloin porvariston, milloin proletariaatin puoleen.

Eserrät ja menshevikit kiskovat pikkuporvaristoa liittoon porvariston kanssa. Siinä on koko heidän „koalitionsa”, koko kokoomusministeristön, Kerenskin, tuon tyyppillisen puolikadetin koko politiikan olemus. Puolen vuoden kuluessa vallankumouksen alkamisesta tuo politiikka on kärsinyt täydellisen vararikon.

Kadetit ilkkuvat vahingoniloisina: vallankumous onkin muka kärsinyt vararikon, vallankumous *ei ole* selviytynyt sen enempää sodasta kuin talouden rappioutilastakaan.

Se ei ole totta. Vararikon ovat kärsineet *kadetit* ja *eserrät menshevikkien kanssa*, sillä tuo blokki (liittoutuma) on puoli vuotta hallinnut Venäjää ja puolen vuoden aikana rappeuttanut taloutta entistä enemmän sekä sotkenut ja vaikeuttanut tilannetta rintamalla.

Mitä täydellisempi on porvariston ja toisaalta *eserrien ja menshevikkien välisen liiton* vararikko, sitä nopeammin kansa *oppii ymmärtämään*. Sitä helpommin se löytää *oikean* ulospääsyn, jona on köyhän talonpoikaiston, siis talonpoikain enemmistön, liitto proletariaatin kanssa.

Syyskuun 10—14 pnä 1917.

ERÄS VALLANKUMOUKSEN PERUSKYSYMYKSISTÄ

Jokaisen vallankumouksen tärkeimpänä kysymyksenä on epäilemättä kysymys valtiiovallasta. Kaiken ratkaisee se, minkä luokan käsissä valta on. Ja kun Venäjän tärkeimmän hallituspuolueen sanomalehti „Delo Naroda” valitteli äskettäin (147. numerossa), että valtaa koskevien kiistojen vuoksi on unohdettu sekä kysymys Perustavasta kokouksesta että kysymys viljasta, niin eserrille pitäisi vastata: syyttäkää itseänne. Onhan juuri *teidän* puolueenne horjunta ja epäröinti suurimpana syynä „ministerimylläkän” pitkitymiseen sekä Perustavan kokouksen loputtomiin lykkäykseen ja samoin siihen, että kapitalistit jarruttavat hyväksytyjä ja suunniteltuja toimenpiteitä viljamonopolin ylläpitämiseksi ja maan turvaamiseksi leipäviljalla.

Kysymystä vallasta ei voida kiertää eikä liioin lykätä, koska se on juuri se peruskysymys, joka määrää *kaiken* vallankumouksen kehityksessä, sen ulko- ja sisäpolitiikassa. Se, että vallankumouksemme on „hukannut turhaan” puoli vuotta epäröintiin valtiiovallan rakennetta koskevassa kysymyksessä, on kiistämätön tosiasia, tämä tosiasia on seuraus eserrien ja menshevikkien horjuvasta politiikasta. Näiden puolueiden politiikan taas on määrännyt viime kädessä pikkuporvariston luokka-asema, sen taloudellinen epävakaisuus pääoman ja työn välisessä taistelussa.

Koko kysymys on nyt siinä, ovatko pikkuporvarilliset demokraatit oppineet jotakin tämän suuren, tavattoman sisältörikkaan puolivuotiskauden aikana vai eivätkö he ole oppineet mitään. Elleivät ole, niin vallankumous on hukassa ja vain proletariaatin voitokas kapina pystyy pelastamaan sen. Jos ovat, niin on aloitettava vankan, horjumattoman valtiiovallan viipymättömästä luomisesta. Vain se valta, joka nojautuu ilmeisesti ja ehdottomasti väestön

enemmistöön, voi olla vankka kansanvallankumouksen aikana, t.s. sellaisen vallankumouksen aikana, joka on nostattanut liikkeelle joukot, työläisten ja talonpoikain enemmistön. Tähän asti valtiolta on Venäjällä pysynyt *tosiasiallisesti porvariston* käsissä, jonka on pakko vain tehdä osittaisia myönnytyksiä (ryhtyäkseen jo seuraavana päivänä peruuttamaan niitä), jakaa lupauksia (jättääkseen ne täyttämättä), haeskella kaikenlaisia esiliinoja herruutensa verhoamiseksi (pettääkseen kansaa „vilpittömän kokoomuksen” ulkomuodolla) j.n.e. j.n.p. Sanoissa — demokraattinen, vallankumouksellinen kansanhallitus, teoissa — epädemokraattinen, kansanvastainen, vastavallankumouksellinen porvarillinen hallitus, siinä se ristiriita, joka on ollut olemassa tähän asti ja esiintynyt valtiollaan täydellisen epävakaisuuden ja horjunnan aiheuttajana, kaiken sen „ministerimylläkän” aiheuttajana, jota herrat eserrät ja menshevikit ovat harjoittaneet niin valitettavalla (kansan kannalta valitettavalla) uutteruudella.

Joko Neuvostojen hajottaminen ja niiden kunniaton kuolema, tahi kaikki valta Neuvostoille — tämän olen sanonut Neuvostojen yleisvenäläiselle edustajakokoukselle vuoden 1917 kesäkuun alussa *, ja heinä- sekä elokuun historia on todistanut näiden sanojen paikkansapitävyyden täysin vakuuttavasti. Porvariston lakeijat, Potresov, Plehanov ynnä muut, jotka sanovat valtiollaan „pohjan laajentamiseksi” sen tosiasiallista luovutusta kansan mitättömälle vähemmistölle, porvaristolle, riistäjille, voivat valehdella mielin määrin, — siitä huolimatta vain Neuvostojen valta voi olla vankka, todella kansan enemmistöön nojautuva.

Vain Neuvostovalta voisi olla vankka, vain sitä ei voitaisi kukistaa edes kaikkein myrskyisimmän vallankumouksen myrskyisimpinäkään päivinä, vain sellainen valta voisi turvata vallankumouksen jatkuvan laajan kehityksen, puolueiden rauhanomaisen kamppailun Neuvostojen sisällä. Siihen asti, kunnes sellainen valta luodaan, tulee väistämättä olemaan epäröintiä, epävakaisuutta, horjuntaa, loputtomia „valtakriisejä”, toivotonta ministerimylläköiden komediaa, purkauksia sekä oikealla että vasemmalla.

Tunnus: „valta Neuvostoille” ymmärretään kuitenkin hyvin usein, ellei useimmiten, aivan väärässä mielessä:

* Ks. tätä osaa, ss. 3—5. *Toim.*

„Neuvostojen enemmistöpuolueista muodostettu ministeristö”, ja tätä syvästi erheellistä mielipidettä haluaisimmekin tarkastella seikkaperäisemmin.

„Neuvostojen enemmistöpuolueista muodostettu ministeristö” merkitsee henkilönvaihdoksia ministerilistassa, samalla kun vanha hallitusvallan koneisto, läpeensä virkamieshenkinen, läpeensä epädemokraattinen koneisto, joka on kykenemätön suorittamaan tuntuvia uudistuksia, joita on otettu jopa eserrien ja menshevikkienkin ohjelmiin, säilyy kokonaisuudessaan koskemattomana.

„Valta Neuvostoille” merkitsee koko vanhan valtiokoneiston, tuon kaikkea demokraattista jarruttavan virkamieskoneiston radikaalista uudistamista, tuon koneiston syrjäyttämistä ja vaihtamista uuteen, kansalle kuuluvaan, t.s. tosidemokraattiseen neuvostokoneistoon, t.s. järjestyneen ja aseellisen kansanenemmistön, työläisten, sotilaiden, talonpoikain valtiokoneistoon, se merkitsee aloitteen ja itsenäisyyden turvaamista kansan enemmistölle ei ainoastaan edustajien vaaleissa, vaan myös valtakunnan asiain hoidossa, reformien ja uudistusten toimeenpanossa.

Tehdäksemme tämän eron selvemmäksi ja havainnollisemmaksi palautamme mieliin erään arvokkaan tunnustuksen, jonka hallituspuolueen, eserräpuolueen sanomalehti „Delo Naroda” teki joitakin aikoja sitten. Jopa niissäkin ministeriöissä, kirjoitti mainittu lehti, jotka on luovutettu sosialisti-ministereille (tämä on kirjoitettu siihen aikaan, kun surullisen kuuluisa hallituskokoomus kadettien kanssa oli olemassa, kun menshevikit ja eserrät olivat ministerinä), jopa niissäkin ministeriöissä koko hallintokoneisto on säilynyt entisellään ja jarruttaa kaikkea työtä.

Tämä on ymmärrettävääkin. Porvarillis-parlamentaaristen ja huomattavassa määrin myös porvarillis-perustuslaillisten maiden koko historia osoittaa, että ministerien vaihdos merkitsee hyvin vähän, sillä reaalin hallintotyö on jättiläismäisen virkamiesarmeijan käsissä. Ja tämä armeija on kauttaaltaan demokratianvastaisen hengen läpikulkema, tuhansin ja miljoonin langoin sidottu tilanherroihin ja porvaristoon, monin eri tavoin riippuvainen näistä. Tätä armeijaa ympäröi porvarillisten suhteiden ilmapiiri, se hengittää vain tämän ilmapiirin ilmaa, se on jähmettynyt, pysähtynyt kehityksessään, kangistunut, se ei jaksa riistäytyä vapaaksi tästä ilmapiiristä, se ei kykene

ajatteluun, tuntemaan, toimimaan muuten kuin entiseen tapaan. Virka-arvojen kunnioituksesta ja „valtiovirkkojen” antamista tietyistä etuoikeuksista aiheutuvat suhteet sitovat tätä armeijaa, ja sen ylimmät rivit ovat joutuneet osakkeiden ja pankkien välityksellä täydelliseen finanssipääoman orjuuteen ja toimivat tietyssä määrin itsekin sen asiamiehinä, sen etujen valvojina ja sen vaikutusvallan levittäjinä.

Se, että *tämän* valtiokoneiston avulla yritetään toimeenpanna sellaisia uudistuksia kuin tilanherrain maanomistuksen lakkauttaminen ilman lunastusmaksuja tai viljamonopoli y.m.s., on mitä pahinta harhakuvittelua, mitä pahinta itsepetosta ja kansan pettämistä. Tämä koneisto *voi* palvella tasavaltalaista porvaristoa luomalla „monarkittoman monarkian” muodossa sellaisen tasavallan kuin kolmas tasavalta Ranskassa, mutta sellaisten uudistusten toteuttamiseen, jotka edes kaventaisivat tai rajoittaisivat tuntuvasti pääoman oikeuksia, „pyhän yksityisomistuksen” oikeuksia, niiden hävittämisestä puhumattakaan, siihen tällainen valtiokoneisto on kerta kaikkiaan kykenemätön. Sen vuoksi syntyykin aina, kaikenlaisissa „kokoomus”-hallituksissa, joissa „sosialistit” ovat mukana, sellainen tilanne, että nämä sosialistit joutuvat käytännössä, jopa silloinkin, kun eräät heistä suhtautuvat asiaan kaikella tunnollisuudella, olemaan pelkkänä koristuksena tai porvarillisen hallituksen verhona, ukkosenjohdattimena, joka suojaa tuota hallitusta kansan suuttumukselta, joukkojen pettämisen välineenä tuon hallituksen käsissä. Niin kävi Louis Blanc’ille vuonna 1848, samoin on käynyt siitä lähtien kymmeniä kertoja Englannissa ja Ranskassa sosialistien osallistuessa hallituksiin, samoin on käynyt myös Tshernoveille ja Tsereteleille vuonna 1917, samoin on käynyt ja samoin tulee käymään niin kauan kuin porvarillinen järjestelmä pysyy pystyssä ja vanha, porvarillinen, virkamieshenkinen valtiokoneisto säilyy koskemattomana.

Työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostot ovat erityisen arvokkaita juuri sen vuoksi, että ne edustavat uutta, mittaamattomasti korkeampaa, verrattomasti demokraattisempaa valtiokoneiston *tyyppiä*. Eserrät ja menshevikit tekivät kaikkensa, kaiken mahdollisen ja kaiken mahdottoman muuttaakseen Neuvostot (eritoten Pietarin Neuvoston ja yleisvenäläisen Neuvoston, s.o.

TpKK:n) tyhjämpäiväisiksi juttutuviksi, jotka kuluttivat „valvonnan” varjolla aikaansa tehottomien ponsilausemien ja toivomusten laatimiseen, ja nämä ponsilausemat ja toivomukset hallitus sitten pani kohteliaasti ja herttaisesti hymyillen veran alle. Mutta ei tarvittu muuta kuin kornilovilaisuuden „navakka tuulenpuuska”, joka ennusti kunnollista myrskyä, niin kaikki ummehtunut kaikkosi jokikin aikaa Neuvostosta ja vallankumouksellisten joukkojen oma-aloitteisuus alkoi esiintyä jonakin suurenmoisena, mahtavana, vastustamattomana.

Ottakoot kaikki heikkouskoiset oppia tästä historiallisesta esimerkistä. Hävetkööt ne, jotka sanovat: „meillä ei ole koneistoa, jolla voisimme korvata vanhan, kiertämättömästi porvariston puolelle kallistuvan koneiston”. Sillä sellainen koneisto *on olemassa*. Juuri Neuvostot ovat se koneisto. Älkää pelätkö joukkojen oma-aloitteisuutta ja itsenäisyyttä, luottakaa joukkojen vallankumouksellisiin järjestöihin — ja saatte nähdä *kaikilla* valtiollisen elämän aloilla samanlaista työläisten ja talonpoikien voimaa, ylvyttä, voittamattomuutta kuin mitä he osoittivat yhteenliittymisessään ja intomielisyydessään kornilovilaisuuden vastustamiseksi.

Epäuskoinen suhtautuminen joukkoihin, se, että pelätään niiden aloitteellisuutta, pelätään niiden itsenäisyyttä, vavis-taan niiden vallankumouksellista tarmoa peläten, sen sijaan että tuettaisiin sitä kaikinpuolisesti ja antaumuksellisesti, — nämä ovat ne synnit, joihin eserrä- ja menshevikkijohtajat ovat pahimmin syyllistyneet. Tässä piilee eräs syvällisimpiä syitä heidän epäröintiinsä, heidän horjuntaansa, heidän loputtomiin ja loputtoman tuloksettomiin yrityksiinsä kaataa uutta viiniä vanhan, virkavaltaisen valtiokoneiston vanhoihin leileihin.

Tarkastelkaa Venäjän vallankumouksessa vuonna 1917 armeijassa toimeenpannun demokratisoinnin historiaa, Tshernovin ministerikauden historiaa, Paltshinskin „hallituskauden” historiaa, Peshehonovin eroamisen historiaa, niin näette joka askeleella mitä havainnollisimpia todistuksia edellä sanotun paikkansapitävyydestä. Kun ei ollut täydellistä luottamusta valinnallisiin sotilasjärjestöihin, kun ei noudatettu ehdottomasti sitä periaatetta, että sotilaat valitsevat päällikkönsä, niin syntyi sellainen tilanne, että Kornilovit, Kaledinit ja vastavallankumoukselliset upseerit

pääsivät armeijan johtoon. Tämä on tosiasia. Ja kuka ei halua ummistaa tahallisesti silmiään, hän ei voi olla näkemättä, että kornilovilaisuuden *jälkeen* Kerenskin hallitus *jättää* kaiken *ennalleen*, että *todellisuudessa* se *nostaa kornilovilaisuutta uudelleen jaloilleen*. Aleksejevin nimitys, „rauha” Klembovskien, Gagarinien, Bagrationien ja muiden kornilovilaisten kanssa, se, että itseään Kornilovia ja Kaledinia kohdellaan hölläkätisesti — kaikki tämä on päivänselvä todistus siitä, että tosiasiallisesti Kerenski nostaa kornilovilaisuutta uudelleen jaloilleen.

Keskítietä ei ole. Kokemus on osoittanut, ettei keskítietä ole. Joko kaikki valta Neuvostoille ja armeijan täydellinen demokratisointi tai kornilovilaisuus.

Entä Tshernovin ministeriajan historia? Eikö se jo todistanut, että mikä tahansa vähänkin vakava askel talonpoikain tarpeiden todellista tyydyttämistä kohti, mikä tahansa toimenpide, joka todistaa luottamusta heihin, heidän omiin joukkojärjestöihinsä ja toimiinsa, herätti mitä valtavinta innostusta koko talonpoikaistossa. Tshernov taas joutui „hieromaan kauppaa” ja „tinkimään” melkein neljä kuukautta kadettien ja virkamiesten kanssa, jotka pakottivat loppumattomilla vitkutuksilla ja vehkeilyillä vihdoin viimein hänet eroamaan saamatta mitään aikaan. Tilanherrat ja kapitalistit „voittivat pelin” näiden neljän kuukauden aikana ja näiksi neljäksi kuukaudeksi, he säilyttivät tilanherrain maanomistuksen, lykkäsivät tuonnetuksi Perustavan kokouksen ja jopa panivat alulle useita rankaisu-toimenpiteitä maakomiteoita vastaan.

Keskítietä ei ole. Kokemus on osoittanut, ettei keskítietä ole. Joko kaikki valta Neuvostoille sekä keskuksessa että paikkakunnilla, kaikki maa talonpojille *heti*, siihen saakka, kunnes Perustava kokous tekee päätöksen, tai tilanherrat ja kapitalistit tulevat jarruttamaan kaikkea, pystyttävät uudelleen tilanherrojen valtaa, katkeroittavat talonpojat ja saattavat asiat siihen pisteeseen, että puhkeaa äärettömän raivokas talonpoikaiskapina.

Aivan samalla tavalla on käynyt myös kaikelle vähänkin vakavammalle tuotannon valvonnalle, jonka kapitalistit tekivät tyhjäksi (Paltshinskin avulla), viljamonopolille ja Peshehonovin *alkuunpanemalle* viljan ja elintarvikkeiden säännöstellylle demokraattiselle jakelulle, jotka tehtiin tyhjäksi kauppiaiden toimesta.

Venäjällä ei ole nyt laisinkaan kysymys siitä, että pitäisi keksiä „uusia reformeja”, laatia jonkinlaisten „kaikkisittävien” uudistusten „suunnitelmia”. Ei sinne päinkään. Näin esittävät asian — esittävät sen tietien tahtoen valheellisesti — kapitalistit, Potresovit, Plehanovit, jotka pauhaavat „sosialismin käytäntöönottamista” vastaan, „proletariaatin diktatuuria” vastaan. Todellisuudessa tilanne Venäjällä on sellainen, että sodan aiheuttamat ennen näkemättömät rasisukset ja onnettomuudet, ennen näkemätön ja äärimmäisen uhkaava rappion ja nälänhädän vaara ovat itse neuvoneet ulospääsyn, ovat itse viitoittaneet, eivätkä ainoastaan viitoittaneet, vaan jo nostaneet esiin ehdottoman kiireellisiä reformeja ja uudistuksia: viljamonopolin, tuotannon ja jakelun valvonnan, paperirahan liikkeellelaskun rajoittamisen, viljan oikean vaihdon tavaroihin j.n.e.

Kaikki myöntävät tämänlaatuiset, nimenomaan tähän suuntaan kohdistuvat toimenpiteet kiertämättömiksi, niihin on ryhdytty monin paikoin ja monilta eri tahoilta. Niihin on jo ryhdytty, mutta kaikkialla niitä jarruttaa ja on jarruttanut tilanherrojen sekä kapitalistien vastarinta, jota tehdään Kerenskin hallituksen (teoissa täysin porvarillisen ja bonapartistisen hallituksen) kautta, vanhan valtion virkakoneiston avulla sekä venäläisen ja „liittolaisvaltojen” finanssipääoman välittömän ja välillisen painostuksen avulla.

Ei kovinkaan kauan sitten I. Prilezhajev kirjoitti „Delo Narodassa” (147. numerossa) vuodattaen kyöneleitä Peshehonovin eroamisen ja rajahintojen kukistumisen, viljamonopolin luhistumisen johdosta:

„Rohkeutta ja päättäväisyyttä — juuri tätä on puuttunut kaikilta tähänastisilta hallituksiltamme... Vallankumoukselliset demokraatit eivät saa odottaa, heidän on itsensä tehtävä aloite ja käytävä suunnitelmanmukaisesti käsiksi taloudelliseen kaokseen... Jos missään, niin juuri tässä tarvitaan lujaa linjaa ja päättäväistä valtiovaltaa”.

Tosiaankin, mikä on totta, se on totta. Oivallisesti sanottu. Kirjoittaja ei vain ole tullut ajatelleeksi, että kysymys lujasta linjasta, rohkeudesta ja päättäväisyydestä ei ole henkilökysymys, vaan se on kysymys siitä luokasta, joka kykenee osoittamaan rohkeutta ja päättäväisyyttä. Ainoa sellainen luokka on proletariaatti. Valtiovallan rohkeus ja päättäväisyys, sen luja linja ei ole mitään muuta

kuin proletariaatin ja köyhien talonpoikain diktatuuria. I. Prilezhajev haaveksii, sitä itsekään tajuamatta, *sellaisesta diktatuurista*.

Sillä mitä merkitsisi sellainen diktatuuri käytännössä? Ei mitään muuta kuin että kornilovilaisten vastarinta tulisi murretuksi ja armeijan täydellinen demokratisointi palautetuksi ja viedyksi päätökseen. Yhdeksänkymmentä yhdeksän sadasosaa armeijasta olisi sellaisen diktatuurin haltioituneita kannattajia jo parin päivän kuluttua sen pystyttämisen jälkeen. Tuo diktatuuri antaisi maat talonpojille ja kaikkivallan paikallisissa asioissa talonpoikaiskomiteoille; kuinka voidaan järkeään menettämättä epäillä sitä, että talonpojat kannattaisivat tuota diktatuuria? Sen, mitä Peshehonov vain *lupaili* („kapitalistien vastarinta on murrettu” — nämä ovat kirjaimellisesti Peshehonovin sanat hänen kuuluisassa puheessaan Neuvostojen edustajakokouksessa), sen tuo diktatuuri toteuttaisi käytännössä, muuttaisi todellisuudeksi, syrjäyttämättä vähimmässäkään määrin jo muotoutumassa olevia demokraattisia elintarvike-, valvonta- ynnä muita järjestöjä, vaan päinvastoin tukien ja kehittären niitä, raivaten pois kaikki niiden toimintaa haittaavat esteet.

Vain proletaarien ja köyhien talonpoikain diktatuuri kykenee murtamaan kapitalistien vastarinnan, ilmentämään todella suurenmoista valtansa rohkeutta ja päättäväisyyttä, turvaamaan itselleen joukkojen innokkaan, rajatoman uhrautuvaisen ja todella sankarillisen kannatuksen sekä armeijassa että talonpoikaiston keskuudessa.

Valta Neuvostoille — se on ainoa, mikä voisi tehdä tulevan kehityksen asteittaiseksi, tyyneksi, rauhalliseksi, sel-laiseksi, joka tapahtuu täysin kansanjoukkojen enemmistön tietoisuuden ja päätösten mukaisesti, niiden oman kokemuksen mukaisesti. Valta Neuvostoille — se merkitsee maan hallinnan ja sen talouden valvonnan täydellistä luovuttamista työläisille ja talonpojille, joita kukaan ei rohkenisi vastustaa ja jotka oppisivat nopeasti käytännön pohjalla, oman kokemuksensa pohjalla jakamaan oikealla tavalla maat, elintarvikkeet ja viljan.

MITEN VOIDAAN TURVATA PERUSTAVAN KOKOUKSEN ONNISTUMINEN

(PAINOVAPAudesta)

Selostaessani huhtikuun alussa bolshevikkien suhtautumista kysymykseen siitä, pitääkö Perustava kokous kutsua koolle, kirjoitin:

„Pitää ja pikemmin. Mutta sen menestyksen ja koollekutsumisen takeena on vain työläisten, sotilaiden, talonpoikain y.m. edustajain Neuvostojen lukumäärän lisääminen ja *vallan* lujittaminen; ainoana takeena on työväenjoukkojen järjestäminen ja *aseistaminen* („Venäjän poliittiset puolueet ja proletariaatin tehtävät”. „Zhizn i Znanije” kustantamon helppohintainen kirjasto, III nidos, ss. 9 ja 29)*.

Siitä ajasta on kulunut viisi kuukautta, ja näiden sanojen paikkansapitävyys on tullut todistetuksi niillä monilla koollekutsumisen pitkityksillä ja lykkäyksillä, joihin kadetit ovat syytä, ja vihdoin kornilovilaisuus on sen todistanut erinomaisesti.

Sen johdosta, että syyskuun 12 päivänä kokoontuu Demokraattinen neuvottelukokous, haluaisin nyt kosketella asian toista puolta.

Sekä menshevikkien „Rabotshaja Gazeta” että „Delo Naroda” ovat ilmaisseet välittelunsa sen johdosta, miten vähän tehdään agitaation suorittamiseksi talonpoikain keskuudessa, tämän Venäjän kansan todellisen *massan*, sen todellisen enemmistön valistamiseksi. Kaikki tajuavat ja myöntävät, että talonpoikain valistamisesta riippuu Perustavan kokouksen onnistuminen, mutta työtä sen hyväksi

* Ks. Teokset, 24. osa, s. 83. *Toim.*

tehdään naurettavan vähän. Talonpoikia petkuttaa, puijaa ja säikyttelee läpeensä valheellinen ja vastavallankumouksellinen porvarillinen ja „keltainen” lehdistö, johon verrattuna menshevikkien ja eserrien lehdistö (bolshevistisesta puhumattakaan) on aivan mitättömän heikko.

Miksi asia on näin?

Juuri siksi, että hallitsevat eserrä- ja menshevikkipuolueet ovat heikkoja, epäröiviä, toimeettomia, että kieltäytyessään kaiken vallan ottamisesta Neuvostojen käsiin ne jättävät talonpoikaiston pimeyteen ja oman onnensa nojaan, luovuttavat sen kapitalistien ja *heidän* lehdistönsä, *heidän* agitaationsa „saaliiksi”.

Nimittäessään rehentelevästi vallankumoustamme suureksi, toittottaessaan oikealle ja vasemmalle isoäänisiä ja mahtipontisia korulauseita „vallankumouksellisesta demokratiasta” menshevikit ja eserrät jättävät Venäjän *todellisuudessa* mitä keskinkertaisimman, mitä pikkuporvarillisimman vallankumouksen asemaan, vallankumouksen, joka kukistettuaan tsaarin jättää kaiken muun entiselleen eikä tee mitään, ei kerrassaan mitään vakavaa valistaakseen talonpoikia poliittisesti, poistaakseen talonpoikain valistumattomuuden, tuon kansan riistäjäin ja sortajain *viimeisen* (ja vahvimman) *tukinojan*.

Nimenomaan nyt on paikallaan muistuttaa tästä. Nimenomaan nyt, Demokraattisen neuvottelukokouksen edellä, kaksi kuukautta ennen „määrättyä” (uutta lykkäystä varten määrättyä) Perustavan kokouksen koollekutsumista on paikallaan osoittaa, kuinka helppoa olisi korjata asia, kuinka paljon voitaisiin tehdä talonpoikien poliittisen valistamisen hyväksi, jos... jos meidän „vallankumouksellinen demokratiamme” lainausmerkeissä olisi todella vallankumouksellista, t.s. kykenevää toimimaan vallankumouksellisesti, ja todella demokratiaa, t.s. jos se ottaisi huomioon kansan enemmistön tahdon ja edut eikä kapitalistien vähemmistön etuja, vähemmistön, joka pitää edelleenkin valtaa käsissään (Kerenskin hallitus) ja jonka kanssa eserrät ja menshevikit haluavat kaikesta huolimatta „rakentaa luokkasovintoa”, ellei suoranaisesti, niin välillisesti, ellei vanhassa, niin uudessa muodossa.

Kapitalistit (ja heidän jäljessään, joko väärinkäsityksestä tahi piintymyksestä, monet eserrät ja menshevikit) sanovat „painovapaudeksi” sellaista asiaintilaa, kun sen-

suuri on lakkautettu ja kaikki puolueet julkaisevat vapaasti millaisia sanomalehtiä tahansa.

Todellisuudessa se ei ole painovapautta, vaan se on rikkaiden, porvariston vapautta pettää sorrettuja ja riistettyjä kansanjoukkoja.

Todellakin. Ottakaa tarkasteltavaksi vaikkapa pietarilaiset ja moskovalaiset lehdet. Te havaitsette heti, että porvarilliset lehdet, „Retsh”, „Birzhevka”, „Novoje Vremja”, „Russkoje Slovo”⁹⁰ ja niin edelleen ja niin pois päin, ovat painosmääränsä suuruuteen nähden ylivoimaisesti edellä muista (koska näitä lehtiä on hyvin monia). Mihin perustuu tämä ylivoimaisuus? Ei ollenkaan enemmistön tahtoon, sillä vaalit ovat osoittaneet, että enemmistö (ja valtava enemmistö) on kummassakin pääkaupungissa demokraattien, s. o. eserrien, menshevikkien ja bolshevikkien puolella. Näillä kolmella puolueella on $\frac{3}{4}$ — $\frac{4}{5}$ kaikista äänistä, mutta niiden julkaisemien sanomalehtien yhteinen painosmäärä jää varmasti alle neljänneksen tai jopa alle viidenneksen koko porvarillisen lehdistön (joka, kuten me nyt tiedämme ja näemme, puolusti suoranaisesti ja välillisesti kornilovilaisuutta) painosmäärästä.

Miksi asia on näin?

Kaikki tietävät sen erinomaisesti. Siksi, että sanomalehden julkaiseminen on tuottoisa ja suuri kapitalistinen liikeyritys, johon rikkaat sijoittavat monia miljoonia ruplia. Porvarillisen yhteiskunnan „painovapaus” ilmenee siinä, että *rikkaat* saavat vapaasti harjoittaa riistettyjen ja sorrettujen kansanjoukkojen, köyhälistön järjestelmällistä, herkeämätöntä, joka päivä sanomalehtien miljoonissa kappaleissa toistuvaa petkutusta, turmelua ja puijausta.

Tämä on se yksinkertainen, yleisesti tunnettu, silminnähtävä totuus, jonka kaikki havaitsevat, kaikki tajuavat, mutta josta „melkein kaikki” ovat „häveliäästi” vaiti, jonka „melkein kaikki” kiertävät arkaillen.

Herää kysymys: voidaanko tällaista huutavaa pahaa vastaan taistella ja miten?

Ennen muuta on olemassa eräs mitä yksinkertaisin, suurenmoisin ja laillisin keino, jonka osoitin „Pravdassa” jo kauan sitten, jonka mieliinpalauttaminen on erityisen paikallaan nyt, syyskuun 12 päiväksi, ja joka työläisten on aina pidettävä mielessään, sillä tuskinpa he tulevat

toimeen ilman sitä sitten, kun ovat valloittaneet poliittisen vallan*.

Tuo keino on yksityisten lehti-ilmoitusten valtionmonopoli.

Silmäilkää „Russkoje Slovoa”, „Novoje Vremjaa”, „Birzhevkaa”, „Retshii” j.n.p.— ja te näette suuren määrän yksityisten ilmoituksia, jotka tuottavat näitä lehtiä julkaiseville kapitalisteille suunnattomia tuloja, jopa perusosan heidän tuloistaan. Siten isännöivät, siten rikastuvat, *siten kaupittelevat kansalle tarkoitettua myrkkyyä* kaikki porvarilliset lehdet koko maailmassa.

Euroopassa on sanomalehtiä, joiden painosmäärät nousevat kolmannekseen kyseessäolevan kaupungin asukasluvusta (esim. 12.000 kappaletta asukasluvun ollessa 40.000) ja joita kannetaan *ilmaiseksi jokaiseen* asuntoon, ja samalla nämä lehdet tuottavat julkaisijoilleen hyviä tuloja. Sellaiset lehdet elävät ilmoituksilla, joista yksityiset henkilöt maksavat, kun taas lehtien maksuton kanto jokaiseen asuntoon takaa ilmoitusten parhaan mahdollisen leviämisen.

Herää kysymys: miksi demokraatit, jotka sanovat itseään vallankumouksellisiksi, eivät voisi toteuttaa sellaista toimenpidettä kuin yksityisten lehti-ilmoitusten julistaminen valtion monopoliksi? Kieltää painattamasta ilmoituksia missään muualla *paitsi* niissä lehdissä, joita Neuvostot julkaisevat maaseudulla ja kaupungeissa ja *Keskusneuvosto* Pietarissa koko Venäjää varten? Miksi „vallankumoukselliset” demokraatit ovat velvollisia sietämään sellaista ilmiötä kuin on pohattojen, Kornilovin kannattajien, neuvostovastaisen valheen ja parjauksen levittäjien rikastuminen yksityisten ilmoituksilla?

Tällainen toimenpide olisi ehdottomasti oikeudenmukainen teko. Se antaisi suunnatonta hyötyä niille, jotka julkaisevat yksityisten ilmoituksia, sekä koko kansalle ja erityisesti kaikkein sorretuimmalle ja valistumattomimmalle talonpoikaistolle, jolle aukenisi mahdollisuus saada *neuvostolaisia* sanomalehtiä talonpojille tarkoitettuine liitteineen mitättömän huokeasta maksusta tai jopa ilmaiseksikin.

Miksei tätä toteuteta? Vain siksi, että herrojen kapitalistien yksityisomistus ja perintöoikeus (ilmoituksista

* Ks. tätä osaa, ss. 86—87. *Toim.*

saataviin tuloihin) ovat pyhiä. Ja moisen oikeuden voivat tunnustaa „pyhäksi” ne, jotka sanovat itseään vallankumouksellisiksi demokraateiksi XX vuosisadalla, Venäjän toisen vallankumouksen aikana?!

Sanottaneen: sehän olisi painovapauden loukkaamista.

Tuo ei pidä paikkaansa. Se olisi painovapauden laajentamista ja palauttamista. Sillä painovapaus merkitsee: *kaikkien* kansalaisten kaikki mielipiteet voidaan saattaa vapaasti julkisuuteen.

Entä nyt? Nyt tämä yksinoikeus on *ainoastaan* rikkailla ja lisäksi suurilla puolueilla. Jos taas julkaistaisiin suuri-kokoisia *neuvostolaisia* sanomalehtiä, joissa kaikki ilmoitukset painatettaisiin, niin olisi täysin mahdollista turvata paljon laajemmille kansalaispiireille, sanokaamme, jokaiselle ryhmälle, joka on kerännyt tietyn määrän allekirjoituksia, tilaisuus omien mielipiteitensä ilmaisemiseen. Painovapaus tulisi *käytännössä* paljon kansanvaltaisemmaksi, se tulisi tällaisen uudistuksen jälkeen verrattomasti täydellisemmäksi.

Mutta meille sanotaan: entä mistä saadaan kirjapainot ja paperia?

Siinäpä sel!!! Niksi ei olekaan „painovapaudessa”, vaan riistäjien pyhässä omistusoikeudessa heidän anastamiinsa kirjapainoihin ja paperivarastoihin!!!

Minkä vuoksi meidän, työläisten ja talonpoikien, täytyy tunnustaa tuollainen pyhä oikeus? Missä suhteessa tuo „oikeus” väärien tietojen julkaisemiseen on parempi kuin „oikeus” maaorjien omistamiseen?

Miksi sodan aikana sallitaan ja kaikkialla suoritetaan kaikenlaisia pakko-ottoja — rakennusten ja asuntojen ja ajoneuvojen ja hevosten ja viljan ja metallien pakko-ottoja, mutta kirjapainojen ja paperivarastojen pakko-ottoa ei voida sallia?

Ei, työläisiä ja talonpoikia voidaan pettää jonkin aikaa kuvaamalla tällaiset toimenpiteet heidän silmissään epäoikeudenmukaisiksi tai vaikeasti toteutettaviksi, mutta totuus voittaa kuitenkin.

Valtiovalta Neuvostojen muodossa ottaa haltuunsa *kaikki* kirjapainot ja *kaikki* paperivarastot ja jakaa ne *oikeudenmukaisesti*: etusijalla on valtio, kansan enemmistön eduksi, köyhien enemmistön ja varsinkin talonpoikain

enemmistön eduksi, joita tilanherrat ja kapitalistit ovat vuosisatoja kiusanneet, polkeneet ja tylsistäneet.

Toisella sijalla ovat suuret puolueet, jotka ovat saaneet, sanokaamme, molemmissa pääkaupungeissa sata tahi parisataa tuhatta ääntä.

Kolmannella sijalla ovat pienemmät puolueet ja sitten mikä tahansa kansalaisryhmä, jonka jäsenmäärä on saavuttanut tietyn alarajan tai joka on kerännyt niin ja niin monta allekirjoitusta.

Tällainen paperin ja kirjapainojen jakaminen olisi oikeudenmukaista ja vallan ollessa Neuvostojen käsissä täysin vaivattomasti toteutettavissa.

Ja silloin, kahta kuukautta ennen Perustavaa kokousta, me voisimme todella auttaa talonpoikia, huolehtia siitä, että jokaiseen kylään lähetettäisiin kymmenkunta lentokirjasta (tai sanomalehden numeroa tahi erikoista liitettä), *miljoonin* kappalein jokaisen suuren puolueen toimesta.

Se juuri olisi „*vallankumouksellis-demokraattista*” valmistautumista Perustavan kokouksen vaaleihin, se juuri olisi eturivin työläisten ja sotilaiden taholta annettua apua maaseudulle, se juuri olisi valtion toimintaa kansan valistamiseksi eikä sen pimittämiseksi ja petkuttamiseksi, se juuri olisi todellista painovapautta *kaikille* eikä pohatoille, se juuri olisi irrottautumista siitä kirotusta, orjamaisesta menneisyydestä, joka pakottaa meidät sietämään sitä, että pohatat ovat anastaneet haltuunsa talonpoikaiston valistamisen ja opetuksen suuren asian.

„*Rabotshi Putj*” № 11,
syyskuun 28 (15) pnä 1917
Allekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan „*Rabotshi Putj*” lehdessä
tekstien mukaan

VALTIO JA VALLANKUMOUS

MAKILAIKUUDEN OPII VALTIUSTA
JA PROLETARIAATIN TEHTÄVÄT
VALLANKUMUKSESSA ²¹

Kirjoitettu elo—syyskuussa 1907

*Julkaistu v. 1918
erillisenä kirjasena
kustannusliikkeessä „Zhizn i Znanije”*

*Julkaistaan „Kommunist” kustantamon
kirjasten tekstistä (1919),
joka on tarkistettu käsikirjoituksen ja
v. 1918 ilmestyneen kirjasten mukaan*

ALKULAUSE ENSIMMÄISEEN PAINOKSEEN

Kysymys valtiosta käy nykyään erikoisen tärkeäksi sekä teoreettisessa että käytännöllis-poliittisessa suhteessa. Imperialistinen sota on tavattomasti jouduttanut ja kärjistänyt monopolistisen kapitalismin valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi muuttumisen prosessia. Entistä hirveämmäksi käy työtätekevien joukkojen hirvuisen sorto valtion taholta, joka sulautuu yhä tiiviimmin yhteen kaikkivoipain kapitalistiliittojen kanssa. Edistyneimmät maat muuttuvat — puhumme niiden „selustasta” — työläisille sotilas-pakkotyöväkiloiksi.

Pitkittyvän sodan ennen kuulumattomat kauhut ja sen aiheuttamat kärsimykset tekevät joukkojen aseman sietämättömäksi ja kiihdyttävät niiden suuttumusta. Kansainvälinen proletaarinen vallankumous kehkeytyy silminnähävästi. Kysymys sen suhtautumisesta valtioon saa käytännöllisen merkityksen.

Vuosikymmeniä kestäneen verrattain rauhallisen kehityksen kasaamat opportunistin ainekset ovat synnyttäneet koko maailman virallisissa sosialistisissa puolueissa valitsevan sosialishovinismin virtauksen. Tälle virtaukselle (Plehanov, Potresov, Breshkovskaja, Rubanovitsh, hieman peitettyssä muodossa herrat Tsereteli, Tshernov ja kumpp. Venäjällä; Scheidemann, Legien, David y.m. Saksassa; Renaudel, Guesde, Vandervelde Ranskassa ja Belgiassa; Hyndman ja fabianilaiset⁹² Englannissa j.n.e. j.n.e.), joka on sosialismia sanoissa ja shovinismia teoissa, on erikoista se, että „sosialismin johtajat” mukautuvat halpamaisen lakeijamaisesti ei vain „oman” kansallisen porvaristonsa, vaan nimenomaan „oman” valtionsa etupytyteisiin, sillä useimmat niin sanotuista suurvalloista ovat jo kauan

riistäneet ja orjuuttaneet lukuisia pieniä ja heikkoja kansallisuuksia. Ja imperialistinen sota onkin juuri sotaa tämänlaatuisen saaliin jakamisesta ja uudelleenjakamisesta. Taistelu työtätekevien joukkojen vapauttamiseksi porvariston vaikutusvallasta yleensä ja varsinkin imperialistisen porvariston vaikutusvallasta on mahdotonta, ellei taistella „valtioon” nähden ilmeneviä opportunistisia ennakkoluuloja vastaan.

Aluksi tarkastelemme Marxin ja Engelsin oppia valtiosta kosketellen erikoisen yksityiskohtaisesti tämän opin unohdettuja tai opportunistisen vääristelyn kohteeksi joutuneita puolia. Sitten käsittelemme erikseen näiden vääristelyjen pääedustajaa Karl Kautskya, nykyisen sodan aikana niin surkean vararikon kärsineen II Internationalen (1889—1914) tunnetuinta johtajaa. Lopuksi esitämme tärkeimmät johtopäätökset Venäjän vallankumousten, vuoden 1905 ja varsinkin vuoden 1917, antamista kokemuksista. Viime mainittu vallankumous on nyt (elokuun alussa 1917) nähtävästi päättämässä ensimmäistä kehitysvaihettaan, mutta yleensä koko tämä vallankumous voidaan käsittää vain yhtenä renkaana siinä sosialististen proletaaristen vallankumousten ketjussa, joita imperialistinen sota aiheuttaa. Kysymys proletariaatin sosialistisen vallankumouksen suhtautumisesta valtioon saa näin ollen ei ainoastaan käytännöllis-poliittisen merkityksen, vaan myös mitä ajankohtaisimman merkityksen siinä mielessä, että on selitettävä joukoille, mitä niiden on lähitulevaisuudessa tehtävä vapautuakseen kapitalismin ikeestä.

Tekijä

Elokuu 1917.

ALKULAUSE TOISEEN PAINOKSEEN

Tämä toinen painos julkaistaan miltei ilman muutoksia. On vain lisätty 3. kohta II lukuun.

Tekijä

Moskova.

Joulukuun 17 päivänä 1918.

I LUKU

LUOKKAYHTEISKUNTA JA VALTIO

I. VALTIO ON LUOKKAVASTAKOHTIEN
SOVITTAMATTOMUUDEN TUOTE

Marxin opille tapahtuu nykyään samoin kuin historiassa on monta kertaa tapahtunut vallankumouksellisten ajattelijain ja sorrettujen luokkien vapaustaistelun johtajain opeille. Suurten vallankumousmiesten eläessä sortajaluokat ovat maksaneet heille alituisilla vainoamisilla, ovat ottaneet heidän oppinsa vastaan mitä raivokkaimmalla kiukulla, hurjimmalla vihalla, irvokkaimmalla valhe- ja parjausryöpyllä. Heidän kuoltuaan heistä yritetään tehdä vaarattomia pyhäinkuvia, yritetään niin sanoaksemme julistaa heidät pyhimyksiksi, myöntää heidän *nimelleen* jonkinlainen kunnia sorrettujen luokkien „lohdutukseksi” ja petkuttamiseksi, riistäen vallankumoukselliselta opilta sen *sisältö*, tylsentäen sen vallankumouksellista kärkeä, mataloittaen tätä oppia. Tällaisessa marxilaisuuden „muokkauksessa” yhtyvät nykyään porvaristo ja työväenliikkeessä olevat opportunistit. Opin vallankumouksellinen puoli, sen vallankumouksellinen henki unohdetaan, työnnetään syrjään ja väärennetään. Etualalle vedetään ja ylistetään sellaista, mikä on tai näyttää olevan otollista porvaristolle. Kaikki sosialishovinitit ovat nykyään „marxilaisia”, leikki pois! Ja Saksan porvarilliset oppineet, jotka olivat vielä eilen ammattimiehiä marxilaisuuden hävittämisessä, puhuvat yhä useammin „kansallisesta saksalaisesta” Marxista, joka muka kasvatti ryöstösodan käymistä varten niin mainiosti järjestettyjä työväenyhdistyksiä!

Tällaisen asiaintilan vallitessa, marxilaisuuden väärentelyn ollessa tavattomasti levinnyt, meidän tehtävänämme on ennen kaikkea *palauttaa ennalleen* todellinen Marxin oppi valtiosta. Tätä varten täytyy esittää suuri joukko pitkiä lainauksia Marxin ja Engelsin omista teoksista. Pitkät lainaukset tekevät tietenkin esityksen kankeaksi eivätkä

suinkaan edistä sen kansantajuutta. Mutta ilman niitä on aivan mahdotonta tulla toimeen. Kaikki kohdat tai ainakin kaikki ratkaisevat kohdat Marxin ja Engelsin teoksista valtiokysymyksen alalta on välttämättä esitettävä mahdollisimman täydellisessä muodossaan, jotta lukija voisi saada omintakeisen käsityksen tieteellisen sosialismin perustalaskijain katsomuksista kokonaisuudessaan ja näiden katsomusten kehityksestä, ja myöskin siksi, että niiden vääristely, jota nykyisin vallitseva „kautskylaisuus” harjoittaa, tulisi todistetuksi asiakirjoilla ja näytetyksi havainnollisesti.

Aloitamme Fr. Engelsin laajimmalle levinneestä teoksesta „Perheen, yksityisomistuksen ja valtion alkuperä”, joka on ilmestynyt vuonna 1894 Stuttgartissa jo kuudentena painoksena. Meidän on käännettävä lainaukset saksalaisista alkulähteistä, sillä venäjännökset, niin monilukuisia kuin ne ovatkin, ovat suurimmalta osaltaan joko epätäydellisiä tai perin epätyytyttävästi tehtyjä.

„Valtio”, Engels sanoo tehdessään yhteenvetoa historiallisesta erittelystä, „ei ole suinkaan mahti, jonka yhteiskunta olisi ottanut vastaan ulkoisesta pakosta; yhtä vähän se on „siveellisen idean todellisuutta”, „järjen kuva ja todellisuus”, kuten Hegel väittää. Se on päinvastoin tietyllä kehitysasteella olevan yhteiskunnan tuote; valtio on sen tunnustamista, että tämä yhteiskunta on joutunut ratkaisemattomaan ristiriitaan itsensä kanssa ja jakautunut sovittamattomiksi vastakohtiksi, joita se ei pysty poistamaan. Mutta jotta nämä vastakohtat, taloudellisilta eduiltaan vastakkaiset luokat, eivät kuluttaisi tuloksettomassa taistelussa loppuun itseään ja yhteiskuntaa, käy tarpeelliseksi mahti, joka olisi näennäisesti yhteiskunnan yläpuolella, lieventäisi konflikteja ja pitäisi sen „järjestyksen” rajoissa. Ja tänä yhteiskunnasta alkunsa saaneena, mutta sen yläpuolelle asettuvana ja siitä yhä enemmän vieraantuvana mahtina on valtio” (6. saksankielinen painos, ss. 177—178)⁹³.

Tässä on esitetty aivan selvästi marxilaisuuden perusajatus valtion historiallisesta osuudesta ja merkityksestä. Valtio on luokkavastakohtien *sovittamattomuuden* tuote ja ilmaus. Valtio syntyy siellä, silloin ja sikäli, missä, milloin

ja mikäli luokkavastakohdat objektiivisesti *eivät ole* sovittavissa. Ja päinvastoin: valtion olemassaolo todistaa, että luokkavastakohdat ovat sovittamattomia.

Juuri tässä tärkeimmässä ydinkohdassa alkaa kahteen pääsuuntaan kulkeva marxilaisuuden vääristely.

Yhtäältä porvarilliset ja varsinkin pikkuporvarilliset ideologit, joiden täytyy kiistämättömien historiallisten tosiasiain pakottamina myöntää, että valtio on vain siellä, missä on luokkavastakohtia ja luokkataistelua, „oikovat” Marxia sillä tavoin, että valtiosta tuleekin luokkien *sovittamisen* elin. Marxin mukaan valtio ei olisi voinut syntyä eikä säilyä, jos luokkien sovittaminen olisi ollut mahdollista. Pikkuporvarillisten ja poroporvarillisten professorien ja publisistien mukaan,— jotka tällöin tavantakaa vetoavat suosiollisesti Marxiin! — asia on niin, että valtio juuri sovittaakin luokat keskenään. Marxin mukaan valtio on *luokkaherruuden* elin, jonka avulla toinen luokka *sortaa* toista luokkaa, se on sellaisen „järjestyksen” luomista, joka laillistaa ja lujittaa tämän sorron hilliten luokkien yhteentörmäystä. Pikkuporvarillisten poliitikkojen mielestä järjestys on nimenomaan luokkien sovittamista eikä toisen luokan harjoittamaa toisen luokan sortamista; konfliktin lieventäminen merkitsee sovittamista eikä sitä, että sorretuilta luokilta otetaan pois tietyt sortajien kukistamiseksi käytävän taistelun välineet ja keinot.

Esimerkiksi kaikki eserrät (sosialistivallankumoukselliset) ja menshevikit vuoden 1917 vallankumouksessa,— juuri silloin, kun kysymys valtion merkityksestä ja tehtävästä nousi esiin kaikessa suuruudessaan, kun se nousi viivyttelemättömän toiminnan, vieläpä joukkomittaisen toiminnan käytännöllisenä kysymyksenä,— luisuivat heti ja kokonaan sen pikkuporvarillisen teorian kannalle, että „valtio” „sovittaa” luokat. Kummankin puolueen poliitikkojen lukemattomat päätöslauselmat ja kirjoitukset ovat kokonaan tämän pikkuporvarillisen ja poroporvarillisen „sovittamis”-teorian läpitunkemia. Että valtio on tietyn luokan herruuden elin, luokan, jota *ei voida* sovittaa anti-podinsa (sille vastakohtaisen luokan) kanssa, sitä pikkuporvarilliset demokraatit eivät kykene milloinkaan käsittämään. Suhde valtioon on havainnollisimpia ilmauksia siitä, että meidän eserrämme ja menshevikkimme eivät ole lainkaan sosialisteja (mitä me bolshevikit olemme aina

todistaneet), vaan pikkuporvarillisia demokraatteja, joilla on miltei-sosialistinen fraseologia.

Toisaalta marxilaisuuden „kautskylainen” vääristely on paljon hiotumpaa. „Teoreettisesti” ei kielletä sitä, että valtio on luokkaherruuden elin, eikä sitäkään, että luokkavastakohtat ovat sovittamattomia. Mutta jätetään ottamatta huomioon tai hämätään seuraava seikka: jos valtio on luokkavastakohtien sovittamattomuuden tuote, jos se on yhteiskunnan *yläpuolella* oleva ja „yhteiskunnasta *yhä enemmän vieraantuva*” mahti, niin on selvää, että sorretun luokan vapautuminen on mahdotonta, *vaan myöskin ilman* sen valtiovallan koneiston *hävittämistä*, jonka hallitseva luokka on luonut ja jossa tämä „vieraantuminen” on olennoitunut. Kuten tuonnempana näemme, Marx teki tämän teoreettisesti itsestään selvän johtopäätöksen mitä suurimmalla täsmällisyydellä vallankumouksen tehtävään konkreettisen ja historiallisen erittelyn perusteella. Ja juuri tämän johtopäätöksen on Kautsky... „unohtanut” ja väärentänyt, kuten osoitamme myöhemässä esityksessä yksityiskohtaisesti.

2. ERIKOISET ASEELLISTEN IHMISTEN JOUKKO-OSASTOT. VANKILAT Y.M.

... „Vanhasta gentiililaitoksesta (suku- eli klaanilaitoksesta)”, Engels jatkaa, „valtio eroaa ensiksikin siinä, että se jakaa valtion alamaiset alueen mukaan”...

Meistä tämä jako näyttää „luonnolliselta”, mutta se on vaatinut pitkäaikaisen taistelun vanhaa, suvuittain tai heimoittain rakentuvaa järjestöä vastaan.

... „Toisena erottavana piirteenä on se, että asetetaan julkinen valta, joka ei ole enää sama kuin aseelliseksi voimaksi järjestäytyneet väestö itse. Tätä erikoista julkista valtaa tarvitaan siksi, kun väestön omatoiminnallinen aseellinen järjestö on käynyt mahdottomaksi yhteiskunnan jakauduttua luokkiin... Tämä julkinen valta on olemassa jokaisessa valtiossa. Siihen kuuluu, paitsi aseväkeä, myös muita asianmukaisia lisäkkeitä, kuten kaikenlaisia vankiloita ja pakkolaitoksia, joista sukuyhteiskunta (klaanijärjestelmä) ei tiennyt mitään”...

Engels kehittää sen „mahdin” käsitettä, jota nimitetään valtioksi, mahdin, joka on yhteiskunnasta lähtöisin, mutta asettuu sen yläpuolelle ja vieraantuu siitä yhä enemmän. Mitä tämä mahti pääasiassa on? Erikoisia aseellisten ihmisten joukko-osastoja, joilla on käytettävänä vankeilat y.m.

Meillä on oikeus puhua erikoisista aseellisten ihmisten joukko-osastoista, koska jokaiselle valtiolle ominainen julkinen valta „ei ole enää sama” kuin aseellinen väestö ja sen „omatoiminnallinen aseellinen järjestö”.

Kuten kaikki suuret vallankumoukselliset ajattelijat, Engels pyrkii kiinnittämään valvutuneiden työläisten huomiota juuri siihen, mikä vallitsevan poroporvarillisuuden kannalta on vähemmän huomiota ansaitsevaa, kaikkein tavallisinta, sitkeiden, voipa sanoa kivettyneiden ennakkoluulojen pyhittämää. Vakainainen sotaväki ja poliisi ovat valtiovallan mahdin pääaset, mutta voiko toisin olla?

XIX vuosisadan lopulla eläneiden eurooppalaisten valta-enemmistön näkökannalta, joiden puoleen Engels kääntyi ja jotka eivät olleet kokeneet eivätkä seuranneet läheltä ainoatakaan suurta vallankumousta, se ei voi toisin olla. Heille on aivan käsittämätöntä, mitä „väestön omatoiminnallinen aseellinen järjestö” on. Kysymykseen, miksi ilmaantui erikoisten yhteiskunnan yläpuolelle asetettujen, yhteiskunnasta vieraantuvien aseellisten ihmisten joukko-osastojen (poliisin, vakinaisen sotaväen) tarve, on länsieurooppalainen ja venäläinen poroporvari taipuvainen vastaamaan parilla Spenceriltä tai Mihailovskilta lainaamallaan fraasilla, vetoamalla siihen, että yhteiskunnallinen elämä on käynyt monimutkaisemmaksi, tehtävät erikoistuneet j.n.e.

Tällainen vetoaminen näyttää „tieteelliseltä” ja tuodittaa poroporvarin mainiosti uneen hämäämällä tärkeimmän perusseikan: yhteiskunnan jakautumisen sovittamattomasti vihamielisiin luokkiin.

Ellei tätä jakautumista olisi, niin „väestön omatoiminnallinen aseellinen järjestö” eroaisi kalikkaan tarttuvien apinain lauman, alkuihmisten tai klaaniyhteiskunniksi yhtyneiden ihmisten alkeellisesta järjestöstä monimutkaisuutensa, tekniikkansa korkean tason y.m. puolesta, mutta sellainen järjestö olisi mahdollinen.

Se on mahdoton siksi, että sivistysyhteiskunta on jakautunut vihamielisiin ja vieläpä sovitamattomasti vihamielisiin luokkiin, joiden „omatoiminnallinen” aseistautuminen johtaisi aseelliseen taisteluun niiden kesken. Muodostuu valtio, syntyy erikoinen mahti, erikoiset aseellisten ihmisten joukko-osastot, ja jokainen vallankumous, hajottaessaan valtiokoneiston, osoittaa meille silmännähtävästi, miten hallitseva luokka pyrkii muodostamaan uudelleen *sitä* palvelevat erikoiset aseellisten ihmisten joukko-osastot, miten sorrettu luokka pyrkii luomaan uuden samanluontoisin järjestön, joka kykenee palvelemaan riistettyjä eikä riistäjiä.

Esittämässämme lausunnossa Engels asettaa teoreettisesti sen saman kysymyksen, minkä jokainen suuri vallankumous asettaa eteemme käytännöllisesti, havainnollisesti ja lisäksi joukkotoiminnan mittakaavassa, nimittäin kysymyksen „erikoisten” aseellisten ihmisten joukko-osastojen ja „väestön omatoiminnallisen aseellisen järjestön” keskinäisyydestä. Tuonnempana näemme, miten Euroopan ja Venäjän vallankumousten kokemus valaisee tätä kysymystä konkreettisesti.

Mutta palatkaamme Engelsin esitykseen.

Hän osoittaa, että toisinaan, esimerkiksi joillakin paikoin Pohjois-Amerikassa, tämä julkinen valta on heikko (on puhe kapitalistiselle yhteiskunnalle harvinaisesta poikkeuksesta ja niistä Pohjois-Amerikan osista ennen sen imperialistista aikakautta, joissa oli vallitsevana vapaa kolonisti), mutta yleensä puhuen se voimistuu:

... „Julkinen valta vahvistuu sitä mukaa kuin valtion sisäiset luokkaristiidat kärjistyvät ja sitä mukaa kuin toisiinsa rajautuvat valtiot laajenevat ja niiden väestö kasvaa. Vilkaiskaapa vaikka nykyiseen Eurooppaamme, missä luokkataistelu ja valloituskilpailu ovat paisuttaneet julkisen vallan niin mahtavaksi, että se uhkaa niellä koko yhteiskunnan ja jopa valtionkin”...

Tämä on kirjoitettu viimeistään viime vuosisadan 90-luvun alussa. Engelsin viimeinen esipuhe on päivätty kesäkuun 16 p:nä 1891. Käänte imperialismia kohti — sekä trustien täydellisen herruuden että suurimpien pankkien kaikkivallan kuin myös valtavan siirtomaapolitiikan y.m.

mielessä — oli silloin Ranskassa vasta alkamassa, ja Pohjois-Amerikassa ja Saksassa se oli vieläkin heikompi. Sen jälkeen „valloituskilpailu” on ottanut jättiläisaskeleen eteenpäin, etenkin kun maapallo osoittautui XX vuosisadan toisen vuosikymmenen alussa lopullisesti jaetuksi näiden „kilpailevien valloittajien”, s.o. suurten rosvovaltojen kesken. Sota- ja merivarustukset ovat sen jälkeen uskottomasti kasvaneet, ja vuosien 1914—1917 ryöstösota Englannin ja Saksan välillä maailmanherruudesta ja saaliinjaosta on lähentänyt täydellistä romahdusta, koska saaliinhimoinen valtiovalta „nielee” yhteiskunnan kaikki voimat.

Engels kykeni jo vuonna 1891 viittaamaan „valloituskilpailuun” suurvaltojen ulkopoliittikan yhtenä tärkeimpänä ominaispiirteenä, mutta vuosina 1914—1917, jolloin juuri tuo kilpailu monin verroin kärjistyneenä synnytti imperiaalistisen sodan, sosialishovinismin heittiöt verhoavat „oman” porvaristonsa ryöstötetujen puolustelua korulauseilla „isänmaan puolustuksesta”, „tasavallan ja vallankumouksen suojaamisesta” y.m. sellaisesta!

3. VALTIO ON SORRETUN LUOKAN RIISTAMISEN VÄLINE

Erikoisen, yhteiskunnan yläpuolella olevan julkisen vallan ylläpitämiseksi tarvitaan veroja ja valtion lainoja.

„Julkisen vallan ja veronkanto-oikeuden haltijoina”, Engels kirjoittaa, „virkamiehet kohoavat siis yhteiskunnan eliminä yhteiskunnan *yläpuolelle*. Se arvonanto, jota vapaasti ja auliisti osoitettiin suku- (klaani-) laitoksen virkaelimille, ei heitä tyydytä, vaikka he voisivatkin sen saavuttaa”... Laaditaan erikoisia lakeja virkamiesten pyhydestä ja loukkamattomuudesta. „Viheliäisimmälläkin poliisipalvelijalla” on enemmän „arvovaltaa” kuin klaanin edustajilla, mutta vieläpä sivistysvaltion sotilaallisen vallan päämieskin saa olla kateellinen klaanin päämiehelle sen „pakottoman ja kiistattoman kunnioituksen” vuoksi, jota tämä nautti yhteisössä.

Tässä on asetettu kysymys virkamiesten etuoikeutetusta asemasta valtiovallan eliminä. Perusseikaksi on katsottu:

mikä asettaa heidät yhteiskunnan *yläpuolelle*? Tuonnempana näemme, miten Pariisin Kommuuni ratkaisi käytännössä tämän teoreettisen kysymyksen vuonna 1871 ja miten Kautsky sen hämäsi taantumuksellisesti vuonna 1912.

... „Koska valtio on saanut alkunsa siitä, että on pitänyt hillitä vastakkaisia luokkia, ja koska se on syntynyt samalla kuitenkin näiden luokkien yhteentörmäyksissä, niin se on säännöllisesti mahtavimman, taloudellisesti vallitsevan luokan valtio, jonka avulla tämä luokka muodostuu myös poliittisesti vallitsevaksi luokaksi ja josta se saa uuden välikappaleen sorretun luokan lannistamiseksi ja riistämiseksi”... Eivät ainoastaan vanhanajan valtio ja feodaalinen valtio olleet elimiä orjien ja maaorjien riistämistä varten, vaan myöskin „nykyaikainen parlamentaarinen valtio on pääoman aseena palkkatyön riistämisessä. Poikkeuksena kuitenkin esiintyy aikakausia, jolloin taistelevien luokkien voimat ovat siinä määrin tasoissa, että valtiovalta saa näennäisenä välittäjänä hetkeksi tietynlaisen itsenäisyyden noiden kummankin luokan suhteen”... Tällainen oli XVII ja XVIII vuosisadan absoluuttinen monarkia, ensimmäisen ja toisen keisarikunnan bonapartismi Ranskassa, Bismarck Saksassa.

Tällainen on — lisäämme puolestamme — Kerenskin hallitus tasavaltaisella Venäjällä sen jälkeen, kun vallankumouksellista proletariaattia on alettu vainota, sellaisella ajankohdalla, jolloin Neuvostot ovat pikkuporvarillisten demokraattien johdon takia *jo* voimattomia, mutta porvaristo ei ole *vielä* kyllin voimakas niitä suorastaan hajottamaan.

„Demokraattisessa tasavallassa”, Engels jatkaa, „rikkaus käyttää valtaansa välillisesti, mutta sitä varmemmin”, nimittäin ensinnäkin „virkamiesten suoranaisen lahjomisen” avulla (Amerikka) ja toiseksi „hallituksen ja pörssin liittoutumisen” avulla (Ranska ja Amerikka).

Imperialismi ja pankkien herruus ovat nykyään „kehittäneet” aivan erikoiseksi taidoksi nämä molemmat keinot, joilla voidaan puolustaa ja toteuttaa rikkauden kaikkivaltaa

millaisessa demokraattisessa tasavallassa tahansa. Kun esimerkiksi Venäjällä demokraattisen tasavallan ensimmäisinä kuukausina, niin sanoaksemme eserrä- ja menshevikki- „sosialistien” ja porvariston kesken kokoomushallituksessa solmitun avioliiton kuherruskuukausina hra Paltshinski sabotoi kaikkia toimenpiteitä kapitalistien ja heidän sotarosvouksensa, sotatarviketoimituksissa harjoittamansa valtionvarain ryöväyksen hillitsemiseksi ja kun sitten kapitalistit „palkitsivat” ministeristöstä eronneen hra Paltshinskiin (jonka tilalle pantiin tietenkin toinen, aivan samanlainen Paltshinski) virkapaikalla 120.000 ruplan vuosituloineen, niin mitä se on? suoranaista vai välillistä lahjomista? hallituksen liitto syndikaattien kanssa vai „ainoastaan” ystävällisiä suhteita? Mitä osaa näyttelevät Tshernovit ja Tseretelit, Avksentjevit ja Skobelevit? — Ovatko he kruununvarasmiljonäärien „suoranaisia” vai ainoastaan välillisiä liittolaisia?

„Rikkauden” kaikkivalta on *varmempaa* demokraattisen tasavallan aikana sen vuoksi, että se ei ole riippuvainen kapitalismin huonosta poliittisesta ulkokuoresta. Demokraattinen tasavalta on kapitalismin paras mahdollinen poliittinen ulkokuori, ja siksi pääoma, saatuaan (Paltshinskiin, Tshernovien, Tseretelien ja kumpp. avulla) itselleen tämän parhaan ulkokuoren, laskee vallalleen niin luotettavan, niin varman perustan, ettei *mikään* porvarillisen demokraattisen tasavallan henkilövaihdos, mikään sen laitosten tai puolueiden vaihdos horjuta tätä valtaa.

Vielä on merkittävä, että Engels nimittää aivan selvästi yleistä äänioikeutta porvariston herruuden välineeksi. Yleinen äänioikeus, hän sanoo ottaen ilmeisesti huomioon Saksan sosialidemokratian pitkäaikaisen kokemuksen, on

„työväenluokan kypsyyden mittari. Sen enempää se ei voi olla eikä tule koskaan olemaankaan nykyisessä valtiossa”.

Eserriemme ja menshevikkimme tapaiset pikkuporvarilliset demokraatit ja myös heidän veljensä, Länsi-Euroopan kaikki sosialishovinistit ja opportunistit, odottavat yleiseltä äänioikeudelta nimenomaan „enemmän”. Heillä itsellään on se väärä käsitys, jota he tyrkyttävät kansallekin, että yleinen äänioikeus „nykyisessä valtiossa” kykenee

muka todella ilmaisemaan työtätekevien enemmistön tahdon ja takaamaan sen toteuttamisen.

Voimme tässä vain todeta tämän väärän käsityksen, vain viitata siihen seikkaan, että Engelsin aivan selvää, täsmällistä ja konkreettista lausuntoa väaristellään „virallisten” (s.o. opportunististen) sosialististen puolueiden propagandassa ja agitaatiossa joka askeleella. Kuinka täysin väärä on se käsitys, jonka Engels tässä torjuu, se selviää yksityiskohtaisesti tuonnempana esittäessämme Marxin ja Engelsin mielipiteitä „nykyisestä” valtiosta.

Yleisen yhteenvedon mielipiteistään Engels antaa tunnetuimmassa teoksessaan seuraavin sanoin:

„Valtio ei siis ole ollut olemassa iänikuisesti. On ollut yhteiskuntia, jotka ovat tulleet toimeen ilman sitä ja joilla ei ole ollut aavistustakaan valtiosta eikä valtiovallasta. Taloudellisen kehityksen tietystä vaiheessa, mihin välttämättömästi liittyy yhteiskunnan jakautuminen luokkiin, valtio kävi tämän jakautumisen vuoksi välttämättömäksi. Nyt lähestymme nopein askelin sellaista tuotannon kehitysastetta, jolloin näiden luokkien olemassaolo ei ainoastaan ole lakannut olemasta välttämättömyys, vaan on muodostumassa tuotannon suoranaisiksi esteeksi. Luokat häviävät yhtä välttämättömästi, kuin ne ennen syntyivätkin. Niiden hävitessä häviää väistämättömästi myös valtio. Yhteiskunta, joka järjestää tuottajien vapaamman ja tasa-arvoisemman assosiaation pohjalla uudelleen tuotannon, siirtää koko valtiokoneiston sinne, minne se silloin on kuuluva: muinaismuistojen museoon, rukin ja pronssikirveen viereen”.

Harvoin tapaa tätä lainausta nykyisen sosialidemokratian propaganda- ja agitaatiokirjallisuudessa. Mutta silloinkin, kun tämän lainauksen tapaa, se on useimmiten esitetty siten, aivan kuin tehtäisiin kumarrus pyhimyskuvan edessä, t.s. virallisena kunnianosoituksena Engelsiä kohtaan, yrittämättä ollenkaan syventyä ajattelemaan, miten laajaa ja syvää vallankumouksen kantovoimaa edellytetään tällä „koko valtiokoneiston siirtämisellä muinaismuistojen museoon”. Useimmiten ei näytetä edes käsitettävän sitä, mitä Engels nimittää valtiokoneistoksi.

4. VALTION „KUOLEUTUMINEN” JA VÄKIVALTAISEN VALLANKUMOUS

Engelsin sanat valtion „kuoleutumisesta” ovat niin laajalti tunnetut, niitä lainataan niin usein ja ne osoittavat niin havainnollisen selvästi, missä on marxilaisuuden tavallisen opportunistiksi väärentämisen ydin, että on pysähdyttävä tarkastelemaan niitä yksityiskohtaisesti. Esitämme kokonaan sen kohdan, josta ne on otettu:

„Proletariaatti ottaa käsiinsä valtiovallan ja muuttaa tuotantovälineet ensin valtion omaisuudeksi. Mutta siten se lopettaa itse itsensä proletariaattina, siten se hävittää kaikki luokkaeroavuudet ja luokkavastakohdat ja samalla myös valtion valtiona. Tähänastiselle luokkavastakohdissa liikkuvalla yhteiskunnalle on valtio, s.o. riistävän luokan järjestö, ollut tarpeellinen tuon yhteiskunnan ulkoisten tuotantoehtojen ylläpitämiseksi, siis varsinkin riistetyn luokan pitämiseksi pakolla vallitsevan tuotantotavan määräämien sortamisehtojen alaisena (orjuus, maatorjuus, palkkatyö). Valtio on ollut koko yhteiskunnan virallinen edustaja, sen keskittymä näkyväksi laitokseksi, mutta se on ollut tätä vain sikäli, mikäli se on ollut sen luokan valtio, joka aikakaudellaan on yksin edustanut koko yhteiskuntaa: vanhalla ajalla se oli orjanomistajien — kansalaisten valtio, keskiajalla feodaaliaateliston valtio ja meidän aikanamme porvariston valtio. Kun valtiosta lopultakin tulee todella koko yhteiskunnan edustaja, se tekee itse itsensä tarpeettomaksi. Niin pian kuin ei ole enää yhteiskuntaluokkia, jotka pitää lannistaa, niin pian kuin tulevat poistetuiksi luokkaherruus ja siihen saakka vallinneeseen tuotannon anarkiaan perustuva yksilöiden taistelu olemassaolonsa puolesta sekä tästä taistelusta johtuvat yhteentörmäykset ja hillittömyydet, silloin ei enää ole mitään lannistettavaa, mikä tekisi tarpeelliseksi erikoisen lannistamismahdin, valtion. Ensimmäinen toimenpide, jossa valtio esiintyy koko yhteiskunnan todellisena edustajana — tuotantovälineiden haltuunottaminen yhteiskunnan nimessä — on samalla sen viimeinen itsenäinen teko valtiona. Valtiovallan sekaantuminen yhteiskunnallisiin suhteisiin käy alalla

toisensa jälkeen tarpeettomaksi ja loppuu silloin itsensä. Ihmisten hallitsemisen tilalle tulee esineiden hallitseminen ja tuotantoprosessien johtaminen. Valtiota ei „lakkauteta”, *se kuoleutuu*. Tältä pohjalta on arvioitava fraasia „vapaasta kansanvaltiosta”, fraasia, jolla oli tilapäisesti agitatorinen oikeus olemassa-oloon, mutta joka loppukädessä oli tieteellisesti kestämätön. Tältä pohjalta on arvioitava myös niin sanottujen anarkistien vaatimusta, että valtio on lakkautettava heti paikalla” („Anti-Dühring”. „Herra Eugen Dühring tieteen mullistajana”, 3. saksank. painos, ss. 301—303)⁹⁴.

Tarvitsematta pelätä erehtyvänsä voidaan sanoa, että tästä Engelsin erinomaisen ajatusrikkaasta lausunnosta on sosialistisen ajattelun todelliseksi omaisuudeksi nykyisissä sosialistipuolueissa tullut vain se, että vastoin anarkistista oppia valtion „lakkauttamisesta” valtio Marxin mukaan „kuoleutuu”. Tuollainen marxilaisuuden runteleminen merkitsee sen muuttamista opportunistiksi, sillä näin „selitettynä” siitä jää jäljelle vain hämärä käsitys hitaasta, tasaisesta, vähitellen tapahtuvasta muuttumisesta, jossa ei ole hyppäyksiä eikä myrskyjä, ei ole vallankumousta. Tavallisessa, yleisesti levinneessä käsityksessä, joukkokäsityksessä, jos niin voidaan sanoa, valtion „kuoleutuminen” merkitsee epäilemättä vallankumouksen hämäämistä, ellei sen kieltämistä.

Mutta tuollainen „selittäminen” on mitä karkeinta, vain porvaristolle edullista marxilaisuuden vääristelyä, joka teoreettisesti perustuu niiden mitä tärkeimpien seikkojen ja näkökohtien unohtamiseen, jotka on mainittu muun muassa edellä kokonaisuudessaan esittämässämme Engelsin „yhteenvedo”-lausunnossakin.

Ensinnäkin. Heti tuon lausuntonsa alussa Engels sanoo, että proletariaatti, ottaessaan valtiovallan, „hävittää siten valtion valtiona”. Mitä tämä merkitsee, sen ajatteleminen „ei kuulu tapoihin”. Tavallisesti se joko sivuutetaan kokonaan tai sitä pidetään jonakin Engelsin „hegeliläisenä heikkoutena”. Tosiasiassa noissa sanoissa on ilmaistu lyhyesti erään suurimman proletaarisen vallankumouksen kokemus, Pariisin Kommuunin kokemus vuodelta 1871, mistä tulee yksityiskohtaisemmin puhe omissa yhteydes-

sään. Itse asiassa Engels puhuu tässä siitä, että proletaarinen vallankumous „hävittää” porvariston valtion, kun taas sanat kuoleutumisesta tarkoittavat *proletaarisen* valtiolaitoksen jätettä sosialistisen vallankumouksen *jälkeen*. Engelsin mukaan porvarillinen valtio ei „kuoleudu”, vaan proletariaatti „*hävittää*” sen vallankumouksessa. Tämän vallankumouksen jälkeen kuolee proletaarinen valtio eli puolivaltio.

Toiseksi. Valtio on „erikoinen lannistamismahti”. Tämän erinomaisen ja mitä syvällisimmän määritelmänsä Engels on tässä esittänyt täysin selvästi. Ja siitä seuraa, että sen „erikoisen lannistamismahdin” tilalle, jota porvaristo käyttää proletariaatin lannistamiseksi, jota kourallinen pohattoja käyttää miljoonien työtätekevien lannistamiseksi, täytyy tulla proletariaatin „erikoinen lannistamismahti” porvariston lannistamiseksi (proletariaatin diktatuuri). Tämä onkin „valtion hävittämistä valtiona”. Tämä onkin se „toimitus”, jolla tuotantovälineet otetaan yhteiskunnan nimessä hallittaviksi. Ja itsestään selvää on, että *tällainen* toisen (porvarillisen) „erikoismahdin” vaihtuminen toiseen (proletaariseen) „erikoismahtiin” ei voi mitenkään tapahtua „kuoleutumisen” muodossa.

Kolmanneksi. „Kuoleutumisesta” ja — vieläkin havainnollisemmin ja värikkäämmin — „nukahtamisesta” Engels puhuu tarkoittaen aivan selvästi ja määrätysti aikakautta, joka tulee sen *jälkeen*, kun valtio on „ottanut haltuunsa tuotantovälineet koko yhteiskunnan nimessä”, s.o. sosialistisen vallankumouksen *jälkeistä* aikakautta. Kaikki me tiedämme, että „valtion” poliittisena muotona tuona aikana on kaikkein täydellisin demokratia. Mutta kenellekään opportunisteista, jotka vääristelevät häpeämättömästi marxilaisuutta, ei pälkähdä päähän, että Engels näin ollen puhuu tässä *demokratian* „nukahtamisesta” ja „kuoleutumisesta”. Ensi silmäyksellä tämä näyttää perin oudolta. Mutta „käsittämätöntä” se on vain sille, joka ei ole syventynyt ajattelemaan, että demokratia on *myös* valtio ja että siis demokratiakin häviää valtion hävitessä. Porvarillisen valtion voi „hävittää” ainoastaan vallankumous. Valtio yleensä, s.o. kaikkein täydellisin demokratia, voi vain „kuoleutua”.

Neljänneksi. Esitettyään kuuluisan väitteensä: „valtio kuoleutuu”, Engels selittää heti konkreettisesti, että tämä

väite on suunnattu sekä opportunisteja että anarkisteja vastaan. Tällöin Engels asettaa ensi sijalle opportunisteja vastaan suunnatun johtopäätöksensä väitteestä „valtio kuoleutuu”.

Voidaan lyödä vetoa, että 10.000 henkilöstä, jotka ovat lukeneet tai kuulleet valtion „kuoleutumisesta”, 9.990 ei lainkaan tiedä tai muista, että Engels *ei* suunnannut johtopäätöksiään tästä väitteestä *yksistään* anarkisteja vastaan. Ja lopuista kymmenestä henkilöstä yhdeksän ei varmaankaan tiedä, mitä on „vapaa kansanvaltio” ja miksi hyökkäykseen tätä tunnusta vastaan sisältyy hyökkäys opportunisteja vastaan. Näin kirjoitetaan historiaa! Näin tapahtuu suuren vallankumouksellisen opin huomaamaton vääristely vallitsevan poroporvarillisuuden mukaiseksi. Anarkisteja vastaan tehtyä johtopäätöstä on tuhansia kertoja toistettu, mataloitettu, päntätty päähän mahdollisimman yksinkertaistettuna, se on saanut ennakkoluulon sitkeyden. Mutta johtopäätös opportunisteja vastaan on hämätty ja „unohdettu”!

„Vapaa kansanvaltio” oli 70-luvulla Saksan sosialidemokraattien ohjelmavaatimus ja käypä tunnus. Demokratia-käsitteen pikkuporvarillisen mahtipontista esittämistä lukuunottamatta ei tässä tunnuksessa ole mitään poliittista sisältöä. Sikäli kuin siinä julkisesti viitailtiin demokraattiseen tasavaltaan, Engels oli valmis „väliaikaisesti” pitämään tätä tunnusta agitatoriselta näkökannalta „oikeutettuna”. Mutta tämä tunnus oli opportunistinen, sillä se ilmaisi, paitsi porvarillisen demokratian kaunistelua, myöskin sitä, ettei ymmärretty yleensä jokaiseen valtioon kohdistuvaa sosialistista arvostelua. Me kannatamme demokraattista tasavaltaa proletariaatille parhaana valtiomuotona kapitalismin vallitessa, mutta meillä ei ole oikeutta unohtaa, että palkkaorjuus on kansan kohtalo kaikkein demokraattisimmassakin porvarillisessa tasavallassa. Edelleen. Jokainen valtio on „erikoinen lannistamismahti” sortettua luokkaa vastaan. Sen vuoksi *mikään* valtio *ei ole* vapaa *eikä* kansan valtio. Marx ja Engels selittivät tätä useasti puoluetovereilleen 70-luvulla.

Viidenneksi. Samassa Engelsin teoksessa, josta kaikki muistavat ajatuksen valtion kuoleutumisesta, on ajatus väkivaltaisen vallankumouksen merkityksestä. Sen merkityksen historiallinen arviointi kehittyi Engelsillä todelli-

seksi väkivaltaisen vallankumouksen ylistyslauluksi. Tätä „ei kukaan muista”, tämän ajatuksen merkityksestä ei nykyisissä sosialistisissa puolueissa ole tapana puhua, eikä edes miettiä sitä, jokapäiväisessä propagandassa ja agitaatiossa joukkojen keskuudessa näillä ajatuksilla ei ole minkäänlaista osuutta. Mutta ne ovat kuitenkin sidotut valtion „kuoleutumiseen” erottamattomasti, yhdeksi eheäksi kokonaisuudeksi.

Tässä ovat nämä Engelsin lausumat ajatukset:

...„Että väkivalta esittää historiassa muunlaistakin osaa” (kuin pahantekijän osaa), „nimittäin vallankumouksellista osaa, että se on, Marxin sanoja käyttäen, jokaisen vanhan yhteiskunnan kätilö, kun se kantaa kohdussaan uutta yhteiskuntaa, että väkivalta on se välikappale, jonka avulla yhteiskunnallinen liike raivaa itselleen tien ja murskaa kivettyneet, kuoleutuneet poliittiset muodot — tästä kaikesta ei herra Dühringillä ole sanottu sanaakaan. Huokailten ja vaikeiden hän myöntää mahdolliseksi vain sen, että riistotalouden kukistamiseen kenties tullaan tarvitsemaan väkivaltaa — valitettavasti, nähkääs! sillä kaikkalainen väkivallan käyttö muka turmelee käyttäjänsä. Ja tällaista puhutaan siitä korkeasta siveellisestä ja henkisestä noususta huolimatta, mikä on ollut jokaisen voitokkaan vallankumouksen seurauksena! Ja tällaista puhutaan Saksassa, missä väkivaltaisella yhteentörmäyksellä, johon kansa voidaan tietenkään pakottaa, olisi ainakin se etu, että se hävittäisi nöyräniskaisuuden hengen, minkä kolmikymmenvuotisen sodan nöyryytys on istuttanut kansallistajuntaan. Ja tämä samea, veltto ja voimaton papillinen ajatus-tapako rohkenee tyrkyttää itseään kaikkein vallankumouksellisimmalle puolueelle, minkä historia tuntee?” (s. 193, kolmas saksank. painos, II osan 4. luvun loppu).

Miten voidaan yhdistää samaan oppiin tämä väkivaltaisen vallankumouksen ylistyslaulu, jota Engels esitti Saksan sosialidemokraateille herkeämättä vuodesta 1878 vuoteen 1894, siis aivan kuolemaansa saakka, ja teoria valtion „kuoleutumisesta”?

Tavallisesti niitä yhdistetään eklektisismiin avulla, ajatuksettomasti tai sofistisesti vetämällä esiin mielivaltaisesti (tai vallanpitäjien mieliksi) milloin mikin näistä ajatuksista, jolloin 99 tapauksessa sadasta, ellei useamminkin, asetetaan etualalle juuri „kuoleutuminen”. Dialektiikka vaihdetaan eklektisismiin: tämä on nykypäiviemme virallisessa sosialidemokraattisessa kirjallisuudessa kaikkein tavallisin, laajimmalle levinnyt ilmiö suhtautumisessa marxilaisuuteen. Tällainen vaihtaminen ei tietenkään ole uutuus, sitä oli havaittavissa jopa klassillisen kreikkalaisen filosofian historiassa. Marxilaisuutta opportunistiksi väärennettäessä eklektisismiin väärentäminen dialektiikaksi pittää helpoimmin joukot, antaa näennäisen tyydytyksen, on ottavinaan huomioon prosessin kaikki puolet, kehityksen kaikki tendenssit, kaikki ristiriitaiset vaikutukset y.m., mutta itse asiassa ei annakaan mitään ehjää ja vallankumouksellista käsitystä yhteiskunnallisen kehityksen prosessista.

Ylempänä jo sanoimme ja myöhemmässä esityksessä osoitamme tarkemmin, että Marxin ja Engelsin oppi väkivaltaisen vallankumouksen kiertämättömyydestä koskee porvarillista valtiota. Se *ei voi* vaihtua proletaariseksi valtioksi (proletariaatin diktatuuriksi) „kuoleutumisen” kautta, vaan yleisenä sääntönä on, että se voi vaihtua vain väkivaltaisen vallankumouksen kautta. Se ylistys, jota Engels lauloi väkivaltaiselle vallankumoukselle ja joka täysin vastaa Marxin moneen kertaan antamia lausuntoja — (muistakaamme, miten „Filosofian kurjuus”⁹⁵ ja „Kommunistinen Manifesti”⁹⁶ päättyvät ylvääseen, avoimeen lausumaan, että väkivaltainen vallankumous on kiertämätön; muistakaamme, miten Marx on v. 1875 laaditun Gothern ohjelman arvostelussa lähes 30 vuotta myöhemmin ruoskinut armotta tämän ohjelman opportunistisuutta⁹⁷) — tämä ylistyslaulu ei ole suinkaan „intoilua”, se ei ole suinkaan deklamointia eikä mikään polemiikin puuska. Marxin ja Engelsin *koko* opin pohjana on se ajatus, että joukkoja on kasvatettava järjestelmällisesti käsittämään väkivaltainen vallankumous *näin* ja juuri näin. Nykyään vallitsevan sosialishovinistisen suunnan ja kautskylaisen suunnan petos Marxin ja Engelsin oppia kohtaan tulee erittäin selväpiirteisesti ilmi siinä, että kumpikin suunta on unoh-
tanut tällaisen propagandan, tällaisen agitaation.

Porvarillisen valtion vaihtuminen proletaariseen valtioon on mahdotonta ilman väkivaltaista vallankumousta. Proletaarisen valtion hävittäminen, t.s. kaikkinaisen valtion hävittäminen, on mahdotonta muuten kuin „kuoleutumisen” tietä.

Näitä katsantokantoja ovat Marx ja Engels kehittäneet yksityiskohtaisesti ja konkreettisesti tutkimalla kutakin yksityistä vallankumouksellista tilannetta, erittelemällä kunkin eri vallankumouksen kokemuksista saatuja opetuksia. Siirrymmekin nyt tähän heidän oppinsa ehdottomasti tärkeimpään osaan.

II LUKU

VALTIO JA VALLANKUMOUS. VUOSIEN 1848—1851 KOKEMUKSET

I. VALLANKUMOUKSEN AATTO

Kypsyneen marxilaisuuden ensimmäiset teokset, „Filosofian kurjuus” ja „Kommunistinen Manifesti”, kuuluvat juuri vuoden 1848 vallankumouksen aattoon. Tämän seikan vuoksi näemme niissä marxilaisuuden yleisten perusteiden esityksen ohella jossain määrin silloisen konkreettisen vallankumoustilanteen heijastusta, ja siksi lienee tarkoituksenmukaisinta tarkastella, mitä näiden teosten kirjoittajat sanoivat valtiosta juuri sitä ennen kuin he tekivät johtopäätöksensä vuosien 1848—1851 kokemuksista.

...„Työväenluokka tulee kehityksen kulussa”, Marx kirjoittaa „Filosofian kurjuudessa”, „asettamaan vanhan porvarillisen yhteiskunnan tilalle assosiaation, joka tekee mahdottomaksi luokat ja niiden vastakohtaisuuden; ei tule olemaan enää mitään varsinaista poliittista valtaa, koska juuri poliittinen valta on luokkavastakohtaisuuden virallinen ilmaus porvarillisen yhteiskunnan sisällä” (s. 182, vuoden 1885 saksank. painos)⁹⁸.

Ajatus valtion katoamisesta luokkien hävittämisen jälkeen on tässä esitetty yleisesti, ja on opettavaa verrata tätä siihen selitykseen, joka on annettu muutamaa kuukautta myöhemmin, nimittäin marraskuussa 1847 Marxin ja Engelsin kirjoittamassa „Kommunistisessa Manifestissa”:

...,Kuvatessamme proletariaatin kehityksen yleisimpiä vaiheita, tarkastelimme nykyisen yhteiskunnan sisäistä, enemmän tai vähemmän verhottua kansalais-sotaa aina siihen kohtaan, jossa se puhkeaa avoimeksi vallankumoukseksi ja proletariaatti pystyttää oman herruutensa kukistamalla väkivaltaisesti porvariston”...

...,Näimme jo edellä, että ensimmäisenä askeleena työvään vallankumouksessa on proletariaatin muuttuminen” (kirjaimellisesti nouseminen) „hallitsevaksi luokaksi, demokratian valloittaminen”.

„Proletariaatti käyttää poliittista herruuttaan ottaakseen vähitellen pois porvaristolta kaiken pääoman, keskittääkseen kaikki tuotantovälineet valtion, s.o. hallitsevaksi luokaksi järjestyneen proletariaatin, käsiin ja lisätäkseen mahdollisimman nopeasti tuotantovoimien määrää” (v. 1906 ilmestynyt 7. saksank. painos, ss. 31 ja 37)⁹⁹.

Tässä näemme sanoiksi puettuna yhden marxilaisuuden huomattavimmista ja tärkeimmistä ajatuksista valtiokysymyksessä, nimittäin aatteen „proletariaatin diktatuurista” (kuten Marx ja Engels alkoivat sanoa Pariisin Kommuunin jälkeen), ja edelleen mitä mielenkiintoisimman valtiosta annetun määritelmän, joka niin ikään kuuluu marxilaisuuden „unohdettuihin sanoihin”. *„Valtio, se on hallitsevaksi luokaksi järjestynyt proletariaatti”.*

Tämä valtion määritelmä on jätetty virallisten sosialidemokraattisten puolueiden vallitsevassa propaganda- ja agitaatiokirjallisuudessa aina selittämättä. Eikä siinä kaikki. Se on nimenomaan unohdettu, koska se ei ollenkaan sovi yhteen reformismin kanssa, se lyö korvalle tavallisia opportunistisia ennakkoluuloja ja poroporvarillisia harhakäsityksiä „demokratian rauhallisesta kehityksestä”.

Proletariaatti tarvitsee valtiota — sitä toistelevat kaikki opportunistit, sosialishovinitit ja kautskylaiset vakuuttaen, että sellainen on Marxin oppi, „unohtaen” kuitenkin lisätä, että ensinnäkin proletariaatti tarvitsee Marxin mukaan vain kuoleutuvaa valtiota, s.o. siten rakennettua valtiota, että se alkaa heti kuoleutua eikä voi olla kuoleutumatta. Ja toiseksi, työtätekeville on tarpeen „valtio”, „s.o. hallitsevaksi luokaksi järjestynyt proletariaatti”.

Valtio on erikoinen voimajärjestö, väkivaltajärjestö jonkin luokan lannistamiseksi. Mikä luokka proletariaatin on lannistettava? Tietenkin vain riistäjäluokka, t.s. porvaristo. Työtekevät tarvitsevat valtiota vain riistäjien vastarinnan lannistamiseksi, ja tätä lannistamista johtamaan, panemaan sen käytännössä toimeen kykenee vain proletariaatti, ainoa loppuun saakka vallankumouksellinen luokka, ainoa luokka, joka kykenee liittämään yhteen kaikki työtekevät ja riistetut taistelussa porvaristoa vastaan, sen syrjäyttämiseksi kokonaan.

Riistäjäluokat tarvitsevat poliittista herruutta riiston ylläpitämiseksi, t.s. mitättömän vähemmistön itsekkäiden etujen takia, kansan suunnatonta enemmistöä vastaan. Riistetut luokat tarvitsevat poliittista herruutta hävittääkseen kokonaan kaikkinaisen riiston, t.s. ne tarvitsevat sitä kansan suunnattoman enemmistön eduksi nykyajan orjanomistajain, s.o. tilanherrain ja kapitalistien, muodostamaa mitätöntä vähemmistöä vastaan.

Pikkuporvarilliset demokraatit, nuo muka-socialistit, jotka ovat vaihtaneet luokkataistelun haaveiluun luokkien sovittamisesta, ovat kuvitelleet socialistiset muutoksetkin haaveelliseen tapaan, ei riistäjäluokan herruuden kukistamisena, vaan vähemmistön rauhallisena alistumisena tehtävänsä käsittäneen enemmistön alaiseksi. Tämä pikkuporvarillinen utopia, joka on erottamattomassa yhteydessä luokkien yläpuolella olevan valtion tunnustamiseen, on käytännössä vienyt työtekevien luokkien etujen pettämiseen, kuten osoitti esimerkiksi Ranskan vallankumousten historia vuosina 1848 ja 1871 ja kuten on osoittanut kokemus „socialistisesta” osanotosta porvarillisiin ministeristöihin Englannissa, Ranskassa, Italiassa ja muissa maissa XIX vuosisadan lopulla ja XX vuosisadan alussa.

Marx taisteli koko elämänsä ajan tätä pikkuporvarillista sosialismia vastaan, jonka eserrien ja menshevikkien puolueet ovat nyt herättäneet Venäjällä uudelleen eloon. Marx kehitti luokkataisteluoppia johdonmukaisesti niin pitkälle, että siitä tuli oppi poliittisesta vallasta, valtiosta.

Porvariston herruuden kukistaminen on mahdollista vain proletariaatille erikoisena luokkana, jonka taloudelliset olemassaolon ehdot valmentavat sen tähän kukistamistehtävään, antavat sille mahdollisuuden ja voiman sen suorittamiseen. Samaan aikaan kun porvaristo pirstoo,

hajottaa talonpoikaista ja kaikkia pikkuporvarillisia kerroksia, samalla se liittää yhteen ja järjestää proletariaattia. Vain proletariaatti — taloudellisen merkityksensä vuoksi suurtuotannossa — pystyy olemaan *kaikkien* työtätekevien ja riistettyjen joukkojen johtajana, joukkojen, joita porvaristo riistää, sortaa ja painaa useinkin kovemmin, eikä vähemmän, kuin proletaareja, mutta jotka eivät kykene taistelemaan *itsenäisesti* vapautuksensa puolesta.

Luokkataisteluoppi, jota Marx sovellutti valtiota ja sosialistista vallankumousta koskevaan kysymykseen, johtaa välttämättömästi siihen, että tunnustetaan proletariaatin *poliittinen herruus*, sen diktatuuri, s.o. valta, jota ei jaeta kenenkään kanssa ja joka nojaa välittömästi joukkojen aseelliseen voimaan. Porvariston kukistaminen voidaan toteuttaa vain muuttamalla proletariaatti *hallitsevaksi luokaksi*, joka kykenee tukahduttamaan porvariston kiertämättömän, vimmatun vastarinnan ja järjestämään *kaikki* työtätekevät ja riistetyt joukot uutta talousmuotoa varten.

Proletariaatti tarvitsee valtiovaltaa, keskitettyä voimajärjestöä, väkivaltajärjestöä sekä riistäjien vastarinnan murttamiseksi että valtavan väestöjoukon, talonpoikaiston, pikkuporvariston, puoliproletaarien *johtamiseksi* sosialistisen talouden „järjestämisessä”.

Työväenpuoluetta kasvattaessaan marxilaisuus kasvattaa proletariaatin etujoukkoa, joka kykenee ottamaan vallan ja *johtamaan* sosialismiin *koko kansan*, ohjaamaan ja organisoimaan uutta järjestelmää, olemaan kaikkien työtätekevien ja riistettyjen opettajana, ohjaajana ja johtajana niiden järjestäessä yhteiskuntaelämänsä ilman porvaristoa ja porvaristoa vastaan. Nykyään vallitseva opportunisti sitä vastoin kasvattaa työväenpuolueessa joukoista irtaantuvia parempipalkkaisten työläisten edustajia, jotka „järjestävät elämänsä” siedettäväksi kapitalismin vallitessa ja myyvät esikoisoikeutensa hernerokasta, s.o. kieltäytyvät olemasta vallankumouksellisina kansan johtajina porvaristoa vastaan.

„Valtio, se on hallitsevaksi luokaksi järjestynyt proletariaatti”, — tämä Marxin teoria on erottamattomasti sidottu koko hänen oppiinsa proletariaatin vallankumouksellisesta tehtävästä historiassa. Tämän tehtävän kruunauksena on proletariaatin diktatuuri, proletariaatin poliittinen herruus.

Mutta jos kerran proletariaatti tarvitsee valtiota *erikoisena* väkivaltajärjestönä porvaristoa *vastaan*, niin tästä seuraa itsestään johtopäätöksen tekeminen, onko ajateltavissa tällaisen järjestön luominen siten, ettei porvariston *itselleen* luomaa valtiokoneistoa sitä ennen tuhota, murskata. „Kommunistinen Manifesti” vie aivan kiinteästi tähän johtopäätökseen, ja tästä johtopäätöksestä Marx puhuu tehdessään yhteenvetoja vuosien 1848—1851 vallankumouksen kokemuksista.

2. YHTENVETOJA VALLANKUMOUKSESTA

Teoksessaan „Louis Bonaparten brumairekuun kahdeksastoista” Marx tekee yhteenvetoja vuosien 1848—1851 vallankumouksesta meitä kiinnostavan valtiokysymyksen alalla seuraavassa lausunnossaan:

...,Mutta vallankumous on perusteellinen. Se on vielä matkaamassa kiirastulen läpi. Se suorittaa tehtävänsä metodisesti. Vuoden 1851 joulukuun 2 päivään mennessä” (päivään, jolloin Louis Bonaparte suoritti vallankaappauksen) „se oli suorittanut puolet valmistelutöistä, nyt se on suorittamassa loppuja. Ensin se täydellisti parlamentaarista valtaa, voidakseen sen sitten kukistaa. Nyt saavutettuaan tämän päämääränsä se täydellistää *toimeenpanovaltaa*, pelkistää sen puhtaimpaan muotoonsa, eristää sen, asettaa sen yksinomaiseksi vastakohtakseen *keskittääkseen kaikki hävitysvoimansa sitä vastaan*” (kursivointi meidän). „Ja kun se on suorittanut loppuun tämän alustavan työnsä toisen osan, silloin Eurooppa ponnahtaa istuimeltaan ja huutaa riemuiten: Hyvin kaivettu, vanha myyrä!

Tämä toimeenpanovalta suunnattomine virkavalta- ja sotilasorganisaatioineen, monimutkaisine ja keino-tekoisine valtiokoneistoineen, puoimiljoonaisine virkamiesjoukkoineen, jonka rinnalla on toiset puoli miljoonaa käsittävä armeija, tämä hirveä loiselimistö, joka kietoo Ranskan yhteiskuntaruumista kuin verkko ja tukkii kaikki sen huokokset, syntyi absoluuttisen monarkian aikoina feodalismien rappeutuessa, jouduttaen tätä rappeutumista”. Ranskan ensimmäinen

vallankumous kehitti keskityksen, „mutta samalla se laajensi hallitusvaltaa, sen attribuuttien ja apurien määrää. Napoleon teki täydelliseksi tämän valtiokoneiston”. Legitiimi monarkia ja heinäkuun monarkia „eivät tuoneet lisää mitään muuta paitsi suuremman työnjaon”...

...,Parlamentaarinen tasavalta huomasi loppujen lopuksi olevansa pakotettu vallankumousta vastaan taistellessaan tehostamaan repressiivisten toimenpiteiden ohella hallitusvallan keinoja ja keskitystä. *Kaikki mullistukset tekivät täydellisemmäksi tätä koneistoa, sen sijaan että olisivat sen murskanneet*” (kursivointi meidän). „Puolueet, jotka toinen toisensa jälkeen taistelivat vallasta, pitivät tämän suunnattoman valtiorakennelman haltuunsa saamista voittonsa pääsaaliina” („Louis Bonaparten brumairekuun kahdeksastoista”, ss. 98—99, neljäs painos, Hampuri, 1907)¹⁰⁰.

Tässä mainiossa lausunnossa marxilaisuus ottaa vallan edistysaskeleen „Kommunistiseen Manifestiin” verrattuna. „Kommunistisessa Manifestissa” valtiokysymys asetetaan vielä sangen abstraktisesti, aivan ylimalkaisin käsittein ja lausein. Tässä kysymys asetetaan konkreettisesti ja tehdään erinomaisen täsmällinen, selvä ja käytännöllinen, kouraantuntuva johtopäätös: kaikki aikaisemmat vallankumoukset ovat täydellistäneet valtiokoneistoa, mutta se on lyötävä rikki, murskattava.

Tämä johtopäätös on pääasia, perusasia marxilaisessa valtio-opissa. Ja juuri tämän pääasian ovat viralliset valittavat sosialidemokraattiset puolueet kokonaan *unohtaneet*, vieläpä II Internationalen huomattavin teoreetikko K. Kautsky on suorastaan *vääristellytkin* sitä (kuten tuonnempänä näemme).

„Kommunistisessa Manifestissa” on tehty historiasta yleiset johtopäätökset, jotka pakottavat näkemään valtiossa luokkaherruuden elimen ja jotka johtavat kiertämättömään loppupäätelmään, että proletariaatti ei voi kukistaa porvaristoa valloittamatta ensin poliittista valtaa, saamatta poliittista herruutta, muuttamatta valtiota „hallitsevaksi luokaksi järjestyneeksi proletariaatiksi”, ja että tämä

proletaarinen valtio alkaa heti voittonsa jälkeen kuoleutua, sillä yhteiskunnassa, jossa ei ole luokkavastakohtia, valtio on tarpeeton ja mahdoton. Tässä ei aseteta kysymystä siitä, millainen on oleva — historiallisen kehityksen näkökannalta — tämä porvarillisen valtion vaihtuminen proletaariseen.

Juuri tämän kysymyksen Marx asetti ja ratkaisi vuonna 1852. Uskollisena dialektisen materialismin filosofialleen Marx otti pohjaksi suurten vallankumousvuosien 1848—1851 historialliset kokemukset. Kuten aina, Marxin oppi on tässäkin syvän filosofisen maailmankatsomuksen ja laajan historiantuntemuksen valaisemaa *kokemusten yhteenvetoa*.

Kysymys valtiosta asetetaan konkreettisesti: miten porvarillinen valtio, porvariston herruudelle välttämätön valtiokoneisto on historiallisesti syntynyt? miten se on muuttunut, millainen on ollut sen kehitys porvarillisten vallankumousten kulussa ja sorrettujen luokkien itsenäisten esiintymisten aikana? mitkä ovat proletariaatin tehtävät tähän valtiokoneistoon nähden?

Porvarilliselle yhteiskunnalle ominainen keskitetty valtiovalta syntyi absolutismin kukistumiskaudella. Tälle valtiokoneistolle ovat luonteenomaisimpia kaksi laitosta: virkamiehistö ja vakinainen sotaväki. Siitä, miten tuhannet säikeet yhdistävät nämä laitokset juuri porvaristoon, puhutaan useaan otteeseen Marxin ja Engelsin teoksissa. Jokaisen työläisen kokemus valaisee tätä yhteyttä erinomaisen havainnollisesti ja vaikuttavasti. Työväenluokka oppii omassa nahassaan tuntemaan tämän yhteyden,—juuri siksi se käsittää niin helposti ja omaksuu niin lujasti tieteen tämän yhteyden kiertämättömyydestä, tieteen, jonka pikkuporvarilliset demokraatit joko tietämättömyydessään ja kevytmielisesti kieltävät tai vieläkin kevytmielisemmin tunnustavat „yleensä”, mutta eivät muista tehdä vastaavia käytännöllisiä johtopäätöksiä.

Virkamiehistö ja vakinainen sotaväki ovat „loiskasvannainen” porvarillisen yhteiskunnan ruumiissa, loiskasvannainen, jonka ovat synnyttäneet tätä yhteiskuntaa raatelevat sisäiset ristiriidat, nimenomaan loiskasvannainen, joka „tukkii” elinhuokokset. Tätä käsityskantaa, että valtio on *loiselimistö*, pitää virallisessa sosialidemokratiassa nykyään vallitseva kautskylainen opportunisti erikoisesti

ja yksinomaan anarkismille kuuluvana. Itsestään selvää on, että tuo marxilaisuuden vääristely on erittäin edullista niille poroporvareille, jotka ovat saattaneet sosialismin siihen ennen kuulumattomaan häpeään, että se puolustelee ja kaunistelee imperialistista sotaa sovelluttamalla siihen „isänmaan puolustuksen” käsitettä, mutta sittenkin se on ehdottomasti vääristelyä.

Kaikkien porvarillisten vallankumousten kautta, joita Eurooppa on feodalismin kukistumisen jälkeen nähnyt monen monta, tapahtuu tämän virka- ja sotilaskoneiston kehittyminen, täydellistyminen ja lujittuminen. Muun muassa juuri pikkuporvaristo vedetään suurporvariston puolelle ja alistetaan sen valtaan huomattavassa määrin tämän koneiston välityksellä, joka antaa talonpoikaiston, pienten käsityöläisten, kauppiaskunnan y.m. ylimmille kerroksille melko mukavia, rauhallisia ja kunniakkaita virka- paikkoja, jotka asettavat haltijansa kansan *yläpuolelle*. Katsokaapa, mitä tapahtui Venäjällä puolen vuoden aikana, vuoden 1917 helmikuun 27 päivän jälkeen: virka- paikat, joita oli ennen annettu etupäässä mustasotnialaisille, tulivat nyt kadettien, menshevikkien ja eserrien saaliiksi. Mitään tuntuvia reformeja ei oikeastaan ajateltukaan, ne pyrittiin lykkäämään „Perustavaan kokoukseen asti” — ja Perustava kokous pyrittiin lykkäämään vähitellen sodan loppuun saakka! Mutta saaliinjaossa, ministerien, apulaisministerien, kenraalikuvernöörien y.m. paikkojen täyttämässä ei sitä vastoin viivytelty eikä odoteltu mitään Perustavaa kokousta! Peli hallituksen kokoonpanoa sommiteltaessa oli oikeastaan vain ilmaus siitä „saaliin” jaosta ja uudelleenjaosta, joka oli käynnissä ylhäällä ja alhaalla, kautta maan, koko keskus- ja paikallishallinnossa. Tulos, objektiivinen tulos puolen vuoden ajalta, helmikuun 27 päivästä elokuun 27 päivään 1917, on kiistämätön: reformit on lykätty, virka- paikat jaettu, jako-, virheet” korjattu eräillä uusintajaoilla.

Mutta mitä enemmän tapahtuu virkakoneiston paikkojen „uusintajakoja” erilaisten porvarillisten ja pikkuporvarillisten puolueiden kesken (kadettien, eserrien ja menshevikkien kesken, jos otetaan esimerkiksi Venäjä), sitä selvemmäksi käy sorretuille luokille ja näiden etujoukkona kulkevalle proletariaatille näiden sovittamaton vihamielisyys *koko* porvarillista yhteiskuntaa kohtaan. Tästä johtuu, että kaik-

kien porvarillisten puolueiden, muun muassa demokraattisimpienkin ja „vallankumouksellisdemokraattisimpienkin”, on välttämättä voimistettava sortotoimenpiteitä vallankumouksellista proletariaattia vastaan, lujitettava sortokoneistoa, siis samaa valtiokoneistoa. Tällainen tapahtumain kulku pakottaa vallankumouksen „keskittämään kaikki hävitysvoimat” valtiovaltaa vastaan, pakottaa asettamaan tehtäväksi valtiokoneiston *murskaamisen, hävittämisen* eikä sen parantamista.

Ei loogiset päätelmät, vaan tapahtumain todellinen kehitys, vuosien 1848—1851 elävä kokemus johti tällaiseen tehtävän asetteluun. Miten tarkasti Marx pysyy historiallisen kokemuksen tosiasioiden pohjalla, näkyy siitä, että hän ei vielä vuonna 1852 asettanut konkreettisesti kysymystä siitä, *mikä* on asetettava tämän hävitettävän valtiokoneiston tilalle. Kokemus ei silloin vielä antanut aineistoa tällaiseen kysymykseen, jonka historia asetti päiväjärjestykseen myöhemmin, vuonna 1871. Luonnonhistoriallisen tarkkailun täsmällisyydellä voitiin vuonna 1852 todeta vain se, että proletaarisen vallankumouksen tehtäväksi *oli tullut* „kaikkien hävitysvoimien keskittäminen” valtiovaltaa vastaan, valtiokoneiston „murskaaminen”.

Tässä saattaa herätä kysymys: onko oikein yleistää Marxin kokemukset, havainnot ja päätelmät, ulottaa ne laajempiin puitteisiin kuin mitä oli Ranskan historia kolmen vuoden ajalta, vuosilta 1848—1851? Tämän kysymyksen selvittämiseksi palautamme ensin mieliin Engelsin erään huomautuksen ja siirrymme sitten tosiasia-aineistoon.

... „Ranska”, Engels kirjoitti „Brumairekuun kahdeksastoista” nimisen teoksensa kolmannen painoksen esipuheessa, „on se maa, missä historialliset luokkataistelut on enemmän kuin missään muualla viety joka kerta ratkaisuun asti. Ranskassa ovat jyrkkäpiirteisimminkin tulleet esiin ne vaihtelevat poliittiset muodot, joiden sisällä nuo luokkataistelut liikkuvat ja joissa niiden tulokset ilmenevät. Ranska, tuo feodalismien keskus keskiajalla, yhtenäisen säätymonarkian mallimaa renessanssin ajoista asti, murskasi suuressa vallankumouksessa feodalismien ja

pystytti porvariston puhtaan herruuden klassillisemmin kuin mikään muu maa Euroopassa. Ja myös ylös pyrkivän proletariaatin taistelu hallitsevaa porvaristoa vastaan esiintyy tässä maassa niin kärkevässä muodossa, ettei sellaista missään muualla tunneta” (s. 4 vuoden 1907 painoksessa).

Viimeinen huomautus on vanhentunut, koska vuoden 1871 jälkeen Ranskan proletariaatin vallankumoustaistelu keskeytyi, vaikkakaan tämä keskeytys, jatkuipa se miten kauan tahansa, ei lainkaan poista sitä mahdollisuutta, että tulevassa proletaarisessa vallankumouksessa Ranska osoittautuu klassilliseksi maaksi luokkien taistelussa ratkaisevaan loppuun saakka.

Mutta luokaamme yleissilmäys edistyneimpien maiden historiaan XIX vuosisadan loppu- ja XX vuosisadan alkuvuosilta. Näemme, että hitaammin, moninaisemmissa muodoissa ja paljon laajemmalla areenalla on tapahtunut tämä sama prosessi, yhtäältä „parlamentaarisen vallan” kehittämisprosessi sekä tasavaltaisissa maissa (Ranska, Amerikka, Sveitsi) että monarkkisissa maissa (Englanti, Saksa tietyissä määrin, Italia, Skandinavian maat j.n.e.), toisaalta erilaisten porvarillisten ja pikkuporvarillisten puolueiden valtataistelun prosessi, puolueiden, jotka ovat jakaneet ja uudestijakaneet virkapaikka-„saalista”, porvarillisen järjestelmän perusteiden pysyessä muuttumattomina,— ja viimein „toimeenpanovallan”, sen virka- ja sotilaskoneiston täydellistämisen- ja lujittamisprosessi.

On aivan epäilemätöntä, että nämä ovat yleensä kapitalististen valtioiden koko uusimman kehityksen yhteisiä piirteitä. Kolmen vuoden kuluessa, 1848—1851, Ranska kävi läpi nopeassa, jyrkässä ja keskitetyssä muodossa samat kehitysprosessit, jotka ovat ominaisia koko kapitalistiselle maailmalle.

Erikoisesti kuitenkin imperialismi, pankkipääoman aika-kausi, kapitalististen jättiläismonopolioiden aika-kausi, monopolistisen kapitalismin valtiomonopolistiseksi kapitalismiksi muuttumisen aika-kausi osoittaa „valtiokoneiston” voimistuvan tavattomasti, sen virka- ja sotilaskoneiston kasvavan ennenkuulumattomasti sortotoimenpiteitä tehostettaessa proletariaattia vastaan sekä monarkkisissa että vapaimmissakin, tasavaltaisissa maissa.

Maailmanhistoria johtaa nyt epäilemättä verrattoman paljon laajemmassa mitassa kuin vuonna 1852 proletariisen vallankumouksen „kaikkien voimien keskittämiseen” valtiokoneiston „murskaamiseksi”.

Minkä proletariaatti asettaa sen tilalle, siitä antoi Pariisin Kommuuni mitä opettavaisimman aineiston.

3. MITEN MARX ASETTI KYSYMYKSEN VUONNA 1852 *

Vuonna 1907 Mehring julkaisi aikakauslehdessä „Neue Zeit”¹⁰¹ (XXV, 2, 164) otteita Marxin kirjeestä Weydemeyerille maaliskuun 5 pltä 1852. Tämä kirje sisältää muun muassa seuraavan erinomaisen lausunnon:

„Mitä minuun tulee, niin minulle ei kuulu ansio siitä, että olisin keksinyt luokkien olemassaolon nykyisessä yhteiskunnassa, enempää kuin siitäkään, että olisin keksinyt niiden keskinäisen taistelun. Porvarilliset historioitsijat olivat kauan ennen minua esittäneet tämän luokkien taistelun historiallisen kehityksen ja porvarilliset taloustieteilijät luokkien taloudellisen anatomian. Mitä minä toin uutta, oli sen todistaminen: 1) että luokkien olemassaolo on sidottu vain tuotannon tiettyihin historiallisiin kehitysvaiheisiin (historische Entwicklungsphasen der Produktion); 2) että luokkataistelu johtaa välttämättömästi proletariaatin diktatuuriin; 3) että tämä diktatuuri itse muodostaa vain siirtymiskauden kaikkien luokkien hävittämiseen ja luokattomaan yhteiskuntaan”...¹⁰²

Näillä sanoilla Marxin on onnistunut ilmaista erinomaisen selväpiirteisesti ensinnäkin oppinsa pää- ja peruseroavaisuus porvariston edistyneimpien ja syvällisimpien ajattelijain opista ja toiseksi valtio-oppinsa ydin.

Pääasiana Marxin opissa on luokkataistelu. Näin puhutaan ja kirjoitetaan varsin usein. Mutta se ei ole totta. Ja tästä virheellisyydestä syntyy alinomaa marxilaisuuden opportunistista vääristelyä, sen väärentämistä porvaristolle otollisessa hengessä. Sillä luokkataisteluoppia *ei ole*

* Lisätty toiseen painokseen.

luonut Marx, *vaan* porvaristo jo *ennen* Marxia, ja yleensä puhuen porvaristo *voi sen hyväksyä*. Ken tunnustaa *vain* luokkataistelun, hän ei ole vielä marxilainen, hän voi osoittautua sellaiseksi, joka ei ole vielä päässyt porvarillisen ajattelun ja porvarillisen politiikan puitteita pitemmälle. Marxilaisuuden rajoittaminen luokkataisteluoppiin merkitsee marxilaisuuden typistämistä, sen vääristelyä, sen rajoittamista siihen, mikä on otollista porvaristolle. Marxilainen on vasta se, joka *laajentaa* luokkataistelun tunnustamisen *proletariaatin diktatuurin* tunnustamiseen asti. Tämä on tärkein seikka, joka erottaa marxilaisen pienestä (ja myöskin suuresta) tusinaporvarista. Tällä koetinkivellä on koeteltava marxilaisuuden *todellista* ymmärtämistä ja tunnustamista. Eikä ole ihmekään, että kun Euroopan historia johdatti *käytännössä* työväenluokan tämän kysymyksen eteen, niin eivät ainoastaan kaikki opportunistit ja reformistit, vaan myös kaikki „kautskylaiset” (reformismin ja marxilaisuuden välillä horjuvat ihmiset) osoittautuivat surkeiksi poroporvareiksi ja pikkuporvarillisiksi demokraateiksi, jotka *kieltävät* proletariaatin diktatuurin. Kautskyn kirjanen „Proletariaatin diktatuuri”, joka ilmestyi elokuussa 1918, siis paljon myöhemmin kuin tämän kirjaseini ensimmäinen painos, on mallinäyte marxilaisuuden pikkuporvarillisesta vääristelystä ja sen halpamaisesta hylkäämisestä *käytännössä*, vaikka *sanoissa* se tekopyhästi tunnustetaankin (ks. kirjastani „Proletaarinen vallankumous ja luopio Kautsky”, Pietari ja Moskova, 1918).

Nykyiseen opportunistiin, sen pääedustajan, entisen marxilaisen K. Kautskyn persoonassa, sopii täydellisesti edellä mainittu Marxin esittämä kuvaus *porvarillisesta* kannasta, sillä tämä opportunisti rajoittaa luokkataistelun tunnustamisen piirin porvarillisten suhteiden piiriin. (Eikä yksikään sivistynyt liberaali kieltäydy „periaatteessa” tunnustamasta luokkataistelua tämän piirin sisäpuolella, sen puitteissa!) Opportunisti *ei ulota* luokkataistelun tunnustamista juuri itse pääasiaan, kapitalismista kommunismiin *siirtymisen* kauteen, porvariston *kukistamisen* ja sen täydellisen *hävittämisen* kauteen. Todellisuudessa tämä kausi on kiertämättä ennen kuulumattoman ankaran luokkataistelun, sen ennen kuulumattoman kärkevien muotojen aikakautta, ja tämän kauden valtionkin täytyy siis välttämättä olla *uudella tavalla* demokraattinen (proletaareille

ja yleensä omistamattomille) ja *uudella tavalla* diktatorinen (porvaristoa vastaan).

Edelleen. Marxin valtio-opin olemuksen on ymmärtänyt vain se, joka on käsittänyt, että *yhden* luokan diktatuuri ei ole välttämätön ainoastaan missä tahansa luokkayhteiskunnassa yleensä eikä ainoastaan porvariston kukistaneelle *proletariaatille*, vaan se on välttämätön koko sinä *historian kautena*, joka erottaa kapitalismia „luokattomasta yhteiskunnasta”, kommunismista. Porvarillisten valtioitten muodot ovat tavattoman moninaisia, mutta niiden olemus on yksi ja sama: kaikki nämä valtiot ovat tavalla tai toisella ja loppukädessä ehdottomasti *porvariston diktatuuria*. Siirtyminen kapitalismista kommunismiin ei tietenkään voi olla tuomatta esiin tavattoman paljon ja tavattoman erilaisia valtiomuotoja, mutta niiden olemus on oleva väistämättömästi sama: *proletariaatin diktatuuri*.

III LUKU

VALTIO JA VALLANKUMOUS.

PARIISIN KOMMUUNIN KOKEMUS VUONNA 1871. MARXIN ANALYYSI

1. MISSÄ ILMENEE KOMMUNARDIEN YRITYKSEN SANKARUUS?

On tunnettua, että muutama kuukausi ennen Kommuunia, syksyllä 1870, Marx varoitti Pariisin työläisiä todistellen, että hallituksen kukistamisyritys olisi epätoivoista tyhmyyttä. Mutta kun maaliskuussa 1871 työläiset *pakotettiin* ratkaisevaan taisteluun ja kun he ottivat haasteen vastaan, kun kapinasta tuli tosi, niin Marx tervehti mitä suurimmalla riemulla proletaarista vallankumousta huolimatta huonoista enteistä. Marx ei pitänyt itsepintaisesti kiinni „sopimattomaan aikaan” puhjetun liikkeen pedanttisesta tuomitsemisesta, niin kuin teki surullisen kuuluisa marxilaisuuden venäläinen luopio Plehanov, joka marraskuussa 1905 kirjoitti työläisten ja talonpoikien taistelun kannustamisen hengessä, mutta joulukuun jälkeen vuonna 1905 huusi liberaalien tapaan: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin”.

Marx ei kuitenkaan rajoittunut vain ihailemaan „taivajia vastaan rynnäköivien”, kuten hän sanoi, kommunardien sankaruutta. Vallankumouksellisessa joukkoliikkeessä,

vaikkei se saavuttanutkaan päämääräänsä, hän näki tavattoman tärkeän historiallisen kokemuksen, proletaarisen maailmanvallankumouksen tietynlaisen edistysaskeleen, käytännöllisen askeleen, joka on tärkeämpi kuin sadat ohjelmat ja järkeilyt. Marx asetti tehtäväkseen tämän kokemuksen erittelyn, taktillisten opetusten ottamisen siitä, oman teoriansa tarkistamisen sen pohjalla.

Ainoan „korjauksen”, jonka Marx katsoi välttämättömäksi tehdä „Kommunistiseen Manifestiin”, hän teki Pariisin kommunnardien vallankumoukokemusten perusteella.

Viimeinen molempien tekijäin allekirjoittama esipuhe „Kommunistisen Manifestin” uuteen saksankieliseen painokseen on päivätty kesäkuun 24 p:nä 1872. Tässä esipuheessa tekijät Karl Marx ja Friedrich Engels sanovat, että „Kommunistisen Manifestin” ohjelma „on nyt paikoitain vanhentunut”.

... „*Nimenomaan Kommuuni on osoittanut*”, he jatkavat, „*että „työväenluokka ei voi ilman muuta ottaa haltuunsa valmista valtiokoneistoa ja panna sitä käyntiin omien tarkoituksensa toteuttamiseksi*” ”...¹⁰³

Tämän otteen toisten lainausmerkkien välissä olevat sanat tekijät ovat ottaneet Marxin teoksesta „Kansalais-sota Ranskassa”.

Marx ja Engels pitivät siis yksistään Pariisin Kommuunin perus- ja pääopetusta niin tavattoman tärkeänä, että he ottivat sen oleellisena korjauksena „Kommunistiseen Manifestiin”.

Erittäin kuvaavaa on, että juuri tämän oleellisen korjauksen opportunistit ovat vääristelleet, ja tämän korjauksen merkitystä ei varmaankaan tunne yhdeksän lukijaa kymmenestä, ellei yhdeksänkymmentä yhdeksän lukijaa sadasta „Kommunistisen Manifestin” lukijasta. Yksityiskohtaisesti puhumme tuosta vääristelystä tuonnempana, erikoisesti vääristelyjä käsittelevässä luvussa. Tässä riittää, kun merkitsemme, että tavanomainen, vulgääri „käsitys” esittämämme Marxin kuuluisasta lausumasta on se, että Marx muka korostaa tässä verkkaisen kehityksen ajatusta vastaakohtana vallan valtaamiselle y.m.s.

Todellisuudessa asia on *juuri päinvastoin*. Marxin ajatus on se, että työväenluokan täytyy *särkeä*,

murskata „valmis valtiokoneisto” eikä tyytyä sen pelkään valtaamiseen.

Huhtikuun 12 pnä 1871, siis juuri Kommuunin aikana, Marx kirjoitti Kugelmannelle:

... „Jos katsahdat teokseni „Brumairekuun kahdeksastoista” viimeistä lukua, niin näet, että julistan Ranskan vallankumouksen seuraavaksi yritykseksi: virkavaltais-sotilaallista koneistoa ei saa siirtää käsistä toisiin, kuten tähän saakka on tehty, vaan se pitää *murskata*” (kursivointi Marxin; alkutekstissä: zerbrechen), „ja nimenomaan se on jokaisen todella kansan vallankumouksen ennakkoehto mannermaalla. Juuri sellainen onkin sankarillisten parii-silaisten toveriemme yritys” („Neue Zeit”, 1901—1902, XX, 1, s. 709)¹⁰⁴. (Marxin kirjeet Kugelmannelle ovat ilmestyneet venäjäksi vähintään kahtena painoksena, joista toisen olen minä toimittanut ja varustanut esipuheellani *.)

Näihin sanoihin: „virkavaltais-sotilaallisen valtiokoneiston murskaaminen” sisältyy lyhyesti lausuttuna marxilaisuuden pääopetus kysymyksessä proletariaatin tehtävistä vallankumouksessa valtion suhteen. Ja juuri tämän opetuksen on vallitseva, kautskylainen marxilaisuuden „tulkinta” unohtanut täydellisesti, jopa suorastaan vääristellytkin!

Mitä tulee Marxin viittaukseen teokseensa „Brumairekuun kahdeksastoista”, niin olemme edellä esittäneet asianomaisen kohdan kokonaisuudessaan.

On mielenkiintoista panna merkille erikoisesti kaksi kohtaa edellä esitetystä Marxin lausunnosta. Ensinnäkin hän rajoittaa johtopäätöksensä mannermaahan. Se oli ymmärrettävää vuonna 1871, jolloin Englanti oli vielä esimerkki puhtaasti kapitalistisesta maasta, mutta vailla sotilasvaltaa ja melkoisessa määrin vailla virkavaltaa. Sen vuoksi Marx teki poikkeuksen Englantiin nähden, missä vallankumous, vieläpä kansanvallankumouskin näytti mahdolliselta ja olikin silloin mahdollinen ilman sitä ennakkoehtoa, että „valmis valtiokoneisto” murskataan.

Nyt, vuonna 1917, ensimmäisen imperialistisen suursodan kaudella tämä Marxin tekemä rajoitus on hylättävä. Sekä

* Ks. Teokset, 12. osa, ss. 90—98. Toim.

Englanti että Amerikka, jotka sotilasvallan ja virkavaltaisuuden puuttumisen mielessä olivat suurimmat ja koko maailmassa viimeiset anglo-saksilaisen „vapauden” edustajat, ovat nyt täydellisesti vajonneet virkavaltaiten ja sotilaallisten laitosten yleiseurooppalaiseen likaiseen, veriseen suohon, laitosten, jotka alistavat kaiken valtaansa ja musertavat kaiken painollaan. Nyt on sekä Englannissa että Amerikassa „jokaisen todella kansan vallankumouksen ennakkoehtona” „valmiin valtiokoneiston” (joka siellä vuosina 1914—1917 saatiin „eurooppalaiseen”, yleisimperialistiseen täydellisyyteen) *murskaaminen, hävittäminen*.

Toiseksi ansaitsee erikoista huomiota se Marxin erittäin syvälinen huomautus, että virkavaltais-sotilaallisen valtiokoneiston hävittäminen on „jokaisen todella *kansan* vallankumouksen ennakkoehto”. Tämä „*kansan*” vallankumouksen käsite kuulostaa omituiselta Marxin lausumana, ja Venäjän plehanovilaiset ja menshevikit, nuo Struven seuraajat, jotka haluavat olla marxilaisten kirjoissa, voisivat ehkä julistaa tämän Marxin sanonnan „epähuomiossa lausutuksi”. He ovat vääristelleet marxilaisuuden niin kurjan liberaaliseksi, ettei heidän mielestään ole olemassa mitään muuta kuin proletaarisen ja porvarillisen vallankumouksen vastakkain asettaminen, ja tämän vastakkain asettamisenkin he käsittävät uskomattoman kuolleesti.

Jos otetaan esimerkiksi XX vuosisadan vallankumoukset, niin sekä Portugalin että Turkin vallankumoukset on tietenkin katsottava porvarillisiksi. Mutta kumpikaan ei ole „*kansan*” vallankumous, sillä kansan joukko, kansan valtava enemmistö ei ole huomattavassa määrin esiintynyt aktiivisesti, itsenäisesti, omine taloudellisine ja poliittisine vaatimuksineen kummassakaan vallankumouksessa. Sitä vastoin Venäjän porvarillinen vallankumous vuosina 1905—1907, vaikka sillä ei ollut niin „loistavia” menestyksiä kuin mitä tuli aika ajoin Portugalin ja Turkin vallankumousten osalle, oli epäilemättä „todella kansan” vallankumous, sillä kansanjoukot, kansan enemmistö, sarron ja riiston kuristamat yhteiskunnan syvimät „pohjakerrokset” nousivat itsenäisesti, painoivat koko vallankumouksen kulkuun *omien* vaatimustensa, *omien* yritystensä leiman, pyrkien rakentamaan oman mielensä mukaan uuden yhteiskunnan vanhan, hävitettävän tilalle.

Vuonna 1871 ei proletariaatti ollut kansan enemmistönä yhdessäkään maassa Euroopan mantereella. „Kansan” vallankumous, joka vetää liikkeeseen todella enemmistön, saattoi olla sitä vasta silloin, kun se käsitti sekä proletariaatin että talonpoikaiston. Nämä kaksi luokkaa muodostivatkin silloin „kansan”. Näitä kahta luokkaa liittää yhteen se, että „virka-valtais-sotilaallinen valtiokoneisto” sortaa, painaa ja riistää niitä. Tämän koneiston *murskaaminen*, sen *hävittäminen* — sellainen on „kansan”, sen enemmistön, työläisten ja talonpoikaisen enemmistön todellinen etu, sellainen on köyhien talonpoikain ja proletaarien vapaan liiton „ennakkoehto”, ja ilman tätä liittoa demokratia on heikko ja sosialistinen uudestijärjestäminen mahdotonta.

Kuten tunnettua, tällaista liittoa kohti Pariisin Kommuuni raivasikin itselleen tietä, saavuttamatta kuitenkaan päämääräänsä useiden sisäistä ja ulkoista laatua olevien syiden vuoksi.

Puhuessaan „todella kansan vallankumouksesta” Marx otti siis mitä tarkimmin huomioon useimmissa Euroopan mannermaavaltioissa vuonna 1871 vallinneet luokkien todelliset keskinäissuhteet unohtamatta lainkaan pikku-porvariston erikoisuuksia (niistä hän puhui paljon ja usein). Mutta toisaalta hän totesi, että niin työläisten kuin myös talonpoikain edut vaativat valtiokoneiston „murskaamista”, se liittää heidät yhteen, asettaa heidän suoritettavakseen yhteisen tehtävän: „loiskasvannaisen” hävittämisen ja sen korvaamisen jollakin uudella.

Millä nimenomaan?

2. MIKÄ ON ASETETTAVA MURSKATUN VALTIOKONEISTON TILALLE?

Tähän kysymykseen Marx antoi „Kommunistisessa Manifestissa” vuonna 1847 vielä aivan abstraktisen vastauksen, oikeammin sanottuna vastauksen, joka osoittaa tehtävät, mutta ei niiden ratkaisukeinoja. Tilalle on asetettava „proletariaatin järjestäytyminen hallitsevaksi luokaksi”, „demokratian valloittaminen” — sellainen oli „Kommunistisen Manifestin” vastaus.

Marx ei vaipunut utopioihin, vaan odotti, että joukkoliikkeen *kokemus* antaa vastauksen kysymykseen, mihin konkreettisiin muotoihin tämä proletariaatin järjestäytyminen

hallitsevaksi luokaksi alkaa valautua, millä tavalla tämä järjestyminen tulee yhdistymään täydellisimpään ja johdonmukaisimpaan „demokratian valloittamiseen”.

Niin vähäinen kuin Kommuunin antama kokemus olikin, Marx eritteli sen kuitenkin mitä huolellisimmin kirjassaan „Kansalaisista Ranskassa”. Esitämme tärkeimmät kohdat tästä teoksesta:

XIX vuosisadalla kehittyi keskiajalta polveutuva „keskitetty valtiovalta kaikkiallisine elimineen: vakinaisine sotaväkineen, poliiseineen, virkavaltoineen, papistoineen ja tuomarikuntineen”. Luokkavastakohdian kehittyessä pääoman ja työn välillä „valtiovalta muuttui luonteeltaan yhä enemmän työväenluokan sortamiseen käytetyksi julkiseksi vallaksi, luokkaherruuden koneistoksi. Jokaisen vallankumouksen jälkeen, joka merkitsee luokkataistelun edistymistä, valtiovallan puhtaasti sortava luonne esiintyy yhä ilmeisempänä”. Vuosien 1848—1849 vallankumouksen jälkeen valtiovallasta tulee „pääoman kansallinen sota-ase työtä vastaan”. Toinen keisarikunta varmentaa sen.

„Keisarikunnan suoranaisena vastakohtana oli Kommuuni”. „Kommuuni olikin sellaisen tasavallan tietty muoto”, „jonka tuli poistaa, ei ainoastaan luokkaherruuden monarkkinen muoto, vaan myös itse luokkaherruus”...

Mikä sitten oli tuo proletaarisen, sosialistisen tasavallan „tietty” muoto? Millainen oli valtio, jota se alkoi luoda?

...„Kommuunin ensimmäinen asetus määräsiikin vakinaisen sotaväen lakkautettavaksi ja korvattavaksi aseistetulla kansalla”...

Tämä vaatimus on nykyisin kaikkien niiden puolueiden ohjelmissa, jotka haluavat kantaa sosialistisen puolueen nimeä. Mutta minkä arvoisia niiden ohjelmat ovat, se näkyy parhaiten eserriemme ja menshevikkimme menettelystä, jotka juuri helmikuun 27 päivän vallankumouksen jälkeen ovat itse asiassa kieltäytyneet toteuttamasta tätä vaatimusta!

... „Kommuunin muodostivat kaupunginvaltuutetut, jotka valittiin Pariisiin eri piireistä yleisen äänioikeuden perusteella. He olivat vastuussa valitsijoilleen ja näiden erotettavissa. Suurimmalta osaltaan he olivat tietysti työläisiä tai tunnettuja työväenluokan edustajia”...

... „Poliisilta, joka tähän asti oli ollut valtion hallituksen aseena, otettiin heti pois kaikki sen valtiolliset funktiot ja se muutettiin vastuuvelvolliseksi ja milloin tahansa erotettavissa olevaksi Kommuunin elimeksi... Samoin oli kaikkien muidenkin hallinnonhaarojen virkamiesten laita... Ylimmistä alimpiin saakka, Kommuunin jäsenistä alkaen, kaikkien täytyi suorittaa virantoimitus *työläisen palkasta*. Korkeiden valtion virkamiesten erioikeudet ja edustusrahat hävisivät samalla kuin nämä virkaherratkin... Lakautettuaan vakinaisen sotaväen ja poliisin, nämä entisen hallituksen aineellisen mahdin välikappaleet, Kommuuni ryhtyi heti murskaamaan henkisen sorron välikappaletta, pappisvaltaa... Oikeusvirkamiehet menettivät kaiken näennäisen riippumattomuutensa... heidän... tuli tästä lähtien olla valinnallisia, vastuuvelvollisia ja erotettavissa olevia”...¹⁰⁵

Näytti siis siltä, että murskatun valtiokoneiston tilalle Kommuuni asetti „vain” täydellisemmän demokratian: vakinainen sotaväki lopetettiin, saatettiin voimaan kaikkien viranhaltijain valinnallisuus ja erottavuus. Todellisudessa tuo „vain” merkitsee kuitenkin jättäjäismitassa tapahtuvaa yksien laitosten korvaamista periaatteellisesti toisella laisilla laitoksilla. Siinä juuri havaitaan eräs niistä tapauksista, jolloin „määrä muuttuu laaduksi”: sellaisella suurimmalla ajateltavissa olevalla täydellisyydellä ja johdonmukaisuudella toteutettu demokratia muuttuu porvarillisesta demokratiasta proletaariseksi demokratiaksi, valtiosta (= erikoinen mahti tietyn luokan lannistamiseksi) joksikin sellaiseksi, mikä ei enää ole varsinainen valtio.

Porvariston ja sen vastarinnan lannistaminen on yhä välttämätöntä. Kommuunille se oli erikoisen välttämätöntä, ja yhtenä sen tappion syynä oli se, ettei Kommuuni tehnyt tätä kyllin päättävästi. Mutta lannistamiselimenä on tällöin

jo väestön enemmistö eikä vähemmistö, niinkuin oli aina ollut sekä henkiorjuuden että maaorjuuden kuin myös palkkaorjuuden vallitessa. Ja kun kerran väestön enemmistö *itse* lannistaa sortajansa, niin „erikoista mahtia” lannistamista varten *ei enää tarvita!* Tässä mielessä valtio *alkaa kuoleutua*. Etuoikeutetun vähemmistön erikoisten laitosten (etuoikeutetun virkamieskunnan, vaki-naisen sotaväen päällystön) asemesta enemmistö itse kykenee välittömästi suorittamaan sen, ja mitä enemmän koko kansa alkaa itse suorittaa valtiiovallan tehtäviä, sitä vähemmän tarvitaan tätä valtaa.

Erikoista huomiota ansaitsee tässä suhteessa tuo Marxin alleviivaama Kommuunin toimenpide: kaikkinaisten edustusrahojen maksamisen ja virkamiesten kaikkien rahatuloja tuottavien etuoikeuksien lakkauttaminen, *kaikkien* viranhaltijain palkkojen saattaminen valtakunnassa „*työläisen palkan*” tasalle. Juuri tässä ilmenee havainnollisimmin *käänn*e porvarillisesta demokratiasta proletaariseen demokratiaan, sortajain demokratiasta sorrettujen luokkien demokratiaan, valtiosta, tiettyä luokkaa lannistavasta „*erikoisesta mahdista*” sortajien lannistamiseen kansan enemmistön, työläisten ja talonpoikain *yhteisellä mahdilla*. Ja juuri tässä erikoisen havainnollisessa ja valtiota koskevan kysymyksen ehkä tärkeimmässä kohdassa Marxin antamat opetukset on pahimmin unohdettu! Kansantajuisissa selityksissä, joilla ei ole mitään eikä määrää, ei tästä puhuta. Tästä „on tapana” vaieta, aivan kuin se olisi aikansa elänyt „*naiiviutta*”, samaan tapaan kuin kristityt päästyään valtionuskonnon asemaan „*unohtivat*” alkuperäisen, hengeltään vallankumouksellisen-demokraattisen kristinuskon „*naiiviudet*”.

Korkeimpien valtion virkamiesten palkkojen alentaminen näyttää „*pelkästään*” naiivin, alkeellisen demokratismin vaatimukselta. Eräs uusimman opportunistin „*perustajista*”, entinen sosialidemokraatti Ed. Bernstein on moneen kertaan työkseen toistellut typerää porvarillista pilantekoa „*alkeellisesta*” demokratismistä. Samoin kuin kaikki opportunistit, samoin kuin nykypäivien kautskylaiset, hän ei ole lainkaan ymmärtänyt sitä, että ensinnäkin siirtyminen kapitalismista sosialismiin *on mahdotonta* ilman jonkinlaista „*paluuta*” „*alkeelliseen*” demokratismiin (sillä mitenkä muuten voitaisiin siirtyä siihen, että väestön

enemmistö ja väestö kokonaisuudessaan suorittaa valtiolliset tehtävät?), ja toiseksi, että „alkeellinen demokratismi” kapitalismin ja kapitalistisen kulttuurin pohjalla ei ole samaa kuin alkeellinen demokratismi muinaisella tai esikapitalistisella kaudella. Kapitalistinen kulttuuri on luonut suurtuotannon, tehtaat, rautatiet, postin, puhelimen y.m., ja *tällä pohjalla* suurin osa vanhan „valtiovallan” tehtävistä on niin yksinkertaistunut ja muutettavissa mitä yksinkertaisimmiksi luettelointi-, kirjaamis- ja tarkastustehtäviksi, että jokainen luku- ja kirjoitustaitoinen henkilö kykenee hoitamaan näitä tehtäviä, että nämä tehtävät voidaan aivan hyvin suorittaa tavallisella „työläisen palkalla” ja että näiltä tehtäviltä voidaan (ja tuleekin) hävittää kokonaan etuoikeuksien ja „päällikkyyden” häiväkin.

Poikkeuksetta kaikkien toimenhaltijain täydellinen valinnallisuus ja mahdollisuus heidän erottamiseensa *milloin hyvänsä*, heidän palkkansa saattaminen tavallisen „työläisen palkan” tasalle,— nämä yksinkertaiset ja „ilman muuta ymmärrettävät” demokraattiset toimenpiteet, jotka yhdistävät täydellisesti työläisten sekä talonpoikien enemmistön edut, ovat samalla silta, joka vie kapitalismista sosialismiin. Nämä toimenpiteet koskevat yhteiskunnan valtiollista, puhtaasti poliittista uudestijärjestelyä, mutta täyden sisältönsä ja merkityksensä ne saavat tietenkin vasta „pakkoluovuttajien pakkoluovuttamisen” toteuttamisen tai valmistelun yhteydessä, siis siirryttäessä tuotantovälineiden kapitalistisesta yksityisomistuksesta yhteiskunnalliseen omistukseen.

„Kommuuni toteutti”, Marx kirjoitti, „kaikkien porvarillisten vallankumousten ohjauseen — halpa hallitus — tekemällä lopun kahdesta suurimmasta menoluokasta, armeijasta ja virkamieskunnasta”.

Vain mitätön vähemmistö talonpoikaistosta samoin kuin pikkuporvariston muistakin kerroksista „kohooa ylös”, „pääsee ihmisten kirjoihin” porvarillisessa mielessä, s.o. muuttuu joko varakkaiksi, porvareiksi, tai hyvin toimeentuleviksi ja etuoikeutetuiksi virkamiehiksi. Jokaisessa kapitalistimaassa, missä vain on talonpoikaistoa (ja sellaisia on suurin osa kapitalistimaista), talonpoikaiston valtaenemmistö on hallituksen sarron alaisena ja haluaa

kiihkeästi sen kukistamista, haluaa „halpaa” hallitusta. Vain proletariaatti voi tämän toteuttaa, ja toteuttaessaan tämän se ottaa samalla askeleen valtion sosialistista uudestijärjestelyä kohti.

3. PARLAMENTARISMIN HÄVITTÄMINEN

„Kommuunin piti olla”, Marx kirjoitti, „toimiva eikä parlamentaarinen laitos, samalla sekä toimeenpaneva että lakiasäätävä”...

..., „Sen sijaan että kerran kolmessa tai kuudessa vuodessa ratkaistaisiin, kuka hallitsevan luokan jäsen tulisi parlamentissa edustamaan ja sortamaan (ver- und zertreten) kansaa, yleisen äänioikeuden tuli palvella kommuuneiksi järjestynyttä kansaa samaan tapaan kuin yksilöllinen äänivalta palvelee ketä tahansa työnantajaa, nimittäin auttaa sitä löytämään työläisiä, työnjohtajia ja kirjanpitäjiä liikkeesensä”.

Sosialishovinismin ja opportunistin herruuden takia kuuluu nyt tämäkin, vuonna 1871 esitetty erinomainen parlamentarismien arvostelu marxilaisuuden „unohdettujen sanojen” joukkoon. Meidän päiviemme ministerit ja ammattiparlamentaarikot, proletariaatin petturit ja „afääri”-socialistit ovat jättäneet parlamentarismien arvostelun kokonaan anarkistien tehtäväksi ja tällä ihmeen järkevällä perusteella julistaneet parlamentarismien *kaikkinaisen* arvostelun „anarkismiksi”!! Ei ole lainkaan kumma, että „edistyneimpien” parlamentaaristen maiden proletariaatti, joka tuntee inhoa nähdessään sellaisia „socialisteja” kuin ovat Scheidemannit, Davidit, Legienit, Sembatit, Renaudelit, Hendersonit, Vanderveldet, Stauningit, Brantingit, Bissolatit ja kumpp., on yhä useammin antanut myötätuntensa anarkosyndikalismille siitä huolimatta, että tämä on ollut suoranaisesti opportunistin veli.

Mutta Marxille ei vallankumouksellinen dialektiikka koskaan ollut sellainen tyhjä muotifraasi, helistin, jollaiseksi Plehanov, Kautsky y.m. ovat sen tehneet. Marx osasi katkaista armotta välinsä anarkismiin, kun se ei kyennyt käyttämään edes porvarillisen parlamentarismien „läävää”, varsinkin vallankumouksellisen tilanteen ilmeisesti puut-

tuessa, mutta samalla hän osasi myös antaa parlamentarismista todella vallankumouksellis-proletaarisen arvostelun.

Ratkaista kerran muutamassa vuodessa, kuka hallitsevan luokan jäsenistä tulee parlamentissa sortamaan, polkemaan kansaa,— siinä on porvarillisen parlamentarismien todellinen olemus ei ainoastaan parlamentaariperustuslaillisissa monarkioissa, vaan myös kaikkein demokraattisimmissa tasavalloissa.

Mutta jos asetetaan kysymys valtiosta, jos parlamentarismia yhtenä valtion laitoksista tarkastellaan *tällä* alalla esiintyvien proletariaatin tehtävien näkökannalta, niin missä on ulospääsy parlamentarismista? miten voidaan tulla toimeen ilman sitä?

Yhä uudelleen ja uudelleen on sanottava: Kommuunin tutkimiseen perustuvat Marxin opetukset on unohdettu siinä määrin, että nykyiselle „socialidemokraatille” (lue: nykyiselle sosialismin petturille) on suorastaan käsittämätöntä muunlainen kuin anarkistinen tai taantumuksellinen parlamentarismien arvostelu.

Ulospääsy parlamentarismista ei tietenkään ole edustuslaitosten ja valintaperiaatteen hävittämisessä, vaan edustuslaitosten muuttamisessa juttutuvista „toimiviksi” laitoksiksi. „Kommuunin piti olla toimiva eikä parlamentaarinen laitos, samalla sekä toimeenpaneva että lakiasäätävä”.

„Toimiva eikä parlamentaarinen” laitos, se on sanottu hyvin sattuvasti nykyajan parlamentaarikoille ja socialidemokratian parlamentaarisille „sylikoirille”! Katsokaa mitä parlamentaarista maata tahansa, Amerikasta Sveitsiin, Ranskasta Englantiin ja Norjaan saakka j.n.e.: todellinen „valtiollinen” työ tehdään kulissien takana, ja sen suorittavat departementit, kansliat, esikunnat. Parlaamenteissa vain jaaritellaan erikoisessa tarkoituksessa pettää „rahvasta”. Se on siinä määrin totta, että yksinpä Venäjänkin tasavallassa, porvarillis-demokraattisessa tasavallassa, kaikki nämä parlamentarismien synnit ilmenivät jo heti, ennen kuin Venäjä ehti luoda varsinaisen parlamentin. Sellaiset mädän poroporvarillisuuden sankarit kuin Skobelevit ja Tseretelit, Tshernovit ja Avksentjevit ovat saaneet saastutetuksi Neuvostotkin mitä inhottavimmalla porvarillisella parlamentarismilla muuttamalla ne tyhjänpäiväisiksi juttutuviksi. Neuvostoissa herrat „socialistiset” ministerit

petkuttavat herkkäuskoisia musikoita sanahelinällä ja päätöslauseelmilla. Hallituksessa on käynnissä herkeämätön katrilli, jonka tarkoituksena on toisaalta saada suurituloisten ja kunniakkaiden virkojen „piirakan” ääreen istutetuksi vuoron perään mahdollisimman monia eserriä ja menshevikkejä sekä toisaalta kansan „huomion sitominen”. Mutta kanslioissa ja esikunnissa „työskennellään” „valtiollisessa” työssä!

„Sosialistivallankumouksellisten” hallituspuolueen lehti „Delo Naroda” tunnusti äskettäin toimituksen johtavassa kirjoituksessa — sellaisten ihmisten verrattomalla avomielisyydellä, jotka kuuluvat „hyvään seurapiiriin”, jossa „kaikki” harjoittavat poliittista prostituutiota, — että niissäkin ministeriöissä, joita johtavat „sosialistit” (suokaa anteeksi sanontani!), jopa niissäkin koko virkamieskoneisto on oleellisesti jäänyt ennalleen, toimii vanhaan tapaan, sabotoi vallankumouksellisia aloitteita aivan „vapaasti”! Ja vaikkei tätä tunnustusta olisi ollutkaan, niin eikö eserrien ja menshevikkien tosiasiallinen hallitukseen osallistumisen historia todista sitä? Kuvaavaa tässä on vain se, että ollessaan ministeriseurassa kadettien kanssa herrat Tshernovit, Rusanovit, Zenzinovit y.m. „Delo Narodan” toimittajat ovat siinä määrin menettäneet häpynsä, etteivät ujostele eivätkä punastu kertoessaan julkisesti kuten pikku-seikasta, että „heillä” on ministeriöissä kaikki ennallaan!! Vallankumouksellisdemokraattinen sanahelinä maanjussien petkuttamiseksi ja virkavaltainen kansliavitkutus kapitalistien „tyydyttämistä” varten — siinä on „kunniallisen” kokoomuksen *olemus*.

Porvarillisen yhteiskunnan kauttaaltaan mädän ja lahjottavissa olevan parlamentarismen tilalle Kommuuni asettaa sellaiset laitokset, joissa lausunto- ja käsittelyvapaus ei rappeudu petkutukseksi, sillä parlamentaarikkojen on itse toimittava, itse pantava lakinsa täytäntöön, itse tarkastettava, miten asiat menevät käytännössä, itse vastattava välittömästi valitsijainsa edessä. Edustuslaitokset jäävät olemaan, mutta parlamentarismia erikoisena järjestelmänä, lainsäädäntö- ja täytäntöönpanotyön jakona, edustajien etuoikeutettuna asemana siinä *ei ole*. Demokratiaa, prolettaaristakaan demokratiaa emme voi kuvitella mielessämme ilman edustuslaitoksia, mutta ilman parlamentarismia me voimme ja meidän *tuleekin* se kuvitella, ellei porvarillisen

yhteiskunnan arvostelu ole meillä vain tyhjiä sanoja ja jos porvariston herruuden kukistaminen on meidän vakava ja vilpitön pyrkimyksemme eikä „vaali”-fraasi työläisten äänten kalastelua varten, kuten menshevikeillä ja eserrillä, kuten Scheidemanneilla ja Legieneillä, Sembateilla ja Vanderveldeilla.

On sängen opettavaista, että puhuessaan *sen* virkamiehistön tehtävistä, joka on tarpeellinen sekä Kommuunille että proletaarille demokratialle, Marx ottaa vertaukseksi „jokaisen muun työnantajan” henkilökunnan, s.o. tavallisen kapitalistisen laitoksen „työläisineen, työnjohtajineen ja kirjanpitäjäineen”.

Marxilla ei ole hitustakaan utooppisuutta siinä mielessä, että hän sepittelisi ja rakentelisi mielikuvituksessaan „uutta” yhteiskuntaa. Ei, hän tutkii uuden yhteiskunnan *syntymistä vanhasta* luonnonhistoriallisena prosessina, tutkii vanhasta uuteen siirtymisen muotoja. Hän ottaa proletaarisen joukkoliikkeen tosiasiallisen kokemuksen ja pyrkii ammentamaan siitä käytännöllisiä opetuksia. Hän „ottaa oppia” Kommuunilta, samoin kuin kukaan suuri vallankumouksellinen ajattelija ei ole pelännyt ottaa oppia sorretun luokan suurten liikehtimisen kokemuksista, eikä hän milloinkaan pidä heille pikkumaisia „moraalisiaarvoja” (kuten Plehanov: „ei olisi pitänyt tarttua aseisiin” tai Tsereteli: „luokan on asetettava itselleen rajat”).

Virkamiehistön lakkauttaminen kerralla, kaikkialla, loppuun saakka ei voi tulla kysymyksenkään. Se on utopiaa. Mutta se, että vanha virkamieskoneisto *murskataan* kerralla ja että ryhdytään heti rakentamaan uutta, mikä tekee mahdolliseksi kaikkinaisen virkamiehistön supistamisen vähitellen olemattomiin,— se *ei ole* utopiaa, se on Kommuunin kokemus, se on vallankumouksellisen proletariaatin suoranainen, välitön tehtävä.

Kapitalismi yksinkertaistaa „valtiollisen” hallinnon tehtävät, tekee mahdolliseksi „päällikkyuden” hylkäämisen ja koko asian ratkaisemisen proletariin (hallitsevan luokan) järjestöllä, joka koko yhteiskunnan nimessä palkkaa „työläiset, työnjohtajat ja kirjanpitäjät”.

Me emme ole utopisteja. Emme ole „haaveilijoita”, jotka haaveilisimme siitä, miten voisimme *heti* tulla toimeen ilman minkäänlaista hallintaa, ilman minkäänlaista alistamista; nämä anarkistiset haaveet, jotka johtuvat siitä, ettei

ymmärretä proletariaatin diktatuurin tehtäviä, ovat perinjuurin vieraita marxilaisuudelle ja todellisuudessa vain auttavat lykkäämään sosialistista vallankumousta siihen asti, kunnes ihmiset ovat tulleet toisenlaisiksi. Ei, me haluamme sosialistisen vallankumouksen suorittamista sellaisen ihmisten kanssa kuin he nyt ovat, jotka eivät tule toimeen ilman alistamista, ilman valvontaa, ilman „työnjohtajia ja kirjanpitäjiä”.

Mutta on alistettava kaikkien riistettyjen ja työtätekevien aseellisen etujoukon — proletariaatin — valtaan. Valtion virkamiesten erityinen „päällikkyys” voidaan vaihtaa ja sitä pitääkin ryhtyä heti vaihtamaan „työnjohtajien ja kirjanpitäjien” yksinkertaisiin toimiin, joiden täyttämiseen kaupunkilaisten kehitystaso yleensä on jo nykyisin täysin riittävä ja jotka voidaan aivan hyvin suorittaa „työläisten palkalla”.

Pitäen lähtökohtana sitä, minkä kapitalismi on jo luonut, me *itse*, työläiset, järjestämme suurtuotannon nojaten omaan työläiskokemukseemme, luoden mitä tiukimman, rautaisen kurin, jota pitää yllä aseellisten työläisten valtiotalta, teemme valtion virkamiehet pelkiksi määräystemme täytäntöönpanijoiksi, vastuuvollisiksi, erotettavissa oleviksi, kohtuullista palkkaa nauttiviksi „työnjohtajiksi ja kirjanpitäjiksi” (tietenkin kaikenlaisine eri alojen ja asteiden teknikkoineen) — siinä on *meidän* proletaarinen tehtävämme, siitä voidaan ja tulee *alkaa* proletaarista vallankumousta suoritettaessa. Tällainen alku suurtuotannon pohjalla vie sinänsä kaikkinaisen virkamiehistön „kuoleutumiseen” vähitellen, sellaisen järjestyksen asteittaiseen luomiseen — järjestyksen ilman lainausmerkkejä, ei palkkorjuuden kaltaisen — järjestyksen, jolloin yhä enemmän yksinkertaistuvia valvonta- ja tilinpitotehtäviä suorittavat vuoronperään kaikki ja ne muuttuvat sitten tottumuksiksi ja vihdoin jäävät pois erikoisen ihmiskerroksen *erikois-*toimina.

Eräs teräväjärkinen saksalainen, viime vuosisadan 70-luvun sosialidemokraatti, sanoi *postia* sosialistisen talouden malliksi. Se on varsin totta. Nykyään posti on *valtiokapitalistisen* monopolin malliin järjestetty talous. Imperialismi muuttaa vähitellen kaikki trustit sen tyyppiseksi järjestöiksi. Työllä näännytettyjen ja nälkäänäkevien „tavallisten” työtätekevien yläpuolella on siinä sama por-

varillinen virkavalta. Mutta yhteiskunnallisen talouden-hoidon koneisto on siinä jo valmiina. Kun kapitalistit kukistetaan, kun aseellisten työläisten rautaisella kädellä torjutaan näiden riistäjien vastarinta ja murskataan nyky-aikaisen valtion virkavaltainen koneisto — niin edessämme on „loiskasvannaisesta” vapautettu, teknillisesti hyvin varustettu koneisto, jonka yhteenliittyneet työläiset voivat itse aivan hyvin panna käyntiin palkkaamalla teknikkoja, työnjohtajia ja kirjanpitäjiä ja maksaen *kaikkien* heidän, kuten yleensäkin *kaikkien* „valtiollisten” virkamiesten työstä työläisen palkan. Siinä konkreettinen, käytännöllinen tehtävä, joka on heti toteutettavissa kaikissa trusteissa, tehtävä, joka vapauttaa työtätekevät riistosta ja ottaa huomioon sen kokemuksen, jota Kommuuni alkoi jo käytännössä saada (varsinkin valtion rakentamisen alalla).

Lähin päämäärämme on järjestää *koko* kansantalous postin tapaan, siten, etteivät teknikot, työnjohtajat ja kirjanpitäjät, samoin kuin *kaikki* muutkaan toimenhaltijat, saisi enempää kuin „työläisen palkan”, ollen aseellisen proletariaatin valvonnan ja johdon alaisena. Juuri sellainen valtio ja sellaisella taloudellisella pohjalla on meille välttämätön. Se on oleva tulos parlamentarismien hävittämisestä ja edustuslaitosten säilyttämisestä, se pelastaa työtätekevät luokat näiden laitosten porvarilliselta prostituoinnilta.

4. KANSAKUNNAN YHTENÄISYYDEN JÄRJESTÄMINEN

„...,Kansallista organisaatiota koskevassa lyhyessä alustelmassa, jota Kommuuni ei ehtinyt kehittää edelleen, mainitaan selvästi, että Kommuunin tuli olla pienimmänkin kylän valtiollisena muotona”... Kommuuneista suunniteltiin valittavaksi myös „kansallinen valtuusto” Pariisiin.

„...,Niitä muutamia, mutta tärkeitä funktioita, joita edelleenkin tuli jäämään keskushallitukselle, ei pitänyt lakkauttaa kuten tarkoituksellisesti on väitetty väärin, vaan antaa kommuunien, t.s. hyvin vastuuvollisten virkamiesten hoidettaviksi”...

„...,Kansakunnan yhtenäisyys ei tulisi rikkoutumaan, vaan päinvastoin järjestymään tämän kommuunijärjestelmän avulla. Kansakunnan yhtenäisyys tulisi toteutetuksi siten, että hävitettäisiin

entinen valtiovalta, joka uskotteli olevansa tuon yhteisyyden olennoituma, mutta samalla tahtoi olla riippumaton ja ylempänä tuota kansakuntaa, jonka ruumiissa se kuitenkin oli vain loiskasvannainen"... „Tarkoituksena oli hävittää kaikki vanhan hallitusvallan pelkät sortoelimet, ja tältä vallalta, joka pyrki olemaan yhteiskunnan yläpuolella, oli otettava myös sen oikeelliset funktiot ja annettava ne yhteiskunnan vastuunalaisille palvelijoille”.

Miten vähän ovat nykyisen sosialidemokratian opportunistit ymmärtäneet — tai oikeammin on ehkä sanoa: miten haluttomia he ovat olleet ymmärtämään — näitä Marxin päätelmiä, sen osoittaa parhaiten luopio Bernsteinin herostraattisen kuuluisa kirja „Sosialismin edellytykset ja sosialidemokratian tehtävät”. Nimenomaan edellä lainattujen Marxin sanojen johdosta Bernstein kirjoitti, että tämä ohjelma „poliittisen sisältönsä puolesta ilmentää kaikissa oleellisissa piirteissään mitä suurinta yhdennäköisyyttä Proudhonin federalismin kanssa.. Huolimatta kaikista muista erimielisyyksistä Marxin ja „pikkuporvari” Proudhonin välillä (Bernstein panee sanan „pikkuporvari” lainausmerkkeihin, jotka hän tarkoittaa ironiaksi) on kummankin ajatuksenjuoksu näissä kohdissa niin lähellä toisiaan kuin suinkin mahdollista”. Tietenkin, Bernstein jatkaa, kunnallishallitusten merkitys kasvaa, mutta „minusta tuntuu epätodennäköiseltä, että demokratian ensimmäisenä tehtävänä todella olisi sellainen nykyaikaisten valtiolaitosten lakkauttaminen (Auflösung — kirjaimellisesti: hajottaminen, liuentaminen) ja niiden organisaation täydellinen muuttaminen (Umwandlung — mullistus) kuin Marx ja Proudhon ajattelevat — kansalliskokouksen muodostaminen maakunta- tai aluekokousten edustajista, kokousten, jotka vuorostaan muodostuisivat kommuunien edustajista, — niin että koko kansallisten edustuslaitosten tähänastinen muoto häviäisi tyyten” (Bernstein, „Edellytykset”, vuoden 1899 saksank. painoksen ss. 134 ja 136).

Tuo on jo vallan kauheata: Marxin käsitys „loiskasvannaisen — valtiovallan hävittämisestä” sekoitetaan Proudhonin federalismiin! Mutta se ei ole sattuma, sillä opportunistin päähänsä ei pälkähä, että Marx ei puhu tässä lainkaan federalismista sentralismin vastakohtana,

vaan vanhan, porvarillisen, kaikissa porvarillisissa maissa olevan valtiokoneiston hävittämisestä.

Opportunistin mieleen tulee vain se, minkä hän näkee ympärillään, ahtaan poroporvarillisuuden ja „reformistisen” paikallaanpolkemisen piirissä, nimittäin vain „kunnallishallitukset”! Proletariaatin vallankumousta ei opportunisti kykene enää ajattelemaankaan.

Tuo on naurettavaa. Kuitenkin on merkillepantavaa, että tässä kohdassa ei Bernsteininä vastaan ole väitetty. Monet ovat kumonnet Bernsteinin katsomuksia — varsinkin Plehanov Venäjän ja Kautsky Euroopan kirjallisuudessa, mutta kumpikaan *ei ole* puhunut *tästä* Bernsteinin tekevästä Marxin väärennyksestä.

Opportunisti on siinä määrin menettänyt kyvyn ajatella vallankumouksellisesti ja mietiskellä vallankumousta, että hän panee „federalismin” Marxin kontolle, sekoittaen hänet ja anarkismin perustajan Proudhonin. Mutta Kautsky ja Plehanov, jotka tahtovat käydä oikeaoppisista marxilaisista ja puolustaa vallankumouksellisen marxilaisuuden oppia, vaikenevat siitä! Tässä on eräs alkusyy siihen marxilaisuuden ja anarkismin eroavuutta koskevien käsitysten äärimmäiseen mataloittamiseen, joka on ominaista sekä kautskylaisille että opportunisteille ja joka meidän täytyy vielä ottaa puheeksi.

Edellä esitetyissä Marxin lausunnoissa Kommuunin kokemuksista ei ole federalismin jälkeäkään. Marx ja Proudhon osuvat yhteen juuri siinä, mitä opportunisti Bernstein ei näe. Marx ja Proudhon eroavat toisistaan juuri siinä, missä Bernstein näkee yhtäläisyyttä heidän välillään.

Marx ja Proudhon yhtyvät siinä, että molemmat ovat nykyisen valtiokoneiston „murskaamisen” kannalla. Sitä, että marxilaisuus on tässä samaa mieltä anarkismin kanssa (sekä Proudhonin että Bakuninin kanssa), eivät opportunistit eivätkä kautskylaiset halua nähdä, sillä tässä kohdassa he ovat luopuneet marxilaisuudesta.

Marx on eri mieltä sekä Proudhonin että Bakuninin kanssa juuri federalismikysymyksessä (puhumattakaan proletariaatin diktatuurista). Federalismi juontuu periaatteellisesti anarkismin pikkuporvarillisista katsomuksista. Marx on sentralisti. Eivätkä hänen edellä esitetyt lausuntonsa sisällä mitään sentralismista luopumista. Vain

sellaiset ihmiset, jotka ovat täynnä pikkuporvarillista „taikauskoista kunnioitusta” valtiota kohtaan, voivat pitää porvarillisen valtiokoneiston hävittämistä sentralismin hävittämisenä!

Entä jos proletariaatti ja talonpoikaisköyhälistö ottavat valtiovallan käsiinsä, järjestäytyvät täysin vapaasti kommuuneittain ja *yhdistävät* kaikkien kommuunien toiminnan iskuiksi pääomaa vastaan, murtaakseen kapitalistien vastarinnan, antaakseen rautatiet, tehtaat, maan y.m. yksityisomaisuuden *koko* kansakunnalle, koko yhteiskunnalle, niin eikö se ole sentralismia? eikö se ole kaikkein johdonmukaisinta demokraattista sentralismia? vieläpä proletaarista sentralismia?

Yksinkertaisesti Bernsteinin päähän ei voi pälkähtää, että on mahdollista vapaaehtoinen sentralismi, kommuunien vapaaehtoinen yhtyminen kansakunnaksi, proletaaristen kommuunien vapaaehtoinen yhteensulautuminen porvariston herruuden ja porvarillisen valtiokoneiston hävittämistyössä. Kuten jokainen poroporvari, Bernsteinkin kuvittelee sentralismin joksikin sellaiseksi, joka voidaan pystyttää ja ylläpitää vain ylhäältäkäsin, vain virkamiesten ja sotilasmahdin avulla.

Marx, joka ikään kuin aavisti ennakoita sen mahdollisuuden, että hänen katsomuksiaan tullaan vääristelemään, korosti varta vasten sitä, että Kommuunin syyttäminen siitä, että se muka tahtoi hävittää kansakunnan yhtenäisyyden ja lakkauttaa keskusvallan, on tietoista väärennystä. Marx käyttää varta vasten sanontaa „järjestää kansakunnan yhtenäisyys”, asettaakseen porvarillisen, sotilaallisen, virkavaltaisen sentralismin vastakohtaksi tietoisin, demokraattisen, proletaarisen sentralismin.

Mutta... ken ei tahdo kuulla, on pahempi kuin mikään kuuro. Ja nykyajan sosialidemokratian opportunistit eivät todellakaan halua kuulla mitään valtiovallan hävittämisestä, loiskasvannaisen pois leikkaamisesta.

5. LOISVALTION HAVITTAMINEN

Olemme jo esittäneet asianomaiset kohdat Marxilta, ja nyt meidän on täydennettävä niitä.

...„Uusien historian luomusten kohtalona on tavallisesti se”, Marx kirjoitti, „että niitä pidetään vasti-

neina, jotka vastaavat vanhoja ja vieläpä aikansa eläneitä yhteiskuntaelämän muotoja, koska ne jossain määrin ovat näiden kaltaisia. Niinpä tätä uutta Kommuuniakin, joka murskaa (bricht — särkee) nyky-aikaisen valtiovallan, on pidetty... keskiaikaisten kommuunien henkiinheräämisenä... pienten valtioiden liittona (Montesquieu ja girondistit)... liiallista keskittymistä vastaan suuntautuneen vanhan taistelun liioiteltuna muotona”...

...„Kommuunijärjestelmä antaisi sitä vastoin yhteiskuntaelimistölle takaisin kaikki ne voimat, mitkä tähän asti on kuluttanut „valtioksi” nimitetty loiskasvannainen, joka elää yhteiskunnan kustannuksella ja pidättää sen vapaata liikuntaa. Jo yksistään siten olisi pantu alulle Ranskan uudestisyntyminen”.

...„Kommuunijärjestelmä olisi saattanut maalais-tuottajat piirien pääkaupunkien henkisen johdon alaisiksi ja taannut heille siellä heidän etujensa luonnolliset edustajat kaupunkilaistyöläisten muodossa. Jo pelkästä Kommuunin olemassaolosta oli ikään kuin itsestään selvänä seurauksena paikallinen itsehallinto, joka ei nyt enää kuitenkaan ollut tarpeettomaksi käyneen valtiovallan vastakohta”.

„Loiskasvannaiseksi” muodostuneen „valtiovallan hävittäminen”, sen „pois leikkaaminen”, sen „murskaaminen”; „nyt tarpeettomaksi käynyt valtiovalta” — sellaisin sanoin Marx puhui valtiosta arvioidessaan ja eritellessään Kommuunin antamia kokemuksia.

Kaikki tämä on kirjoitettu hiukan vähemmän kuin puoli vuosisataa sitten, ja nyt on suoritettava todellisia kaivaus-töitä, jotta voitaisiin saattaa marxilaisuus vääristelemättömänä laajojen joukkojen tietoisuuteen. Johtopäätökset, jotka Marx teki viimeisen hänen eläessään tapahtuneen suuren vallankumouksen tarkkailusta, unohdettiin juuri silloin, kun proletariaatin seuraavien suurten vallankumousten aika oli tullut.

...„Ne monenlaiset tulkinnat, joita Kommuuni on aiheuttanut, ja ne moninaiset intressit, jotka siinä saivat ilmaisunsa, osoittavat, että Kommuuni oli mitä joustavin valtiollinen muoto, kun sitä vastoin kaikki

aikaisemmat hallitusmuodot olivat olemukseltaan olleet sortavia. Sen todellisena salaisuutena oli se, että Kommuuni oli olemukseltaan *työväenluokan hallitus*, tulos tuottajaluokan taistelusta anastajaluokkaa vastaan, vihdoinkin löydetty valtiollinen muoto, jonka vallitessa saattoi tapahtua työn taloudellinen vapauttaminen”...

„Ilman tätä viimeistä ehtoa kommuunijärjestelmä olisi ollut mahdottomuus ja harhaosuma”...

Utopistit ovat „keksiskelleet” valtiollisia muotoja, joiden vallitessa pitäisi tapahtua yhteiskunnan sosialistinen uudestijärjestely. Anarkistit eivät ole tahtoneet tietää mitään koko valtiollisia muotoja koskevasta kysymyksestä. Nykyisen sosialidemokratian opportunistit ovat ottaneet parlamentaarisen demokraattisen valtion porvarilliset poliittiset muodot siksi rajaksi, jota ei voida ylittää, ovat hakanneet otsansa rikki lattiaan palvoessaan tätä „esikuvaa”, ovat julistaneet anarkismiksi kaikki näiden muotojen *murskaamis*pyrkimykset.

Marx teki sosialismin ja poliittisen taistelun koko historiasta sen johtopäätöksen, että valtion täytyy kadota, että sen katoamisen ylimenomuotona (siirtymismuotona valtiosta ei-valtioon) tulee olemaan „hallitsevaksi luokaksi järjestynyt proletariaatti”. Mutta Marx ei katsonut voivansa ryhtyä *keksimään* tämän tulevaisuuden valtiollisia *muotoja*. Hän rajoittui tarkkailemaan huolellisesti Ranskan historiaa, erittelemään sitä ja tekemään sen päätelmän, johon vuosi 1851 johti, nimittäin että asia kehittyi porvarillisen valtiokoneiston *hävittämiseen*.

Ja kun proletariaatin vallankumouksellinen joukkoliike leimahti liekkiin, Marx alkoi — huolimatta tämän liikkeen epäonnistumisesta, huolimatta sen lyhytaikaisuudesta ja silmiinpistävästä heikkoudesta — tutkia, mitä muotoja se *oli nostanut esiin*.

Kommuuni on se proletaarisen vallankumouksen „vihdoinkin löytämä” muoto, jonka vallitessa työn taloudellinen vapautuminen voi tapahtua.

Kommuuni on proletaarisen vallankumouksen ensimmäinen yritys *murskata* porvarillinen valtiokoneisto ja se „vihdoinkin löydetty” poliittinen muoto, joka voidaan ja pitää *asettaa* murskatun *tilalle*.

Myöhemmästä esityksestä saamme nähdä, että Venäjän vallankumoukset vuosina 1905 ja 1917 jatkavat toisenlaisessa tilanteessa, toisenlaisissa oloissa Kommuunin työtä ja vahvistavat oikeaksi Marxin nerokkaan historiallisen analyysin.

IV LUKU

JATKOA. ENGELSIN TÄYDENTÄVIÄ SELITYKSIÄ

Kommuunin kokemusten merkitystä koskevan kysymyksen tutkimisessa Marx suoritti perustyön. Engels palasi yhä uudelleen samaan aiheeseen selittäen Marxin analyysia ja johtopäätöksiä, valottaen toisinaan niin voimakkaasti ja kirkkaasti kysymyksen *muita* puolia, että on välttämätöntä kajota erikoisesti näihin selityksiin.

1. „ASUNTOKYSYMYYS”

Teoksessaan asuntokysymyksestä (v. 1872) Engels ottaa jo huomioon Kommuunin antamat kokemukset kosketellen useaan kertaan vallankumouksen tehtäviä valtion suhteen. On mielenkiintoista, että konkreettisen aiheen yhteydessä selviävät havainnollisesti toisaalta ne proletaarisen valtion ja nykyisen valtion yhtäläiset piirteet, jotka kummassakin tapauksessa antavat aihetta puhua valtiosta, ja toisaalta erilaiset piirteet eli siirtyminen valtion hävittämiseen.

„Kuinka asuntokysymys on ratkaistava? Nykykäsessa yhteiskunnassa se ratkaistaan aivan samalla tavalla kuin kaikki muutkin yhteiskunnalliset kysymykset: kysynnän ja tarjonnan asteittaisen taloudellisen tasoittamisen avulla, mutta tämä on ratkaisu, joka itse herättää kysymyksen alituisesti uudelleen, siis se ei ole mikään ratkaisu. Kuinka tämän kysymyksen ratkaisee yhteiskunnallinen vallankumous, se ei riipu ainoastaan kyseisistä olosuhteista, vaan samalla myös paljon pitemmälle menevistä kysymyksistä, joiden joukossa tärkeimpiä on kaupungin ja maaseudun välisen vastakohtaisuuden hävittäminen. Mutta kun emme laadi mitään utooppista järjestelmää tulevaa yhteiskuntalaitosta varten, niin olisi aivan turhaa ruveta tutkimaan sitä. Se kuitenkin on varmaa, että jo nykyisin on suurkaupungeissa

riittävästi asuinrakennuksia, jotta voitaisiin heti lieventää todellista asuntopulaa käyttämällä noita rakennuksia järkiperaisesti. Se on tietenkin toteutettavissa vain pakkoluovuttamalla niiden nykyiset omistajat ja asuttamalla noihin taloihin kodittomia tai sellaisia työläisiä, jotka nykyisin elävät liian täyteen ahdetuissa asunnoissa. Ja heti kun proletariaatti on vallannut poliittisen vallan, tällainen yhteishyvää tarkoittava toimenpide on toteutettavissa yhtä helposti kuin nykyisen valtion suorittamat muut pakko-otot ja majoitukset” (s. 22, saksank. painos, v. 1887)¹⁰⁶.

Tässä ei käsitellä valtiovallan muodon muuttumista, vaan otetaan ainoastaan sen toiminnan sisältö. Asuntojen pakko-ottoja ja majoituksia tapahtuu nykyisenkin valtion määräyksestä. Myöskin proletaarinen valtio, muodollisesti katsoen, „antaa määräyksiä” huoneistojen haltuunottamisesta ja talojen pakkoluovutuksesta. Mutta selvää on, että entinen toimeenpaneva koneisto, porvaristoon sidottu virkamiehistö olisi suorastaan kelpaamaton panemaan täytäntöön proletaarisen valtion määräyksiä.

..., Todettakoon muuten, että työtätekevän kansan suorittama kaikkien työvälineiden, koko teollisuuden tosiasiallinen haltuunotto on proudhonilaisen „lunastuksen” suoranainen vastakohta. Viimeksi mainitussa tapauksessa erillisestä työläisestä tulee asunnon, talonpoikaistilan, työvälineiden omistaja; ensin mainitussa tapauksessa taas talojen, tehtaiden ja työvälineiden yhteiseksi omistajaksi jää „työtätekevä kansa”, ja tuskinpa niitä tullaan antamaan ainakaan siirtymäkaudella yksityishenkilöiden tai osuuskuntien käyttöön ilman kulunkien korvaamista. Samoin maanomistuksen hävittäminen ei ole maankoron hävittämistä, vaan sen siirtämistä, joskin muunnetussa muodossa, yhteiskunnalle. Kaikkien työvälineiden ottaminen tosiasiallisesti työtätekevän kansan haltuun ei siis suinkaan tee mahdottomaksi vuokrasuhteen säilymistä” (s. 68).

Tässä esityksessä kosketeltua kysymystä, nimittäin kysymystä valtion kuoleutumisen taloudellisista perusteista, käsittelemme seuraavassa luvussa. Engels esittää ajatuk-

sensa sangen varovasti, kun hän sanoo, että proletaarinen valtio „tuskin” tulee jakamaan asuntoja ilmaiseksi, „ainakaan siirtymäkaudella”. Koko kansalle kuuluvien asuntojen vuokraaminen yksityisille perheille edellyttää sekä vuokramaksun kantamista että tietynlaista valvontaa ja jonkinlaista asuntojen jaon säännöstelyä. Kaikki tämä vaatii tiettyä valtion muotoa, muttei suinkaan vaadi erikoista sotilaallista ja virkavaltaista koneistoa etuoikeutetussa erikoisasemassa olevine virkamiehineen. Mutta siirtyminen sellaiseen asiintilaan, jolloin asuntoja voidaan antaa ilmaiseksi, liittyy valtion täydelliseen „kuoleutumiseen”.

Puhuessaan blanquilaisten siirtymisestä Kommuunin jälkeen ja siinä saatujen kokemusten vaikutuksesta marxilaisuuden periaatteelliselle kannalle Engels esittää sivumennen tämän kannan seuraavalla tavalla:

„...,Proletariaatin poliittinen toiminta ja sen diktaatturi on välttämätöntä luokkien ja samalla myös valtion lakkauttamiseen johtavana välivaiheena”... (s. 55).

Jotkut sanansaivartelijat tai porvarilliset „marxilaisuuden hävittäjät” näkevät ehkä ristiriidan siinä, että tässä „valtion lakkauttaminen” *tunnustetaan* ja että tämänlainen sanonta edellä esitetystä „Anti-Dühringin” kohdassa hylätään anarkistisena. Ei olisi ihme, vaikkapa opportunistit laskisivat Engelsinkin „anarkistiksi” — nykyään sosialishovinistit alkavat yhä yleisemmin syyttää internationalisteja anarkismista.

Että yhdessä luokkien lakkauttamisen kanssa tapahtuu myös valtion lakkauttaminen, sitä marxilaisuus on aina opettanut. „Anti-Dühringin” yleisesti tunnetussa „valtion kuoleutumista” koskevassa kohdassa ei syytetä anarkisteja yksinkertaisesti siitä, että he ovat valtion lakkauttamisen kannalla, vaan siitä, kun he saarnaavat, että valtio muka voidaan lakkauttaa „heti paikalla”.

Kun nykyään vallitseva „sosialidemokraattinen” oppi on kokonaan vääristellyt marxilaisuuden suhtautumisen anarkismiin valtion hävittämiskysymyksessä, on erikoisen hyödyllistä muistuttaa mieliin eräs Marxin ja Engelsin polemiikki anarkisteja vastaan.

2. POLEMIIKKI ANARKISTEJA VASTAAN

Tämä polemiikki on vuodelta 1873. Marx ja Engels kirjoittivat italialaiseen sosialistiseen kokoelmajulkaisuun kirjoituksia proudhonilaisia, „autonomisteja” eli „anti-autoritäärejä” vastaan, ja nämä kirjoitukset ilmestyivät vasta vuonna 1913 saksankielisinä käännöksinä „Neue Zeit” lehdessä ¹⁰⁷.

...„Kun työväenluokan poliittinen taistelu”, Marx kirjoitti pilkaten anarkisteja siitä, että he kieltävät politiikan, „saa vallankumouksellisia muotoja, kun työläiset asettavat porvariston diktatuurin tilalle oman vallankumouksellisen diktatuurinsa, niin he tekevät hirvittävän rikoksen loukkaamalla periaatteita, sillä tyydyttääkseen alkeellisia ja arkipäiväisiä tarpeitaan ja murtaakseen porvariston vastarinnan he antavat valtiolle vallankumouksellisen ja ohimenevän muodon, sen sijaan että luopuisivat aseista ja lakkauttaisivat valtion”... („Neue Zeit”, 1913—1914, 32. vuosikerta, I osa, s. 40).

Vain tuollaista valtion „lakkauttamista” vastaan asettui Marx anarkistien katsomuksia kumotessaan! Ei suinkaan sitä vastaan, että valtio katoaa luokkien kadotessa tai lakkautetaan niiden lakkauttamisen yhteydessä, vaan sitä vastaan, että työläiset kieltäytyisivät aseitten käytöstä, järjestetystä väkivallasta, *siis valtiosta*, jonka on palveltava „porvariston vastarinnan murtamisen” tarkoitusta.

Marx korostaa varta vasten — estääkseen anarkismia vastaan käymänsä taistelun todellisen sisällön vääristelyn — proletariaatille tarpeellisen valtion „vallankumouksellista ja *ohimenevää* muotoa”. Proletariaatti tarvitsee valtiota vain väliaikaisesti. Me emme suinkaan eroa anarkisteista kysymyksessä valtion lakkauttamisesta, kun se otetaan *päämääränä*. Me väitämme, että tämän päämäärän saavuttamiseksi on väliaikaisesti käytettävä riistäjiä *vastaan* valtiovallan välikappaleita, keinoja ja menetelmiä, samoin kuin sorretun luokan väliaikainen diktatuuri on välttämätön luokkien hävittämiseksi. Marx valitsee kysymyksen jyrkimmän ja selvimmän asettelun anarkisteja vastaan: onko työläisten kukistaessaan kapitalistien iestä „laskettava aseensa” vai käytettävä niitä kapitalisteja vas-

taan murtaakseen näiden vastarinnan? Ja jonkin luokan järjestelmällinen aseitten käyttö toista luokkaa vastaan,—mitäpä muuta se on kuin valtion „ohimenevä muoto”?

Kysyköön jokainen sosialidemokraatti itseltään: *näinkö* hän on asettanut kysymyksen valtiosta polemisoidessaan anarkisteja vastaan? *näinkö* II Internationalen virallisten sosialistipuolueiden valtava enemmistö on asettanut tämän kysymyksen?

Samat ajatukset esittää Engels vielä paljon yksityiskoh-
taisemmin ja helpotajuisemmin. Hän pilkkaa ennen kaik-
kea ajatusten sekavuutta proudhonilaisilla, jotka nimittivät
itseään „antiautoritääreiksi”, t.s. kielsivät kaiken auktoriteetin,
kaiken alistamisen, kaiken vallan. Ajatelkaa tehdasta,
rautatietä, laivaa aavalla merellä,— Engels sanoo,—
eikö ole selvää, että ilman tiettyä alistamista, siis ilman
tiettyä auktoriteettia eli valtaa ei voi toimia yksikään
näistä monimutkaisista teknillisistä laitoksista, jotka perus-
tuvat koneiden käyttöön ja monien ihmisten suunnitelma-
liseen yhteistyöhön?

...„Kun esitän näitä todisteita kiihkeimpiä anti-
autoritäärejä vastaan”, Engels kirjoittaa, „niin he
voivat antaa minulle vain seuraavan vastauksen:
„Niin! Se on totta, mutta kysymys ei ole tässä aukto-
riteetista, jonka annamme edustajillemme, *vaan tie-
tystä toimeksiannosta*”. Nuo miehet luulevat, että me
voimme muuttaa tietyn asian toiseksi muuttamalla
sen nimeä”...

Näytettyään täten, että auktoriteetti ja autonomia ovat
suhteellisia käsitteitä, että niiden soveltamisen ala muuttuu
yhteiskunnallisen kehityksen eri vaiheiden mukana, että
niiden pitäminen absoluutteina on mieletöntä, ja lisättyään,
että koneiden ja suurtuotannon soveltamisen ala laajenee
yhä, Engels siirtyy auktoriteetin yleisestä käsittelystä
valtiokysymykseen.

...„Jos autonomistit”, hän kirjoittaa, „tyytyisivät
sanomaan vain, että tulevaisuuden yhteiskunnallinen
organisaatio on salliva auktoriteettia vain niissä puit-
teissa, joissa tuotantoehdot tekevät sen välttämättö-
mäksi, niin heidän kanssaan voitaisiin päästä yhteis-
ymmärrykseen. Mutta he ovat sokeita kaikkien

tosiasiain suhteen, jotka tekevät auktoriteetin välttämättömäksi, ja he taistelevat kiihkeästi sanaa vastaan.

Minkä vuoksi antiautoritäärit eivät rajoitu huutamaan poliittista auktoriteettia, valtiota vastaan? Kaikki sosialistit ovat samaa mieltä siitä, että valtio ja samalla myös poliittinen auktoriteetti häviävät tulevan yhteiskunnallisen vallankumouksen seurauksena, toisin sanoen, yleiset funktiot menettävät poliittisen luonteensa ja muuttuvat pelkiksi hallinnollisiksi, yhteiskunnan etuja valvoviksi funktioiksi. Mutta antiautoritäärit vaativat, että poliittisesta valtiosta tehtäisiin loppu yhdellä iskulla, jo ennen kuin tehdään loppu niistä yhteiskunnallisista suhteista, jotka sen ovat synnyttäneet. He vaativat, että yhteiskunnallisen vallankumouksen ensimmäisenä tekona tulee olla auktoriteetin hävittäminen.

Ovatko nuo herrat nähneet koskaan vallankumousta? Vallankumous on epäilemättä niin auktoritatiivinen asia, kuin yleensä olla voi. Vallankumous on teko, jolla osa väestöä sanelee tahtonsa väestön toiselle osalle kiväärien, pistimien ja tykkien avulla, siis sangen auktoritatiivisten välineiden avulla. Ja voitanut puolue joutuu välttämättömyyden pakosta pitämään yllä herruuttaan sen pelon avulla, jota sen aseet aiheuttavat taantumuksellisissa. Olisikohan Pariisin Kommuuni pysynyt päivää kauemmin pystyssä, jollei se porvaristoa vastustaessaan olisi nojautunut aseistautuneen kansan auktoriteettiin? Eiköhän meillä ole oikeus moittia Kommuunia päinvastoin siitä, että se käytti tätä auktoriteettia liian vähän? Siis jompikumpi. Joko antiautoritäärit eivät itse tiedä, mitä puhuvat, ja siinä tapauksessa he aiheuttavat vain sekaannusta, tai he sen tietävät, ja siinä tapauksessa he kavaltavat proletariaatin asian. Kummassakin tapauksessa he palvelevat vain taantumusta" (s. 39).

Tässä esityksessä on kosketeltu kysymyksiä, joita on käsiteltävä samassa yhteydessä kuin aihetta politiikan ja talouden keskinäisyydestä valtion kuoleutumisessa (seuraava luku koskee tätä aihetta). Sellaisia ovat kysymys yhteiskunnallisten tehtävien muuttumisesta poliittisista teh-

tävistä pelkiksi hallintotehtäviksi ja kysymys „poliittisesta valtiosta”. Viimeksi mainittu sanonta, joka on erikoisesti omiaan synnyttämään väärinkäsityksiä, viittaa valtion kuoleutumisprosessiin: kuolevaa valtiota voidaan sen kuoleutumisen tietyllä asteella sanoa ei-poliittiseksi valtioksi.

Merkittävintä tässä Engelsin lausunnossa on taaskin kysymyksen asettaminen anarkisteja vastaan. Sosialidemokraatit, jotka haluavat olla Engelsin oppilaita, ovat vuoden 1873 jälkeen miljoonia kertoja väitelleet anarkisteja vastaan, mutta *eivät* lainkaan siten kuin marxilaiset voivat ja kuten heidän tuleekin väitellä. Anarkistinen käsitys valtion lakkauttamisesta on sekava ja *epävallankumouksellinen*,— juuri näin Engels asetti kysymyksen. Vallankumouksen syntymistä ja kehittymistä, sen erikoistehtäviä väkivaltaan, auktoriteettiin, valtaan, valtioon nähden — juuri tätä anarkistit eivät halua nähdä.

Nykyisillä sosialidemokraateilla on tavanomainen anarkismin arvostelu muuttunut silkaksi pikkuporvarilliseksi typeryydeksi: „mehän tunnustamme valtion, mutta anarkistit eivät tunnusta!” Tuollainen typeruus ei tietenkään voi olla tympäisemättä vähänkin ajattelevia ja vallankumouksellisia työläisiä. Engels puhuu toista: hän tähdentää, että kaikki sosialistit tunnustavat valtion katoamisen sosialistisen vallankumouksen seurauksena. Sitten hän asettaa konkreettisesti kysymyksen vallankumouksesta, juuri sen kysymyksen, jonka sosialidemokraatit opportunisminsa vuoksi tavallisesti kiertävät, jättäen sen anarkisteille niin sanoaksemme yksin „muokattavaksi”. Ja asettaessaan tämän kysymyksen Engels tarttuu härkää sarvista: eikö Kommuunin olisi pitänyt käyttää *enemmän* hyväkseen *valtion*, s.o. aseistautuneen ja hallitsevaksi luokaksi järjestyneen proletariaatin *vallankumouksellista* valtaa?

Kysymyksen proletariaatin konkreettisista tehtävistä vallankumouksessa on vallitseva virallinen sosialidemokratia kuitannut tavallisesti pelkällä poroporvarin pilkallisella hymähdyksellä tahi parhaassa tapauksessa välttelevällä sofistisella sanonnalla: „sittenpäähän nähdään”. Ja anarkistit ovat saaneet oikeuden sanoa tällaista sosialidemokratiaa vastaan, että se kavaltaa tehtävänsä työläisten vallankumouksellisessa kasvattamisessa. Engels käyttää

hyväkseen viimeksi tapahtuneen proletaarisen vallankumouksen kokemuksiä nimenomaan tutkiakseen mahdollisimman konkreettisesti, mitä ja miten proletariaatin on tehtävä sekä pankkien että valtion suhteen.

3. KIRJE BEBELILLE

Merkittävimpiä, ellei kaikkein merkittävin lausunto valtiokysymyksestä Marxin ja Engelsin teoksissa on seuraava kohta Engelsin kirjeessä Bebelille maaliskuun 18—28 päivältä 1875. Sivumiehen huomautamme, että mikäli tiedämme Bebel julkaisi tämän kirjeen ensi kerran muistelmiensa („Elämästäni”) toisessa osassa, joka ilmestyi v. 1911, siis 36 vuotta kirjeen kirjoittamisen ja lähettämisen jälkeen.

Arvostellen samaa Gothan ohjelmaluonnosta, jota Marxin arvosteli kuuluisassa kirjeessään Brackelle, ja koskettellen erikoisesti valtiokysymystä, Engels kirjoitti Bebelille seuraavaa:

...„Vapaa kansanvaltio on muuttunut vapaaksi valtioksi. Näiden sanojen kieliopillisen merkityksen mukaan vapaa valtio on sellainen, jossa valtio on vapaa kansalaistensa suhteen, siis valtio, jossa on despoottinen hallitus. Pitäisi lopettaa koko tuo jaarittelu valtiosta, varsinkin nyt Kommuunin jälkeen, joka ei ollut enää valtio sanan varsinaisessa merkityksessä. „Kansanvaltiolla” anarkistit ovat piikitelleet meitä yllin kyllin, vaikka jo Proudhonia vastaan suunnatussa Marxin teoksessa ja sen jälkeen „Kommunistisessa Manifestissa” sanotaan suoraan, että sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän tultua pysytetyksi valtio hajoaa (sich auflöst) ja katoaa itsestään. Mutta koska valtio on vain ohimenevä laitos, jota joudutaan käyttämään taistelussa, vallankumouksessa, vastustajain kukistamiseksi väkivalloin, niin sulaa järjettömyyttä on puhua vapaasta kansanvaltiosta: niin kauan kuin proletariaatti vielä tarvitsee valtiota, se ei tarvitse sitä vapauden vuoksi, vaan nujertaakseen vastustajansa, ja silloin kun käy mahdolliseksi puhua vapaudesta, silloin valtio sellaisenaan lakkaa olemasta. Siksi me ehdottaisimme panemaan „valtio” sanan tilalle kaikkialla sanan

„yhteisö” (Gemeinwesen), erinomaisen vanhan saksalaisen sanan, joka vastaa ranskalaista sanaa „kommuuni” ” (ss. 321—322 alkuperäisessä saksalaisessa painoksessa)¹⁰⁸.

On otettava huomioon, että tämä kirje koskee puolueohjelmaa, jota Marx arvosteli kirjeessään, joka on päivätty vain muutamaa viikkoa myöhemmin kuin tämä kirje (Marxin kirje on toukokuun 5 päivältä 1875), ja että Engels asui silloin yhdessä Marxin kanssa Lontoossa. Sen vuoksi Engels, käyttäessään viimeisessä lauseessa sanaa „me”, varmaan omassa nimessään sekä Marxin nimessä kehottaa Saksan työväenpuolueen johtajaa *poistamaan ohjelmasta* sanan „valtio” ja asettamaan sen tilalle sanan „yhteisö”.

Minkähänlaisen ulvonnan „anarkismista” nostaisivatkaan nykyisen, opportunisteille otolliseksi väärennetyn „marxilaisuuden” päämiehet, jos heille esitettäisiin tällaista korjausta ohjelmaan!

Ulvokoot. Porvaristo kiittää heitä siitä.

Mutta me jatkamme työtämme. Puolueemme ohjelmaa tarkistettaessa Engelsin ja Marxin neuvo on otettava ehdottomasti huomioon, jotta olisimme lähempänä totuutta, jotta palauttaisimme marxilaisuuden ennalleen puhdistamalla sen vääristelyistä ja jotta voisimme johtaa oikeammin työväenluokan vapaustaistelua. Bolshevikkien keskuudesta ei tietenkään löydy Engelsin ja Marxin neuvon vastustajia. Vaikeutta syntyy ehkä vain sanasta. Saksan kielessä on kaksi „yhteisö” sanaa, joista Engels on valinnut sen, joka *ei* merkitse erillistä yhdyskuntaa, vaan niiden kokonaisuutta, yhteisösystemiä. Venäjän kielessä ei ole tällaista sanaa, joten täytynee valita ranskalainen sana „kommuuni”, vaikka silläkin on omat haittansa.

„Kommuuni ei ollut enää valtio sanan varsinaisessa merkityksessä” — sellainen on Engelsin teoreettisesti mitä tärkein väite. Edellä esitetyn jälkeen tämä väite on täysin ymmärrettävä. Kommuuni *lakkasi* olemasta valtio, koska sen ei tarvinnut lannistaa väestön enemmistöä, vaan vähemmistö (riistäjät); se oli murskannut porvarillisen valtiokoneiston; *erikoisen* lannistamismahdin sijalle astui näyttämölle väestö itse. Tämä kaikki on luopumista valtiosta sen varsinaisessa mielessä. Ja jos Kommuuni olisi lujittunut, niin valtion jäljet olisivat „kuoleutuneet” siinä

itsestään, sen ei olisi tarvinnut „lakkauttaa” valtion laitoksia: ne olisivat lakanneet toimimasta sitä mukaa kuin niille ei olisi jäänyt mitään tekemistä.

„Anarkistit piikittelevät meitä „kansanvaltiolla””; sanoessaan näin Engels tarkoittaa ennen kaikkea Bakuninia ja hänen hyökkäilyjään Saksan sosialidemokraatteja vastaan. Engels myöntää nämä hyökkäilyt *sikäli* oikeiksi, mikäli „kansanvaltio” on samanlaista järjestömyyttä ja samanlaista luopumista sosialismista kuin „vapaa kansanvaltiokin”. Engels pyrkii oikeisemaan Saksan sosialidemokraattien taistelua anarkisteja vastaan, tekemään tämän taistelun periaatteellisesti oikeaksi, puhdistamaan sen opportunistisista ennakkoluuloista „valtioon” nähden. Mutta eikös mitä! Engelsin kirjettä pidettiin vakan alla 36 vuotta. Tuonnempana näemme, että tämän kirjeen julkaisemisen jälkeenkin Kautsky toistelee itsepintaisesti oikeastaan samoja virheitä, joista Engels varoitti.

Bebel vastasi Engelsille kirjeellä syyskuun 21 päivänä 1875, jolloin hän kirjoitti muun muassa „yhtyvänsä täydellisesti” Engelsin mielipiteeseen ohjelmaluonnoksesta ja että hän oli moittinut Liebnehttiä myöntävyydestä (Bebelin muistelmien saksank. painos, II osa, s. 334). Mutta kun otamme Bebelin kirjasen „Päämäärämme”, niin tapaamme siinä kokonaan väärä ajatuksia valtiosta:

„Valtio on muutettava *luokkaherruuteen* perustuvasta valtiosta *kansan valtioksi*” („Unsere Ziele”, saksank. painos, 1886, s. 14).

Näin on kirjoitettu Bebelin kirjasen 9:nnessä (yhdeksännessä!) painoksessa! Eipä ihme, että Saksan sosialidemokratia on imenyt itseensä näin itsepintaisesti toistetut opportunistiset järkeilyt valtiosta, varsinkin kun Engelsin vallankumoukselliset selitykset pantiin vakan alle ja koko tilanne, jossa elettiin, „vieraannutti” pitkäksi ajaksi vallankumouksesta.

4. ERFURTIN OHJELMAN LUONNOKSEN ARVOSTELU

Sitä Erfurtin ohjelman ¹⁰⁹ luonnoksen arvostelua, jonka Engels lähetti Kautskylle kesäkuun 29 päivänä 1891 ja joka julkaistiin vasta kymmenen vuotta myöhemmin „Neue Zeittissa”, ei voida sivuuttaa marxilaisuuden valtio-oppia käsiteltäessä, sillä se on pääasiassa omistettu juuri sosialidemo-

kratian *opportunististen* katsomusten arvostelulle *valtiojärjestystä* koskevista kysymyksissä.

Huomautamme ohimennen, että talouselämän kysymyksestä Engels antaa myös erään erittäin arvokkaan viitteen, joka osoittaa, miten tarkasti ja syvällisesti ajatellen hän seurasi nimenomaan uusimman kapitalismin muutoksia ja miten hän tämän vuoksi kykeni jossain määrin jo etukäteen näkemään meidän aikamme, imperialistisen kauden tehtävät. Tuo viite on tällainen: ohjelmaluonnoksessa kapitalismin luonnehtimiseksi käytetystä sanasta „suunnitelmattomuus” (Planlosigkeit) Engels kirjoittaa:

„...,Kun siirrymme osakeyhtiöistä trusteihin, jotka hallitsevat ja monopolisoivat kokonaisia teollisuusaloja, niin siinä ei lakkaa vain yksityistuotanto, vaan suunnitelmattomuuskin” („Neue Zeit”, 20. vuosikerta, 1. osa, 1901—1902, s. 8).

Tässä on huomioitu se, mikä on kaikkein tärkeintä uusimman kapitalismin, t.s. imperialismin teoreettisessa arvioinnissa, nimittäin se, että kapitalismi muuttuu monopolistiseksi *kapitalismiksi*. Viimeinen sana on alleviivattava, sillä kaikkein yleisin virhe on se porvarillis-reformistinen väite, että monopolistinen tai valtiomonopolistinen kapitalismi *ei* muka *enää* olekaan kapitalismia, että sitä voidaan jo sanoa „valtiososialismiksi” y.m.s. Täyttä suunnitelmallisuutta trustit eivät tietysti anna, eivät ole tähän mennessä antaneet eivätkä voikaan antaa. Mutta mikäli niissä ilmeneekin suunnitelmallisuutta, mikäli pääoman ruhtinaat laskelmoivat jo etukäteen tuotannon määrät kansallisessa ja jopa kansainvälisessä mitassa, mikäli he säännöstelevät sitä suunnitelmallisesti, me pysymme kuitenkin *kapitalismissa*, tosin sen ollessa uudella asteella, mutta kuitenkin kapitalismissa. *Tällaisen* kapitalismin „läheisyyttä” sosialismiin tulee proletariaatin todellisten edustajien pitää todisteena siitä, että sosialistinen vallankumous on lähellä, helppo suorittaa, toteutettavissa ja pikaisesti välttämätön, eikä suinkaan todisteena siitä, että on suhtauduttava suopeasti tämän vallankumouksen kieltämiseen ja kapitalismin kauristeluun, jota kaikki reformistit harjoittavat.

Mutta palatkaamme valtiokysymykseen. Engels antaa tässä kolmenlaisia varsin arvokkaita viitteitä: ensinnäkin tasavaltakysymyksestä; toiseksi kansallisuuskysymyksen

yhteydestä valtiojärjestykseen; kolmanneksi paikallisesta itsehallinnosta.

Mitä tulee tasavaltaan, niin Engels pani siihen pääpainon Erfurtin ohjelmaluonnosta arvostellessaan. Ja kun muistutamme mieleen, minkä merkityksen Erfurtin ohjelma on saanut koko kansainvälisessä sosialidemokratiassa, miten siitä tuli malli koko II Internationalelle, niin voidaan liioittelematta sanoa, että Engels arvostelee tässä koko II Internationalen opportunistia.

„Luonnoksen poliittiset vaatimukset”, Engels kirjoittaa, „ovat perin puutteellisia. *Sitä*, mikä oikeastaan olisi pitänyt sanoa, *ei siinä ole*” (kursivointi Engelsin).

Ja edelleen selitetään, että Saksan perustuslaki on itse asiassa jäljennös mitä taantumuksellisimmasta perustuslaista vuodelta 1850, että valtiopäivät ovat vain, kuten Wilhelm Liebknecht sanoi, „absolutismin viikunanlehti” ja että on „ilmeistä järjettömyyttä” pyrkiä toteuttamaan „kaikkien työvälineiden muuttamista yhteisomaisuudeksi” sellaisen perustuslain pohjalla, joka laillistaa pikkuvaltioiden ja saksalaisten pikkuvaltioiden liiton.

„Tähän aiheeseen kajoaminen on vaarallista”, lisää Engels, joka tiesi erittäin hyvin, ettei Saksassa saanut esittää ohjelmassa legaalisesti tasavaltavaatimusta. Mutta Engels ei noin vain mukaudu tähän ilmeiseen näkökohtaan, johon „kaikki” tyytyvät. Engels jatkaa: „Mutta asiaan on kuitenkin puututtava tavalla tai toisella. Miten tarpeellista tämä on, sen osoittaa suuressa osassa sosialidemokraattista lehdistöä juuri nyt leviävä (einreissende) opportunisti. Pelosta, että sosialistilaki saatetaan jälleen voimaan, ja muistaen eräät tuon lain voimassaolon aikana esitettyt ennenaikaiset lausunnot, tahdotaan nyt, että puolue tunnustaisi Saksan nykyisen laillisen järjestyksen riittäväksi puolueen kaikkien vaatimusten toteuttamiseen rauhallista tietä”...

Engels asettaa etutilalle sen perusseikan, että Saksan sosialidemokraatit ovat toimineet poikkeuslain toistumisen pelosta, ja empimättä sanoo sitä opportunistiksi, selittäen unelmat „rauhallisesta” tiestä aivan järjettömiksi juuri sen

vuoksi, ettei Saksassa ole tasavaltaa eikä vapautta. Engels on kyllin varovainen ollakseen sitomatta käsiään. Hän myöntää, että niissä maissa, joissa on tasavalta tai hyvin suuri vapaus, „voidaan kuvitella” (vain „kuvitella”!) rauhallista kehitystä sosialismiin, mutta Saksassa, hän toistaa,

...„Saksassa, missä hallitus on miltei kaikkivaltias ja missä ei valtiopäivillä eikä muillakaan edustuslaitoksilla ole todellista valtaa, Saksassa tuollainen julistaminen, vieläpä ilman mitään tarvetta, merkitsee sitä, että absolutismilta otetaan pois viikunanlehti ja itse asetetaan verhoamaan alastomuutta”...

Absolutismin verhoajiksi onkin todella osoittautunut valtava enemmistö Saksan sosialidemokraattisen puolueen virallisista johtajista, puolueen, joka on pistänyt nämä viitteet „veran alle”.

...„Tuollainen politiikka voi ajan pitkään vain johtaa puolueemme harhateille. Etualalle työnnetään yleisiä, abstraktisia poliittisia kysymyksiä ja tällä tavoin peitetään lähimmät konkreettiset kysymykset, jotka itse asettuvat päiväjärjestykseen ensimmäisten suurtapahtumien, ensimmäisen poliittisen kriisin mukana. Voiko tästä seurata muuta kuin se, että puolue jää ratkaisevalla hetkellä yhtäkkiä neuvottomaksi ja että ratkaisevimmissa kohdissa vallitsee epäselvyys ja eripuraisuus, koska näitä kysymyksiä ei ole milloinkaan pohdittu...”

Tämä suurten perusnäkökohtien unohtaminen hetkellisten päivänetujen takia, tämä hetkellisten menestysten tavoittelu ja niistä taisteleva myöhempiä seurauksia ajattelematta, tämä liikkeen tulevaisuuden uhraaminen nykyisyydelle saattaa olla tarkoitukseltaan „rehellistä”, mutta kuitenkin se on opportunistia ja pysyy opportunistina, ja „rehellinen” opportunisti on ehkä kaikkein vaarallisinta...

Jos mikään on varmaa, niin on sitä se, että puolueemme ja työväenluokka voivat päästä valtaan vain sellaisen valtiomuodon vallitessa kuin on demokraattinen tasavalta. Vieläpä se on proletariaatin diktatuurille ominainen muoto, kuten jo suuri Ranskan vallankumous osoitti”...

Engels toistaa tässä erikoisen selväpiirteisesti sen perusajatuksen, joka kulkee punaisena lankana Marxin kaikissa teoksissa, nimittäin että demokraattinen tasavalta on lähin tie proletariaatin diktatuuriin. Sillä poistamatta lainkaan pääoman herruutta ja siis myöskään joukkojen sortamista ja luokkataistelua tällainen tasavalta vie kiertämättömästi sellaiseen tämän taistelun laajenemiseen, kehittymiseen, valloilleen pääsemiseen ja kärjistymiseen, että kun kerran syntyy mahdollisuus tyydyttää sorrettujen joukkojen perustarpeet, niin tämä mahdollisuus toteutuu kiertämättömästi ja yksinomaan proletariaatin diktatuurissa, siinä, että proletariaatti johtaa näitä joukkoja. Koko II Internationalle ovat nämäkin marxilaisuuden „unohdettuja sanoja”, ja niiden unohtamisen on paljastanut erittäin räikeästi menševikkipuolueen historia ensimmäisen puolen vuoden aikana vuoden 1917 Venäjän vallankumouksessa.

Kysymyksessä, joka koskee federatiivista tasavaltaa väestön kansallisen kokoonpanon yhteydessä, Engels kirjoitti:

„Mitä täytyy tulla nykyisen Saksan tilalle?” (jolla on taantumuksellinen monarkkinen perustuslaki ja yhtä taantumuksellinen pikkuvaltiojärjestelmä, joka ikuistaa „preussilaisuuden” erikoisuudet sen sijaan, että sulattaisi pikkuvaltiot Saksaan kokonaisuutena). „Proletariaatti voi mielestäni käyttää vain yhtenäisen ja jakamattoman tasavallan muotoa. Federatiivinen tasavalta on vielä nytkin yleensä välttämätön Yhdysvaltain jättiläisalueella, vaikka se niiden itäosassa tulee jo haitaksi. Se olisi edistysaskel Englannissa, missä kahdella saarella asuu neljä kansakuntaa ja missä siitä huolimatta, että siellä on vain yksi parlamentti, on rinnakkain kolme lainsäädäntöjärjestelmää. Se on jo kauan sitten tullut haitaksi pienessä Sveitsissä, ja siellä sitä voidaan vielä sietää vain siksi, että Sveitsi tyytyy olemaan pelkkänä passiivisena jäsenenä Euroopan valtiosysteemissä. Saksalle olisi federalistinen sveitsiläistyminen suuri taka-askel. Kaksi kohtaa erottaa liittovaltion täysin yhtenäisestä valtiosta, nimittäin se, että jokaisella liittoon kuuluvalla osavalttiolla on oma erityinen siviili- ja rikoslainsäädäntönsä sekä oikeusjärjestyksensä, ja sitten se, että

kansanedustajakamarin rinnalla on valtioiden edustajain kamari, missä jokainen kantoni äänestää sellaisenaan, olipa se suuri tai pieni". Saksassa liittovaltio on siirtymistä täysin yhtenäiseen valtioon, eikä vuosien 1866 ja 1870 „ylhäältä tehtyä vallankumousta" pidä kääntää takaisin, vaan sitä on täydennettävä „liikkeellä alhaalta".

Engels ei suinkaan osoita välinpitämättömyyttä valtion muotoja koskevaan kysymykseen nähden, vaan päinvastoin pyrkii äärimmäisen huolellisesti erittelemään juuri siirtymismuotoja voidakseen kunkin yksityistapauksen konkreettisten historiallisten erikoisuuksien nojalla todeta, *mistä* ja *mihin* siirtymistä kyseinen siirtymismuoto on.

Samoin kuin Marxkin Engels puolustaa proletariaatin ja proletaarisen vallankumouksen näkökannalta demokraattista sentralismia, yhtenäistä ja jakamatonta tasavaltaa. Federatiivista tasavaltaa hän pitää joko poikkeuksena ja kehityksen häirtana tai siirtymisenä monarkiasta keskitettyyn tasavaltaan, „edistysaskeleena" tietyissä erikoisoloissa. Ja näiden erikoisehtojen joukosta työntyy esiin kansallisuuskysymys.

Vaikka Engels samoin kuin Marxkin arvostelee säälimättömästi pikkuvaltioiden taantumuksellisuutta ja tietyissä konkreettisissa tapauksissa ilmenevää tämän taantumuksellisuuden verhoamista kansallisuuskysymyksellä, ei hänellä ole missään jälkeäkään kansallisuuskysymyksen sivuuttamispyrkimyksestä, mihin syntiin lankeavat niin usein Hollannin ja Puolan marxilaiset, jotka pitivät lähtökohtana mitä oikeutetuinta taistelua „omien" pikkuvaltioitensa poroporvarillisen ahdasta nationalismia vastaan.

Englannissakin, jossa sekä maantieteellisten ehtojen että samankielisyyden ja monien vuosisatojen historian luulisi „tehneen lopun" kansallisuuskysymyksestä Englannin erinäisissä pienissä osissa, sielläkin Engels huomioi sen selvän tosiasian, että kansallisuuskysymyksestä ei ole vielä päästy, jonka vuoksi hän tunnustaa federatiivisen tasavallan „edistysaskeleeksi". Selvää on, ettei tässä ole hivenenkään vertaa kieltäytymistä federatiivisen tasavallan puutteellisuuksien arvostelusta ja mitä päättäväisimmästä propagandasta ja taistelusta yhtenäisen, keskitetysti demokraattisen tasavallan puolesta.

Mutta demokraattista sentralismia Engels ei käsitä lainkaan siinä virkavaltaisuuden mielessä, jossa tätä käsitettä käyttävät porvarilliset ja pikkuporvarilliset ideologit, anarkistit viime mainittujen joukossa. Engelsillä sentralismi ei suinkaan tee mahdolliseksi sitä laajaa paikallista itsehallintoa, joka, „kommuunien” ja alueiden puoltaessa vapaaehtoisesti valtion yhtenäisyyttä, poistaa ehdottomasti kaiken virkavaltaisuuden ja „komentelun” ylhäältäkin.

...„Siis yhtenäinen tasavalta”, Engels kirjoittaa kehitellessään marxilaisuuden ohjelmakatsomuksia valtioon nähden, „muttei Ranskan nykyisen tasavaltaisuuden mielessä, joka ei ole mikään muu kuin vuonna 1798 perustettu keisarikunta ilman keisaria. Vuodesta 1792 vuoteen 1798 oli Ranskan joka departementilla, joka kunnalla (Gemeinde) täydellinen itsehallinto amerikkalaiseen malliin, ja niin pitää olla meilläkin. Miten itsehallinto on järjestettävä ja miten voidaan selviytyä ilman virkavaltaa, sen on meille osoittanut ja todistanut Amerikka sekä ensimmäinen Ranskan tasavalta ja vielä nytkin osoittavat Kanada, Australia ja muut Englannin siirtomaat. Ja tällainen maakunnallinen (alueellinen) ja kunnallinen itsehallinto ovat paljon vapaampia laitoksia kuin esim. Sveitsin federalismi, missä kantoni on tosin varsin riippumaton Bundista” (s.o. federatiivisesta valtiosta kokonaisuudessaan), „mutta riippumaton myöskin sekä piirikunnasta (Bezirk) että kunnasta. Kantonihallitukset nimittävät piirikuntapäälliköt (Statthalter) ja prefektit, joita ei ole englanninkielisissä maissa lainkaan ja jotka meidän on tulevaisuudessa ajettava meiltä tiehensä yhtä päättäväisesti kuin preussilaiset maaneuvokset ja hallitusneuvokset” (komissariukset, piiripoliisipäälliköt, kuvernöörit, yleensä kaikki ylhäältä nimitetyt virkamiehet). Tämän mukaisesti Engels esittää itsehallintoa koskevalle ohjelmakohdalle seuraavan sanamuodon: „Täydellinen itsehallinto maakunnassa” (läänissä tai alueella), „piirikunnassa ja kunnassa yleisellä äänioikeudella valittujen virkamiesten kautta; kaikkien valtion puolesta nimettyjen paikallis- ja maakuntavirastojen lakkauttaminen”.

Kerenskin ja muiden „socialististen” ministerien hallituksen lakkauttamassa „Pravdassa” (№ 68 toukokuun 28 pltä 1917)* minulla oli jo tilaisuus huomauttaa, miten tässä kohden — eikä tietenkään vain tässä yhdessä kohdassa — nuo muka vallankumouksellisen muka demokration muka socialistiset edustajamme ovat tavattoman räikeästi perääntyneet *demokratismista*. On ymmärrettävää, että henkilöt, jotka ovat sitoneet itsensä „kokoomukseen” imperialistisen porvariston kanssa, ovat pysyneet kuuroina näille huomautuksille.

Erittäin tärkeää on panna merkille, että Engels — tosiasioiden ja mitä selvimmän esimerkin valossa — torjuu tuon varsinkin pikkuporvarillisten demokraattien keskuudessa sangen laajalle levinneen ennakkoluulon, että federatiivinen tasavalta merkitsee muka ehdottomasti suurempaa vapautta kuin keskitetty tasavalta. Se ei ole totta. Sen kumoavat tosiseikat, jotka Engels esittää Ranskassa vuosina 1792—1798 olleeseen keskitettyyn tasavaltaan ja Sveitsin federalistiseen tasavaltaan nähden. Todella demokraattinen keskitetty tasavalta on antanut *enemmän* vapautta kuin federalistinen tasavalta. Eli toisin sanoen: *suurimman* paikallisen, alueellisen y.m. vapauden, mitä historia tuntee, on antanut *keskitetty* eikä federatiivinen tasavalta.

Tähän tosiseikkaan, kuten yleensäkin federatiivista ja keskitettyä tasavaltaa sekä paikallista itsehallintoa koskevaan kysymykseen, ei puolueemme propagandassa ja agitaatiossa ole kiinnitetty eikä vielääkään kiinnitetä riittävää huomiota.

5. VUONNA 1891 KIRJOITETTU JOHDANTO
MARXIN „KANSALAISSOTAAN”

Johdannossaan „Kansalaissota Ranskassa” teoksen kolmanteen painokseen — tämä johdanto on päivätty maaliskuun 18 pntä 1891 ja julkaistu ensimmäisen kerran aikakauslehdessä „Neue Zeit” — Engels on esittänyt erinomaisen selväpiirteisen yhteenvedon Kommuunin opetuksista, tehden samalla sivumennen mielenkiintoisia huomautuksia kysymyksistä, jotka koskevat suhtautumista valtioon¹¹⁰.

* Ks. Teokset, 24. osa, ss. 532—535. *Toim.*

Tätä yhteenvetoa, joka on varta vasten tähdätty Saksassa levinnyttä „taikauskoista valtion kunnioittamista” vastaan ja jota syvensi koko sen kaksikymmenvuotiskauden kokemus, joka erotti tekijän Kommuunista, voidaan täydellä syyllä sanoa marxilaisuuden viime sanaksi käsiteltävässä kysymyksessä.

Ranskassa, Engels huomauttaa, työläiset ovat olleet jokaisen vallankumouksen jälkeen aseissa; „valtiolainvan peräsimmäisille porvareille työläisten aseistariisuminen oli sen vuoksi samaa kuin ensimmäinen käsky. Siitä on johtunut, että jokaista työläisten voittoon viemää vallankumousta on seurannut uusi taistelu, joka on päättynyt työläisten tappioon”...

Yhteenveto porvarillisten vallankumousten kokemuksista on yhtä lyhyt kuin selväkin. Asian ydin — muun muassa myös valtiokysymyksessä (*onko sorretulla luokalla aseet?*) — on tässä saatu mainiosti esiin. Juuri tämän ytimen ovat sekä porvarillisen ideologian vaikutuksen alaisina olevat professorit että pikkuporvarilliset demokraatit useimmiten kiertäneet. Vuoden 1917 Venäjän vallankumouksessa oli „myös-marxilaisella”, „menshevikki” Tseretelillä kunnia (Cavaignacin kunnia) löpötellä julki tämä porvarillisten vallankumousten salaisuus. „Historiallisessa” puheessaan kesäkuun 11 päivänä Tsereteli sanoi varomattomuudessaan porvariston päättäneen riisua Pietarin työläiset aseista, ja hän esitti tietenkin tämän päätöksen sekä omana kantanaan että yleensä „valtiollisena” välttämättömyytenä!

Tseretelin kesäkuun 11 päivänä pitämä historiallinen puhe tulee jokaiselle vuoden 1917 vallankumouksen historioitsijalle tietenkin olemaan kaikkein havainnollisimpia esimerkkejä siitä, miten herra Tseretelin johtama eserrien ja menshevikkien liittoutuma siirtyi porvariston puolelle vallankumouksellista proletariaattia vastaan.

Toinen Engelsin sivumennen tekemä huomautus, joka myös liittyy kysymykseen valtiosta, koskee uskontoa. Tunnettua on, että Saksan sosialidemokratia, sitä mukaa kuin se mätäni ja tuli yhä opportunistisemmaksi, luisui yhä useammin tulkitsemaan poroporvarillisittain, väärin kuuluisaa sanontaa: „uskonnon julistaminen yksityisasiaksi”. Tämä sanonta näet tulkittiin siten, että vallankumoukselli-

sen proletariaatin *puolueellekin* uskontokysymys on muka yksityisasiä!! Tätä proletariaatin vallankumouksellisen ohjelman täydellistä kavaltamista vastaan nousikin Engels, joka vuonna 1891 havaitsi puolueessaan vasta *aivan heikkoja* opportunistimin ituja ja joka sen vuoksi lausui ajatuksensa mahdollisimman varovasti:

„Niin kuin Kommuuniin kuului melkein yksinomaan työläisiä tai tunnustettuja työväenedustajia, niin myös sen päätöksilläkin oli jyrkästi proletaarinen luonne. Ne joko säätivät toimeenpantavaksi uudistuksia, jotka tasavaltalainen porvaristo oli vain raukkamaisessa pelkuruudessaan laiminlyönyt, mutta jotka muodostivat välttämättömän perustan työväenluokan vapaalle toiminnalle, kuten esimerkiksi sen periaatteen toteuttaminen, että *valtioon nähden* uskonto on pelkästään yksityisasiä; tai teki Kommuuni välittömästi työväenluokan edun mukaisia päätöksiä, jotka osittain tekivät syvän leikkauksen vanhaan yhteiskuntajärjestelmään”...

Engels alleviivasi sanat „valtioon nähden” tarkoituksellisesti, suunnaten hyvin osuvan iskunsa saksalaista opportunistia vastaan, joka oli julistanut uskonnon yksityisasiäksi *puolueeseen nähden* ja joka oli siten painanut vallankumouksellisen proletariaatin puolueen mitä latteimman „vapaamielisen” poroporvarillisuuden tasolle, joka on valmis sallimaan uskontunnustuksen ulkopuolella olemisen, mutta suhtautuu kielteisesti *puolueen* taistelutehtävään kansaa tyhmentävää uskonnollista oopiumia vastaan.

Tuleva Saksan sosialidemokratian historioitsija, joka tutkii sen vuonna 1914 kärsimän häpeällisen vararikon alkujuuria, löytää tähän kysymykseen paljon mielenkiintoista aineistoa alkaen puolueen aatteellisen johtajan Kautskyn kirjoituksissaan antamista karttelevista selityksistä, jotka avaavat ovet selkoselälleen opportunistille, ja päättyen puolueen suhtautumiseen „Los-von-Kirche-Bewegungiin” (irti-kirkosta-liikkeeseen) vuonna 1913.

Mutta siirtykäämme tarkastelemaan, minkälaisen yhteenvedon Kommuunin opetuksista Engels antoi taistelevalle proletariaatille kahdenkymmenen vuoden kuluttua Kommuunin jälkeen.

Engels asetti etualalle seuraavat opetukset:

...,Juuri se entisen keskitetyn hallituksen sortovalta — sotaväki, valtiollinen poliisi, virkavalta —, minkä Napoleon oli luonut 1798 ja minkä sittemmin jokainen uusi hallitus oli ottanut tervetulleena aseena haltuunsa ja käyttänyt vastustajiaan vastaan, juuri tämä valta olisi pitänyt kukistaa kaikkialla Ranskassa, kuten se kukistettiin Pariisissa.

Kommuunin täytyi heti alusta pitäen myöntää, että työväenluokka kerran valtaan noustuaan ei voi käyttää vanhaa valtiokoneistoa; että työväenluokan, jottei se jälleen menettäisi juuri valloittamaansa valtaa, täytyy toisaalta poistaa tieltään koko vanha sortokoneisto, jota siihen asti oli käytetty työväenluokkaa itseään vastaan, ja toisaalta suojella itseään omilta valtuutetuiltaan ja virkailijoiltaan julistamalla, että heidät voidaan poikkeuksetta erottaa koska tahansa”...

Engels korostaa yhä uudelleen sitä, että paitsi monarkiassa, *myös demokraattisessa tasavallassa* valtio pysyy valtiona, t.s. sillä säilyy se tärkein ominaispiirre, että se muuttaa virkahenkilöt, „yhteiskunnan palvelijat”, sen elimet yhteiskunnan *herroiksi*.

...,Estääkseen tämän, kaikissa tähänastisissa valtioissa väistämättömän, valtion ja valtioelinten muuttumisen yhteiskunnan palvelijoista sen herroiksi Kommuuni käytti kahta pettämätöntä keinoa. Ensinnäkin se täytti kaikki hallinto-, oikeus- ja opetusvirat yleiseen äänioikeuteen perustuvien vaalien avulla, vieläpä valitsijat saivat erottaa valitun toimestaan milloin tahansa. Ja toiseksi se maksoi kaikille, niin korkeammille kuin alemmillekin, virkahenkilöille vain sellaista palkkaa, kuin muutkin työläiset saivat. Korkein palkka, minkä se yleensä maksoi, oli 6.000 frangia*. Siten estettiin taatusti virkojentavoittelu ja onnenonginta, vaikkei olisikaan ollut niitä edustuslaitosten jäseniä sitovia valtuuksia, mitkä vielä lisäksi otettiin käytäntöön”...

* Nimellisesti se on noin 2.400 ruplaa ja nykyisen kurssin mukaan noin 6.000 rpl. Kerrassaan anteeksiantamattomasti menettelevät ne bolshevikit, jotka esittävät esim. kaupunkiduumissa palkan 9.000 ruplaksi, sen sijaan että esittäisivät maksettavaksi *koko valtiossa* palkkaa korkeintaan 6.000 rpl., mikä on riittävä summa.

Engels tulee tässä sille mielenkiintoiselle rajalle, jossa johdonmukainen demokratia toiselta puolen *muuttuu* sosialismiksi, mutta jossa se toiselta puolen *vaatii* sosialismia. Sillä valtion hävittämistä varten on valtionvirkoihin kuuluvat tehtävät muutettava niin yksinkertaisiksi valvonta- ja kirjanpito tehtäviksi, että väestön valtaenemmistö ja sittemmin jopa koko väestö kykenee ne suorittamaan. Mutta virkakiipeilyn täydellinen poistaminen vaatii, että „kunnia”-virka valtion palveluksessa, vaikkapa palkatonkin, *ei* voisi olla ponnahtuslautana suurituloisiin pankki- ja osakeyhtiövirkoihin hyppäämistä varten, kuten asianlaita on *aina* kaikissa vapaimmissakin kapitalistisissa maissa.

Mutta Engels ei tee sitä virhettä, jonka tekevät esim. eräät marxilaiset kansakuntien itsemääräämisoikeutta koskevassa kysymyksessä: se muka on kapitalismin vallitessa mahdoton ja sosialismin vallitessa tarpeeton. Tuollaisen älykkäältä näyttävän, mutta tosiasiallisesti väärän järjelyn voisi toistaa *mistä tahansa* demokraattisesta laitoksesta, myös virkamiesten vaatimattomista palkoista, sillä loppuun asti johdonmukainen demokratismi on kapitalismin vallitessa mahdoton, ja sosialismin vallitessa koko demokratia *kuoleutuu*.

Se on sofismi, joka muistuttaa vanhaa pilaa: tuleeko ihmisestä kaljupää, jos hän menettää vielä yhden hiuskarvan.

Demokratian kehittäminen *loppuun asti*, tämän kehittämisen *muotojen* etsiminen, niiden tarkistaminen *käytännössä* j.n.e.— kaikki tämä on eräs yhteiskunnallisen vallankumouksen puolesta käytävän taistelun oleellisista tehtävistä. Erikseen otettuna ei mikään demokratismi anna sosialismia, mutta elämässä ei demokratismia koskaan „oteta erikseen”, vaan se „otetaan yhdessä”, se tulee vaikuttamaan myös talouteen, edistämään *sen* uudestimuodostamista, joutumaan itse taloudellisen kehityksen vaikutuksen alaiseksi j.n.e. Sellaista on elävän historian dialektiikka.

Engels jatkaa:

...„Tätä vanhan valtiovallan räjäyttämistä (Spren-gung) ja sen korvaamista uudella, todella demokraattisella valtiovallalla on kuvattu yksityiskohtaisesti „Kansalaissodan” kolmannessa osassa. Mutta tässä

täytyi puuttua vielä kerran lyhyesti tuon korvaamisen eräisiin puoliin, koska juuri Saksassa taikauskoinen suhde valtioon on filosofiasta siirtynyt porvariston ja jopa monien työläistenkin yleiseen tajuntaan. Filosofien käsityksen mukaan valtio on „aatteen toteutumista” eli, filosofian kielelle käännettynä, jumalan valtakunta maan päällä, ala, jolla ikuinen totuus ja oikeus on toteutumassa tai on toteutuva. Ja siitä johtuu taikauskoinen kunnioitus valtiota ja kaikkea sellaista kohtaan, millä on yhteyttä valtioon, ja tuo kunnioitus juurtuu sitä helpommin, kun lapsuudesta asti on totuttu kuvittelemaan, että koko yhteiskunnan yhteisistä asioista ja eduista ei voida huolehtia muulla kuin entisellä tavalla, nimittäin valtion ja sen hyväpaikkaisten virkamiesten välityksellä. Ja luullaan, että on otettu jo aivan valtavan rohkea askel, jos on vapauduttu uskomasta perinnölliseen monarkiaan ja vannouduttu kannattamaan demokraattista tasavaltaa. Mutta todellisuudessa valtio ei ole muuta kuin koneisto, jonka avulla toinen luokka sortaa toista luokkaa, jopa yhtä hyvin demokraattisessa tasavallassa kuin monarkiassakin. Ja parhaassakin tapauksessa valtio on paha, minkä proletariaatti perii saatuaan voiton luokkaherruudesta käydyssä taistelussa ja minkä pahimmat puolet proletariaatin täytyy, kuten Kommuuninkin täytyi, poistaa niin pian kuin mahdollista, kunnes toinen, uusissa, vapaissa yhteiskunnallisissa oloissa kasvanut sukupolvi kykenee tekemään lopun koko valtioromusta”.

Engels varoitti saksalaisia, etteivät nämä monarkian vaihtuessa tasavaltaan unohtaisi sosialismin perusteita valtiokysymyksessä yleensä. Hänen varoituksensa voidaan nyt lukea suoranaisena läksynä herroille Tsereteleille ja Tshernoveille, jotka „kokoomus”-praktiikassaan ovat osoittaneet taikauskoista valtion palvontaa ja taikauskoista kunnioitusta valtiota kohtaan!

Vielä kaksi huomautusta: 1) Kun Engels sanoo, että myös demokraattisessa tasavallassa valtio on „koneisto, jonka avulla toinen luokka sortaa toista luokkaa” ja „jopa yhtä hyvin... kuin monarkiassakin”, niin se ei suinkaan merkitse, että sorron *muoto* olisi proletariaatille samantekevää, kuten

eräät anarkistit „opettavat”. Laajempi, vapaampi ja avoimempi luokkataistelun ja luokkasorron *muoto* antaa proletariaatille valtavan suuren helpotuksen taistelussa luokkien hävittämiseksi yleensä.

2) Kysymys, miksi vasta uusi sukupolvi kykenee tekemään lopun koko valtioromusta, liittyy demokratian voittamista koskevaan kysymykseen, johon nyt siirrymmekin.

6. ENGELS DEMOKRATIAN VOITTAMISESTA

Engels joutui lausumaan tästä asiasta mielipiteensä „sosialidemokraatti”-nimityksen *tieteellistä* virheellisyyttä koskevan kysymyksen yhteydessä.

Esipuheessaan 1870-luvulla kirjoittamiensa erilaisten, sisällöltään pääasiallisesti „internationaalisten” kirjoitusten kokoelmajulkaisuun („Internationales aus dem Volksstaat” *), esipuheessa, joka on päivätty tammikuun 3 p:nä 1894, siis kirjoitettu puolitoista vuotta ennen Engelsin kuolemaa, hän lausui, että kaikissa kirjoituksissa on käytetty sanaa „kommunisti” *eikä* „sosialidemokraatti”, sillä sosialidemokraateiksi nimittivät silloin itseään proudhoni-laiset Ranskassa ja lassallelaiset Saksassa.

...„Marxille ja minulle”, Engels jatkaa, „oli sen vuoksi aivan mahdotonta käyttää noin venyvää sanaa erikoisen kantamme tulkitsemiseksi. Nykyään asia on toisin, ja tämä sana („sosialidemokraatti”) voi ehkä nyt mennä mukiin (*mag passieren*), niin epätarkaksi (*unpassend*, sopimattomaksi) kuin se jääkin puolueelle, jonka taloudellinen ohjelma ei ole vain yleensä sosialistinen, vaan suoraan kommunistinen, ja jonka poliittisena päämääränä on, koko valtion, siis myös demokratian, hävittäminen, voittaminen. *Todellisten* (kursivointi Engelsin) poliittisten puolueiden nimet eivät kuitenkaan osu milloinkaan täysin oikeaan; puolue kehittyä, nimi jää”¹¹¹.

Dialektikko Engels pysyy elämänsä ehtoollakin uskollisena dialektiikalle. Marxilla ja minulla, hän sanoo, oli mainio, tieteellisesti täsmällinen puolueen nimi, mutta ei

* — „Kirjoituksia kansainvälisistä aiheista „Kansan Valtiosta””. *Toim.*

ollut todellista, s.o. joukkoluontoista proletaarista puoluetta. Nyt (XIX vuosisadan lopulla) on olemassa todellinen puolue, mutta sen nimi on tieteellisesti väärä. Mutta ei mitään, se „menee mukiin”, kunhan vain puolue *kehittyy*, kunhan vain sen nimen tieteellinen epätarkkuus ei ole siltä salassa eikä haittaa sen kehitystä oikeaan suuntaan!

Joku leikinlaskija haluaisi ehkä lohdutella Engelsin tapaan meitä bolshevikkejakin: meillä on todellinen puolue, se kehittyy erinomaisesti; „menee mukiin” sellainenkin järjetön, eriskummallinen sana kuin „bolshevikki”, joka ei ilmaise kerrassaan mitään muuta kuin sen puhtaasti satunnaisen seikan, että meillä oli enemmistö Brüsselin—Lontoon edustajakokouksessa vuonna 1903... Ehkäpä nyt, kun tasavaltalaisten sekä „vallankumouksellisten” pikkuporvarillisten demokraattien heinä- ja elokuussa toimeenpanemat puolueemme vainot ovat tehneet „bolshevikki” sanan koko kansan kunnioittamaksi, kun nuo tapahtumat ovat sitä paitsi merkinneet niin valtavaa puolueemme *todellisuudessa* kehityksessään astumaa historiallista edistysaskelta, niin ehkäpä minäkin olisin epäröivällä kannalla siihen huhtikuussa tekemääni ehdotukseen nähden, että puolueemme nimi on muutettava. Ehkäpä ehdottaisin tovereilleni „kompromissia”: otetaan nimeksi kommunistinen puolue, mutta jätetään sulkeisiin sana bolshevikit...

Mutta kysymys puolueen nimestä on verrattomasti vähemmän tärkeä kuin kysymys vallankumouksellisen proletariaatin suhtautumisesta valtioon.

Tavanomaisissa valtiota koskevissa lausunnoissa tehdään alituisesti se virhe, josta Engels tässä varoittaa ja josta mainitsimme sivumennen edellä. Nimittäin: alituisesti unohdetaan, että valtion hävittäminen on myös demokration hävittämistä, että valtion kuoleutuminen on demokration kuoleutumista.

Ensi silmäyksellä tällainen väite näyttää sängen kummalliselta ja käsittämättömältä; joku ehkä alkaa pelätä, emmeköhän me odota sellaisen yhteiskuntarakenteen tuloa, jolloin ei noudatetakaan periaatetta, että vähemmistön on alistuttava enemmistön tahtoon, sillä demokratiahan on juuri tämän periaatteen tunnustamista.

Ei. Demokratia *ei ole* samaa kuin vähemmistön alistaminen enemmistön tahtoon. Demokratia on *valtio*, joka

tunnustaa vähemmistön alistamisen enemmistön tahtoon, s.o. järjestö systemaattista *väkivaltaa* varten, jota toinen luokka, väestön toinen osa käyttää toista luokkaa, väestön toista osaa vastaan.

Me asetamme lopulliseksi päämääräksemme valtion hävittämisen, s.o. kaiken järjestetyn ja systemaattisen väkivallan, yleensä kaiken ihmisiin kohdistuvan väkivallan hävittämisen. Me emme odota sellaisen yhteiskuntajärjestelmän tuloa, jolloin ei noudateta periaatetta, että vähemmistön on alistuttava enemmistön tahtoon. Mutta pyrkiesämme sosialismiin olemme vakuuttuneita siitä, että se tulee kehittyessään muuttumaan kommunismiksi ja tämän yhteydessä tulee häviämään kaikki ihmisiin kohdistuvan väkivallan tarve yleensä, tarve, että toinen ihminen *alistsaisi* toisen tahtoonsa, väestön toinen osa alistsaisi toisen osan tahtoonsa, sillä ihmiset *tottuvat* noudattamaan yhteiskunnallisen yhteiselämän alkeellisia ehtoja *ilman väkivaltaa ja ilman alistamista*.

Korostaakseen tätä puolta, tottumusta, Engels puhuukin uudesta *sukupolvesta*, joka on „kasvanut uusissa, vapaissa yhteiskunnallisissa oloissa” ja „kykenee tekemään lopun koko valtioromusta”, — kaikkinaisesta valtiolaitoksesta, muun muassa myös demokraattis-tasavaltaisesta valtiolaitoksesta.

Tämän selittämiseksi on selvitettävä kysymystä valtion kuoleutumisen taloudellisista perusteista.

V LUKU

VALTION KUOLEUTUMISEN TALOUDELLISET PERUSTEET

Tämän kysymyksen Marx on selittänyt seikkaperäisimmin „Gothan ohjelman arvostelussa” (kirje Brackelle toukokuun 5 päivästä 1875, julkaistu vasta v. 1891 „Neue Zeitissa”, IX, 1, ja ilmestynyt venäjäksi erillisenä julkaisuna). Tämän mainion teoksen poleeminen osa, joka on lassallelaisuuden arvostelua, on niin sanoaksemme jättänyt varjoon sen myönteisen osan, nimittäin kommunismin kehityksen ja valtion kuoleutumisen välisen yhteyden erittelyn.

I. MITEN MARX ASETTAA KYSYMYKSEN

Jos Marxin kirjettä Brackelle toukokuun 5 päivältä 1875 verrataan pintapuolisesti edellä tarkasteltuun Engelsin kirjeeseen Bebelille maaliskuun 28 päivältä 1875, niin voi näyttää siltä, että Marx on paljon enemmän „valtion kannalla” kuin Engels ja että ero näiden kahden kirjoittajan mielipiteissä valtioon nähden on hyvin huomattava.

Engels kehottaa Bebeliä jättämään tyyten pois jaarittelut valtiosta, karkottamaan kokonaan ohjelmasta valtio-sanan ja panemaan sen tilalle sanan „yhteisö”; Engels sanoo niinkin, että Kommuuni ei enää ollut valtio varsinaisessa mielessä. Marx taas puhuu jopa „kommunistisen yhteiskunnan tulevasta valtiolaitoksesta”, siis ikään kuin tunnustaa valtion välttämättömäksi jopa kommunisminkin vallitessa.

Mutta tällainen käsitys olisi aivan väärä. Lähempi tarkastelu osoittaa, että Marxin ja Engelsin mielipiteet valtiosta ja sen kuoleutumisesta käyvät täydellisesti yhteen ja mainitut Marxin sanat koskevat nimenomaan tätä *kuolevaa* valtiolaitosta.

Selvää on, ettei voi olla puhuttakaan *tulevan* „kuoleutumisen” hetken määrittelemisestä, varsinkin kun se on ilmeisesti pitkällinen prosessi. Näennäinen ero Marxin ja Engelsin välillä johtuu heidän tutkimusaiheittensa, heidän ottamiensa tehtävien erilaisuudesta. Engels asetti tehtäväkseen osoittaa havainnollisesti, jyrkästi, voimakkain vedoin Bebelille valtioon kohdistuvien tavanomaisten (ja Lassalle'in suuressa määrin omaksumien) ennakkoluulojen koko typeryyden. Marx koskettelee *tätä* kysymystä vain ohimennen, koska häntä kiinnostaa toinen aihe: kommunistisen yhteiskunnan *kehittyminen*.

Koko Marxin teoria on kehitysteorian — sen johdonmukaisimman, täydellisimmän, harkituimman ja sisältörikkaimman muodon — soveltamista nykyiseen kapitalismiin. Luonnollista on, että Marxin eteen nousi kysymys tämän teorian soveltamisesta myös *edessäolevaan* kapitalismin romahdukseen ja *tulevan* kommunismin *tulevaan* kehitykseen.

Minkä *tosiasiain* perusteella voidaan asettaa kysymys tulevan kommunismin tulevasta kehityksestä?

Sen perusteella, että kommunismi on lähtöisin kapitalismista, historiallisesti kehittyä kapitalismista, on tulos kapitalismin *synnyttämän* yhteiskunnallisen voiman vaikutuksista. Marxilla ei ole jälkeäkään yrityksistä kyhätä utopioita, tyhjänpäiten arvailla sitä, mitä ei voida tietää. Marx asettaa kysymyksen kommunismista samoin kuin luonnontutkija asettaisi kysymyksen esimerkiksi uuden biologisen muunnoksen kehittymisestä, kun tiedämme, miten se on syntynyt ja mihin määrättyyn suuntaan se muuttuu.

Marx lakaisee pois ennen kaikkea sen sekasotkun, jonka Gothan ohjelma on tuonut valtion ja yhteiskunnan keskinäissuhteita koskevaan kysymykseen.

„Nykyaikainen yhteiskunta”, hän kirjoittaa, „on kapitalistinen yhteiskunta, joka on olemassa kaikissa sivistysmaissa enemmän tai vähemmän vapaana keskiaikaisista listä, kunkin maan historiallisen kehityksen erikoisuuksista johtuen enemmän tai vähemmän modifioituna, enemmän tai vähemmän kehittyneenä. Mutta „nykyaikainen valtio” muuttuu samalla kun ylitetään valtakunnan raja. Preussi-Saksan valtakunnassa se on toisenlainen kuin Sveitsissä, Englannissa toisenlainen kuin Yhdysvalloissa. „Nykyaikainen valtio” on siis fiktio.

Ja sittenkin monista muotoeroavaisuuksista huolimatta eri sivistysmaiden eri valtioille on yhteistä se, että näiden perustana on uudenaikainen porvarillinen yhteiskunta, joskin kapitalistisesti enemmän tai vähemmän kehittyneenä. Sen vuoksi niillä on myös tiettyjä yhteisiä oleellisia piirteitä. Tässä mielessä voidaan puhua „nykyaikaisesta valtiolaitoksesta” vastakohtana sille tulevaisuudelle, jolloin porvarillinen yhteiskunta, nykyisen valtion alkujuuri, on lakannut olemasta.

Herää kysymys: mitä muutoksia tulee nykyiseen valtiolaitokseen kommunistisessa yhteiskunnassa? Toisin sanoen: mitkä yhteiskunnalliset funktiot, jotka ovat analogisia valtion nykyisten funktioiden kanssa, tulevat siellä säilymään? Tähän kysymykseen voidaan vastata vain tieteellisesti, eikä tuon ongelman ratkaiseminen edisty hitustakaan, vaikka tuhansia kertoja yhdisteltäisiin sanoja „kansaa” ja „valtio” ...¹¹²

Pilkattuaan tällä tavoin kaikkia puheita „kansanvaltiosta”, Marx asettaa kysymyksen ja sanoo aivan kuin varoittaen, että tieteellisen vastauksen antamiseksi siihen voidaan käyttää vain varmasti todettuja tieteellisiä tosiasiota.

Ensimmäinen seikka, jonka koko kehitysteoria, yleensä koko tiede on täysin tarkasti todennut — ja jonka utopistit unohtivat, jonka ovat unohtaneet nykyiset opportunistit, jotka pelkäävät sosialistista vallankumousta, — on se, että historiassa täytyy epäilemättä olla erikoinen kapitalismista kommunismiin *siirtymisen* vaihe eli etappi.

2. SIIRTYMINEN KAPITALISMISTA KOMMUNISMIIN

...,Kapitalistisen ja kommunistisen yhteiskunnan välillä”, Marx jatkaa, „on kausi, jolloin toinen muuttetaan vallankumouksellisesti toiseksi. Sitä vastavasti tulee olemaan myös poliittinen siirtymäkausi, jolloin valtio ei voi olla mitään muuta kuin *proletariaatin vallankumouksellista diktatuuria*”...

Tämä Marxin johtopäätös perustuu sen osuuden erittelyyn, joka proletariaatilla on nykyisessä kapitalistisessa yhteiskunnassa, ja tämän yhteiskunnan kehitystä sekä proletariaatin ja porvariston vastakaisten etujen sovittamattomuutta koskeviin tosiasioihin.

Ennen kysymys asetettiin näin: saavuttaakseen vapautuksensa proletariaatin täytyy kukistaa porvaristo, vallata valtiovalta ja pystyttää vallankumouksellinen diktatuurinsa.

Nyt kysymys asetetaan jonkin verran toisin: siirtyminen kommunismia kohti kehittyvästä kapitalistisesta yhteiskunnasta kommunistiseen yhteiskuntaan on mahdotonta ilman „poliittista siirtymäkautta”, ja tämän kauden valtio voi olla vain proletariaatin vallankumouksellista diktatuuria.

Mikä on tämän diktatuurin suhde demokratiaan?

Näimme, että „Kommunistinen Manifesti” asettaa yksinkertaisesti rinnakkain kaksi käsitettä: „proletariaatin muuttuminen hallitsevaksi luokaksi” ja „demokratian valloittaminen”. Kaiken edellä esitetyn perusteella voidaan määritellä tarkemmin, miten demokratia muuttuu kapitalismista kommunismiin siirryttäessä.

Kapitalistisessa yhteiskunnassa, sen suotuisimman kehityksen aikana, tavataan enemmän tai vähemmän täydellistä demokratismia demokraattisessa tasavallassa. Mutta tämä demokratismi on aina puristettu kapitalistisen riiston ahtaisiin puitteisiin, ja siksi se aina jää asiallisesti demokratismiksi vähemmistöä varten, vain omistavia luokkia varten, vain rikkaita varten. Kapitalistisen yhteiskunnan vapaus pysyy aina likipitäen samanlaisena kuin vapaus oli muinaisissa kreikkalaisissa tasavalloissa: vapautena orjanomistajia varten. Kapitalistisen riiston ehtojen vuoksi nykyiset palkkaorjat pysyvät siinä määrin puutteen ja kurjuuden puristuksessa, että heitä „ei demokratia liikuta”, heitä „ei politiikka liikuta” ja että tapahtumain kulkiessa tavallista, rauhallista kulkuaan väestön enemmistö on syrjäytetty osanotosta yhteiskunnallis-poliittiseen elämään.

Tämän väitteen todistaa oikeaksi ehkä kaikkein havainnollisimmin Saksa juuri sen vuoksi, että tässä valtiossa perustuslaillinen laillisuus säilyi ihmeteltävän kauan ja järkähtämättä, melkein puoli vuosisataa (1871—1914), ja sosialidemokratia kykeni tämän ajan kuluessa paljon enemmän kuin muissa maissa „käyttämään laillisuutta hyväkseen” ja järjestämään niin suuren osan työläisistä poliittiseen puolueeseen, ettei sellaista ole missään muualla maailmassa.

Kuinka suuri on sitten tämä kapitalistisessa yhteiskunnassa korkeimmaksi havaittu poliittisesti tietoisien ja toimivien palkkaorjien osuus? Yksi miljoona sosialidemokraattisen puolueen jäsentä — 15 miljoonasta palkkatyöläisestä! Kolme miljoonaa ammatillisesti järjestynyttä — 15 miljoonasta!

Demokratia mitätöntä vähemmistöä varten, demokratia rikkaita varten, sellaista on kapitalistisen yhteiskunnan demokratismi. Jos tarkastelemme lähemmin kapitalistisen demokratian mekanismia, niin huomaamme kaikkialla, sekä „pienissä”, muka pienissä, äänioikeuden yksityiskohdissa (asuinpaikkasensus, naisten syrjäyttäminen j.n.e.) että edustuslaitosten tekniikassa kuin myös tosiasiallisissa kokoontumisvapauden esteissä (yleiset rakennukset eivät ole „kerjäläisiä” varten!) ja päivälehdistön aito kapitalistisessa organisaatiossa ja niin edelleen, ja niin edelleen, huomaamme demokratismien rajoituksia ja taas rajoituksia.

Nämä köyhiin nähden tehdyt rajoitukset, poikkeukset ja esteet näyttävät pieniltä, varsinkin sen silmissä, joka itse ei ole milloinkaan kokenut puutetta eikä ole seurannut läheltä sorrettujen luokkien elämää (ja sellaisia on yhdeksän kymmenesosaa, ellei yhdeksänkymmentäyhdeksän sadasosaa porvarillisista lehtimiehistä ja poliitikoista),— mutta yhteensä otettuina nämä rajoitukset sulkevat ja työntävät köyhälistön pois politiikasta, aktiivisesta osanotosta demokratiiaan.

Marx on tuonut mainiosti esiin tuon kapitalistisen demokratian *olemuksen*, kun hän on Kommuunin kokemuksia eritellessään sanonut: sorrettujen annetaan kerran muutamassa vuodessa ratkaista, kuka sortavan luokan edustajista tulee parlamentissa edustamaan ja sortamaan heitä!

Mutta tästä kapitalistisesta demokratiasta,— joka on välttämättä ahdasta ja joka työntää salaviikkaa köyhälistöä syrjään ja on sentähden läpeensä ulkokultaista ja valheellista,— kehitys eteenpäin ei käy yksinkertaisesti, suoraan ja sileästi „yhä laajempaan ja laajempaan demokratiiaan”, kuten liberaaliset professorit ja pikkuporvarilliset opportunistit esittävät asian. Ei. Kehitys eteenpäin, s.o. kommunismiin, käy proletariaatin diktatuurin kautta, eikä muulla tavoin voikaan käydä, sillä kapitalististen riistäjäin *vastarintaa* ei voi *murtaa* kukaan muu, eikä siihen ole mitään muuta tietä.

Mutta proletariaatin diktatuuri, s.o. sorrettujen etujoukon järjestyminen hallitsevaksi luokaksi sortajien lannistamista varten, ei voi pelkästään vain laajentaa demokratiaa. *Samalla* kun proletariaatin diktatuuri laajentaa tavattomasti demokratismia, josta tulee *ensimmäisen kerran* demokratismia köyhille, demokratismia kansalle, eikä demokratismia rikkaille, se tekee monia poikkeuksia vapaudesta sortajien, riistäjien, kapitalistien suhteen. Meidän on lannistettava heidät vapauttaaksemme ihmiskunnan palkkaorjuudesta, heidän vastarintansa täytyy murtaa voimalla,— selvää on, että siellä, missä lannistetaan, missä on väkivaltaa, siellä ei ole vapautta eikä demokratiaa.

Engels ilmaisi tämän erinomaisesti kirjeessään Bebelille sanoessaan, kuten lukija muistaa, että „proletariaatti ei tarvitse valtiota vapauden vuoksi, vaan nujertaakseen vas-

tustajansa, ja silloin kun käy mahdolliseksi puhua vapaudesta, silloin valtio sellaisenaan lakkaa olemasta”.

Demokratia kansan valtaenemmistöä varten ja kansan riistäjien ja sortajien lannistaminen voimalla, t.s. niiden jättäminen syrjään demokratiasta — sellaista on demokratian muuttuminen *siirryttäessä* kapitalismista kommunismiin.

Vasta kommunistisessa yhteiskunnassa, kun kapitalistien vastarinta on jo murrettu lopullisesti, kun kapitalistit ovat kadonneet, kun ei ole luokkia (s.o. yhteiskunnan jäsenten kesken ei ole eroa heidän suhteessaan yhteiskunnallisiin tuotantovälineisiin), — *vasta* silloin „valtio katoaa ja voidaan puhua vapaudesta”. Vasta silloin on mahdollinen ja toteutetaan todella täydellinen demokratia, todella ilman mitään poikkeuksia. Ja vasta silloin demokratia alkaa *kuoleutua* siitä yksinkertaisesta syystä, että kapitalistisesta orjuudesta, kapitalistisen riiston lukemattomista kauhuista, julmuuksista, järjettömyyksistä ja inhottavuuksista vapautuneet ihmiset vähitellen *tottuvat* noudattamaan yksinkertaisia, vuosisatain kuluessa tunnettuja, vuosituhannet kaikissa ohjeissa toistettuja yhteiselämän sääntöjä, noudattamaan niitä ilman väkivaltaa, ilman pakkoa, ilman alistamista, *ilman erikoista pakottamis koneistoa*, jota sanotaan valtioksi.

Sanonta „valtio *kuoleutuu*” on sängen onnistuneesti valittu, sillä se viittaa sekä prosessin tapahtumiseen vähitellen että sen luonnonvoimaisuuteen. Vain tottumus voi vaikuttaa ja epäilemättä tuleekin vaikuttamaan tällä tavoin, sillä mehän havaitsemme ympärillämme miljoonia kertoja, miten helposti ihmiset tottuvat noudattamaan heille välttämättömiä yhteiselämän sääntöjä, ellei ole riistoa, ellei ole mitään sellaista, mikä nostattaa suuttumusta, aiheuttaa vastalauseita ja kapinaa ja mikä tekee *lannistamisen* välttämättömäksi.

Siis: kapitalistisessa yhteiskunnassa demokratia on ty pistettyä, vaivaista, valheellista, demokratiaa vain rikkaille, vähemmistölle. Proletariaatin diktatuuri, kommunismiin siirtymisen kausi antaa ensi kerran demokratian kansalle, enemmistölle rinnan vähemmistön, riistäjäin välttämättömän lannistamisen kanssa. Vain kommunismi kykenee antamaan todella täydellisen demokratian, ja mitä

täydellisempi se on, sitä pikemmin se käy tarpeettomaksi ja kuolee itsestään.

Toisin sanoen: kapitalismin aikana on olemassa valtio tämän sanan varsinaisessa mielessä, erikoinen koneisto, jonka avulla toinen luokka lannistaa toisen, nimittäin vähemmistö enemmistön. Ymmärrettävää on, että sellainen asia kuin riistävän vähemmistön toimeenpanema riistetyn enemmistön järjestelmällinen lannistaminen vaatii menestyäkseen äärimmäisen julmaa ja petomaista sortoa, vaatii kokonaiset meret verta, joiden kautta ihmiskunta kulkeekin tiensä henkiorjuuden, maaorjuuden ja palkkaorjuuden tilassa ollessaan.

Edelleen, *siirryttäessä* kapitalismista kommunismiin on lannistaminen *vielä* välttämätöntä, mutta se on jo riistetyn enemmistön toimeenpanemaa riistävän vähemmistön lannistamista. Erikoinen koneisto, erikoinen kone lannistamista varten, „valtio”, on *vielä* välttämätön, mutta se on jo siirtymäkauden valtio, se ei ole enää valtio sanan varsinaisessa mielessä, sillä riistävän vähemmistön lannistaminen *eilisen* palkkaorja-enemmistön taholta on suhteellisesti niin helppo, yksinkertainen ja luonnollinen tehtävä, että se tulee vaatimaan paljon vähemmän verta kuin henkiorjien, maaorjien ja palkkatyöläisten kapinain kukittaminen, että se tulee ihmiskunnalle paljon halvemmaksi. Ja se on myös sovellettavissa yhteen demokratian ulottamisen kanssa niin valtavaan väestön enemmistöön, että *erikoisen koneiston* tarve lannistamista varten alkaa hävitä. On luonnollista, että riistäjät eivät kykene lannistamaan kansaa ilman tämän tehtävän täyttämistä varten luotua mitä monimutkaisinta koneistoa, mutta *kansa* voi lannistaa riistäjät hyvin yksinkertaisellakin „koneella”, melkeinpä ilman „konettakin”, ilman erikoista koneistoa, pelkällä *aseellisten joukkojen järjestöllä* (sen tapaisella kuin ovat työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostot, joista tulee puhe tuonnempana).

Vihdoin, vain kommunismi tekee valtion täydellisesti tarpeettomaksi, sillä *ei ole ketään*, joka pitäisi lannistaa, „ei ole ketään”, jos tarkoitetaan *luokkaa*, jos tarkoitetaan järjestelmällistä taistelua tiettyä väestönosaa vastaan. Me emme ole utopisteja emmekä kiellä laisinkaan *yksityisten henkilöiden* ilkeilynsä mahdollisuutta ja kiertämät-

tömyyttä emmekä myöskään *tällaisten* ilkivaltaisuuksien tukahduttamisen välttämättömyyttä. Mutta ensiksikään sitä varten ei tarvita erikoista lannistamiskoneistoa, vaan sen tulee tekemään itse aseellinen kansa yhtä yksinkertaisesti ja helposti kuin jokainen sivistyneiden ihmisten joukko nykyisessäkin yhteiskunnassa erottaa tappelijat toisistaan tai estää väkivallan naista kohtaan. Ja toiseksi me tiedämme, että yhteiselämän sääntöjä loukkaavien ilkitöiden yhteiskunnallisena perussyynä on joukkojen riistonalaisuus, niiden puutteenalaisuus ja kurjuus. Tämän perussyyn poistamisen mukana alkavat ilkivaltaisuudet välttämättä „kuoleutua”. Emme tiedä, kuinka nopeasti ja miten asteittaisesti, mutta me tiedämme, että ne kuolevat. Ja niiden kuollessa *kuolee* valtiokin.

Lankeamatta utopioihin Marx määritteli seikkaperäisesti sen, mikä *nyt* voidaan määritellä tuon tulevaisuuden suhteen, nimittäin eron kommunistisen yhteiskunnan alemman ja korkeamman vaiheen (asteen, etapin) välillä.

3. KOMMUNISTISEN YHTEISKUNNAN ENSIMMÄINEN VAIHE

„Gothan ohjelman arvostelussa” Marx kumoo seikkaperäisesti sen lassallelaisen ajatuksen, että sosialismin vallitessa työläiset saavat „vähentämättömän” eli „koko työntuloksen”. Marx osoittaa, että koko yhteiskunnan kaikesta yhteiskunnallisesta työstä on vedettävä pois vakuusvaranto, tuotannon laajentamisvaranto, varat „kulutettujen” koneiden korvaamiseen uusilla j.n.e. ja sitten kulutushyödykkeistä varanto hallintokustannuksia, kouluja, sairaaloita, vanhainkoteja y.m. varten.

Lassalle'in hämärän, epäselvän, ylimalkaisen sanonnan („koko työntulos työläiselle”) asemesta Marx esittää asiallisen laskelman siitä, millä tavoin sosialistisen yhteiskunnan on pakko hoitaa taloutta. Marx tulee kapitalismista vapautuneen yhteiskunnan elämänehtojen *konkreettiseen* erittelyyn ja sanoo:

„Emme käsittele tässä” (työväenpuolueen ohjelmaa käsiteltäessä) „kommunistista yhteiskuntaa sellaisena, joka on jo *kehittynyt* omalla perustallaan, vaan päinvastoin sellaisena, joka on vasta *muodostunut* kapitalistisesta yhteiskunnasta ja joka siis kaikissa

suhteissa, niin taloudellisessa, siveellisessä kuin henkissäkin suhteessa kantaa vielä sen vanhan yhteiskunnan leimaa, jonka kohdusta se syntyi”.

Juuri tätä kommunistista yhteiskuntaa, joka on vastikään tullut päivänvaloon kapitalismin kohdusta ja joka kaikissa suhteissa kantaa vielä vanhan yhteiskunnan leimaa, Marx nimittääkin kommunistisen yhteiskunnan „ensimmäiseksi” eli alemmaksi vaiheeksi.

Tuotantovälineet ovat jo lakanneet olemasta yksityisten henkilöiden yksityisomaisuutta. Tuotantovälineet kuuluvat koko yhteiskunnalle. Suorittamalla tietyn osan yhteiskunnalle välttämättömästä työstä yhteiskunnan jokainen jäsen saa yhteiskunnalta todistuksen siitä, että hän on suorittanut sen ja sen määrän työtä. Tällä todistuksella hän saa yhteiskunnallisista kulutustarvikevarastoista vastaavan määrän tuotteita. Kun lasketaan pois se työmäärä, joka menee yhteiskunnalliseen varantoon, niin kukin työläinen saa siis yhteiskunnalta yhtä paljon kuin hän on sille antanut.

„Tasa-arvoisuus” näyttää vallitsevan.

Mutta kun Lassalle sanoo, tarkoittaen tällaista yhteiskunnallista järjestystä (jota nimitetään tavallisesti sosialismiksi, mutta jota Marx nimittää kommunismin ensimmäiseksi vaiheeksi), että se on „oikeudenmukaista jakoa”, että se on „jokaiselle yhtäläistä oikeutta yhtäläiseen työntulokseen”, niin Lassalle erehtyy, ja Marx selittää hänen virheensä.

„Yhtäläinen oikeus” on tässä todellakin olemassa, sanoo Marx, mutta se on *vielä* „porvarillista oikeutta”, joka, samoin kuin kaikki oikeus, *edellyttää eriarvoisuutta*. Kaikkalainen oikeus on *saman* mittapuun soveltamista *eri* ihmisiin, jotka tosiasiallisesti eivät ole samanlaisia, eivät ole keskenään yhdenvertaisia, ja sen vuoksi „yhtäläinen oikeus” on tasa-arvoisuuden rikkomista ja vääryyttä. Tosiasiallisesti jokainen, joka suorittaa yhteiskunnallisesta työstä yhtä suuren osan kuin toinenkin, saa yhtä suuren osan yhteiskunnallisesta tuotannosta (kun mainitut poistot on tehty).

Mutta eri ihmiset eivät ole samanlaisia: toinen on voimakkaampi, toinen heikompi; toinen on naimisissa, toinen ei, toisella on enemmän lapsia, toisella vähemmän j.n.e.

....„Jos kumpikin suorittaa yhtä paljon työtä”, Marx jatkaa, „ja saa siis samanlaisen osan yhteiskunnallisesta kulutushyödykkeiden varannosta, niin todellisuudessa toinen saisi enemmän kuin toinen, olisi rikkaampi kuin toinen j.n.e. Jotta vältettäisiin kaikkia tällaisia epäkohtia, oikeuden tulee olla erilaisen eikä yhtäläisen”...

Kommunismmin ensimmäinen vaihe ei siis vielä voi antaa oikeudenmukaisuutta eikä tasa-arvoisuutta: varallisuuteen nähden jää eroa ja epäoikeudenmukaista eroa jääkin, mutta ihmisen harjoittama toisen ihmisen *riisto* tulee olemaan mahdotonta, sillä *tuotantovälineitä*, tehtaita, koneita, maata y.m. ei voida anastaa yksityisomaisuudeksi. Kumoten Lassalle'in pikkuporvarillisen epäselvän sanonnan „tasa-arvoisuudesta” ja „oikeudenmukaisuudesta” *yleensä* Marx osoittaa kommunistisen yhteiskunnan *kehityskulun*, yhteiskunnan, jonka *on pakko* hävittää ensin *ainoastaan* se „epäoikeudenmukaisuus”, että yksityiset henkilöt ovat anastaneet tuotantovälineet, ja joka *ei kykene* hävittämään heti sitä edelleen jatkuvaa epäoikeudenmukaisuutta, joka ilmenee kulutustarvikkeiden jakamisessa „työn mukaan” (eikä tarpeiden mukaan).

Vulgäärit taloustieteilijät, muun muassa porvarilliset professorit, muun muassa „meidän” Tuganimme, moittivat alituisesti sosialisteja siitä, että nämä ovat muka unohtaneet ihmisten eriarvoisuuden ja „haaveilevat” tämän eriarvoisuuden hävittämisestä. Niin kuin näemme, tällainen moite todistaa vain herrojen porvarillisten ideologiiden ääretöntä tietämättömyyttä.

Marx on ottanut mitä tarkimmin huomioon ihmisten kiertämättömän eriarvoisuuden, ja sitä paitsi hän on ottanut huomioon myös sen, että yksistään tuotantovälineiden siirtäminen koko yhteiskunnan yhteisomaisuudeksi („socialismi” tavallisessa sanankäytössä) *ei* vielä *poista* jakelun puutteellisuuksia eikä „porvarillisen oikeuden” eriarvoisuutta, oikeuden, joka *jää vallitsemaan*, koska tuotteet jaetaan „työn mukaan”.

....„Mutta nämä epäkohdat”, Marx jatkaa, „ovat väistämättömiä kommunistisen yhteiskunnan ensimmäisessä vaiheessa, siis sellaisessa kommunistisessa yhteiskunnassa, joka on vastikään pitkien

synnytystuskien jälkeen syntynyt kapitalistisesta yhteiskunnasta. Oikeus ei voi koskaan olla yhteiskunnan taloudellista tilaa ja sen edellyttämää kulttuurikehitystä ylempänä”...

Täten siis kommunistisen yhteiskunnan ensimmäisessä vaiheessa (jota nimitetään tavallisesti sosialismiksi) „porvarillista oikeutta” *ei* poisteta kokonaan, vaan ainoastaan osaksi, ainoastaan jo saavutettua taloudellista mullistusta vastaavasti, t.s. ainoastaan tuotantovälineisiin nähden. „Porvarillinen oikeus” tunnustaa ne yksityisten henkilöiden yksityisomaisuudeksi. Sosialismi tekee ne *yhteiseksi* omaisuudeksi. *Sikäli* — ja vain sikäli — „porvarillinen oikeus” jää pois.

Mutta toiselta osaltaan se jää kuitenkin olemaan, se jää tuotteiden ja työn jaon regulaattoriksi (säännöstelijäksi) yhteiskunnan jäsenten kesken. „Ken ei tee työtä, ei hänen syömänkään pidä”, tämä sosialistinen periaate *on jo* silloin toteutettu; „yhtäläisestä työmäärästä yhtäläinen tuotemäärä” — tämäkin sosialistinen periaate *on jo* toteutettu. Mutta se ei ole vielä kommunismia eikä vielä poista „porvarillista oikeutta”, joka antaa erilaisille ihmisille erilaisesta (tosiasiassa erilaisesta) työmäärästä yhtä suuren tuotemäärän.

Tämä on „epäkohta”, Marx sanoo, mutta se on kiertämätön kommunismin ensimmäisessä vaiheessa, sillä lankeamatta utopismiin ei voida ajatella, että kukistettuaan kapitalismin ihmiset oppivat heti tekemään työtä yhteiskunnalle *ilman minkäänlaisia oikeusnormeja*, ja kapitalismin lakkauttaminenhan *ei anna heti tällaisen* muutoksen taloudellisia edellytyksiäkään.

Mutta muita kuin „porvarillisen oikeuden” normeja ei ole. Ja sikäli tarvitaan vielä valtiota, joka tuotantovälineiden yhteisomistusta suojellessaan suojelee myös tasa-arvoisuutta työssä ja tasa-arvoisuutta tuotteiden jaossa.

Valtio kuoleutuu, koska kapitalisteja ei enää ole, luokkia ei enää ole eikä sen vuoksi voida enää *lannistaa* mitään *luokkaa*.

Mutta valtio ei ole vielä kokonaan kuollut, koska jäljellä on sen „porvarillisen oikeuden” suojeleminen, joka pyhittää tosiasiallisen eriarvoisuuden. Valtion täydellistä kuoleutumista varten on tarpeen täydellinen kommunismi.

4. KOMMUNISTISEN YHTEISKUNNAN KORKEAMPI VAIHE

Marx jatkaa:

...,Kommunistisen yhteiskunnan korkeammassa vaiheessa, sen jälkeen kun on tullut loppu yksilön orjuuttavasta alistamisesta työnjakoon ja samalla myös henkisen ja ruumiillisen työn vastakohtaisuudesta; kun työ ei ole enää vain toimeentulokeino, vaan siitä on tullut ensimmäinen elämäntarve; sen jälkeen kun rinnan yksilöiden kaikinpuolisen kehityksen kanssa ovat kasvaneet myös tuotantovoimat ja kun yhteiskunnallisen rikkauden kaikki lähteet pulppuavat täydellä voimalla — vasta silloin voidaan astua lopullisesti ahtaan porvarillisen oikeuspiirin ulkopuolelle ja yhteiskunta voi kirjoittaa lippuunsa: „Jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan” ”.

Vasta nyt voimme täysin arvostaa sen, kuinka oikeita olivat Engelsin huomautukset, joissa hän pilkkasi sääli-mättömästi sellaista järjettömyyttä, että yhdistetään sanat „vapaus” ja „valtio”. Niin kauan kuin valtio on olemassa, ei ole vapautta. Kun tulee vapaus, ei tule olemaan valtiota.

Valtion täydellisen kuoleutumisen taloudellisena perustana on niin korkea kommunismin kehitys, että sen aikana häviää henkisen ja ruumiillisen työn vastakohtaisuus, häviää siis yksi nykyisen *yhteiskunnallisen* eriarvoisuuden tärkeimmistä alkulähteistä, sellainen alkulähde, jota ei voida mitenkään poistaa heti pelkällä tuotantovälineiden siirtämisellä yhteiskunnan omaisuudeksi, pelkällä kapitalistien pakkoluovutuksella.

Tämä pakkoluovutus tekee *mahdolliseksi* tuotantovoimien jättiläismäisen kehityksen. Ja nähdessämme, miten kapitalismi jo nyt *pidättää* tavattomasti tuota kehitystä, miten paljon on sellaista, jota voitaisiin viedä eteenpäin nykyisen, jo saavutetun tekniikan pohjalla, on meillä oikeus sanoa mitä suurimmalla varmuudella, että kapitalistien pakkoluovutus aiheuttaa väistämättömästi ihmisyyhteiskunnan tuotantovoimien jättiläismäisen kehityksen. Mutta miten nopeasti tämä kehitys tulee edistymään, miten pian se vie siihen, että työnjaosta päästään eroon, että henkisen

ja ruumiillisen työn vastakohtaisuus häviää ja että työ muuttuu „ensimmäiseksi elämäntarpeeksi”, sitä emme tiedä *emmekä voi tietää*.

Senpä vuoksi meillä onkin oikeus puhua valtion kiertämättömästä kuoleutumisesta vain korostaen tämän prosessin pitkäällisyyttä, sen riippuvaisuutta kommunismin *korkeamman vaiheen* kehityksen nopeudesta ja jättäen kokonaan avoimeksi kysymyksen kuoleutumisen määräajoista tai konkreettisista muodoista, sillä näiden kysymysten ratkaisemiseen *ei ole* aineistoa.

Valtio voi tyyten kuolla pois silloin, kun yhteiskunta toteuttaa säännön: „jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan”, siis silloin, kun ihmiset tottuvat siinä määrin noudattamaan yhteiselämän perussääntöjä ja kun heidän työnsä tulee niin tuottavaksi, että he tulevat vapaaehtoisesti tekemään työtä *kykyjensä mukaan*. „Porvarillisen oikeuden ahdas näköpiiri”, joka pakottaa laskelmoimaan Shylockin tunnottomuudella, ettei vain tekisi työtä puolta tuntia enemmän kuin toinen, ettei vain saisi vähemmän palkkaa kuin toinen,— tämä ahdas näköpiiri tulee silloin sivuutetuksi. Tuotteiden jako ei vaadi silloin kunkin saaman tuotemäärän säännöstelyä yhteiskunnan taholta; jokainen tulee ottamaan vapaasti „tarpeittensa mukaan”.

Porvarilliselta näkökannalta on helppo julistaa tällainen yhteiskuntarakenne „pelkäksi utopiaksi” ja hammastella sellaisista sosialistien lupauksista, että jokainen on ilman mitään yksityisen kansalaisen työn valvontaa oikeutettu saamaan yhteiskunnalta kuinka suuren määrän tahansa tryffeleitä, autoja, pianoja y.m. Tällaisella hammastelulla kuittaa asian vielä nytkin enemmistö porvarillisista „oppineista”, jotka paljastavat siten sekä tietämättömyytensä että itsekkään pyrkimyksensä puolustaa kapitalismia.

Tietämättömyytensä — sillä ainoankaan sosialistin päähän ei ole pälkähtänyt „luvata” kommunismin kehityksen korkeamman vaiheen tuloa, mutta se suurten sosialistien *ennakkonäkemyks*, että se tulee, edellyttää toisenlaista työn tuottavuutta kuin nykyinen on, *toisenlaista* ihmistä kuin on nykyinen poroporvari, joka „ilman aikojaan” — kuten Pomjalovskin kuvaamat seminaarilaiset — saattaa turmella yhteiskunnallisen rikkauden varastoja ja vaatia mahdotomia.

Siihen saakka, kunnes kommunismin „korkeampi” vaihe tulee, sosialistit vaativat yhteiskunnan ja valtion taholta mitä tiukinta työn ja kulutuksen määrän valvontaa, mutta tämän valvonnan täytyy alkaa kapitalistien pakkoluovuttamisesta, työläisten valvonnasta kapitalisteihin nähden, ja sen toimeenpanijana täytyy olla aseellisten työläisten valtion eikä virkamiesten valtion.

Porvarillisten ideologioiden (ja heidän hännänkantajaisensa, sellaisen kuin herrojen Tseretelien, Tshernovien ja kumpp.) itsekäs pyrkimys kapitalismin puolusteluun ilmenee juuri siinä, että kaukaista tulevaisuutta koskevilla väittelyillä ja jutuilla he peittävät salaviihkaa tämänpäiväisen politiikan ajankohtaisen ja polttavan kysymyksen: kapitalistien pakkoluovuttamisen, kaikkien kansalaisten muuttamisen yhden suur-„syndikaatin”, nimittäin koko valtion työläisiksi ja toimitsijoiksi, ja koko tämän syndikaatin kaikkien toimien täydellisen alistamisen tosidemokraattisen valtion, työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen valtion alaiseksi.

Kun oppinut professori ja hänen perässään poroporvari ja tämän perässä herrat Tseretelit ja Tshernovit puhuvat järjettömistä utopioista, bolshevikien demagogisista lupauksista ja sosialismin „käytäntöönottamisen” mahdottomuudesta, niin he tarkoittavat itse asiassa nimenomaan kommunismin korkeampaa astetta eli vaihetta, jonka „käytäntöönottamista” ei kukaan ole edes ajatellut, saati sitten luvannut, sillä sitä ei yleensä voida „ottaa käyttöön”.

Ja tässä olemmekin tulleet siihen sosialismin ja kommunismin välistä tieteellistä eroa koskevaan kysymykseen, jota Engels on kosketellut edellä esitettyssä lausunnossaan „sosialidemokraatti” nimityksen virheellisyydestä. Poliittisesti ero kommunismin ensimmäisen eli alemman ja korkeamman vaiheen välillä tulee ajan oloon todennäköisesti valtavan suureksi, mutta nyt, kapitalismin aikana, olisi sen julistaminen naurettavaa, ja etualalle saattaisivat sen työntää korkeintaan vain jotkut anarkistit (jos anarkistien keskuudessa on vielä jäljellä sellaisia, jotka eivät ole oppineet mitään sen jälkeen, kun Kropotkin, Grave, Cornelissen y.m. anarkismin „tähdet” ovat „plehanovilaiseen tapaan” muuttuneet sosialishovinisteiksi tai juokshauta-anarkisteiksi, kuten lausui Ge, yksi niistä harvoista anarkisteista, joilla on vielä säilynyt kunnia ja omatunto).

Mutta tieteellinen ero sosialismin ja kommunismin välillä on selvä. Sitä, mitä tavallisesti sanotaan sosialismiksi, Marx nimitti kommunistisen yhteiskunnan „ensimmäiseksi” eli alemmaksi vaiheeksi. Sikäli kuin tuotantovälineet tulevat *yhteiseksi* omaisuudeksi, sopii tässäkin käyttää sanaa „kommunismi”, ellei unohdeta, että se *ei ole* täydellistä kommunismia. Marxin selitysten suuri merkitys on siinä, että hän soveltaa tässäkin johdonmukaisesti materialistista dialektiikkaa, oppia kehityksestä, käsitellen kommunismia *kapitalismista* kehittyvänä. Skolastisesti keksittyjen, „sepitelyjen” määritelmien ja hedelmättömien sanoista kiisteleyden (mikä on sosialismia, mikä kommunismia) asemesta Marx erittelee, mitä voitaisiin nimittää kommunismin taloudellisen kypsyyden asteiksi.

Ensimmäisessä vaiheessaan, ensimmäisellä asteellaan kommunismi *ei* voi vielä olla taloudellisesti täysin kypsä, täysin vapaa kapitalismin perinteistä ja jäljistä. Siitä johtuu sellainen mielenkiintoinen ilmiö kuin „*porvarillisen* oikeuden ahtaan näköpiirin” säilyminen kommunismin aikana sen ensimmäisessä vaiheessa. Porvarillinen oikeus *kulutustarvikkeiden* jaon suhteen edellyttää tietenkin kiertämättä myös *porvarillista valtiota*, sillä oikeus ei ole mitään ilman koneistoa, joka kykenee *pakottamaan* oikeusnormien noudattamiseen.

Siis kommunismin vallitessa säilyy jonkin aikaa, paitsi porvarillinen oikeus, myös porvarillinen valtiokin — ilman porvaristoa!

Tämä saattaa tuntua paradoksilta tai pelkältä dialektiselta älynleikiltä, josta marxilaisuutta syyttävät usein henkilöt, jotka eivät ole viitsineet rahtuakaan vaivautua tutkiakseen sen valtavan syvää sisältöä.

Mutta todellisuudessa elämä näyttää meille joka askeleella, sekä luonnossa että yhteiskunnassa, vanhan jäännöksiä uudessa. Eikä Marx ole mielivaltaisesti pistänyt kommunismiin pikkupalaa „porvarillista” oikeutta, vaan on ottanut sen, mikä kapitalismin *uumenista* lähteneessä yhteiskunnassa on taloudellisesti ja poliittisesti kiertämätöntä.

Demokratialla on valtava merkitys työväenluokan vapaustaistelussa kapitalisteja vastaan. Mutta demokratia ei ole suinkaan raja, jota ei voida ylittää, vaan ainoastaan

yksi etapeista tiellä feodalismista kapitalismiin ja kapitalismista kommunismiin.

Demokratia merkitsee yhdenvertaisuutta. On ymmärrettävää, miten suuri merkitys on proletariaatin taistelulla yhdenvertaisuuden puolesta ja yhdenvertaisuus-tunnuksella, jos yhdenvertaisuus käsitetään oikein, *luokkien* hävittämisen mielessä. Mutta demokratia merkitsee ainoastaan *muodollista* yhdenvertaisuutta. Ja heti kun on toteutettu yhteiskunnan kaikkien jäsenten yhdenvertaisuus tuotantovälineiden omistukseen *nähdén*, t.s. työn yhdenvertaisuus, palkan yhdenvertaisuus, ihmiskunnan eteen nousee kiertämättä kysymys siitä, että on mentävä eteenpäin, muodollisesta yhdenvertaisuudesta tosiasialliseen yhdenvertaisuuteen, t.s. toteutettava sääntö: „jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan”. Millaisten etappien kautta, millaisten käytännön toimenpiteiden avulla ihmiskunta kulkee tähän korkeimpaan päämäärään, sitä emme tiedä emmekä voi tietää. Mutta on tärkeää tehdä itselleen selväksi, kuinka äärettömän valheellinen on se tavanomainen porvarillinen käsitys, että sosialismi on muka jotain kuollutta, kangistunutta, kerta kaikkiaan määrättyä, vaikka todellisuudessa *vasta* sosialismista alkaakin nopea, varsinainen, todella joukkoluontoinen, väestön *enemmistön* ja sitten koko väestön osanotolla tapahtuva edistys yhteiskunta- ja yksityiselämän kaikilla aloilla.

Demokratia on valtion muoto, eräs valtion muunnoksista. Niin muodoin se, kuten jokainen valtio, on järjestettyä, systemaattista väkivallan käyttöä ihmisiä kohtaan. Näin toiselta puolen. Mutta toiselta puolen se merkitsee kansalaisten keskinäisen yhdenvertaisuuden muodollista tunnustamista, kaikille samanlaista oikeutta määrätä valtion rakenteesta ja hallita sitä. Ja tämä vuorostaan on yhteydessä siihen, että demokratia tietyllä kehitystasellaan ensinnäkin liittyy lujasti yhteen kapitalismia vastaan vallankumouksellisen luokan, proletariaatin, ja tekee sille mahdolliseksi särkeä, murskata sirpaleiksi, pyyhkäistä pois maan kamaralta porvarillisen, vaikkapa tasavaltalaisporvarillisenkin valtiokoneiston, vakinaisen sotaväen, poliisin, virkamiehien, asettaa niiden tilalle *demokraattisemman* koneiston, mutta silti yhä valtiokoneiston aseellisten työläisjoukkojen muodossa, jotka kasvavat koko kansaa käsittäväksi miliisiksi.

Tässä „määrä muuttuu laaduksi”: *tällainen* demokratismin aste liittyy porvarillisen yhteiskunnan puitteiden ylittämiseen, tuon yhteiskunnan sosialistisen uudestirakentamisen alkamiseen. Kun todella *kaikki* osallistuvat valtion hallintaan, silloin kapitalismi ei voi enää pitää puoliaan. Ja kapitalismin kehitys vuorestaan luo *edellytykset* sille, että todella „kaikki” *voivat* ottaa osaa valtion hallintaan. Näihin edellytyksiin kuuluu yleinen luku- ja kirjoitustaito, joka on useissa edistyneimmissä kapitalistisissa maissa jo toteutettu, sitten miljoonien työläisten „opettaminen ja kuriin totuttaminen” postin, rautateiden, suurtehtaiden, suurkaupan, pankkilaitosten y.m.s. suuren, mutkikkaan, yhteiskunnallistetun koneiston avulla.

Tällaisten *taloudellisten* edellytysten vallitessa on täysin mahdollista viipymättä, heti ensi päivästä, kun kapitalistit ja virkamiehet on kukistettu, siirtyä siihen, että heidän tilalleen tuotantoa ja jakelua *valvomaan*, työtä ja tuotteita *kirjaamaan* pannaan aseelliset työläiset, aseellinen kansa kokonaisuudessaan. (Valvonta- ja tilinpitokysymystä ei pidä sekoittaa tieteellisesti sivistynyttä henkilökuntaa, insinöörejä, agronomeja y.m. koskevaan kysymykseen: nämä herrat työskentelevät tänään alistuen kapitalistien valtaan, huomenna he työskentelevät vielä paremmin alistuen aseellisten työläisten valtaan.)

Tilinpito ja valvonta — se on *tärkeintä* mitä tarvitaan kommunistisen yhteiskunnan *ensimmäisen vaiheen* „järjestämistä” ja säännöllistä toimintaa varten. *Kaikki* kansalaiset muuttuvat tällöin valtion palkallisiksi työntekijöiksi, valtion, jona ovat aseelliset työläiset. *Kaikista* kansalaisista tulee *yhden*, koko kansan valtio-„syndikaatin” virkailijoita ja työläisiä. Koko asia on vain siinä, että he työskentelisivät yhtäläisesti, noudattaen oikein työn mittaa, ja saisivat palkkaa yhtäläisesti. Tämän tilinpidon ja valvonnan on kapitalismi *yksinkertaistanut* äärimilleen, tavattoman yksinkertaisiksi, jokaiselle luku- ja kirjoitustaitoiselle henkilölle helpoiksi tarkkailu- ja muistiinpanotehtäviksi, jotka vaativat aritmetiikan neljän laskutavan tuntemista ja tarvittavien kuittien laatimista*.

* Kun valtio tehtäviensä pääosalta supistetaan tällaiseksi itse työläisten suorittamaksi tilinpidoksi ja valvonnaksi, silloin se lakkaa olemasta „poliittinen valtio”, silloin „yleiset funktiot menettävät poliittisen luonteensa ja muuttuvat pelkiksi hallinnollisiksi funktioiksi” (vrt. edellä, IV luku, 2. §. Engelsin polemikista anarkisteja vastaan).

Kun kansan *enemmistö* alkaa suorittaa kaikkialla itsenäisesti tällaista tilinpitoa ja valvontaa kapitalisteihin nähden (joista on tehty toimenhaltijoita) sekä herroihin intelligentteihin nähden, joilla on säilynyt kapitalistisia tottumuksia, silloin tämä valvonta tulee todella kaikkialle ulottuvaksi, yleiseksi, koko kansan asiaksi, silloin sitä ei voida mitenkään väistää, siitä „ei pääse mihinkään”.

Koko yhteiskunta tulee olemaan yksi toimisto ja yksi tehdas, jossa vallitsee yhdenvertaisuus työssä ja palkassa.

Mutta tämä „tehdas”-kuri, minkä proletariaatti, joka on voittanut kapitalistit ja kukistanut riistäjät, ulottaa koko yhteiskuntaan, ei millään muotoa ole meidän ihanteemme eikä lopullinen päämäärämme, vaan ainoastaan *porras*, joka on välttämätön yhteiskunnan perusteellisessa puhdistamisessa kapitalistisen riiston inhottavuudesta ja ruokottomuudesta *sekä yhä jatkuvaa* eteenpäinmenoa varten.

Siitä hetkestä, jolloin yhteiskunnan kaikki jäsenet tai ainakin valtava *enemmistö* heistä ovat oppineet *itse* hallitsemaan valtiota, itse ottaneet tämän asian käsiinsä, „panneet käyntiin” valvonnan mitättömään kapitalistivähemmistöön nähden, niihin herraskaisiin nähden, jotka tahtovat säilyttää kapitalistiset tottumuksensa, sellaisiin työläisiin nähden, joita kapitalismi on syvästi turmellut, siitä hetkestä alkaa yleensä kaikkalainen hallitseminen olla tarpeetonta. Mitä täydellisempi on demokratia, sitä lähempänä on hetki, jolloin se käy tarpeettomaksi. Mitä demokraattisempi on „valtio”, joka muodostuu aseellisista työläisistä ja joka „ei enää ole valtio sanan varsinaisessa mielessä”, sitä nopeammin alkaa *kaikkalainen* valtio kuoleutua.

Sillä kun *kaikki* oppivat johtamaan ja tulevat todella johtamaan itsenäisesti yhteiskunnallista tuotantoa, itsenäisesti suorittamaan tilinpitoa ja valvomaan tyhjäntoimittajia, herrastelijoita, veijareita ja sen sellaisia „kapitalismin perinteiden säilyttäjiä”,— silloin tämä koko kansan asiaksi tulleen tilinpidon ja valvonnan kiertäminen käy ehdottomasti niin äärettömän vaikeaksi, niin harvinaiseksi poikkeukseksi, siitä tullaan todennäköisesti rankaisemaan niin nopeasti ja tuntuvasti (sillä aseelliset työläiset ovat käytännöllisen elämän väkeä eivätkä tunteellisia intelligenttejä ja tuskin tulevat sietämään leikittelyä kanssaan), että kaiken inhimillisen yhteiselämän yksinkertaisten perussääntöjen

noudattamisen *välttämättömyys* tulee hyvin pian *tottumukseksi*.

Ja silloin on ovi selko selällään auki siirtymistä varten kommunistisen yhteiskunnan ensimmäisestä vaiheesta sen korkeampaan vaiheeseen ja samalla valtion täydelliseen kuoleutumiseen.

VI LUKU

OPPORTUNISTIT MARXILAISUUTTA MATALOITTAMASSA

Kysymys valtion suhtautumisesta yhteiskunnalliseen vallankumoukseen ja yhteiskunnallisen vallankumouksen suhtautumisesta valtioon on askarruttanut II Internationaalen (1889—1914) huomatuimpia teoreetikkoja ja sanomalehtimiehiä hyvin vähän, kuten yleensäkin kysymys vallankumouksesta. Mutta kaikkein luonteenomaisinta siinä opportunistin vähitellen tapahtuneen kasvamisen prosessissa, joka vuonna 1914 vei II Internationalen romahdukseen, on se, että vieläpä silloinkin, kun jouduttiin välittömästi tämän kysymyksen eteen, se *yritettiin kiertää* tai sitä ei huomattu.

Ylipäänsä voidaan sanoa, että sen kysymyksen *välttelystä*, joka koskee proletarisen vallankumouksen suhtautumista valtioon, tuosta opportunistille edullisesta ja sitä ylläpitävästä välttelystä on ollut seurauksena marxilaisuuden *vääristely* ja sen täydellinen mataloittaminen.

Luonnehtiaksemme edes lyhyesti tätä surullista prosessia otamme marxilaisuuden huomatuimmat teoreetikot, Plehanovin ja Kautskyn.

1. PLEHANOVIN POLEMIIKKI ANARKISTEJA VASTAAN

Plehanov on omistanut kysymykselle anarkismin suhteesta sosialismiin erikoisen kirjasen „Anarkismi ja sosialismi”, joka ilmestyi saksan kielellä vuonna 1894.

Plehanov käsitteli tätä aihetta niin ovelasti, että sivuutti kokonaan sen, mikä taistelussa anarkismia vastaan on ajankohtaisinta, päivänpolttavinta ja poliittisesti oleellistä, nimittäin vallankumouksen suhtautumisen valtioon ja yleensä valtiokysymyksen! Hänen kirjassaan on kaksi osaa: toinen on kirjallisuushistoriallinen ja sisältää arvokasta aineistoa Stirnerin, Proudhonin y.m. aatteiden histo-

rian alalta. Toinen osa on poroporvarillinen: tyhmänpuoleista järkeilyä siitä, että anarkistia ei voida erottaa rosvosta.

Tämä aiheiden yhdistelmä on erittäin huvittava ja erittäin kuvaava Plehanovin koko toiminnalle vallankumouksen aattona ja vallankumouksellisena kautena Venäjällä: vuosina 1905—1917 Plehanov onkin osoittanut olevansa puolittain doktrinääri, puolittain poroporvari, joka on politiikassa laahustanut porvariston perässä.

Olemme nähneet, miten Marx ja Engels polemisoidessaan anarkisteja vastaan selittivät mitä seikkaperäisimmin käsityksensä vallankumouksen suhtautumisesta valtioon. Julkaistessaan vuonna 1891 Marxin „Gothan ohjelman arvostelua” Engels kirjoitti: „me (s.o. Engels ja Marx) olimme silloin, tuskin kaksi vuotta (ensimmäisen) Internationalen Haagin kongressin¹¹³ jälkeen, mitä kiivaimmassa taistelussa Bakuninia ja hänen anarkistejaan vastaan”.

Anarkistit nimittäin yrittivät julistaa Pariisin Kommuunin niin sanoaksemme „omakseen”, heidän oppinsa vahvistukseksi, vaikka he eivät lainkaan ymmärtäneet Kommuunin opetuksia eivätkä Marxin analyysia näistä opetuksista. Anarkismi ei ole antanut mitään edes likipitään totuutta lähentelevää konkreettisisa poliittisissa kysymyksissä: pitääkö vanha valtiokoneisto *murskata?* ja *mikä* on asetettava sen tilalle?

Mutta jos puhutaan „anarkismista ja sosialismista” sivuuttaen koko valtiokysymyksen, *huomioimatta* marxilaisuuden koko kehitystä ennen Kommuunia ja sen jälkeen, niin se merkitsee kiertämätöntä luisumista opportunistiin. Sillä opportunistille onkin juuri tarpeen ennen kaikkea se, että äsken mainitsemiamme kahta kysymystä *ei* asetettaisi lainkaan. Se on *jo* opportunistin voitto.

2. KAUTSKYN POLEMIIKKI OPPORTUNISTEJA VASTAAN

Venäjän kirjallisuudessa on epäilemättä verrattomasti suurempi määrä käännöksiä Kautskyn teoksista kuin minikään muun maan kirjallisuudessa. Ilmankos eräät saksalaiset sosialidemokraatit sanovatkin leikillään, että Kautskya luetaan enemmän Venäjällä kuin Saksassa (sulkeissa sanoen — tässä leikinlaskussa on paljon syvempi

historiallinen sisältö kuin aavistavatkaan ne, jotka ovat sen laskeneet liikkeelle, nimittäin: kun Venäjän työläisten keskuudessa vuonna 1905 heräsi maailman parhaan sosialidemokraattisen kirjallisuuden parhaimpien teosten tavattoman suuri, ennen kuulumaton kysyntä ja kun he saivat muissa maissa tuntemattoman paljouden käännöksiä ja painoksia näistä teoksista, niin siten he siirsivät edistyneemmän naapurimaan valtavan suuret kokemukset tavallista nopeammin meidän proletaarisen liikkeemme niin sanoakseni nuorelle maaperälle).

Paitsi yleistajuisesta marxilaisuuden esityksestään, on Kautsky meillä erikoisen tunnettu myös polemiikistaan opportunisteja ja heidän johdossaan olevaa Bernsteinia vastaan. Mutta miltei tuntematon on eräs tosiasia, jota ei saa sivuuttaa, jos aikoo seurata, miten Kautsky vajosi uskottoman häpeälliseen neuvottomuuteen ja sosialishovinin puolusteluun vuosien 1914—1915 mitä suurimman kriisin aikana. Nimittäin se tosiasia, että ennen esiintymistään opportunistin huomatuimpia edustajia vastaan Ranskassa (Millerand ja Jaurès) ja Saksassa (Bernstein) Kautsky osoitti perin suurta horjuntaa. Marxilainen „Zarja” lehti¹¹⁴, joka ilmestyi Stuttgartissa vuosina 1901—1902 ja puolusti vallankumouksellisia proletaarisia katsantokantoja, oli pakotettu *polemisoimaan* Kautskya vastaan, nimittämään „kautsumaiseksi” hänen puolinaista, välttelevää ja opportunisteihin nähden sopuilevaa päätöslauselmaansa, joka hyväksyttiin Pariisin kansainvälisessä sosialistikongressissa vuonna 1900¹¹⁵. Saksalaisessa kirjallisuudessa on painettu Kautskyn kirjeitä, joissa hänellä ilmeni yhtä suurta horjuntaa ennen kuin hän nousi Bernsteinia vastaan.

Verrattoman paljon suurempi merkitys on kuitenkin sillä seikalla, että itse hänen polemiikissaan opportunisteja vastaan, siinä tavassa, miten hän kysymyksen asettaa ja sitä käsittelee, huomaamme nyt, Kautskyn puolelta viimeksi tapahtuneen marxilaisuuden pettämisen *historiaa* tutkiesamme, järjestelmällistä poikkeamista opportunistiin juuri valtiokysymyksessä.

Ottakaamme esimerkiksi Kautskyn ensimmäinen suuri teos opportunistia vastaan, hänen kirjansa „Bernstein ja sosialidemokratian ohjelma”. Kautsky kumooa Bernsteinin yksityiskohtaisesti. Mutta kuvaavaa on seuraava seikka.

Herostraattisen kuuluisissa „Socialismin edellytyksissään” Bernstein syyttää marxilaisuutta „*blanquilaisuudesta*” (syytös, jota Venäjän opportunistit ja liberaaliset porvarit ovat sen jälkeen toistelleet tuhansia kertoja vallankumouksellisen marxilaisuuden edustajia, bolshevikkeja vastaan). Samalla Bernstein kiinnittää erikoista huomiota Marxin teokseen „Kansalaissota Ranskassa” ja yrittää — varsin epäonnistuneesti, kuten olemme nähneet — samistaa Marxin katsantokannan Kommuunin opetuksiin nähden Proudhonin kannan kanssa. Bernsteinin erikoista huomiota herättää se Marxin johtopäätös, jota Marx korosti vuonna 1872 „Kommunistiseen Manifestiin” kirjoittamassaan esipuheessa ja joka kuuluu näin: „työväenluokka ei voi ilman muuta ottaa haltuunsa valmista valtiokoneistoa ja panna sitä käyntiin omien tarkoituksensa toteuttamiseksi”.

Bernsteiniä tämä lausunto „miellytti” niin, että hän toistaa sen kirjassaan vähintään kolme kertaa, tulkiten sitä aivan väristellyssä, mitä opportunistisimmassa mielessä.

Kuten olemme nähneet, Marx tahtoo sanoa, että työväenluokan on *lyötävä pirstaleiksi, murskattava, räjäytettävä* (Sprengung, räjäyttäminen — Engelsin käyttämä sanonta) koko valtiokoneisto. Mutta Bernstein esittää asian niin, että Marx muka varoitti näillä sanoilla työväenluokkaa, että *ei pidä olla* liian vallankumouksellinen valtaa vallatessa.

Törkeämpää ja hävyttömämpää Marxin ajatuksen vääristelyä ei voida kuvitellakaan.

Entä miten menetteli Kautsky ryhdyttyään mitä seikka-peräisimmin kumoamaan bernsteiniläisyyttä?

Hän karttoi käsittelemästä koko syvyydessään sitä marxilaisuuden väärennystä, jonka opportunisti oli tässä kohdassa tehnyt. Hän esitti edellä lainatun kohdan Engelsin johdannosta Marxin „Kansalaissotaan” sanoen, että Marxin mukaan työväenluokka ei voi *ilman muuta* ottaa haltuunsa *valmista* valtiokoneistoa, mutta yleensä se *voi* ottaa sen haltuunsa, ja siinä kaikki. Siitä, että Bernstein pani Marxin tilille *aivan päinvastaista* kuin oli Marxin todellinen ajatus ja että Marx oli vuodesta 1852 alkaen asettanut proletaarisen vallankumouksen tehtäväksi valtiokoneiston „murskaamisen”, — siitä ei Kautskylla ole sanaakaan.

Kävi siis niin, että Kautsky hämäsi marxilaisuuden ja opportunistien välisen oleellisimman eron proletarisen vallankumouksen tehtäviä koskevassa kysymyksessä!

„Proletarisen diktatuurin ongelman”, kirjoitti Kautsky Bernsteiniä „*vastaan*”, „voimme jättää aivan rauhallisesti tulevaisuuden ratkaistavaksi” (s. 172, saksank. painos).

Tuo ei ole polemiikka Bernsteiniä *vastaan*, vaan oikeastaan *myönnytys* hänelle, asemien luovuttamista opportunistille, sillä opportunistit eivät toistaiseksi tarvitsekaan mitään muuta kuin että kaikki proletarisen vallankumouksen tehtäviä koskevat peruskysymykset „jätetään aivan rauhallisesti tulevaisuuden ratkaistavaksi”.

Marx ja Engels opettivat proletariaatille vuodesta 1852 vuoteen 1891, neljäkymmenen vuoden ajan, että proletariaatin on murskattava valtiokoneisto. Mutta vuonna 1899, opportunistien pettäessä täydellisesti marxilaisuuden tässä kysymyksessä, Kautsky *vaihtaa salaviihkää* kysymyksen siitä, onko välttämätöntä murskata tämä koneisto, kysymykseen murskaamisen konkreettisista muodoista ja pelastautuu sen „kiistattoman” (ja hyödyttömän) porporarillisen totuuden turviin, että konkreettisia muotoja emme voi tietää etukäteen!

Marxin ja Kautskyn välillä on kuilu heidän suhtautumisessaan siihen proletarisen puolueen tehtävään, joka koskee työväenluokan valmentamista vallankumoukseen.

Otamme Kautskyn seuraavan, kypsemmän teoksen, joka on samoin melkoisessa määrin omistettu opportunistien virheiden kumoamiselle. Se on hänen kirjasensa „Yhteiskunnallisesta vallankumouksesta”. Tekijä on ottanut siinä erikoisaiheekseen kysymyksen „proletarisesta vallankumouksesta” ja „proletarisesta hallitusjärjestelmästä”. Tekijä on antanut varsin paljon erittäin arvokasta, mutta juuri valtiokysymyksen hän *on kiertänyt*. Kirjasessa puhutaan pitkin matkaa valtiiovallan valtaamisesta, ja siinä kaikki, t.s. on valittu sellainen sanamuoto, joka tekee myönnytyksen opportunisteille, koska se *pitää mahdollisena* vallan valtaamista *ilman* valtiokoneiston murskaamista. Juuri sen, minkä Marx selitti vuonna 1872 „vanhentuneeksi” „Kommunistisen Manifestin” ohjelmassa, Kautsky *herättää henkiin* vuonna 1902.

Kirjasessa on omistettu erikoinen pykälä „Yhteiskunnallisen vallankumouksen muodoille ja aseille”. Siinä puhu-

taan sekä poliittisesta suurlakosta että kansalaissodasta kuin myös sellaisista „nykypäivien suurvaltion voimakkeinoista kuin virkavallasta ja sotaväestä”, mutta siitä, mitä Kommuuni on opettanut työläisille — ei sanaakaan. Ilmeisesti Engels ei suotta varoittanut varsinkin saksalaisia sosialisteja „taikauskaisesta kunnioituksesta” valtiota kohtaan.

Kautsky esittää asian näin: voittanut proletariaatti „toteuttaa demokraattisen ohjelman”, ja hän esittää sen pykälät. Siitä, mitä uutta vuosi 1871 antoi kysymyksessä proletaarisen demokratian asettamisesta porvarillisen demokratian tilalle, ei sanaakaan. Kautsky kuittaa asian tällaisilla „päteviltä” kuulostavilla tuperyksillä:

„On ilman muuta selvää, että nykyisen järjestyksen vallitessa emme saavuta herruutta. Itse vallankumous edellyttää pitkäaikaista ja syvälekäypää taistelua, joka ehtii jo muuttaa nykyisen valtiollisen ja yhteiskunnallisen rakenteemme”.

Epäilemättä tuo on „ilman muuta selvää”, kuten sekin totuus, että hevoset syövät kuroja ja Volga laskee Kaspian mereen. Ikävä vain, että turvautumalla tyhjiin ja mahtipontiseen fraasiin „syvälekäyvistä” taistelusta *kierretään* se vallankumoukselliselle proletariaatille ehdottoman välttämätön kysymys, *missä sitten ilmenee proletariaatin* vallankumouksen „syvyys” valtioon nähden, demokratiaan nähden, erotukseksi edellisistä, ei-proletaarisista vallankumouksista.

Kiertäessään tämän kysymyksen Kautsky *todellisuudessa* tekee tässä mitä oleellisimmassa kohdassa myönnytyksen opportunistille julistamalla sitä vastaan *sanoissa* ankaran sodan, korostamalla „vallankumouksen aatteen” merkitystä (mitä maksaa tämä „aate”, kun pelätään propagoida työläisille vallankumouksen konkreettisia opetuksia?) tai sanomalla: „vallankumouksellinen idealismi ennen kaikkea” tai julistamalla, että Englannin työläiset ovat nykyään „tuskin muuta kuin pikkuporvareita”.

„Sosialistisessa yhteiskunnassa”, Kautsky kirjoittaa, „voivat olla rinnakkain... mitä erilaisimmat liikeyritysten muodot: virkavaltainen (??), tradeunionistinen, osuustoiminnallinen, yksityinen”... „On olemassa esimerkiksi sellaisia liikeyrityksiä, jotka eivät voi tulla toimeen ilman virkavaltaista (??) organisaatiota, kuten rautatiet. Niissä voi demokraattinen organisaatio saada sellaisen muodon, että työläiset valitsevat

edustajia, jotka muodostavat jotakin parlamentin tapaista, ja tämä parlamentti säättää töiden järjestyksen ja valvoo virkavaltaisen koneiston hallintotoimintaa. Toiset liikeyritykset voidaan antaa työväenyhdistysten hoitoon, kolmannet voidaan järjestää osuustoiminnalliselle perustalle" (sivut 148 ja 115, Genevessä v. 1903 julkaistu venäjännös).

Tämä päätelmä on virheellinen, se on taka-askelel siihen verrattuna, mitä Marx ja Engels selittivät 70-luvulla Kommuunin opetusten valossa.

Rautatiet, jos asiaa katsotaan tuon muka välttämättömän „virkavaltaisen” organisaation kannalta, eivät eroa kerrassaan mitenkään kaikista muista koneellisen suurteollisuuden laitoksista yleensä, mistään tehtaasta, suuresta kauppaliikkeestä, suurkapitalistisesta maatalousyrityksestä. Kaikissa tällaisissa laitoksissa tekniikka vaatii ehdottomasti mitä ankarinta kuria, mitä suurinta täsmällisyyttä kunkin suorittaessa hänelle määrättyä osaa työstä, koska muutoin koko työ voi pysähtyä tai koneisto vikaantua, tuote tärveltyä. Kaikissa tällaisissa laitoksissa työläiset tulevat tietysti „valitsemaan edustajia, jotka muodostavat jotakin parlamentin tapaista”.

Mutta siinähan se asian ydin onkin, että tämä „jokin parlamentin tapainen” *ei* tule olemaan parlamentti siinä mielessä kuin porvarillisen-parlamentaariset laitokset ovat. Siinähan se asian ydin onkin, että tämä „jokin parlamentin tapainen” *ei* tule ainoastaan „säättämään järjestyksestä ja valvomaan virkavaltaisen koneiston hallintotoimintaa”, niin kuin kuvittelee Kautsky, jonka ajatus ei ulotu porvarillisen parlamentarismien puitteita pitemmälle. Sosialistisessa yhteiskunnassa tämä „jokin parlamentin tapainen” työläisten edustajista tulee tietysti „säättämään järjestyksen ja valvomaan” „koneiston hallintotoimintaa”, *mutta* tämä koneisto *ei* tule olemaan „virkavaltainen”. Valloitetuun poliittiseen vallan, työläiset särkevät vanhan virkavaltaisen koneiston, murskaavat sen perustuksiaan myöten, jättämättä siitä kiveä kiven päälle, asettavat sen tilalle uuden, joka on kokoonpantu näistä samoista työläisistä ja toimihenkilöistä, ja näiden virkavaltaisuudesta *vastaan* ryhdytään heti toimenpiteisiin, jotka Marx ja Engels ovat yksityiskohtaisesti eritelleet: 1) ei ainoastaan valinnallisuus, vaan myös erotettavuus millä hetkellä tahansa; 2) palkka, joka ei ole työmiehen palkkaa korkeampi; 3) viipymätön siirtyminen siihen, että *kaikki* suorittavat

tarkastus- ja valvontatehtäviä, että *kaikista* tulee väliaikaisesti „byrokraatteja” ja ettei näin muodoin *kukaan* voi tulla „byrokraatiksi”.

Kautsky ei ole laisinkaan harkinnut Marxin sanoja: „Kommuuni oli toimiva eikä parlamentaarinen laitos, samalla sekä toimeenpaneva että lakiasäättävä”.

Kautsky ei ole lainkaan ymmärtänyt, mikä ero on porvarillisen parlamentarismin, joka yhdistää demokratian (*ei kansaa varten*) virkavaltaan (*kansaa vastaan*), ja proletaarisen demokratismen välillä, joka ryhtyy heti toimenpiteisiin kitkeäkseen juurineen pois virkavaltaisuuden ja joka kykenee suorittamaan nämä toimenpiteet loppuun asti, virkavaltaisuuden täydelliseen hävittämiseen asti, saattamaan täydelleen voimaan demokratian kansaa varten.

Kautsky on tässä osoittanut yhä samaa „taikauskoista kunnioitusta” valtiota kohtaan, virkavaltaisuuden „taikauskoista palvontaa”.

Siirrymme Kautskyn viimeiseen ja parhaaseen opportunisteja vastaan tähdättyyn teokseen, hänen kirjaseensa „Tie valtaan” (jota luullakseni ei ole julkaistu venäjäksi, sillä se ilmestyi vuonna 1909, taantumuksen riehuessa meillä). Tämä kirjanen on pitkä askel eteenpäin sikäli, että siinä ei puhuta vallankumouksellisesta ohjelmasta yleensä, niin kuin Bernsteinia vastaan kirjoitetussa kirjasessa vuodelta 1899, eikä yhteiskunnallisen vallankumouksen tehtävistä sen tapahtumisajasta riippumatta, niin kuin vuonna 1902 julkaistussa kirjasessa „Yhteiskunnallinen vallankumous”, vaan puhutaan konkreettisista olosuhteista, jotka pakottavat meidät myöntämään, että „vallankumousten aikakausi” on *alkamassa*.

Tekijä viittaa varmuudella luokkavastakohtien kärjistymiseen yleensä sekä imperialismiin, jolla on tässä suhteessa erikoisen suuri merkitys. Länsi-Euroopan „vuosien 1789—1871 vallankumouskauden” jälkeen alkoi vuonna 1905 samanlainen kausi Idässä. Yleismaailmallinen sota läheni uhkaavalla nopeudella. „Proletariaatti ei voi enää puhua ennaikaisesta vallankumouksesta”. „Olemme astuneet vallankumoukselliseen kauteen”. „Vallankumouksellinen aikakausi alkaa”.

Nämä lausunnot ovat aivan selviä. Tämän Kautskyn kirjasen tulee olla mittapuuna verrattaessa sitä, mitä

Saksan sosialidemokratia imperialistisen sodan edellä *lupasi olla* ja miten syvälle se vajosi (muun muassa itse Kautskykin) sodan puhjetessa. „Nykyinen tilanne”, Kautsky kirjoitti tässä kirjasessa, „tuo mukanaan sen vaaran, että meitä (s.o. Saksan sosialidemokratiaa) voidaan helposti luulla maltillisemmiksi kuin mitä me tosiasiallisesti olemme”. Saksan sosialidemokraattinen puolue osoittautui todellisuudessa verrattoman paljon maltillisemmaksi ja opportunistisemmaksi kuin miltä se näytti!

Sitä kuvaavampaa on, että selittäessään niin varmasti vallankumousten aikakauden jo alkaneen Kautsky kiersi jälleen kokonaan valtiokysymyksen tässäkin kirjasessa, jonka hän sanoo olevan omistettu nimenomaan „*poliittista* vallankumousta” koskevan kysymyksen käsittelylle.

Näiden kysymyksen kiertämisten, vaikenemisten ja välttelyjen summasta olikin väistämättömänä tuloksena se täydellinen opportunistisiin siirtyminen, josta meidän on nyt puhuttava.

Saksan sosialidemokratia Kautskyn edustamana ikään kuin ilmoitti: pidän kiinni vallankumouksellisista mielipiteistä (v. 1899). Tunnustan erikoisesti proletariaatin yhteiskunnallisen vallankumouksen väistämättömyyden (v. 1902). Tunnustan uuden vallankumouksien aikakauden alkaneen (v. 1909). Mutta kuitenkin kuljen taaksepäin siihen verrattuna, mitä Marx sanoi jo vuonna 1852, niin pian kuin asetetaan kysymys proletaarisen vallankumouksen tehtävistä valtion suhteen (v. 1912).

Juuri näin oli kysymys asetettu kaikella selvyydellä Kautskyn polemiikissa Pannekoekia vastaan.

3. KAUTSKYN POLEMIIKKI PANNEKOEKIA VASTAAN

Pannekoek esiintyi Kautskya vastaan eräänä sen „vasemmistoradikaalisen” virtauksen edustajana, jonka riveihin kuuluivat Rosa Luxemburg, Karl Radek y.m. ja jota, sen puolustaessa vallankumouksellista taktiikkaa, yhdisti se vakaumus, että Kautsky oli siirtymässä „keskustan” kannalle, joka horjui periaatteettomasti marxilaisuuden ja opportunistin välillä. Tämän käsityksen todisti täysin oikeaksi sota, jonka aikana „keskustan” (jota nimetettiin väärin marxilaiseksi) eli „kautskylaisuuden” virtaus näytti itsensä koko inhottavassa viheliäisyydessään.

Valtiokysymystä koskettelevassa kirjoituksessa „Joukko-toiminta ja vallankumous” („Neue Zeit”, 1912, XXX, 2) Pannekoek luonnehti Kautskyn kannan „passiivisen radikalismiin” kannaksi, „toimettoman odottelun teoriaksi”. „Kautsky ei tahdo nähdä vallankumousprosessia” (s. 616). Asettaessaan kysymyksen tällä tavalla Pannekoek tuli meitä kiinnostavaan aiheeseen proletarisen vallankumouksen tehtävistä valtion suhteen.

„Proletariaatin taistelu”, hän kirjoitti, „ei ole yksinkertaisesti taistelua porvaristoa vastaan *valtiovallasta*, vaan taistelua valtiovaltaa vastaan... Proletarisen vallankumouksen sisältönä on valtion voimakeinojen tuhoaminen ja niiden tunkeminen pois (kirjaimellisesti: hajottaminen, Auflösung) proletariaatin voimakeinoilla... Taistelu lakkaa vasta sitten, kun sen lopputuloksena on tapahtunut valtio-organisaation täydellinen hävittäminen. Enemmistön järjestö todistaa paremmuutensa sillä, että tuhoaa hallitsevan vähemmistön järjestön” (s. 548).

Sanamuodossa, johon Pannekoek puki ajatuksensa, on hyvin suuria puutteellisuuksia. Mutta ajatus on kuitenkin selvä, ja mielenkiintoista on, *millä tavoin* Kautsky yritti sitä kumota.

„Tähän asti”, hän kirjoitti, „sosialidemokraattien ja anarkistien välinen vastakohtaisuus on ollut siinä, että edelliset ovat tahtoneet valloittaa valtiovallan, jälkimmäiset hävittää sen. Pannekoek tahtoo kumpaakin” (s. 724).

Vaikka Pannekoekin esitystä haittaakin epäselvyys ja konkreettisuuden puute (emme puhu tässä hänen kirjoituksensa muista puutteista, jotka eivät kuulu käsittelemäämme aiheeseen), niin Kautsky otti juuri Pannekoekin hahmotteleman *periaatteellisen* ytimen asiasta, ja *periaatteellisessa peruskysymyksessä* Kautsky hylkäsi kokonaan marxilaisuuden kannan ja siirtyi kokonaan opportunistiin. Sosialidemokraattien ja anarkistien välisen eron hän määritteli aivan väärin, lopullisesti väristeli ja mataloitti marxilaisuuden.

Ero marxilaisten ja anarkistien välillä on siinä, että (1) edelliset, asettaessaan päämääräkseen valtion täydellisen hävittämisen, tunnustavat tämän päämäärän olevan toteutettavissa vasta sen jälkeen, kun sosialistinen vallankumous on hävittänyt luokat, tuloksena sosialismin pysyttämistä, joka johtaa valtion kuoleutumiseen; jälkimmäiset tahtovat hävittää täydellisesti valtion heti ensimmäisenä päivänä, ymmärtämättä tämän hävittämisen

toteutettavuuden ehtoja. (2) Edelliset pitävät välttämättömänä, että proletariaatti, valloitettuaan poliittisen vallan, hävittää täydellisesti vanhan valtiokoneiston ja asettaa sen tilalle uuden, joka Kommuunin malliin muodostuu aseellisten työläisten järjestöstä; jälkimmäiset, vaatiessaan valtiokoneiston hävittämistä, käsittävät perin epäselvästi, *mitä* proletariaatti asettaa sen tilalle ja *kuinka* se tulee käyttämään vallankumouksellista valtaa; anarkistit jopa kieltävät sen, että vallankumouksellisen proletariaatin on käytettävä valtiovaltaa, kieltävät proletariaatin vallankumouksellisen diktatuurin. (3) Edelliset vaativat proletariaatin valmentamista vallankumoukseen käyttämällä nykyistä valtiota; anarkistit kieltävät sen.

Marxilaisuutta on tässä väittelyssä Kautskya vastaan edustanut nimenomaan Pannekoek, sillä juuri Marx opetti, että proletariaatti ei voi ilman muuta valloittaa valtiovaltaa siinä mielessä, että vanha valtiokoneisto siirtyy uusiin käsiin, vaan proletariaatin täytyy särkeä, murskata tämä koneisto ja asettaa sen tilalle uusi.

Kautsky poistuu marxilaisuudesta opportunistien luokse, koska hänellä katoaa kokonaan juuri tämä valtiokoneiston hävittäminen, jota opportunistit eivät voi ollenkaan hyväksyä, ja heille jää takaportti siinä mielessä, että „valloittaminen” tulkitaan pelkäsi enemmistön hankkimiseksi.

Peitelläkseen harjoittamaansa marxilaisuuden vääristelyä Kautsky menettelee kuin kirjanoppinut: hän vetää esiin „lainauksen” itse Marxilta. Vuonna 1850 Marx kirjoitti siitä, että on välttämätöntä „keskittää päättävästi voimat valtiovallan käsiin”. Ja Kautsky kysyy voitonriemuisena: haluaako Pannekoek hävittää „sentralismia”?

Tuo on jo pelkkä silmäkääntötempu, joka muistuttaa sitä, kun Bernstein samaisti marxilaisuuden ja proudhonilaisuuden mielipiteet federaatiosta sentralismia asemesta.

Kautsky on ottanut „lainauksen” päin honkia. Sentralismi on mahdollinen sekä vanhan että uuden valtiokoneiston aikana. Jos työläiset yhdistävät vapaaehtoisesti aseelliset voimansa, niin se on sentralismia, mutta se pohjautuu sentralistisen valtiokoneiston, vakinaisen sotaväen, poliisin ja virkavallan „täydelliseen hävittämiseen”. Kautsky menettelee kerrassaan veijarimaisesti, kun hän kiertää Marxin ja Engelsin hyvin tunnetut lausunnot Kommuunista ja vetää esiin lainauksen, joka ei kuulu kysymykseen.

...„Ehkäpä Pannekoek tahtoo lakkauttaa virkamiesten valtiolliset tehtävät?” Kautsky jatkaa. „Mutta ilman virkamiehiä emme tule toimeen edes puolue- ja ammattiliittojärjestöissä, puhumattakaan valtion hallinnosta. Ohjelmamme ei vaadikaan valtion virkamiesten poistamista, vaan että kansa valitsee virkamiehet”... „Nyt ei ole kysymys siitä, minkä muodon hallintokoneisto saa „tulevaisuuden valtiossa”, vaan siitä, hävittääkö (kirjaimellisesti: hajottaako, auflöst) meidän poliittinen taistelumme valtiovallan *jo ennen kuin olemme sen valloittaneet* (kursivointi Kautskyn). Mikä ministeriö virkamiehineen voitaisiin lakkauttaa?” Luetellaan valistus-, oikeus-, finanssi- ja sotaministeriöt. „Ei, mitään nykyisistä ministeriöistä meidän poliittinen taistelumme hallitusta vastaan ei tule lopettamaan... Välttääkseni väärinkäsityksiä toistan: tässä ei ole kysymys siitä, minkä muodon „tulevaisuuden valtiolle” antaa voitokas sosialidemokratia, vaan siitä, miten meidän oppositiomme muuttaa nykyisen valtion” (s. 725).

Tuo on ilmeistä vääristelyä. Pannekoek asetti kysymyksen nimenomaan *vallankumouksesta*. Se on sanottu selvästi sekä hänen kirjoituksensa otsikossa että lainatuissa kohdissa. Hyppäämällä kysymykseen „oppositiosta” Kautsky sujauttaakin salavihkaa vallankumouksellisen kannan tilalle opportunistisen kannan. Hänen mielestään asia on siis näin: nyt oppositio, mutta vallan valloittamisen *jälkeen* keskustelemme asiasta erikseen. *Vallankumous katoaa!* Se on juuri sitä, mitä opportunistit tarvitsivatkin.

Kysymys ei ole oppositiosta eikä poliittisesta taistelusta yleensä, vaan nimenomaan *vallankumouksesta*. Vallankumous on sitä, että proletariaatti *hävittää* „hallintokoneiston” ja *koko* valtiokoneiston ja asettaa sen tilalle uuden, joka muodostuu aseellisista työläisistä. Kautsky osoittaa „taikauskoista kunnioitusta” „ministeriöitä” kohtaan, mutta miksi niiden tilalle ei voida asettaa esimerkiksi asiantuntijain toimikuntia työläisten ja sotilaiden edustajain täysivaltaisten ja kaikkivaltaisten Neuvostojen yhteyteen?

Asian ydin ei ole lainkaan siinä, säilyvätkö „ministeriöt” vai tuleeko olemaan „asiantuntijain toimikuntia” tai joitakin muita laitoksia, se ei ole lainkaan tärkeätä. Asian ydin on siinä, säilyykö vanha valtiokoneisto (joka on tuhansin sivein sidottu porvaristoon ja on kauttaaltaan vanhojen tottumusten jäytämä ja kangistama) vai *hävitetäänkö* se ja tilalle asetetaan *uusi*. Vallankumous ei saa olla sitä, että uusi luokka komentaisi, hallitsisi *vanhan* valtiokoneiston avulla, vaan sitä, että uusi luokka *murskaa* tuon koneiston ja komentaa, hallitsee *uuden* koneiston avulla,—tämän

marxilaisuuden *perusajatuksen* Kautsky hämää, taikka hän ei ole sitä lainkaan ymmärtänyt.

Hänen kysymyksensä virkamiehiin nähden osoittaa havainnollisesti, että hän ei ole ymmärtänyt Kommuunin opetuksia eikä Marxin oppia. „Ilman virkamiehiä emme tule toimeen edes puolue- ja ammattiliittojärjestöissä”...

Emme voi tulla toimeen ilman virkamiehiä *kapitalismin aikana, porvariston herruuden aikana*. Kapitalismi on sortanut proletariaattia, orjuuttanut työtätekeviä joukkoja. Koko tilanne, joukkojen palkkaorjuuden, puutteen ja kurjuuden tila, on kapitalismin vallitessa kaventanut, supistanut, tyypistänyt ja runnellut demokratismin. Sentähden ja vain sentähden toimihenkilöt meidän poliittisissa ja ammatillisissa järjestöissämme turmeltuvat (tai tarkemmin sanoen heillä on taipumus turmeltua) kapitalististen olosuhteiden vaikutuksesta ja osoittavat taipumusta muuttua byrokraateiksi, s.o. joukoista irtaantuneiksi, joukkojen *yläpuolella* oleviksi, etuoikeutetuiksi henkilöiksi.

Siinä on byrokritismin *olemus*, ja niin kauan kuin kapitalisteja ei ole pakkoluovutettu, niin kauan kuin porvaristoa ei ole kukistettu, niin kauan on *jopa* proletaaristenkin toimihenkilöiden eräänlainen „bykrokratisoituminen” kiertämätöntä.

Kautskyn mielestä asia on näin: kun kerran valitut toimihenkilöt jäävät olemaan, niin jäävät siis virkamiehetkin olemaan sosialismin aikana, jää olemaan virkavalta! Juuri se ei olekaan totta. Marx osoitti Kommuunin esimerkillä nimenomaan, että sosialismin vallitessa toimihenkilöt lakkaavat olemasta „byrokraatteja”, „virkamiehiä”, lakkaavat *sitä mukaa kuin* toteutetaan paitsi valinnaisuutta *vielä* se, että valitut voidaan erottaa toimistaan koska tahansa, ja *vielä* palkan alentaminen työläisten keskipalkan tasolle ja *vielä* parlamentaaristen laitosten korvaaminen „toimivilla, s.o. toimeenpanevilla ja lakiasäätävillä” laitoksilla.

Kautskyn koko todistelu Pannekoekia vastaan ja erikoisesti se Kautskyn suurenmoinen perustelu, että me emme tule ammatillisissa emmekä puoluejärjestöissäkään toimeen ilman virkamiehiä, osoittaa Kautskyn itse asiassa toistavan Bernsteinin vanhoja, yleensä marxilaisuutta vastaan käyttämiä „todisteita”. Luopiokirjassaan „Sosialismin edellytykset” Bernstein sotii „alkeellisen” demokratian aatteita vastaan, sitä vastaan, mitä hän nimittää „doktrinääriseksi

demokratismiksi”: imperatiiviset valtuudet, palkattomat toimihenkilöt, voimaton keskusedustusto j.n.e. Todistaakseen tuon „alkeellisen” demokratismiin kelvottomaksi Bernstein vetoaa Englannin tradeunionien kokemuksiin sellaisina kuin Webb-puolisot niitä tulkitsevat. Seitsemikymmenvuotisen kehityksensä aikana tradeunionit, jotka kehittyivät muka „täydellisessä vapaudessa” (s. 137, saksank. painos), ovat kuulemma nimenomaan tulleet vakuutuneiksi alkeellisen demokratismiin kelvottomuudesta ja asettaneet sen tilalle tavallisen demokratismiin: virkavaltaisuuteen yhdistetyn parlamentarismiin.

Todellisuudessa eivät tradeunionit kehittyneet „täydellisessä vapaudessa”, vaan *täydellisessä kapitalistisessa orjuudessa*, jonka vallitessa tietenkään „ei voida tulla toimeen” ilman useita myönnytyksiä vallitsevalle pahalle, väkivallalle, vääryydelle, sille seikalle, että köyhälistö on syrjäytetty „korkeimmista” hallintoasioista. Sosialismin aikana monia „alkeellisen” demokratian aineksia herää kiertämättä uudelleen eloon, sillä ensi kerran sivistisyhteiskuntain historiassa väestön *joukot* nousevat ottamaan *itsenäisesti* osaa, paitsi äänestyksiin ja vaaleihin, *myös joka-päiväiseen hallintaan*. Sosialismin vallitessa tulevat *k a i k k i* vuoron perään hallitsemaan ja tottuvat nopeasti siihen, ettei kukaan hallitse.

Nerokkaalla, kriittisellä erittelevällä järjellään Marx havaitsi Kommuunin käytännöllisissä toimenpiteissä sen *murroksen*, jota opportunistit pelkäävät eivätkä tahdo myöntää pelkuruutensa vuoksi, siksi, että he ovat haluttomia tekemään peruuttamattomasti pesäeroa porvaristosta, sen murroksen, jota anarkistit eivät halua nähdä joko hätäilynsä takia tai sen vuoksi, etteivät he ymmärrä suurten yhteiskunnallisten muutosten ehtoja yleensä. „Ei pidä ajatellakaan vanhan valtiokoneiston hävittämistä, sillä kuinka me voisimme tulla toimeen ilman ministeriöitä ja virkamiehiä”, järkeilee kauttaaltaan poroporvarillisuuden jäytämä opportunisti, joka ei itse asiassa ole ainoastaan vailla uskoa vallankumoukseen, vallankumouksen luomis-kykyyn, vaan joka pelkää vallankumousta kuin kuolemaa (kuten sitä pelkäävät meidän menshevikkimme ja eserämme).

„Pitää ajatella *vain* vanhan valtiokoneiston hävittämistä, eikä ole syytä syventyä aikaisempien proletaaristen

vallankumousten antamiin *konkreettisiin* opetuksiin kuin myöskään analysoida, *mikä* ja *miten* on asetettava hävitettävän sijalle” — näin järkeilee anarkisti (tietenkin parhain anarkisteista eikä sellainen, joka herroja Kropotkineja ja kumppaneita seuraten laahustaa porvariston perässä); ja anarkistilla on sen vuoksi tuloksena *epätoivon* taktiikka eikä armottoman rohkea ja samalla joukkoliikkeen käytännölliset ehdot huomioon ottava vallankumoustoiminta konkreettisten tehtävien täyttämiseksi.

Marx opettaa meitä välttämään kumppaakin virhettä, opettaa rajattomaan rohkeuteen koko vanhan valtiokoneiston hävittämisessä, ja samalla hän opettaa asettamaan kysymyksen konkreettisesti: Kommuuni kykeni *aloittamaan* muutamassa viikossa *uuden*, proletaarisen valtiokoneiston rakentamisen juuri niin ja niin, toteuttaen mainittuja toimenpiteitä laajemman demokratismin saavuttamiseksi ja virkavaltaisuuden poisjuurimiseksi. Oppikaamme kommu-nardeilta vallankumouksellista rohkeutta, nähkäämme heidän käytännöllisissä toimenpiteissään *osviitta* käytännössä välttämättömiin ja heti mahdollisiin toimenpiteisiin, ja silloin, *tätä tietä kulki*en saamme virkavaltaisuuden hävityksi täydellisesti.

Että tällainen hävittäminen on mahdollista, siitä on takeena se, että sosialismi lyhentää työpäivää, nostattaa *joukot* uuteen elämään, asettaa väestön *enemmistön* sellaisiin oloihin, jotka tekevät mahdolliseksi poikkeuksetta *kaikkien* osallistumisen „valtiollisten tehtävien” täyttämiseen, ja se vie yleensä kaikkinaisen valtion *täydelliseen kuoleutumiseen*.

...„Suurlakon tehtävänä”, Kautsky jatkaa, „ei voi milloinkaan olla valtiovallan *hävittäminen*, vaan ainoastaan hallituksen pakottaminen myöntymään jossakin tietyssä kysymyksessä tai proletariaatille myönteisen (entgegenkommende) hallituksen asettaminen sille vihamielisen hallituksen tilalle... Mutta milloinkaan ja minkäänlaisten olojen vallitessa tämä” (s.o. proletariaatin voitto vihamielisestä hallituksesta) „ei voi viedä valtiovallan *hävittämiseen*, vaan ainoastaan voimasuhteiden tiettyyn *muutokseen* (Verschiebung) *valtiovallan sisällä*... Ja poliittisen taistelun päämääränä pysyy tällöin, samoin kuin tähänkin asti, valtiovallan valloittaminen hankkimalla enemmistö parlamentissa ja parlamentin kohottaminen hallituksen herraksi” (ss. 726, 727, 732).

Tuo on jo mitä selvintä ja latteinta opportunistia, lupumista vallankumouksesta itse teossa, vaikka se sanoissa tunnustetaan. Kautskyn ajatus ei ulotu „proletariaatille

myötämielistä hallitusta” pitemmälle — askel takaisin poroporvarillisuuteen vuodesta 1847, jolloin „Kommunistinen Manifesti” julisti „proletariaatin järjestymisen hallitsevaksi luokaksi”.

Kautskyn on toteutettava hänelle mieluinen „yhtenäisyys” Scheidemannien, Plehanovien ja Vanderveldein kanssa, jotka kaikki suostuvat taistelemaan „proletariaatille myötämielisen” hallituksen puolesta.

Mutta me teemme pesäeron näistä sosialismin pettureista ja tulemme taistelemaan koko vanhan valtiokoneiston hävittämiseksi, jotta itse aseellinen proletariaatti olisi *hallituksena*. Siinä on suuri ero.

Kautsky saa jäädä Legienien ja Davidien, Plehanovien, Potresovien, Tseretelien ja Tshernovien mieluisaan seuraan, jotka ovat täysin suostuvaisia taistelemaan „voimasuhteiden muuttamiseksi valtiovallan sisällä”, „enemmistön hankkimiseksi parlamentissa ja parlamentin ylivallan puolesta hallitukseen nähden”, — mitä jaloin päämäärä, jossa kaikki on opportunisteille sopivaa, kaikki jää porvarillisen parlamentaarisen tasavallan puitteisiin.

Mutta me teemme pesäeron opportunisteista; ja koko tietoinen proletariaatti tulee olemaan mukana taistelussa ei „voimasuhteiden muuttamiseksi”, vaan *porvariston kukistamiseksi*, porvarillisen parlamentarismen *hävittämiseksi*, Kommuunin tyyppisen demokraattisen tasavallan eli työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen tasavallan puolesta, proletariaatin vallankumouksellisen diktatuurin puolesta.

* * *

Kautskya oikeammalla ovat kansainvälisessä sosialismissa sellaiset virtaukset kuin „Sosialistinen Kuukausijulkaisu”¹¹⁶ Saksassa (Legien, David, Kolb ja monet muut, mukaan luettuina skandinavialaiset Stauning ja Branting), jaureslaiset ja Vandervelde Ranskassa ja Belgiassa, Turati, Treves y.m. Italian puolueen oikeistosiiven edustajat, fabianilaiset ja „riippumattomat” („riippumaton työväenpuolue”, joka on todellisuudessa aina ollut riippuvainen liberaaleista) Englannissa¹¹⁷ ja muut sentapaiset. Kaikki nämä herrat, jotka näyttävät erittäin suurta, varsin usein määräävää osaa parlamenttityössä ja

puoluehdistössä, suorastaan kieltävät proletariaatin diktatuurin, toteuttavat avointa opportunistia. Näiden herrojen mielestä proletariaatin „diktatuuri” on „ristiriidassa” demokratian kanssa!! Perimmältään he eivät missään suhteessa eroa asiallisesti pikkuporvarillisista demokraateista.

Ottaen tämän seikan huomioon olemme oikeutetut tekemään sen johtopäätöksen, että valtava enemmistö II Internationalen virallisista edustajista on luisunut kokonaan opportunistiin. Kommuunin kokemuksia ei ole vain unohdettu, vaan ne on väärennettykin. Ei ole vain jätetty teroitamatta työväen joukkojen mieliin, että lähestyy aika, jolloin niiden on noustava ja murskettava vanha valtiokoneisto sekä asetettava sen tilalle uusi, tehtävä sillä tavoin poliittisesta herruudesta yhteiskunnan sosialistisen uudestirakentamisen tuki; joukoille on teroitettu mieliin päinvastaista, ja „vallan valtaaminen” on esitetty siten, että opportunistille on jäänyt tuhansia takaportteja.

Proletaarisen vallankumouksen suhtautumista valtioon koskevan kysymyksen vääristely ja vaieten sivuuttaminen ei voinut olla esittämättä valtavaa osaa silloin, kun valtiot imperialistisen kilpailun johdosta vahvistettuine sotakoneistoineen muuttuivat sotahirviöiksi, jotka tuhoavat miljoonia ihmisiä ratkaistakseen riidan: Englanti vai Saksa, tämä vai tuo finanssipääoma on hallitseva maailmaa*.

* Käsikirjoituksessa on edelleen:

„VII LUKU

VUOSIEN 1905 JA 1917 VENÄJÄN VALLANKUMOUSTEN KOKEMUKSET

Tämän luvun otsikossa esitetty aihe on niin äärettömän laaja, että siitä voidaan ja pitää kirjoittaa kokonaisia kirjoja. Tässä kirjasessa täytyy tietenkin rajoittaa kokemusten tärkeimpiin opetuksiin, jotka koskevat välittömästi proletariaatin tehtäviä vallankumouksessa valtiovallan suhteen”. (Tähän käsikirjoitus katkeaa.) *Toim.*

JALKILAUSE ENSIMMAISEEN PAINOKSEEN

Tämä kirjanen on kirjoitettu elo- ja syyskuussa 1917. Olin jo laatinut suunnitelman seuraavaa, seitsemättä lukua varten: „Vuosien 1905 ja 1917 Venäjän vallankumousten kokemukset”. Mutta otsikkoa lukuunottamatta en ennättänyt kirjoittaa tästä luvusta riviäkään: minua tuli „häiritsemään” poliittinen kriisi, vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen aatto. Tällaisesta „häiriöstä” voidaan vain iloita. Mutta kirjasen toisen osan kirjoittaminen (joka on omistettu „Vuosien 1905 ja 1917 Venäjän vallankumousten kokemuksille”) täytynee lykätä pitkäksi ajaksi; mieluisampaa ja hyödyllisempää on olla tekemässä „vallankumouksen kokemuksia” kuin kirjoittaa niistä.

Tekijä

Pietari.

Marraskuun 30 päivänä 1917.

HUOMAUTUKSIA

¹ *Työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen I yleisvenäläinen edustajakokous* pidettiin Pietarissa kesäkuun 3 ja 24 (kesäkuun 16 ja heinäkuun 7) päivän välisenä aikana v. 1917. Edustajakokouksessa oli läsnä yli 1.000 edustajaa. Bolsheveikeilla, jotka olivat siihen aikaan vähemmistönä Neuvostoissa, oli 105 edustajaa. Enemmistö kuului eserrille ja mensheveikeille. Edustajakokouksen päiväjärjestyksessä olivat seuraavat kysymykset: suhtautumisesta Väliaikaiseen hallitukseen, sodasta, valmistautumisesta Perustavaan kokoukseen ja muita. Lenin piti edustajakokouksessa puheet suhtautumisesta Väliaikaiseen hallitukseen ja sodasta. Kaikista peruskysymyksistä bolshevitit esiintyivät omine päätöslauselmaehdotuksineen. He paljastivat sodan imperialistisen luonteen ja porvaristoon nähden harjoitetun sovittelupolitiikan turmiollisuuden sekä vaativat kaiken vallan siirtämistä Neuvostoille. Päätöksissään edustajakokous asettui Väliaikaisen hallituksen tukemisen kannalle, hyväksyi sen valmisteleman venäläisten sotajoukkojen hyökkäyksen rintamalla ja vastusti vallan siirtämistä Neuvostoille.— 1.

² *„Rabotshaja Gazeta”* („Työväen Lehti”) — menshevikkien päääänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa joka päivä vuoden 1917 maaliskuusta marraskuuhun asti.— 6.

³ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, s. 396.— 6.

⁴ Lenin tarkoittaa VSDTP (b):n seitsemännen (Huhtikuun) yleisvenäläisen konferenssin päätöksiä; konferenssi pidettiin Pietarissa huhtikuun 24—29 (toukokuun 7—12) p:nä 1917 (ks. „NKP edustajakokousten, konferenssien ja KK:n täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä”, 7. painos, I osa, 1954, ss. 332—353).— 7.

⁵ *Ljahov, V. P.*— tsaarin armeijan eversti; komensi venäläisiä sotajoukkoja, jotka tukahduttivat Persian porvarillisen vallankumouksen v. 1908. Puhuessaan ljahovilaisesta politiikasta Lenin tarkoittaa tsaarihallituksen suorittamaa vallankumouksellisen ja kansallisen vapausliikkeen tukahduttamista.— 8.

⁶ Kysymys on sanomalehdestä *„Izvestija Petrogradskogo Soveta Rabotshih i Soldatskih Deputatov”* („Pietarin Työläisten ja

Sotilaiden Edustajain Neuvoston Tiedonantaja”)—päivälehdessä, joka alkoi ilmestyä helmikuun 28 (maaliskuun 13) pnä 1917. Sen jälkeen kun Neuvostojen I yleisvenäläisessä edustajakokouksessa oli muodostettu työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen Toimeenpaneva Keskuskomitea, lehdestä tuli TpKK:n äänenkannattaja, ja elokuun 1 (14) pstä 1917 (132. numerosta) lähtien se ilmestyi nimellä „Izvestija Tsentralnogo Ispolnitelnogo Komiteta i Petrogradskogo Soveta Rabotshih i Soldatskih Deputatov” („Toimeenpanevan Keskuskomitean ja Pietarin Työläisten ja Sotilaiden Edustajain Neuvoston Tiedonantaja”). Koko tuon ajan lehti oli menshevikkien ja eserrien hallussa ja taisteli vimmatusti bolshevikkipuoluetta vastaan. Lokakuun 27 (marraskuun 9) pstä 1917, Neuvostojen II yleisvenäläisen edustajakokouksen jälkeen, „Izvestijasta” tuli Neuvostovallan virallinen äänenkannattaja. Maaliskuussa 1918, kun Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea ja Kansankomissaarinen Neuvosto muuttivat Moskovaan, lehden julkaiseminen siirrettiin Pietarista Moskovaan.— 9.

⁷ *Talonpoikien edustajain I yleisvenäläinen edustajakokous* pidettiin Pietarissa toukokuun 4—28 (toukokuun 17—kesäkuun 10) pnä 1917. Edustajakokouksessa oli läsnä 1.115 edustajaa kuvernementeista ja sotaväen joukko-osastoista. Bolshevikit osallistuivat aktiivisesti edustajakokouksen työhön, paljastivat porvarillisen Väliaikaisen hallituksen imperialistista politiikkaa sekä menshevikkien ja eserrien sovittelupolitiikkaa. Agraarikysymyksestä edustajakokouksessa puhui Lenin. Hän esitti vaatimuksen tilanherrojen maiden viipymätöntä konfiskoinnista ja niiden luovuttamisesta talonpoikaiskomiteoille sekä kaikkien maiden kansallistamisesta maassa. Eserrien ylivoima edustajakokouksessa määräsi sen päätösten luonteen. Edustajakokous hyväksyi porvarillisen Väliaikaisen hallituksen politiikan ja „socialistien” menemisen Väliaikaiseen hallitukseen sekä kannatti päätöksissään sodan jatkamista „voittoisaan loppuun asti” ja valmisteilla ollutta hyökkäystä rintamalla. Edustajakokous vastusti tilanherrojen maiden viipymätöntä luovuttamista talonpojille ja lykkäsi maakysymyksen ratkaisun Perustavan kokouksen koollekutsumiseen saakka.— 9.

⁸ „*Novaja Zhizn*” („Uusi Elämä”)—suuntaukseltaan menshevistinen päivälehti, sosialidemokraattien, niin sanottujen „internationalistien” ryhmän äänenkannattaja; mainittuun ryhmään kuului Martovia kannattaneita menshevikkejä sekä puolimenshevistisiä intelligenttiyksilöitä. „Novaja Zhiznin” ryhmä horjui alituisesti sovittelijain ja bolshevikkien välillä.

„Novaja Zhizn” ilmestyi Pietarissa vuoden 1917 huhtikuusta alkaen; Lokakuun vallankumouksen jälkeen se asettui Neuvostovaltaa kohtaan vihamieliselle kannalle ja lakkautettiin heinäkuussa 1918.— 10.

⁹ Lenin tarkoittaa sitä, kun Englannin hallitus antoi Englannin riippumattoman työväenpuolueen johtomiehelle Ramsay MacDonaldille passin Venäjälle matkustamista varten, minne hänen piti saapua menshevikkijohtajien kutsumana. MacDonaldin matkasta ei tullut mitään.— 11.

¹⁰ *Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston vetoomus „Koko maailman kansoille”* hyväksyttiin Neuvoston istunnossa maaliskuun 14 (27) p:nä 1917 ja julkaistiin seuraavana päivänä keskuslehdissä. Sodan lopettamista vaatineiden vallankumouksellisten joukkojen painostuksesta eserrä- ja menshevikkijohtajien oli pakko hyväksyä tämä vetoomus.

Vetoomuksessa kehoitettiin sotaikäyviin maiden työtätekeviä toimimaan rauhan hyväksi. Siinä ei kuitenkaan paljastettu sodan anastusluonnetta, ei esitetty rauhan taistelun käytännöllisiä toimenpiteitä ja oikeastaan puolusteltiin sitä, että porvarillinen Väliaikainen hallitus jatkoi imperialistista sotaa.— 12.

¹¹ Touko—kesäkuussa 1917 Italia miehitti Albanian; Kreikassa Ranskan ja Englannin sotajoukot valloittivat useita kaupunkeja. Venäjän sotajoukot miehittivät imperialistisen maailmansodan aikana (1914—1918) pohjois- ja keski-Persian, Englannin sotajoukot miehittivät etelä-Persian.— 13.

¹² Tarkoitetaan bolshevikkien edustajaryhmän toimikunnan ja yhdistyneiden internationalisti-socialidemokraattien toimikunnan julkilausumaa Neuvostojen I yleisvenäläisessä edustajakokouksessa; julkilausumassa vaadittiin, että edustajakokouksessa oli asetettava ensi vuorossa käsiteltäväksi kysymys Väliaikaisen hallituksen valmistelemasta hyökkäyksestä rintamalla. Julkilausemussa sanottiin, että tuo hyökkäys oli liittoutuneen imperialismiin mahtimiesten sanelema, että Venäjän vastavallankumoukselliset piirit aikoivat siten keskittää vallan sotilaallis-diplomaattisten ja kapitalististen ryhmien käsiin ja antaa iskun rauhan puolesta käytävälle vallankumoukselliselle taistelulle ja Venäjän demokraattien aikaansaannoiksi. Julkilausema varoitti työväenluokkaa, armeijaa ja talonpoikaistoa maata uhkaavasta vaarasta ja kehotti edustajakokousta antamaan heti vastaiskun vastavallankumoukselliselle rynnäkölle.— 13.

¹³ „*Delo Naroda*” („Kansan Asia”) — päivälehti, eserräpuolueen äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1917 maaliskuusta vuoden 1918 kesäkuuhun asti muuttaen monta kertaa nimeään. Lehteä alettiin julkaista uudelleen lokakuussa 1918 Samarassa (ilmestyi kolme numeroa) ja maaliskuussa 1919 Moskovassa (ilmestyi kymmenen numeroa). Sitten lehti lakkautettiin vastavallankumouksellisen toimintansa takia.— 13.

¹⁴ *Baselin manifesti* sodasta hyväksyttiin v. 1912 II Internationalen ylimääräisessä kongressissa Baselissa (ks. V. I. Lenin. Teokset, 21. osa, ss. 198—208 ja 301—302).— 23.

¹⁵ *Kiautshou* — Pohjois-Kiinan Shantungin maakuntaan kuulunut alue, jonka samoin kuin *Tyynen valtameren saaret* — vuoteen 1914 Saksalle kuuluneet Karoliinit, Mariaanit ja Marshallin saaret — Japani valtasi imperialistisessa maailmansodassa (1914—1918).— 24.

¹⁶ Puhe on siitä, että Väliaikaisen hallituksen sotaministeri Kerenski kielsi Ukrainan kasakkaväen edustajakokouksen; kiellosta huolimatta edustajakokous pidettiin kesäkuussa 1917 Kieivissä.

Lenin arvosteli ankarasti Väliaikaisen hallituksen sekä menševikkien ja eserrien puolueiden vastavallankumouksellista politiikkaa Ukraina-nähdn artikkelissaan „Ukraina” ja „Ukraina ja Venäjän hallituspuolueiden tappio” (ks. tätä osaa, ss. 80—81 ja 88—90).— 24.

¹⁷ Vuosien 1905—1907 vallankumous Venäjällä aiheutti vallankumouksellisen liikkeen Idän kansojen keskuudessa. Vuonna 1908 puhkesi porvarillinen vallankumous Turkissa. Vuonna 1906 alkoi Persiassa porvarillinen vallankumous, joka johti Persian shaahin kukistumiseen v. 1909. Vuonna 1910 kehittyi vallankumouksellinen liike Kiinassa kiinalaisia feodaaleja sekä ulkolaisia imperialisteja vastaan, se johti vallankumoukseen Kiinassa ja porvarillisen tasavallan muodostumiseen joulukuussa 1911.— 28.

¹⁸ „Sotsial-Demokrat” („Sosialidemokraatti”)— päivälehti, bolshevikki-puolueen Moskovan aluebyroon, Moskovan komitean ja myöhemmin myös Moskovan piirikuntakomitean äänenkannattaja; ilmestyi maaliskuusta 1917 maaliskuuhun 1918. Puolueen Keskuskomitean siirryttyä Moskovaan lehti yhdistettiin „Pravda” lehteen.— 30.

¹⁹ „Pravda” („Totuus”)— bolshevikkien legaalinen jokapäiväinen lehti; sitä julkaistiin Pietarissa; perustettiin Pietarin työläisten aloitteeseen nojautuen huhtikuussa 1912.

„Pravda” oli työväen joukkolehti, sitä julkaistiin työläisten itsensä keräämillä varoilla. Lehden ympärille muodostui laaja työläiskirjeenvaihtajien ja työläiskynäilijäin piiri. Niinpä yhtenä julkaisuvuotena siinä julkaistiin yli 11 tuhatta työläisten kirjettä. „Pravdaa” levisi keskimäärin 40 tuhatta kappaletta, ja muutamina kuukausina sen painosmäärä nousi 60 tuhanteen kappaleeseen päivässä.

Oleskellen ulkomailla V. I. Lenin johti „Pravdaa”, kirjoitti lehteen miltei joka päivä, antoi sen toimituskunnalle ohjeita, keräsi lehden ympärille puolueen parhaita kirjailijavoimia.

Lehden työhön osallistui aktiivisesti J. M. Sverdlov, J. V. Stalin, V. M. Molotov ja M. I. Kalinin. Vakituksina toimitustyöntekijöinä olivat M. S. Olminski, N. G. Poletajev, K. N. Samoilova, N. N. Baturin, A. I. Jelizarova, K. S. Jeremejev ynnä muut. „Pravdan” työhön ottivat toimeliaasti osaa IV Valtakunnanduman bolshevikkiedustajat A. J. Badajev, G. I. Petrovskij, M. K. Muranov, F. N. Samoilov ja N. R. Shagov.

„Pravda” joutui alituisesti poliisivainojen kohteeksi. Olemassalonsa ensimmäisenä vuotena se takavarikoitiin 41 kertaa, toimittajia vastaan nostettiin 36 oikeusjuttua ja toimittajat istuivat vankilassa yhteensä 47½ kuukautta. Kahden vuoden ja kolmen kuukauden aikana tsarihallitus lakkautti „Pravdan” kahdeksan kertaa, mutta se ilmestyi jälleen uusilla nimillä: „Rabotshaja Pravda” („Työväen Totuus”), „Severnaja Pravda” („Pohjolan Totuus”), „Pravda Truda” („Työn Totuus”), „Za Pravdu” („Totuuden puolesta”), „Proletarskaja Pravda” („Proletaarinen Totuus”), „Putj Pravdy” („Totuuden Tie”), „Rabotshi” („Työmies”), „Trudovaja Pravda” („Työn Totuus”). Heinäkuun 8 (21) p:nä 1914, ensimmäisen maailmansodan alkamisen edellä, lehti lakkautettiin.

„Pravdaa” alettiin julkaista uudelleen vasta Helmikuun vallankumouksen jälkeen. Maaliskuun 5 (18) pstä 1917 „Pravda” alkoi ilmestyä VSDTP:n Pää-äänenkannattajana. Huhtikuun 5 (18) pnä, palattuaan ulkomailta, V. I. Lenin tuli toimituskunnan kokoonpanoon ja asettui „Pravdan” johtoon. Heinäkuun 5 (18) pnä 1917 junkkarit ja kasakat hävittivät „Pravdan” toimituksen. Heinä—lokakuussa 1917 „Pravda” Väliaikaisen hallituksen vainoamana muutti monta kertaa nimeään ja ilmestyi nimillä „Listok „Pravdy”” („„Totuuden” Lehtinen”), „Proletari” („Proletaari”), „Rabotshi” („Työmies”). „Rabotshi Putj” („Työmiehen Tie”). Lokakuun 27 (marraskuun 9) pstä lehti alkoi ilmestyä vanhalla nimellään — „Pravda” nimisenä.— 30.

²⁰ *Tehdaskomiteain konferenssi* pidettiin Pietarissa toukokuun 30 ja kesäkuun 3 (kesäkuun 12—16) päivän välisenä aikana v. 1917. Siinä oli läsnä 568 edustajaa Pietarin kaupungin ammattiliittojen tehdaskomiteoista ja toimikunnista. Konferenssia varten Lenin oli kirjoittanut „Päätöslauselman rappiotilaa vastaan suunnatuista taloudellisista toimenpiteistä” (ks. Teokset, 24. osa, ss. 509—511), joka julkaistiin bolshevikkipuolueen Keskuskomitean nimessä toukokuun 25 (kesäkuun 7) päivänä 1917 Moskovan bolshevistisessa lehdessä „Sotsial-Demokrat” ja sen jälkeen kesäkuun 2 (15) pnä „Pravda” lehden 71. numerossa konferenssin koollekutsumisesta huolehtineen järjestelytoimikunnan ehdottamana päätöslauselmana. Konferenssin työjärjestyksessä olivat seuraavat kysymykset: tuotannon valvonta ja säännöstely, tehdaskomiteain tehtävät, tehdaskomiteain merkitys ammattiyhdistysliikkeessä. Konferenssissa puhui Lenin. Hän arvosteli ankarasti „Novaja Zhizn” lehden edustajan Avilovin vastavallankumouksellista esiintymistä sekä tämän ehdottamaa päätöslauselmaa tuotannon valvonnasta ja säännöstelystä. Konferenssi hyväksyi valtavan suurella äänten enemmistöllä Leninin kirjoittaman „Päätöslauselman rappiotilaa vastaan suunnatuista taloudellisista toimenpiteistä”.— 31.

²¹ „*Retsh*” („Puhe”) — päivälehti, kadettipuolueen pää-äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuoden 1906 helmikuusta lähtien; Pietarin Neuvoston Sotilaallinen vallankumoukskomitea lakkautti sen lokakuun 26 (marraskuun 8) pnä 1917; ilmestyi toisilla nimillä vuoden 1918 elokuuhun saakka.— 32.

²² „*Jedinstvo*” („Yhtenäisyys”) — päivälehti, ilmestyi Pietarissa maaliskuusta marraskuuhun 1917 sekä joulukuussa 1917 ja tammi-kuussa 1918 toisella nimellä; lehteä toimitti G. V. Plehanov. Se yhdisti puolustuskantalaisten menshevikkien äärimmäisen oikeistoryhmän ja kannatti varauksitta porvarillista Väli aikaista hallitusta; kävi kiivasta taistelua bolshevikkipuoluetta vastaan.— 32.

²³ „*Vorwärts*” („Eteenpäin”) — päivälehti, Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattaja; ilmestyi vuodesta 1876 W. Liebknechtin toimittamana. F. Engels kävi lehden palstoilla taistelua kaikkinaisia opportunistinism ilmauksia vastaan. 1890-luvun toiselta puoliskolta lähtien, F. Engelsin kuoleman jälkeen, „Vorwärts” lehdessä

- julkaistiin säännöllisesti Saksan sosialidemokraattisessa puolueessa ja II Internationalessa vallassa olleiden opportunistien kirjoituksia. Imperialistisen maailmansodan vuosina (1914—1918) „Vorwärtsin” kanta oli sosialishovinistinen. Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen jälkeen „Vorwärts” lehti muodostui erääksi neuvostovastaisen propagandan keskuksiksi; ilmestyi Berliinissä vuoteen 1933.— 34.
- ²⁴ Tässä on puhe IV Valtakunnanduuman jäsenenä olleiden tilanherrain ja kapitalistien neuvottelusta, joka pidettiin kesäkuun 3 (16) pnä 1917 Pietarissa. Helmikuun vallankumouksen jälkeen Väliaikainen hallitus ei hajottanut virallisesti Valtakunnanduumaa. Duuman jäsenet, tilanherrat ja kapitalistit, kokoontuivat yhä edelleenkin neuvotteluihinsa, jotka olivat vastavallankumouksen pesäke. Väliaikainen hallitus teki päätöksen Duuman hajottamisesta vasta lokakuun 6 (19) pnä 1917.— 36.
- ²⁵ „*Volja Naroda*” („Kansan Tahto”) — päivälehti, eserräpuolueen oikeistosiiven äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa 1917; lakkautettiin marraskuussa 1917; myöhemmin ilmestyi myös toisennimisenä; lakkautettiin lopullisesti helmikuussa 1918.— 42.
- ²⁶ „*Novoje Vremja*” („Uusi Aika”) — taantumuksellisten aatelisten ja virkamiesbyrokratiapiirien päivälehti; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1868 aikaen; vuodesta 1905 se tuli erääksi mustasotnialaisten äänenkannattajista. Lenin nimitti sitä lahjottavien sanomalehtien esikuvaksi. Helmikuun vallankumouksen jälkeen „Novoje Vremja” kannatti täydellisesti porvarillisen Väliaikaisen hallituksen vastavallankumouksellista politiikkaa ja harjoitti kiihkeää ajojahtia bolshevikkeja vastaan. Pietarin Neuvoston Sotilaallinen vallankumouskomitea lakkautti sen lokakuun 26 (marraskuun 8) pnä 1917.— 47.
- ²⁷ *Ensimmäinen kokoomushallitus* muodostettiin toukokuun 5 (18) pnä, tiedotus sen kokoonpanosta julkaistiin toukokuun 6 (19) pnä 1917. Kokoomushallitukseen tulivat porvariston edustajien ohella eserrät Kerenski ja Tshernov, eserrille läheinen Pereverzev, menshevikit Skobelev ja Tsereteli sekä „kansansosialisti” Peshehonov.— 48.
- ²⁸ Tarkoitetaan Väliaikaisen hallituksen työministerin menshevikit Skobelevin puhetta Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston istunnossa toukokuun 13 (26) pnä 1917, hänen sanontaansa, että omistavien luokkien verotustaksaa on korotettava „sataan prosenttiin liikevoitoista”.— 53.
- ²⁹ Lenin tarkoittaa Neuvostojen I yleisvenäläisen edustajakokouksen päätöstä sen mielenosoituksen kieltämisestä, jonka bolshevikkipuolueen Keskuskomitea oli määrännyt toimeenpantavaksi kesäkuun 10 (23) pnä 1917. Mielenosoituksen piti ilmaista Neuvostojen edustajakokoukselle Pietarin työläisten ja sotilaiden tahto, he kun vaativat kaiken valtiovallan luovuttamista Neuvostoille. Menshevikit ja eserrät vastustivat tätä valmisteilla ollutta mielenosoitusta. He saivat kesäkuun 9 (22) pnä Neuvostojen edustajakokouksen istun-

nossa hyväksytyksi päätöksen mielenosoituksen kieltämisestä. Bolshévikkipuolueen Keskuskomitea alistui Neuvostojen edustajakokouksen päätökseen ja peruutti mielenosoituksen; sen pitäminen lykättiin kesäkuun 18 (heinäkuun 1) päiväksi, Neuvostojen edustajakokouksen määräämäksi mielenosoituspäiväksi. Menshevikit ja eserrät toivoivat voivansa järjestää sen bolshevikkivastaisin tunnuksin. Kesäkuun 18 (heinäkuun 1) pnä mielenosoitukseen lähti lähes 500 tuhatta Pietarin työläistä ja sotilasta. Mielenosoittajien valtava enemmistö seurasi bolshevikkipuolueen vallankumouksellisia tunnuk-sia. Vain hyvin pienillä ryhmillä oli sovittelijapuolueiden tunnuk-sia Väliaikaiselle hallitukselle osoitettavasta luottamuksesta. Mielen-osoitus ilmaksi joukkojen vallankumouksellisuuden lisääntyvän ja bolshevikkipuolueen vaikutuksen ja arvovallan kasvavan suuresti. Samalla se osoitti pikkuporvarillisten sovittelijapuolueiden täyden romahduksen ja Väliaikaisen hallituksen romahduksen pääkaupun-gissa. (Kesäkuun mielenosoituksesta ks. tätä osaa, ss. 98—100).— 59.

³⁰ Kesäkuun 7 (20) pnä 1917 Väliaikainen hallitus antoi määräyksen anarkistien häätämisestä entisen tsaarin ministerin Durnovon huvilalta. Tämä määräys oli todellisuudessa suunnattu punakaartilaisosastoja ja ammattijärjestöjä vastaan, joiden hallussa oli suurin osa huvilaa. Pietarin työväki pani vastalauseensa; useat tehtaat julistivat lakon. Väliaikaisen hallituksen oli pakko antaa periksi. Myöhemmin, kesäkuun 19 (heinäkuun 2) päivän vastaisena yönä, Väliaikainen hallitus lähetti kuitenkin aseistetun kasakka- ja sotilas-osaston tekemään huvilalla hävityksen. Hyökkäys herätti suuttumusta Pietarin työläisten keskuudessa.— 59.

³¹ *Catilina Lucius Sergius* — poliittinen ja sotilaallinen toimihenkilö Roomassa; järjesti vuonna 63 ennen ajanlaskumme alkua salaliiton suorittaakseen valtiotehtävien lopettamisen tasavallan Roomassa ja pystyttäväkseen sotilasdiktatuuriin.— 62.

³² Tämän ehdotuksen perusajatuksat sisällytettiin VSDTP (b) :n Keskuskomitean ja Neuvostojen I yleisvenäläisen edustajakokouksen bolshevikkiryhmän toimikunnan julkilausumaan sen johdosta, että edustajakokous oli kieltänyt bolshevikkipuolueen kesäkuun 10 (23) päiväksi määräämän rauhanomaisen mielenosoituksen.

V. I. Leninin Teosten toisen ja kolmannen painoksen XX osassa tämä asiakirja julkaistiin toimituksen laatimin otsikoin „Työläisten, sotilaiden ja talonpoikien edustajain Neuvostojen käsittelevän kirjoituksen luonnos”. Teosten 4. painokseen otsikko on muutettu asia- kirjan sisällön mukaisesti.— 66.

³³ Lenin tarkoittaa Väliaikaisen hallituksen ministerin menshevikki Tseretlin puhetta, jonka hän piti kesäkuun 11 (24) pnä 1917 Neu- vostojen I yleisvenäläisen edustajakokouksen puhemiesistön, Pieta- rin Neuvoston Toimeenpanevan komitean, talonpoikien edustajain Neuvoston Toimeenpanevan komitean ja edustajakokouksen kaikkien puolue ryhmien toimikuntien yhteisessä istunnossa. Se oli kutsuttu koolle bolshevikkien kesäkuun 10 (23) päiväksi suunnitteleman

mielenosoituksen johdosta. Tseretelin puheen protestoinnin merkeissä bolshevikit poistuivat istunnosta.— 68.

- ³⁴ *Cavaignac, Louis Eugène* — ranskalainen kenraali, vuoden 1848 helmikuun vallankumouksen jälkeen oli Ranskan Väliaikaisen hallituksen sotaministerinä; kesäkuun päivinä 1848 johti Pariisin työläisten kapinan kukistamista.— 72.
- ³⁵ Tarkoitetaan VSDTP (b):n Keskuskomitean ja Neuvostojen I yleisenäläisen edustajakokouksen bolshevikkir ryhmän toimikunnan julkilausumaa sen johdosta, että edustajakokous oli kieltänyt rauhanomaisen mielenosoituksen, jonka bolshevikkipuolue oli määrännyt kesäkuun 10 (23) päiväksi 1917. Julkilausumassa bolshevikit paljastivat Neuvostojen edustajakokouksen menshevikki- ja eserräjohdajien provokatoriset teot, nämä kun olivat kieltäneet rauhanomaisen mielenosoituksen, sekä myös Väliaikaisen hallituksen vastavallankumouksellisen politiikan; he varoittivat, että vallankumous oli vaarassa, ja kehottivat työväenluokkaa lujamielisyyteen ja valppauteen. Julkilausuma saatettiin julkisuuteen kesäkuun 11 (24) p:nä Neuvostojen edustajakokouksen puhemiehistön ja Pietarin Neuvoston Toimeenpanevan komitean, talonpoikien edustajain Neuvoston Toimeenpanevan komitean ja edustajakokouksen kaikkien puolue-ryhmien toimikuntien yhteisessä istunnossa. Bolshevikit tahtoivat lukea julkilausumansa Neuvostojen edustajakokouksen istunnossa kesäkuun 12 (25) p:nä, mutta kokouksen puheenjohtaja ei antanut bolshevikkien edustajalle puheenvuoroa. Julkilausuma jätettiin Neuvostojen edustajakokouksen puhemiehistölle. Vaikka bolshevikit peruuttivat mielenosoituksen, hyväksyttiin tuossa samassa edustajakokouksen istunnossa päätöslauselma bolshevikkipuolueen tuomitsemisesta.— 77.
- ³⁶ „*Malenkaja Gazeta*” („Pikkulehti”) — porvarillinen päivälehti; sitä julkaistiin Pietarissa syyskuusta 1914 heinäkuuhun 1917.— 87.
- ³⁷ „*Russkaja Volja*” („Venäjän Tahto”) — porvarillinen päivälehti, joka oli perustettu ja jota julkaistiin suurpankkien varoilla; se harjoitti pogromiagitaatiota bolshevikkeja vastaan. Lenin nimitti sitä erääksi kaikkein katalimmaksi porvarilliseksi lehdeksi. Ilmestyi Pietarissa joulukuusta 1916 lokakuuhun 1917.— 87.
- ³⁸ Tsaarihallituksen sisäasiain varaministeri Dzhunkovski sai v. 1914 tietää, että IV Valtakunnanduuman jäsen Malinovski oli provokaattori. Dzhunkovski ilmoitti siitä heti paikalla IV Valtakunnanduuman puheenjohtajalle Rodzjankolle „kunniasanaa” vastaan. He päättivät panna Malinovskin pois Duumasta, mutta tehdä sen sillä tavalla, ettei „koidu skandaalia Duumalle enempää kuin ministereillekään”. Malinovski luopui jäsenvaltuuksista ja matkusti poliisilaitoksen avustamana ulkomaille. Malinovski paljastettiin vasta v. 1917 poliisilaitoksen arkistoaineistojen perusteella. Vuonna 1918 Neuvostohallitus veti Malinovskin edesvastuuseen ja Vallankumoustribunaalien antaman tuomion nojalla hänet ammuttiin.— 91.

- ³⁹ „Den” („Päivä”) — suuntaukseltaan liberaalis-porvarillinen päivälehti; sitä julkaistiin Pietarissa pankkien varoilla vuodesta 1912. Lehteä avustivat likvidaattorimenshevikit, joiden käsiin lehti siirtyi vuoden 1917 helmikuun jälkeen kokonaan. Pietarin Neuvoston Sotilaallinen vallankumouskomitea lakkautti sen lokakuun 26 (marraskuun 8) pnä 1917, minkä jälkeen sitä julkaistiin toisilla nimillä vuoden 1918 toukokuuhun asti.— 92.
- ⁴⁰ Kesäkuun 16 (29) pnä 1917 „Den”, „Novaja Zhizn” ja „Birzhevyje Vedomosti” lehdissä julkaistiin sen erikoisen tutkintalautakunnan lausunto, jonka Väliaikainen hallitus oli muodostanut tsaarivallan rikosten tutkimiseksi. Lausunnossa saatettiin ensi kertaa yleiseen tietoon provokaattori Malinovskin jutun aineisto.— 92.
- ⁴¹ „Birzhevka” — „Birzhevyje Vedomosti” („Pörssilehti”, „Pörssitiedonannot”) — porvarillinen päivälehti, joka ilmestyi Pietarissa vuodesta 1880. „Birzhevka” nimityksestä tuli porvarillisen lehdistön periaatteettomuutta ja lahjottavuutta tarkoittava yleisnimi. Lehden lakkautti Pietarin Neuvoston Sotilaallinen vallankumouskomitea lokakuun lopulla 1917.— 92.
- ⁴² Tarkoitetaan eserrien puolueen keskuskomitean jäsenen Azefin provokaattoruutta; Azef oli useita vuosia poliisilaitoksen agenttina. Hänet paljastettiin v. 1908 ja hän pakeni ulkomaille.— 92.
- ⁴³ Tarkoitetaan kesäkuun 18 (heinäkuun 1) pnä 1917 rintamalla alkannutta venäläisten sotajoukkojen hyökkäystä, jonka Väliaikainen hallitus aloitti menshevikkien ja eserrien suostumuksella.— 101.
- ⁴⁴ *Ammattiliittojen yleisvenäläinen konferenssi* pidettiin Pietarissa kesäkuun 21—28 (heinäkuun 4—11) pnä 1917. Siinä oli läsnä 211 henkeä, joista 73 bolshevikkia, loput menshevikkejä, eserriä, bundilaisia ja osa puolueisiin lukeutumattomia. Päiväjärjestyksessä olivat seuraavat kysymykset: ammattiyhdistysliikkeen tehtävistä, ammatillisten järjestöjen rakentamisesta, taloudellisesta taistelusta ynnä muita. Bolshevikit esittivät kaikista tärkeimmistä kysymyksistä omat päätöslauselmansa tai muutosehdotuksensa. Niukalla 10—12 äänen enemmistöllä konferenssi hyväksyi puolustuskannalla olleiden menshevikkien ehdottamat päätöslauselmat. Konferenssi valitsi väliaikaisen Ammattiliittojen keskusneuvoston.— 112.
- ⁴⁵ Tässä on puhe oikeisto-eserrästä J. K. Breshko-Breshkovskajasta. Hän kieltäytyi eserräpuolueen keskuskomitean jäsenyydestä vastalauseeksi sen johdosta, että eserräpuolueen III edustajakokous (pidettiin Moskovassa touko—kesäkuun vaihteessa 1917) ei valinnut keskuskomitean jäseneksi Kerenskiä.— 118.
- ⁴⁶ „Zemlja i Volja” („Maa ja Vapaus”) — eserrien sanomalehti; ilmestyi Moskovassa vuoden 1917 maaliskuusta vuoden 1918 toukokuuhun asti.— 118.
- ⁴⁷ Kadettiministerit Shingarjov, Manuilov ja Shahovskoi erosivat Väliaikaisesta hallituksesta heinäkuun 2 (15) pnä 1917. Leninin

artikkeli „Mihin kadetit saattoivat perustaa toivonsa erotessaan ministeristöstä?” julkaistiin ensi kerran ilman allekirjoitusta heinäkuun 15 (28) pnä 1917 „Proletariskoje Delo” lehdessä.

„Proletariskoje Delo” („Proletaarien Asia”) — päivälehti, Kronstadtin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston bolshevikkiryhmän äänenkannattaja, joka ilmestyi vuonna 1917 Väliaikaisen hallituksen heinäkuunpäivinä lakkauttaman kronstadtilaisen bolshevistisen „Golos Pravdy” („Totuuden Ääni”) lehden sijasta.— 143.

- ⁴⁶ Lenin tarkoittaa Pietarissa heinäkuun 3—4 (16—17) pnä 1917 tapahtunutta mielenosoitusta. Heinäkuun 3 (16) päivänä puhkesi Viipurinpuolen kaupunginosassa luonnonvoimaisia mielenosoituksia Väliaikaista hallitusta vastaan. Ensimmäisenä marssi kadulle I. konekiväärirykmentti. Siihen liittyi muita sotaväenosastoja sekä tehtaiden työläisiä. Mielenosoitus uhkasi paisua aseelliseksi kapinaksi Väliaikaista hallitusta vastaan.

Bolshevikkipuolue oli sillä hetkellä aseellista kapinaa vastaan, koska se katsoi, ettei vallankumouksellinen kriisi ollut vielä kypsänyt, että armeija ja maaseutu eivät olleet valmiita tukemaan pääkaupungissa puhkeavaa kapinaa. Keskuskomitean, Pietarin komitean ja VSDTP(b):n Sotilasjärjestön yhteisessä istunnossa, joka oli kutsuttu koolle kello 4:ksi jpp. heinäkuun 3 (16) päivänä, päätettiin pidättää joukkoesiintymisestä. Samanlaisen päätöksen teki myös tuohon aikaan koolla ollut Pietarin bolshevikkien toinen kaupunkikonferenssi. Konferenssin edustajat lähtivät tehtaisiin ja eri kaupunginosiin pidättääkseen joukkoja aloittamasta mielenosoituksia. Pää mielenosoitus alkoi kaikesta huolimatta ja sen pysäyttäminen osoittautui jo mahdottomaksi.

Ottaen huomioon joukkojen mielialan Keskuskomitea, Pietarin komitea ja Sotilasjärjestö tekivät heinäkuun 3 (16) päivänä myöhään illalla yhteisen päätöksen mielenosoitukseen osallistumisesta siinä tarkoituksessa, että voitaisiin antaa sille rauhanomainen ja järjestynyt luonne. Lenin ei ollut silloin Pietarissa. Saatuaan tiedon tapahtumista hän saapui Pietariin aamulla heinäkuun 4 (17) päivänä. Heinäkuun 4 (17) päivän mielenosoitukseen osallistui yli 500 tuhatta henkeä. Sen tunnuksena oli bolshevikkien perustunnus „Kaikki valta Neuvostoille!”.

Rauhallisesti mieltään osoittavia työläisiä ja sotamiehiä vastaan lähetettiin menshevikkiläis-eserräläisen TpKK:n tietien ja suostumuksella junkkari- ja upseerikomennuskuntia. Ne avasivat tulen mielenosoittajia vastaan. Rintamalta kutsuttiin vastavallankumouksellisia sotaväenosastoja tukahduttamaan vallankumousliikettä.

Bolshevikkien Keskuskomitea teki yöllä heinäkuun 4 (17) pnä päätöksen mielenosoituksen lopettamisesta. Lenin saapui myöhään yöllä „Pravdan” toimitukseen tarkastaakseen lehden seuraavan numeron, ja puolen tunnin kuluttua hänen poistumisensa jälkeen junkkarien ja kasakkain komennuskunta hävitti toimituksen. Menshevikeistä ja eserristä tuli itse asiassa vastavallankumouksellisten pyövelintekojen osanottajia ja edesauttajia. Hajotettuaan mielenosoituksen he ja porvaristo hyökkäsivät yhdessä bolshevikkipuolueen kimppuun. Väliaikainen hallitus lakkautti bolshevistiset sanomalehd-

det „Pravdan”, „Soldatskaja Pravdan” ynnä muut. Alkoi joukkovangitsemisten, kotitarkastusten ja vainojen aika. Pietarin varuskunnan vallankumoukselliset joukko-osastot siirrettiin pois pääkaupungista ja lähetettiin rintamalle.

Heinäkuun tapahtumien jälkeen valta maassa siirtyi täydellisesti vastavallankumouksellisen Väliaikaisen hallituksen käsiin. Neuvostoista tuli vain sen voimaton lisäke. Kaksoisvalta oli päättynyt. Vallankumouksen rauhallinen kausi oli päättynyt. Bolshhevikien eteen nousi tehtävä — aseellisen kapinan valmistelu Väliaikaisen hallituksen kukistamiseksi. — 147.

⁴⁹ „*Zhivoje Slovo*” („Elävä Sana”) — mustasotnialaisen bulevardilehden tyyppinen päivälehti, ilmestyi vuodesta 1916 alkaen Pietarissa; vuonna 1917 se harjoitti pogromigitaatiota bolshevikkeja vastaan; ilmestyi Lokakuun vallankumoukseen saakka. — 148.

⁵⁰ „*Ukrainan Vapautusliitto*” („Sojuz vizvolennja Ukraini”) — vuonna 1914 imperialistisen maailmansodan alussa syntynyt porvarillis-nationalistinen järjestö. Perustaen laskelmansa siihen, että Saksa nujertaa tsaarin Venäjän, liitto asetti tavoitteekseen Ukrainan irrottamisen Venäjästä ja Saksan suojeluksessa olevan, porvaristoon ja tilanherroihin nojautuvan ukrainalaisen monarkian pystyttämisen, mikä merkitsi Ukrainan muuttamista saksalaisen imperialismin alusmaaksi. — 149.

⁵¹ *Dreyfusin juttu* — provokatorinen oikeusjuttu, jonka Ranskan sotilasjuntan taantumukselliset monarkistipiirit järjestivät vuonna 1894 juutalaissyntyistä yleisesikuntaupseeria Dreyfusta vastaan, jota syytettiin valheellisesti vakoilusta ja valtiopetoksesta. Sotaoikeus tuomitsi Dreyfusin elinkautiseen vankeuteen. Ranskassa syntyi Dreyfusin jutun uutta käsittelyä vaatinut yhteiskunnallinen liike, jonka kulussa käytiin kärkevää taistelua tasavaltalaisten ja monarkistien välillä ja jonka lopputuloksena Dreyfus julistettiin syyttömäksi vuonna 1906.

Lenin sanoi Dreyfusin juttua „taantumuksellisen sotilasjuntan erääksi tuhannen tuhansista juonista”. — 157.

⁵² „*Sotsial-Demokrat*” („Sosialidemokraatti”) — VSDTP:n Pää-äänenkannattaja, illegaalinen sanomalehti; sitä julkaistiin helmikuusta 1908 tammikuuhun 1917; ilmestyi 58 numeroa. Lehden ensimmäinen numero ilmestyi Venäjällä, mutta sitten julkaiseminen siirrettiin ulkomaille, ensin Pariisiin, myöhemmin Geneveen. VSDTP:n Keskuskomitean päätöksen mukaisesti Pää-äänenkannattajan toimitus oli muodostettu bolshevikien, menshevikien ja Puolan sosialidemokraattien edustajista. „*Sotsial-Demokrat*” lehdessä julkaistiin yli 80 Leninin artikkelia ja pienempää kirjoitusta. Lehden toimituksessa Lenin kävi taistelua johdonmukaisen bolshevistisen linjan puolesta. Osa toimituskunnasta (Kamenev ja Zinovjev) suhtautui likvidaattoreihin sovittavasti ja yritti estää leniniläisen linjan toteuttamisen. Toimituksen menshevikkijäsenet Martov ja Dan sabotivat Pää-äänenkannattajan toimituksen työtä ja samaan aikaan puolustivat avoimesti likvidaattoruutta ryhmäkuntalehdessään

- „Golos Sotsial-Demokrata” („Sosialidemokraatin Ääni”). Leninin leppymätön taistelu likvidaattoreita vastaan johti Martovin ja Danin eroamiseen „Sotsial-Demokratian” toimituksesta kesäkuussa 1911. Joulukuusta 1911 lähtien „Sotsial-Demokratia” toimitti V. I. Lenin.— 161.
- ⁵³ Juhlakokouksen järjestivät ruotsalaiset vasemmistososialistit huhtikuun 13 p:nä (uutta lukua) 1917 Leninin kunniaksi tämän pysähtymistä yhdeksi päiväksi Tukholmaan matkallaan Sveitsistä Venäjälle.— 161.
- ⁵⁴ Leninin artikkeli „Kolme kriisiä” julkaistiin ensi kerran vuonna 1917 „Rabotnitsa” aikakauslehden 7. numerossa.
Aikakauslehti „Rabotnitsa” („Työläisnainen”) oli bolshevikki-puolueen Keskuskomitean julkaisu; se ilmestyi legaalisesti Pietarissa helmikuusta kesäkuuhun 1914, minkä jälkeen lehden julkaiseminen keskeytyi ja alkoi uudelleen toukokuussa 1917. Aikakauslehti ilmestyi vuoden 1918 tammikuuhun saakka.— 163.
- ⁵⁵ Heinäkuun mielenosoituksen hajottamisen jälkeen Väliaikainen hallitus antoi heinäkuun 7 (20) p:nä 1917 määräyksen V. I. Leninin vangitsemisesta. Samana päivänä pidettiin vanhan bolshevikin, työläisen S. J. Allilujevin asunnossa neuvottelukokous, jossa olivat läsnä V. I. Lenin, G. K. Ordzhonikidze, J. V. Stalin, J. D. Stasova y.m. Tässä neuvottelussa päätettiin, että Lenin ei saa mennä vastavallankumouksellisen Väliaikaisen hallituksen oikeuteen. Tämän päätöksen ansiosta pelastettiin Leninin henki. Kuten myöhemmin selvisi, junkkarit olivat saaneet vallanpitäjiltä tehtäväkseen vangita Lenin ja murhata hänet matkalla. Kommunistinen puolue katki johtajansa turvatusi maanalaisuuteen ja sieltä käsin Lenin jatkoi puolueen ja proletariaatin johtamista.— 168.
- ⁵⁶ Artikkelin „Poliittinen tilanne” julkaistiin ensi kerran kronstadtilaisen bolshevistisen „Proletarskoje Delo” lehden 6. numerossa elokuun 2 (heinäkuun 20) p:nä 1917 otsikolla „Poliittinen mieliala”.
Varjellakseen lehteä, ettei Väliaikainen hallitus sitä lakkauttaisi, toimitus vaihtoi artikkelia julkaistessaan sanat „aseellinen kapina” sanoiksi „päättäväinen taistelu”. Artikkelin julkaistaan käsikirjoituksen mukaan.— 170.
- ⁵⁷ „Pravdan” tiedotuslehti ilmestyi Tukholmassa saksankielisenä vuoden 1917 kesä—marraskuun välisenä aikana nimellä „Russische Korrespondenz „Prawda” ” („Venäläinen tiedotuslehti „Pravda”). Sen julkaisijana toimi VSDTP(b):n Keskuskomitean ulkomaalainen edustusto. Tiedotuslehti ilmestyi myös ranskan kielellä.— 175.
- ⁵⁸ *Beilisin juttu* — provokatorinen oikeusprosessi, jonka tsaarihallitus järjesti Kieivissä vuonna 1913 Beilis-nimistä juutalaista vastaan, jota valheellisesti syytettiin kristityn Jushtshinski-nimisen pojan rituaalimurhasta (todellisuudessa murha oli mustasotnialaisten järjestämä). Lavastamalla tämän oikeusjutun tsaarihallitus pyrki lietsomaan juutalaisvihaa sekä aiheuttamaan juutalaispogromeja tarkoi-

tuksella vieroittaa joukot maassa laajenevasta vallankumousliikkeestä. Oikeusjuttu aiheutti voimakasta yhteiskunnallista kiihtymystä; useissa kaupungeissa oli työläisten vastalausemielennäköisyyksiä. Tuomioistuin vapautti Beilisin syyteestä.— 176.

- ⁵⁹ Ks. F. Engels. „Perheen, yksityisomistuksen ja valtion alkuperä” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, s. 285).— 182.
- ⁶⁰ Artikkelin „Perustuslaillisuusilluusiosta” julkaistiin ensi kerran vuonna 1917 „Rabotshi i Soldat” („Työläinen ja Sotamies”) lehdessä ja painatettiin sitten erillisenä kirjasena nimellä „Ajankohdasta”. Varjellakseen lehteä lakkauttamiselta ja pitääkseen salassa bolshevikien suorittamat aseellisen kapinan valmistelut toimitus vaihtoi artikkelia julkaistessaan painetussa tekstissä sanat „aseelliseen taisteluun saakka” sanoihin „sen päättäväisiin muotoihin saakka”. Artikkelin julkaistaan käsikirjoituksen mukaan.— 189.
- ⁶¹ Lenin tarkoittaa Frankfurtin parlamenttia — kansalliskokousta, joka kutsuttiin Saksassa koolle maaliskuun vallankumouksen jälkeen toukokuussa 1848. Siinä oli enemmistö liberaalisella porvaristolla, joka kulutti aikaansa hedelmättömään jaaritteluun perustuslakiluonnoksesta jättäen käytännössä vallan kuninkaan käsiin.— 193.
- ⁶² Lenin tarkoittaa K. Marxin teosta „Louis Bonaparten brumairekuun kahdeksastoista” (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, ss. 197—289).— 194.
- ⁶³ Ks. F. Engels. „Saksan talonpoikaissota”, 1953.— 197.
- ⁶⁴ *Mennä Canossaan* merkitsee alistumista millaisiin myönnytyksiin ja nöyryytyksiin tahansa.
Saksan kuningas Henrik IV lähti vuonna 1077 Canossaan (linna Pohjois-Italiassa) paavi Gregorius VII:n puheille. Hän halusi rukoilla anteeksiantoa paavilta, jota vastaan hän oli taistellut ja joka oli julistanut hänet kirkonkiroukseen ja riistänyt häneltä kuninkaanvallan. Henrik IV sai seistä kolme päivää linnan portilla katuvan syntisen puvussa rukoillen pääsyä paavin puheille, ennen kuin paavi otti hänet vastaan.— 202.
- ⁶⁵ Tässä on puhe Väliaikaisen hallituksen valmistelemasta Valtakunnan neuvottelukokouksesta. Se kutsuttiin koolle Moskovaan elokuun 12 (25) päiväksi 1917. Neuvottelukokouksen osanottajat olivat enimmäkseen tilanherrojen, porvariston, kenraaliston, upseeriston ja kasakkain edustajia. Neuvostojen lähetystö oli kokoonpantu menshevikeistä ja eserristä. Neuvottelukokouksen tarkoituksena oli porvariston ja tilanherrojen vastavallankumouksellisten voimien liikkannallepano vallankumouksen ujuuttamiseksi. Kornilov, Aleksejev, Kaledin y.m. esittivät neuvottelukokouksessa vallankumouksen kukistamisen ohjelman. Kerenski uhkasi puheessaan tukahduttaa vallankumousliikkeen ja tehdä lopun talonpoikain yrityksistä anastaa tilanherrojen maita. Bolshevikkipuolueen Keskuskomitea

kehotti proletariaattia esittämään vastalauseensa Moskovan Valtakunnan neuvottelukokousta vastaan. Bolshevikit järjestivät kokouksen avajaispäiväksi Moskovassa yksipäiväisen yleislakon, johon osallistui yli 400 tuhatta henkeä. Vastalausekokouksia ja lakkoja järjestettiin monissa muissakin kaupungeissa.— 202.

- ⁶⁶ „Kello” („Die Glocke”) — aikakauslehti, jota julkaisi Münchenissä ja sitten Berliinissä vuosina 1915—1925 Saksan sosialidemokraattisen puolueen jäsen, sosialishoviniisti Parvus (Helphand), Saksan imperialismiin asiamies.— 213.
- ⁶⁷ *Väliaikainen kokoomushallitus*, johon kuuluivat Kerenski, Nekrasov, Avksentjev ynnä muita, muodostettiin heinäkuun 24 (elokuun 6) pnä 1917. Siinä olivat mukana kadetit, menshevikit, eserrät, „kansansosialistit” sekä kadeteille läheisiä puolueisiin kuulumattomia. Uudessa kokoonpanossaan hallitus joutui kadettien käsiin.— 217.
- ⁶⁸ Tässä on puhe Väliaikaisen hallituksen heinäkuun 8 (21) pnä 1917 antamasta julistuksesta. Se sisälsi joukon demagogisia lupauksia, joiden avulla Väliaikainen hallitus, eserrät ja menshevikit halusivat rauhoittaa laajoja joukkoja heinäkuun tapahtumien jälkeen. Kehotetaan jatkamaan imperialistista sotaa Väliaikainen hallitus lupasi toimeenpanna ilmoitettuun määräaikaan — syyskuun 17 (30) päivään mennessä Perustavan kokouksen vaalit, valmistaa lakiehdotukset 8-tuntisesta työpäivästä, sosiaalivakuutuksesta y.m.— 217.
- ⁶⁹ „Kontaktikomitean” muodosti menshevistis-eserräläinen Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvoston Toimeenpaneva komitea maaliskuun 8 (21) pnä 1917 ylläpitämään yhteyttä Väliaikaiseen hallitukseen, „vaikuttamaan” siihen ja „valvomaan” sen toimintaa. Todellisuudessa „kontaktikomitea” auttoi Väliaikaisen hallituksen porvarillisen politiikan toteuttamista ja pyrki estämään työläisjoukkoja käymästä aktiivista vallankumouksellista taistelua kaiken vallan siirtämiseksi Neuvostoille. „Kontaktikomiteaan” kuuluivat Tshheidze, Steklov, Suhanov, Filippovski ja Skobelev (myöhemmin sen jäseniksi tulivat Tshernov ja Tsereteli). „Kontaktikomitea” oli olemassa vuoden 1917 toukokuuhun asti, jolloin menshevikkien ja eserrien edustajat menivät välittömästi porvarilliseen Väliaikaiseen hallitukseen.— 231.
- ⁷⁰ Kysymys Tukholman konferenssista heräsi huhtikuussa 1917. Tanskalainen sosialidemokraatti Borgbjerg saapui Piefariin ja kutsui Tanskan, Norjan ja Ruotsin työväenpuolueiden yhteisen komitean nimissä Venäjän sosialistisia puolueita osallistumaan Tukholmassa pidettävään konferenssiin, jossa käsiteltäisiin kysymystä rauhan solmimisesta. Eserräläis-menshevistinen toimeenpaneva komitea ja sen jälkeen myös Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto päätti osallistua Tukholman konferenssiin ja ottaa huolekseen aloitteenteon sen koollekutsumiseksi. Bolshevikkien Seitsemäs yleisvenäläinen (Huhtikuun) konferenssi otti huomioon, että konferenssi muodostuisi sosialishoviniistien kokoontumispaikaksi, asetui päättä-

västi vastustamaan Tukholman konferenssiin osallistumista ja paljasti sen imperialistisen luonteen. Kun TpKK:n istunnossa elokuun 6 (19) päivänä käsiteltiin kysymystä Tukholman konferenssista, piti Kamenev puheen, jossa kehotti osallistumaan konferenssiin. TpKK:n bolshevikkiryhmä ilmoitti, ettei se vastaa Kamenevin lausunnosta. Puolueen Keskuskomitea tuomitsi hänen opportunistisen linjansa ja päätti valaista Pää-äänenkannattajassa puolueen katsomuksia tästä kysymyksestä. Elokuun 16 (29) pnä julkaistiin „Proletari” lehdessä V. I. Leninin kirje „Kamenevin esiintymisestä TpKK:ssa Tukholman konferenssin johdosta”. Tukholman konferenssi jäi pitämättä.— 240.

⁷¹ Lenin tarkoittaa VSDTP(b):n VI edustajakokouksen hyväksymää päätöslauselmaa „Puolueen yhdistämisestä”. Paljastaen menshevikkien ja vastavallankumouksellisen porvariston välisen liiton, päätöslauselma kehotti kaikkia vallankumouksellisia sosialidemokraattisia aineksia katkaisemaan järjestöllisen yhteytensä puolustuskantalaissiin menshevikkeihin ja liittymään yhteen bolshevikkipuolueen ympärille.

VSDTP(b):n VI edustajakokous pidettiin Pietarissa vuoden 1917 heinäkuun 26 ja elokuun 3 (elokuun 8—16) pn välisenä aikana. Edustajakokouksen työskentely tapahtui illegaalisuuden oloissa. Lenin johti edustajakokousta maanalaisuudesta puoluetovereittensa J. M. Sverdlovin, J. V. Stalinin ja G. K. Ordzhonikidzen kautta. Edustajakokouksessa oli läsnä 157 päätösvaltaista ja 110 neuvottelevan äänioikeuden omaavaa edustajaa, jotka edustivat 240 tuhatta puolueen jäsentä.

Edustajakokouksen esityslista sisälsi seuraavat kysymykset: 1) Järjestelytoimikunnan selostus; 2) VSDTP(b):n Keskuskomitean selostus; 3) selostukset paikkakunnilta; 4) silloinen ajankohta: a) sota ja kansainvälinen tilanne, b) poliittinen ja taloudellinen tilanne; 5) ohjelman tarkistus; 6) organisaatiokysymys; 7) Perustavan kokouksen vaalit; 8) Internationale; 9) puolueen yhdistäminen; 10) ammattiyhdistysliike; 11) vaalit; 12) sekalaista. Lisäksi edustajakokouksessa käsiteltiin kysymystä Leninin menemisestä oikeuteen.

Edustajakokouksen peruskysymyksinä olivat Keskuskomitean toimintaselostus ja poliittinen tilanneselostus. Edustajakokous esitti tunnuksiksi aseellisen kapinan valmistelun Väliaikaista hallitusta vastaan, vallan valtaamisen proletariaatin käsiin. Päätöksissään edustajakokous korosti leniniläistä teesiä proletariaatin ja talonpoikaisköyhälistön liitosta sosialistisen vallankumouksen voiton mitä tärkeimpänä ehtona. Edustajakokous antoi päättävän vastaiskun trotskilaisille, jotka vastustivat puolueen suuntautumista sosialistista vallankumousta kohti ja väittivät, että sosialismin voitto Venäjällä on mahdoton, ennen kuin proletaarin vallankumous voittaa Länsi-Euroopassa. Edustajakokous hyväksyi bolshevikkipuolueen taloudellisen ohjelman ja vahvisti puolueen uudet säännöt. Edustajakokouksessa tehtiin päätös, ettei V. I. Leninin saanut mennä vastavallankumouksellisen Väliaikaisen hallituksen oikeuden eteen. Edustajakokous lausui protestin vallankumouksellisen proletariaatin

johtajaan kohdistettua porvarillista poliisivainoa vastaan ja lähetti V. I. Leninille tervehdyksen. Edustajakokouksen antamassa puolueen manifestissa kehoitettiin työläisiä, sotilaita, talonpoikia keräämään voimia ja valmistautumaan bolshevikkipuolueen lipun alla ratkaiseviin taisteluihin porvaristoa vastaan. Edustajakokous valitsi Keskuskomitean, jonka jäseniksi tulivat Lenin, Artjom (Sergejev), Dzierzhynski, Sverdlov, Stalin, Shaumjan y.m.— 247.

⁷² „Proletari” („Proletaari”) — bolshevikkipuolueen Pää-äänenkannattaja, päivälehti; ilmestyi elokuun 13 (26) päivästä elokuun 24 (syyskuun 6) päivään 1917 Väliaikaisen hallituksen lakkauttaman „Pravda” lehden asemesta. Ilmestyi 10 numeroa.— 247.

⁷³ V. I. Lenin siteeraa N. A. Nekrasovin runoa „Autuas on säyseä runoilija” (ks. N. A. Nekrasov. Kootut teokset ja kirjeet, I osa, 1948, s. 66).— 258.

⁷⁴ „Saksan riippumaton sos.-dem. puolue” — vuoden 1917 huhtikuussa perustettu keskustapuolue. Puolueen perusosan muodosti kautskylainen järjestö „Työyhteisö”. „Riippumattomat” saarnasivat yhtenäisyyttä avointen sosialishovininistien kanssa, puolustelivat ja suojelivat näitä ja vaativat luopumista luokkataistelusta.

Lokakuussa 1920 Hällessä pidetyssä Riippumattoman sosialidemokraattisen puolueen edustajakokouksessa tapahtui kahtiajakautuminen. Huomattava osa puolueesta liittyi joulukuussa 1920 Saksan kommunistiseen puolueeseen. Oikeistoainekset muodostivat erillisen puolueen ja hyväksyivät sille entisen nimen — Riippumaton sosialidemokraattinen puolue. Puolue oli olemassa vuoteen 1922.— 268.

⁷⁵ „Talonpoikien Edustajain Yleisvenäläisen Neuvoston Tiedonantaja” („Izvestija Vserossiiskogo Soveta Krestjanskijh Deputatov”) — päivälehti, talonpoikien edustajain Neuvoston virallinen äänenkannattaja; sitä julkaistiin Pietarissa vuoden 1917 toukokuusta joulukuuhun asti; lehti ilmensi eserrien oikeistosiiven katsomuksia.— 276.

⁷⁶ Lenin tarkoittaa F. Engelsing teosta „Talonpoikaiskysymys Ranskassa ja Saksassa” (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, ss. 390—393).— 283.

⁷⁷ „Rabotshi” („Työmies”) — päivälehti, bolshevikkipuolueen Pää-äänenkannattaja, joka ilmestyi vuoden 1917 elokuun 25 (syyskuun 7) päivästä syyskuun 2 (15) päivään asti Väliaikaisen hallituksen lakkauttaman „Pravda” lehden asemesta. Ilmestyi 12 numeroa.— 291.

⁷⁸ Menshevikkien „yhdistävä” edustajakokous pidettiin Pietarissa elokuun 19—26 (syyskuun 1—8) p:nä 1917, ja sen koollekutsumisen tarkoituksena oli erillisten menshevikkiryhmien yhdistäminen yhdeksi puolueeksi. Kokouksessa oli läsnä puolustuskantalaisia menshevikkejä (plehanovilaisia, potresovilaisia), „internationalisti”-menshevikkejä (Martovin kannattajia) ja „Novaja Zhizn” lehden edustajia.

Edustajakokous antoi luottamuslauseen Väliaikaiselle hallitukselle ja ilmoitti kannattavansa imperialistisen sodan jatkamista voitokseen loppuun saakka. Edustajakokouksen työskentelyn kuluessa kävi ilmi, että sen osanottajien joukossa vallitsi täydellinen hajaannus, ja yhdistämishanke jäi toteuttamatta.— 294.

⁷⁹ Lenin tarkoittaa kesäkuun 3 (16) p:nä 1907 suoritettua valtiokaappausta. Kesäkuun kolmannen päivän valtiokaappaus oli alkuna stolypinilaisen taantumuksen kaudelle, joka tunnetaan „kesäkuun kolmannen päivän valtakomennon” nimellä.— 299.

⁸⁰ Pietarissa toimitetuissa piiriduumavaaleissa vuoden 1917 toukokuun 27 ja kesäkuun 5 (kesäkuun 9 ja 18) p:n välisenä aikana bolshevikit saivat lähes 20 prosenttia kaikista äänistä. Pietarin kaupunkiduuman vaaleissa elokuun 20 (syyskuun 2) p:nä 1917 nousi bolshevikien puolesta äänestäneiden luku 33 prosenttiin.— 301.

⁸¹ „Spartak” („Spartacus”)— VSDTP(b):n Moskovan aluetoimikunnan, Moskovan komitean ja (2. numerosta alkaen) Moskovan piirikuntakomitean aikakauslehti; ilmestyi toukokuun 20 (kesäkuun 2) päivästä lokakuun 29 (marraskuun 11) päivään 1917.— 305.

⁸² Lenin tarkoittaa Pietarin Neuvoston sotilasjaoston elokuun 25 (syyskuun 7) p:nä 1917 tekemää päätöstä Neuvostojen uusintavaaleja koskevasta kysymyksestä. Jaosto omaksui sen kannan, että sotilaille oli annettava oikeus valita Neuvostoon edustajia jokaisesta komppaniasta ja komennuskunnasta, silloin kun työläiset valitsivat yhden edustajan tuhatta valitsijaa kohti. Sotilasjaoston päätös loukkasi yhtäläisen äänioikeuden periaatetta ja antoi sotilaille mahdollisuuden lähettää Neuvostoon useampia edustajia kuin työläiset lähettivät.— 308.

⁸³ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, ss. 224—230.— 309.

⁸⁴ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjoituksia, 1953, s. 473.— 309.

⁸⁵ Kun Kornilovin kapinan kukistamisen jälkeen nousi esille kysymys Väliaikaisen hallituksen muodostamisesta uudessa kokoonpanossa, niin menshevikit ja eserrät päättivät olla menemättä hallitukseen yhdessä kadettien kanssa. Hallituspula ratkesi siten, että muodotettiin viisimiehinen direktorio (Kerenski, Tereshchenko, Verhovski, Verderevski, Nikitin). Vaikka direktorion jäsenten joukossa ei ollut kadettien virallisia edustajia, oli se kuitenkin muodostettu heidän kanssaan tehtyjen kulussientakaisten sopimusten tuloksena. Menshevikit ja eserrät tekivät Yleisvenäläisen TpKK:n istunnossa syyskuun 2 (15) p:nä 1917 päätöksen direktorion tukemisesta ja auttoivat sillä tilanherroja ja kapitalisteja säilyttämään vallan omissa käsissään.— 315.

⁸⁶ Leninillä oli aikomus esittää „Päätöslauselmaehdotus nykyisestä poliittisesta ajankohdasta” bolshevikipuolueen Keskuskomitean täysistunnossa, joka oli KK:n päätöksen mukaisesti suunniteltu

pidettäväksi syyskuun 3 (16) pnä 1917. Määräpäivänä kutsuttiin koolle Keskuskomitean suppea istunto, jonka aikana päätöslauselmaehdotusta ei käsitelty. Siltä ajalta säilyneissä ja julkaistuisissa VSDTP(b):n Keskuskomitean pöytäkirjoissa ei ole mainintoja kyseessäolevan ehdotuksen käsittelystä Keskuskomitean täysistunnossa.— 316.

- ⁸⁷ *Yleisvenäläinen demokraattinen neuvottelukokous*, jonka menshevikit ja eserrät kutsuivat koolle kasvaneen vallankumouksellisen nousun heikentämistarkoituksessa, pidettiin Pietarissa syyskuun 14—22 (syyskuun 27 — lokakuun 5) pnä 1917. Neuvottelukokouksessa oli läsnä pikkuporvarillisten puolueiden, sovittelukantaisten Neuvostojen, ammattiliittojen, zemstvojen, kauppa- ja teollisuuspiirien sekä sotaväenosastojen edustajia.

Demokraattinen neuvottelukokous muodosti keskuudestaan Esiparlamentin (Tasavallan väliaikaisen neuvoston), jonka avulla menshevikit ja eserrät luulivat voivansa siirtää maan neuvostolaisen vallankumouksen raiteilta porvarillis-perustuslaillisen kehityksen raiteille. Bolshevikkipuolueen Keskuskomitea päätti boikotoida Esiparlamenttia, vain antautujat — Kamenev ja Zinovjev, jotka tahtivat vetää proletariaatin pois kapinan valmistelusta,— puolustivat osanottoa siihen. Bolshevikit paljastivat Esiparlamentin petturimaista toimintaa valmistuen joukkoja aseelliseen kapinaan.— 331.

- ⁸⁸ *„Svobodnaja Zhizn”* („Vapaa Elämä”) — menshevistissuuntainen lehti, ilmestyi Pietarissa syyskuun 2 (15)—8 (21) pnä 1917 väliaikaisesti suljetun *„Novaja Zhizn”* („Uusi Elämä”) lehden asemesta.— 356.

- ⁸⁹ Tarkoitetaan Neuvostojen siirtymistä bolshevikien käsiin: Pietarin Neuvoston — elokuun 31 (syyskuun 13) pnä ja Moskovan Neuvoston — syyskuun 5 (18) pnä 1917.— 369.

- ⁹⁰ *„Russkoje Slovo”* („Venäläinen Sana”) — liberaalis-porvarillinen päivälehti; ilmestyi Moskovassa vuodesta 1895 alkaen; lakkautettiin marraskuussa 1917.— 381.

- ⁹¹ Kirjan *„Valtio ja vallankumous”* Lenin kirjoitti maanalaisuudessa elo- ja syyskuussa 1917. Ajatuksen valtiokysymyksen teoreettisen kehittelyn välttämättömyydestä Lenin oli ilmaissut vuoden 1916 loppupuoliskolla. Silloin hän kirjoitti kirjoituksen „Nuorisointernationale” (ks. Teokset, 23. osa, ss. 159—162), jossa hän arvosteli Buharinin marxilaisvastaista asennetta valtiokysymyksessä ja lupasi kirjoittaa seikkaperäisen artikkelin marxilaisuuden suhtautumisesta valtioon. Kirjeessään A. M. Kollontaille helmikuun 17 pltä (u. l.) 1917 Lenin tiedotti, että hän oli melkein kokonaan valmistanut aineiston marxilaisuuden suhtautumisesta valtioon. Tuo aineisto oli kirjoitettu pienellä tiheällä käsialalla sinikantiseen vihkoon, otsikkona „Marxilaisuus valtiosta”. Siihen oli koottu lainauksia K. Marxin ja F. Engelsin tuotteista sekä otteita Kautskyn, Pannekoekin ja Bernsteinin kirjoista ja liitetty V. I. Leninin tekemiä arvostelevia huomautuksia, johtopäätöksiä ja yleistyksiä.

Suunnitelman mukaan kirjassa „Valtio ja vallankumous” piti olla seitsemän lukua, mutta viimeinen, seitsemäs luku „Vuosien 1905 ja 1917 Venäjän vallankumousten kokemukset” jäi Leniniltä kirjoittamatta, on säilynyt vain tuon luvun yksityiskohtaisesti laadittu jäsenitys (ks. XXI Lenin-kokoelmaa, 1933, ss. 25—26). Kirjan julkaisemista koskevasta kysymyksestä Lenin kirjoitti kustantajalle lähettämässään kirjeläpussessä, että jos hän „myöhästyy liikaa tuon VII luvun loppuun kirjoittamisessa tai jos se paisuu kovin, niin silloin ensimmäiset kuusi lukua on julkaistava erikseen, *ensimmäisenä vihkona...*”.

Käsikirjoituksen ensimmäiselle sivulle kirjan tekijä on merkitty salanimellä „F. F. Ivanovski”. Lenin aikoi julkaista kirjansa tuolla salanimellä, koska muutoin Väliaikainen hallitus olisi takavarikoinut sen. Kirja julkaistiin vasta vuonna 1918, eikä tuota salanimeä enää tarvittu. Kirjan toinen painos, jonka toiseen lukuun Lenin lisäsi uuden jakson „Miten Marx asetti kysymyksen vuonna 1852”, ilmestyi vuonna 1919.—385.

⁹² *Fabianilaiset* — reformistisen, äärimmäisen opportunistisen „Fabianilaisen yhdistyksen” jäsenet; yhdistyksen perusti porvarillinen intelligenttiryhmä Englannissa vuonna 1884. Se sai nimensä roomalaisen sotapäällikön Fabius Cunctatorin („Vitkastelijan”) mukaan, joka oli tunnettu viivyttelytaktikastaan ja ratkaisevien taistelujen välttelemisestä. Lenin sanoi Fabianilaisen yhdistyksen edustavan „opportunistimin ja liberaalisen työväenpolitiikan viimeistä sanaa”. Fabianilaiset vieroittivat proletariaattia luokkataistelusta ja julistivat, että kapitalismista voidaan siirtyä sosialismiin rauhallista tietä, vähitellen, uudistusten kautta. Imperialistisen maailmansodan aikana (1914—1918) fabianilaisten kanta oli sosialishovinistinen. Fabianilaisista annettua karakteristiikkaa ks. V. I. Leninin kirjoituksista: „Esipuhe kirjan „J. Ph. Beckerin, J. Dietzgenin, F. Engelsin, K. Marxin y.m. kirjeitä F. A. Sorgelle ynnä muille” venäjänkieliseen painokseen” (Teokset, 12. osa, ss. 354—355), „Sosialidemokratian agraariohjelma Venäjän vallankumouksessa” (Teokset, 15. osa, s. 165), „Englantilainen pasifismi ja englantilainen teorian vieroksunta” (Teokset, 21. osa, s. 252—253) y.m.—387.

⁹³ Ks. F. Engels. „Perheen, yksityisomistuksen ja valtion alkuperä” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, s. 284).

Alempana, tämän osan sivuilla 392, 394—398, V. I. Lenin siteeraa samaa F. Engelsin teosta (ks. samaa, ss. 284—287).—390.

⁹⁴ Ks. F. Engels. „Anti-Dühring”, 1953, ss. 264—265.

Alempana, tämän osan sivulla 403 V. I. Lenin siteeraa samaa F. Engelsin teosta (ks. samaa, ss. 172—173).—400.

⁹⁵ Ks. K. Marx. „Filosofian kurjuus”, 1941.—404.

⁹⁶ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, s. 37.—404.

- ⁹⁷ Ks. K. Marx. „Gothan ohjelman arvostelua” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, ss. 7—39).
Gothan ohjelma — Saksan sosialistisen työväenpuolueen ohjelma, joka hyväksyttiin vuonna 1875 pidetyssä edustajakokouksessa Gothassa Saksan kahden, siihen saakka erikseen olleen sosialistisen puolueen — eisenachilaisten ja lassallelaisten — yhdistyessä. Ohjelma oli läpeensä opportunistinen, sillä eisenachilaiset tekivät kaikissa tärkeimmissä kysymyksissä myönnytyksiä lassallelaisille ja hyväksyivät lassallelaiset sanamuodot. Marx ja Engels arvostelivat Gothan ohjelmaa ankarasti.— 404.
- ⁹⁸ Ks. K. Marx. „Filosofian kurjuus”, 1941, ss. 148—149.— 405.
- ⁹⁹ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, ss. 18, 25.— 406.
- ¹⁰⁰ Ks. K. Marx. „Louis Bonaparten brumairekuun kahdeksastoista” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, ss. 278—279).
 Alempana, tämän osan ss. 413—414 V. I. Lenin siteeraa F. Engelsin esipuhetta saman teoksen kolmanteen painokseen (ks. samaa, ss. 199—200).— 410.
- ¹⁰¹ „Die Neue Zeit” („Uusi Aika”) — Saksan sosialidemokraattien aikakauslehti; ilmestyi Stuttgartissa vuodesta 1883 vuoteen 1923. Vuosina 1885—1895 „Die Neue Zeitissa” julkaistiin eräitä F. Engelsin kirjoituksia. Engels antoi usein ohjeita aikakauslehden toimitukselle ja arvosteli sitä ankarasti marxilaisuudesta poikkeamisten johdosta. 1890-luvun puolivälistä lähtien, F. Engelsin kuoleman jälkeen, lehti julkaisi säännöllisesti revisionistien kirjoituksia. Imperialistisen maailmansodan vuosina (1914—1918) lehden kanta oli keskustalainen, kautskyläinen ja se tuki sosialishovinisteja.— 415.
- ¹⁰² Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, s. 63 (Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, ss. 408—409).— 415.
- ¹⁰³ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, s. 2.— 418.
- ¹⁰⁴ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, s. 263 (Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, ss. 418—419).— 419.
- ¹⁰⁵ Ks. K. Marx. „Kansalaissota Ranskassa” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, ss. 454—457).
 Alempana, tämän osan ss. 425, 426, 431—436 V. I. Lenin siteeraa samaa K. Marxin teosta (ks. samaa, ss. 459, 457, 458—460).— 423.
- ¹⁰⁶ Ks. F. Engels. „Asuntokysymyksestä” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, ss. 505—506).

- Alempana, tämän osan ss. 438 ja 439 V. I. Lenin siteeraa samaa F. Engelsin teosta (ks. samaa, ss. 557—558, 543).— 438.
- ¹⁰⁷ V. I. Lenin tarkoittaa K. Marxin kirjoitusta „Poliittista välinpitämättömyyttä” ja F. Engelsin kirjoitusta „Auktoriteetista” (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, ss. 88—95 ja 134—137).
Alempana, tämän osan ss. 440, 441, 441—442 V. I. Lenin siteeraa samoja teoksia (ks. samaa, ss. 88—91, 136, 136—137 ja suomenk. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1958, ss. 565—566).— 440.
- ¹⁰⁸ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, s. 296 (Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, s. 33).— 445.
- ¹⁰⁹ Saksan sosialidemokratian *Erfurtin ohjelma* hyväksyttiin loka-kuussa 1891 Erfurtissa pidetyssä edustajakokouksessa vuoden 1875 Gothan ohjelman tilalle. Engels arvosteli Erfurtin ohjelman virheitä kirjoituksessaan „Vuoden 1891 sosialidemokraattisen ohjelman luonnoksen arvostelua” (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XVI osa, II nidos, 1936, ss. 101—116).
Alempana, tämän osan ss. 447—452 V. I. Lenin siteeraa samaa F. Engelsin teosta (ks. samaa, ss. 105—111).— 446.
- ¹¹⁰ Tarkoitetaan F. Engelsin johdantoa K. Marxin teokseen „Kansalais-sota Ranskassa” (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, suomenk. painos, 1958, ss. 413—424).
Alempana, tämän osan ss. 454, 455, 456—458 V. I. Lenin siteeraa samaa F. Engelsin teosta (ks. samaa, ss. 415, 419, 422—424).— 453.
- ¹¹¹ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XVI osa, II nidos, 1936, ss. 386—387.— 459.
- ¹¹² Ks. K. Marx. „Gothan ohjelman arvostelua” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, suomenk. painos, 1959, ss. 23—24).
Alempana, tämän osan ss. 464, 469—470, 471—473 V. I. Lenin siteeraa samaa K. Marxin teosta (ks. samaa, ss. 24, 15, 16—17).— 463.
- ¹¹³ *I Internationalen Haagin kongressi* pidettiin syyskuun 2—7 p:nä (u. l.) 1872. Siellä olivat läsnä Marx ja Engels. Kongressissa oli 65 edustajaa. Päiväjärjestyksessä olivat kysymykset: 1) Pääneuvoston oikeuksista; 2) proletariaatin poliittisesta toiminnasta y.m. Koko kongressin työ sujui ankarassa taistelussa bakuninilaisia vastaan. Kongressi hyväksyi päätöksen Pääneuvoston oikeuksien laajentamisesta. Kysymyksestä „Proletariaatin poliittisesta toiminnasta” kongressin päätöksessä sanottiin, että proletariaatin on järjestettävä oma poliittinen puolueensa turvatakseen yhteiskunnallisen vallankumouksen voiton ja että sen suureksi tehtäväksi tulee poliittisen vallan valtaaminen. Bakunin ja Guillaume erotettiin siinä kongressissa Internationalesta toiminnan vahingoittajina ja uuden, proletariaatinvastaisen puolueen luoja. — 481.
- ¹¹⁴ „Zarja” („Sarastus”)— marxilainen tieteellis-poliittinen aikakauslehti, jota „Iskran” toimitus julkaisi Stuttgartissa vuosina

- 1901—1902. Sitä ilmestyi neljä numeroa — kolmena nidoksena. „Zarjassa” julkaistiin seuraavat Leninin kirjoitukset: „Satunnaisia kirjoitelmia”, „Zemstvov vainoojat ja liberalismiin Hannibalit”, ensimmäiset neljä lukua teoksesta „Agraarikysymys ja „Marxin arvostelijat”” (otsikolla „Herrat „arvostelijat” agraarikysymyksessä”), „Katsaus maan sisäisiin asioihin” ja „Venäjän sosialidemokratian agraariohjelma”.— 482.
- ¹¹⁵ Tarkoitetaan II Internationalen viidettä kansainvälistä sosialistkongressia, joka pidettiin syyskuun 23—27 p:nä (u. l.) 1900 Pariisissa. Kongressissa oli läsnä 791 edustajaa. Venäläinen edustajisto oli 23-henkinen. Peruskysymyksestä — poliittisen vallan valtaamisesta proletariaatin käsiin — kongressi hyväksyi äänten enemmistöllä Leninin mainitseman „opportunisteihin nähden sopuilevan” päätöslauselman, jonka Kautsky oli ehdottanut. Muiden päätösten ohella kongressi päätti perustaa kaikkien maiden sosialististen puolueiden edustajista Kansainvälisen sosialistisen toimiston, jonka sihteeristön olinpaikkana tulisi olemaan Bryssel.— 482.
- ¹¹⁶ „*Sosialistinen Kuukausijulkaisu*” („*Sozialistische Monatshefte*”) — aikakauslehti, Saksan sosialidemokratian opportunistien pää-äänenkannattaja ja kansainvälisen opportunistien äänenkannattaja; imperialistisen maailmansodan aikana (1914—1918) sen kanta oli sosialishovinistinen; ilmestyi Berliinissä vuodesta 1897 vuoteen 1933.— 495.
- ¹¹⁷ *Englannin Riippumaton työväenpuolue* (Independent Labour Party) perustettiin vuonna 1893. Puolueen johdossa olivat James Keir Hardie, R. MacDonald y. m. Väittäen olevansa poliittisesti riippumaton porvarillisista puolueista, Riippumaton työväenpuolue oli itse asiassa „riippumaton sosialismista, mutta riippuvainen liberalismista” (Lenin). Imperialistisen maailmansodan aikana (1914—1918) Riippumaton työväenpuolue esitti ensin sodanvastaisen manifestin (elokuun 13 p:nä (u. l.) vuonna 1914). Sitten helmikuussa 1915, Ententen maiden sosialistien Lontoon konferenssissa riippumattomat yhtyivät kannattamaan konferenssin hyväksymää sosialishovinistista päätöslauselmaa. Siitä lähtien riippumattomien johtomiehet olivat sosialishovinistisella kannalla verhoten sitä pasifistisilla fraaseilla. Kominternin perustamisen jälkeen, vuonna 1919, Riippumattoman työväenpuolueen johtomiehet tekivät puolueen vasemmistolaituneiden jäsenjoukkojen painostuksesta päätöksen II Internationalesta eroamisesta. Vuonna 1921 riippumattomat liittyivät niin sanottuun 2½ Internationaleen ja sen hajottua liittyivät uudelleen II Internationaleen. Vuonna 1921 Englannin Riippumattoman työväenpuolueen vasen siipi erosi siitä ja liittyi Ison Britannian Kommunistiseen puolueeseen.— 495.

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA

(Kesäkuu — syyskuu 1917)

1917

- Kesäkuu, 3—24*
(*kesäkuu, 16—*
heinäkuu, 7). Lenin osallistuu työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen I yleisvenäläiseen edustajakokoukseen.
- Kesäkuu, 4 (17)*. Lenin pitää työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen I yleisvenäläisessä edustajakokouksessa puheen Väliaikaiseen hallitukseen suhtautumisesta.
Leninin kirjoitukset „Taloudellinen rappio ja proletaarinen toiminta sitä vastaan” ja „Kapitalistien tuhannes ensimmäinen valhe” julkaistaan „Pravda” lehden 73. numerossa.
- Kesäkuu, 6 (19)*. Leninin kirjoitukset „Kesäkuun kolmannen päivän biisonit kannattavat pikaista hyökkäystä”, „Liitto vallankumouksen pysäyttämiseksi” ja „Kiitoslause” julkaistaan „Pravda” lehden 74. numerossa.
Lenin osallistuu puolueen Keskuskomitean laajennettuun istuntoon ja tekee ehdotuksen työläisten ja sotamiesten rauhallisen mielenosoituksen järjestämisestä. Stalin kannattaa Leninin ehdotusta.
- Kesäkuu, 7 (20)*. Leninin kirjoitukset „Onko tietä oikeudenmukaiseen rauhaan?”, „Kansan vihollisista” ja „Pieni huomautus” julkaistaan „Pravda” lehden 75. numerossa.
- Kesäkuu, 8 (21)*. Leninin kirjoitukset „Suurisuuntainen luopuminen”, „Asian ytimestä käytävän polemiikin hyödyllisyydestä”, „Herkkäuskoisuus-epidemia” ja „Kymmenen pyytää oksalla vai yksi pivossa” julkaistaan „Pravda” lehden 76. numerossa.
- Kesäkuu, 9 (22)*. Leninin kirjoitus „Sosialismin käytäntöönottaminen vai kruununvarkauden paljastaminen?” julkaistaan „Pravda” lehden 77. numerossa.

Lenin pitää työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvostojen I yleisvenäläisessä edustajakokouksessa puheen sodasta.

*Kesäkuu, 9 ja 10
(22 ja 23) päivän välisenä yönä.*

V. I. Lenin osallistuu Neuvostojen I yleisvenäläisen edustajakokouksen bolshevikkiryhmän kokoukseen ja sitten VSDTP(b):n Keskuskomitean istuntoon. V. I. Leninin ehdotuksesta Keskuskomitea tekee päätöksen kesäkuun 10 (23) päiväksi määrätyn mielenosoituksen peruuttamisesta.

Myöhään yöllä V. I. Lenin valmistelee aineistoa „Pravdaa” varten sekä Keskuskomitean ohjeet mielenosoituksen peruutusta koskevan KK:n päätöksen johdosta.

*Kesäkuu,
11 (24).*

Leninin kirjoitukset „Sotkeutuneita ja säikäytettyjä”, „Vihjailuja”, „Väestöä huolestuttavia huhuja” ja „Arvoitus” julkaistaan „Pravda” lehden 79. numerossa.

Lenin kirjoittaa „VSDTP(b):n Keskuskomitean ja bolshevikkiryhmän toimikunnan ehdotuksen julkilausumaksi Neuvostojen yleisvenäläiselle edustajakokoukselle mielenosoituksen kieltämisen johdosta”.

Lenin pitää VSDTP(b):n Pietarin komitean istunnossa puheen mielenosoituksen peruuttamisesta.

*Kesäkuu,
13 (26).*

Leninin kirjoitukset „Murrosvaiheessa” ja „Kirje toimitukselle” julkaistaan „Pravda” lehden 80. numerossa.

*Kesäkuu,
14 (27).*

Leninin kirjoitukset „Venäjän vallankumouksen ulkopoliittikka” ja „Ristiriitainen asenne” julkaistaan „Pravda” lehden 81. numerossa.

*Kesäkuu,
15 (28).*

Leninin kirjoitus „Ukraina” julkaistaan „Pravda” lehden 82. numerossa.

*Kesäkuu,
16 (29).*

Leninin kirjoitus „Mistä luokasta ovat lähtöisin nykyiset ja „tulevat” Cavaignacit?” julkaistaan „Pravda” lehden 83. numerossa.

*Kesäkuu,
16—23
(kesäkuu, 29—
heinäkuu, 6).*

Lenin osallistuu VSDTP(b):n Rintaman ja selustan sotilasjärjestöjen yleisvenäläisen konferenssin työkentelyyn esittäen siinä johtavaa osaa; hänet valitaan puhemiehistön jäseneksi.

*Kesäkuu,
17 (30).*

Lenin kirjoittaa kirjeen Tukholmaan VSDTP(b):n Keskuskomitean Ulkomaiselle byroolle.

Leninin kirjoitukset „Kuinka on taisteltava vastavallankumousta vastaan”, „Ukraina ja Venäjän

hallituspuolueiden tappio", „Rodzjanko ja Dzhunkovskii edesvastuuseen provokaattorin piilottelusta!", „Kummallista lainausten vääristelyä" julkaistaan „Pravda" lehden 84. numerossa.

Kesäkuu, 18
(heinäkuu, 1).

Lenin johtaa VSDTP (b):n Keskuskomitean erikoisneuvottelua yhteenvetöjen tekemiseksi kesäkuun 18 (heinäkuun 1) päivän mielenosoituksesta.

Leninin kirjoitukset „Hallitsevat ja vastuuvolliset puolueet" ja „Vielä yksi valiokunta" julkaistaan „Pravda" lehden 85. numerossa.

Kesäkuu, 20
(heinäkuu, 3).

Leninin kirjoitus „Kesäkuun kahdeksastoista" julkaistaan „Pravda" lehden 86. numerossa.

Lenin tekee VSDTP (b):n Rintaman ja selustan sotilasjärjestöjen yleisvenäläisessä konferenssissa alustuksen silloisesta tilanteesta.

Neuvostojen I yleisvenäläinen edustajakokous valitsee Leninin Toimeenpanevan Keskuskomitean jäseneksi.

Kesäkuun
20 ja 23
(heinäkuun 3 ja
6) pn välillä.

Lenin tekee VSDTP (b):n Rintaman ja selustan sotilasjärjestöjen yleisvenäläisessä konferenssissa alustuksen agraarikysymyksestä.

Kesäkuu, 21
(heinäkuu, 4).

Leninin kirjoitukset „Vallankumous, hyökkäys ja meidän puolueemme", „Onko mitään eroa teidän ja Plehanovin välillä, herrat eserrät ja menshevikit?" ja „Miten Rodzjanko puolustelee itseään" julkaistaan „Pravda" lehden 87. numerossa.

Kesäkuu, 22
(heinäkuu, 5).

Leninin kirjoitus „Mihin eserrät ja menshevikit ovat saattaneet vallankumouksen?" julkaistaan „Pravda" lehden 88. numerossa.

Kesäkuu, 24
(heinäkuu, 7).

Leninin kirjoitukset „Voidaanko työväenluokkaa säikäyttää „jakobiinilaisuudella"?" ja „Venäjän maataloustyöläisten liiton perustamisen välttämättömyydestä" (ensimmäinen artikkeli) julkaistaan „Pravda" lehden 90. numerossa.

Kesäkuu, 25
(heinäkuu, 8).

Leninin kirjoitukset „Venäjän maataloustyöläisten liiton perustamisen välttämättömyydestä" (toinen artikkeli) ja „Holtiton vallankumous" julkaistaan „Pravda" lehden 91. numerossa.

Kesäkuu, 27
(heinäkuu, 10).

Leninin kirjoitukset „Luokkasuhteiden muutos" ja „Vallankumouksellisen tarmokkuuden ihmeitä" julkaistaan „Pravda" lehden 92. numerossa.

- Kesäkuu, 29*
(heinäkuu, 12). Leninin kirjoitukset „Korulauseet ja tosiasiat” ja „Miten herrat kapitalistit salaavat liikevoittojaan (Valvontakysymyksestä)” julkaistaan „Pravda” lehden 94. numerossa.
- Kesäkuu, 29—*
heinäkuu, 4
(heinäkuu,
12—17). Lenin viettää sairauden vuoksi muutamia päiviä Neivolan kylässä, lähellä Mustanmäen asemaa (Suomessa).
- Kesäkuu, 30*
(heinäkuu, 13). Leninin kirjoitukset „Kriisi lähenee, rappiotila pahenee” ja „Miten sen saisi tehdyksi?” julkaistaan „Pravda” lehden 95. numerossa.
- Heinäkuu,*
1 (14). Leninin kirjoitukset „Miten ja miksi talonpoikia petkutettiin?” ja „Kuka on vastuussa?” julkaistaan „Pravda” lehden 96. numerossa.
- Heinäkuu,*
3 (16). Lenin kirjoittaa artikkelin „Mihin kadetit saattoivat perustaa toivonsa erotessaan ministeristöstä?”.
- Heinäkuu,*
viimeistään
4 (17). Lenin kirjoittaa artikkelin „Kaikki valta Neuvostoille!”. Artikkelin julkaistiin „Pravda” lehden 99. numerossa heinäkuun 18 (5) pnä.
- Heinäkuu,*
4 (17). Lenin pitää puheen mielenosoittajille Kshesinskajan palatsin parvekkeelta.
- Heinäkuu,*
5 (18)
päivän vastai-
sena yönä. Lenin osallistuu VSDTP(b):n Keskuskomitean istuntoon, jossa hyväksytään kehoitus heinäkuun mielenosoituksen lopettamisesta.
- Heinäkuu,*
5 (18). Lenin muuttaa salaiseen asuntoon.
Lenin kirjoittaa artikkelit „Missä on valta ja missä vastavallankumous?”, „Mustasotnialaisten lehtien ja Aleksinskin iljettävät parjaukset”, „Ilkeitä puheita ja tosiasioita”, „Miltei asian ytimeen” ja „Uusi Dreyfusin juttuko?”. Artikkelit julkaistiin „Listok „Pravdy”” lehdessä heinäkuun 19 (6) pnä.
- Heinäkuu,*
6 (19). Lenin johtaa VSDTP(b):n Keskuskomitean suppeata neuvottelua heinäkuun tapahtumista.
Lenin osallistuu VSDTP(b):n Pietarin komitean toimikunnan neuvotteluun, joka pidetään Renault'n tehtaan vahtituvassa (nyk. valtion „Krasnyi Oktjabr” tehdas Leningradissa).
Lenin kirjoittaa „VSDTP(b):n Pietarin komitean toimikunnan vetoimuksen”.

- Heinäkuu, 6—7* Lenin kirjoittaa artikkelin „Dreyfusiadi”.
(19—20).
- Heinäkuu, 6—11* Lenin piileskelee työmies S. J. Allilujevin asunossa.
(19—24).
- Heinäkuu, 7* Väliaikainen hallitus antaa määräyksen Leninin vangitsemisesta.
(20).
Lenin kirjoittaa artikkelit „Hämärien huhujen kumoamiseksi” ja „Kolme kriisiä”.
- Lenin kirjoittaa työläisten ja sotilaiden edustajain Yleisvenäläisen Neuvoston Toimeenpanevan Keskuskomitean Toimikunnalle kirjeen, jossa esittää vastalauseen hänen asunnossaan suoritettun kotitarkastuksen johdosta.
- Heinäkuu, 8* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kysymykseen bolshevik-
(21). kijohtajien menemisestä oikeuteen”.
- Heinäkuu, 10* Lenin kirjoittaa artikkelin „Poliittinen tilanne”.
(23). Artikkelin julkaistiin „Proletarskoje Delo” lehden 6. numerossa elokuun 2 (heinäkuun 20) päivänä.
- Heinäkuu, 11* Leninin kirje „Novaja Zhiznin” toimitukselle julkaistaan „Novaja Zhizn” lehden 71. numerossa.
(24).
- Heinäkuu, 12* V. I. Lenin muuttaa Razlivin aseman läheisyydessä
(25) päivän sijaitsevalle asutusalueelle. Muutamia päiviä myöhemmin Lenin asettui asumaan havumajaan Razlivin järven toiselle puolelle.
vastaisena yönä.
- Heinäkuu, 15* Leninin artikkeli „Mihin kadetit saattoivat perustaa
(28). toivonsa erotessaan ministeristöstä?” ja „Kirje „Proletarskoje Delon” toimitukselle” julkaistaan „Proletarskoje Delo” lehden 2. numerossa.
- Heinäkuun puoliyöllissä.* Lenin kirjoittaa artikkelia „Tunnuksista”. Artikkelin julkaistiin vuonna 1917 erillisenä kirjasena VSDTP(b):n Kronstadtin komitean toimesta.
- Heinäkuu, 19* Leninin artikkeli „Kiitos ruhtinas G. J. Lvoville”
(elokuu, 1). julkaistaan „Proletarskoje Delo” lehden 5. numerossa.
Leninin artikkeli „Kolme kriisiä” julkaistaan „Rabotnitsa” aikakauslehden 7. numerossa.
- Heinäkuu, 26* Lenin kirjoittaa artikkelin „Perustuslaillisuusillu-
(elokuu, 8). sioista”.
- Heinäkuu, 26 ja 27* Leninin artikkeli „Vastaus” julkaistaan „Rabotshi
(elokuu, 8—9). i Soldat” lehden 3. ja 4. numerossa.

- Heinäkuu, 26—
elokuu, 3
(elokuu, 8—16).* Lenin johtaa maanalaisuudesta VSDTP (b):n VI edustajakokouksen työtä. Edustajakokous valitsee Leninin kunniapuheenjohtajakseen ja lähettää hänelle tervehdysten.
- Heinäkuu, 29
(elokuu, 11).* VSDTP (b):n VI edustajakokous valitsee Leninin Keskuskomitean jäseneksi.
Leninin artikkeli „Bonapartismien alkua” julkaistaan „Rabotshi i Soldat” lehden 6. numerossa.
- Heinäkuun
lopussa.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Vallankumouksen ope-
tuksia”. Artikkelin julkaistiin „Rabotshi” lehden 8. ja
9. numerossa syyskuun 12 ja 13 (elokuun 30 ja
31) pnä.
V. I. Lenin kohtaa kaksi kertaa J. V. Stalinin Raz-
livissa.
- Elokuu, 3 (16).* Puolueen VI edustajakokous asettaa Leninin ehdok-
kaaksi Perustavaan kokoukseen.
- Elokuu, 4 ja 5
(17 ja 18).* Leninin artikkeli „Perustuslaillisuusilluusiosta” jul-
kaistaan „Rabotshi i Soldat” lehden 11. ja 12. nu-
merossa.
- Elokuu, 16 (29).* Leninin kirje „Kamenevin esiintymisestä TpKK:ssa
Tukholman konferenssin johdosta” julkaistaan
„Proletari” lehden 3. numerossa.
- Elokuu, 17—25
(elokuu, 30—
syyskuu, 7).* Lenin kirjoittaa kirjeen VSDTP (b):n Keskuskomitean
Ulkomaiselle byroolle.
- Elokuu, 18—19
(elokuu, 31—
syyskuu, 1).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Huhut salaliitosta”.
- Elokuu, 19
(syyskuu, 1).* Leninin artikkeli „Ei nähdä metsää puilta” julkais-
taan „Proletari” lehden 6. numerossa.
- Elokuu, 21 ja 22
(syyskuu,
3 ja 4).* Lenin siirtyy Razlivista Udelnajan asemalle ja
matkustaa sieltä illegaalisesti veturissa lämmittä-
jänä Suomen rajan yli.
- Elokuu, 22—
syyskuu, 17
(syyskuu,
4—30).* Lenin piileksii Suomessa, ensin Jalkalan kylässä
lähellä Terijoen asemaa, sitten Lahden kaupungissa,
130 kilometrin päässä Helsingistä, ja Helsingissä.
- Elokuu, 24
(syyskuu, 6).* Leninin artikkeli „Poliittista kiristystä” julkaistaan
„Proletari” lehden 10. numerossa.

- Elokuu, 26*
(syyskuu, 8). Leninin artikkelit „Paperipäätöslausemia” ja „Tukholman konferenssista” julkaistaan „Rabotshi” lehden 2. numerossa.
- Elokuu, 29*
(syyskuu, 11). Leninin artikkeli „Publisistin päiväkirjasta. Talonpojat ja työläiset” julkaistaan „Rabotshi” lehden 6. numerossa.
- Elokuu, 30*
(syyskuu, 12). Leninin kirjoitus „Parjaajista” julkaistaan „Rabotshi” lehden 8. numerossa.
Lenin kirjoittaa kirjeen „VSDTP:n Keskuskomitealle”.
- Elokuu—*
syyskuu. Lenin kirjoittaa kirjaa „Valtio ja vallankumous. Marxilaisuuden oppi valtiosta ja proletariaatin tehtävät vallankumouksessa”.
- Syyskuu,*
1 (14). Leninin artikkeli „Publisistin päiväkirjasta” julkaistaan „Rabotshi” lehden 10. numerossa.
- Syyskuun*
alkupuolisko. Lenin kirjoittaa kirjeet „Puolueen ohjelmakysymyksestä”, „Zimmerwaldin kysymyksestä” ja „Kansanvaltaisuusperiaatteen rikkomisista joukkojärjestöissä”.
- Syyskuu, 1—3*
(14—16). Lenin kirjoittaa artikkelin „Kompromisseista”. Artikkelin julkaistiin „Rabotshi Putj” lehden 3. numerossa syyskuun 19 (6) päivänä.
- Viimeistään*
syyskuun
3 (16) pnä. Lenin kirjoittaa „Päätöslausemaehdotuksen nykyisestä poliittisesta ajankohdasta”.
- Syyskuu, 6 (19).* Lenin asetetaan VSDTP(b):n Keskuskomitean istunnossa edustajaehdokkaaksi Demokraattiseen neuvottelukokoukseen.
- Syyskuu, 10—14*
(23—27). Lenin kirjoittaa kirjasen „Uhkaava katastrofi ja kuinka sitä vastaan on taisteltava”.
- Syyskuu,*
11 (24). Pietarin työläisten ja sotilaiden edustajain Neuvosto valitsee Leninin edustajaksi Demokraattiseen neuvottelukokoukseen.
- Syyskuu,*
14 (27). Leninin artikkeli „Eräs vallankumouksen peruskysymyksistä” julkaistaan „Rabotshi Putj” lehden 10. numerossa.
- Syyskuu,*
15 (28). Leninin artikkeli „Miten voidaan turvata Perustavan kokouksen onnistuminen (Painovapaudesta)” julkaistaan „Rabotshi Putj” lehden 11. numerossa.

SISÄLTÖ

Esipuhe	IX
---------------	----

Kesäkuu — syyskuu 1917

<i>TYÖLAISTEN JA SOTILAIDEN EDUSTAJAIN NEUVOSTOJEN I YLEIS- VENÄLÄINEN EDUSTAJAKOKOUS kesäkuun 3—24 (kesä- kuun 16 — heinäkuun 7) pnä 1917</i>	1—30
1. PUHE SUHTAUTUMISESTA VÄLIAIKAISEEN HALLITUKSEEN, KESÄKUUN 4 (17) pnä	3
2. PUHE SODASTA, KESÄKUUN 9 (22) pnä	16
TALOUDELLINEN RAPPIO JA PROLETAARINEN TOIMINTA SITA VASTAAN	31—33
KAPITALISTIEN TUHANNES ENSIMMÄINEN VALHE	34—35
KESÄKUUN KOLMANNEN PÄIVÄN BIISONIT KANNATTAVAT PIKAISTA HYÖKKÄYSTÄ	36—38
LIITTO VALLANKUMOUKSEN PYSÄYTTÄMISEKSI	39—41
KIITOSLAUSE	42
ONKO TIETÄ OIKEUDENMUKAISEEN RAUHAAN?	43—44
KANSAN VIHOLLISISTA	45—46
PIENI HUOMAUTUS	47
„SUURISUUNTAINEN LUOPUMINEN“	48—50
ASIAN YTIMESTÄ KÄYTVÄN POLEMIIKIN HYÖDYLLISYYDESTÄ	51—52
HERKKÄUSKOISUUS-EPIDEMIA	53—54
KYMMENEN PYYTÄ OKSALLA VAI YKSI PIVOSSA	55

SOSIALISMIN KÄYTÄNTÖÖNOTTAMINEN VAI KRUUNUNVARKAUK- DEN PALJASTAMINEN?	56—58
SOTKEUTUNEITA JA SAIKÄYTETTYJÄ	59—61
VIHJAILUJA	62—63
„VÄESTÖÄ HUOLESTUTTAVIA HUUJUA”	64
ARVOITUS	65
VSDTP(b):n KESKUSKOMITEAN JA BOLSHEVIKKIRYHMÄN TOI- MIKUNNAN EHDOTUS JULKILAUSUMAKSI NEUVOSTOJEN YLEIS- VENÄLÄISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE MIELENOSOITUKSEN KIELTÄMISEN JOHDOSTA	66—67
PUHE VSDTP(b):n PIETARIN KOMITEAN ISTUNNOSSA KESÄKUUN 11 (24) p:nä 1917 MIELENOSOITUKSEN PERUUTTAMISESTA	68—70
MURROSVAIHEESSA	71—72
KIRJE TOIMITUKSELLE	73
VENÄJÄN VALLANKUMOUKSEN ULKOPOLITIIKKA	74—76
RISTIRIITAINEN ASENNE	77—79
UKRAINA	80—81
MISTÄ LUOKASTA OVAT LÄHTÖISIN NYKYISET JA „TULEVAT” CAVAIGNACIT?	82—85
KUINKA ON TAISTELTAVA VASTAVALLANKUMOUSTA VASTAAN	86—87
UKRAINA JA VENÄJÄN HALLITUSPUOLUEIDEN TAPPIO	88—90
RODZJANKO JA DZHUNKOVSKI EDESVASTUUSEEN PROVOKAAT- TORIN PIILOTTELUSTA!	91
KUMMALLISTA LAINAUSTEN VÄÄRISTELYÄ	92
HALLITSEVAT JA VASTUUVELVOLLISET PUOLUEET	93—95
VIELÄ YKSI VALIOKUNTA	96—97
KESÄKUUN KAHDEKSASTOISTA	98—100
VALLANKUMOUS, HYÖKKÄYS JA MEIDÄN PUOLUEEMME	101—103
ONKO MITÄÄN EROA TEIDÄN JA PLEHANOVIN VALILLA, HERRAT ESERRÄT JA MENSHEVIKIT?	104
MITEN RODZJANKO PUOLUSTEE ITSEÄÄN	105
MIHIN ESERRÄT JA MENSHEVIKIT OVAT SAATTANEET VALLAN- KUMOUKSEN?	106—108

VOIDAANKO TYÖVÄENLUOKKAA SAIKAYTTAA „JAKOBIINILAI-SUUEDELLA”?	109—111
VENÄJÄN MAATALOUSTYÖLAISTEN LIITON PERUSTAMISEN VÄLT-TAMÄTTÖMYYDESTÄ	112—116
Ensimmäinen artikkeli	112
Toinen artikkeli	114
HOLTITON VALLANKUMOUS	117—120
LUOKKASUHTEIDEN MUUTOS	121—123
VALLANKUMOUKSELLISEN TARMOKKUUDEN IHMEITA	124—126
KORULAUSEET JA TOSIASIAT	127—129
MITEN HERRAT KAPITALISTIT SALAAVAT LIIKEVOITTOJAAN (<i>Valvontakysymyksestä</i>)	130—131
KRIISI LAHENEE, RAPPIOTILA PAHENEE	132—134
MITEN SEN SAISI TEHDYKSI?	135—137
MITEN JA MIKSI TALONPOIKIA PETKUTETTIIN?	138—140
KUKA ON VASTUUSSA?	141—142
MIHIN KADETIT SAATTOIVAT PERUSTAA TOIVONSA EROTES-SAAN MINISTERISTÖSTÄ?	143—144
KAIKKI VALTA NEUVOSTOILLE!	145—146
MISSÄ ON VALTA JA MISSÄ VASTAVALLANKUMOUS?	147—152
MUSTASOTNIALAISTEN LEHTIEN JA ALEKSINSKIN ILJETTÄVÄT PARJAUKSET	153
ILKEITÄ PUHEITA JA TOSIASIOITA	154—155
MILTEI ASIAN YTIMEEN	156
UUSI DREYFUSIN JUTTUKO?	157—158
VSDTP(b):n PIETARIN KOMITEAN TOIMIKUNNAN VETOOMUS	159
DREYFUSIADI	160—161
HÄMÄRIEN HUHJEN KUMOAMISEKSI	162
KOLME KRIISIA	163—167
KYSYMYKSEEN BOLSHJEVIKKIJOHTAJIEN MENEMISESTÄ OIKEU-TEEN	168—169
POLIITTINEN TILANNE	170—173

KIRJE „NOVAJA ZHIZNIN” TOIMITUKSELLE	174—175
KIRJE „PROLETARSKOJE DELON” TOIMITUKSELLE.....	176—177
TUNNUKSISTA	178—185
KIITOS RUHTINAS G. J. LVOVILLE	186—188
PERUSTUSLAILLISUUSILLUUSIOISTA	189—203
I	190
II	194
III	197
VASTAUS	204—216
I	204
II	213
III.....	215
BONAPARTISMIN ALKUA	217—221
VALLANKUMOUKSEN OPETUKSIA	223—239
I	225
II	227
III.....	228
IV.....	230
V.....	230
VI.....	232
VII.....	236
VIII.....	237
IX	238
Jälkilause	239
KAMENEVIN ESIINTYMISESTÄ TpKK:ssa TUKHOLMAN KONFE- RENSSIN JOHDOSTA	240—242
HUHUT SALALIITOSTA	243—250
EI NÄHDÄ METSÄÄ PUILTA	251—257
POLIITTISTA KIRISTYSTÄ.....	258—261
PAPERIPÄÄTÖSLAUSELMIA.....	262—265
TUKHOLMAN KONFERENSSISTA.....	266—275
PUBLISISTIN PÄIVÄKIRJASTA. <i>Talonpojat ja työläiset</i>	276—284
PARJAAJISTA	285—286

VSDTP:n KESKUSKOMITEALLE	287—292
PUBLISISTIN PÄIVÄKIRJASTA	293—304
1. Pahan alkujuuri	293
2. Veropäivätyö ja sosialismi	301
PUOLUEEN OHJELMAKYSYMYKSESTÄ	305—306
ZIMMERWALDIN KYSYMYKSESTÄ	307
KANSANVALTAISUUSPERIAATTEEN RIKKOMISISTA JOUKKOJAR- JESTOISSA	308
KOMPROMISSEISTA	309—315
PÄÄTÖSLAUSELMAEHDOTUS NYKYISESTÄ POLIITTISESTÄ AJAN- KOHDASTA	316—322
UHKAAVA KATASTROFI JA KUINKA SITÄ VASTAAN ON TAIS- TELTAVA	323—370
Nälänhätä lähenee	327
Hallituksen täydellinen toimetttömyys	329
Valvontakeinojen yleisyys ja helpous	331
Pankkien kansallistaminen	333
Syndikaattien kansallistaminen	339
Liikesalaisuuden lakkauttaminen	342
Pakollinen yhdistäminen liittoihin	347
Kulutuksen säännöstely	350
Hallitus hajottaa demokraattisten järjestöjen toimintaa	353
Finanssiromahdus ja toimenpiteet sitä vastaan	358
Voidaanko mennä eteenpäin, jos pelätään kulkea socialismia kohti?	361
Taistelu rappion torjumiseksi ja sota	365
Vallankumoukselliset kansankerrokset ja vallankumouk- sellinen proletariaatti	368
ERÄS VALLANKUMOUKSEN PERUSKYSYMYKSISTÄ	371—378
MITEN VOIDAAN TURVATA PERUSTAVAN KOKOUKSEN ONNIS- TUMINEN (<i>Painovapaudesta</i>)	379—384
VALTIO JA VALLANKUMOUS. <i>Marxilaisuuden oppi valtiosta ja proletariaatin tehtävät vallankumouksessa</i>	385—497
<i>Alkulause ensimmäiseen painokseen</i>	387
<i>Alkulause toiseen painokseen</i>	388

<i>I luku.</i> Luokkayhteiskunta ja valtio	389
1. Valtio on luokkavastakohtien sovittamattomuuden tuote	389
2. Erikoiset aseellisten ihmisten joukko-osastot, vankilat y.m.	392
3. Valtio on sorretun luokan riistämisen väline	395
4. Valtion „kuoleutuminen” ja väkivaltainen vallankumous	399
 <i>II luku.</i> Valtio ja vallankumous. Vuosien 1848—1851 kokemukset	405
1. Vallankumouksen aatto	405
2. Yhteenvedoja vallankumouksesta	409
3. Miten Marx asetti kysymyksen vuonna 1852	415
 <i>III luku.</i> Valtio ja vallankumous. Pariisin Kommuunin kokemus vuonna 1871. Marxin analyysi	417
1. Missä ilmenee kommunardien yrityksen sankaruus?	417
2. Mikä on asetettava murskatun valtiokoneiston tilalle?	421
3. Parlamentarismin hävittäminen	426
4. Kansakunnan yhtenäisyyden järjestäminen	431
5. Loosvaltion hävittäminen	434
 <i>IV luku.</i> Jatkoa. Engelsin täydentäviä selityksiä	437
1. „Asuntokysymys”	437
2. Polemiikki anarkisteja vastaan	440
3. Kirje Bebelille	444
4. Erfurtin ohjelman luonnoksen arvostelu	446
5. Vuonna 1891 kirjoitettu johdanto Marxin „Kansalais-sotaan”	453
6. Engels demokratian voittamisesta	459
 <i>V luku.</i> Valtion kuoleutumisen taloudelliset perusteet	461
1. Miten Marx asettaa kysymyksen	462
2. Siirtyminen kapitalismista kommunismiin	464
3. Kommunistisen yhteiskunnan ensimmäinen vaihe	469
4. Kommunistisen yhteiskunnan korkeampi vaihe	473

<i>VI luku. Opportunistit marxilaisuutta mataloittamassa</i>	480
1. Plehanovin polemiikki anarkisteja vastaan	480
2. Kautskyn polemiikki opportunisteja vastaan	481
3. Kautskyn polemiikki Pannekoekia vastaan	488
Jälkilause ensimmäiseen painokseen	497
<i>Huomautuksia</i>	499—522
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	523—531

KUVAT

Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Huhut salaliitosta”.—Elokuu 1917.....	245
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin kirjeestä VSDTP:n Keskuskomitealle.—Elokuun 30 (syyskuun 12) pnä 1917	289
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Uhkaava katastrofi ja kuinka sitä vastaan on taisteltava”.—Syyskuun 10—14 (23—27) pnä 1917.....	325
Ensimmäinen sivu V. I. Leninin käsikirjoituksesta „Valtio ja vallankumous”.—Elo—syyskuu 1917	386—387
